

SÚDNY DVOR
EURÓPSKEJ ÚNIE

VÝROČNÁ SPRÁVA

2016

SÚDNA ČINNOSŤ

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

VÝROČNÁ SPRÁVA 2016 SÚDNA ČINNOSŤ

Prehľad súdnej činnosti Súdneho dvora,
Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu Európskej únie

Luxemburg, 2017

curia.europa.eu

SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE

SÚDNY DVOR
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURSKO
TEL. +352 4303 1

VŠEOBECNÝ SÚD
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURSKO
TEL. +352 4303 1

SÚD PRE VEREJNÚ SLUŽBU
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURSKO
TEL. +352 4303 1

Internetová stránka Súdneho dvora: curia.europa.eu

Redakčná uzávierka: 1. januára 2017

Reprodukcia je povolená s uvedením zdroja. Fotografie môžu byť reprodukované len v kontexte tejto publikácie. Na akékoľvek iné použitie je potrebné vyžiadať si súhlas Súdneho dvora Európskej únie.

Množstvo iných informácií o Európskej únii je prístupné na internete prostredníctvom servera Europa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Súdny dvor EÚ / Riaditeľstvo pre komunikáciu / Oddelenie elektronických publikácií a médií
Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie

Print	ISBN 978-92-829-2315-3	ISSN 2467-0952	doi:10.2862/043904	QD-AP-17-001-SK-C
PDF	ISBN 978-92-829-2347-4	ISSN 2467-1185	doi:10.2862/747231	QD-AP-17-001-SK-N
ePub	ISBN 978-92-829-2371-9	ISSN 2467-1185	doi:10.2862/582808	QD-AP-17-001-SK-E

© Európska únia, 2017

Fotografie © Georges Fessy

Fotografie © Gediminas Karbauskis

Printed in Luxembourg

VYTLAČENÉ NA PAPIERI BIELENOM BEZ JEDNOPRVKOVÉHO CHLÓRU (ECF)

OBSAH

Úvodný príspevok K. Lenaerts, predsedu Súdneho dvora Európskej únie	8
---	---

KAPITOLA I | SÚDNY DVOR

A. Vývoj a činnosť Súdneho dvora v roku 2016	12
B. Judikatúra Súdneho dvora v roku 2016	14
I. Základné práva	14
II. Občianstvo Únie	15
1. Práva občanov Únie	15
2. Odvozené právo na pobyt v prospech štátneho príslušníka tretieho štátu	17
III. Inštitucionálne ustanovenia	19
1. Právny základ aktov Únie	19
2. Právomoci inštitúcií	21
IV. Právo Únie a vnútroštátne právo	23
V. Súdna agenda Únie	24
VI. Poľnohospodárstvo	26
VII. Slobody pohybu	28
1. Voľný pohyb pracovníkov	28
2. Voľný pohyb tovaru	30
3. Sloboda usadiť sa a slobodné poskytovanie služieb	30
VIII. Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo	34
1. Azylová politika	34
2. Prisťahovalecká politika	38
IX. Súdna spolupráca v občianskych veciach	38
1. Nariadenie Brusel I	38
2. Nariadenia Rím I a Rím II	40
X. Justičná spolupráca v trestných veciach	42
1. Európsky zatykač	42
2. Právo na tlmočenie a preklad v trestnom konaní	45
3. Trestné konania a rozhodnutia v inom členskom štáte	46
XI. Hospodárska súťaž	47
1. Kartely	47
2. Štátna pomoc	49
XII. Daňové predpisy	53

XIII. Aproximácia právnych predpisov	54
1. Duševné a priemyselné vlastníctvo	54
2. Ochrana osobných údajov	58
3. Elektronický obchod	59
4. Telekomunikácie	60
5. Tabakové výrobky	61
6. Kozmetické výrobky	62
XIV. Verejné obstarávanie	62
XV. Hospodárska a menová politika	64
XVI. Sociálna politika	66
XVII. Ochrana spotrebiteľov	67
XVIII. Životné prostredie	70
XIX. Medzinárodné dohody	72
XX. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	75
C. Činnosť kancelárie súdneho dvora v roku 2016	78
I. Stručný štatistický prehľad súdnej činnosti v roku 2016	78
II. Komunikácia s účastníkmi konania a tretími osobami	80
III. Asistencia členom Súdneho dvora	81
D. Súdne štatistiky Súdneho dvora	84
E. Zloženie súdneho dvora	112
1. Zmeny v zložení Súdneho dvora v roku 2016	113
2. Protokolárne poriadky	114
3. Bývalí členovia Súdneho dvora	116

KAPITOLA II | VŠEOBECNÝ SÚD

A. Činnosť Všeobecného súdu v roku 2016	122
1. Organizácia	122
2. Súdne štatistiky	123
B. Judikatúra Všeobecného súdu v roku 2016	126
I. Súdne konanie	126
Prípustnosť žalôb podaných podľa článku 263 ZFEÚ	126
1. Pojem akt, ktorý možno napadnúť žalobou	126
2. Aktívna legitímácia	127
Priama dotknutosť	127
a. Osobná dotknutosť	128
3. Pojem regulačný akt, ktorý si nevyžaduje vykonávacie opatrenia	129

4. Dodržanie formálnych požiadaviek a lehôt na podanie žaloby	131
Zneužitie konania	132
Právna pomoc	133
Uplatňovanie nového rokovacieho poriadku	133
II. Inštitucionálne právo – Európska iniciatíva občanov – Sociálna politika	134
III. Pravidlá hospodárskej súťaže vzťahujúce sa na podniky	135
Všeobecné otázky	135
1. Právo na obhajobu	135
a. Oznámenie o výhradách	135
b. Právo byť vypočutý	136
c. Použitie tajnej nahrávky telefonických hovorov ako dôkazu	136
2. Podmienky priznania oslobodenia od pokuty	137
3. Možnosť Komisie rozhodnúť o uskutočnení konania o urovnaní	138
4. Povinnosť odôvodnenia	138
5. Neobmedzená súdna právomoc	139
Prínosy v oblasti pôsobnosti článku 101 ZFEÚ	140
1. Pojem potenciálna hospodárska súťaž	140
2. Obmedzenie z hľadiska cieľa	142
a. Doložka o zákaze konkurencie	142
b. Neprimerané opačné platby spôsobujúce vylúčenie konkurentov z trhu	143
3. Výpočet výšky pokút	144
IV. Štátna pomoc	146
Prípustnosť	146
1. Napadnuteľný akt	146
2. Osobná dotknutosť	147
Správne konanie	147
Pojem výhoda	148
1. Dôkazné bremeno	148
2. Kritérium súkromného veriteľa	149
Pojem štátne zdroje	151
Selektivita – Daňová pomoc	152
Štátna pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom	154
Vymáhanie pomoci	154
V. Duševné vlastníctvo – Ochranná známka Európskej únie	157
Autonómia právneho systému ochrany známky Európskej únie	157
Absolútne dôvody zamietnutia	157
1. Vzaté do úvahy odvolacím senátom ex officio	158
2. Povinnosť odôvodnenia	158
3. Nekonanie v dobrej viere	159
4. Zemepisné označenie	159
5. Zvukové ochranné známky	160
6. Predloženie dôkazov	161

Relatívne dôvody zamietnutia	162
1. Vzaté do úvahy odvolacím senátom ex offio	162
2. Dôkazné prostriedky	163
3. Prepadnutie práv v dôsledku strpenia	164
Procesné otázky	165
VI. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Reštriktívne opatrenia	166
Iránska islamská republika	166
Tuniská republika	170
Ukrajina	171
Sýrska arabská republika	172
Boj proti terorizmu	173
VII. Registrácia chemických látok	174
VIII. Dumping	176
IX. Dohľad nad finančným sektorom	177
X. Verejné obstarávanie inštitúcií Únie	178
XI. Prístup k dokumentom inštitúcií	179
Žiadosť o prístup k predtým zverejneným dokumentom	179
Výnimka vzťahujúca sa na ochranu rozhodovacieho procesu	180
Výnimka vzťahujúca sa na ochranu právneho poradenstva	181
Výnimka vzťahujúca sa na ochranu súdnych konaní	182
XII. Spory o náhradu škody	183
Pristúpenie Chorvátskej republiky k Európskej únii	183
Spracovávanie osobných údajov	185
Právomoci OLAF-u	186
Strata príležitosti	187
XIII. Odvolania	188
XIV. Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	188
C. Činnosť kancelárie Všeobecného súdu v roku 2016	192
I. Organizačné dôsledky spojené s nástupom nových sudcov do funkcie	193
II. Procesné dôsledky reformy	194
III. Súdna asistencia	197
D. Súdne štatistiky Všeobecného súdu	200
E. Zloženie Všeobecného súdu	226
1. Zmeny v zložení Všeobecného súdu v roku 2016	227
2. Protokolárne poriadky	229
3. Bývalí členovia Všeobecného súdu	233

KAPITOLA III | SÚD PRE VEREJNÚ SLUŽBU

A. Činnosť Súdu pre verejnú službu v roku 2016	238
B. Judikatúra Súdu pre verejnú službu v roku 2016	240
I. Procesné otázky	240
1. Konanie pred podaním žaloby	240
2. Akt spôsobujúci ujmu	240
3. Nedostatok právomoci autora aktu spôsobujúceho ujmu	240
4. Lehoty na podanie žaloby	241
5. Trovy konania	241
6. Právna sila rozhodnutej veci	241
II. Hmotnoprávne otázky	242
Všeobecné podmienky platnosti aktov a základných práv	242
1. Dosah preambuly	242
2. Formálne odôvodnenie	242
3. Časová pôsobnosť ustanovení nového služobného poriadku	242
4. Preskúmanie administratívnych aktov	243
5. Odvolanie sa na zásady uvedené v Charte základných práv Európskej únie	243
6. Povinnosť lojálnej spolupráce s vnútroštátnymi súdmi	243
7. Právo byť vypočutý	244
8. Právo na riadnu správu vecí verejných	244
9. Povinnosť starostlivosti	245
10. Právo úradníka alebo zamestnanca na prístup k spisu, ktorý sa ho týka	245
Funkčné požitky a dávky sociálneho zabezpečenia úradníkov	245
1. Sociálne zabezpečenie	245
2. Dôchodky	246
3. Odchodné	247
4. Postup na vyšší platový stupeň	247
Služobný postup úradníkov a zamestnancov	248
1. Povyšovanie zamestnancov poskytnutých odborovej alebo profesijnej organizácii	248
2. Disciplinárne opatrenia	248
3. Zmena miesta pridelenia dočasných a zmluvných zamestnancov pri premiestnení sídla agentúry z jedného členského štátu do druhého	248
4. Prerušenie služobného postupu zamestnanca	249
Oznamovateľ	249
C. Súdne štatistiky Súdu pre verejnú službu	252
D. Zloženie Súdu pre verejnú službu	264
1. Zmeny v zložení Súdu pre verejnú službu v roku 2016	265
2. Protokolárny poriadok	266
3. Bývalí členovia Súdu pre verejnú službu	268

Koen LENAERTS

Predseda Súdneho dvora Európskej únie

Európska únia bola v roku 2016 svedkom smutných udalostí.

Po tom, čo sa udialo v Paríži v novembri 2015, boli v posledných mesiacoch Brusel, Nice a Berlín, podobne ako mnohé iné miesta vo svete, konfrontované s krutosťou teroristických útokov ničiacich základné hodnoty mieru, ľudskosti, tolerance a vzájomného rešpektu, na ktorých je postavený pre nás tak významný európsky projekt.

Dňa 23. júna 2016 britský ľud prijal rozhodnutie opustiť Európsku úniu. Toto demokratické a zvrchované rozhodnutie stavia pred Európsku úniu a jej inštitúcie rozhodujúce výzvy, ktorým bude v dnešnom období neistoty potrebné čeliť čo najefektívnejšie.

Rok 2016 nám však poskytol aj viaceré dôvody na spokojnosť.

V septembri tohto roku bol na základe rotačného systému vymenovaný bulharský generálny advokát, v dôsledku čoho môže kolégium generálnych advokátov, ktorých počet sa v júni 2013 zvýšil na jedenásť, fungovať v úplnom zložení, čo považujem za veľmi pozitívne vzhľadom na narastajúci počet vecí, v ktorých predovšetkým v oblastiach spojených s hlavnými výzvami, ktorým musí v súčasnosti čeliť Európska únia (boj proti terorizmu, migračná kríza, opatrenia spojené s krízou v bankovom a finančnom sektore...), vznikajú nové dôležité právne otázky vyžadujúce si objasnenie v návrhoch generálnych advokátov.

Takisto treba oceniť skutočnosť, že prvé dve z troch fáz reformy súdnej architektúry Únie, ktoré boli prijaté európskymi legislatívnymi orgánmi v decembri 2015, sa v roku 2016 uskutočnili takmer v celom rozsahu. V tomto roku boli v rámci prvej fázy tejto reformy vymenovaní jedenásť z dvanástich dodatočných sudcov Všeobecného súdu Európskej únie. Druhá fáza sa konkretizovala v septembri 2016 zrušením Súdu pre verejnú službu Európskej únie. Pri tejto príležitosti by som chcel znovu poďakovať jeho bývalým členom a ich spolupracovníkom za vzácny príspevok k vývoju judikatúry v často citlivej sporovej agende európskej verejnej služby. Okrem toho v septembri tohto roku sa kolégium sudcov Všeobecného súdu rozšírilo o piatich zo siedmich dodatočných sudcov tejto inštitúcie, ktorých nástup do funkcie je takisto zahrnutý v druhej fáze reformy.

Napokon, zatiaľ čo zloženie Súdneho dvora v roku 2016 zostalo s výnimkou príchodu nového generálneho advokáta bez akejkoľvek zmeny, v tomto roku odišli šiesti členovia Všeobecného súdu, či už v rámci čiastočnej obmeny tejto inštitúcie, alebo v dôsledku demisie jedného z jej členov.

Zo štatistického hľadiska zaznamenal uplynulý rok veľmi výraznú aktivitu. Hoci celkový počet vecí predložených v roku 2016 na všetkých troch súdoch (1 604 vecí) bol o niečo nižší ako v roku 2015 (1 711), počet konaní ukončených v roku 2016 je však veľmi vysoký (1 628 vecí). Platí to najmä pre Súdny dvor, ktorý so 704 ukončenými konaniami v roku 2016 vyriešil viac vecí, ako mu bolo predložených (692 vecí), a Súd pre verejnú službu, ktorý vyvinul snahu ukončiť čo najväčší počet konaní pred jeho zrušením a postúpením súdnej agendy verejnej služby na Všeobecný súd. Od januára do augusta 2016 tento súd vyriešil nie menej ako 169 vecí.

Z materiálnejšieho hľadiska si každý mohol všimnúť, že sa začala výstavba tretej veže, ktorej základný kameň bol symbolicky položený 27. júna 2016. Už teraz s radosťou očakávam dokončenie tohto významného stavebného projektu, ktorý v konečnom dôsledku umožní zoskupiť všetkých zamestnancov inštitúcie v jednom komplexe, čím prispeje k posilneniu našich odborných a ľudských kontaktov.

Na margo tohto vývoja by som rád pripomenul, že druhé stretnutie s názvom „Stavitelia Európy“ (prvé sa konalo v novembri 2014), sa uskutočnilo 11. novembra tohto roku, v deň prímeria, ktorým sa skončila prvá svetová vojna. Toto stretnutie, mimoriadne vítané v súčasnom pohnutom období výstavby Európy, ktorého iniciátorom bol Súdny dvor, umožnilo približne 250 študentom z okolitých stredných škôl diskutovať v neformálnej atmosfére s predsedami Európskeho parlamentu, Európskej komisie a Súdneho dvora o celom súbore tém, ktoré sú na európskej úrovni veľmi aktuálne.

Táto správa poskytuje čitateľovi komplexnú prezentáciu vývoja a činnosti inštitúcie v roku 2016. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, jej podstatná časť je venovaná súhrnnému ale vyčerpávajúcemu opisu samotnej súdnej činnosti Súdneho dvora, Všeobecného súdu a Súdu pre verejnú službu. Po krátkom úvode analýzu doplnia a ozrejmia štatistické údaje špecifické pre každý z troch súdov.

Pri tejto príležitosti by som chcel vyjadriť srdečné poďakovanie mojim kolegom, ako aj všetkým zamestnancom inštitúcie za ich vynikajúcu prácu v tomto roku.

KAPITOLA I

SÚDNY DVOR

A | VÝVOJ A ČINNOSŤ SÚDNEHO DVORA V ROKU 2016

Predkladateľ: predseda Súdneho dvora Koen LENAERTS

Táto prvá kapitola súhrnným spôsobom predstavuje činnosť Súdneho dvora v roku 2016. V prvej časti (A) podáva prehľad o vývoji súdu v uplynulom roku a jeho súdnej činnosti. Druhá časť (B) obsahuje, tak ako každý rok, zásadný vývoj judikatúry rozdelenej podľa oblastí, tretia a štvrtá časť podrobne predstavujú činnosť kancelárie v referenčnom období (C), ako aj štatistické údaje týkajúce sa uplynulého súdneho roku (D) a piata časť uvádza zloženie Súdneho dvora v priebehu tohto roku (E).

1. 1. Rok 2016 charakterizuje stabilné zloženie kolégia sudcov Súdneho dvora, keďže v tomto roku nedošlo k žiadnemu odchodu z funkcie ani nástupu do funkcie. Pokiaľ ide o generálnych advokátov, ktorých počet sa v dôsledku rozhodnutia Rady z 25. júna 2013 o zvýšení počtu generálnych advokátov Súdneho dvora zvýšil z osem na jedenásť, nástup bulharského generálneho advokáta Evgenija Tančeva do funkcie 19. septembra 2016 umožnil ich kolégiu fungovať v úplnom zložení, čo možno oceniť najmä v kontexte narastajúceho počtu vecí, s ktorými sú spojené nové a citlivé právne otázky.

1. 2. Pokiaľ ide o inštitucionálne fungovanie Súdneho dvora, v roku 2016 boli takmer ukončené prvé dve štádiá reformy súdnej architektúry Únie vyplývajúcej z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14).

V rámci prvého štádia tejto reformy, ktorá stanovuje zvýšenie počtu sudcov Všeobecného súdu Európskej únie na dvanásť, na slávnostných zasadnutiach, ktoré sa konali 13. apríla, 8. júna a 19. septembra 2016 nastúpilo do funkcie jedenásť sudcov tejto inštitúcie.

Druhé štádium reformy, ktoré legislatívne orgány Únie plánovali uskutočniť zároveň s čiastočnou obmenou Všeobecného súdu Európskej únie v septembri 2016, sprevádzalo zrušenie Súdu pre verejnú službu Európskej únie a prenesenie jeho právomoci na Všeobecný súd Európskej únie zakotvené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192 zo 6. júla 2016 o prenesení právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd (Ú. v. EÚ L 200, 2016, s. 137), ktoré nadobudlo účinnosť 1. septembra 2016.

Toto druhé štádium reformy súčasne predpokladá vymenovanie siedmich dodatočných sudcov Všeobecného súdu Európskej únie, pričom tento počet zodpovedá počtu „bývalých“ sudcov Súdu pre verejnú službu Európskej únie. V tejto súvislosti sme na slávnostnom zasadnutí 19. septembra 2016 uvítali vstup do funkcie piatich dodatočných sudcov Všeobecného súdu Európskej únie s cieľom v blízkej budúcnosti vymenovať chýbajúcich sudcov, čím sa zavŕšia prvé dve štádiá reformy.

Tretie štádium reformy sa uskutoční pri čiastočnej obmene Všeobecného súdu v septembri 2019. Počet sudcov tejto inštitúcie sa zvýši o deväť, čím ich celkový počet dosiahne 56, čo predstavuje 2 sudcov z každého členského štátu.

2. Vzhľadom na to, že úplné štatistické informácie sú uvedené v úvode časti C tejto kapitoly výročnej správy, ktoré podrobne rozoberajú predchádzajúci rok, v tejto časti len stručne zhrniem vývojové tendencie vyplývajúce z týchto informácií.

Prvý významný údaj sa týka celkového počtu vecí, ktoré Súdny dvor ukončil v roku 2016: so 704 ukončenými vecami (nárast o 14 % oproti roku 2015) Súdny dvor v roku 2016 vyriešil viac vecí, ako bolo v tomto roku

zapísaných do registra (692), čo svedčí o pozoruhodnej produktivite inštitúcie v predchádzajúcom roku a vedie k miernemu zníženiu počtu prebiehajúcich konaní k 31. decembru 2016 (872) v porovnaní s týmto údajom na konci roku 2015 (884).

Pokiaľ ide o veci predložené v roku 2016, bolo podaných 470 návrhov na začatie prejudiciálneho konania, čo predstavuje rekordný počet v histórii Súdneho dvora a svedčí o význame prejudiciálneho konania vo vývoji práva Európskej únie, ako aj o dôvere vnútroštátnych súdov v túto formu súdnej spolupráce s cieľom jednotného výkladu a uplatnenia tohto práva.

Ďalší významný údaj uplynulého roku sa týka priemernej dĺžky konaní na Súdnom dvore. Pokiaľ ide o prejudiciálne konania, ich priemerná dĺžka v roku 2016 predstavovala 15 mesiacov, čo je porovnateľné s rokom 2014, v ktorom bola zaznamenaná najkratšia priemerná dĺžka konania za posledných vyše tridsať rokov. Toto číslo možno z veľkej časti vysvetliť jednak narastajúcou tendenciou rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania uznesením v prípadoch, kde je odpoveď Súdneho dvora zrejmá, a jednak mimoriadne vysokým počtom návrhov na začatie prejudiciálneho konania podaných v roku 2016, ktorých vyriešenie si vyžiadalo uplatnenie naliehavého prejudiciálneho konania (PPU) alebo zrýchleného konania. Čo sa týka odvolaní, významné skrátenie dĺžky ich vybavenia, a síce 12,9 mesiaca (oproti 14 mesiacom v roku 2015) – tzn. najkratšiu zaznamenanú priemernú dĺžku odvolacieho konania od zriadenia Všeobecného súdu – možno vo veľkom rozsahu pripísať zjednodušenému spôsobu vybavenia odvolaní podaných v oblasti prístupu k dokumentom, verejného obstarávania, ako aj duševného a priemyselného vlastníctva, ktorý Súdny dvor uplatňoval v roku 2016.

B | JUDIKATÚRA SÚDNEHO DVORA V ROKU 2016

I. ZÁKLADNÉ PRÁVA

V roku 2016 sa Súdny dvor viackrát vyjadril k základným právam v právnom poriadku Únie. Niektoré rozhodnutia sú uvedené v tejto výročnej správe¹.

Spomedzi nich si osobitnú pozornosť zaslúži najmä rozsudok **Paoletti a i.** (C-218/15, [EU:C:2016:748](#)), vydaný 6. októbra 2016. V tomto rozsudku Súdny dvor skúmal *účinnosť tretieho štátu k Únii na uplatnenie trestného zákona členského štátu, ktorý sa týka trestného činu napomáhania nelegálnej imigrácii a ktorým sa vykonáva článok 3 smernice 2002/90², z hľadiska zásady uplatnenia priaznivejšieho trestného zákona so spätnou účinnosťou*. V prejednávanej veci bolo voči viacerým talianskym občanom vedené trestné konanie z dôvodu napomáhania rumunským štátnym príslušníkom v nelegálnej imigrácii do Talianska pred pristúpením Rumunska k Európskej únii. Vzhľadom na to, že títo rumunskí štátni príslušníci sa následne stali občanmi Únie, sa vnútroštátny súd na jednej strane pýtal, či v dôsledku pristúpenia došlo k zániku trestnosti uvedeného trestného činu napomáhania nelegálnej imigrácii, ktorý bol spáchaný pred pristúpením Rumunska k Európskej únii, a na druhej strane, či sa má na obvinených vo veci samej vzťahovať zásada uplatnenia priaznivejšieho trestného zákona so spätnou účinnosťou.

V prvom rade Súdny dvor po tom, čo pripomenul, že zásada uplatnenia priaznivejšieho trestného zákona so spätnou účinnosťou, ako je upravená v článku 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, je súčasťou primárneho práva Únie, konštatoval, že uplatnenie priaznivejšieho trestného zákona v sebe nevyhnutne zahŕňa postupné uplatňovanie zákonov v časovom slede a spočíva na konštatovaní, že zákonodarcu zmenil názor buď na trestnú kvalifikáciu skutkov alebo na trest, ktorý sa má uložiť za spáchanie trestného činu. V prejednávanej veci však talianska trestnoprávna úprava nebola v období po spáchaní trestných činov, ktoré boli vytýkané obvineným vo veci samej, zmenená.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že podľa článku 6 ZEÚ a článku 49 Charty základných práv pristúpenie štátu k Únii nebráni tomu, aby iný členský štát mohol uložiť trest osobám, ktoré sa dopustili pred týmto pristúpením trestného činu napomáhania nelegálnej imigrácii v prospech štátnych príslušníkov prístupujúceho štátu. Trestnoprávna úprava, podľa ktorej sa v súlade so smernicou 2002/90 a rámcovým rozhodnutím 2002/946³ za takýto trestný čin ukladá trest odňatia slobody, sa netýka nelegálnych prisťahovalcov, ale osôb,

1] Uvedené rozsudky sú tieto: rozsudok zo 6. septembra 2016, **Petruhhin** (C-182/15, [EU:C:2016:630](#)), uvedený v pododdieli II.1 „Práva občanov Únie“, rozsudok z 5. júla 2016, **Ogňanov** (C-614/14, [EU:C:2016:514](#)), uvedený v oddiele V „Súdna agenda Únie“, rozsudok z 9. júna 2016, **Pesce a i.** (C-78/16 a C-79/16, [EU:C:2016:428](#)), uvedený v oddiele VI „Poľnohospodárstvo“, rozsudok z 21. decembra 2016, **AGET Iraklis** (C-201/15, [EU:C:2016:972](#)), uvedený v pododdieli VII.3 „Sloboda usadiť sa a slobodné poskytovanie služieb“, rozsudok z 15. februára 2016, **N.** (C-601/15 PPU, [EU:C:2016:84](#)), uvedený v pododdieli VIII.1 „Azylová politika“, rozsudok z 5. apríla 2016, **Aranyosi a Căldăraru** (C-404/15 a C-659/15 PPU, [EU:C:2016:198](#)), uvedený v pododdieli X.1 „Európsky zatykač“, rozsudok z 29. júna 2016, **Kossowski** (C-486/14, [EU:C:2016:483](#)), uvedený v pododdieli X.3 „Trestné konania a rozhodnutia v inom členskom štáte“, rozsudok z 28. júla 2016, **Ordre des barreaux francophones et germanophone a i.** (C-543/14, [EU:C:2016:605](#)), uvedený v oddiele XII „Daňové ustanovenia“, rozsudok z 21. decembra 2016, **Tele2 Sverige a Watson a i.** (C-203/15 a C-698/15, [EU:C:2016:970](#)), uvedený v pododdieli XIII.2 „Ochrana osobných údajov“, rozsudok z 20. septembra 2016, **Ledra Advertising a i./Komisia a ECB** (C-8/15 P až C-10/15 P, [EU:C:2016:701](#)), uvedený v oddiele XV „Hospodárska a menová politika“, rozsudok z 8. novembra 2016, **Lesoochrannárske zoskupenie VLK** (C-243/15, [EU:C:2016:838](#)), uvedený v oddiele XVIII „Životné prostredie“.

2] Smernica Rady 2002/90/ES z 28. novembra 2002, ktorá definuje napomáhanie neoprávneného vstupu, tranzitu a bydliska (Ú. v. ES L 328, 2002, s. 17; Mim. vyd. 19/006, s. 64).

3] Rámcové rozhodnutie Rady 2002/946/SV z 28. novembra 2002 o posilnení trestného systému na zabránenie napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a bydliska (Ú. v. ES L 328, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 61).

ktoré napomáhajú nelegálnemu vstupu a pobytu uvedených prisťahovalcov na území tohto štátu. Samotná okolnosť, že po svojom nelegálnom vstupe sa títo prisťahovalci stali občanmi Únie, nemôže ovplyvniť priebeh trestných konaní začatých proti tým osobám, ktoré napomáhali nelegálnej imigrácii.

V treťom rade Súdny dvor konštatoval, že nijaké ustanovenie práva Únie neumožňuje prijať záver, že nadobudnutie občianstva Únie by malo spôsobiť zánik trestnosti trestného činu spáchaného osobami, ktoré sa dopustili prevádzania migrantov. Tvrdením opaku by sa podnecovalo toto prevádzanie po tom, ako by štát začal proces pristúpenia k Únii. Cieľ, ktorý by sa dosiahol, by bol napokon opačný, než cieľ, ktorý sledoval normotvorca Únie.

II. OBČIANSTVO ÚNIE

Pokiaľ ide o európske občianstvo, pozornosť si zaslúži šesť rozsudkov. Spomedzi nich sa tri týkajú práv, ktorých sa môžu domáhať občania členských štátov z dôvodu európskeho občianstva. Ďalšie tri sa týkajú odvodeného práva na pobyt v prospech štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie.

1. PRÁVA OBČANOV ÚNIE

Dňa 2. júna 2016 sa Súdny dvor v rozsudku **Bogendorff von Wolffersdorff** (C-438/14, [EU:C:2016:401](#)) vyjadril k *obmedzeniam povinnosti členského štátu uznať priezvisko, ktoré občan nadobudol pri pobyte v inom členskom štáte, ktorého je tiež štátnym príslušníkom*. Spor vo veci samej sa týkal nemeckého občana, ktorý počas pobytu v Spojenom kráľovstve získal britské občianstvo a zmenil svoje krstné mená a priezvisko, takže toto priezvisko obsahovalo nemecké šľachtické tituly. Po návrate do Nemecka neboli jeho nové krstné mená a priezvisko, ktoré nadobudol podľa britského práva, uznané.

Súdny dvor konštatoval, že skutočnosť, že orgány členského štátu odmietli uznať krstné mená a priezvisko štátneho príslušníka tohto členského štátu, tak ako sú určené a zapísané v druhom členskom štáte, ktorého je uvedená osoba tiež štátnym príslušníkom, predstavuje v tejto veci obmedzenie slobôd priznaných článkom 21 ZFEÚ. Keďže žalobca je vedený pod rozdielnymi krstnými menami a priezviskami v nemeckej matrike a u britských orgánov, existuje tak nielen konkrétne riziko, že z dôvodu viacerých mien bude nutné rozptýliť pochybnosti, pokiaľ ide o totožnosť dotknutej osoby, ale aj riziko, že bude mať ťažkosti pri preukazovaní svojho rodinného vzťahu so svojou dcérou.

V tejto veci nemecká vláda uviedla, že v súlade s článkom 123 základného zákona v spojení s článkom 109 tretím odsekom Weimarskej ústavy všetky výsady a nerovnosti spojené s narodením alebo stavom sú v Nemecku zrušené, a hoci ich používanie a prenos ako prvkov mena sú dovolené, vytvorenie nových šľachtických titulov a ich udeľovanie je zakázané. Tieto ustanovenia, ktoré sú súčasťou nemeckého verejného poriadku, majú za cieľ zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými nemeckými občanmi.

V tejto súvislosti Súdny dvor uznal, že v kontexte nemeckej ústavnoprávnej voľby môže byť článok 109 tretí odsek Weimarskej ústavy ako prvok národnej identity členského štátu, ktorý sa uvádza v článku 4 ods. 2 ZEÚ, zohľadnený ako odôvodnenie obmedzenia práva na voľný pohyb osôb zakotveného v práve Únie. Konkrétne odôvodnenie týkajúce sa zásady rovnosti nemeckých občanov pred zákonom a ústavnoprávnej voľby zakázať používanie šľachtických titulov ako takých sa má vykladať ako dôvod týkajúci sa verejného poriadku. Podľa Súdneho dvora by bolo v rozpore so zámerom nemeckého zákonodarcu, aby nemeckí štátni príslušníci za

pomoci práva iného členského štátu znovu nadobúdali zrušené šľachtické tituly. K takému výsledku by mohlo viesť práve systematické uznávanie zmien mien ako vo veci samej.

Súdny dvor napokon usúdil, že orgány členského štátu môžu za takých okolností, o aké išlo v prejednávanej veci, odmietnuť uznať meno štátneho príslušníka, ktoré bolo zákonným spôsobom nadobudnuté v inom členskom štáte. Takéto odmietnutie uznania síce predstavuje obmedzenie slobôd priznaných článkom 21 ZFEÚ, avšak je odôvodnené dôvodmi súvisiacimi s verejným poriadkom, pretože je vhodné a nevyhnutné na zabezpečenie dodržiavania zásady rovnosti všetkých občanov prvého členského štátu pred zákonom. Posúdenie primeranosti takejto praxe vyžaduje analýzu a zváženie viacerých právnych a skutkových okolností, ktoré sú vlastné dotknutému členskému štátu a ktoré dokáže vnútroštátny súd posúdiť lepšie ako Súdny dvor. Spomedzi skutočností, ktoré bolo potrebné zohľadniť na tento účel, Súdny dvor zdôraznil najmä skutočnosť, že žalobca vo veci samej uplatnil svoje právo na voľný pohyb a má tak nemeckú, ako aj britskú štátnu príslušnosť, že prvky mena získaného v Spojenom kráľovstve formálne nepredstavujú šľachtické tituly ani v Nemecku ani v Spojenom kráľovstve, ale vytvárajú dojem šľachtického pôvodu, a že zmena dotknutého mena spočíva vo výhradne osobnej voľbe, pričom rozdiel v menách, ktorý z tejto voľby vyplýva, nesúvisí ani s okolnosťami narodenia žalobcu ani s jeho osvojením a ani s nadobudnutím britskej štátnej príslušnosti.

V rozsudku **Petruhhin** (C-182/15, [EU:C:2016:630](#)), vydanom 6. septembra 2016, veľká komora Súdneho dvora preskúmala, či sa na účely uplatnenia zmluvy o vydávaní osôb uzavretej medzi členským štátom a tretou krajinou má na štátnych príslušníkov iného členského štátu vzťahovať z hľadiska zásady zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti a voľného pohybu a pobytu občanov Únie pravidlo štátu bydliska, ktoré zakazuje vydať vlastných štátnych príslušníkov. V prejednávanej veci išlo o žiadosť o vydanie estónskeho štátneho príslušníka, ktorú ruské orgány adresovali lotyšským orgánom v súvislosti s trestným činom obchodovania s omamnými látkami.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že dotknutá osoba tým, že vycestovala do Lotyšska, využila ako občan Únie svoje právo voľne sa pohybovať v rámci Únie, takže jej situácia patrí do pôsobnosti Zmlúv, a preto sa na ňu vzťahuje zásada zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti. Právna úprava, ktorá obsahuje rozdielne zaobchádzanie spočívajúce v možnosti vydávať výlučne občanov Únie, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu, predstavuje obmedzenie voľného pohybu v zmysle článku 21 ZFEÚ. Súdny dvor následne uviedol, že takéto obmedzenie možno odôvodniť iba vtedy, ak sa opiera o objektívne dôvody a je primerané cieľu legitímne sledovanému vnútroštátnym právom. V prejednávanej veci, hoci cieľ, na ktorý poukázal dotknutý štát a ktorý spočíva v zabránení beztrestnosti štátnych príslušníkov iného členského štátu, ktorí sa dopustili trestného činu na území tretieho štátu, treba považovať za cieľ, ktorý má v rámci práva Únie legitímny charakter, Súdny dvor usúdil, že aj napriek tomu treba overiť, či neexistuje alternatívne opatrenie, ktoré by menej obmedzovalo výkon práv stanovených článkom 21 ZFEÚ a umožňovalo by takisto účinne dosiahnuť uvedený cieľ. V tejto súvislosti pri neexistencii pravidiel práva Únie upravujúcich vydávanie osôb medzi členskými štátmi a tretím štátom treba uplatniť všetky existujúce mechanizmy spolupráce a vzájomnej pomoci v trestnoprávnej oblasti podľa práva Únie. Konkrétne je prvoradá výmena informácií s členským štátom, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom. Z tohto vyplýva, že ak bola členskému štátu, do ktorého sa premiestnil občan Únie, štátny príslušník iného členského štátu, adresovaná žiadosť o vydanie tretím štátom, s ktorým prvý členský štát uzatvoril dohodu o vydávaní osôb, má povinnosť informovať členský štát, ktorého štátnu príslušnosť má uvedený občan, prípadne mu na žiadosť tohto členského štátu tohto občana odovzdať v súlade s ustanoveniami rámcového rozhodnutia 2002/584⁴, pokiaľ má tento členský štát podľa svojho vnútroštátneho práva právomoc stíhať túto osobu za skutky spáchané mimo jeho štátneho územia.

4 | Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34).

Okrem toho v prípade žiadosti tretieho štátu smerujúcej k vydaniu štátneho príslušníka iného členského štátu, než je dožiadaný členský štát, tento dožiadaný členský štát musí overiť, či vydanie nebude v rozpore s právami zakotvenými v článku 19 Charty základných práv, podľa ktorého nikto nesmie byť vystahovaný, vyhostený ani vydaný do štátu, v ktorom existuje vážne riziko, že bude vystavený trestu smrti, mučeniu alebo inému neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že existencia deklarácií a prijatie medzinárodných zmlúv, ktoré v zásade zaručujú dodržiavanie základných práv, samé osebe nepostačujú na zabezpečenie primeranej ochrany pred rizikom zlého zaobchádzania v prípade, že spoľahlivé zdroje uvádzajú, že praktiky orgánov sú zjavne v rozpore so zásadami Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“).

Napokon vo svojom rozsudku **García-Nieto a i.** (C-299/14, [EU:C:2016:114](#)), vydanom 25. februára 2016, Súdny dvor potvrdil nedávnu judikatúru⁵, podľa ktorej *členský štát môže z poberania určitých sociálnych dávok vylúčiť štátnych príslušníkov iných členských štátov počas prvých troch mesiacov ich pobytu*. Vo veci samej išlo o spor medzi španielskou rodinou a nemeckým úradom práce, ktorý v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou odmietol priznať otcovi a jeho synovi dávky na zabezpečenie existenčného minima pre uchádzačov o zamestnanie a ich deti počas prvých troch mesiacov ich pobytu v Nemecku. Otec a syn pricestovali do tohto štátu koncom júna 2012, teda niekoľko mesiacov po tom, čo do tohto štátu pricestovala matka s dcérou. V tom čase bola matka už riadne v Nemecku zamestnaná, pričom v prípade tohto zamestnania bola od júla povinne prihlásená do systému sociálneho zabezpečenia.

Súdny dvor pripomenul, že podľa smernice 2004/38 majú občania Únie právo na pobyt v inom členskom štáte počas obdobia do troch mesiacov bez akýchkoľvek iných podmienok alebo formalít, než je požiadavka vlastniť platný preukaz totožnosti alebo pas. Keďže v rámci tohto obdobia členské štáty nemôžu vyžadovať, aby občania Únie mali dostatočné zdroje na zabezpečenie svojich základných potrieb a osobné zdravotné poistenie, smernica im na účely zachovania finančnej rovnováhy ich systému sociálneho zabezpečenia umožňuje odmietnuť priznať týmto občanom, ktorí nie sú pracovníkmi, samostatne zárobkovo činnými osobami alebo osobami, ktoré si zachovávajú takýto štatút, akúkoľvek dávku sociálnej pomoci počas prvých troch mesiacov. Podľa Súdneho dvora takéto odmietnutie nepredpokladá preskúmanie individuálnej situácie dotknutej osoby.

2. ODVODENÉ PRÁVO NA POBYT V PROSPECH ŠTÁTNEHO PRÍSLUŠNÍKA TRETIEHO ŠTÁTU

Vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky **Rendón Marín** (C-165/14, [EU:C:2016:675](#)), ako aj **CS** (C-304/14, [EU:C:2016:674](#)), vyhlásené veľkou komorou 13. septembra 2016, Súdny dvor preskúmal otázku, či *právo Únie umožňuje, aby členský štát automaticky odmietol udeliť povolenie na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý má vo výlučnej starostlivosti dve maloleté deti, ktoré sú občanmi Únie, z čoho jedno dieťa má štátnu príslušnosť iného členského štátu, než je štát bydliska, a druhé má štátnu príslušnosť členského štátu, v ktorom malo vždy bydlisko, a to len na základe toho, že tento štátny príslušník tretieho štátu má záznam v registri trestov*.

V prvom rade Súdny dvor konštatoval, že ak by sa rodičovi, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý sa skutočne stará o maloleté dieťa s bydliskom v inom členskom štáte, než je členský štát, ktorého je dieťa štátnym príslušníkom, odoprel pobyt s týmto dieťaťom v hostiteľskom členskom štáte, bolo by tým právo tohto dieťaťa na pobyt zbavené potrebného účinku. Súdny dvor tak rozhodol, že článok 21 ZFEÚ a smernica

5| Rozsudky Súdneho dvora z 11. novembra 2014, **Dano** (C-333/13, [EU:C:2014:2358](#)), a z 15. septembra 2015, **Alimanovic** (C-67/14, [EU:C:2015:597](#)).

2004/38 umožňujú tomuto rodičovi zdržiavať sa so svojím dieťaťom, ktoré je občanom Únie, v hostiteľskom členskom štáte, ak spĺňa podmienky uvedené v článku 7 ods. 1 písm. b) tejto smernice, t. j. má dostatočné zdroje a komplexné krytie zdravotného poistenia. V druhom rade, pokiaľ ide o situáciu maloletej osoby, ktorá mala vždy bydlisko v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, Súdny dvor uviedol, že článok 20 ZFEÚ priznáva každému, kto má občianstvo členského štátu, postavenie občana Únie, ktoré zahŕňa právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov. Tento článok bráni vnútroštátnym opatreniam, ktorých účinkom je zbavenie občanov Únie účinného požívania svojich práv. K takémuto zbaveniu dochádza vtedy, keď v dôsledku odmietnutia udeliť štátnemu príslušníkovi tretieho štátu povolenie na pobyt alebo v dôsledku jeho vyhostenia by ho jeho dieťa, ktoré je občanom Únie a ktoré má vo výlučnej starostlivosti, muselo sprevádzať, a teda opustiť územie Únie.

Pokiaľ ide o vplyv záznamu v registri trestov na priznanie odvodeného práva na pobyt v prospech rodinného príslušníka občana Únie, Súdny dvor usúdil, že právo Únie bráni obmedzeniu práva na pobyt z dôvodov všeobecnej prevencie, nariadenému s cieľom odradiť iných cudzincov, najmä ak bolo toto opatrenie prijaté automaticky po odsúdení v trestnom konaní. Prípadné reštriktívne opatrenia prijaté členským štátom totiž musia byť v súlade so zásadou proporcionality a založené na existencii skutočnej, aktuálnej a dostatočne vážnej hrozby pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť, čoho predpokladom je najmä konkrétne posúdenie osobného správania dotknutého jednotlivca.

Súdny dvor tak zdôraznil, že v takom prípade, o aký išlo v prejednávanej veci, akúkoľvek výnimku z práva občanov Únie alebo ich rodinných príslušníkov na pobyt z dôvodu zachovania verejného poriadku alebo ochrany verejnej bezpečnosti treba vykladať reštriktívne. Aj keď článok 20 ZFEÚ neovplyvňuje možnosť členských štátov odvolávať sa na takúto výnimku, jej rozsah nemôžu členské štáty určovať jednostranne bez kontroly zo strany inštitúcií Únie, pretože toto posúdenie musí tiež zohľadňovať najlepšie záujmy dieťaťa, ako aj právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, tak ako ho stanovuje článok 7 Charty.

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok **NA** (C-115/15, [EU:C:2016:487](#)), vyhlásený 30. júna 2016, sa Súdny dvor zaoberal otázkou, či štátny príslušník tretieho štátu, ktorý sa rozviedol s občanom Únie a ktorý má v starostlivosti dieťa, môže mať nárok na zachovanie svojho práva na pobyt v hostiteľskom členskom štáte aj v prípade, že k začatiu rozvodového konania došlo až po odchode manželského partnera, ktorý je občanom Únie, z tohto členského štátu. Vec sama sa týkala pakistanskej štátnej príslušníčky vydatej za nemeckého štátneho príslušníka. Manželský pár mal bydlisko v Spojenom kráľovstve, kde mal manžel postavenie zamestnanca a samostatne zárobkovo činnnej osoby. Vzhľadom na to, že došlo k zhoršeniu ich vzťahu, manželka, ktorá bola viackrát obeťou domáceho násillia, podala v roku 2006 po tom, čo manžel opustil Spojené kráľovstvo, návrh na rozvod v tomto členskom štáte a ich dve deti jej boli zverené do výlučnej starostlivosti. Tieto deti, hoci majú nemeckú štátnu príslušnosť, sa narodili v Spojenom kráľovstve, kde navštevovali školu od roku 2009, resp. od roku 2010. Táto pakistanská štátna príslušníčka podala tiež žiadosť o priznanie práva na trvalý pobyt v Spojenom kráľovstve, avšak príslušný vnútroštátny orgán túto žiadosť zamietol.

Pokiaľ ide o právo manželky na pobyt v Spojenom kráľovstve, Súdny dvor najskôr pripomenul, že podľa článku 13 ods. 2 prvého pododseku písm. c) smernice 2004/38⁶ rozvod nevedie k strate práva na pobyt rodinných príslušníkov občana Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak je to oprávnené mimoriadne ťažkými okolnosťami, ako napríklad byť obeťou domáceho násillia. Súdny dvor tým, že odkázal na rozsudok

6] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

*Singh a i.*⁷, však zopakoval, že v súlade s článkom 7 ods. 2 tejto smernice občan Únie, manžel štátneho príslušníka tretieho štátu, musí mať bydlisko v hostiteľskom členskom štáte až do dňa začatia rozvodového konania, aby sa tento štátny príslušník tretieho štátu mohol dovolávať zachovania svojho práva na pobyt. Vo veci samej však o takýto prípad nešlo.

Naproti tomu Súdny dvor usúdil, že na základe práva detí migrujúcich pracovníkov na prístup k vzdelávaniu v hostiteľskom členskom štáte podľa článku 12 nariadenia č. 1612/68⁸, dieťa a rodič, štátny príslušník tretieho štátu, ktorý má toto dieťa vo výlučnej starostlivosti, majú právo na pobyt v hostiteľskom členskom štáte v takej situácii, ako vo veci samej, keď druhý rodič je občan Únie a v tomto členskom štáte pracoval, ale odsťahoval sa z uvedeného štátu skôr, než tam dieťa začalo školskú dochádzku. Za okolností, keď deti požívajú podľa tohto ustanovenia právo pokračovať vo svojej školskej dochádzke v hostiteľskom členskom štáte, hoci ich rodičovi, ktorý ich má v starostlivosti, hrozí strata práva na pobyt, by totiž odmietnutie priznať uvedenému rodičovi právo na pobyt v hostiteľskom členskom štáte počas školskej dochádzky jeho detí mohlo zbaviť tieto deti práva, ktoré im priznal normotvorca Únie.

Napokon Súdny dvor pripomenul, že podľa článku 21 ZFEÚ majú maloletí občania Únie, ako aj rodič, ktorý ich má v skutočnej starostlivosti, právo na pobyt, pokiaľ uvedení občania Únie spĺňajú podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2004/38⁹, najmä podmienku mať dostatočné zdroje, ktoré môže takisto poskytnúť rodič, ktorý je štátnym príslušníkom tretieho štátu.

III. INŠTITUCIONÁLNE USTANOVENIA

1. PRÁVNÝ ZÁKLAD AKTOV ÚNIE

Počas roku 2016 Súdny dvor vyhlásil tri významné rozsudky v súvislosti s právnym základom aktov Únie. Tieto rozsudky sa týkajú spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), poľnohospodárstva a justičnej spolupráce v trestných veciach.

V prvom rade Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora zrušil rozsudkom zo 14. júna 2016, **Parlament/Rada** (C-263/14, [EU:C:2016:435](#)), *rozhodnutie Rady 2014/198/SZBP z 10. marca 2014 o podpise a uzavretí Dohody medzi Európskou úniou a Tanzánijskou zjednotenou republikou o podmienkach odovzdávania osôb, ktoré sú podozrivé z pirátstva, a súvisiaceho zaisteného majetku zo strany námorných síl pod vedením Európskej únie Tanzánijskej zjednotenej republiky*¹⁰.

Na podporu svojej žaloby o neplatnosť uviedol Parlament dva žalobné dôvody. V prvom žalobnom dôvode tvrdil, že napadnuté rozhodnutie bolo nesprávne prijaté na základe postupu špecifického pre dohody týkajúce sa výlučne SZBP, ktorý bol zavedený článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom prvou časťou vety ZFEÚ, ktorý

7| Rozsudok Súdneho dvora zo 16. júla 2015, *Singh a i.* (C-218/14, [EU:C:2015:476](#)).

8| Nariadenie Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, 1968, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15).

9| Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

10| Ú. v. EÚ L 108, 2014, s. 1.

vyklučuje akúkoľvek účasť Parlamentu. Parlament v druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 218 ods. 10 ZFEÚ Rade vytýkal, že nebol informovaný ihneď a v plnom rozsahu vo všetkých etapách konania pri dojednávaní a uzatváraní uvedenej dohody.

Pokiaľ ide o postup uplatnený na prijatie napadnutého rozhodnutia, Súdny dvor najskôr pripomenul, že ak preskúmanie aktu Únie preukáže, že tento akt sleduje dvojaký cieľ alebo obsahuje dve zložky, a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno označiť za hlavný cieľ alebo hlavnú zložku, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka má doplňujúcu povahu, musí byť akt založený na jedinom právnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka. Vzhľadom na to, že preskúmanie dohody medzi EÚ a Tanzániou preukázalo, že táto dohoda patrí skôr do oblasti SZBP a nie do oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach alebo policajnej spolupráce, Súdny dvor konštatoval, že rozhodnutie týkajúce sa jej podpisu a uzavretia bolo správne prijaté na základe postupu špecifického pre dohody týkajúce sa SZBP.

Súdny dvor, ktorý pripomenul neúčasť Parlamentu na rokovaní o dohodách patriacich do oblasti SZBP a na ich uzavieraní, následne rozhodol, že požiadavka informovania Parlamentu podľa článku 218 ods. 10 ZFEÚ sa vzťahuje aj na čiastočné výsledky, ku ktorým rokovania dospejú. Rada tak mala v prejednávanej veci oznámiť znenie návrhu dohody a znenie návrhu rozhodnutia, keďže tieto znenia boli poskytnuté orgánom Tanzánie na účely uzavretia dohody medzi EÚ a Tanzániou. Vzhľadom na to, že porušenie tejto požiadavky zabránilo Parlamentu vykonať svoje právo dohľadu v oblasti SZBP a prípadne uplatniť svoje stanovisko, pokiaľ ide o správny právny základ, z ktorého podpis a uzavretie dohody musia vychádzať, Súdny dvor zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu porušenia podstatnej formálnej náležitosti. V druhom rade Súdny dvor v rozsudku **Nemecko/Parlament a Rada** (C-113/14, [EU:C:2016:635](#)), vydanom 7. septembra 2016, spresnil *prepojenie dvoch právnych základov stanovených v odsekoch 2 a 3 článku 43 ZFEÚ*. Vo svojej žalobe o neplatnosť Spolková republika Nemecko tvrdila, že Parlament a Rada si tým, že článok 7 nariadenia č. 1308/2013¹¹ prijali na základe článku 43 ods. 2 ZFEÚ, a nie na základe článku 43 ods. 3 ZFEÚ, zvolili nesprávny právny základ. Článok 7 nariadenia č. 1308/2013 stanovuje referenčné prahy rôznych poľnohospodárskych výrobkov, ktoré môžu byť predmetom verejných intervencií na účely podpory trhu. Tieto prahy odkazujú na poľnohospodárske výrobky uvedené v článku 2 nariadenia č. 1370/2013¹².

V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že podľa článku 43 ods. 2 ZFEÚ Parlament a Rada prijímajú v súlade s riadnym legislatívnym postupom „ustanovenia potrebné na dosiahnutie cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky a spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva“. Naproti tomu v súlade s článkom 43 ods. 3 ZFEÚ Rada na návrh Komisie prijíma „opatrenia týkajúce sa stanovovania cien, odvodov, pomoci a množstvových obmedzení a určovania a prideľovania rybolovných možností“. Podľa Súdneho dvora sú tieto posledné uvedené opatrenia technickej povahy a majú byť prijímané na vykonanie ustanovení prijatých na základe článku 43 ods. 2 ZFEÚ. V prejednávanej veci tak určenie, ako aj revízia referenčných prahov stanovených v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 1308/2013 vyžadujú posúdenia, ktoré sú hlavne technickej a vedeckej povahy. Vzhľadom na to, že nariadenie č. 1308/2013 neposkytuje prvky, ktoré by umožnili opodstatnene určiť rozdiel medzi revíziou prahov a ich prvým stanovením, a s ohľadom na okolnosť, že intervenčné ceny vyplývajú z referenčných prahov, Súdny dvor dospel k záveru, že stanovenie týchto prahov je opatrením týkajúcim sa stanovovania cien. Z toho vyplýva, že článok 7 nariadenia č. 1308/2013 mal byť prijatý na základe článku 43 ods. 3 ZFEÚ.

11 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671).

12 | Nariadenie Rady (EÚ) č. 1370/2013 zo 16. decembra 2013, ktorým sa určujú opatrenia týkajúce sa stanovovania niektorých druhov pomoci a náhrad súvisiacich so spoločnou organizáciou trhov s poľnohospodárskymi výrobkami (Ú. v. EÚ L 346, 2013, s. 12).

Súdny dvor vyhovel žalobe a zrušil nielen článok 7 nariadenia č. 1308/2013, ale aj článok 2 nariadenia č. 1370/2013 vzhľadom na neoddeliteľné väzby medzi nimi. So zreteľom na závažné dôsledky, ktoré by mohlo spôsobiť ich zrušenie s okamžitým účinkom, však Súdny dvor rozhodol zachovať ich účinky dovtedy, kým v primeranej lehote, ktorá nemôže presiahnuť päť mesiacov od dátumu vyhlásenia tohto rozsudku, nenadobudne účinnosť nový právny predpis prijatý na správnom právnom základe.

Napokon 22. septembra 2016 Súdny dvor v rozsudku **Parlament/Rada** (C-14/15 a C-116/15, [EU:C:2016:715](#)) vyhovel žalobe o neplatnosť podanej Parlamentom proti vykonávacím rozhodnutiam 2014/731¹³, 2014/743¹⁴, 2014/744¹⁵ a 2014/911¹⁶, ktorými sa štyrom členským štátom poskytuje prístup do systému, ktorý umožňuje výmenu informácií o profiloch DNA, odtlačkoch prstov a určitých údajoch o evidencii vozidiel. Súdny dvor totiž usúdil, že právny základ týchto rozhodnutí, konkrétne článok 25 rozhodnutia 2008/615¹⁷, upravuje prijatie jeho vykonávacích opatrení podľa odlišného postupu, než stanovujú Zmluvy.

V tejto súvislosti Súdny dvor najskôr pripomenul, že vzhľadom na to, že pravidlá tvorby vôle inštitúcií Únie sú stanovené Zmluvami a členské štáty ani samotné inštitúcie nimi nemôžu disponovať, iba Zmluvy môžu v osobitných prípadoch splnomocniť niektorú inštitúciu na zmenu rozhodovacieho postupu, ktorý stanovujú. Následne uviedol, že zákonnosť aktu Únie sa má posudzovať podľa skutkových a právnych okolností existujúcich v čase prijatia tohto aktu. V tejto súvislosti článok 34 ods. 2 písm. c) EÚ v čase prijatia rozhodnutia 2008/615 stanovoval dva odlišné postupy na prijímanie legislatívnych aktov a vykonávacích opatrení, pričom len legislatívne akty majú byť prijímané Radou na základe jednomyseľného rozhodnutia.

Súdny dvor, ktorý preskúmal článok 25 ods. 2 rozhodnutia 2008/615, však usúdil, že toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že upravuje prijatie vykonávacích opatrení tohto rozhodnutia Radou, pokiaľ ide najmä o ochranu údajov. Súdny dvor z toho vyvodil, že článok 25 ods. 2 rozhodnutia 2008/615 tým, že vyžaduje, aby opatrenia potrebné na vykonanie tohto rozhodnutia na úrovni Únie boli prijaté Radou jednomyseľným rozhodnutím, hoci článok 34 ods. 2 písm. c) EÚ stanovil, že takéto opatrenia majú byť prijaté Radou rozhodujúcou kvalifikovanou väčšinou, protiprávne zavádza prísnejšie podmienky prijatia, než je postup, ktorý je na tieto účely upravený v Zmluvách. V dôsledku toho boli napadnuté rozhodnutia zrušené.

2. PRÁVOMOCI INŠTITÚCIÍ

Pokiaľ ide o právomoci inštitúcií Únie, treba spomenúť rozsudok **Rada/Komisia** (C-660/13, [EU:C:2016:616](#)), vydaný 28. júla 2016. V tomto rozsudku Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora zrušil rozhodnutie Komisie, ktorým sa jednak schvaľuje dodatok k memorandu o porozumení medzi Úniou a Švajčiarskou konfederáciou, ktorý sa týka švajčiarskej finančnej účasti na rozšírenej Únii, a jednak poverujú určití členovia Komisie na

13 | Rozhodnutie Rady 2014/731/EÚ z 9. októbra 2014 o začatí automatizovanej výmeny údajov o evidencii vozidiel na Malte (Ú. v. EÚ L 302, 2014, s. 56).

14 | Rozhodnutie Rady 2014/743/EÚ z 21. októbra 2014 o začatí automatizovanej výmeny údajov o evidencii vozidiel na Cypre (Ú. v. EÚ L 308, 2014, s. 100).

15 | Rozhodnutie Rady 2014/744/EÚ z 21. októbra 2014 o začatí automatizovanej výmeny údajov o evidencii vozidiel v Estónsku (Ú. v. EÚ L 308, 2014, s. 102).

16 | Rozhodnutie Rady 2014/911/EÚ zo 4. decembra 2014 o začatí automatizovanej výmeny daktyloskopických údajov s Lotyšskom (Ú. v. EÚ L 360, 2014, s. 28).

17 | Rozhodnutie Rady 2008/615/SV z 23. júna 2008 o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 210, 2008, s. 1).

podpis tohto dodatku v mene Únie. Rada spochybnila právomoc Komisie podpísať dotknutý dodatok bez predchádzajúceho poverenia.

Súdny dvor, ktorý vychádzal zo zásad zverenia právomocí a inštitucionálnej rovnováhy, najskôr pripomenul, že úloha Rady spočíva v rozpracúvaní vonkajšej činnosti Únie najmä v súlade s článkom 16 ZEÚ, zatiaľ čo úlohou Komisie je zabezpečovať zastupovanie Únie navonok. Podľa Súdneho dvora samotná právomoc Komisie zastupovať Úniu navonok nestačí na určenie, či predchádzajúce poverenie zo strany Rady bolo nevyhnutné na podpis dotknutého dodatku. Okrem toho Súdny dvor uviedol, že hoci mala Komisia poverenie začať na tento účel rokovania so Švajčiarskom, nemala poverenie na to, aby v mene Únie podpísala dodatok, ktorý bol výsledkom týchto rokovaní. Komisiu preto nemožno považovať za oprávnenú na podpis nezáväznej dohody vyplývajúcej z takýchto rokovaní. Navyše, keďže rozhodnutie týkajúce sa podpisu takejto dohody nepatrí medzi akty rozpracúvania vonkajšej činnosti Únie v zmysle článku 16 ods. 1 druhej vety a článku 16 ods. 6 tretieho pododseku ZEÚ, tento podpis si na strane Únie vyžaduje posúdenie otázky, či táto dohoda naďalej zodpovedá jej záujmu, ako ho definovala Rada najmä v rozhodnutí o začatí rokovaní. Toto posúdenie si vyžaduje overenie obsahu dohody, ktorý nemožno vopred stanoviť ani predvídať pri rozhodnutí o začatí takýchto rokovaní. V dôsledku toho samotná skutočnosť, že obsah dohody zodpovedá rokovaciemu mandátu udelenému Radou, nestačí na to, aby sa tým Komisii poskytlo oprávnenie podpísať takýto akt bez predchádzajúceho poverenia Rady.

Žalobe o neplatnosť, ktorú podala Rada, sa vyhovel. Súdny dvor však účinky rozhodnutia Komisie zachoval dovtedy, kým v primeranej lehote nenadobudne účinnosť nové rozhodnutie, ktoré ho nahradí.

V rozsudku zo 17. marca 2016, **Parlament/Komisia** (C-286/14, [EU:C:2016:183](#)), mal Súdny dvor príležitosť spresniť rozsah právomoci doplniť legislatívny akt, ktorá bola Komisii zverená v zmysle článku 290 ods. 1 ZFEÚ.

Súdny dvor, ktorý rozhodoval o žalobe o neplatnosť podanej Európskym parlamentom proti delegovanému nariadeniu č. 275/2014¹⁸, preskúmal jediný žalobný dôvod založený na tom, že Komisia prekročila delegovanie právomoci, ktorá jej bola zverená nariadením č. 1316/2013¹⁹. V tejto súvislosti Parlament Komisii konkrétne vytýkal, že do prílohy I uvedeného nariadenia č. 1316/2013 pridala časť VI namiesto toho, aby prijala samostatný delegovaný akt.

Pokiaľ ide o režim delegovania stanovený v článku 290 ZFEÚ, Súdny dvor pripomenul, že legislatívnym aktom možno delegovať na Komisiu právomoc prijímať všeobecne záväzné nelegislatívne akty, ktoré „dopĺňajú“ alebo „menia“ určité nepodstatné prvky legislatívneho aktu, a že tieto dve kategórie delegovaných právomocí sa zjavne odlišujú. Pokiaľ Komisia vykonáva právomoc doplniť legislatívny akt, jej poverenie je obmedzené na detailné rozvinutie nepodstatných prvkov dotknutej právnej úpravy, ktoré normotvorca nedefinoval, a to pri rešpektovaní celého aktu prijatého normotvorcom. Naopak účelom delegovania právomoci meniť legislatívny akt je poveriť Komisiu, aby zmenila alebo zrušila nepodstatné prvky, ktoré v tomto akte ustanovil normotvorca. Rozdiely medzi dvoma kategóriami delegovaných právomocí stanovenými v článku 290 ods. 1 ZFEÚ bránia tomu, aby sa Komisii mohla priznať právomoc, na základe ktorej by sama mohla určiť povahu delegovanej právomoci, ktorá jej bola zverená.

V prejednávanej veci článok 21 ods. 3 nariadenia č. 1316/2013 tým, že splnomocnil Komisiu na prijatie delegovaných aktov „podrobne stanovujúcich“ určité prvky, oprávnil Komisiu „doplniť“ toto nariadenie

18| Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 275/2014 zo 7. januára 2014, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 o zriadení nástroja na prepájanie Európy (Ú. v. EÚ L 80, 2014, s. 1).

19| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 2013, s. 129).

v zmysle článku 290 ZFEÚ. Z dôvodov normatívnej jasnosti a transparentnosti legislatívneho procesu Komisia nemôže pridať určitý prvok do samotného textu takého aktu. Také vloženie by totiž mohlo viesť k nejasnostiam, pokiaľ ide o právny základ tohto prvku, keďže samotný text legislatívneho aktu obsahuje prvok pochádzajúci z výkonu delegovanej právomoci Komisiou, pričom táto delegovaná právomoc jej nedovoľuje meniť alebo rušiť tento akt. Komisia bola preto povinná prijať akt odlišný od nariadenia č. 1316/2013. Komisia však tým, že do prílohy I tohto nariadenia pridala časť VI, nerešpektovala rozdiel medzi dvoma kategóriami delegovaných právomocí stanovenými v článku 290 ods. 1 ZFEÚ, pričom takéto nerešpektovanie má za následok zrušenie delegovaného nariadenia.

Súdny dvor, ktorý odkázal na významné dôvody právnej istoty, však rozhodol zachovať účinky delegovaného nariadenia č. 275/2014 až do nadobudnutia účinnosti nového aktu, ktorý ho nahradí a bude prijatý v primeranej lehote, ktorá nemôže prekročiť šesť mesiacov od dátumu vyhlásenia tohto rozsudku.

IV. PRÁVO ÚNIE A VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

Dňa 15. novembra 2016 sa veľká komora Súdneho dvora v rozsudku **Ullens de Schooten** (C-268/15, [EU:C:2016:874](#)) vyjadrila k možnosti poukázať na *mimozmluvnú zodpovednosť členského štátu za škodu spôsobenú jednotlivcom z dôvodu porušenia základných slobôd stanovených v článkoch 49 ZFEÚ, 56 ZFEÚ a 63 ZFEÚ v kontexte situácie, v ktorej sa všetky okolnosti obmedzujú na vnútroštátnu sféru jedného členského štátu*. Vo veci samej sa žalobca, belgický štátny príslušník, ktorý v Belgicku prevádzkoval laboratórium klinickej biológie, domáhal zodpovednosti toho štátu za škodu, ktorú utrpel, z dôvodu, že vnútroštátna právna úprava, ktorá bola voči nemu uplatnená, bola v rozpore s článkami 49 ZFEÚ, 56 ZFEÚ a 63 ZFEÚ.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že ustanovenia v oblasti slobody usadiť sa, slobodného poskytovania služieb a voľného pohybu kapitálu sa neuplatnia na situáciu, ktorá sa vo všetkých ohľadoch obmedzuje len na jeden členský štát.

Súdny dvor však spresnil, že návrhy na začatie prejudiciálneho konania týkajúce sa uvedených ustanovení, ktoré boli podané vo výlučne vnútroštátnych veciach, možno považovať za prípustné v týchto situáciách: ak nemožno vylúčiť, že štátni príslušníci s bydliskom v iných členských štátoch mali alebo by mohli mať záujem na využívaní týchto slobôd pri vykonávaní činností na území členského štátu, ktorý dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu prijal; ak sa vnútroštátny súd obrátil na Súdny dvor v rámci konania o neplatnosť ustanovení, ktoré sa uplatňujú nielen na vnútroštátnych príslušníkov, ale takisto na štátnych príslušníkov iných členských štátov; ak vnútroštátne právo ukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť, aby vnútroštátnemu príslušníkovi umožnil vyžívanie tých istých práv, aké v rovnakej situácii požíva štátny príslušník iného členského štátu na základe práva Únie; ak sa ustanovenia práva Únie uplatňujú prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá k riešeniu situácií za okolností obmedzujúcich sa len na vnútroštátnu sféru členského štátu pristupuje rovnako ako právo Únie. Súdny dvor spresnil, že vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby Súdnemu dvoru vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania v súlade s článkom 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora poskytol vysvetlenie toho, akú súvislosť má spor, ktorý prejednáva, napriek jeho čisto vnútroštátnej povahe, s ustanoveniami práva Únie týkajúcimi sa základných slobôd, takže je požadovaný výklad v prejudiciálnom konaní preňho nevyhnutný na to, aby mohol prijať potrebné rozhodnutie v tomto spore.

V prejednáwanej veci Súdny dvor dospel k záveru, že v situácii, keď sa všetky okolnosti sporu vo veci samej obmedzujú na vnútroštátnu sféru jedného členského štátu a keď z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva žiadna súvislosť medzi predmetom alebo okolnosťami uvedeného sporu a článkami 49 ZFEÚ, 56 ZFEÚ a 63 ZFEÚ, z týchto ustanovení, ktoré majú chrániť osoby pri skutočnom využívaní základných slobôd,

nemožno odvodiť práva pre jednotlivcov, a preto na základe práva Únie nemožno založiť mimozmluvnú zodpovednosť dotknutého členského štátu.

V rozsudku z 28. júla 2016, **Association France Nature Environnement** (C-379/15, [EU:C:2016:603](#)), Súdny dvor poskytol spresnenia týkajúce sa možnosti vnútroštátneho súdu výnimočne zachovať určité účinky vnútroštátneho aktu, ktorý je nezlučiteľný s právom Únie. Návrh na začatie prejudiciálneho konania vyplýval z konania o preskúmaní zákonnosti, ktoré sa týkalo zlučiteľnosti preberajúceho vnútroštátneho práva so smernicou 2001/42²⁰. Vnútroštátny súd konštatoval, že požiadavky stanovené touto smernicou v oblasti nezávislosti orgánov, s ktorými sa má v rámci environmentálneho posudzovania vec konzultovať, neboli do vnútroštátneho práva správne prebraté. Vnútroštátny súd, keďže sa domnieval, že spätná účinnosť čiastočného zrušenia vnútroštátneho aktu na prebratie by mohla mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie, položil Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa možnosti obmedziť časové účinky tohto vyhlásenia nezákonnosti.

Vodpovedi na túto otázku Súdny dvor pripomenul svoju judikatúru vyplývajúcu z rozsudku *Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne*²¹, podľa ktorej vnútroštátny súd môže vo výnimočných prípadoch dočasne zachovať niektoré účinky vnútroštátneho aktu, ktorý bol posúdený ako nezlučiteľný s právom Únie, pod podmienkou, že toto zachovanie je odôvodnené naliehavým dôvodom súvisiacim s ochranou životného prostredia a vzhľadom na osobitné okolnosti veci, ktorú prejednáva. Vnútroštátny súd má však preukázať, že všetky podmienky vyplývajúce z uvedeného rozsudku boli splnené. Musí preto najskôr preukázať, že napadnutý vnútroštátny akt, hoci bol prijatý v rozpore s povinnosťami stanovenými v smernici 2001/42, vedie k riadnemu prebratiu práva Únie v oblasti ochrany životného prostredia. Následne musí preskúmať, že prijatie a nadobudnutie účinnosti nového ustanovenia vnútroštátneho práva neumožňuje predísť nepriaznivým vplyvom na životné prostredie vyplývajúcim zo zrušenia napadnutého aktu. Vnútroštátny súd musí napokon konštatovať, že zrušenie aktu vedie k vzniku právneho vákua, ktoré má nepriaznivý vplyv na životné prostredie, a že výnimočné zachovanie účinkov napadnutého ustanovenia vnútroštátneho práva sa vzťahuje iba na čas nevyhnutne potrebný na prijatie opatrení umožňujúcich nápravu zistenej protiprávnosti.

Pokiaľ ide o otázku, či vnútroštátny súd rozhodujúci v poslednom stupni musí podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania predtým, ako využije túto výnimočnú možnosť, Súdny dvor odpovedal kladne. Takýto vnútroštátny súd je však zbavený tejto povinnosti vtedy, ak dokáže podrobne odôvodniť, že neexistuje nijaká dôvodná pochybnosť, pokiaľ ide o výklad a uplatnenie podmienok, ktoré vyplývajú z rozsudku *Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne*.

V. SÚDNA AGENDA ÚNIE

Počas roka 2016 Súdny dvor vyhlásil tri významné rozsudky týkajúce sa návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Prvé dva rozsudky rozvíjajú ustálenú judikatúru, podľa ktorej právo Únie bráni akejkoľvek vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vnútroštátnym súdom bráni položiť prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu relevantných ustanovení práva Únie. Tretím je rozsudok **Ullens de Schooten** (C-268/15, [EU:C:2016:874](#)),

20 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 2001, s. 30; Mim. vyd. 15/006, s. 157).

21 | Rozsudok Súdného dvora z 28. februára 2012, *Inter-Environnement Wallonie a Terre wallonne* (C-41/11, [EU:C:2012:103](#)).

ktorý spresňuje podmienky prípustnosti návrhov na začatie prejudiciálneho konania, ktoré boli podané vo výlučne vnútroštátnych veciach. Tento rozsudok je uvedený v oddiele IV „Právo Únie a vnútroštátne právo“²².

V prvom rade rozsudok **PFE** (C-689/13, [EU:C:2016:199](#)), vyhlásený 5. apríla 2016, sa týka sporu pred vnútroštátnym súdom rozhodujúcim v poslednom stupni, a to medzi neúspešným uchádzačom a úspešným uchádzačom o verejnú zákazku. Keďže tento úspešný uchádzač spochybnil vo vzájomnej žalobe prípustnosť žaloby, ktorú podal neúspešný uchádzač, vnútroštátny súd rozhodujúci o spore mal podľa svojej vlastnej judikatúry, ktorá bola prijatá v pléne, preskúmať prednostne vzájomnú žalobu. Podľa uplatniteľných pravidiel vnútroštátneho práva, keďže judikatúra pléna bola pre ostatné senáty toho istého súdu záväzná, senát, ktorému bol dotknutý spor pridelený, sa nemohol od tejto judikatúry odchýliť bez toho, aby sa prednostne obrátil na plénum, a to aj keby riešenie prijaté týmto plénom bolo v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora. Z dôvodu zjavného rozporu medzi týmto vnútroštátnym procesným pravidlom a judikatúrou Súdneho dvora, uvedený vnútroštátny súd sa pýtal, či *článku 267 ZFEÚ odporuje, aby mal senát vnútroštátneho súdu rozhodujúceho v poslednom stupni, pokiaľ sa nestotožňuje s právnym názorom definovaným v rozhodnutí pléna toho istého súdu, povinnosť predložiť túto otázku uvedenému plénu, čím sa mu bráni v podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor.*

V tejto súvislosti Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora najskôr pripomenul, že vnútroštátne sudy majú čo najširšiu možnosť obrátiť sa na Súdny dvor s otázkou týkajúcou sa výkladu príslušných ustanovení práva Únie, pričom táto možnosť sa pre sudy rozhodujúce v poslednom stupni mení na povinnosť, okrem určitých výnimiek. Táto možnosť, ako aj táto povinnosť sú neoddeliteľnou súčasťou systému spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom stanoveného článkom 267 ZFEÚ a patria k funkciám súdu povereného uplatňovaním práva Únie, ktoré toto ustanovenie zveruje vnútroštátnym súdom. V dôsledku toho Súdny dvor potvrdil, že ustanovenie vnútroštátneho práva nemôže brániť senátu súdu rozhodujúceho v poslednom stupni, ktorý má otázku týkajúcu sa výkladu práva Únie, obrátiť sa na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou.

Pokiaľ ide o povinnosť vnútroštátnych súdov uplatňovať právo Únie, ako ho vykladá Súdny dvor, Súdny dvor v tejto súvislosti opakovane potvrdil svoju ustálenú judikatúru, pričom odkázal na rozsudok *Simmenthal*²³. Usúdil, že v prípade, ak dostal senát vnútroštátneho súdu, ktorý rozhoduje v poslednom stupni, odpoveď Súdneho dvora na otázku týkajúcu sa výkladu práva Únie, ktorú Súdnemu dvoru položil, alebo ak už priniesla judikatúra Súdneho dvora jasnú odpoveď na túto otázku, musí tento senát sám urobiť všetko potrebné na to, aby bol tento výklad práva Únie uplatnený.

V nadväznosti na tieto zásady Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora odpovedal v rozsudku z 5. júla 2016, **Ogňanov** (C-614/14, [EU:C:2016:514](#)), na otázky položené v súvislosti s uplatnením bulharských ustanovení, ktorých cieľom je zabezpečiť neustrannosť súdov v trestnoprávnej oblasti, na návrh na začatie prejudiciálneho konania. Podľa týchto ustanovení *sudcovia, ktorí v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvedú skutkové okolnosti a ich právnu kvalifikáciu, majú povinnosť vylúčiť sa z rozhodovania vo veci*. Vnútroštátny súd tiež poukázal na to, že podľa vnútroštátneho etického kódexu sa zhrnutie skutkového a právneho rámca veci samej v návrhu na začatie prejudiciálneho konania považuje za vyjadrenie predbežného stanoviska, ktorého dôsledkom je začatie disciplinárneho konania proti tomuto sudcovi pre disciplinárne previnenie.

22 | Rovnako treba uviesť rozsudky *Mallis a i./Komisia a ECB* (C-105/15 P až C-109/15 P, [EU:C:2016:702](#)) a *Ledra Advertising a i./Komisia a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, [EU:C:2016:701](#)) týkajúce sa prípustnosti žalôb o neplatnosť podaných proti rozhodnutiam v oblasti hospodárskej a menovej politiky (pozri oddiel XV „Hospodárska a menová politika“).

23 | Rozsudok Súdneho dvora z 9. marca 1978, *Simmenthal* (C-106/77, [EU:C:1978:49](#)).

Súdny dvor po tom, čo pripomenul kľúčové prvky konania upraveného v článku 267 ZFEÚ, uviedol, že vnútroštátny súd tým, že v návrhu na začatie prejudiciálneho konania zhrnul skutkový a právny rámec veci samej, iba dodržal podmienky stanovené v článku 267 ZFEÚ a článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Prezentácia uvedeného skutkového a právneho rámca preto zodpovedá požiadavke spolupráce, ktorá je súčasťou mechanizmu návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a sama osebe neporušuje ani právo na spravodlivý proces, zakotvené v článku 47 druhom odseku Charty základných práv, ani právo na prezumpciu nevinu, zaručené článkom 48 ods. 1 Charty.

Vzhľadom na tieto úvahy Súdny dvor konštatoval, že vnútroštátne trestnoprávne ustanovenia, ako aj vnútroštátne pravidlá etiky, na ktoré poukázal vnútroštátny súd, môžu viesť k tomu, že vnútroštátny sudca buď vôbec nepodá návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, aby sa tým vyhol vylúčeniu z rozhodovania alebo disciplinárnym sankciám, alebo podá návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý bude neprípustný. Takéto ustanovenia tak zasahujú do právomocí, ktoré sa vnútroštátnym súdom priznávajú v článku 267 ZFEÚ, a v dôsledku toho aj do účinnosti spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi zavedenej mechanizmom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

Pokiaľ ide o možnosť vnútroštátneho súdu zmeniť svoje pôvodné posúdenie skutkového a právneho rámca v nadväznosti na vyhlásenie prejudiciálneho rozsudku, Súdny dvor uviedol, že vnútroštátny súd môže zmeniť skutkové a právne zistenia, ku ktorým dospel v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a to za predpokladu, že tento súd plne uplatňuje výklad práva Únie, ktorý poskytol Súdny dvor.

VI. POĽNOHOSPODÁRSTVO

V rozsudku **Pesce a i.** (C-78/16 a C-79/16, [EU:C:2016:428](#)), vydanom 9. júna 2016 v skrátenej konaní, sa Súdny dvor vyjadril k platnosti článku 6 ods. 2 písm. a) vykonávacieho rozhodnutia 2015/789²⁴, ktoré bolo prijaté na základe smernice 2000/29²⁵. Cieľom poslednej uvedenej smernice je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany rastlín proti tomu, aby boli do Únie zavlečené škodlivé organizmy vo výrobkoch dovážaných z tretích krajín. V súlade s týmto cieľom článok 6 ods. 2 písm. a) napadnutého vykonávacieho rozhodnutia, ktorého účelom je eradikácia baktérie *Xylella fastidiosa*, ukladá dotknutým členským štátom povinnosť, aby v okruhu 100 metrov okolo rastlín, ktoré boli napadnuté uvedenou baktériou, okamžite odstránili hostiteľské rastliny, bez ohľadu na ich zdravotný štatút. V prejednávanej veci talianske orgány uplatnili toto pravidlo na poľnohospodárskych pozemkoch v regióne Apúlia.

Pokiaľ ide o otázku platnosti, ktorá sa týka zlučiteľnosti uvedeného článku 6 ods. 2 písm. a) vykonávacieho rozhodnutia 2015/789 s právom Únie, a najmä so smernicou 2000/29 v spojení so zásadami obozretnosti a proporcionality, Súdny dvor usúdil, že vzhľadom na dostupné vedecké poznatky a alternatívne opatrenia, ktoré prichádzali v čase prijatia tohto rozhodnutia do úvahy, uvedené opatrenie bolo vhodné a nevyhnutné na dosiahnutie jeho cieľa spočívajúceho v zabránení šíreniu baktérie. Súdny dvor však tiež zdôraznil, že ak by sa situácia vyvinula tak, že eradikácia baktérie *Xylella fastidiosa* by si na základe nových relevantných vedeckých poznatkov už nevyžadovala uvedené odstránenie hostiteľských rastlín, úlohou Komisie by bolo zmeniť vykonávacie rozhodnutie 2015/789 alebo prijať nové rozhodnutie s cieľom zohľadniť tento vývoj.

24 | Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/789 z 18. mája 2015 týkajúce sa opatrení proti zavlečeniu organizmu *Xylella fastidiosa* do Únie a jeho rozšíreniu na jej území (Ú. v. EÚ L 125, 2015, s. 36).

25 | Smernica Rady 2000/29/ES z 8. mája 2000 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty do spoločenstva a proti ich rozšíreniu v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 169, 2000, s. 1; Mim. vyd. 03/029, s. 258), zmenená a doplnená smernicou Rady 2002/89/ES z 28. novembra 2002 (Ú. v. ES L 355, 2002, s. 45; Mim. vyd. 03/038, s. 3).

Pokiaľ ide o to, že vo vykonávacom rozhodnutí nie je upravený režim náhrady škôd, Súdny dvor uznal, že povinnosť stanovená v článku 6 ods. 2 písm. a) tohto rozhodnutia mohla zasiahnuť najmä do vlastníckeho práva k dotknutým poľnohospodárskym pozemkom. Keďže však právo na náhradu škody vyplýva priamo z článku 17 Charty základných práv, samotnú skutočnosť, že ani smernica 2000/29 ani vykonávacie rozhodnutie samy osebe neobsahujú takýto režim alebo neukladajú výslovnú povinnosť prijať takýto režim, nemožno chápať tak, že takéto právo je vylúčené. Rozhodnutie 2015/789 preto nie je z tohto dôvodu neplatné.

Vo veci, v ktorej bol 28. júla 2016 vydaný rozsudok **Masterrind** (C-469/14, [EU:C:2016:609](#)), sa uvádzajú dva rozdielne aspekty. Rozsudok sa na jednej strane týka *dĺžky trvania cesty a času odpočinku zvierat počas ich cestnej prepravy* a na druhej strane *účinkov vyhlásenia vydaného úradným veterinárnym lekárom členského štátu výstupu vo vzťahu k orgánu iného členského štátu, ktorý je príslušný na vyplatenie vývozných náhrad*. Spor vo veci samej sa týkal kamiónovej prepravy dobytká z Nemecka do Francúzska, kde boli zvieratá následne preložené na loď na účely ďalšej prepravy do Maroka. V nadväznosti na kontrolu v mieste výstupu podľa článku 2 nariadenia č. 817/2010²⁶, vykonanú úradným veterinárnym lekárom, ktorý dospel k záveru, že preprava nespĺňala požiadavky vyplývajúce z nariadenia č. 1/2005²⁷, nemecké orgány požadovali o vrátenie zálohy na vývoznú náhradu, pričom toto rozhodnutie bolo napadnuté na nemeckom súde.

V prvom rade Súdny dvor poskytol spresnenia pravidla stanoveného v nariadení č. 1/2005, ktoré upravuje maximálnu 28-hodinovú dĺžku trvania prepravy prerušenú minimálne hodinovou prestávkou na odpočinok po prvej 14-hodinovej etape. Pokiaľ ide o čas odpočinku medzi dobami presunu, Súdny dvor potvrdil, že tento čas odpočinku môže presiahnuť jednu hodinu, pričom spresnil, že dĺžka trvania odpočinku nesmie v praxi prepravovaným zvieratám spôsobiť zranenie alebo nadmerné utrpenie. Okrem toho celkové dĺžky trvania cesty a odpočinku nesmú presiahnuť 29 hodín s výhradou ich predĺženia o dve hodiny v záujme zvierat²⁸ alebo v prípade nepredvídateľných okolností²⁹. Napokon doby presunu v rozsahu 14 hodín môžu obsahovať jednu alebo viacero prestávok v jazde, avšak tieto prestávky musia byť pripočítané k úsekom presunu na účely výpočtu celkovej doby presunu v rozsahu maximálne 14 hodín, ktorého sú súčasťou.

V druhom rade Súdny dvor usúdil, že podľa nariadenia č. 817/2010 orgán príslušný na vyplatenie vývozných náhrad za hovädzí dobytok nie je viazaný posúdením úradného veterinárneho lekára v mieste výstupu, podľa ktorého ustanovenia nariadenia č. 1/2005 neboli v rámci prepravy týchto zvierat dodržané. Rozhodnutie o splnení podmienok, ktorým podlieha nárok na výplatu vývozných náhrad, totiž patrí do právomoci vnútroštátneho orgánu príslušného na výplatu týchto náhrad. V tomto kontexte informácie uvedené úradným veterinárnym lekárom v mieste výstupu predstavujú nepochybne dôkaz, avšak sú vyvrátené.

26 | Nariadenie Komisie (EÚ) č. 817/2010 zo 16. septembra 2010, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o požiadavky na poskytovanie vývozných náhrad v súvislosti s pohodou hovädzieho dobytká počas prepravy (Ú. v. EÚ L 245, 2010, s. 16).

27 | Nariadenie Rady (ES) č. 1/2005 z 22. decembra 2004 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc 64/432/EHS a 93/119/ES a nariadenia (ES) č. 1255/97 (Ú. v. EÚ L 3, 2005, s. 1).

28 | Príloha I kapitola V bod 1.8 nariadenia č. 1/2005.

29 | Článok 22 nariadenia č. 1/2005.

VII. SLOBODY POHYBU

1. VOĽNÝ POHYB PRACOVNÍKOV

V oblasti voľného pohybu pracovníkov si osobitnú pozornosť zaslúžia tri rozsudky. Prvý sa týka práv osoby, ktorá sa usadila v inom členskom štáte, na starobný dôchodok a ďalšie dva sa týkajú systému podpory na vysokoškolské štúdium priznanej rezidentom iného členského štátu.

V rozsudku **Pöpperl** (C-187/15, [EU:C:2016:550](#)), vydanom 13. júla 2016, poskytol Súdny dvor významné prvky výkladu článku 45 ZFEÚ. Spor vo veci samej sa týkal *práva bývalého úradníka nemeckej spolkovej krajiny, ktorý odišiel pracovať do iného členského štátu, na starobný dôchodok stanovený pre zamestnancov tejto spolkovej krajiny*.

Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej osoba v postavení úradníka v členskom štáte, ktorá dobrovoľne odíde z verejnej služby, aby vykonávala zamestnanie v inom členskom štáte, stratí svoje práva na starobný dôchodok z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia a je so spätnou účinnosťou zaradená do všeobecného systému dôchodkového poistenia, z ktorého jej vzniká nárok na nižší starobný dôchodok, než aký by jej vyplýval z týchto práv. Takáto právna úprava je obmedzením voľného pohybu pracovníkov, pretože napriek tomu, že sa uplatňuje aj na úradníkov tohto členského štátu, ktorí dajú výpoveď, aby v tom istom členskom štáte pracovali v súkromnom sektore, môže týmto úradníkom brániť vo výkone ich práva voľného pohybu na území Únie alebo ich od toho odrádzať.

Súdny dvor tiež rozhodol, že vnútroštátnemu súdu prináleží zabezpečiť úplnú účinnosť článku 45 ZFEÚ tým, že vnútroštátne právo vyloží v súlade s uvedeným článkom, alebo v prípade, že taký výklad nie je možný, tým, že neuplatní žiadne ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré by odporovalo právu Únie. Okrem toho, ak vnútroštátne právo stanovuje v rozpore s právom Únie rozdielne zaobchádzanie s viacerými skupinami osôb, s členmi znevýhodnenej skupiny sa má zaobchádzať rovnako ako s ostatnými dotknutými osobami a má sa na ne uplatniť rovnaký režim. V dôsledku toho režim, ktorý sa uplatňuje na členov zvýhodnenej skupiny, zostáva v prípade, že nedochádza k správne uplatňovaniu práva Únie, jediným platným referenčným systémom.

V rozsudkoch zo 14. decembra 2016, **Bragança Linares Verruga a i.** (C-238/15, [EU:C:2016:949](#)), a z 15. decembra 2016, **Depesme a i.** (C-401/15 až C-403/15, [EU:C:2016:955](#)), Súdny dvor, ktorý bol opätovne požiadaný o posúdenie *luxemburskej právnej úpravy týkajúcej sa štátnej finančnej podpory na vysokoškolské štúdium*, poskytol spresnenia v oblasti voľného pohybu pracovníkov a sociálneho zabezpečenia. Uvedená právna úprava pôvodne podmieňovala poskytnutie podpory miestom bydliska študenta. Táto podmienka bola odstránená, aby sa zohľadnil rozsudok *Giersch a i.*³⁰. Podľa zmeneného a doplneného znenia tejto právnej úpravy, ktoré bolo účinné v čase skutkových okolností vo veci samej, mohol mať študent nerezident nárok na dotknutú finančnú podporu len v prípade, že bol dieťaťom pracovníka a zároveň tento pracovník v čase podania žiadosti o podporu pracoval v Luxembursku nepretržite minimálne päť rokov.

30 | Pozri rozsudok Súdneho dvora z 20. júna 2013, **Giersch a i.** (C-20/12, [EU:C:2013:411](#)), uvedený vo Výročnej správe z roku 2013, s. 23.

V týchto dvoch rozsudkoch z roku 2016, Súdny dvor najskôr na jednej strane pripomenul, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 1612/68³¹, ktorého znenie prebral článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011³², je v osobitnej oblasti poskytovania sociálnych výhod osobitným vyjadrením pravidla rovnosti zaobchádzania zakotveného v článku 45 ods. 2 ZFEÚ. Na druhej strane rodinní príslušníci migrujúceho pracovníka majú nepriamo nárok na uplatnenie rovnosti zaobchádzania, ktorú tomuto pracovníkovi priznáva článok 7 ods. 2 nariadenia č. 1612/68, a teda na sociálne výhody upravené v tomto článku, ako je na financovanie štúdia poskytované členským štátom pre deti pracovníkov, ktorí vykonávajú alebo vykonávali svoju činnosť v tomto štáte.

V rozsudku *Bragança Linares Verruga a i.* tak Súdny dvor rozhodol, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 bráni dotknutej právnej úprave. Táto právna úprava predstavuje nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, keďže rozlišovanie založené na bydlisku môže znevýhodniť štátnych príslušníkov iných členských štátov. Takáto právna úprava je prípustná len v prípade, že môže zaručiť uskutočnenie legitímneho cieľa bez toho, aby išla nad rámec toho, čo je potrebné na jeho dosiahnutie. V prvom rade Súdny dvor v tejto súvislosti uviedol, že sledovaný sociálny cieľ, ktorým je podporovať absolvovanie vysokoškolského štúdia a zvýšiť počet rezidentov, ktorí sú držiteľmi vysokoškolského diplomu, je cieľom všeobecného záujmu uznaného na úrovni Únie. V druhom rade podmienka týkajúca sa obdobia práce v dĺžke piatich rokov je primeraná na dosiahnutie tohto cieľa, keďže jednak sa zdá legitímne, že štát, ktorý poskytuje podporu, sa chce na účely boja proti riziku vzniku „štipendijného turizmu“ ubezpečiť, že cezhraničný pracovník má skutočne integračnú väzbu so spoločnosťou, a jednak táto podmienka môže založiť takúto väzbu. Táto podmienka však obsahuje obmedzenie, ktoré ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa. Príslušným orgánom totiž neumožňuje poskytnúť podporu v prípade, že rodičia napriek niekoľkým krátkym prerušeniam pracovali v Luxembursku počas značne dlhého obdobia, a to v období, ktoré predchádzalo podaniu tejto žiadosti, hoci takéto prerušenia nie sú spôsobilé narušiť väzbu medzi žiadateľom o finančnú podporu a Luxemburskom.

V rozsudku *Depesme a i.* sa Súdny dvor vyjadril k pojmu „dieťa pracovníka“, ktorý sa nachádza v dotknutej vnútroštátnej právnej úprave, a to z hľadiska článku 45 ZFEÚ a článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011. Konkrétnejšie preskúmal, či tento pojem zahŕňa deti manželského partnera alebo partnera tohto pracovníka, pričom poskytol kladnú odpoveď. Z rozsudku tak vyplýva, že pod týmto pojmom treba chápať nielen dieťa, ktoré je v príbuzenskom vzťahu s pracovníkom, ale aj dieťa manželského partnera alebo registrovaného partnera uvedeného pracovníka, pokiaľ tento pracovník naďalej zabezpečuje výživu tohto dieťaťa. Táto posledná uvedená podmienka sa týka skutkovej situácie, ktorej posúdenie prislúcha správny orgán a prípadne vnútroštátnym súdom, pričom nie je potrebné určiť dôvody tohto prispievania na výživu alebo vyčíslieť jeho presný rozsah. Postavenie rodinného príslušníka cezhraničného pracovníka, ktorý je nezaopatrenou osobou tohto pracovníka, však môže vyplývať z takých objektívnych skutočností, ako je napríklad existencia spoločnej

31 | Nariadenie Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, 1968, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15).

32 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 141, 2011, s. 1).

domácnosti tohto pracovníka a študenta. Ako vyplýva najmä z článku 2 bodu 2 písm. c) smernice 2004/38³³, normotvorca Únie zastáva názor, že deti sú považované za nezaopatrené až do veku 21 rokov.

2. VOĽNÝ POHYB TOVARU

Dňa 21. júna 2016 sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril v rozsudku **New Valmar** (C-15/15, [EU:C:2016:464](#)) k otázke, či je *právna úprava, ktorá pod sankciou neplatnosti ukladá povinnosť vyhotovovať faktúry vrátane tých, ktoré sa týkajú cezhraničných transakcií, výlučne v štátnom jazyku*, v rozpore s právom Únie. Vec sama sa týkala sporu v súvislosti s nezaplatenými faktúrami, a to medzi spoločnosťou so sídlom v belgickom regióne, v ktorom sa hovorí po holandsky, a spoločnosťou so sídlom v Taliansku. Táto posledná uvedená spoločnosť sa domáhala neplatnosti týchto faktúr z dôvodu, že boli v rozpore s jazykovými pravidlami, ktoré podľa nej vyplývajú z belgického verejného poriadku. Podľa flámskej právnej úpravy totiž podniky so sídlom v dotknutom regióne musia používať holandčinu najmä na účely vyhotovovania aktov a dokumentov stanovených zákonom. Všetky štandardné údaje a všeobecné podmienky nachádzajúce sa na dotknutých faktúrach pritom boli vyhotovené v taliančine a nie v holandčine.

Súdny dvor vo svojom rozsudku konštatoval, že dotknutá jazyková právna úprava predstavuje obmedzenie voľného pohybu tovaru v rámci Únie. Táto právna úprava totiž tým, že zbavuje dotknuté subjekty možnosti vybrať si slobodne jazyk, ktorý spoločne ovládajú, na vystavenie ich faktúr a ukladá im na tento účel jazyk, ktorý nevyhnutne nezodpovedá jazyku, na používaní ktorého sa vo svojich zmluvných vzťahoch dohodli, môže zvyšovať riziko sporov a neuhrádzania faktúr. Adresáti faktúr tak môžu byť podnecovaní k tomu, aby poukazovali na svoju neschopnosť, či už skutočnú alebo predstieranú, pochopiť obsah týchto faktúr s cieľom namietat voči ich zaplateniu. Naopak, adresát faktúry vystavenej v inom ako holandskom jazyku môže byť vzhľadom na absolútnu neplatnosť takejto faktúry podnietený k tomu, aby spochybnil jej platnosť z tohto jediného dôvodu.

Aj keby ciele takejto právnej úpravy, t. j. podporovať a stimulovať používanie jedného z úradných jazykov členského štátu, mohli v zásade odôvodniť takéto obmedzenie, v danej veci o taký prípad nešlo. Podľa Súdneho dvora takáto jazyková právna úprava totiž ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov, a preto ju nemožno považovať za primeranú.

3. SLOBODA USADIŤ SA A SLOBODNÉ POSKYTOVANIE SLUŽIEB

V oblasti slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb si zaslúži pozornosť päť rozsudkov. Prvé dva sa týkajú odmietnutia zo strany úverových inštitúcií a platobných inštitúcií poskytnúť informácie o svojich klientoch, tretí prináša spresnenia v súvislosti s predĺžením platnosti koncesii týkajúcich sa verejného majetku, štvrtý sa týka zdanenia licenčných poplatkov za výkon obchodnej činnosti a posledný súvisí s uplatňovaním vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti hromadného prepúšťania na zahraničný podnik.

V rozsudku **Sparkasse Allgäu** (C-522/14, [EU:C:2016:253](#)), vyhlásenom 14. apríla 2016, Súdny dvor rozhodol, že článok 49 ZFEÚ nebráni *právnej úprave členského štátu, ktorá úverovým inštitúciám so sídlom v tomto*

33| Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

štáte ukladá povinnosť informovať vnútroštátne orgány o aktívach uložených v ich nesamostatných pobočkách usadených v inom členskom štáte v prípade smrti majiteľa týchto aktív, ktorý bol rezidentom prvého členského štátu, aj keď druhý členský štát nestanovuje porovnateľnú oznamovaciu povinnosť a úverové inštitúcie v tomto štáte podliehajú bankovému tajomstvu chránenému trestnoprávnymi sankciami. V spore vo veci samej medzi úverovou inštitúciou so sídlom v Nemecku a nemeckou daňovou správou išlo o odmietnutie zo strany tejto úverovej inštitúcie oznámiť uvedenej správe informácie, ktoré sa týkajú účtov vedených v jej nesamostatnej pobočke so sídlom v Rakúsku a patriacich osobám, ktoré mali v okamihu svojej smrti daňový domicil v Nemecku. V tomto kontexte sa vnútroštátny súd pýtal, či z dôvodu povinnosti, ktorú stanovuje nemecké právo, môžu byť nemecké úverové inštitúcie odrádzané od výkonu obchodných činností v Rakúsku prostredníctvom pobočiek.

Súdny dvor na túto otázku odpovedal záporne. Uviedol, že nepriaznivé následky, ku ktorým by mohla viesť takáto oznamovacia povinnosť, vyplývajú z paralelného výkonu právomocí dvomi členskými štátmi v oblasti dodržiavania bankového tajomstva a daňových kontrol, čo vedie k zrejмым rozdielom medzi dotknutými právnymi úpravami. Členský štát sídla úverovej inštitúcie totiž uprednostňuje účinnosť daňových kontrol prostredníctvom poskytovania informácií daňovým orgánom, zatiaľ čo v členskom štáte pobočky treba v zásade dodržiavať bankové tajomstvo, a to aj vo vzťahu k daňovým orgánom.

V prípade absencie akýchkoľvek harmonizačných opatrení v oblasti výmeny informácií na účely daňových kontrol môžu členské štáty slobodne uložiť vnútroštátnym úverovým inštitúciám takúto oznamovaciu povinnosť, ktorá sa vzťahuje na ich pobočky pôsobiace v zahraničí a ktorej cieľom je zabezpečiť účinnosť takýchto kontrol, a to za predpokladu, že transakcie uskutočnené týmito pobočkami nebudú predmetom diskriminačného zaobchádzania vo vzťahu k transakciám uskutočneným ich vnútroštátnymi pobočkami. Súdny dvor okrem toho zdôraznil, že slobodu usadiť sa nemožno chápať v tom zmysle, že členský štát je povinný prispôbiť svoje daňové právne predpisy, a predovšetkým oznamovaciu povinnosť, predpisom iného členského štátu, aby za každých okolností zaručil, že sa odstránia všetky rozdiely vyplývajúce z vnútroštátnych daňových právnych úprav.

V rozsudku *Safe Interenvios* (C-235/14, [EU:C:2016:154](#)), vydanom 10. marca 2016, mal Súdny dvor príležitosť vyjadriť sa k uplatňovaniu *opatrení povinnej starostlivosti finančnou inštitúciou vo vzťahu k subjektu alebo osobe, na ktorú sa takisto vzťahujú povinnosti podľa smernice 2005/60³⁴ v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu*. Vo veci samej išlo o odmietnutie zo strany španielskej platobnej inštitúcie, ktorá zabezpečovala prevod finančných prostriedkov do iných štátov, poskytnúť informácie o svojich klientoch. Tieto žiadosti o informácie podali tri banky po tom, čo zistili nezrovnalosti týkajúce sa agentov prevádzajúcich finančné prostriedky prostredníctvom účtov, ktorých majiteľom bola uvedená platobná inštitúcia a ktoré boli vedené u týchto bánk. V nadväznosti na toto zistenie nezrovnalostí banky na základe uplatniteľného vnútroštátneho práva tieto účty zrušili.

Súdny dvor rozhodol, že smernica 2005/60 nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na jednej strane dovoľuje uplatniť opatrenia štandardnej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ak ide o finančné inštitúcie, v prípade ktorých dodržiavanie opatrení povinnej starostlivosti podlieha dohľadu, ak existuje podozrenie z prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, a na druhej strane inštitúciám a osobám, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica, ukladá v závislosti od ich posúdenia rizika povinnosť uplatniť opatrenia zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v situáciách, ktoré svojou povahou môžu predstavovať vyššie riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ako je to v prípade prevodu

34 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 309, 2005, s. 15), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/78/ES z 24. novembra 2010 (Ú. v. EÚ L 331, 2010, s. 120).

finančných prostriedkov. Okrem toho aj v prípade neexistencie takéhoto podozrenia alebo takéhoto rizika uvedená smernica umožňuje členským štátom prijať alebo ponechať v platnosti prísnejšie ustanovenia, ak je ich cieľom posilniť boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu.

Podľa Súdneho dvora vnútroštátna právna úprava, ktorá sa zakladá na boji proti praniu špinavých peňazí alebo financovaniu terorizmu, sleduje legitímny cieľ, ktorý môže odôvodniť obmedzenie základných slobôd. Okrem toho dosiahnutie uvedeného cieľa zaručuje predpoklad, že prevody finančných prostriedkov inštitúciou, na ktorú sa vzťahuje smernica 2005/60, do iných členských štátov, než je štát, v ktorom má sídlo, vždy predstavujú vysoké riziko prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu. Takáto právna úprava však ide nad rámec toho, čo je potrebné na účely dosiahnutia cieľa, ktorý sleduje, lebo domnienka, ktorú stanovuje, sa uplatňuje na všetky prevody finančných prostriedkov, pričom nestanovuje možnosť túto domnienku vyvrátiť v prípade prevodov finančných prostriedkov, ktoré z objektívneho hľadiska nepredstavujú takéto riziko.

Súdny dvor tiež spresnil, že inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje smernica 2005/60, nemôžu mať vplyv na úlohy v oblasti dohľadu nad platobnými inštitúciami, ktoré vykonávajú príslušné orgány, a nemôžu tieto orgány nahradiť. V dôsledku toho, hoci finančná inštitúcia môže v rámci výkonu dohľadu, ktorý jej prislúcha vo vzťahu ku klientovi, prihliadať na opatrenia povinnej starostlivosti, ktoré uplatňuje platobná inštitúcia vo vzťahu k svojim klientom, všetky opatrenia povinnej starostlivosti, ktoré prijme, musia byť prispôbené riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

Dňa 14. júla 2016 sa Súdny dvor v rozsudku **Promoimpresa** (C-458/14 a C-67/15, [EU:C:2016:558](#)) vyjadril k otázke, či právo Únie bráni tomu, aby *koncesie určené na výkon činností v oblasti turistického ruchu a rekreácie v prímorských a jazerných oblastiach* boli automaticky predĺžené bez uskutočnenia akéhokoľvek výberového konania.

Súdny dvor vo svojom rozsudku zdôraznil, že za predpokladu, že by bola smernica 2006/123 (ďalej len „smernica o službách“)³⁵ uplatniteľná, udelenie povolení na hospodárske využívanie verejného majetku v prímorských a jazerných oblastiach musí byť podmienené výberovým konaním, ktoré poskytne v plnom rozsahu záruky nestrannosti a transparentnosti. Automatické predĺženie platnosti povolení však neumožňuje usporiadať takéto výberové konanie.

Článok 12 smernice o službách členským štátom nepochybne umožňuje, aby pri stanovení výberového konania zohľadnili naliehavé dôvody všeobecného záujmu, ako najmä potrebu chrániť legitímnu dôveru majiteľov povolení tak, aby dosiahli návratnosť realizovaných investícií. Takéto úvahy však nemôžu odôvodniť automatické predĺženie v prípade, že v čase pôvodného udelenia povolení nebolo zorganizované žiadne výberové konanie. Toto ustanovenie tak bráni vnútroštátnemu opatreniu, ktoré v prípade absencie akéhokoľvek výberového konania stanovuje automatické predĺženie platnosti udelených povolení určených na výkon činností v oblasti turistického ruchu a rekreácie vo verejných prímorských a jazerných oblastiach.

Súdny dvor v prípade, že by smernica o službách nebola uplatniteľná, tiež uviedol, že pokiaľ majú takéto koncesie nepochybý cezhraničný význam, ich automatické predĺženie v prospech podniku usadeného v jednom členskom štáte predstavuje rozdielne zaobchádzanie na ujmu podnikov, ktoré sú usadené v iných členských štátoch a ktoré by mohli mať prípadný záujem o tieto koncesie, pričom toto rozdielne zaobchádzanie je v zásade v rozpore so slobodou usadiť sa.

Napokon na zásadu právnej istoty, ktorej účelom je umožniť koncesionárom, aby sa im vrátili ich investície, sa nemožno odvolávať na účely odôvodnenia takéhoto rozdielného zaobchádzania, pretože koncesie boli

35 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36).

udelené, keď už bolo určené, že na tento druh zmluvy, ktorý vykazuje nepochybný cezhraničný záujem, sa vzťahuje povinnosť transparentnosti.

V rozsudku zo 16. novembra 2016, **Hemming a i.** (C-316/15, [EU:C:2016:879](#)), sa Súdny dvor vyslovil k výkladu pojmu „poplatky, ktoré môžu vzniknúť v rámci postupov pri udeľovaní povolení“ na prístup k činnosti v oblasti služieb v zmysle článku 13 ods. 2 smernice o službách. Tento rozsudok sa týka sporu, v rámci ktorého skupina držiteľov licencií na prevádzkovanie sexshopov spochybnila zlučiteľnosť britskej právnej úpravy, ktorá stanovuje povinnosť zaplatiť poplatok za udelenie alebo obnovenie licencie, s touto smernicou. Tento poplatok pozostáva z dvoch častí, z ktorých prvá súvisí s administratívnym spracovaním žiadosti a je nenávratná, a druhá – podstatne väčšia – sa týka správy a kontroly systému dotknutého udeľovania povolení, pričom táto druhá časť je v prípade zamietnutia žiadosti návratná.

Súdny dvor rozhodol, že článok 13 ods. 2 smernice o službách bráni požiadavke, aby bol zaplatený poplatok, ktorého časť zodpovedá nákladom spojeným so správou a kontrolou, aj keď je táto časť v prípade zamietnutia tejto žiadosti návratná. Podľa Súdneho dvora povinnosť zaplatiť poplatok totiž predstavuje finančný záväzok, a teda náklady, ktoré musí žiadateľ uhradiť, a to bez ohľadu na to, že táto suma môže byť neskôr vrátená, ak by bola táto žiadosť zamietnutá. Súdny dvor následne konštatoval, že poplatky, aby boli v súlade so smernicou o službách, musia byť primerané a úmerné nákladom na postupy pri udeľovaní povolení a nesmú presiahnuť náklady takých postupov. V tejto súvislosti môže členský štát zohľadňovať nielen materiálne a mzdové náklady priamo súvisiace s vykonávaním činností, voči ktorým tieto nároky na odmenu predstavujú protiplnenie, ale tiež časť všeobecných nákladov príslušného orgánu, ktoré možno týmto činnostiam pripísať.

Zohľadnené náklady však nemôžu zahŕňať náklady súvisiace so všeobecným dozorom príslušného orgánu, keďže uvedený článok 13 ods. 2 sa na jednej strane vzťahuje iba na náklady postupov a na druhej strane sleduje cieľ uľahčiť prístup k činnostiam v oblasti poskytovania služieb. Tomuto cieľu by pritom neprospievala požiadavka predbežného financovania nákladov na správu a kontrolu dotknutého systému udeľovania povolení, ktoré zahŕňajú najmä náklady spojené s odhaľovaním a postihovaním nepovolených činností.

Napokon 21. decembra 2016 v rozsudku **AGET Iraklis** (C-201/15, [EU:C:2016:972](#)) mal Súdny dvor zasadať ako veľká komora príležitosť vyjadriť sa k zlučiteľnosti gréckej právnej úpravy týkajúcej sa hromadného prepúšťania jednak so smernicou 98/59³⁶ a jednak so základnými slobodami zakotvenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie (Zmluva o FEÚ) a s Chartou základných práv. V prejednávanej veci grécky minister práce, sociálneho zabezpečenia a sociálnej solidarity rozhodol neschváliť spoločnosti založenej podľa gréckeho práva, ktorá je súčasťou francúzskej nadnárodnej skupiny, hromadné prepúšťanie. Táto spoločnosť tak spochybnila zlučiteľnosť gréckej právnej úpravy, ktorá správnym orgánom priznáva právomoc zabrániť hromadnému prepúšťaniu po posúdení podmienok na trhu práce, situácie podniku a záujmu národného hospodárstva, s právom Únie.

Súdny dvor vo svojom rozsudku preskúmal dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu jednak vzhľadom na smernicu 98/59 a jednak vzhľadom na články 49 ZFEÚ a 63 ZFEÚ týkajúce sa slobody usadiť sa a voľného pohybu kapitálu v spojení s článkom 16 Charty základných práv. Pokiaľ ide o smernicu 98/59 Súdny dvor uviedol, že hmotnoprávne podmienky, ktorým prípadne podlieha možnosť hromadného prepúšťania zo strany zamestnávateľa, v zásade nepatria do pôsobnosti smernice 98/59 a vzťahuje sa na ne právomoc členských štátov. V dôsledku toho táto smernica v zásade nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú išlo vo veci samej. Neplatilo by to však v prípade, ak sa ukáže, že táto právna úprava zbavuje ustanovenia tejto smernice ich potrebného účinku. O taký prípad by išlo vtedy, ak by bola akákoľvek skutočná možnosť

36 | Smernica rady 98/59/ES z 20. júla 1998 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa hromadného prepúšťania (Ú. v. ES L 225, 1998, s. 16; Mim. vyd. 05/003, s. 327).

zamestnávateľa pristúpiť k takémuto hromadnému prepúšťaniu v praxi vylúčená napríklad z dôvodu kritérií, z hľadiska ktorých sa má príslušný orgán vyjadriť, alebo spôsobu, akým ich tento orgán konkrétne vykladá a uplatňuje.

Naproti tomu Súdny dvor rozhodol, že článok 49 ZFEÚ týkajúci sa slobody usadiť sa bráni dotknutej vnútroštátnej právnej úprave, pretože táto právna úprava predstavuje významný zásah do niektorých slobôd, ktoré vo všeobecnosti požívajú hospodárske subjekty. Taký mechanizmus regulujúci hromadné prepúšťanie, o aký ide vo veci samej, by sa však mohol javiť ako mechanizmus, ktorý prispieva k posilneniu úrovne skutočnej ochrany pracovníkov a ich zamestnania a ktorý je tak spôsobilý zaručiť uskutočnenie sledovaných cieľov všeobecného záujmu. Podľa Súdneho dvora v prejednávanej veci sú však konkrétne postupy charakterizujúce reguláciu stanovenú v gréckej právnej úprave, a najmä kritériá, ktoré má príslušný orgán verejnej moci zohľadniť na účely rozhodnutia schváliť alebo odmietnuť plánované hromadné prepúšťanie, príliš nejasné, takže dotknutá vnútroštátna právna úprava ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených cieľov. Okrem toho skutočnosť, že členský štát sa nachádza v situácii prípadnej ťažkej hospodárskej krízy a obzvlášť vysokej miery nezamestnanosti, nie je spôsobilá ovplyvniť tento výklad.

VIII. HRANIČNÉ KONTROLY, AZYL A PRISŤAHOVALECTVO

1. AZYLOVÁ POLITIKA

V oblasti azylovej politiky treba upozorniť na päť rozsudkov. Prvý rozsudok sa týka možnosti zaistiť žiadateľa o azyl z dôvodov ochrany národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku. Druhý sa týka otázky, či osoby oprávnené na doplnkovú ochranu majú právo zvoliť si miesto svojho pobytu v rámci jedného členského štátu. Posledné tri sa týkajú povinností členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa nariadenia č. 604/2013 (ďalej len „nariadenie Dublin III“)³⁷.

V rozsudku z 15. februára 2016, **N.** (C-601/15 PPU, [EU:C:2016:84](#)), veľká komora Súdneho dvora v rámci naliehavého prejudiciálneho konania preskúmala z hľadiska Charty základných práv platnosť článku 8 ods. 3 prvého pododseku písm. e) smernice 2013/33³⁸ umožňujúceho zaistiť žiadateľa o azyl, ak si to vyžaduje ochrana národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku. *V prejednávanej veci žalobca podal v období od roku 1995 do roku 2013 tri žiadosti o azyl, ktoré holandské orgány zamietli. Pri zamietnutí poslednej z týchto žiadostí príslušný orgán nariadil, aby žiadateľ opustil územie Únie, a uložil mu zákaz vstupu. Rozhodnutia boli potvrdené právoplatným rozsudkom. V období od roku 1999 do roku 2015 bol dotknutý žiadateľ viackrát odsúdený za rôzne porušenia. V roku 2015, keď si odpykával trest odňatia slobody za krádež a bol mu uložený zákaz vstupu, podal štvrtú žiadosť o azyl a následne bol zaistený. Domnieval sa však, že zaistenie bolo v rozpore s článkom 5 ods. 1 písm. f) EDLP, ktorý stanovuje, že zaistenie cudzinca môže byť odôvodnené len tým, že prebieha konanie o vyhodení alebo vydaní.*

37| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31).

38| Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 96).

Súdny dvor, na ktorý sa vnútroštátny súd obrátil s otázkou platnosti článku 8 ods. 3 prvého pododseku písm. e) smernice 2013/33 vzhľadom na základné práva dotknutej osoby, pripomenul, že toto preskúmanie treba vykonať len vzhľadom na práva zaručené Chartou a nie EDLP, a to pri dodržaní článku 52 ods. 3 Charty, ktorý stanovuje, že práva zaručené Chartou majú rovnaký zmysel a rozsah, ako majú práva priznané EDLP.

Súdny dvor po tom, čo poukázal na to, že uvedené ustanovenie smernice 2013/33 stanovuje obmedzenie výkonu práva na slobodu zakotveného v článku 6 Charty, následne pripomenul, že výkon práv uznaných v Charte možno obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou. V tejto súvislosti konštatoval, že ochrana národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku predstavuje takýto cieľ. Zaistenie žiadateľa o azyl v prípade, ak si to vyžaduje ochrana národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, je tak obmedzením práva na slobodu tejto osoby, ktoré je stanovené v taxatívnom zozname nachádzajúcom sa v článku 8 ods. 3 prvom pododseku smernice 2013/33. Toto opatrenie samo osebe umožňuje chrániť verejnosť pred nebezpečenstvom, ktoré môže vyplývať zo správania takejto osoby, a teda je spôsobilé uskutočniť uvedený cieľ všeobecného záujmu. Súdny dvor preto usúdil, že smernica 2013/33 dodržiava primeranú rovnováhu medzi právom na slobodu žiadateľa na jednej strane a požiadavkami, ktoré sú striktne nevyhnutné na ochranu národnej bezpečnosti a verejného poriadku, na druhej strane. V tejto súvislosti zdôraznil, že uvedené ustanovenie smernice neumožňuje odôvodniť opatrenia spočívajúce v zaistení bez toho, aby príslušné vnútroštátne orgány najprv v každom jednotlivom prípade overili, či je hrozba, ktorú dotknuté osoby predstavujú pre národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok, aspoň taká vážna ako zásah do práva na slobodu týchto osôb, ktorý by také opatrenia predstavovali. Súdny dvor preto prijal záver, že preskúmanie článku 8 ods. 3 prvého pododseku písm. e) smernice 2013/33 nepreukázalo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na jeho platnosť vzhľadom na úroveň ochrany stanovenú v článkoch 6 a 52 Charty.

V rozsudku **Alo** (C-443/14 a C-444/14, [EU:C:2016:127](#)), vyhlásenom 1. marca 2016, Súdny dvor zasadiť ako veľká komora poskytol výklad článkov 29 a 33 smernice 2011/95³⁹, aby sa určilo, v akom rozsahu môže členský štát uložiť osobám oprávneným na doplnkovú ochranu povinnosť pobytu na určitom mieste. Spor vo veci samej začali dvaja sýrski štátni príslušníci, ktorí v Nemecku získali toto postavenie, ale ich povolenia na pobyt obsahovali podmienku spočívajúcu v povinnosti mať pobyt na určitom mieste, a to z dôvodu poberania určitých sociálnych dávok.

Súdny dvor potvrdil, že takáto podmienka miesta pobytu predstavuje obmedzenie slobody pohybu zaručenej článkom 33 smernice 2011/95, a to aj v prípade, že toto opatrenie nezakazuje osobám oprávneným na doplnkovú ochranu voľne sa pohybovať na dotknutom území a zdržiavať sa dočasne mimo miesta určeného podmienkou pobytu.

Súdny dvor však usúdil, že podmienku miesta pobytu možno uložiť len osobám oprávneným na doplnkovú ochranu, ak sa vzhľadom na cieľ sledovaný dotknutou vnútroštátnou právnou úpravou nenachádzajú v situácii, ktorá je objektívne porovnateľná so situáciou osôb, ktoré nie sú občanmi Únie a ktoré majú legálny pobyt v dotknutom členskom štáte, alebo so situáciou štátnych príslušníkov tohto štátu.

Súdny dvor následne uznal, že premiestnenie osôb, ktoré poberajú sociálne dávky, alebo ich nerovnomerné rozloženie na území členského štátu môže spôsobiť nevhodné rozdelenie finančnej záťaže spojenej s týmito dávkami medzi rôzne príslušné inštitúcie v danej oblasti. Takéto nerovnomerné rozloženie záťaže sa však osobitne nespája s prípadným postavením osôb, ktoré sú poberateľmi sociálnych dávok, ako osôb

39 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).

oprávnených na doplnkovú ochranu. Za týchto podmienok smernica 2011/95 bráni tomu, aby podmienka miesta pobytu bola uložená iba osobám oprávneným na doplnkovú ochranu s cieľom dosiahnuť primerané rozdelenie záťaže súvisiacej s dotknutými dávkami.

Naproti tomu Súdny dvor uviedol, že nemeckému súdu prináleží, aby overil, či osoby oprávnené na doplnkovú ochranu, ktoré poberajú sociálnu pomoc, sú vo väčšom rozsahu vystavené ťažkostiam integrácie než iné osoby, ktoré nie sú občanmi Únie, legálne sa zdržiavajú v Nemecku a poberajú sociálnu pomoc. Za predpokladu, že tieto dve kategórie osôb nie sú v porovnateľnej situácii z hľadiska cieľa, ktorým je uľahčiť integráciu osôb, ktoré nie sú občanmi Únie, v Nemecku, uvedená smernica nebráni tomu, aby sa na osoby oprávnené na doplnkovú ochranu vzťahovala podmienka miesta pobytu s cieľom podporiť integráciu, a to aj v prípade, že táto podmienka sa neuplatňuje na iné osoby, ktoré nie sú občanmi Únie a legálne sa zdržiavajú v Nemecku.

V rozsudku **Mirza** (C-695/15, [EU:C:2016:188](#)), vyhlásenom 17. marca 2016, v prípade ktorého sa uplatnilo naliehavé prejudiciálne konanie, sa Súdny dvor zaoberal podmienkami, za akých môže členský štát poslať žiadateľa o medzinárodnú ochranu do bezpečnej tretej krajiny v súlade s článkom 3 ods. 3 nariadenia Dublin III bez toho, aby preskúmal jeho žiadosť z vecného hľadiska. V prejednávanej veci žalobca, pakistanský štátny príslušník, nelegálne vstúpil na územie Maďarska zo Srbska. V Maďarsku tak podal prvú žiadosť o medzinárodnú ochranu. Počas konania opustila dotknutá osoba miesto pobytu, ktoré jej prideliili maďarské orgány. Tieto orgány preto ukončili posudzovanie žiadosti z dôvodu, že ju táto osoba implicitne vzala späť. Následne bol žalobca zadržaný v Českej republike pri pokuse dostať sa na územie Rakúska. České orgány požiadali Maďarsko, aby dotknutú osobu prijali späť, pričom Maďarsko tejto žiadosti vyhovel. V Maďarsku preto žalobca podal druhú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú maďarské orgány zamietli ako neprípustnú bez toho, aby ju preskúmali z vecného hľadiska. Domnievali sa totiž, že v prípade žiadateľa malo byť Srbsko považované za bezpečnú tretiu krajinu. Žalobca preto proti tomuto rozhodnutiu podal žalobu.

Súdny dvor najskôr uviedol, že právo poslať žiadateľa o medzinárodnú ochranu do bezpečnej tretej krajiny môže vykonať členský štát, ktorý v rámci postupu týkajúceho sa spätného prijatia uznal, že je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej žiadateľom, ktorý odišiel z tohto členského štátu pred prijatím rozhodnutia o jeho prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu vo veci samej.

Súdny dvor následne konštatoval, že v rámci tohto postupu nariadenie Dublin III neukladá zodpovednému členskému štátu (v tomto prípade Maďarsku) povinnosť informovať členský štát uskutočňujúci odovzdanie (v tomto prípade Českú republiku) o obsahu svojej vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti odosielania žiadateľov do bezpečných tretích krajín alebo o svojej administratívnej praxi v danej oblasti. Skutočnosť, že medzi oboma členskými štátmi neexistuje v týchto otázkach komunikácia, nepredstavuje porušenie práva žiadateľa na účinný opravný prostriedok proti rozhodnutiu o odovzdaní a proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu, tak ako ho zabezpečuje právo Únie.

Súdny dvor napokon usúdil, že v takej situácii, o akú ide vo veci samej, právo žiadateľa o medzinárodnú ochranu získať konečné rozhodnutie o jeho žiadosti neznamena ani zbaviť zodpovedný členský štát možnosti vyhlásiť žiadosť za neprípustnú ani uložiť tomuto členskému štátu povinnosť pokračovať v posudzovaní žiadosti v konkrétnom štádiu konania.

Vo veciach, v ktorých Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vydal 7. júna 2016 rozsudky **Ghezelbash** (C-63/15, [EU:C:2016:409](#)) a **Karim** (C-155/15, [EU:C:2016:410](#)), chceli žiadatelia o azyl spochybniť rozhodnutie príslušných orgánov členského štátu o ich odovzdaní do iného členského štátu, ktorý sa s prvým členským štátom dohodol, že prevezme zodpovednosť za preskúmanie ich žiadostí o azyl. Tieto veci sa týkali najmä otázky tvrdení, ktoré môžu žiadatelia o azyl uvádzať v rámci opravných prostriedkov stanovených v článku 27 ods. 1 nariadenia Dublin III s cieľom napadnúť rozhodnutie o odovzdaní.

V prvej veci iránsky štátny príslušník predložil holandským orgánom žiadosť o udelenie povolenia na dočasný pobyt. Keďže vyhľadávanie vo vízovom informačnom systéme Európskej únie (VIS) odhalilo, že francúzske diplomatické zastúpenie v Iráne udelilo dotknutej osobe vízum na určité obdobie, holandský štátny tajomník požiadal na základe nariadenia Dublin III francúzske orgány, aby dotknutú osobu prevzali. Tieto orgány tejto žiadosti vyhoveľi. Dotknutá osoba však počas svojho druhého vypočutia holandskými orgánmi požiadala o predloženie originálov dokumentov preukazujúcich, že sa vrátila do Iránu po tom, ako bola vo Francúzsku, čo podľa žiadateľa znamená, že tento posledný uvedený členský štát nie je zodpovedný za preskúmanie jeho žiadosti o azyl. Vystáva tak otázka, či bola dotknutá osoba oprávnená spochybniť zodpovednosť Francúzskej republiky za preskúmanie jej žiadosti o azyl po tom, čo tento členský štát túto zodpovednosť uznal.

V tomto kontexte Súdny dvor usúdil, že článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III v spojení s odôvodnením 19 tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o azyl sa môže v rámci odvolania proti rozhodnutiu o svojom odovzdaní odvolávať na nesprávne uplatnenie kritéria zodpovednosti stanoveného v uvedenom nariadení.

V druhej veci sýrsky štátny príslušník žiadal vo Švédsku o medzinárodnú ochranu. Keďže sa po nahliadnutí do systému „Eurodac“ zistilo, že dotknutá osoba už žiadala o túto ochranu v Slovinsku, švédske orgány (švédsky prisťahovalecký úrad) požiadali slovinské orgány o prevzatie dotknutej osoby na základe článku 18 ods. 1 písm. b) nariadenia Dublin III. Slovinské orgány tejto žiadosti vyhoveľi. Švédsky prisťahovalecký úrad následne tieto orgány informoval, že dotknutá osoba tvrdí, že po podaní prvej žiadosti o azyl opustila územie členských štátov na viac než tri mesiace a že v jej pase sa nachádza vstupné vízum do Libanonu. Keďže slovinské orgány vzali späť svoj súhlas s požadovaným prevzatím, švédsky úrad zamietol žiadosť dotknutej osoby o medzinárodnú ochranu. Tento úrad sa však domnieval, že Slovinsko nebolo členským štátom, ktorý je zodpovedný za preskúmanie žiadosti o azyl.

Súdny dvor vo svojom rozsudku najskôr rozhodol, že článok 19 ods. 2 nariadenia Dublin III, a najmä jeho druhý pododsek, je uplatniteľný na štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý podal prvú žiadosť o azyl v jednom členskom štáte, a potom doložil, že opustil územie členských štátov na viac než tri mesiace pred tým, než podal novú žiadosť o azyl v inom členskom štáte. Článok 19 ods. 2 prvý pododsek nariadenia Dublin III totiž stanovuje, že povinnosti prevziať a prijať späť žiadateľa o azyl, vyplývajúce z článku 18 ods. 1 tohto nariadenia, v zásade zanikajú, ak zodpovedný členský štát môže pri dožiadaní, aby prijal späť žiadateľa o azyl, preukázať, že dotknutá osoba opustila územie členských štátov najmenej na tri mesiace. Článok 19 ods. 2 druhý pododsek uvedeného nariadenia však spresňuje, že žiadosť podaná po takej dobe neprítomnosti sa považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového procesu určenia zodpovedného členského štátu. Z toho vyplýva, že v situácii, keď štátny príslušník tretej krajiny podal prvú žiadosť o azyl v jednom členskom štáte, a potom opustil územie členských štátov na viac než tri mesiace pred tým, než podal novú žiadosť o azyl v inom členskom štáte, článok 19 ods. 2 uvedeného nariadenia ukladá členskému štátu, v ktorom bola podaná nová žiadosť o azyl, povinnosť riadne viesť na základe pravidiel stanovených v tomto nariadení proces určenia členského štátu zodpovedného za preskúmanie tejto novej žiadosti.

Súdny dvor následne rovnako ako v už citovanom rozsudku Ghezelbash dospel k záveru, že článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o azyl môže v rámci odvolania proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní namietat porušenie pravidla stanoveného v článku 19 ods. 2 druhom pododseku tohto nariadenia.

2. PRISŤAHOVALECKÁ POLITIKA

Vo veci, v ktorej veľká komora vydala 7. júna 2016 rozsudok *Affum* (C-47/15, [EU:C:2016:408](#)), bola Súdnuemu dvoru predložená otázka, či smernica 2008/115⁴⁰ bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá postihuje trestom odňatia slobody neoprávnený vstup štátneho príslušníka tretej krajiny na vnútroštátne územie cez vnútornú hranicu Schengenského priestoru. Vec sa týkala štátnej príslušníčky Ghany, ktorá sa bez splnenia podmienok vstupu alebo pobytu nachádzala v situácii tranzitu ako cestujúca autobusu na trase z Belgicka do Spojeného kráľovstva.

V prvom rade Súdny dvor potvrdil, že pokiaľ sa takáto štátna príslušníčka tretej krajiny nachádza na území členského štátu, zdržiava sa v ňom neoprávnene v zmysle článku 3 bodu 2 smernice 2008/115. Dočasná alebo prechodnosť takejto prítomnosti nemá vplyv.

V druhom rade Súdny dvor po tom, čo pripomenul zásady vyplývajúce z rozsudku *Achughbalian*⁴¹, rozhodol, že smernica 2008/115 bráni právnej úprave členského štátu, ktorá výlučne z dôvodu neoprávneného vstupu cez vnútornú hranicu, ktorý vedie k neoprávnenému zdržaniu sa na jeho území, umožňuje uväzniť štátneho príslušníka tretej krajiny, voči ktorému ešte nebolo skončené konanie o návrate stanovené touto smernicou. Súdny dvor v tejto súvislosti najmä zdôraznil, že takéto uväznenie by mohlo viesť k neúspechu pri uplatnení tohto konania a oneskoriť návrat, čo by narušilo potrebný účinok smernice 2008/115. Súdny dvor tiež uviedol, že tento výklad platí aj v prípade, že štátny príslušník tretej krajiny môže byť vzatý späť iným členským štátom, než v ktorom bol zadržaný, na základe dohody alebo dojednania v zmysle článku 6 ods. 3 tej istej smernice. Tento článok totiž nestanovuje výnimku z pôsobnosti smernice 2008/115, ktorá dopĺňa výnimky upravené v jej článku 2 ods. 2 a za takého predpokladu členským štátom umožňuje neuplatňovať spoločné normy a postupy týkajúce sa vrátenia štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa na ich území zdržiavajú neoprávnene.

IX. SÚDNA SPOLUPRÁCA V OBČIANSKYCH VECIACH

V oblasti súdnej spolupráce v občianskych veciach treba uviesť štyri rozsudky týkajúce sa výkladu nariadení č. 44/2001⁴² (nariadenie Brusel I), č. 593/2008⁴³ (nariadenie Rím I) a č. 864/2007⁴⁴ (nariadenie Rím II).

1. NARIADENIE BRUSEL I

V rozsudku z 20. apríla 2016, *Profit Investment SIM* (C-366/13, [EU:C:2016:282](#)), sa Súdny dvor vyjadril k doložke o voľbe právomoci obsiahnutej v prospekte týkajúcom sa programu vydávania dlhopisov banky so sídlom v členskom štáte. V spore vo veci samej bol prospekt zostavený jednostranne emitentom dlhopisov, pričom program bol

40 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98).

41 | Rozsudok Súdneho dvora zo 6. decembra 2011, *Achughbalian* (C-329/11, [EU:C:2011:807](#)).

42 | Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

43 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 2008, s. 6).

44 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II) (Ú. v. EÚ L 199, 2007, s. 40).

vykonaný prostredníctvom zmlúv o upísaní týchto dlhopisov. Jeden z následných nadobúdateľov dlhopisov so sídlom v Taliansku, voči ktorému bolo začaté konkurzné konanie v dôsledku toho, že podnik prepojený s emitentom nezaplatil splatné úroky, podal proti tomuto emitentovi, ako aj ďalším spoločnostiam žalobu na talianske súdy, pred ktorými bola voči nemu namietaná doložka o voľbe právomoci v prospech súdov iného členského štátu. Práve v tomto kontexte sa taliansky kasačný súd obrátil na Súdny dvor s otázkami týkajúcimi sa platnosti uvedenej doložky, ako aj jej účinnosti voči tretím osobám.

Pokiaľ ide o požiadavku písomnej formy doložiek o voľbe právomoci, ktorá je stanovená v článku 23 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001, Súdny dvor najskôr konštatoval, že za okolností prejednávanej veci táto požiadavka znamená, aby zmluva podpísaná účastníkmi zmluvy pri prvom alebo ďalšom nadobudnutí obsahovala prijatie tejto doložky alebo výslovný odkaz na prospekt. Aj v prípade neexistencie výslovného súhlasu následného nadobúdateľa dlhopisov, je tento nadobúdateľ viazaný takouto doložkou, ak sa preukáže, že vstúpil do práv a povinností prevádzateľa dlhopisov, ktoré sú spojené s týmito cennými papiermi, a mal možnosť oboznámiť sa s prospektom obsahujúcim uvedenú doložku.

Súdny dvor sa následne zaoberal otázkou, či takúto doložku o voľbe právomoci, ak nespĺňa podmienku písomnej formy, možno aj napriek tomu považovať za doložku, ktorá je v súlade so zvyklosťami v medzinárodnom obchode v zmysle článku 23 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001, a v dôsledku toho za platnú a účinnú voči tretej osobe. Súdny dvor v tejto súvislosti usúdil, že existenciu takejto zvyklosti možno konštatovať najmä v prípade, že sa preukáže, že subjekty v posudzovanom odvetví pri uzatváraní zmlúv tohto druhu všeobecne a pravidelne dodržiavajú dotknuté správanie a že dotknuté strany o tomto správaní museli vedieť. Pokiaľ ide o skutočnú alebo predpokladanú vedomosť účastníkov o zvyklosti, možno ju preukázať okrem iného buď dôkazom o tom, že účastníci predtým nadviazali obchodné vzťahy medzi sebou alebo s inými subjektmi pôsobiacimi v posudzovanom odvetví, alebo dôkazom o tom, že v posudzovanom odvetví je dotknuté správanie dostatočne známe na to, aby ho bolo možné považovať za ustálenú prax.

Napokon, pokiaľ ide o otázku, či sa v prejednávanom prípade uplatní článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý zakladá možnosť žalovať viacerých žalovaných na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek z nich v prípade rizika vydania nezlučiteľných rozhodnutí, Súdny dvor potvrdil, že na to, aby v prípade viacerých žalôb, ktoré majú odlišný predmet a právny titul a nie je medzi nimi vzťah podriadenosti alebo nezlučiteľnosti, hrozila možnosť vydania nezlučiteľných rozhodnutí, nestačí, aby prípadné uznanie dôvodnosti jednej z nich mohlo eventuálne ovplyvniť rozsah záujmu v prípade druhej.

V rozsudku zo 14. júla 2016, **Granarolo** (C-196/15, [EU:C:2016:559](#)), sa Súdny dvor vyjadril k prípadu *určenia súdu, ktorý má právomoc v oblasti náhleho ukončenia dlhodobých obchodných vzťahov*. Základom sporu vo veci samej je rozhodnutie talianskeho výrobcu ukončiť distribučný vzťah, ktorý približne dvadsaťpäť rokov udržiaval s podnikom so sídlom vo Francúzsku. Tento distribučný vzťah nebol predmetom ani rámcovej zmluvy ani dohody o výhradnosti. Podnik so sídlom vo Francúzsku sa obrátil na francúzske súdy so žalobou o náhradu škody smerujúcou proti talianskemu podniku. Súdnemu dvoru bola tak predložená otázka týkajúca sa zmluvnej alebo mimozmluvnej povahy tejto žaloby na účely uplatnenia pravidiel o právomoci podľa článku 5 nariadenia č. 44/2001.

Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že článok 5 bod 3 tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba o náhradu škody z dôvodu náhleho ukončenia dlhodobých stabilných obchodných vzťahov nepatrí do oblasti náhrady škody z iného ako zmluvného vzťahu, ak medzi stranami existuje tacitný zmluvný vzťah, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu. Dôkaz o existencii takéhoto tacitného zmluvného vzťahu musí spočívať na súbore zhodných skutočností, medzi ktorými môžu figurovať najmä existencia stabilných dlhodobých zmluvných vzťahov, dobrá viera strán, pravidelnosť transakcií a ich vývoj v čase vyjadrený v množstve a hodnote, prípadné dohody o fakturovaných cenách, resp. o poskytnutých zľavách, ako aj vzájomná korešpondencia.

Pokiaľ ide o uplatnenie článku 5 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 na uvedené dlhodobé stabilné obchodné vzťahy, Súdny dvor uvádza, že tieto vzťahy treba považovať za „zmluvu o predaji tovaru“ alebo „zmluvu o poskytnutí služieb“ v závislosti od povahy dotknutého záväzku. Zmluva, ktorej charakteristickým záväzkom je dodávka tovaru, sa má kvalifikovať ako „predaj tovaru“. Takáto kvalifikácia sa môže uplatniť na dlhodobý obchodný vzťah medzi dvomi hospodárskymi subjektmi, ak sa tento vzťah obmedzuje na nadväzujúce zmluvy, z ktorých každá sa týka dodávky a prevzatia tovaru. Naopak, táto kvalifikácia nezodpovedá štruktúre typickej zmluvy o distribúcii, ktorá sa vyznačuje rámcovou dohodou, ktorej predmetom je záväzok dodávania a zásobovania uzavretý do budúcnosti dvomi hospodárskymi subjektmi.

Pokiaľ ide o kvalifikáciu poskytovania služieb, pojem služby v zmysle uvedeného ustanovenia predpokladá prinajmenšom to, že strana, ktorá ich poskytuje, vykonáva určitú činnosť za odmenu. O taký prípad ide vtedy, ak distribútor môže ponúkať zákazníkom služby a výhody, ktoré nemôže ponúknuť obyčajný predajca, a tým získať v prospech tovaru dodávateľa väčšiu časť miestneho trhu. Navyše skutočnosť, že zmluva o distribúcii spočíva v tom, že dodávateľ vyberá distribútorov, poskytuje distribútorom konkurenčnú výhodu, ktorá v spojení s pomocou, ktorá sa na základe zmluvy poskytuje týmto distribútorom v oblasti prístupu k reklamným nosičom, školiacich akcií alebo uľahčenia platieb, spĺňa kritérium odmeny, ktorým sa vyznačuje zmluva o poskytovaní služieb.

2. NARIADENIA RÍM I A RÍM II

V rozsudku *Verein für Konsumenteninformation* (C-191/15, [EU:C:2016:612](#)) z 28. júla 2016 sa Súdny dvor vyjadril k otázkam *týkajúcim sa vzťahu medzi ustanoveniami na ochranu spotrebiteľov a ustanoveniami o rozhodnom práve pre zmluvy*. Vo veci samej podalo rakúske združenie na ochranu záujmov spotrebiteľov žalobu o zdržanie sa konania v zmysle smernice 2009/22⁴⁵ proti používaniu doložiek, ktoré sa považujú za nekalé a ktorými sa určuje rozhodné právo pre zmluvné a mimozmluvné záväzky. Doložky sa nachádzali vo všeobecných predajných podmienkach podniku so sídlom v Luxembursku, ktorý uskutočňoval elektronický predaj tovaru spotrebiteľom usadeným v rôznych členských štátoch.

Podľa Súdneho dvora nariadenia Rím I a Rím II sa majú vykladať v tom zmysle, že bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 3 každého z uvedených nariadení, sa musí rozhodné právo uplatniteľné na takúto žalobu o zdržanie sa konania v zmysle smernice 2009/22 určiť v súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia Rím II, pretože porušenia právneho poriadku vyplývajú z použitia nekalých podmienok, ktorému majú v zmysle svojho poslania zabrániť združenia na ochranu spotrebiteľov. Naproti tomu rozhodné právo uplatniteľné na posúdenie dotknutej zmluvnej podmienky sa musí určiť vždy podľa nariadenia Rím I, a to bez ohľadu na to, či sa toto posúdenie uskutoční v rámci individuálnej žaloby alebo v rámci kolektívnej žaloby.

Okrem toho z článku 6 ods. 2 nariadenia Rím I vyplýva, že pri posúdení nekalej povahy dotknutej zmluvnej podmienky v rámci žaloby o zdržanie sa konania výberom rozhodného práva nie sú dotknuté imperatívne normy stanovené právnym poriadkom krajiny bydliska spotrebiteľov, ktorých záujmy sú prostredníctvom tejto žaloby chránené. Medzi tieto normy môžu patriť ustanovenia, ktoré preberajú smernicu 93/13⁴⁶ o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ak v zmysle článku 8 tejto smernice zabezpečujú vyššiu úroveň ochrany spotrebiteľa.

45 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Ú. v. EÚ L 110, 2009, s. 30).

46 | Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

Podmienka spadajúca do všeobecných obchodných podmienok podnikateľa, ktorá nebola individuálne dohodnutá a podľa ktorej sa na zmluvu uzatvorenú prostredníctvom elektronického obchodu so spotrebiteľom vzťahuje právo členského štátu, v ktorom má tento podnikateľ sídlo, je tak v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 nekalá, ak uvedie tohto spotrebiteľa do omylu. O taký prípad ide najmä vtedy, ak táto podmienka vytvorí u spotrebiteľa dojem, že na zmluvu sa vzťahuje iba právo tohto štátu, a neinformuje ho o tom, že má takisto k dispozícii ochranu, ktorú mu zaručujú imperatívne normy právneho poriadku, ktorý by sa uplatnil, keby neexistovala táto podmienka.

Navyše Súdny dvor rozhodol, že spracovanie osobných údajov v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) smernice 95/46⁴⁷ podnikom elektronického obchodu podlieha právu členského štátu, do ktorého tento podnik nasmeroval svoje činnosti, ak sa zistí, že uvedený podnik spracováva údaje v rámci činností prevádzkarne nachádzajúcej sa v tomto členskom štáte.

Napokon v rozsudku z 18. októbra 2016, vydanom vo veci **Nikiforidis** (C-135/15, [EU:C:2016:774](#)), sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril jednak k *pôsobnosti rationae temporis nariadenia Rím I a jednak k podmienkam uplatnenia imperatívnych noriem iných členských štátov, než sú imperatívne normy štátu konajúceho súdu*. Žaloba vo veci samej sa týkala prípadu zníženia platu, ku ktorému došlo v období od roku 2010 do roku 2012 a ktoré sa dotklo učiteľa, ktorý mal s Gréckom uzatvorenú súkromnoprávnú zmluvu a bol zamestnaný v Nemecku od roku 1996, a to v dôsledku opatrení na ozdravenie gréckych verejných financií. V tejto veci išlo o právo rozhodné pre zmluvu, ako aj o povinnosť nemeckého súdu uplatniť grécke imperatívne normy.

Súdny dvor najskôr uviedol, že podľa článku 28 nariadenia Rím I sa toto nariadenie uplatňuje na všetky typy zmlúv, ako je pracovná zmluva, ktoré boli uzavreté od 17. decembra 2009. Naproti tomu do jeho pôsobnosti nepatria budúce účinky zmlúv uzavretých pred týmto dátumom. Z toho vyplýva, že každá dohoda zmluvných strán, uzavretá po 16. decembri 2009, o pokračovaní v plnení predtým uzavretej zmluvy nemusí viesť k uplatniteľnosti uvedeného nariadenia na existujúci zmluvný vzťah. Navyše normotvorcom zvolený prístup by bol spochybnený, keby každá, hoci aj malá zmena, ktorá bola od 17. decembra 2009 urobená v zmluve, pôvodne uzavretej pred týmto dňom, stačila na zahrnutie tejto zmluvy do pôsobnosti tohto nariadenia, a to v rozpore s právnou istotou. Naproti tomu v prípade, že po dni účinnosti nariadenia Rím I bol pracovnoprávny vzťah so súhlasom zmluvných strán zmenený v takom rozsahu, že sa treba domnievať, že od tohto dňa bola uzavretá nová zmluva, treba prijať záver, že nová pracovná zmluva nahrádza pôvodnú zmluvu.

Pokiaľ ide o možnosť zohľadniť iné imperatívne normy, než sú imperatívne normy štátu konajúceho súdu alebo štátu plnenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy, ktoré sú uvedené v článku 9 ods. 2 a 3 nariadenia Rím I, Súdny dvor usudzuje, že výpočet imperatívnych noriem v týchto ustanoveniach nariadenia Rím I, ktorým konajúci súd môže priznať účinok, je taxatívny. Podľa Súdneho dvora totiž rozšírenie tejto výnimky zo zásady slobodnej voľby rozhodného práva, ktorú majú zmluvné strany, aby konajúci súd mohol zohľadniť imperatívne normy iných štátov než tie, ktoré sú uvedené v článku 9 ods. 2 a 3 nariadenia Rím I, by mohlo ohroziť dosiahnutie právnej istoty v rámci európskeho justičného priestoru a narušiť cieľ spočívajúci v ochrane pracovníka, ktorý je stanovený v práve krajiny, v ktorej pracovník vykonáva svoje činnosti. Tieto ustanovenia však nebránia tomu, aby boli ako skutkové okolnosti zohľadnené iné imperatívne normy, než sú imperatívne normy štátu konajúceho súdu alebo štátu plnenia povinností, pokiaľ je toto zohľadnenie stanovené hmotnoprávnymi pravidlami práva uplatniteľného na zmluvu, ktoré neboli harmonizované nariadením Rím I.

47 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

X. JUSTIČNÁ SPOLUPRÁCA V TRESTNÝCH VECIACH

1. EURÓPSKY ZATYKAČ

Za rok 2016 možno poukázať na sedem rozsudkov týkajúcich sa európskeho zatykača, ktorý bol zavedený rámcovým rozhodnutím 2002/584⁴⁸.

Po prvé v rozsudku z 5. apríla 2016, **Aranyosi a Căldăraru** (C-404/15 a C-659/15 PPU, [EU:C:2016:198](#)), sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril v rámci naliehavého prejudiciálneho konania k *možnosti odkladu výkonu európskeho zatykača v prípade skutočného rizika neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania z dôvodu podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte, ktorý vydal tento zatykač*. Nemecký vykonávajúci orgán, ktorému boli predložené žiadosti o vykonanie európskych zatykačov vydaných maďarskými a rumunskými súdmi, sa domnieval, že podmienky pozbavenia osobnej slobody, ktorým by mohli byť dotknuté osoby vystavené vo väzniciach týchto štátov, porušujú ich základné práva, a to najmä článok 4 Charty základných práv zakazujúci neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest. V tejto súvislosti uvedený vykonávajúci orgán odkázal najmä na viaceré rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých tento súd konštatoval porušenia základných práv, ktorých sa dopustili Rumunsko a Maďarsko z dôvodu preplnenia ich väzenských zariadení.

Súdny dvor v tejto súvislosti najskôr pripomenul, že absolútny zákaz neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu, upravený v článku 4 Charty, má absolútnu povahu, keďže je úzko spojený s rešpektovaním ľudskej dôstojnosti upravenej v článku 1 Charty. Ak orgán zodpovedný za výkon zatykača totiž disponuje údajmi o skutočnom riziku takého zaobchádzania s držanými osobami vo vydávajúcom členskom štáte vydávajúcom zatykač, je povinný posúdiť toto riziko pred rozhodnutím o odovzdaní dotknutej osoby.

Pokiaľ takéto riziko vyplýva zo všeobecných podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody v dotknutom členskom štáte, aj napriek tomu nemôže toto zistenie samo osebe viesť k odmietnutiu výkonu zatykača. Vykonávajúci orgán musí konkrétnym a presným spôsobom posúdiť, či existujú závažné a preukázané dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba bude skutočne vystavená tomuto riziku v dôsledku podmienok, v akých má byť pozbavená osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač. Na tento účel musí uvedený orgán požiadať orgán vydávajúci zatykač o urýchlené doplnenie všetkých potrebných informácií týkajúcich sa podmienok výkonu pozbavenia osobnej slobody v členskom štáte vydávajúcom zatykač. Ak vykonávajúci orgán s ohľadom na poskytnuté informácie alebo akékoľvek iné informácie, ktorými disponuje, konštatuje, že vo vzťahu k osobe, na ktorú bol vydaný zatykač, existuje skutočné riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, vykonanie zatykača sa musí odložiť až do získania doplňujúcich informácií, ktoré umožnia vyvrátiť existenciu takéhoto rizika. Ak nie je možné vyvrátiť existenciu tohto rizika v primeranej lehote, tento orgán musí rozhodnúť, či je potrebné, aby bol postup odovzdania skončený.

Po druhé v rozsudku **Dworzecki** (C-108/16 PPU, [EU:C:2016:346](#)), vydanom 24. mája 2016 v rámci naliehavého prejudiciálneho konania, sa Súdny dvor vyjadril k *výkladu článku 4a ods. 1 písm. a) bodu i) rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím 2009/299⁴⁹, stanovujúceho dôvod nepovinného*

48 | Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34).

49 | Rámcové rozhodnutie Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 o zmene a doplnení rámcových rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a o posilnení procesných práv osôb, podpore uplatňovania zásady vzájomného uznávania, pokiaľ ide o rozhodnutia vydané v neprítomnosti dotknutej osoby na konaní (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24).

neuznania európskeho zatykača. Spor vo veci samej sa týkal konania o výkone európskeho zatykača, ktorý na účely výkonu troch trestov odňatia slobody v Poľsku vydal poľský súd proti poľskému štátnemu príslušníkovi, v Holandsku. Pokiaľ ide o jeden z týchto trestov, v zatykači bolo spresnené jednak to, že dotknutá osoba sa osobne nezúčastnila konania, v ktorom bol vydaný rozsudok ukladajúci uvedený trest, a jednak to, že predvolanie zaslané na adresu, ktorú dotknutá osoba uviedla na účely doručovania, prevzal jej starý otec. Keďže na základe zatykača nebolo možné určiť, či predvolanie bolo skutočne odovzdané dotknutej osobe, holandský súd položil otázku, či boli splnené podmienky neuznania európskeho zatykača.

Súdny dvor v tejto súvislosti najskôr pripomenul, že vykonávajúci súdny orgán je v zásade povinný vykonať európsky zatykač bez ohľadu na neprítomnosť dotknutej osoby na konaní, ktoré viedlo k prijatiu rozhodnutia o vydaní zatykača. Tento orgán má takúto povinnosť, pokiaľ bola dotknutá osoba osobne predvolaná, a tým informovaná o stanovenom termíne a mieste konania, alebo sa jej inými prostriedkami skutočne doručili takéto informácie takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že táto osoba si bola vedomá plánovaného konania. Dodržanie týchto podmienok predvolania totiž môže zabezpečiť, aby dotknutá osoba dostala včas informáciu o termíne a mieste konania, a vykonávajúcemu orgánu tak umožňuje dospieť k záveru, že právo na obhajobu bolo dodržané. Za týchto podmienok, aj keď nemožno v zásade vylúčiť, že odovzdanie predvolania tretej osobe zodpovedá uvedeným požiadavkám, treba jednoznačne preukázať, že táto tretia osoba skutočne odovzdala predvolanie dotknutej osobe.

V dôsledku toho Súdny dvor rozhodol, že predvolanie, ktoré bolo na adrese dotknutej osoby odovzdané osobe, ktorá je členom tejto domácnosti a ktorá sa ho zaviazala odovzdať dotknutej osobe, bez toho, aby európsky zatykač umožňoval ubezpečiť sa, či a prípadne kedy táto osoba skutočne odovzdala toto predvolanie dotknutej osobe, nespĺňa podmienky stanovené v uvedenom článku 4a ods. 1 písm. a) bode i) rámcového rozhodnutia. Súdny dvor však takisto zdôraznil, že keďže prípady upravené v uvedenom článku boli koncipované ako výnimky z dôvodu nepovinného neuznania, vykonávajúci súdny orgán môže v každom prípade zohľadniť iné okolnosti, ktoré mu umožňujú ubezpečiť sa, že vydaním dotknutej osoby nedôjde k porušeniu jej práva na obhajobu.

Po tretie v rozsudku **Bob-Dogi** (C-241/15, [EU:C:2016:385](#)), vydanom 1. júna 2016, mal Súdny dvor príležitosť vyjadriť sa k článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia 2002/584 a najmä k *dôsledkom absencie vnútroštátneho zatykača, ktorý by predchádzal európskemu zatykaču a odlišoval sa od neho, v prípade žiadosti o odovzdanie založenej na európskom zatykači*. V prejednáwanej veci rumunský vykonávajúci orgán predložil maďarskému orgánu žiadosť o odovzdanie na základe európskeho zatykača, ktorý sa nezakladal na predchádzajúcom a odlišnom vnútroštátnom zatykači.

Podľa Súdneho dvora, pokiaľ európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania neobsahuje odkaz na existenciu vnútroštátneho zatykača, vykonávajúci súdny orgán ho nemôže vykonať, ak po tom, čo požiadal vydávajúci orgán o urýchlené doplnenie ďalších informácií, konštatuje, že európsky zatykač bol vydaný bez toho, aby bol skutočne vydaný vnútroštátny zatykač. V tejto súvislosti spresnil, že splnenie požiadavky, aby bol vnútroštátny zatykač odlišný od európskeho zatykača, má osobitný význam, keďže z nej vyplýva, že ak je európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania, dotknutá osoba mohla už v prvom štádiu konania využiť procesné záruky a základné práva, ktorých ochranu musí zabezpečovať vydávajúci orgán podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva. Súdny dvor uviedol, že systém európskeho zatykača zahŕňa dvojúrovňovú ochranu práv, ktoré musí mať požadovaná osoba, keďže k súdnej ochrane stanovenej pri prijímaní vnútroštátneho súdneho rozhodnutia sa pridáva ochrana, ktorá musí byť zabezpečená pri vydávaní európskeho zatykača. Táto súdna ochrana však zásadne chýba v prípade, že vydaniu európskeho zatykača nepredchádzalo rozhodnutie prijaté vnútroštátnym súdnym orgánom.

Po štvrté v rozsudku **JZ** (C-294/16 PPU, [EU:C:2016:610](#)), vydanom 28. júla 2016 v rámci naliehavého prejudiciálneho konania, Súdny dvor poskytol výklad článku 26 rámcového rozhodnutia 2002/584 týkajúceho

sa *započítania doby zadržania vo vykonávajúcim členskom štáte*. V prejednávanej veci bol poľskému štátnemu príslušníkovi uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov a dvoch mesiacov. Keďže odsúdený nenastúpil v Poľsku na výkon trestu, bol na neho vydaný európsky zatykač. Dotknutej osobe po tom, čo bola v rámci výkonu tohto zatykača zadržaná, bolo nariadené domáce väzenie v dĺžke trvania deväť hodín počas noci spojené s monitorovaním prostredníctvom elektronického náramku, s povinnosťou hlásiť sa najprv každý deň a následne niekoľkokrát do týždňa na policajnej stanici v stanovenom čase, ako aj so zákazom žiadať o vydanie dokumentov umožňujúcich vycestovať do zahraničia. Dotknutá osoba po svojom odovzdaní poľským orgánom požiadala, aby bolo obdobie, počas ktorého bola v domácom väzení v Spojenom kráľovstve a podliehala elektronickému monitorovaniu, započítané do trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený v Poľsku.

Súdny dvor rozhodol, že pojem „zadržanie vo vykonávajúcim členskom štáte“ v zmysle článku 26 ods. 1 rámcového rozhodnutia neoznačuje opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu, ale opatrenie pozbavujúce osobnej slobody, a vzťahuje sa popri uväznení aj na akékoľvek opatrenie alebo akýkoľvek súbor opatrení uložených dotknutej osobe, ktoré z dôvodu ich typu, trvania, účinkov a spôsobu výkonu pozbavujú uvedenú osobu osobnej slobody spôsobom porovnateľným s uväznením. V dôsledku toho má súdny orgán členského štátu, v ktorom bol vydaný európsky zatykač, povinnosť preskúmať, či sa opatrenia prijaté voči dotknutej osobe vo vykonávajúcim členskom štáte musia považovať za pozbavenie osobnej slobody. Ak tento súdny orgán dospeje v rámci tohto preskúmania k takémuto záveru, rámcové rozhodnutie ukladá povinnosť započítať do doby odňatia slobody vo vydávajúcim členskom štáte celé obdobie, počas ktorého sa tieto opatrenia uplatňovali vo vykonávajúcim členskom štáte.

V prejednávanej veci Súdny dvor usúdil, že také opatrenia, ako sú tie, ktoré sa uplatnili na dotknutú osobu v Spojenom kráľovstve, nie sú natoľko obmedzujúce, aby mali účinok pozbavenia osobnej slobody, ktorý je podobný účinku vyplývajúceho z uväznenia, a mohli tak byť kvalifikované ako „zadržiavanie“ v zmysle článku 26 ods. 1 rámcového rozhodnutia. Keďže sa však toto ustanovenie obmedzuje na stanovenie minimálnej úrovne ochrany základných práv osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, rámcové rozhodnutie nebráni tomu, aby súdny orgán vydávajúceho členského štátu mohol na základe samotného vnútroštátneho práva započítať do celkovej doby odňatia slobody celé obdobie alebo časť obdobia, počas ktorého sa uplatňovali na túto osobu takéto opatrenia.

Po piate 10. novembra 2016 mal Súdny dvor v rozsudkoch **Poltorak** (C-452/16 PPU, [EU:C:2016:858](#)), **Özçelik** (C-453/16 PPU, [EU:C:2016:860](#)) a **Kovalkovas** (C-477/16 PPU, [EU:C:2016:861](#)), v prípade ktorých sa uplatnilo naliehavé prejudiciálne konanie, príležitosť podať výklad článkov 6 a 8 rámcového rozhodnutia 2002/584, podľa ktorých *musí európsky zatykač obsahovať najmä dôkaz o existencii zatykača alebo súdneho rozhodnutia, ktoré vydal orgán členského štátu*. Išlo o návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal ten istý holandský súd, ktorému boli ako vykonávajúcemu súdnemu orgánu predložené tri európske zatykače. Vo veci **Poltorak** vydalo európsky zatykač generálne riaditeľstvo švédskej polície. Rovnako vo veci **Özçelik** išlo o zatykač vydaný maďarským policajným orgánom, avšak tento zatykač bol neskôr potvrdený rozhodnutím prokuratúry. Naproti tomu vo veci **Kovalkovas** to bolo práve litovské ministerstvo spravodlivosti, ktoré vydalo európsky zatykač.

Vnútroštátny súd tak požiadal Súdny dvor, aby spresnil, či sa policajný orgán (vec **Poltorak**) a taký výkonný orgány, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti (vec **Kovalkovas**), mohli považovať za „vydávajúci súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia. Takisto sa na Súdny dvor obrátil s otázkou, či potvrdenie zatykača, ktorý predtým vydal policajný orgán na účely trestného stíhania, zo strany prokuratúry bolo možné považovať za „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia (vec **Özçelik**).

Súdny dvor rozhodol, že pojem „súdny orgán“, ktorý sa nachádza v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia, neoznačuje len sudcov alebo súdy členského štátu, ale v širšom zmysle sa môže vzťahovať aj na orgány, ktorých úlohou je podieľať sa na výkone spravodlivosti v dotknutom právnom poriadku. Spresnil však, že zásada vzájomného uznávania zakotvená v článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia, podľa ktorej je vykonávajúci súdny orgán povinný vykonať zatykač vydaný súdnym orgánom vydávajúcim zatykač, vychádza z predpokladu, že vykonaniu európskeho zatykača predchádzal zásah súdneho orgánu na účely uskutočnenia súdneho preskúmania. Vydanie zatykača mimosúdnym orgánom, akým je policajný orgán, alebo orgánom, ktorý je súčasťou výkonnej moci, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, pritom neumožňuje poskytnúť vykonávajúcemu súdnemu orgánu záruku, že pri vydaní tohto európskeho zatykača bolo vykonané takéto súdne preskúmanie, a preto nemôže stačiť na odôvodnenie vysokého stupňa dôvery medzi členskými štátmi, ktorý tvorí samotný základ rámcového rozhodnutia.

Súdny dvor, ktorý posúdil pojem „súdny orgán“ nachádzajúci sa v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 ako samostatný pojem práva Únie, následne usúdil, že tento pojem zahŕňa vnútroštátne orgány, ktoré sa podieľajú na výkone trestného súdnictva členských štátov, avšak nezahŕňa policajné orgány (vec *Poltorak*). Vyvodil tak z toho, že potvrdenie vnútroštátneho zatykača, ktorý vydal policajný orgán na účely trestného stíhania, zo strany prokuratúry je právnym aktom, ktorým táto prokuratúra skúma a potvrdzuje zatykač, a predstavuje teda „súdne rozhodnutie“ v zmysle článku 8 ods. 1 písm. c) rámcového rozhodnutia (vec *Özçelik*). Súdny dvor naopak usúdil, že orgán výkonnej moci, akým je litovské ministerstvo spravodlivosti, nespadá pod tento pojem „súdny orgán“ (vec *Kovalkovas*).

2. PRÁVO NA TLMOČENIE A PREKLAD V TRESTNOM KONANÍ

Dňa 9. júna 2016 vo veci **Balogh** (C-25/15, [EU:C:2016:423](#)) sa Súdny dvor vyjadril jednak k rozsahu práva na tlmočenie a preklad v trestnom konaní, ako je stanovené v smernici 2010/64⁵⁰, a jednak k uplatneniu rámcového rozhodnutia 2009/315⁵¹ a rozhodnutia 2009/316⁵² v oblasti výmeny informácií z registra trestov. V prejednávanej veci rakúsky súd uložil maďarskému štátnemu príslušníkovi trest odňatia slobody. Rakúske orgány informovali maďarské orgány o obsahu rozsudku prostredníctvom Európskeho informačného systému registrov trestov (ECRIS). Maďarské orgány teda predložili tento rozsudok maďarskému súdu v súlade s osobitným vnútroštátnym konaním, ktorého jediným cieľom je uznať, že rozsudok cudzieho súdu má rovnakú hodnotu, ako keby ho vydal vnútroštátny súd. Toto konanie zahŕňalo potrebu zabezpečiť preklad rozsudku do maďarského jazyka. Položená otázka sa týkala náhrady nákladov súvisiacich s prekladom.

V tomto kontexte Súdny dvor rozhodol, že podľa článku 1 ods. 2 smernice 2010/64 sa právo na tlmočenie a preklad vzťahuje na podozrivú alebo obvinenú osobu až do „ukončenia konania“, pričom tento výraz sa chápe ako konečné rozhodnutie o otázke, či táto osoba spáchala trestný čin, a v prípade potreby sa vzťahuje aj na odsúdenie a rozhodnutie o každom opravnom prostriedku. V dôsledku toho sa toto právo neuplatňuje na osobitné vnútroštátne konanie o uznaní právoplatného súdneho rozhodnutia vydaného súdom iného členského štátu, keďže toto konanie sa vzhľadom na svoju povahu uskutoční po konečnom rozhodnutí

50 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 280, 2010, s. 1).

51 | Rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV z 26. februára 2009 o organizácii a obsahu výmeny informácií z registra trestov medzi členskými štátmi (Ú. v. EÚ L 93, 2009, s. 23).

52 | Rozhodnutie Rady 2009/316/SVV zo 6. apríla 2009 o zriadení Európskeho informačného systému registrov trestov (ECRIS) (Ú. v. EÚ L 93, 2009, s. 33).

o otázke, či podozrivá alebo obvinená osoba spáchala trestný čin, pričom sa v prípade potreby vzťahuje aj na jej odsúdenie.

Navyše Súdny dvor rozhodol, že rámcové rozhodnutie 2009/315 a rozhodnutie 2009/316 bránia uplatneniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorou sa zavádza také osobitné konanie o uznaní, aké stanovuje maďarské právo. Ústredný orgán členského štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, totiž zaznamenaná odsúdenia vynesené súdmi odsudzujúceho členského štátu priamo na základe toho, že ústredný orgán odsudzujúceho členského štátu poskytne prostredníctvom ECRIS informácie týkajúce sa týchto odsúdení. Toto zaznamenanie preto nemôže závisieť od predchádzajúceho uplatnenia postupu súdneho uznávania uvedených odsúdení ani *a fortiori* od toho, že sa členskému štátu, ktorého je dotknutá osoba štátnym príslušníkom, zašle rozhodnutie o odsúdení na účely takéhoto uznania. Takýto postup je navyše v rozpore so zásadou vzájomného uznávania rozsudkov a rozhodnutí v trestných veciach stanovenou v článku 82 ods. 1 ZFEÚ.

3. TRESTNÉ KONANIA A ROZHODNUTIA V INOM ČLENSKOM ŠTÁTE

V rozsudku **Kossowski** (C-486/14, [EU:C:2016:483](#)), vydanom 29. júna 2016, Súdny dvor spresnil *rozsah zásady ne bis in idem* v Schengenskom priestore. V prejednávanej veci bolo v Nemecku začaté trestné konanie proti poľskému štátnemu príslušníkovi, ktorý bol v tomto členskom štáte obvinený zo závažného lúpežného vydierania. Nemecký súd prejednávajúci vec však odmietol začať hlavné pojednávanie z dôvodu, že tomu bránila zásada *ne bis in idem*, tak ako sa uplatňuje v Schengenskom priestore. Poľský prokurátor totiž takisto začal vyšetrovanie v prípade tých istých skutkov a definitívne ho ukončil, keďže obvinený odmietol vypovedať a poškodený, ako aj svedok, žijúci v Nemecku, nemohli byť vypočutí. Vnútroštátny súd, na ktorý sa obrátil nemecký prokurátor, požiadal Súdny dvor, aby spresnil, či vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie poľského prokurátora bolo prijaté bez dôkladného vyšetrovania, sa mal obvinený považovať za „právoplatne odsúdeného“ v zmysle článku 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda⁵³, alebo „oslobodeného konečným rozsudkom“ v zmysle článku 50 Charty základných práv, takže zásada *ne bis in idem* bránila novému stíhaniu pre tie isté činy.

Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora pripomenul, že cieľom zásady *ne bis in idem* je zaručiť osobe, ktorá bola odsúdená a svoj trest už vykonala alebo ktorá bola prípadne právoplatne oslobodená spod obžaloby v štáte Schengenského priestoru, aby sa mohla pohybovať vnútri Schengenského priestoru bez obavy zo stíhania v inom štáte Schengenského priestoru pre tie isté činy. Cieľom tejto zásady však nie je chrániť podozrivého pred možnosťou byť vystavený postupnému vyšetrovaniu v niekoľkých štátoch Schengenského priestoru za tie isté činy. Súdny dvor preto rozhodol, že rozhodnutie prokuratúry o zastavení trestného stíhania, ktorým bolo právoplatne ukončené vyšetrovanie voči určitej osobe, nemožno kvalifikovať ako právoplatné rozhodnutie na účely uplatnenia zásady *ne bis in idem*, ak z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že konanie bolo ukončené bez uskutočnenia dôkladného vyšetrovania. V tejto súvislosti absencia vypočutia poškodeného a prípadného svedka svedčí o tom, že neprebehlo dôkladné vyšetrovanie.

Navyše v rozsudku **Ogňanov** (C-554/14, [EU:C:2016:835](#)), vydanom 8. novembra 2016, sa Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora vyjadril k *rozsahu zásady vzájomného uznávania, stanovenej najmä v rámcovom rozhodnutí*

53| Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaný v Schengene 19. júna 1990 (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9).

2008/909⁵⁴, na účely určenia práva uplatniteľného na výkon trestu. Táto vec sa týkala bulharského štátneho príslušníka, ktorému dánsky súd uložil trest odňatia slobody na pätnásť rokov. Dotknutá osoba predtým, ako bola odovzdaná bulharským orgánom, vykonala časť svojho trestu v Dánsku. V rámci obdobia odňatia slobody v Dánsku pracovala počas viac ako jeden a pol roka. V tejto súvislosti bulharské právo, tak ako ho vyložil vnútroštátny súd, stanovuje, že práca, ktorú vykonávala uväznená osoba, a to aj v inom členskom štáte, sa zohľadní na účely skrátenia dĺžky trestu tak, že dva pracovné dni zodpovedajú trom dňom odňatia slobody. Pri odovzdaní dotknutej osoby však dánske orgány výslovne informovali bulharské orgány, že pokiaľ ide o dánsky právny poriadok, ten neumožňuje skrátiť trest odňatia slobody z dôvodu práce počas výkonu tohto trestu.

Na účely stanovenia dĺžky trvania trestu, ktorý má ešte dotknutá osoba vykonať v Bulharsku, tak bulharský vnútroštátny súd položil Súdnemu dvoru otázku, či rámcovému rozhodnutiu odporuje vnútroštátne pravidlo, ktoré umožňuje vykonávajúcemu štátu priznať odsúdenej osobe skrátenie dĺžky trestu z dôvodu práce, ktorú vykonala počas odňatia slobody v inom štáte, aj keď príslušné orgány tohto štátu v súlade so svojím právnym poriadkom takéto skrátenie trestu nepriznali.

Podľa Súdného dvora sa článok 17 rámcového rozhodnutia 2008/909 má vykladať v tom zmysle, že na časť trestu vykonanú dotknutou osobou na území štátu pôvodu až do jej odovzdania do vykonávajúceho štátu, vrátane otázky prípadného priznania skrátenia trestu, sa uplatní výlučne právny poriadok štátu pôvodu. Pokiaľ ide o právny poriadok vykonávajúceho štátu, ten sa uplatní len na tú časť trestu, ktorú má táto osoba ešte vykonať po tomto odovzdaní na území vykonávajúceho štátu. Preto orgán, ktorý je vo vykonávajúcom štáte príslušný pre otázky týkajúce sa výkonu trestu, nemôže retroaktívnym spôsobom nahradiť svojimi právnymi pravidlami o výkone trestov, a osobitne svojou právnou úpravou týkajúcou sa skrátenia trestu, právne pravidlá štátu pôvodu, pokiaľ ide o časť trestu, ktorú už dotknutá osoba vykonala na území posledného uvedeného štátu.

XI. HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

1. KARTELY

V oblasti kartelov je potrebné poukázať na šesť rozsudkov. V prvom rozsudku Súdny dvor rozhodoval o pasívnej účasti na porušení práva hospodárskej súťaže Únie. V druhom rozsudku mal Súdny dvor príležitosť analyzovať niektoré prvky vzťahu medzi článkom 101 ZFEÚ a patentovým právom. Štyri nasledujúce rozsudky sa týkajú uplatnenia nariadenia č. 1/2003⁵⁵ v správnom konaní týkajúcom sa kartelu.

V rozsudku *Eturas a i.* (C-74/14, [EU:C:2016:42](#)) vyhlásenom 21. januára 2016 Súdny dvor poskytol spresnenia k *pasívnym spôsobom účasti na porušení práva hospodárskej súťaže Únie*. Prejudiciálne otázky položené vnútroštátnym súdom vyplývali zo sporu medzi 30 cestovnými kanceláriami a litovskou Radou pre hospodársku súťaž, najmä pokiaľ ide o otázku účasti uvedených kancelárií na porušení práva hospodárskej súťaže prostredníctvom konkludentného súhlasu. Všetky cestovné kancelárie používali informačný systém umožňujúci predávať zájazdy prostredníctvom ich internetových stránok jednotným spôsobom rezervácie.

54| Rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 327, 2008, s. 27).

55| Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102] Zmluvy [FEÚ] (Ú. v. ES L 1, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

V roku 2009 správca uvedeného spoločného systému zaslal cestovným kanceláriám, ktoré ho používali, prostredníctvom systému osobnej elektronickej pošty oznámenie, ktorým im oznámil, že zľavy na produkty predávané prostredníctvom uvedeného systému budú od uvedeného okamihu obmedzené. Po rozoslání tohto oznámenia bolo toto opatrenie zavedené do prevádzky tohto rezervačného systému. Za týchto okolností vnútroštátny súd položil otázku, či sa možno domnievať, že kancelárie, ktoré používali tento systém, mali vedomosť alebo nevyhnutne mali mať vedomosť o uvedenom oznámení, a ak proti takému postupu nič nenamietali, domnievať sa, že sa podieľali na zosúladenom postupe v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ.

Pokiaľ ide o prípadnú účasť na zosúladenom postupe, Súdny dvor rozhodol, že od okamihu, keď cestovné kancelárie mali vedomosť o oznámení zaslanom správcou spoločného informačného systému, sa možno domnievať, že sa zúčastnili zosúladeného postupu v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ, pokiaľ sa verejne nedištancovali od tohto postupu alebo ho neoznámili správnym orgánom, alebo nepredložili iné dôkazy na účely vyvrátenia tejto domnienky.

Pokiaľ ide o dôkazy, ktoré mali rôzni účastníci konania vo veci samej predložiť v tomto ohľade, Súdny dvor usúdil, že hoci článok 2 nariadenia č. 1/2003 výslovne upravuje rozdelenie dôkazného bremena pri porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ, toto nariadenie naopak neobsahuje osobitné ustanovenia o procesných aspektoch. V prípade neexistencie pravidiel Únie v predmetnej oblasti prináleží vnútroštátnemu súdu, aby na základe vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa posudzovania dôkazov a požadovanej miery dokazovania preskúmal, či s prihliadnutím na všetky okolnosti, ktoré sa mu predložili, môže zaslanie oznámenia správcou spoločného systému predstavovať dostačujúci dôkaz na účely preukázania, že jeho príjemcovia poznali jeho obsah. V tomto ohľade Súdny dvor však spresnil, že prezumpcia neviny bráni tomu, aby sa vnútroštátny súd domnieval, že samotné zaslanie tohto oznámenia môže predstavovať dôkaz dostačujúci na preukázanie, že jeho príjemcovia nevyhnutne museli mať vedomosť o jeho obsahu.

V rozsudku **Genentech** (C-567/14, [EU:C:2016:526](#)) vyhlásenom 7. júla 2016 Súdny dvor rozhodoval o *zlučiteľnosti povinnosti držiteľa licencie na patent platiť poplatok za používanie patentovanej technológie, a to napriek zrušeniu patentu alebo patentov, na ktoré sa vzťahuje licencia, alebo napriek tomu, že nedochádzalo k porušovaniu práv vyplývajúcich z patentov, s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ*. Žalobkyňa v konaní vo veci samej je spoločnosť pôsobiaca vo farmaceutickom odvetví, ktorá bola držiteľkou nevýhradnej celosvetovej licencie na používanie patentovaného aktivátora. Keďže používala tento aktivátor bez porušenia patentov, ktoré sú predmetom licencie, odmietla platiť časť poplatku dohodnutého v licenčnej zmluve s vlastníkom patentu. Rozhodcovským rozsudkom bola však tejto farmaceutickej spoločnosti uložená povinnosť zaplatiť zmluvný poplatok. Vnútroštátny súd, ktorému bol predložený spor vyplývajúci z tohto rozhodcovského rozsudku, sa obrátil na Súdny dvor s otázkou, či zaplatenie poplatku ukladá farmaceutickej spoločnosti neodôvodnené výdavky vzhľadom na právo hospodárskej súťaže Únie.

V nadväznosti na judikatúru *Ottung*⁵⁶ sa Súdny dvor domnieval, že právo hospodárskej súťaže nezakazuje uložiť zaplatenie poplatku za používanie dotknutého patentovaného aktivátora, aj keď nedochádzalo k porušovaniu práv vyplývajúcich z patentu alebo sa tento aktivátor v prípade zrušenia patentu považoval za nikdy nechránený. Toto riešenie vysvetľuje podľa Súdneho dvora skutočnosť, že tento poplatok predstavuje cenu za obchodné využívanie patentovanej technológie, s ubezpečením, že poskytovateľ licencie nebude vykonávať svoje práva priemyselného vlastníctva. Skutočnosť, že zmluva môže byť slobodne vypovedaná držiteľom licencie umožňuje v tomto kontexte vylúčiť, že platenie poplatku zasiahne do hospodárskej súťaže obmedzením slobody konania držiteľa licencie alebo vyvolaním účinkov uzavretia trhu.

56 | Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 1989, *Ottung/Klee & Weilbach a i.* (320/87, [EU:C:1989:195](#)).

Napokon rozsudky *HeidelbergCement/Komisia* (C-247/14 P, [EU:C:2016:149](#)), *Schwenk Zement/Komisia* (C-248/14 P, [EU:C:2016:150](#)), *Buzzi Unicem/Komisia* (C-267/14 P, [EU:C:2016:151](#)) a *Italmobiliare/Komisia* (C-268/14 P, [EU:C:2016:152](#)), vyhlásené 10. marca 2016 predstavovali pre Súdny dvor príležitosť významným spôsobom spresniť rozsah povinnosti odôvodnenia, ktorá prináleží Komisii pri vyhotovovaní žiadosti o poskytnutie informácií podľa článku 18 ods. 3 nariadenia č. 1/2003. Spor sa týkal najmä rozhodnutí, ktorými Komisia žiadala informácie od viacerých spoločností, týkajúce sa ich údajnej účasti na karteli na trhu s cementom a na trhoch s výrobkami súvisiacimi s cementom⁵⁷.

Pokiaľ ide o rozsah povinnosti odôvodnenia takejto žiadosti, Súdny dvor najskôr pripomenul hlavné prvky odôvodnenia požadované v článku 18 ods. 3 nariadenia č. 1/2003. Podľa tohto ustanovenia Komisia musí najmä stanoviť právny základ a účel žiadosti, špecifikovať aké informácie sa požadujú a stanoviť časový limit, počas ktorého majú byť informácie poskytnuté. Táto osobitná povinnosť odôvodnenia predstavuje podstatnú náležitosť nielen na to, aby sa preukázala dôvodnosť žiadosti o informácie, ale aj na to, aby sa dotknutým podnikom umožnilo pochopiť rozsah ich povinnosti spolupráce pri zachovaní ich práva na obhajobu.

V dôsledku toho, keď Komisia žiada informácie podľa článku 18 ods. 3 nariadenia č. 1/2003, musí vo svojej žiadosti uviesť predmet vyšetrovania a spresniť vytýkané porušenie pravidiel hospodárskej súťaže. V tomto ohľade Súdny dvor spresnil, že vzhľadom na to, že nevyhnutný charakter informácie sa musí posudzovať z hľadiska účelu uvedeného v žiadosti o informácie, je potrebné, aby bol tento účel uvedený dostatočne presne, pretože inak by nebolo možné určiť, či je informácia nevyhnutná a súd by nemohol vykonať svoje preskúmanie

S odkazom na skutkový rámec konaní vo veciach samých Súdny dvor tiež zdôraznil, že hoci žiadosť o informácie predstavuje vyšetrovací úkon, ktorý sa všeobecne používa v rámci dokazovania, Komisia sa nemôže uspokojiť s príliš stručným, nejasným a všeobecným odôvodnením, hoci disponovala informáciami, ktoré jej umožňovali presnejšie objasniť podozrenia z porušenia v súvislosti s dotknutými podnikmi. Súdny dvor preto potom, ako konštatoval, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že usúdil, že rozhodnutia Komisie boli dostatočne odôvodnené, zrušil rozsudky Všeobecného súdu, ako aj rozhodnutia Komisie.

2. ŠTÁTNA POMOC

V oblasti štátnej pomoci je namieste poukázať na štyri rozsudky: prvé dva sa týkajú oznámení prijatých Komisiou v súvislosti s pomocou, ktorú možno poskytnúť v kontexte finančnej a hospodárskej krízy; druhé dva sa týkajú spresnení výkladu podmienky selektívnosti.

V rozsudku *Grécko/Komisia* (C-431/14 P, [EU:C:2016:145](#)) vyhlásenom 8. marca 2016 Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora potvrdil v konaní o odvolaní rozsudok *Všeobecného súdu*⁵⁸, ktorým sa zamietla žaloba Grécka o neplatnosť proti rozhodnutiu Komisie týkajúcemu sa kompenzácií, ktoré vyplatil Grécky poľnohospodársky poisťovací orgán (ďalej len „ELGA”)⁵⁹. Týmto rozhodnutím Komisia kvalifikovala ako protiprávnu štátnu pomoc niektoré kompenzácie, ktoré vyplatil ELGA gréckym poľnohospodárom za škody utrpené v dôsledku zlých klimatických podmienok. V tomto ohľade Komisia najmä odkazovala na pravidlá správania sa obsiahnuté

57| Rozhodnutia Komisie K(2011) 2356 v konečnom znení, K(2011) 2361 v konečnom znení, K(2011) 2364 v konečnom znení z a K(2011) 2367 v konečnom znení, z 30. marca 2011, prijaté v konaní podľa článku 18 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 (vec COMP/39520 – Cement a súvisiace výrobky).

58| Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. júla 2014, *Grécko/Komisia* (T-52/12, [EU:T:2014:677](#)).

59| Rozhodnutie Komisie 2012/157/EÚ zo 7. decembra 2011 o kompenzáciách, ktoré vyplatil Grécky poľnohospodársky poisťovací orgán (ELGA) v rokoch 2008 a 2009 (Ú. v. EÚ L 78, 2012, s. 21).

v dočasnom rámci Spoločenstva (ďalej len „DRS“) pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy⁶⁰.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor najskôr zdôraznil, že plnenia, ktoré poskytuje ELGA, sú poskytované zo štátnych zdrojov. Keďže platby uskutočnené prostredníctvom ELGA boli nezávislé od príspevkov zaplatených poľnohospodármi v rámci osobitných príspevkov na poistenie, predstavovali podľa Súdneho dvora výhodu, ktorú by príjemcovia nemohli získať za normálnych trhových podmienok a tým mali vplyv na hospodársku súťaž.

Potom Súdny dvor zamietol tvrdenie Grécka, podľa ktorého sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že Komisia sa nemohla odchýliť od pravidiel správania sa obsiahnutých v DRS, ale naopak bola povinná ich uplatňovať. V tomto ohľade Súdny dvor pripomenul, že prijatím takých pravidiel správania sa, ako sú pravidlá obsiahnuté v DRS, sama Komisia obmedzila svoju širokú mieru voľnej úvahy pri posúdení zlučiteľnosti pomoci určenej na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. Komisia síce môže byť nútená odkloniť sa od týchto pravidiel správania sa, najmä pokiaľ členský štát poukazuje na výnimočné okolnosti, ktoré sa prejavujú v danom sektore hospodárstva členského štátu a sú odlišné od okolností upravených týmito pravidlami. Ako však zdôraznil Súdny dvor, Grécko pred Všeobecným súdom netvrdilo, že v gréckom poľnohospodárskom sektore existovali také okolnosti, ktoré by Komisii umožnili odkloniť sa od DRS.

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku **Kotnik a i.** (C-526/14, [EU:C:2016:570](#)) vyhlásenému 19. júla 2016, veľká komora Súdneho dvora rozhodovala o *platnosti a výklade oznámenia Komisie o bankovníctve*⁶¹, osobitne o požiadavke, aby sa pomoc tomuto sektoru mohla považovať za zlučiteľnú, týkajúcej sa rozdelenia bremena nákladov spojených s reštrukturalizáciou bánk v ťažkostiach medzi akcionárov a podriadených veriteľov. V spore vo veci samej boli Ústavnému súdu Slovinska predložené viaceré návrhy na preskúmanie ústavnosti vnútroštátneho zákona o bankovníctve. Na základe tohto zákona Národná banka Slovinska v nadväznosti na svetovú finančnú krízu prijala rozhodnutia, ktorým sa zavádzali mimoriadne opatrenia na rekapitalizáciu, záchranu, ako aj likvidáciu piatich slovinských bánk. V súlade s oznámením o bankovníctve upravovalo rozhodnutie Národnej banky Slovinska likvidáciu vlastného imania akcionárov bánk, ako aj podriadeného kapitálu. Vnútroštátny súd predložil otázku zlučiteľnosti podmienky „rozdelenia bremena“ upravenej v dotknutom oznámení s právom Únie.

Súdny dvor najskôr pripomenul, že účinkom prijatia pravidiel správania sa obsiahnutých v oznámení o bankovníctve je obmedzenie právomoci voľnej úvahy Komisie v tom zmysle, že ak niektorý členský štát oznámi Komisii svoj zámer poskytnúť štátnu pomoc, ktorá je v súlade s týmito pravidlami, Komisia v zásade musí tento zámer schváliť. Okrem toho si členské štáty zachovávajú možnosť oznamovať Komisii plány štátnej pomoci, ktoré nespĺňajú kritériá stanovené v tomto oznámení, a Komisia môže za mimoriadnych okolností tieto plány schváliť. Z toho vyplýva, že prostredníctvom oznámenia o bankovníctve nemožno členským štátom uložiť samostatné povinnosti, ale toto oznámenie len stanovuje podmienky na zabezpečenie toho, aby bola štátna pomoc poskytnutá bankám v súvislosti s finančnou krízou zlučiteľná s vnútorným trhom.

Pokiaľ ide o podmienku rozdelenia bremena medzi akcionárov a podriadených veriteľov na účely schválenia štátnej pomoci Komisiou, Súdny dvor zdôraznil, že oznámenie sa prijalo na základe ustanovenia Zmluvy

60 | Dočasný rámec Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy vyplývajúci z oznámenia Európskej komisie zo 17. decembra 2008 (Ú. v. EÚ C 16, 2009, s. 1) a zmenený a doplnený oznámením Komisie z 31. októbra 2009 (Ú. v. EÚ C 261, 2009, s. 2).

61 | Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 („Oznámenie o bankovníctve“) (Ú. v. EÚ C 216, 2013, s. 1).

FEÚ, podľa ktorého Komisia môže považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom štátnu pomoc určenú na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu. V tomto kontexte je cieľom opatrení na rozdelenie bremena zaistiť, aby sa banky, ktoré majú nedostatok vlastného kapitálu, ešte pred poskytnutím akejkoľvek štátnej pomoci usilovali vyriešiť tento problém s investormi, a to predovšetkým prostredníctvom navýšenia vlastného imania a príspevkov podriadených veriteľov, pretože takéto opatrenia môžu znížiť objem poskytnutej štátnej pomoci. Opačné riešenie by mohlo vyvolať narušenie hospodárskej súťaže, pokiaľ by banky, ktorých akcionári a podriadení veritelia by neprispeli k zníženiu nedostatku vlastného kapitálu, získali vyššiu štátnu pomoc, než aká by stačila na vyriešenie problému spočívajúceho v nedostatočnom kapitále. Navyše prijatím tohto oznámenia Komisia nezasiahla do právomocí, ktoré sú zverené Rade Európskej únie.

Ďalej sa Súdny dvor domnieva, že skutočnosť, že podriadení veritelia neboli v prvých fázach medzinárodnej finančnej krízy vyzvaní k tomu, aby sa podieľali na záchrane úverových inštitúcií, im neumožňuje dovoľávať sa zásady ochrany legitímnej dôvery. Okrem toho, keďže akcionári zodpovedajú za dlhy banky do výšky jej vlastného imania, skutočnosť, že oznámenie vyžaduje, aby sa s cieľom vyriešiť problém spočívajúci v nedostatočnom kapitále banky tieto akcionári pred poskytnutím štátnej pomoci podieľali na absorpcii vlastných strát banky v rovnakom rozsahu ako v prípade, že by sa takáto pomoc neposkytla, nemožno považovať za zásah do ich vlastníckeho práva. Navyše, pokiaľ ide o otázku platnosti oznámenia vzhľadom na ustanovenia smernice 2012/30⁶², Súdny dvor uviedol, že táto smernica v podstate stanovuje, že každé zvýšenie a zníženie kapitálu akciovej spoločnosti musí podliehať rozhodnutiu valného zhromaždenia tejto spoločnosti. Oznámenie o bankovníctve však neobsahuje nijaké osobitné ustanovenie o právnom postupe pri vykonávaní opatrení na rozdelenie bremena. Preto aj napriek tomu, že členské štáty môžu prípadne v určitej konkrétnej situácii považovať za potrebné prijatie takých opatrení na rozdelenie bremena bez súhlasu valného zhromaždenia spoločnosti, táto skutočnosť nemôže mať za následok spochybnenie platnosti oznámenia o bankovníctve z hľadiska ustanovení smernice 2012/30.

Pokiaľ ide o opatrenia na konverziu alebo odpísanie podriadeného kapitálu, Súdny dvor uviedol, že oznámenie o bankovníctve nevyžaduje, aby členský štát bankám v ťažkostiach pred poskytnutím štátnej pomoci uložil povinnosť konvertovať podriadené cenné papiere na základné imanie alebo ich odpísať, ani povinnosť tieto cenné papiere využiť na absorpciu vlastných strát. V takom prípade však zamýšľanú štátnu pomoc nebude možné považovať za obmedzenú na nevyhnutné minimum. Preto členský štát aj banky, ktoré sú príjemcami takej pomoci, riskujú, že Komisia voči nim prijme rozhodnutie, ktorým vyhlási túto pomoc za nezlučiteľnú s vnútorným trhom.

V rozsudku **Komisia/Hansestadt Lübeck** (C-524/14 P, [EU:C:2016:971](#)), vyhlásenom 21. decembra 2016, ktorý potvrdzuje napadnutý rozsudok Všeobecného súdu, Súdny dvor zasadať ako veľká komora spresnil nielen svoju judikatúru týkajúcu sa *požiadavky záujmu na konaní v rámci žaloby o neplatnosť rozhodnutia v oblasti štátnej pomoci*, ale aj judikatúru týkajúcu sa *kritéria selektivity štátnej pomoci*. Táto vec má svoj pôvod v spore týkajúcom sa rozhodnutia Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ⁶³ vo vzťahu najmä k sadzobníku týkajúcemu letiskových poplatkov letiska Lübeck, ktorý sa uplatňuje na všetky letecké spoločnosti využívajúce toto letisko, pokiaľ sa prevádzkovateľ tohto letiska a letecká spoločnosť nedohodnú inak. Sadzobník bol vyhotovený spoločnosťou vo vlastníctve mesta Lübeck, ktorá prevádzkovala toto letisko a následne bola predaná súkromnej spoločnosti. Komisia, ktorá sa domnievala, že tento sadzobník

62 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/30/EÚ z 25. októbra 2012 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností a udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení (Ú. v. EÚ L 315, 2012, s. 74).

63 | Rozhodnutie Komisie K(2012) 1012 final z 22. februára 2012 týkajúce sa štátnej pomoci SA.27585 a SA.31149 (2012/C) (ex NN/2012, ex CP 31/2009 a CP 162/2010) – Nemecko.

mohol obsahovať štátnu pomoc, sporným rozhodnutím začala konanie vo veci formálneho zisťovania. Na základe žaloby o neplatnosť podanej mestom Lübeck bolo toto rozhodnutie zrušené rozsudkom Všeobecného súdu, ktorý je predmetom konania o odvolaní⁶⁴.

Pokiaľ ide o záujem mesta Lübeck na konaní, Súdny dvor potvrdil, že toto mesto si zachovalo svoj záujem požadovať zrušenia rozhodnutia o začatí konania vo veci formálneho zisťovania aj po predaji letiska súkromnému investorovi. V tomto ohľade sa domnieval, že mestu po privatizácii letiska hrozilo, že vnútroštátny súd nariadi vymáhanie prípadnej pomoci poskytnutej v období, keď ovládalo podnik vlastníci letisko dotknuté opatrením, ktoré bolo predmetom vyšetrovania. Preto v prípade absencie konečného rozhodnutia Komisie, ktorým by sa skončilo konanie vo veci formálneho zisťovania, by rozhodnutie o začatí tohto konania naďalej vyvolávalo právne účinky, takže mesto by malo naďalej záujem na konaní s cieľom domáhať sa jeho zrušenia.

Pokiaľ ide o selektívnu povahu sadzobníka poplatkov spochybňovaného Komisiou, Súdny dvor zdôraznil, že štátne opatrenie, z ktorého má prospech len jedno odvetvie činnosti alebo len časť podnikov tohto odvetvia, nie je nevyhnutne selektívne. Preto skutočnosť, že letisko v Lübecku priamo konkuruje letisku v Hamburgu alebo iným nemeckým letiskám a že jedine letecké spoločnosti využívajúce letisko v Lübecku majú prospech z výhod, ktoré poskytuje dotknutý sadzobník, nestačí na preukázanie selektívnej povahy tohto sadzobníka. Súdny dvor v tomto ohľade zdôraznil, že vzhľadom na to, že správca letiska Lübeck prijal uvedený sadzobník v rámci vlastnej právomoci, relevantný referenčný rámec pre posúdenie selektívnej povahy dotknutých letiskových poplatkov predstavuje samotný tento sadzobník, a nie všeobecnejšia právna úprava týkajúca sa všetkých nemeckých letísk. Keďže sa však dotknutý sadzobník bez rozdielu uplatňuje na všetky letecké spoločnosti, ktoré využívajú letisko Lübeck, Všeobecný súd oprávnene rozhodol, že Komisia nesprávne považovala tento sadzobník za selektívne opatrenie.

V rozsudku z 21. decembra 2016, *Komisija/World Duty Free Group* (C-20/15 a C-21/15, [EU:C:2016:981](#)), ktorým Súdny dvor zrušil napadnuté rozsudky Všeobecného súdu, taktiež rozhodoval o kritériu *selektivity výhody na účely kvalifikácie určitého opatrenia ako štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ*. Dva rozsudky Všeobecného súdu⁶⁵ čiastočne zrušili rozhodnutia Komisie 2011/5⁶⁶ a 2011/282⁶⁷, ktorými vyhlásila za nezlučiteľnú so spoločným trhom daňovú výhodu umožňujúcu podnikom zdaňovaným v Španielsku odpísať goodwill vyplývajúci z nadobudnutia podielu v zahraničných podnikoch a ktorými sa nariadilo Španielskemu kráľovstvu vymáhanie pomoci poskytnutej podľa tejto schémy.

Súdny dvor dospel k záveru, že Všeobecný súd sa v napadnutých rozsudkoch dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade podmienky týkajúcej sa selektivity, keď zrušil rozhodnutia Komisie z dôvodu, že v prípade opatrenia a priori prístupného akémukoľvek podniku, nezávisle do jeho hospodárskej činnosti, ktorý chcel nadobudnúť podiel v zahraničnom podniku, tieto rozhodnutia neurčovali konkrétnu kategóriu podnikov, ktoré mali prospech z predmetného daňového opatrenia, a že v dôsledku toho neoveril, či Komisia skutočne analyzovala a zistila diskriminačnú povahu tohto opatrenia. Súdny dvor spresnil, že na účely zistenia selektivity sporného opatrenia nemožno požadovať, aby Komisia identifikovala určité charakteristické a osobitné vlastnosti, ktoré sú pre podniky majúce prospech z daňovej výhody spoločné a umožňujú ich

64 | Rozsudok Všeobecného súdu z 9. septembra 2014, *Hansestadt Lübeck/Komisija* (T-461/12, [EU:T:2014:758](#)).

65 | Rozsudky Všeobecného súdu zo 7. novembra 2014 *Autogrill España/Komisija* (T-219/10, [EU:T:2014:939](#)), a *Banco Santander a Santusa/Komisija* (T-399/11, [EU:T:2014:938](#)).

66 | Rozhodnutie Komisie 2011/5/ES z 28. októbra 2009 o odpisovaní finančného goodwillu na daňové účely pri nadobúdaní podielu v zahraničných subjektoch C-45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) vykonávanom Španielskom (Ú. v. EÚ L 7, 2011, s. 48).

67 | Rozhodnutie Komisie 2011/282/EÚ z 12. januára 2011 o odpisovaní finančného goodwillu na daňové účely pri nadobúdaní podielu v zahraničných subjektoch C-45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) vykonávanom Španielskom (Ú. v. EÚ L 135, 2011, s. 1).

odlíšiť od podnikov, na ktoré sa uvedená výhoda nevzťahuje. Na tento účel je totiž relevantná len skutočnosť, že účinkom opatrenia, bez ohľadu na použitú formu alebo legislatívnu techniku, je zvýhodnenie podnikov, na ktoré sa opatrenie vzťahuje, pred ostatnými podnikmi, hoci sa všetky tieto podniky nachádzajú v skutkovej a právnej situácii, ktorá je z hľadiska cieľa sledovaného dotknutým daňovým systémom porovnateľná, a že toto rozlišovanie nie je odôvodnené povahou a štruktúrou tejto schémy.

Navyše sa Súdny dvor domnieval, že Všeobecný súd sa dopustil ďalšieho nesprávneho právneho posúdenia tým, že rozhodol, že kategóriu prijímajúcich podnikov, v súvislosti s ktorou sa mala preskúmať selektívna povaha sporného daňového opatrenia, tvorili vyvážajúce podniky. Po uplatnení vyššie uvedených zásad, ktoré sa plne uplatňujú na daňovú pomoc pri vývoze, totiž také opatrenie, ktoré má za cieľ uprednostniť vývoz, možno považovať za selektívne, ak z neho vyplýva prospech pre podniky uskutočňujúce cezhraničné transakcie, najmä investície, na úkor iných podnikov nachádzajúcich sa v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii, ktoré s ohľadom na cieľ sledovaný dotknutým daňovým systémom uskutočňujú transakcie rovnakej povahy na vnútroštátnom území.

XII. DAŇOVÉ PREDPISY

V rozsudku *Ordre des barreaux francophones et germanophone a i.* (C-543/14, [EU:C:2016:605](#)), vyhlásenom 28. júla 2016, Súdny dvor rozhodoval o *platnosti a výklade smernice 2006/112⁶⁸ vzhľadom na zdanenie služieb poskytovaných advokátmi daňou z pridanej hodnoty (DPH)*. Spor vo veci samej mal pôvod v belgickom zákone, ktorým sa zrušilo oslobodenie týchto služieb od DPH. Vnútroštátny súd predložil Súdnemu dvoru otázku, či zdanenie služieb poskytovaných advokátmi DPH, upravené v uvedenej smernici, ktoré vedie k zvýšeniu ceny týchto služieb pre subjekty, ktoré nie sú platiteľmi DPH a nemajú nárok na právnu pomoc, je zlučiteľné s právom na riadny prístup k spravodlivosti zakotveným v článku 47 Charte základných práv.

Vzhľadom najskôr na právo na účinný prostriedok nápravy a zásadu rovnosti zbraní zaručené článkom 47 Charty Súdny dvor rozhodol, že preskúmanie článku 1 ods. 2 a článku 2 ods. 1 písm. c) smernice 2006/112 nepreukázalo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť ich platnosť v rozsahu, v akom služby poskytované advokátmi osobám podliehajúcim súdnej právomoci, ktoré nemajú nárok na právnu pomoc, podliehajú DPH. Na jednej strane, pokiaľ ide o tieto osoby, pri ktorých sa predpokladá, že majú dostatočné prostriedky na prístup k spravodlivosti a na zastúpenie advokátom, právo na účinný prostriedok nápravy v zásade nezaručuje nárok na to, aby služby poskytované advokátmi boli oslobodené od DPH. Zdanenie nákladov spojených s uplatnením DPH možno spochybniť uvedeným právom iba v prípade, ak sú tieto náklady neprekonateľné alebo ak prakticky znemožňujú alebo nadmerne sťažujú výkon práv zakotvených v právnom poriadku Únie.

Na druhej strane však zásada rovnosti zbraní nezahrňuje povinnosť, aby si boli účastníci konania rovní, pokiaľ ide o finančné náklady súvisiace so súdnym konaním. Hoci teda podľa Súdného dvora zdanenie DPH a uplatnenie nároku na odpočet môžu nepochybne viesť v súvislosti s rovnakou výškou poplatkov k finančnému zvýhodneniu osoby podliehajúcej súdnej právomoci, ktorá je platiteľom uvedenej dane, oproti osobe podliehajúcej súdnej právomoci, ktorá platiteľom tejto dane nie je, toto finančné zvýhodnenie však nemôže ovplyvniť procesnú rovnováhu účastníkov konania, ani vytvárať situáciu zjavného znevýhodnenia.

Ďalej Súdny dvor konštatoval, že na účely posúdenia platnosti vyššie uvedených článkov smernice 2006/112 sa nemožno dovolávať článku 9 ods. 4 a 5 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuského dohovoru). Článok 9

68 | Smernica 2006/112/ES Rady z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1).

ods. 4 a 5 Aarhuského dohovoru, ktorého zmluvnou stranou je Únia, totiž neobsahuje nijakú nepodmienenú a dostatočne presnú povinnosť, ktorá by mohla upravovať právne postavenie jednotlivcov a preto sa naň nemožno odvolávať na podporu námietky založenej na údajnej nezákonnosti smernice Únie.

Napokon, pokiaľ ide o otázku prípadného oslobodenia poskytovania služieb advokátmi v prospech osôb podliehajúcich súdnej právomoci, ktoré využívajú právnu pomoc, Súdny dvor rozhodol, že článok 132 ods. 1 písm. g) smernice 2006/112 sa má vykladať v tom zmysle, že uvedené poskytovanie služieb nie je oslobodené od DPH. Uplatnenie oslobodenia upraveného týmto ustanovením totiž podlieha sociálnej povahe dotknutých služieb, z čoho vyplýva potreba zohľadniť ciele sledované poskytovateľmi dotknutých služieb ako celok a stálosť ich sociálnych činností. Súdny dvor spresnil, že dotknuté služby musia úzko súvisieť so sociálnou starostlivosťou alebo činnosťou v oblasti sociálneho zabezpečenia, a že oslobodenie je navyše obmedzené na poskytovanie služieb uskutočňované subjektmi uznávanými za subjekty sociálnej povahy. Preto najmä vzhľadom na skutočnosť, že ich prípadná sociálna činnosť sa nevyznačuje stálosťou, nemožno profesijnú kategóriu advokátov a právnych zástupcov vo všeobecnosti považovať za kategóriu, ktorá má sociálnu povahu v zmysle článku 132 ods. 1 písm. g) smernice 2006/112. Konkrétnejšie, v rámci dotknutého vnútroštátneho režimu právnej pomoci, kde nie sú tieto služby poskytované všetkými advokátmi, ale iba tými, ktorí ich dobrovoľne poskytujú a ktorí sú na tieto účely zapísaní do zoznamu, ktorý sa každoročne obnovuje, poskytovanie týchto služieb predstavuje len jeden z cieľov advokátskej profesie. Preto tieto služby nemožno oslobodiť od DPH na základe článku 132 ods. 1 písm. g) smernice 2006/112.

XIII. APROXIMÁCIA PRÁVNÝCH PREDPISOV

1. DUŠEVNÉ A PRIEMYSELNÉ VLASTNÍCTVO

V oblasti duševného a priemyselného vlastníctva je potrebné poukázať na päť rozsudkov: prvé štyri sa týkajú otázok súvisiacich s autorskými právami týkajúcimi sa elektronických komunikácií. Piaty sa týka náhrady súdnych výdavkov účastníkom konania, ktorý nemal úspech v spore týkajúcom sa porušenia práva duševného vlastníctva.

Po prvé 9. júna 2016 v rozsudku **EGEDA a i.** (C-470/14, [EU:C:2016:418](#)) Súdny dvor rozhodoval o systéme financovania primeranej kompenzácie, ktorá je upravená v článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29⁶⁹ a určená *autorom v prípade vyhotovovania rozmnoženín ich diel fyzickou osobou na účely ich súkromného použitia*. Vo veci samej bola predmetom sporu španielska právna úprava, ktorá zavádzala systém primeranej kompenzácie za rozmnoženinu na súkromné použitie financovanej zo všeobecného štátneho rozpočtu. V tomto kontexte sa rozpočtová položka vyhradená na vyplatenie primeranej kompenzácie mala považovať za pochádzajúcu zo všetkých príjmov štátneho rozpočtu, a teda z príspevkov všetkých daňovníkov vrátane právnických osôb.

V tomto ohľade sa Súdny dvor domnieval, že vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy členských štátov pri vymedzovaní jednotlivých prvkov systému primeranej kompenzácie v ich vnútroštátnom práve, článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 v zásade neodporuje tomu, aby si členské štáty, ktoré sa rozhodli zaviesť výnimku z platenia poplatku za rozmnoženinu na súkromné použitie, zvolili v tomto rámci mechanizmus kompenzácie financovaný nie prostredníctvom takého poplatku, ale zo svojho štátneho rozpočtu. Súdny dvor však pripomenul, že výnimka týkajúca sa rozmnoženiny na súkromné použitie je vypracovaná výlučne

69 | Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

v prospech fyzických osôb, ktoré vyhotovujú alebo majú prostriedky na vyhotovenie rozmnoženiny chránených diel alebo iných objektov ochrany na súkromné použitie, a to na účely, ktoré nie sú priamo ani nepriamo komerčné. Preto sú to práve tieto osoby, ktoré spôsobujú ujmu nositeľom autorského práva a ktoré sú v zásade povinné financovať primeranú kompenzáciu ako protiplnenie. Právnické osoby sú však vylúčené z možnosti uplatnenia tejto výnimky. V tomto kontexte, hoci je členským štátom nepochybne dovolené zaviesť mechanizmus primeranej kompenzácie financovaný z poplatku, ktorý sú za určitých podmienok povinné platiť právnické osoby, tieto právnické osoby v nijakom prípade nemôžu v konečnom dôsledku zostať skutočnými dlžníkmi znášajúcimi bremeno spojené s týmto poplatkom. Táto zásada sa podľa Súdneho dvora uplatňuje vždy, keď členský štát zavedie výnimku týkajúcu sa rozmnoženiny na súkromné použitie, a to nezávisle od existujúceho systému financovania. Súdny dvor preto rozhodol, že článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 bráni mechanizmu primeranej kompenzácie za rozmnoženinu na súkromné použitie, ktorý je financovaný zo štátneho rozpočtu, takže nemožno zaručiť, že náklady na túto primeranú kompenzáciu znášajú používatelia rozmnoženín na súkromné použitie.

Po druhé v rozsudku **GS Media** (C-160/15, [EU:C:2016:644](#)), vyhlásenom 8. septembra 2016, Súdny dvor preskúmal otázku, či *a prípadne za akých okolností ide o „verejný prenos“* v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, keď sa na internetovú stránku vloží hypertextový odkaz na chránené diela, ktoré sú voľne dostupné na inej internetovej stránke, bez súhlasu nositeľa autorských práv. Tento rozsudok je súčasťou rámca sporu medzi spoločnosťou prevádzkujúcou internetové stránky v oblasti aktualít a vydavateľom časopisu, ktorý je nositeľom autorských práv k niektorým fotografiám. Uvedená spoločnosť uverejnila na týchto stránkach článok a hypertextový odkaz pre čitateľov na inú internetovú stránku, na ktorej boli dotknuté fotografie sprístupnené verejnosti bez súhlasu autora.

S pripomenutím, že pojem „verejný prenos“ si vyžaduje individuálne posúdenie, Súdny dvor zdôraznil, že v prípade, že hypertextový odkaz na dielo, ktoré je voľne dostupné na inej internetovej stránke, vložila osoba bez toho, aby tým chcela dosiahnuť zisk, je nutné zohľadniť skutočnosť, že táto osoba nevie a ani dôvodne nemôže vedieť, že toto dielo bolo zverejnené na internete bez súhlasu nositeľa autorských práv. Ak však takáto osoba vedela, alebo mala vedieť, že hypertextový odkaz dáva prístup k nezákonne zverejnenému dielu na internete, napríklad preto, lebo bola na to upozornená nositeľmi autorských práv, treba konštatovať, že poskytnutie tohto hypertextového odkazu predstavuje „verejný prenos“. Platí to aj za predpokladu, že tento hypertextový odkaz umožňuje používateľom internetovej stránky, na ktorej sa nachádza, obísť obmedzujúce opatrenia, ktoré prijala stránka, kde sa nachádza chránené dielo, aby obmedzila prístup verejnosti len pre prihlásené osoby.

Okrem toho sa Súdny dvor domnieval, že ak je hypertextový odkaz vložený na účely dosiahnutia zisku, ako v prejednávanej veci, možno od autora tohto vloženia očakávať, že si urobí náležité overenia, aby sa uistil, že dotknuté dielo nie je nezákonne zverejnené na stránke, ku ktorej vedú uvedené hypertextové odkazy. Preto sa možno domnievať, že toto vloženie bolo urobené s plným vedomím o chránenej povahe uvedeného diela a prípadnej neexistencii súhlasu nositeľa autorských práv so zverejnením na internete. Za týchto okolností a za predpokladu, že by táto vyvrátená domnienka nebola vyvrátená, konanie spočívajúce vo vložení hypertextového odkazu na nezákonne zverejnené dielo na internete, predstavuje „verejný prenos“. Naopak by však nešlo o „verejný“ prenos za predpokladu, že diela, na ktoré uvedené hypertextové odkazy umožňujú prístup, boli voľne sprístupnené na inej internetovej stránke so súhlasom nositeľa autorského práva.

Po tretie 10. novembra 2016 v rozsudku **Vereniging Openbare Bibliotheken** (C-174/15, [EU:C:2016:856](#)) Súdny dvor rozhodoval o otázke, či *systém vypožičiavania kníh v digitálnej forme verejnými knižnicami možno vzhľadom*

na ustanovenia smernice 2006/115⁷⁰ považovať za rovnocenný so systémom vypožičiavania tradičných kníh. Predmetom sporu vo veci samej medzi spolkom združujúcim holandské verejné knižnice a organizáciou poverenou vyberaním odmien pre autorov bolo prípadné porušenie ich výhradných práv v oblasti nájmu a vypožičiavania diel.

Súdny dvor najskôr konštatoval, že neexistuje nijaký rozhodujúci dôvod, ktorý by umožňoval kategoricky vylúčiť z pôsobnosti smernice 2006/115 vypožičiavanie digitálnych rozmnoženín a nehmotných predmetov. Potom overil, či by verejné vypožičiavanie rozmnoženiny knihy v digitálnej forme podľa modelu „one copy one user“ mohlo patriť do pôsobnosti článku 6 ods. 1 dotknutej smernice, ktorý upravuje možnosť výnimky z výhradných autorských práv pre verejné vypožičiavanie za primeranú odmenu. V tomto ohľade Súdny dvor konštatoval, že vzhľadom na dôležitosť verejného vypožičiavania digitálnych kníh a s cieľom zachovania tak potrebného účinku výnimky pre verejné vypožičiavanie, ako aj prínosu tejto výnimky ku kultúrnemu rozvoju, nemožno vylúčiť, že táto výnimka sa uplatňuje v prípade, keď transakcia uskutočnená knižnicou prístupnou verejnosti má vlastnosti v podstate porovnateľné s vlastnosťami vypožičiavania tlačенých diel. Súdny dvor sa preto domnieval, že pod pojmom „vypožičiavanie“ v zmysle smernice 2006/115 sa rozumie aj vypožičiavanie rozmnoženiny v digitálnej forme podľa modelu „one copy one user“.

Členské štáty môžu stanoviť ďalšie podmienky, ktoré by mohli zlepšiť ochranu autorských práv nad rámec toho, čo je výslovne stanovené v smernici 2006/115. V prejednávanej veci holandská právna úprava vyžaduje, aby rozmnoženina knihy v digitálnej forme sprístupnená verejnou knižnicou bola nositeľom práva verejného šírenia alebo s jeho súhlasom uvedená na trh prvým predajom alebo iným prvým prevodom vlastníctva tejto rozmnoženiny v rámci Únie. Podľa Súdneho dvora sa takáto dodatočná podmienka musí považovať za v súlade s uvedenou smernicou.

Pokiaľ ide napokon o prípad rozmnoženiny knihy v digitálnej forme vyhotovenej z nelegálneho zdroja, Súdny dvor pripomenul, že jedným z cieľov smernice 2006/115 je bojovať proti pirátstvu a zdôraznil, že pripustenie vypožičiavania takejto rozmnoženiny by mohlo spôsobiť nositeľom autorských práv neodôvodnenú ujmu. V dôsledku toho sa podľa Súdneho dvora výnimka verejného vypožičiavania neuplatňuje na sprístupňovanie rozmnoženiny knihy v digitálnej forme verejnou knižnicou v prípade, že táto rozmnoženina bola vyhotovená z nelegálneho zdroja.

Po štvrté v rozsudku **Soulier a Dore** (C-301/15, [EU:C:2016:878](#)), vyhlásenom 16. novembra 2016, Súdny dvor rozhodoval o *práve autorov namietať proti rozmnožovaniu a verejnému prenosu obchodne nedostupných kníh v digitálnej podobe* vzhľadom na ustanovenia smernice 2001/29⁷¹. Predmetom sporu medzi dvoma francúzskymi autormi a Francúzskou republikou bola zákonnosť dekrétu o digitálnom využívaní kníh uverejnených pred rokom 2001, ktoré už nie sú šírené ani vydávané.

V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že článok 2 písm. a) a článok 3 ods. 1 smernice 2001/29 bránia tomu, aby vnútroštátna právna úprava zverila autorizovanej organizácii pre výber a prerozdeľovanie poplatkov výkon práva udeliť súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos v digitálnej podobe tzv. „obchodne nedostupných“ kníh a pritom umožnila autorom týchto kníh alebo ich právny nástupcom podať námietky proti výkonu tohto práva alebo jeho výkon ukončiť v lehote šiestich mesiacov od zápisu uvedených diel do databázy zriadenej na tento účel. S výhradou výnimiek a obmedzení výslovne stanovených uvedenou smernicou majú autori výlučné právo udeliť súhlas s rozmnožovaním či verejným prenosom svojich diel alebo ich zakázať. Za

70 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 28).

71 | Smernica 2001/29/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

týchto podmienok, aby bolo možné pripustiť implicitný predchádzajúci súhlas autora s použitím niektorého z jeho diel, každý autor musí byť skutočne informovaný o budúcom využití svojho diela treťou osobou a o prostriedkoch, ktoré má k dispozícii, s cieľom zakázať ho, ak to bude považovať za potrebné.

V prejednávanej veci sa Súdny dvor vzhľadom na formálne a vecné podmienky definované francúzskou právnou úpravou na účely namietania alebo ukončenia výkonu uvedeného práva dotknutou autorizovanou organizáciou domnieval, že táto právna úprava nezabezpečuje efektívne a individualizované informovanie autorov, keďže samotné nepodanie námietok z ich strany nemožno považovať za vyjadrenie ich implicitného súhlasu s využívaním ich diel a to tým menej, že nemožno odôvodnene predpokladať, že všetci autori týchto „zabudnutých“ kníh, ktorí nepodali námietky, súhlasia s „opätovným oživením“ ich diel v digitálnej podobe. Navyše právo autora ukončiť budúce využívanie diela v digitálnej podobe musí byť možné vykonať bez toho, aby záviselo od súhlasnej vôle iných osôb ako tých, ktoré daný autor oprávnil na toto využívanie v digitálnej podobe. Osobitne musí mať autor diela možnosť ukončiť toto využívanie bez toho, aby musel splniť formálnu požiadavku spočívajúcu v preukázaní, že iné osoby nie sú držiteľmi iných práv k uvedenému dielu, napríklad práv týkajúcich sa jeho využívania v tlačenej podobe.

Po piate rozsudok **United Video Properties** (C-57/15, [EU:C:2016:611](#)), vyhlásený 28. júla 2016, bol pre Súdny dvor príležitosťou vykladať pojmy „*opodstatnené a primerané trovy konania*“ a „*iné výdavky*“ v zmysle článku 14 smernice 2004/48⁷². Podľa tohto článku takéto trovy a výdavky, ktoré vynaložila úspešná strana, vo všeobecnosti znáša neúspešná strana, pokiaľ to neodporuje spravodlivosti. Predmetom sporu vo veci samej, ktorý sa pôvodne týkal porušenia patentu, boli len trovy konania, ktoré bolo treba nahradiť úspešnej strane. Táto strana spochybňovala súlad s uvedeným článkom takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá síce priznávala súdu možnosť, aby zohľadnil konkrétne okolnosti prejednávanej veci, pričom ale na jednej strane súčasne obsahovala systém paušálnych sadzieb stanovujúci absolútny strop náhrady nákladov za právnu pomoc advokáta a na druhej strane upravovala náhradu výdavkov na technické poradenstvo len v prípade pochybenia strany, ktorá nemala úspech v konaní.

Pokiaľ ide o paušálne sadzby náhrady odmeny advokáta, Súdny dvor sa domnieval, že právna úprava upravujúca tieto sadzby by v zásade mohla byť odôvodnená pod podmienkou, že smeruje k zabezpečeniu primeranosti trov, ktoré sa majú nahradiť, vzhľadom na také faktory, ako je predmet sporu, jeho suma alebo práca, ktorú treba vykonať na ochranu predmetného práva. Naopak nemožno odôvodniť právnu úpravu, ktorá ukladá paušálne sadzby podstatne nižšie, než sú priemerné sadzby skutočne uplatňované v dotknutom členskom štáte na služby advokáta. Okrem toho v rozsahu, v akom článok 14 smernice 2004/48 stanovuje, že trovy konania musia byť „primerané“, bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej paušálne sadzby, ktoré z dôvodu uvádzania príliš nízkych maximálnych súm nezabezpečujú, aby aspoň podstatnú a vhodnú časť opodstatnených trov, ktoré vznikli strane úspešnej v konaní, znášala neúspešná strana.

Pokiaľ ide o výdavky spojené s pomocou technického poradcu, Súdny dvor rozhodol, že článok 14 smernice 2004/48 bráni vnútroštátnym pravidlám, podľa ktorých výdavky na technické poradenstvo sú nahraditeľné len v prípade pochybenia strany, ktorá nemala úspech v konaní, pokiaľ sú tieto služby bez ohľadu na ich povahu potrebné na riadne podanie žaloby smerujúcej k zabezpečeniu dodržiavania práva duševného vlastníctva. Tieto výdavky totiž patria do kategórie „iné výdavky“, ktoré priamo a bezprostredne súvisia s takouto žalobou, ktoré musí podľa tohto ustanovenia znášať neúspešná strana.

72 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).

2. OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku **Breyer** (C-582/14, [EU:C:2016:779](#)) vyhlásenému 19. októbra 2016, mal Súdny dvor možnosť spresniť pojem „osobné údaje“ v zmysle článku 2 písm. a) smernice 95/46/ES⁷³, ako aj pojem „na účely legítimného záujmu prevádzkovateľa“ v zmysle článku 7 písm. f) tejto smernice, v kontexte uchovávaní adres internetového protokolu („IP adresy“) poskytovateľom on-line mediálnych služieb. Žalobca vo veci samej sa domáhal vydať zákaz Spolkovej republike Nemecko uchovávať alebo nechať uchovávať tretími stranami elektronické údaje, ktoré boli poskytnuté po skončení operácií prehliadania internetových stránok nemeckých spolkových orgánov. Poskytovateľ on-line mediálnych služieb nemeckých spolkových orgánov totiž uchovával údaje spočívajúce v dynamickej IP adrese⁷⁴, ako aj v dátume a čase prehliadania internetovej stránky. Tieto údaje samé osebe neposkytovali tomuto poskytovateľovi možnosť identifikovať používateľa, pričom ale poskytovateľ internetového pripojenia mal k dispozícii ďalšie informácie, ktoré po ich spojení s touto IP adresou umožňovali určiť totožnosť uvedeného používateľa.

V prvom rade sa Súdny dvor domnieval, že dynamická IP adresa, ktorú poskytovateľ on-line mediálnych služieb uchováva v súvislosti s prehliadaním si určitou osobou internetovej stránky, ktorú tento poskytovateľ sprístupnil verejnosti, predstavuje pre tohto poskytovateľa osobný údaj v zmysle článku 2 písm. a) smernice 95/46, ak má k dispozícii právne prostriedky, na základe ktorých dokáže identifikovať dotknutú osobu vďaka ďalším informáciám o tejto osobe, ktorými disponuje poskytovateľ internetového pripojenia.

V druhom rade Súdny dvor analyzoval dotknutú vnútroštátnu právnu úpravu, podľa ktorej môže poskytovateľ on-line mediálnych služieb zhromažďovať a používať osobné údaje týkajúce sa používateľa týchto služieb bez jeho dovolenia len vtedy, keď je toto zhromažďovanie alebo používanie nevyhnutné na umožnenie využitia on-line média týmto používateľom a jeho zúčtovanie, a to bez toho, aby účel zabezpečenia celkovej funkčnosti týchto služieb mohol odôvodniť použitie údajov po skončení príslušnej operácie ich prehliadania. Súdny dvor sa domnieva, že článok 7 písm. f) smernice 95/46 bráni takejto právnej úprave. Na základe tohto ustanovenia je totiž spracovanie osobných údajov v zmysle tohto ustanovenia zákonné, ak je nevyhnutné na účely dosiahnutia legítimných záujmov, ktoré plní prevádzkovateľ, alebo tretia strana alebo strany, ktorým sú údaje odhalené, s výnimkou, ak takéto záujmy sú prevýšené záujmami týkajúcimi sa základných práv a slobôd dotknutej osoby. V prejednáwanej veci však nemecká právna úprava vylúčila kategorickým a všeobecným spôsobom možnosť spracovania určitých kategórií osobných údajov bez toho, aby pripustila zváženie protichodných práv a záujmov, o ktoré ide v konkrétnom prípade. Týmto spôsobom protiprávne obmedzila rozsah zásady stanovenej v článku 7 písm. f) smernice 95/46 tým, že vylúčila, aby účel zabezpečenia celkovej funkčnosti on-line mediálnych služieb mohol byť predmetom zváženia so záujmami týkajúcimi sa základných práv a slobôd používateľov.

Dňa 21. decembra 2016 v rozsudku **Tele2 Sverige a Watson a i.** (C-203/15 a C-698/15, [EU:C:2016:970](#)) Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora rozhodol v rámci skráteného konania o výklade článku 15 ods. 1 smernice 2002/58⁷⁵, ktorý umožňuje členským štátom zavádzať určité výnimky z povinnosti uvedenej v tejto smernici zabezpečiť dôverynosť elektronických komunikácií a súvisiacich prevádzkových údajov. Návrhy na začatie prejudiciálnych

73| Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

74| Dynamické IP adresy sú dočasné adresy, ktoré sa pridávajú pri každom internetovom pripojení a pri každých ďalších pripojeniach sa menia.

75| Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11).

konaní boli predložené v rámci dvoch sporov týkajúcich sa vnútroštátnych právnych úprav, jednej švédskej a druhej britskej, o prístupe verejných orgánov k údajom používateľov uchovávaným poskytovateľmi služieb elektronickej pošty.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor najskôr pripomenul judikatúru, podľa ktorej si ochrana práva na súkromný život na úrovni Únie vyžaduje, aby výnimky a obmedzenia v súvislosti s ochranou osobných údajov v súlade so zásadou proporcionality nepôsobili nad rámec toho, čo je prísne nevyhnutné. Ďalej rozhodol, že článok 15 ods. 1 smernice 2002/58 vykladaný so zreteľom na články 7, 8 a 11, ako aj na článok 52 ods. 1 Charty základných práv, bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, ako je dotknutá úprava Švédska, ktorá na účely boja proti kriminalite stanovuje všeobecné a nediferencované uchovávanie všetkých prevádzkových a lokalizačných údajov všetkých účastníkov a registrovaných užívateľov, čo sa týka všetkých elektronických komunikačných prostriedkov. Podľa Súdneho dvora takáto právna úprava prekračuje rámec toho, čo je striktné nevyhnutné, a nemožno ju považovať za odôvodnenú v demokratickej spoločnosti, ako to požaduje článok 15 ods. 1 vykladaný s prihliadnutím na vyššie uvedené články Charty. Toto ustanovenie naopak nebráni právnej úprave, ktorá preventívne, na účely boja proti závažnej trestnej činnosti, umožňuje cielené uchovávanie údajov takejto povahy pod podmienkou, že toto uchovávanie je, pokiaľ ide o kategórie dotknutých údajov, dotknutých komunikačných prostriedkov, dotknutých osôb, ako aj stanovenú dobu uchovávania, obmedzené na to, čo je prísne nevyhnutné.

Podľa Súdneho dvora je tiež v rozpore s článkom 15 ods. 1 smernice 2002/58 taká vnútroštátna právna úprava, ako je úprava Spojeného kráľovstva, ktorá umožňuje príslušným vnútroštátnym orgánom prístup k prevádzkovým a lokalizačným údajom bez obmedzenia tohto prístupu na účely boja proti závažnej trestnej činnosti, ktorý jediný môže odôvodňovať takýto prístup. Vnútroštátnemu právu prináleží, aby upravilo jasné a presné pravidlá, ktoré stanovujú, za akých podmienok musia dodávatelia elektronických komunikačných služieb poskytnúť prístup k týmto údajom. Tento prístup musí navyše s výnimkou riadne odôvodnených naliehavých prípadov podliehať predchádzajúcej kontrole vykonanej buď súdom alebo nezávislým správnym orgánom, pričom rozhodnutie tohto súdu alebo tohto orgánu je vydané na základe odôvodnenej žiadosti príslušných vnútroštátnych orgánov podanej v rámci konania týkajúceho sa predchádzania, odhaľovania a stíhania trestných činov. Napokon Súdny dvor zdôraznil, že vnútroštátna právna úprava na to, aby rešpektovala úroveň ochrany zaručenú Chartou v oblasti spracovania osobných údajov, musí upraviť uchovávanie dotknutých údajov na území Únie, ako aj ich nenávratné zničenie po uplynutí doby ich uchovávania.

3. ELEKTRONICKÝ OBCHOD

Rozsudkom **Mc Fadden** (C-484/14, [EU:C:2016:689](#)), vyhláseným 15. septembra 2016, Súdny dvor priniesol spresnenia k uplatneniu článku 12 ods. 1 smernice 2000/31 o elektronickom obchode⁷⁶. Stranami sporu vo veci samej boli producent hudobného diela a prevádzkovateľ obchodu, v ktorom tento prevádzkovateľ bezodplatne poskytol verejnú Wi-fi sieť, ktorá umožňovala verejnosti stiahnuť hudobné dielo bez súhlasu uvedeného producenta. Súdny dvor mal rozhodnúť, či *zodpovednosť sprostredkovateľov za „púhy kanál“ informácií upravená týmto ustanovením bráni vyvodu nepriamej zodpovednosti prevádzkovateľa siete z dôvodu porušenia autorského práva, ktorých sa dopustil jeden z používateľov jeho siete*.

Súdny dvor na úvod zdôraznil, že bezodplatné sprístupnenie komunikačnej siete verejnosti predstavuje „službu informačnej spoločnosti“ v zmysle článku 12 ods. 1 smernice 2000/31, pokiaľ ju daný poskytovateľ neposkytuje za odplatu, ale na propagačné účely tovaru, ktorý predáva, alebo služieb, ktoré ponúka. Toto

76 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).

ustanovenie vylučuje, aby poskytovatelia takejto služby zodpovedali za informácie, ktoré boli prenášané príjemcami tejto služby, pokiaľ spĺňajú tri podmienky: títo poskytovatelia nedajú podnet na prenos informácií, nevyberú príjemcu prenosu a nevyberajú ani neupravujú informácie, ktoré sú prenášané. Z toho vyplýva, že keď sú uvedené podmienky splnené, je vylúčené, aby nositeľ autorského práva požadoval od tohto poskytovateľa odškodnenie z dôvodu, že pripojenie k tejto sieti bolo použité tretími osobami na porušenie jeho práv. Keďže takáto žiadosť o náhradu škody nemôže mať úspech, je tiež vylúčené, aby nositeľ autorského práva mohol požiadať o náhradu nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s výzvou, alebo trov konania vynaložených v rámci návrhu na náhradu škody. Toto ustanovenie však nemá vplyv na možnosť nositeľa autorských práv požadovať, aby vnútroštátny orgán alebo súd uložil poskytovateľovi povinnosť ukončiť porušenie autorských práv, ktorého sa dopustili používatelia jeho siete alebo zabrániť takýmto porušeniam.

Nakoniec Súdny dvor konštatoval, že opatrenie ukladajúce poskytovateľovi povinnosť zabezpečiť internetové pripojenie heslom by mohlo zaručiť náležitú rovnováhu medzi základným právom ochrany duševného vlastníctva na jednej strane a slobodou podnikania poskytovateľa prístupu do komunikačnej siete, ako aj práva na informácie používateľov tejto siete na druhej strane. Takéto opatrenie by mohlo odrádzať používateľov siete od porušovania práv duševného vlastníctva, pokiaľ by boli nútení prezradiť svoju identitu na získanie tohto hesla. Naopak opatrenie spočívajúce v úplnom prerušení internetového pripojenia bez zváženia opatrení, ktoré by menej zasahovali do slobody podnikania tohto poskytovateľa, by neumožnilo zosúladiť dotknuté protichodné práva.

4. TELEKOMUNIKÁCIE

Rozsudok **Ormaetxea Garai a Lorenzo Almendros** (C-424/15, [EU:C:2016:780](#)), vyhlásený 19. októbra 2016, poskytol Súdnemu dvoru príležitosť vykladať smernicu 2002/21⁷⁷ tým, že *spresnil požiadavky nestrannosti a nezávislosti kladené na národné regulačné orgány (ďalej len „NRO“) v oblasti elektronických komunikačných sietí a služieb*. V prejednávanej veci španielska vláda uskutočnila reformu zlúčením rôznych regulačných orgánov do jedného viacodvetvového orgánu. Priamym dôsledkom tejto reformy bolo skončenie funkčného obdobia predsedu NRO dotknutého vo veci samej, ako aj jedného z jeho poradcov pred uplynutím ich riadneho funkčného obdobia a absencia právneho dôvodu odvolania z funkcie, ako ho upravoval vnútroštátny zákon upravujúci tento orgán.

V tomto ohľade sa Súdny dvor v prvom rade domnieval, že pokiaľ ide o reštrukturalizáciu NRO, smernica 2002/21 v zásade nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá spočíva v zlúčení NRO s inými NRO, ako sú NRO pre hospodársku súťaž, poštový sektor a odvetvie energetiky, s cieľom vytvoriť jeden viacodvetvový regulačný orgán. Platí to však len pod podmienkou, že v rámci plnenia týchto úloh tento orgán vyhovuje podmienkam odbornosti, nezávislosti, nestrannosti a transparentnosti stanoveným v tejto smernici a že rozhodnutia, ktoré prijme, budú môcť byť predmetom účinného opravného prostriedku pred orgánom nezávislým od zainteresovaných strán, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

V druhom rade Súdny dvor konštatoval, že za takých okolností, ako v prejednávanej veci, prináleží členskému štátu, aby s cieľom splnenia povinností stanovených v článku 3 ods. 3a smernice 2002/21 upravil pravidlá, ktoré zabezpečia, že odvolanie členov kolektívneho orgánu zodpovedného za vedenie NRO pred uplynutím ich funkčného obdobia neohrozí nezávislosť a nestrannosť dotknutých osôb. Súdny dvor sa domnieva, že riziko okamžitého ukončenia funkcie z iného dôvodu, než sú dôvody, ktoré predtým stanovil zákon, ktorému

77 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, 2002, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 37).

by tak čelil aj jediný člen takéhoto kolektívneho orgánu, by mohlo viesť k vzniku odôvodnenej pochybnosti o neutralite dotknutého NRO a jeho neovplyvniteľnosti vonkajšími faktormi a mohlo by narušiť jeho nezávislosť, neustrannosť a autoritu. Súdny dvor preto rozhodol, že článok 3 ods. 3a smernice 2002/21 bráni tomu, aby len z dôvodu inštitucionálnej reformy spočívajúcej v zlúčení niektorých NRO boli zástupcovia týchto orgánov predčasne odvolaní, pričom neexistujú pravidlá, ktoré by zabezpečili, aby takéto odvolanie neohrozilo ich nezávislosť a neustrannosť.

5. TABAKOVÉ VÝROBKY

Troma rozsudkami⁷⁸ vyhlásenými 4. mája 2016 Súdny dvor rozhodoval o platnosti niektorých ustanovení smernice 2014/40⁷⁹ týkajúcej sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov.

Medzi týmito rozhodnutiami je potrebné poukázať na rozsudok **Poľsko/Parlament a Rada** (C-358/14, [EU:C:2016:323](#)). Týmto rozsudkom Súdny dvor zamietol žalobu o neplatnosť, ktorou sa napáda *platnosť niektorých ustanovení smernice 2014/40, vrátane článku 7 ods. 1, ktorý stanovuje zákaz uvádzania na trh tabakových výrobkov s takou charakteristickou arómou, ako je mentol*. Na podporu svojho návrhu Poľsko uviedlo tri žalobné dôvody založené na porušení jednotlivo článku 114 ZFEÚ, zásady proporcionality a zásady subsidiarity.

V prvom rade, pokiaľ ide o dôvod založený na tom, že článok 114 ZFEÚ nepredstavuje vhodný právny základ pre prijatie napadnutých ustanovení, Súdny dvor najskôr pripomenul, že výrazom „opatrenia na aproximáciu“ v zmysle článku 114 ZFEÚ autori Zmluvy priznali normotvorcovi Únie voľnú úvahu pri posúdení najvhodnejšej techniky aproximácie na dosiahnutie požadovaného výsledku, a to najmä v oblastiach, pre ktoré sú charakteristické zložité technické osobitosti. Tieto opatrenia môžu zahŕňať uloženie povinnosti všetkým členským štátom, aby povolili uvádzať dotknutý výrobok alebo výrobky na trh, stanovenie určitých podmienok pre toto povolenie, prípadne dočasný alebo trvalý zákaz uvádzania jedného alebo viacerých výrobkov na trh. Súdny dvor na ďalej domnieval, že cieľom odstránenia rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami, najmä zakázaním určitých prídavných látok do tabakových výrobkov na úrovni Únie, je uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu týchto výrobkov. Preto nič nenaznačuje tomu, že zavedením dynamických mechanizmov, na základe ktorých je Komisia poverená stanovením tabakových výrobkov obsahujúcich charakteristickú arómu, normotvorca Únie nerešpektoval mieru voľnej úvahy, ktorú mu zveruje článok 114 ZFEÚ.

V druhom rade sa Súdny dvor domnieval, že dotknutý zákaz je tiež vhodný na zaručenie dvojakeho cieľa spočívajúceho v uľahčení hladkého fungovania vnútorného trhu s tabakovými výrobkami, pričom by sa ale malo vychádzať z vysokej úrovne ochrany ľudského zdravia, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí. Niektoré arómy sú totiž pre mladých ľudí osobitne príťažlivé a uľahčujú im začatie spotreby tabaku. Pokiaľ ide o nevyhnutnosť zákazu akejkoľvek charakteristickej arómy, Súdny dvor rozhodol, že normotvorca Únie mohol legitímne v rámci výkonu svojej voľnej úvahy uložiť takýto zákaz, keďže menej obmedzujúce opatrenia navrhované Poľskom sa nezdali byť natoľko vhodné na dosiahnutie sledovaného cieľa. Normotvorca tým, že pristúpil k vyváženiu jednak hospodárskych dôsledkov uvedeného zákazu a jednak cieľa spočívajúceho v zabezpečení vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, dohliadol na to, aby negatívne dôsledky zákazu použitia mentolu ako

78| Rozsudky Súdneho dvora zo 4. mája 2016 **Poľsko/Parlament a Rada**, (C-358/14, [EU:C:2016:323](#)), **Pillbox 38** (C-477/14, [EU:C:2016:324](#)) a **Philip Morris Brands a i.** (C-547/14, [EU:C:2016:325](#)).

79| Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/40/EÚ z 3. apríla 2014 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových a súvisiacich výrobkov a o zrušení smernice 2001/37/ES (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 1).

charakteristickej arómy boli zmiernené. Preto sa Súdny dvor domnieval, že toto opatrenie nemožno považovať za v rozpore so zásadou proporcionality.

Napokon, pokiaľ ide o dôvod založený na porušení zásady subsidiarity, Súdny dvor rozhodol, že vzhľadom na vzájomnú závislosť oboch cieľov sledovaných smernicou 2014/40 ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie než na úrovni členských štátov. Pred Súdnym dvorom sa totiž nepreukázalo, že by spotreba mentolových tabakových výrobkov bola zásadne obmedzená na niektoré členské štáty.

6. KOZMETICKÉ VÝROBKY

V rozsudku *European Federation for Cosmetic Ingredients* (C-592/14, [EU:C:2016:703](#)), vyhlásenom 21. septembra 2016, Súdny dvor spresnil rozsah zákazu uvádzania na trh kozmetických výrobkov obsahujúcich zložky, ktoré boli na účely splnenia požiadaviek nariadenia č. 1223/2009⁸⁰ podrobené testom na zvieratách, v zmysle článku 18 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia. Spor vo veci samej sa týkal profesijného združenia, ktoré zastupuje výrobcov zložiek používaných v kozmetických výrobkoch v Európskej únii, pričom viacero jeho členov uskutočnilo testy na zvieratách mimo Únie na účely umožnenia predaja svojich výrobkov v tretích krajinách.

V prvom rade po zohľadnení kontextu a cieľov sledovaných nariadením č. 1223/2009 Súdny dvor uviedol, že toto nariadenie malo za cieľ stanoviť podmienky prístupu kozmetických výrobkov na trh Únie a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia, pričom sa súčasne zaistia dobré životné podmienky zvierat prostredníctvom zákazu testov na zvieratách. Výlučne výsledky testov na zvieratách uvedené v správe o bezpečnosti kozmetického výrobku možno považovať za týkajúce sa testov vykonaných na účely splnenia požiadaviek tohto nariadenia. V tomto kontexte nie je relevantné, že testy na zvieratách sa vykonali s cieľom umožniť uvedenie výrobku na trh v tretích krajinách.

V druhom rade Súdny dvor spresnil, že právo Únie nestanovuje žiadne rozlíšenie podľa miesta, kde sa testy na zvieratách vykonali. Nariadenie č. 1223/2009 sa snaží aktívne podporovať využívanie alternatívnych metód, pri ktorých sa na zabezpečenie bezpečnosti kozmetických výrobkov nevyužívajú zvieratá. Dosiahnutie tohto cieľa by sa podstatne sťažilo, keby sa dali obísť zákazy stanovené v práve Únie tým, že by sa testy na zvieratách vykonávali v tretích krajinách. V dôsledku toho sa Súdny dvor domnieva, že možno zakázať uvádzať na trh Únie kozmetické výrobky, ktorých určité zložky boli podrobené testom na zvieratách mimo Únie s cieľom umožniť uvedenie týchto kozmetických výrobkov na trh v tretích krajinách, pokiaľ sa údaje, ktoré z nich vyplývajú, použijú aj na preukázanie bezpečnosti dotknutých výrobkov pri ich uvedení na trh Únie.

XIV. VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

V priebehu roka 2016 Súdny dvor vyhlásil viacero dôležitých rozhodnutí týkajúcich sa najmä pojmu verejná zákazka, technickej a/alebo odbornej spôsobilosti hospodárskych subjektov, ako aj niektorých procesných požiadaviek vyplývajúcich zo smernice 89/665⁸¹.

80 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 z 30. novembra 2009 o kozmetických výrobkoch (Ú. v. EÚ L 342, 2009, s. 59).

81 | Smernica Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác (Ú. v. ES L 395, 1989, s. 33; Mim. vyd. 06/001 s. 246), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/66/ES z 11. decembra 2007.

V rozsudku **Falk Pharma** (C-410/14, [EU:C:2016:399](#)), vyhlásenom 2. júna 2016, Súdny dvor spresnil *pojem verejná zákazka v zmysle článku 1 ods. 2 písm. a) smernice 2004/18*⁸². Spor vo veci *samej medzi podnikom zaoberajúcim sa distribúciou liekov a zdravotnou poisťovňou sa týkal konania začatého zdravotnou poisťovňou s cieľom uzavretia viacerých dohôd s rovnakým obsahom s podnikmi, ktoré uvádzali na trh určitý liek. Žalobca sa domnieval, že na toto konanie by sa malo uplatňovať právo verejného obstarávania.*

V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že verejnú zákazku v zmysle tohto ustanovenia nepredstavuje systém dohôd, ktorým verejnoprávny subjekt má v úmysle nadobúdať tovary na trhu tým, že počas celého obdobia platnosti tohto systému bude uzatvárať zmluvy s každým hospodárskym subjektom, ktorý sa zaviazal dodávať dotknutý tovar za vopred stanovených podmienok bez toho, aby vykonal výber medzi zainteresovanými subjektmi, a počas celého obdobia platnosti takéhoto systému týmto subjektom umožní k uvedenému systému pristúpiť. Neurčenie hospodárskeho subjektu, ktorému by sa priznala výlučnosť na zákazku, má totiž za následok, že neexistuje potreba vymedziť prostredníctvom presných pravidiel smernice 2004/18 konanie tohto verejného obstarávateľa tak, aby sa zabránilo tomu, že zadá zákazku s uprednostnením vnútroštátnych subjektov. Pokiaľ takéto konanie o prijatí do systému dohôd vykazuje nepochybný cezhraničný záujem, musí byť vytvorené a vedené v súlade so základnými pravidlami Zmluvy o FEÚ, osobitne so zásadami zákazku diskriminácie a rovnosti zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi. V tomto ohľade, hoci členské štáty majú v takejto situácii určitú mieru voľnej úvahy, z povinnosti transparentnosti vyplýva, že musí dôjsť k primeranému uverejneniu umožňujúcemu potenciálne zainteresovaným hospodárskym subjektom riadne sa oboznámiť s priebehom a podstatnými charakteristikami takéhoto konania o prijatí do systému dohôd.

Rozsudkom **Partner Apelski Dariusz** (C-324/14, [EU:C:2016:214](#)) zo 7. apríla 2016 a rozsudkom **Wrocław – Miasto na prawach powiatu** (C-406/14, [EU:C:2016:562](#)) zo 14. júla 2016 Súdny dvor vykladal pojem *technická a/alebo odborná spôsobilosť hospodárskych subjektov v zmysle smernice 2004/18*. Okrem toho sa v prvej veci tiež zaoberal *zásadami rovnosti zaobchádzania a zákazku diskriminácie hospodárskych subjektov*.

Vo veci *Partner Apelski Dariusz* bolo predmetom sporu vo veci *samej medzi spoločnosťou uchádzača a správou čistenia mesta Varšava vylúčenie uvedenej spoločnosti z postupu zadávania verejnej zákazky na čistenie vozoviek tohto mesta z dôvodu, že uvedená správa ako verejný obstarávateľ nebola presvedčená, že táto spoločnosť by uvedenú zákazku realizovala riadne, keďže časť jej ponuky zahŕňala služby, ktoré mala poskytnúť tretia osoba nachádzajúca sa v inom meste, relatívne vzdialenom od Varšavy*. Súdny dvor najskôr pripomenul, že článok 47 ods. 2 a článok 48 ods. 3 smernice 2004/18 vykladané v spojení s článkom 44 ods. 2 tejto smernice priznávajú každému hospodárskemu subjektu právo spoliehať sa pri určitej zákazke na využitie spôsobilostí iných subjektov bez ohľadu na právnu povahu vzťahov, ktoré s nimi má, pokiaľ sa verejnému obstarávateľovi preukáže, že záujemca alebo uchádzač skutočne bude mať k dispozícii zdroje uvedených subjektov potrebné na vykonanie tejto zákazky. Výkon tohto práva však môže byť za výnimočných okolností obmedzený. Nemožno totiž vylúčiť, že jednak existujú práce vyznačujúce sa osobitosťami, ktoré vyžadujú určitú spôsobilosť, ktorú nebude možné získať spojením menších spôsobilostí viacerých subjektov, a jednak, že za osobitných okolností, vzhľadom na povahu a ciele určitej zákazky spôsobilosti, ktoré má tretí subjekt a ktoré sú potrebné na vykonanie určitej zákazky, nebude možné postúpiť uchádzačovi. Z tohto dôvodu sa uchádzač za takýchto okolností môže spoliehať na uvedené spôsobilosti len vtedy, ak sa tento tretí subjekt priamo a osobne zúčastňuje na vykonaní predmetnej zákazky.

Okrem toho podľa článku 48 ods. 2 a 3 smernice 2004/18 môže verejný obstarávateľ za osobitných okolností na účely riadneho vykonania určitej zákazky v oznámení o vyhlásení zadávacieho konania alebo v špecifikáciách výslovne uviesť presné pravidlá, na základe ktorých sa hospodársky subjekt môže spoľahnúť

82 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132).

na využitie spôsobilostí iných subjektov za predpokladu, že tieto pravidlá súvisia s predmetom a účelom uvedenej zákazky a sú im primerané.

Vo veci *Wrocław – Miasto na prawach powiatu* bolo predmetom sporu medzi mestom Wrocław (Poľsko) a ministrom infraštruktúry a rozvoja rozhodnutie nariaďujúce v neprospech mesta Wrocław finančnú opravu z dôvodu údajného porušenia smernice 2004/18. Rozhodnutie sa týkalo povinnosti uvedenej v dotknutých zadávacích podkladoch, ktorá sa týkala postupu zadávania verejnej zákazky na práce spolufinancované prostriedkami Únie, podľa ktorej musí uchádzač najmenej 25 % prác zo zákazky uskutočniť vlastnými prostriedkami. V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že verejný obstarávateľ nie je oprávnený v klauzule zadávacích podkladov k verejnej zákazke vyžadovať, aby budúci dodávateľ uskutočnil určitú percentuálnu časť prác z uvedenej zákazky vlastnými prostriedkami. Na jednej strane totiž článok 48 ods. 3 smernice 2004/18 umožňuje využiť subdodávateľov pri uskutočnení zákazky, a to v bez akéhokoľvek obmedzenia. Na druhej strane, ak súťažné podklady ukladajú uchádzačom povinnosť uviesť vo svojich ponukách, akú časť zákazky majú v úmysle zadať tretím osobám ako subdodávateľom, je pravda, že verejný obstarávateľ je oprávnený na účely uskutočnenia podstatnej časti zákazky zakázať využitie subdodávateľov, ktorých spôsobilosť nemal možnosť overiť pri preskúmaní ponúk a výbere dodávateľa. To však neplatí v prípade dosahu klauzuly, ktorá ukladá obmedzenia využitia subdodávateľov pre časť zákazky stanovenú abstraktne určitým percentuálnym podielom z tejto zákazky, a to nezávisle od možnosti overenia spôsobilosti prípadných subdodávateľov a bez akejkoľvek zmienky o podstatnej povahe úloh, ktoré by boli dotknuté.

Napokon v rozsudku **PFE** (C-689/13, [EU:C:2016:199](#))⁸³ mal Súdny dvor príležitosť spresniť *procesné požiadavky vyplývajúce zo smernice 89/665 za okolností, keď po uskutočnení verejného obstarávania uchádzač, ktorého ponuka nebola prijatá, a úspešný uchádzač podali žaloby smerujúce k ich vzájomnému vylúčeniu z tohto obstarávania*. Na jednej strane Súdny dvor najskôr pripomenul, že každý z účastníkov konania má legitímny záujem na vylúčení ponuky ostatných účastníkov konania. Vzájomná žaloba úspešného uchádzača teda nemôže viesť k zamietnutiu žaloby o neplatnosť proti rozhodnutiu o zadaní zákazky podanej vylúčeným uchádzačom, za predpokladu, že zákonnosť ponuky každého z týchto hospodárskych subjektov je spochybnená v rámci toho istého konania. Na druhej strane ani počet účastníkov dotknutého postupu verejného obstarávania, ani počet účastníkov, ktorí podali žaloby, ani rozdielne dôvody, ktoré predložili, nie sú relevantné pre uplatnenie tejto zásady vyplývajúcej z judikatúry.

XV. HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA

V oblasti hospodárskej a menovej politiky si v roku 2016 zaslúžia pozornosť tri rozsudky Súdneho dvora, pričom prvé dva sa týkali programu podpory pre bankový sektor na Cypre a tretí sa týkal zvýšenia základného imania írskej banky v situácii vážnych problémov hospodárstva a finančného systému.

Dňa 20. septembra 2016 Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora vyhlásil rozsudky **Mallis a i./Komisia a ECB** (C-105/15 P až C-109/15 P, [EU:C:2016:702](#)), ako aj **Ledra Advertising a i./Komisia a ECB** (C-8/15 P až C-10/15 P, [EU:C:2016:701](#)).

V prvom rozsudku Súdny dvor zamietol odvolania podané proti piatim uzneseniam Všeobecného súdu⁸⁴, ktorými Všeobecný súd zamietol ako neprípustné žaloby o neplatnosť proti vyhláseniu Euroskupiny z 25. marca

83| Časť tohto rozsudku, ktorá sa týka súdneho konania, je prezentovaná v rubrike V „Súdna agenda Únie“.

84| Uznesenia Všeobecného súdu zo 16. októbra 2014, **Mallis a Malli/Komisia a ECB** (T-327/13, [EU:T:2014:909](#)); **Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou/Komisia a ECB** (T-328/13, [EU:T:2014:906](#)); **Chatzithoma/Komisia a ECB** (T-329/13, [EU:T:2014:908](#)); **Chatziioannou/Komisia a ECB** (T-330/13, [EU:T:2014:904](#)) a **Nikolaou/Komisia a ECB** (T-331/13, [EU:T:2014:905](#)).

2013 *týkajúce sa reštrukturalizácie bankového sektora na Cypre*. Súdny dvor potvrdil rozsudok Všeobecného súdu v tom zmysle, že dotknuté vyhlásenie Euroskupiny nemožno považovať za spoločné rozhodnutie Komisie a Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“), ktoré by malo záväzné právne účinky. Funkcie zverené Komisii a ECB zmluvou, ktorou sa zriaďuje európsky mechanizmus pre stabilitu (Zmluva o EMS), totiž nezahŕňajú výkon nijakej vlastnej rozhodovacej právomoci a činnosť vykonávaná týmito dvomi inštitúciami v rámci tejto zmluvy zaväzuje len EMS. Skutočnosť, že Komisia a ECB sa zúčastňujú na stretnutiach Euroskupiny nemení povahu jej vyhlásení. Navyše uvedené vyhlásenie Euroskupiny neobsahuje nič, čo by bolo vyjadrením rozhodnutia Komisie a ECB uložiť Cypru zákonnú povinnosť vykonania opatrení, ktoré obsahuje, ale má čisto informačnú povahu a jeho cieľom je informovanie verejnosti o existencii politickej dohody medzi Euroskupinou a cyperskými orgánmi vyjadrujúcej spoločnú vôľu pokračovať v rokovaniach v súlade s obsahom uvedeného vyhlásenia.

Naopak v druhom rozsudku Súdny dvor vyhovel odvolaniam podaným proti trom uzneseniam Všeobecného súdu⁸⁵, ktorými tento súd zamietol ako čiastočne neprípustné a čiastočne nedôvodné *žaloby o neplatnosť a žaloby o náhradu škody týkajúce sa prijatia memoranda o porozumení o špecifických podmienkach hospodárskej politiky uzavretého medzi Cyprom a Európskym mechanizmom pre stabilitu*. Súdny dvor sa domnieval, že skutočnosť, že činnosti zverené Komisii a ECB v rámci Zmluvy o EMS nezahŕňajú žiadne vlastné rozhodovacie právomoci a zaväzujú len EMS, nebráni požadovať náhradu škody od týchto dvoch inštitúcií z dôvodu ich údajného nezákonného správania pri prijímaní memoranda o porozumení v mene EMS. Úlohy zverené Komisii a ECB v rámci Zmluvy o EMS nezasahujú do právomocí, ktoré Zmluvy o EÚ a FEÚ zverujú týmto inštitúciám. Preto si Komisia v rámci Zmluvy o EMS ponecháva svoju úlohu strážkyne Zmlúv, v dôsledku čoho je povinná nepodpísať memorandum o porozumení, ak má pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s právom Únie. Všeobecný súd sa preto dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že nemá právomoc preskúmať žaloby o náhradu škody vychádzajúce z nezákonnosti niektorých ustanovení dotknutého memoranda o porozumení na základe jednoduchého konštatovania, že prijatie týchto ustanovení nemožno formálne pripísať ani Komisii, ani ECB.

Navyše, keďže stav konania dovoľoval rozhodnúť vo veci, Súdny dvor rozhodol, že sám rozhodne o žalobách na náhradu škody. V tomto ohľade pripomenul, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie je podmienený splnením kumulatívnych podmienok, medzi ktoré patrí protiprávnosť konania vytýkaného inštitúciám Únie, ktorej konštatovanie vyžaduje, aby sa preukázalo dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom. Pokiaľ ide o túto podmienku, Súdny dvor zdôraznil, že relevantná právna norma, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, je v prejednávanej veci článok 17 ods. 1 Charty základných práv, ktorý uvádza, že každý má právo vlastniť svoj oprávnene nadobudnutý majetok. Hoci Charta nie je určená členským štátom, pokiaľ nevykonávajú právo Únie, je naopak určená bez obmedzenia inštitúciám Únie, vrátane situácií, keď konajú mimo právneho rámca Únie, ako je to v rámci EMS. Komisia je teda povinná zabezpečiť, aby bolo také memorandum, ako je napadnuté memorandum, zlučiteľné so základnými právami zaručenými Chartou. Súdny dvor sa však domnieva, že táto podmienka vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie nie je v prejednávanej veci splnená. Prijatie uvedeného memoranda zodpovedá cieľu všeobecného záujmu sledovanému Úniou, a to cieľu zabezpečiť stabilitu bankového sektora eurozóny. Vzhľadom na tento cieľ, ako aj na povahu preskúmaných opatrení a s prihliadnutím na bezprostredné nebezpečenstvo finančných strát, ktorému by boli vystavení vkladatelia v prípade konkurzu dvoch dotknutých bánk, tieto opatrenia nepredstavujú neprimeraný a neprijateľný zásah ohrozujúci samotnú podstatu práva odvolateľov vlastniť majetok a v dôsledku toho ich nemožno považovať za neodôvodnené obmedzenia.

85 | Uznesenia Všeobecného súdu z 10. novembra 2014, *Ledra Advertising/Komisia a ECB* (T-289/13, [EU:T:2014:981](#)); *Eleftheriou a Papachristofi/Komisia a ECB* (T-291/13, [EU:T:2014:978](#)), a *Theophilou/Komisia a ECB* (T-293/13, [EU:T:2014:979](#)).

V druhom rade v rozsudku **Dowling a i.** (C-41/15, [EU:C:2016:836](#)), vyhlásenom 8. novembra 2016, Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora rozhodoval o *zlučiteľnosti zvýšenia základného imania banky, ktoré bolo nariadené írskymi verejnými orgánmi bez súhlasu valného zhromaždenia tejto banky v situácii vážnych problémov hospodárstva a finančného systému členského štátu, s právom Únie*. Spor vo veci samej medzi spoločníkmi a akcionármi spoločnosti, ktorá bola vlastníkom úverovej inštitúcie, a írskym ministrom financií sa týkal ich návrhu na zrušenie súdneho príkazu vydaného High Court na návrh tohto ministra nariaďujúceho tejto spoločnosti zvýšiť jej základné imanie a vydať nové akcie v prospech ministra v hodnote nižšej, ako je ich menovitá hodnota. Toto opatrenie týkajúce sa rekapitalizácie uvedenej úverovej inštitúcie bolo prijaté v rámci rekapitalizácie domácich bánk v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z vykonávacieho rozhodnutia 2011/77 o poskytnutí finančnej pomoci Únie Írsku⁸⁶.

V tomto ohľade Súdny dvor uviedol, že cieľom smernice 77/91⁸⁷ je zabezpečiť minimálnu mieru rovnocennej ochrany akcionárov a veriteľov akciových spoločností. Opatrenia stanovené touto smernicou týkajúce sa zakladania, ako aj udržiavania, zvyšovania a znižovania základného imania týchto spoločností zabezpečujú takúto ochranu proti aktom prijatým orgánmi týchto spoločností a týkajú sa tak ich riadneho fungovania.

Súdny príkaz dotknutý vo veci samej však predstavuje výnimočné opatrenie v situácii vážnych problémov hospodárstva a finančného systému členského štátu a jeho cieľom je zabrániť systémovému ohrozeniu finančnej stability Únie. V dôsledku toho smernica 77/91 nebráni takému výnimočnému opatreniu, ktoré je v takej vážnej hospodárskej situácii, o akú ide vo veci samej, prijaté vnútroštátnymi orgánmi bez súhlasu valného zhromaždenia spoločnosti s cieľom zabrániť systémovému ohrozeniu Únie. Súdny dvor sa domnieva, že hoci je v jednoznačnom všeobecnom záujme, aby sa v celej únii zabezpečila silná a konzistentná ochrana akcionárov a veriteľov, tento záujem nemôže za každých okolností prevládať nad všeobecným záujmom zabezpečenia stability finančného systému vytvoreného zmluvami Únie.

XVI. SOCIÁLNA POLITIKA

V oblasti sociálnej politiky možno spomenúť dva rozsudky týkajúce sa zákazu diskriminácie na základe veku. V prvom rade v rozsudku **DI** (C-441/14, [EU:C:2016:278](#)), vyhlásenom 19. apríla 2016, Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora pripustil *možnosť odvolávať sa na všeobecnú zásadu zákazu diskriminácie na základe veku konkretizovanú v smernici 2000/78*⁸⁸, a to aj v spore medzi súkromnými osobami, pričom spresnil povinnosti vnútroštátneho súdu v prípade nezlučiteľnosti vnútroštátnej judikatúry s právom Únie. Predmetom sporu vo veci samej bola platnosť vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej zamestnanec nemá nárok na osobitné odstupné, ak má nárok na starobný dôchodok v rámci dôchodkového systému, do ktorého vstúpil pred dosiahnutím veku 50 rokov, a to bez ohľadu na to, či sa rozhodne zostať na trhu práce, alebo odísť do dôchodku.

Súd na úvod spresnil, že smernica 2000/78 len konkretizuje všeobecnú zásadu zákazu diskriminácie na základe veku v zamestnaní a povolani a že v dôsledku toho je možné uplatniť túto zásadu v konaní medzi súkromnoprávnymi subjektmi proti takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej.

86| Vykonávacie rozhodnutie Rady 2011/77/EÚ zo 7. decembra 2010 o poskytnutí finančnej pomoci Únie Írsku (Ú. v. EÚ L 30, 2011, s. 34).

87| Druhá smernica Rady 77/91/EHS z 13. decembra 1976 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 Zmluvy pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností, udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení (Ú. v. ES L 26, 1977, s. 1).

88| Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

Súdny dvor ďalej pripomenul, že povinnosť dosiahnuť výsledok, ktorú majú členské štáty pri uplatnení smerníc, sa vzťahuje aj na súdne orgány. V tomto kontexte Súdny dvor spresnil, že požiadavka konformného výkladu zahŕňa povinnosť vnútroštátnych súdov zmeniť prípadne ustálenú judikatúru, pokiaľ táto vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice. Ani zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, ani možnosť jednotlivca dovoľávať sa zodpovednosti dotknutého členského štátu za porušenie práva Únie, nemôžu spochybniť túto povinnosť.

V druhom rade v rozsudku **Salaberria Sorondo** (C-258/15, [EU:C:2016:873](#)), vyhlásenom 15. novembra 2016, veľká komora Súdneho dvora rozhodovala o existencii *diskriminácie na základe veku v rámci obmedzenia prijímania príslušníkov polície na uchádzačov, ktorí nedosiahli určitý vek*. V prejednávanvej veci šlo o výberové konanie na príslušníkov polície Autonómneho spoločenstva Baskicko, v ktorom sa vyžadovalo, aby uchádzači mali menej ako 35 rokov. Dotknutá osoba, ktorá má viac ako 35 rokov, tvrdí, že táto požiadavka porušuje najmä smernicu 2000/78⁸⁹.

Súdny dvor rozhodol, že článok 2 ods. 2 smernice 2000/78^v spojení s článkom 4 ods. 1 tejto smernice nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že uchádzači o miesta príslušníkov policajného zboru, ktorí zabezpečujú operatívne alebo výkonné úlohy prislúchajúce tomuto zboru, musia mať menej ako 35 rokov. Disponovanie osobitnými fyzickými schopnosťami na splnenie troch základných úloh polície Autonómneho spoločenstva, čiže zabezpečiť ochranu osôb a majetku, zaručiť slobodný výkon práv a slobôd každého jednotlivca, ako aj dohliadať nad bezpečnosťou občanov, možno považovať za základnú a rozhodujúcu požiadavku v zmysle článku 4 ods. 1 smernice 2000/78 pre výkon tohto zamestnania. Preto sa taká právna úprava, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, môže považovať na jednej strane za primeranú cieľu zabezpečiť operatívnu povahu a riadne fungovanie zložiek dotknutej polície, a na druhej strane za právnu úpravu, ktorá nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa. Tento cieľ si totiž vyžaduje, aby sa na účely znovuzavedenia uspokojivej vekovej štruktúry nevnímalo disponovanie osobitnými fyzickými schopnosťami staticky počas výberového konania, ale dynamicky, pričom sa vezmú do úvahy roky služby, ktoré príslušník odslúži potom, ako bude prijatý.

XVII. OCHRANA SPOTREBITEĽOV

V oblasti ochrany spotrebiteľov si osobitnú pozornosť zaslúži päť rozsudkov. Prvý sa týka zmlúv o spotrebiteľných úveroch, tri ďalšie sa týkajú nekalých podmienok a najmä preskúmvacej právomoci vnútroštátnych súdov a posledný zas výživových a zdravotných tvrdení o potravinách.

V prvom rade v spojených veciach, ktoré viedli k rozsudku **Gutiérrez Naranjo a i.** (C-154/15, C-307/15 a C-308/15, [EU:C:2016:980](#)) vyhlásenému 21. decembra 2016, veľká komora Súdneho dvora rozhodovala o *vnútroštátnej judikatúre, ktorá časovo obmedzovala nárok spotrebiteľov na vrátenie neoprávnene zaplatených súm na základe nekej podmienky v zmysle smernice 93/13 o nekalých podmienkach*⁹⁰. Veci samé sa týkali ustanovení uvedených v zmluvách o hypotekárnom úvere stanovujúcich minimálnu úrokovú sadzbu, pod ktorú nemohla klesnúť pohyblivá úroková sadzba. Hoci tieto podmienky stanovujúce minimálnu úrokovú sadzbu boli vyhlásené za nekalé skorším rozsudkom vnútroštátneho najvyššieho súdu s prihladnutím na judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa výkladu smernice 93/13, platí tiež, že uvedený súd vo všeobecnosti obmedzil reštitučné účinky

89 | Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

90 | Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

vyhlásenia neplatnosti týchto ustanovení na sumy neoprávnene zaplatené až po vyhlásení svojho kľúčového rozsudku. Za týchto okolností sa vnútroštátne súdy konajúce na návrh spotrebiteľov dotknutých uvedenými podmienkami stanovujúcimi minimálnu úrokovú sadzbu pýtajú, či je takéto časové obmedzenie účinkov vyhlásenia neplatnosti v súlade so smernicou 93/13.

Súdny dvor vo svojom rozsudku zdôraznil, že konštatovanie nekalej povahy podmienky v zmysle smernice 93/13 musí mať za účinko obnovenie situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by táto podmienka neexistovala. V dôsledku toho určenie nekalej povahy podmienok stanovujúcich minimálnu úrokovú sadzbu by malo umožniť vrátenie výhod neoprávnene získaných na úkor spotrebiteľov. V tomto ohľade Súdny dvor spresnil, že hoci vnútroštátny súd môže rozhodnúť, že jeho rozsudok nebude mať v záujme právnej istoty vplyv na situácie s konečnou platnosťou rozhodnuté skoršími súdnymi rozhodnutiami, prináleží naopak len Súdnemu dvoru, aby rozhodol o časových obmedzeniach výkladu, ktorý podá v prípade pravidla Únie. Okrem toho v rozsahu, v akom časové obmedzenie účinkov neplatnosti podmienok stanovujúcich minimálnu úrokovú sadzbu, o ktorom rozhodol vnútroštátny najvyšší súd, bráni spotrebiteľom v uplatnení nároku na vrátenie všetkých súm, ktoré neoprávnene zaplatili, zaručuje len neúplnú a nedostatočnú ochranu spotrebiteľov. Za týchto podmienok takéto obmedzenie nepredstavuje dostatočný ani účinný prostriedok na zabránenie používania tohto druhu podmienok, čo je v rozpore s tým, čo stanovuje smernica. Preto Súdny dvor rozhodol, že právo Únie bráni takémuto časovému obmedzeniu reštitučných účinkov spojených s neplatnosťou nekalej podmienky.

V druhom rade rozsudkom **Radlinger a Radlingerová** (C-377/14, [EU:C:2016:283](#)), vyhláseným 21. apríla 2016, Súdny dvor spresnil v kontexte konkurzného konania právomoc vnútroštátneho súdu preskúmať *ex officio* dodržiavanie pravidiel Únie v oblasti ochrany spotrebiteľov predajcami alebo dodávateľmi. Spor vo veci samej sa týka českej právnej úpravy, ktorá vnútroštátnym súdom nepriznávala takúto právomoc vo vzťahu k zmluvným podmienkam obsiahnutým v zmluvách o spotrebiteľskom úvere.

Súdny dvor sa najskôr domnieval, že článok 7 ods. 1 smernice 93/13 o nekalých podmienkach⁹¹ bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá jednak neumožňuje takéto preskúmanie v prípade uvedených zmlúv aj napriek tomu, že súd má na tento účel k dispozícii potrebné informácie o právnych a skutkových okolnostiach, a jednak umožňuje uvedenému súdu preskúmať len niektoré pohľadávky, a to len na základe obmedzeného počtu dôvodov. Okrem toho Súdny dvor zdôraznil, že v súlade s článkom 10 ods. 2 smernice 2008/48 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere⁹², vnútroštátny súd, ktorý posudzuje spor týkajúci sa pohľadávok z takejto zmluvy, musí preskúmať *ex officio*, či informácie týkajúce sa úveru (ako je ročná percentuálna miera nákladov), ktoré v ňom musia byť uvedené, boli uvedené zrozumiteľne a stručne. V dôsledku toho je tento súd povinný vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z prípadného porušenia tejto povinnosti podľa vnútroštátneho práva. Sankcie uplatnené v tomto rámci musia však byť účinné, primerané a odradzujúce v zmysle článku 23 smernice 2008/48.

Súdny dvor tiež spresnil, že na základe tejto smernice pojem „celková výška úveru“, ktorý musí byť uvedený v zmluve o úvere, nemôže zahŕňať nijaké sumy spadajúce pod pojem „celkové náklady spojené... s úverom“, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Neoprávnené zahrnutie týchto súm do celkovej výšky úveru má za následok podhodnotenie ročnej percentuálnej miery nákladov a následný vplyv na správnosť informácií, ktoré musí veriteľ uviesť v zmluve o úvere. Nakoniec, pokiaľ ide o preskúmanie nekalej povahy pokút uložených spotrebiteľovi, ktorý neplní svoj záväzok, Súdny dvor zdôraznil, že vnútroštátny súd je povinný zhodnotiť kumulatívny účinok všetkých

91 | Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

92 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66).

zmluvných podmienok a keď konštatuje, že viaceré z podmienok tejto zmluvy sú nekalé, zrušiť všetky tieto podmienky a nielen niektorú z nich.

V treťom rade vo veci vedúcej k rozsudku **Finanmadrid EFC** (C-49/14, [EU:C:2016:98](#)), vyhlásenému 18. februára 2016, Súdny dvor spresnil *rozsah právomoci vnútroštátneho súdu rozhodnúť v rámci výkonu platobného rozkazu o neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej so spotrebiteľom*. Táto vec sa týkala španielskej právnej úpravy, ktorá jednak neupravovala, okrem výnimočných prípadov, zásah vnútroštátneho súdu do konania o platobnom rozkaze, a jednak mu ani neumožňovala preskúmať *ex offio* existenciu prípadnej nekalej podmienky v rámci konania o výkone uvedeného platobného rozkazu.

V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že spotrebiteľ by mohol čeliť exekučnému titulu bez toho, aby mal v akomkoľvek štádiu konania záruku, že sa vykoná posúdenie nekalej povahy dotknutých podmienok, keďže priebeh a osobitosti konania o vydaní platobného rozkazu sú také, že v prípade neexistencie osobitných okolností, ktoré by viedli k účasti sudcu, je toto konanie o vydaní platobného rozkazu ukončené bez možnosti preskúmania existencie nekalých podmienok v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a keďže súd rozhodujúci o výkone platobného rozkazu nemá právomoc posúdiť *ex offio* existenciu takých zmluvných podmienok. Takýto procesný režim môže narušiť účinnosť ochrany práv vyplývajúcich zo smernice 93/13. Účinnú ochranu týchto práv možno totiž zaručiť iba pod podmienkou, že uvedený procesný systém umožňuje v rámci konania o vydaní platobného rozkazu alebo v rámci konania o výkone takéhoto rozkazu *ex offio* preskúmanie potenciálnej nekalej povahy zmluvných podmienok uvedených v predmetnej zmluve.

Podľa Súdneho dvora takáto úvaha nemôže byť spochybnená, ak vnútroštátne procesné právo stanovuje, že rozhodnutie vydané orgánom, ktorému bol predložený návrh na vydanie platobného rozkazu, má právnu silu rozhodnutej veci a priznáva mu účinky analogické účinkom súdneho rozhodnutia. Takáto právna úprava sa totiž nezdá byť v súlade so zásadou efektivity, keďže v sporoch začatých predajcom alebo dodávateľom, v ktorých sú žalovanými spotrebiteľia, znemožňuje alebo nadmerne sťažuje dovolávanie sa ochrany, ktorú má spotrebiteľom poskytnúť smernica 93/13.

V štvrtom rade 8. decembra 2016 v rozsudku **Verein für Konsumenteninformation** (C-127/15, [EU:C:2016:934](#)) mal Súdny dvor príležitosť spresniť jednak *pôsobnosť smernice 2008/48*⁹³ a *jednak výnimky z povinnosti poskytovať spotrebiteľovi informácie pred uzavretím zmluvy, ktorú táto smernica upravuje*. Spor vo veci samej medzi združením pre spotrebiteľské informácie a agentúrou zaoberajúcou sa vymáhaním pohľadávok sa týkal praxe tejto agentúry spočívajúcej v uzatváraní dohôd o splátkovom kalendári so spotrebiteľmi s poskytnutím lehôt na zaplatenie dlhu bez toho, aby im boli oznámené predzmluvné informácie.

Vzhľadom na to, že smernica 2008/48 sa neuplatňuje na zmluvy o úvere, podľa ktorých je úver bezúročný a bez ďalších poplatkov, Súdny dvor najskôr spresnil, že dohoda o splátkovom kalendári úveru sa nepovažuje za uzavretú „bez poplatku“, ak sa touto dohodou spotrebiteľ zaväzuje vrátiť nielen celú výšku tohto úveru, ale aj úroky alebo náklady, ktoré neboli uvedené v pôvodnej zmluve, podľa ustanovení ktorej sa uvedený úver poskytol. Toto konštatovanie nemôže spochybniť skutočnosť, že kumulované sumy úrokov a nákladov stanovených takou zmluvou neprevyšujú sumy, ktoré by bolo možné požadovať podľa vnútroštátnej právnej úpravy pri neexistencii takejto dohody.

Súdny dvor navyše rozhodol, že agentúra zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok, ktorá v mene veriteľa uzavrie dohodu o splátkovom kalendári týkajúcu sa nesplateného úveru, ale koná v postavení sprostredkovateľa iba

93 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, s. 66).

v rámci svojej doplnkovej činnosti, sa má považovať za sprostredkovateľa úveru v zmysle smernice 2008/48 a nepodlieha povinnosti poskytovať spotrebiteľovi informácie pred uzavretím zmluvy podľa článkov 5 a 6 tejto smernice. Súdny dvor však zdôraznil, že táto výnimka z povinnosti poskytovať spotrebiteľovi informácie pred uzavretím zmluvy nemá vplyv na úroveň ochrany spotrebiteľa stanovenú smernicou 2008/48 a na povinnosť veriteľa zabezpečiť, aby sa spotrebiteľovi poskytli pred uzavretím zmluvy informácie uvedené v uvedených článkoch 5 a 6.

V piatom a poslednom rade v rozsudku **Verband Sozialer Wettbewerb** (C-19/15, [EU:C:2016:563](#)) zo 14. júla 2016 mal Súdny dvor určiť, či *výživové a zdravotné tvrdenia o potravinách uvedené v komunikácii komerčného charakteru určenej výlučne odborníkom spadajú do pôsobnosti nariadenia č. 1924/2006*⁹⁴. Predmetom sporu vo veci samej medzi združením na ochranu hospodárskej súťaže a spoločnosťou predávajúcou výživový doplnok bola reklamná zásielka, ktorú táto spoločnosť zaslala výlučne lekárom. V tomto kontexte združenie najmä tvrdilo, že tento list obsahoval zdravotné tvrdenia zakázané nariadením č. 1924/2006.

Vo svojom rozsudku sa Súdny dvor domnieval, že tieto zdravotné tvrdenia predstavujú komunikáciu komerčného charakteru patriacu do pôsobnosti nariadenia č. 1924/2006 napriek tomu, že táto komunikácia nie je určená pre konečného spotrebiteľa, ale výlučne zdravotníckym odborníkom. Pojem „komunikácia komerčného charakteru“ v zmysle tohto nariadenia sa vzťahuje najmä na komunikáciu uskutočňovanú formou reklamy na potraviny a určenú na priame či nepriame propagovanie týchto potravín. Takáto komunikácia môže mať aj formu reklamnej zásielky, ktorú prevádzkovatelia z potravinárskeho odvetvia adresujú zdravotníckym odborníkom v zmysle tohto nariadenia, s cieľom, aby títo odborníci v prípade potreby odporučili svojim pacientom zakúpenie a/alebo konzumáciu uvedených potravín.

Okrem toho nemožno vylúčiť, že sami zdravotnícki odborníci budú uvedení do omylu nepravdivými, klamlivými alebo aj zavádzajúcimi tvrdeniami a že hrozí riziko, že poskytnú, síce v dobrej viere, nesprávne informácie konečným spotrebiteľom. V dôsledku toho sa Súdny dvor domnieva, že uplatnenie nariadenia č. 1924/2006 na výživové alebo zdravotné tvrdenia formulované v komunikácii komerčného charakteru určenej odborníkom prispieva k zvýšenému stupňu ochrany spotrebiteľa v rámci vnútorného trhu.

XVIII. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Dňa 8. novembra 2016 v rozsudku **Lesoochranárske zoskupenie VLK** (C-243/15, [EU:C:2016:838](#)) Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora preskúmal, či *článok 47 Charty základných práv vykladaný v spojení s článkom 9 Aarhuského dohovoru*⁹⁵ *bráni niektorým vnútroštátnym procesným pravidlám týkajúcim sa účinkov podania žaloby združenia na ochranu životného prostredia proti rozhodnutiu o súhlase s určitým projektom*. Spor vo veci samej spočíva v zamietnutí priznania postavenia účastníka konania združeniu na ochranu životného prostredia v správnom konaní o vydaní súhlasu na základe článku 6 ods. 3 smernice 92/43⁹⁶ s realizáciou projektu na chránenom území. Keďže žaloba združenia na ochranu životného prostredia proti tomuto zamietnutiu priznania postavenia účastníka konania bola zamietnutá z dôvodu, že správne konanie o vydanie súhlasu

94| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, 2006, s. 9).

95| Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, podpísaný v Aarhuse 25. júna 1998 a schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 1).

96| Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), naposledy zmenená a doplnená smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013, ktorou sa z dôvodu pristúpenia Chorvátskej republiky upravujú určité smernice v oblasti životného prostredia (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

právoplatne skončilo pred prijatím a nadobudnutím právoplatnosti súdneho rozhodnutia o postavení „účastníka konania“, vnútroštátny súd sa pýtal, či právo Únie bráni takému výkladu procesných pravidiel, pričom poukázal na existenciu inej žaloby, ktorú by združenie mohlo podať z vecného hľadiska po prijatí správneho rozhodnutia o súhlase.

V tomto ohľade Súdny dvor na jednej strane pripomenul, že organizácia na ochranu životného prostredia, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5 Aarhuského dohovoru, má na základe článku 6 tohto dohovoru právo zúčastniť sa na konaní o vydanie súhlasu s projektom, ktorý môže mať významný vplyv na životné prostredie, keďže sa v rámci tohto konania musí prijať jedno z rozhodnutí uvedených v článku 6 ods. 3 smernice 92/43. Pokiaľ ide o právo na účinný prostriedok nápravy zakotvené v článku 47 Charty, Súdny dvor na druhej strane poukázal na to, že rozhodnutia prijaté vnútroštátnymi orgánmi v rámci uvedeného článku 6 ods. 3 smernice 92/43 patria do pôsobnosti článku 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru. Toto ustanovenie ohraničuje voľnú úvahu, ktorú majú členské štáty pri určení spôsobov prostriedkov nápravy, s cieľom zaručiť „široký prístup k spravodlivosti“.

Preto Súdny dvor dospel k záveru, že článok 47 Charty v spojení s článkom 9 ods. 2 a 4 Aarhuského dohovoru v rozsahu, v akom za podmienok zaručujúcich široký prístup k spravodlivosti zakotvuje právo na účinnú súdnu ochranu, bráni zamietnutiu priznania postavenia účastníka konania združeniu na ochranu životného prostredia z dôvodu skončenia dotknutého správneho konania. V tomto ohľade Súdny dvor zdôraznil, že pokiaľ by sa uvedenému združeniu priznalo postavenie účastníka správneho konania, umožnilo by mu to aktívnejšie sa podieľať na rozhodovacom procese tým, že by mohlo relevantnejším spôsobom rozvinúť svoje tvrdenia o rizikách narušenia integrity chráneného územia zamýšľaným projektom, pričom vnútroštátne orgány by mohli zohľadniť tieto tvrdenia pred vydaním súhlasu s realizáciou tohto projektu. Súdny dvor okrem toho zdôraznil, že vzhľadom na to, že postavenie „účastníka konania“ bolo nevyhnutné na podanie žaloby o neplatnosť proti rozhodnutiu o súhlase s realizáciou daného projektom na chránenom území, skončenie správneho konania o vydaní tohto súhlasu predtým, než sa rozhodlo o návrhu na priznanie postavenia účastníka konania, je v rozpore s už citovanými ustanoveniami Charty a Aarhuského dohovoru.

Rozsudkom **Borealis Polyolefine a i.** (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 a C-391/14 až C-393/14, [EU:C:2016:311](#)), vyhláseným 28. apríla 2016, Súdny dvor rozhodol o platnosti článku 15 ods. 3 rozhodnutia 2011/278⁹⁷, ako aj článku 4 a prílohy II rozhodnutia 2013/448⁹⁸. Vo veci samej viaceré podniky napádali platnosť vnútroštátnych rozhodnutí o pridelení emisných kvót skleníkových plynov na obdobie od roku 2013 až do roku 2020. Tieto rozhodnutia vykonávali medziodvetvový korekčný faktor stanovený v článku 10a ods. 5 smernice 2003/87⁹⁹, teda korekčný faktor, ktorý sa uplatňuje v prípade, že množstvo bezodplatných kvót predbežne pridelených členskými štátmi bolo vyššie než maximálne množstvo kvót stanovené Komisiou. Na podporu svojich žalôb sa žalobkyne odvolávali najmä na čiastočnú neplatnosť rozhodnutí 2011/278 a 2013/448 obsahujúcich vykonávacie opatrenia týkajúce sa smernice 2003/87.

Súdny dvor najskôr konštatoval, že rozhodnutie 2011/278, ktoré vylučuje zohľadnenie emisií výrobcov elektrickej energie pri určovaní maximálneho ročného množstva kvót, je platné. Zo smernice 2003/87 totiž

97| Rozhodnutie Komisie 2011/278/EÚ z 27. apríla 2011, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelenia emisných kvót podľa článku 10a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, platné v celej únii (Ú. v. EÚ L 130, 2011, s. 1).

98| Rozhodnutie Komisie 2013/448/EÚ z 5. septembra 2013 o vnútroštátnych vykonávacích opatreniach na prechodné bezodplatné pridelenie emisných kvót skleníkových plynov v súlade s článkom 11 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 240, 2013, s. 27).

99| Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 2003, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/29/ES z 23. apríla 2009 (Ú. v. EÚ L 140, 2009, s. 63).

vyplýva, že na rozdiel od emisií vyprodukovaných priemyselným zariadeniami sa emisie vyprodukované výrobcami elektrickej energie na tieto účely nikdy nezohľadňujú. Dotknuté nerovnomerné zaobchádzanie s emisiami, ktoré obmedzuje množstvo dostupných kvót, je podľa Súdneho dvora v súlade s hlavným cieľom smernice 2003/87, ktorým je zníženie emisií skleníkových plynov.

Následne, pokiaľ ide o platnosť ustanovení rozhodnutia 2013/448, ktorým sa stanovuje jednotný medziodvetvový korekčný faktor na roky 2013 až 2020, Súdny dvor z kontextu a účelu smernice 2003/87 vyvodil, že Komisia je pri stanovovaní maximálneho ročného množstva kvót povinná zohľadniť výlučne emisie zariadení zahrnutých do systému Únie od roku 2013. Keďže Komisia zohľadnila údaje z niektorých členských štátov týkajúce sa emisií vyprodukovaných novými činnosťami zariadení, ktoré už podliehali systému obchodovania s kvótami pred rokom 2013, Súdny dvor konštatoval, že takéto zahrnutie do výpočtu maximálneho ročného množstva kvót nebolo v súlade s požiadavkami článku 10a smernice 2003/87 a že korekčný faktor stanovený v článku 4 a prílohe II rozhodnutia 2013/448 bol tiež v rozpore s touto smernicou. V dôsledku toho rozhodol, že článok 4 a príloha II rozhodnutia 2013/448 sú neplatné.

Súdny dvor však obmedzil časové účinky svojho vyhlásenia neplatnosti, aby zohľadnil nebezpečenstvo vážnych následkov na vysoký počet právnych vzťahov založených v dobrej viere a ciele sledované smernicou 2003/87.

XIX. MEDZINÁRODNÉ DOHODY

Pokiaľ ide o medzinárodné dohody, možno uviesť tri rozsudky týkajúce sa rôznych dohôd o pridružení.

V rozsudku **Genc** (C-561/14, [EU:C:2016:247](#)) z 12. apríla 2016 sa veľká komora Súdneho dvora zaoberala výkladom klauzuly „standstill“ uvedenej v článku 13 rozhodnutia Asociačnej rady EHS – Turecko č. 1/80¹⁰⁰, ktorým sa členským štátom a Turecku zakazuje zaviesť nové obmedzenia týkajúce sa podmienok prístupu k zamestnaniu pracovníkov a ich rodinných príslušníkov, ktorí majú legálny pobyt na ich území. Vo veci samej maloleté dieťa, turecký štátny príslušník, ktorého otec, tiež tureckým štátnym príslušníkom, mal povolenie na pobyt v Dánsku na dobu neurčitú a mal v ňom trvalý pobyt ako zamestnanec, predložilo žiadosť o povolenie na pobyt. Dánske orgány túto žiadosť zamietli na základe vnútroštátneho ustanovenia zavedeného potom, ako v Dánsku nadobudlo účinnosť rozhodnutie č. 1/80¹⁰¹. Podľa tohto ustanovenia na účely zlúčenia rodiny maloleté dieťa musí mať dostatočnú väzbu v tomto štáte, čo neplatí v prípade, ak sa uvedená žiadosť podá po uplynutí dvoch rokov od okamihu, keď sa rodičovi vydalo povolenie na pobyt.

Súdny dvor sa s odkazom na výklad poskytnutý v rozsudku *Dogan*¹⁰² domnieval, že vnútroštátna právna úprava členského štátu, ktorá sťažuje zlúčenie rodiny tým, že sprísňuje podmienky prvého vstupu maloletých detí tureckých štátnych príslušníkov, ktorí majú v tomto členskom štáte pobyt ako pracovníci, v porovnaní s podmienkami, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti rozhodnutia č. 1/80, a ktorá teda môže ovplyvniť ekonomickú činnosť vykonávanú tureckými štátnymi príslušníkmi v uvedenom členskom štáte, predstavuje nové obmedzenie výkonu voľného pohybu týchto pracovníkov.

100|Rozhodnutie asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji asociácie, pripojené k Asociačnej dohode medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi EHS a Spoločenstvom na druhej strane a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 217, 1964, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10).

101|§ 9 ods. 13 dánskeho zákona o cudzincoch, ktorý bol zavedený zákonom č. 427 z 9. júna 2004.

102|Rozsudok Súdneho dvora z 10. júla 2014, *Dogan* (C-138/13, [EU:C:2014:2066](#)).

Súdny dvor sa domnieva, že cieľ úspešnej integrácie maloletého dieťaťa určite môže predstavovať naliehavý dôvod všeobecného záujmu, ktorý by mohol odôvodňovať prijatie takéhoto opatrenia. Vzhľadom na to skutočnosť, že sa podmienka dostatočnej väzby v hostiteľskej krajine neposudzuje podľa osobitej situácie dieťaťa, ale podľa kritéria, ktoré vôbec nesúvisí so šancou na integráciu v dotknutom členskom štáte, ako je časový odstup medzi okamihom, keď dotknutý rodič získal definitívne povolenie na pobyt, a okamihom podania žiadosti o zlúčenie rodiny, by mohla viesť k diskriminácii, ktorá je z hľadiska práva Únie neodôvodnená.

Svojím rozsudkom **SECIL** (C-464/14, [EU:C:2016:896](#)), vyhláseným 24. novembra 2016, mal Súdny dvor príležitosť rozhodnúť o *súbežnej uplatniteľnosti ustanovení Zmluvy o FEÚ a euro-stredomorských dohôd, konkrétne dohôd medzi ES a Tuniskom*¹⁰³ a *ES a Libanonom*¹⁰⁴, ktorých cieľom bolo najmä vytvorenie podmienok na postupnú liberalizáciu obchodu s kapitálom. V rámci sporu medzi spoločnosťou, ktorá je rezidentom Portugalska, a portugalskými daňovými orgánmi Súdny dvor odpovedal najmä na otázku, či daňová právna úprava, podľa ktorej takáto spoločnosť môže odpočítať zo svojho základu dane dividendy prijaté od spoločnosti, ktorá je rezidentom tohto členského štátu, ale nemôže odpočítať dividendy vyplatené spoločnosťou, ktorá je rezidentom Tuniska alebo Libanonu, porušuje dve vyššie uvedené dohody, ako aj články 63 až 65 ZFEÚ.

Po preskúmaní predmetu a účelu uvedených dohôd Súdny dvor dospel k záveru, že článok 34 dohody medzi ES a Tuniskom a článok 31 dohody medzi ES a Libanonom o voľnom pohybe kapitálu majú priamy účinok. Potom Súdny dvor konštatoval, že sporná vnútroštátna právna úprava môže odradiť spoločnosti, ktoré sú rezidentmi Portugalska, od investícií ich kapitálu do spoločností so sídlom v tretích štátoch, ako sú Tuniská republika a Libanonská republika, a v dôsledku toho v zásade predstavuje zakázané obmedzenie voľného pohybu kapitálu nielen na základe článku 63 ZFEÚ, ale aj na základe vyššie citovaných ustanovení uvedených dohôd.

Súdny dvor však zdôraznil, že takéto obmedzenie možno odôvodniť naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu založenými na potrebe zabezpečiť účinnosť daňových kontrol. To by mohlo platiť aj v prípade, pokiaľ sa pre daňové orgány dotknutého členského štátu ukáže ako nemožné získať od tretieho štátu informácie umožňujúce overiť, že všetky podmienky pre odpočet dividend prijatých spoločnosťou, ktorá je rezidentom tohto členského štátu, sú splnené. Súdny dvor však spresnil, že odmietnutie poskytnúť čiastočný odpočet, ktorý sa v zásade uplatňuje v prípade, že príjmy pochádzajú zo ziskov, ktoré neboli skutočne zdanené, nemožno odôvodniť naliehavou potrebou zabezpečiť účinnosť daňových kontrol, ak toto ustanovenie možno uplatňovať v situáciách, keď nemožno overiť, že spoločnosť vyplácajúca dividendy podlieha dani v štáte, ktorého je rezidentom.

Pokiaľ ide o možnosť členského štátu zakotvenú článkom 64 ods. 1 ZFEÚ naďalej uplatňovať vo vzťahoch s tretími štátmi obmedzenia niektorých pohybov kapitálu, ktoré sú v rozpore s článkom 63 ZFEÚ, pod podmienkou, že boli platné už pred 31. decembrom 1993, Súdny dvor spresnil, že táto časová podmienka vyžaduje, aby právny rámec, do ktorého dotknuté obmedzenie patrí, bol súčasťou právneho poriadku dotknutého členského štátu nepretržite od tohto dátumu. Ak by to bolo inak, členský štát by mohol kedykoľvek opätovne zaviesť obmedzenia pohybu kapitálu do alebo z tretích štátov, ktoré vo vnútroštátnom právnom poriadku platili k 31. decembru 1993, ale ktoré neboli zachované. V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že členský štát sa vzdá možnosti uvedenej v článku 64 ods. 1 ZFEÚ vtedy, ak bez toho, aby formálne zrušil alebo

103|Euro-stredomorská dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Tuniskou republikou na strane druhej, podpísaná v Bruseli 17. júla 1995 a schválená v mene Európskeho spoločenstva a Európskeho spoločenstva uhlia a ocele rozhodnutím Rady a Komisie 98/238/ES, ESUO z 26. januára 1998 (Ú. v. ES L 97, 1998, s. 1; Mim. vyd. 11/28, s. 187).

104|Euro-stredomorská dohoda o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Libanonskou republikou na strane druhej, podpísanej v Luxemburgu 17. júna 2002 a schválenej v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2006/356/ES zo 14. februára 2006 (Ú. v. EÚ L 143, 2006, s. 1).

zmenil existujúcu právnu úpravu, uzavrie takú medzinárodnú dohodu, ako je dohoda o pridružení, ktorá v ustanovení s priamym účinkom stanovuje liberalizáciu určitej kategórie kapitálu stanovenej v uvedenom článku 64 ods. 1. Takáto zmena právneho rámca sa v dôsledku toho musí vo svojich účinkoch na možnosť uplatnenia článku 64 ods. 1 ZFEÚ považovať za zavedenie novej právnej úpravy vychádzajúcej z inej logiky, než je logika existujúcej právnej úpravy.

V rozsudku **Rada/Front Polisario** (C-104/16 P, [EU:C:2016:973](#)), vyhlásenom 21. decembra 2016, Súdny dvor rozhodujúci ako veľká komora vyhovel odvolaniu Rady proti rozsudku Všeobecného súdu¹⁰⁵, ktorý čiastočne zrušil *rozhodnutie 2012/497*¹⁰⁶, ktorým sa v mene Únie schválila dohoda o liberalizácii medzi EÚ a Marokom, ktorá mení skoršiu dohodu o pridružení¹⁰⁷ a konkrétnejšie ustanovenia v oblasti liberalizácie obchodu s výrobkami z oblasti poľnohospodárstva a rybolovu. Žalobcom bol Front Polisario, organizácia, ktorej cieľom je dosiahnuť nezávislosť Západnej Sahary a ktorá kontroluje jej menšiu a veľmi málo osídlenú časť, pričom najväčšia časť územia je v súčasnosti pod kontrolou Maroka.

Pokiaľ ide o prípustnosť žaloby o neplatnosť, Súdny dvor sa domnieval, že jednak Všeobecný súd nesprávne rozhodol, že dohoda o liberalizácii sa uplatňuje na územie Západnej Sahary, a jednak že Front Polisario nemožno považovať za aktívne legitimovaný. Preto sa jeho žaloba mala zamietnuť ako neprípustná.

V prvom rade, pokiaľ ide o výklad dohody o pridružení, Súdny dvor sa domnieval, že Všeobecný súd bol povinný zohľadniť nielen pravidlá dobromyseľného výkladu uvedené v článku 31 ods. 1 Viedenského dohovoru¹⁰⁸, ale v tejto veci aj zásadu sebaurčenia, obyčajové pravidlo kodifikované v článku 29 Viedenského dohovoru, podľa ktorého zmluva zaväzuje každú zmluvnú stranu pre celé „jej územie“, pokiaľ výslovne nie je stanovené inak, a tiež zásadu relatívneho účinku zmlúv. Súdny dvor sa domnieva, že tieto pravidlá a zásady bránia tomu, aby sa Západná Sahara považovala za patriacu do územnej pôsobnosti dohody o pridružení, pretože vykonanie tejto dohody na tomto území by muselo získať súhlas ľudu Západnej Sahary ako „tretej strany“ tejto dohody. Z napadnutého rozsudku však nevyplýva, že by došlo k prejavu takéhoto súhlasu.

V druhom rade Súdny dvor uviedol, že dohoda o pridružení a dohoda o liberalizácii predstavujú po sebe uzavreté zmluvy a že druhá sa musí považovať za podriadenú prvej v zmysle článku 30 ods. 2 Viedenského dohovoru. Vzhľadom na tento vzťah ustanovenia dohody o pridružení, ktoré neboli výslovne zmenené dohodou o liberalizácii, musia prevážiť na účely uplatnenia poslednej uvedenej dohody, aby sa zabránilo akémukoľvek ich nesúladiu. Dohoda o liberalizácii preto nemohla byť chápaná v okamihu svojho uzavretia tak, že jej územná pôsobnosť zahŕňa územie Západnej Sahary. Navyše toto posúdenie nie je spochybnené ani existenciou praxe nasledujúcej po uzavretí dohody o pridružení, ktorá spočívala v tom, že marocké orgány počas mnohých rokov uplatňovali ustanovenia dohody o pridružení na Západnú Saharu.

105 | Rozsudok Všeobecného súdu z 10. decembra 2015, **Front Polisario/Rada** (T-512/12, [EU:T:2015:953](#)).

106 | Rozhodnutie Rady 2012/497/EÚ z 8. marca 2012 o uzavretí dohody vo forme výmeny listov medzi Európskou úniou a Marockým kráľovstvom o recipročných liberalizačných opatreniach pre poľnohospodárske výrobky, spracované poľnohospodárske výrobky, ryby a výrobky rybného hospodárstva a o nahradení protokolov č. 1, 2 a 3 a ich príloh a o zmenách a doplneniach Euro-stredomorskej dohody o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej (Ú. v. EÚ L 241, 2012, s. 2).

107 | Euro-stredomorská dohoda o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Marockým kráľovstvom na strane druhej, bola podpísaná v Bruseli 26. februára 1996 a schválená v mene uvedených Spoločenstiev rozhodnutím Rady a Komisie 2000/204/ES, ESUO z 24. januára 2000 (Ú. v. ES L 70, 2000, s. 2).

108 | Viedenský dohovor o zmluvnom práve z 23. mája 1969 (Zbierka zmlúv Spojených národov, zv. 1155, s. 331).

XX. SPOLOČNÁ ZAHRANIČNÁ A BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA

V rozsudku *National Iranian Oil Company/Rada* (C-440/14, [EU:C:2016:128](#)), vyhlásenom 1. marca 2016, Súdny dvor zasadajúci ako veľká komora potvrdil v konaní o odvolaní rozsudok Všeobecného súdu¹⁰⁹, ktorý sa zamietla žaloba o neplatnosť podaná iránskym verejným podnikom pôsobiacim v ropnom odvetví a v odvetví plynu proti *viacerým rozhodnutia Rady o zmrazení finančných prostriedkov, ktoré boli uplatnené z dôvodu, že dotknutý podnik bol vlastnený a riadený Iránskym štátom a poskytoval finančné zdroje vláde tohto štátu*. Vo svojom odvolaní iránsky podnik najmä vytýkal Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že potvrdil, že Rada si mohla vo svojom nariadení o obmedzujúcich opatreniach voči Iránu legitímne vyhradiť právomoc sama prijať vykonávacie nariadenie ukladajúce dotknuté zmrazenie finančných prostriedkov. Odvolateľka tiež napádala rozsudok Všeobecného súdu v rozsahu, v akom potvrdil, že Rada mala právo uložiť zmrazenie finančných prostriedkov na základe právneho kritéria založeného na poskytovaní podpory iránskej vláde.

Pri zamietnutí odvolania podaného odvolateľkou Súdny dvor zdôraznil, že hoci vo všeobecnosti prináleží Komisii, aby vykonala nariadenia Rady, Rada si môže vyhradiť výkon týchto nariadení pre osobitné, riadne odôvodnené prípady. V prejednávanej veci si Rada vyhradila právomoc na prijatie najcitlivejších reštriktívnych opatrení, konkrétne zoznamov fyzických alebo právnických osôb, ktorých finančné prostriedky sa zmrazia. Keďže také zmrazenia majú významný negatívny dosah na život a hospodárske činnosti dotknutých osôb a musia byť prijaté v krátkych lehotách a v konaniach, ktorých koherenciu a koordináciu vie najlepšie zaručiť Rada, Súdny dvor dospel k záveru, že Rada sa mohla odôvodnene domnievať, že dotknuté reštriktívne opatrenia boli osobitnej povahy, čo odôvodňuje, že si vo vzťahu k nim vyhradila vykonávaciu právomoc.

Pokiaľ ide o kritérium dezinácie osôb, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na zmrazenie finančných prostriedkov, Súdny dvor rozhodol, že Všeobecný súd správne vykladal vývoj uvedeného kritéria. V tomto ohľade zdôraznil, že ako správne rozhodol Všeobecný súd, Rada mala právo rozšíriť od roku 2012 uvedené kritérium dezinácie tak, že zahrnula fyzické alebo právnické osoby, ktoré napriek tomu, že nemali priamu alebo nepriamu súvislosť so šírením jadrových zbraní, mohli prispievať k podpore tohto šírenia poskytovaním zdrojov alebo nástrojov iránskej vláde, ktoré jej umožnili pokračovať v šírení jadrových zbraní.

V rozsudku *H/Rada a Komisia* (C-455/14, [EU:C:2016:569](#)) z 19. júla 2016 Súdny dvor zrušil uznesenie Všeobecného súdu¹¹⁰, ktorým tento súd vyhlásil, že *nemá právomoc rozhodnúť o žalobe podanej talianskou sudkyňou vyslanou na Policajnú misiu Európskej únie (EUPM) v Sarajeve na zrušenie dvoch rozhodnutí EUPM o jej preložení na regionálny úrad tejto misie*. Na podporu svojho odvolania odvolateľka najmä uviedla, že Všeobecný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že nemá právomoc rozhodnúť o jej žalobe.

Súdny dvor na úvod a potom, ako pripomenul, že v zásade nemá právomoc rozhodovať o ustanoveniach týkajúcich sa SZBP, konštatoval, že sporné rozhodnutia sa týkajú operačnej činnosti Únie, o ktorej sa rozhodlo a ktorá bola vykonaná v rámci SZBP. Takáto okolnosť však nevyhnutne nemusí viesť k vylúčeniu právomoci súdu Únie v prejednávanej veci. Na jednej strane totiž súdy Únie majú právomoc podľa článku 270 ZFEÚ rozhodnúť o každej žalobe podanej zamestnancami Únie, ktorí boli vyslaní na EUPM. Na druhej strane

109| Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. júla 2014, *National Iranian Oil Company/Rada* (T-578/12, [EU:T:2014:678](#)).

110| Uznesenie Všeobecného súdu z 10. júla 2014, *H/Rada a i.* (T-271/10, [EU:T:2014:702](#)).

z rozhodnutia 2009/906¹¹¹ vyplýva, že personál, ktorý vyslali členské štáty, a personál, ktorý vyslali inštitúcie Únie, podlieha rovnakým pravidlám, pokiaľ ide o výkon jeho funkcií „na mieste pôsobenia“. Preto obmedzenie právomoci súdu Únie, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa SZBP, nemôže vylúčiť jeho právomoc preskúmať akty personálneho manažmentu týkajúce sa personálu vyslaného členskými štátmi, ktorého cieľom je pokryť potreby misie na mieste pôsobenia. V dôsledku toho Všeobecný súd a v rámci odvolania Súdny dvor majú právomoc preskúmať také akty.

111 | Rozhodnutie Rady 2009/906/SZBP z 8. decembra 2009 o policajnej misii Európskej únie (EUPM) v [Bosne a Hercegovine] (Ú. v. EÚ L 322, 2009, s. 22).

C | ČINNOSŤ KANCELÁRIE SÚDNEHO DVORA V ROKU 2016

Predkladateľ: T. MILLETT, zástupca tajomníka

Hlavné činnosti kancelárie Súdneho dvora sú tie, ktoré prispievajú k výkonu troch základných úloh, ktorými ju poverujú predpisy upravujúce jej činnosť.

Kancelária, ktorej rokovací poriadok zveruje úlohu prijímať, odosielať a uchovávať všetky písomnosti, v prvom rade dohliada na správny priebeh konaní a vedenie spisov jednotlivých vecí predložených Súdnemu dvoru, a to od zápisu návrhu, ktorým sa začína konanie, do registra kancelárie, až po doručenie konečného rozhodnutia účastníkom konania.

Pri výkone svojej prvej úlohy – a na ňu nadväzujúcich činnostiach – kancelária okrem iného udržiava nevyhnutné kontakty so zástupcami účastníkov konania, ako aj s tretími osobami, či už ide o prebiehajúce alebo ukončené konania, a to vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie.

Napokon kancelária asistuje členom súdu, ktorým pomáha pri výkone všetkých úloh spojených s ich mandátom. Táto asistencia samozrejme zahŕňa zodpovedanie mnohých otázok procesnej povahy, ktoré vznikajú počas celej existencie danej veci, a tiež aktívnu účasť členov kancelárie na pojednávaniach súdu a administratívnych stretnutiach jeho komôr, predpokladá však aj aktívnu činnosť svojich vedúcich zamestnancov na aktivitách rôznych výborov, predovšetkým výboru zodpovedného za preskúvanie zmien a doplnení Štatútu Súdneho dvora, ako aj jeho rokovacieho poriadku.

Cieľom nasledujúcich riadkov je poskytnúť stručný štatistický prehľad súdnej činnosti v priebehu minulého roku a tým aj objasniť čitateľovi činnosť kancelárie z hľadiska jej troch hlavných úloh, ktoré boli uvedené vyššie.

I. STRUČNÝ ŠTATISTICKÝ PREHĽAD SÚDNEJ ČINNOSTI V ROKU 2016

Ako vyplýva z predchádzajúcich riadkov, činnosť kancelárie priamo ovplyvňuje počet vecí predložených Súdnemu dvoru – ktorý nemožno nijako ovplyvniť –, a v menšom rozsahu aj počet vecí, ktoré Súdny dvor ukončil. Podobne ako v roku 2015, aj v uplynulom roku bolo zaznamenané vysoké pracovné nasadenie súdu, ktoré svedčí tak o životaschopnosti práva Európskej únie, ako aj o význame, ktorý Súdny dvor prikladá rýchlemu vyriešeniu sporov, ktoré mu boli predložené.

Predložené veci

V roku 2016 bolo Súdnemu dvoru predložených 692 vecí. Počet nových vecí je teda o niečo nižší ako v predchádzajúcom roku, kedy bol dosiahnutý rekordne vysoký počet 713 predložených vecí, najzaujímavejšie pri pohľade na nasledujúce údaje je však rozdelenie vecí podľa povahy podaného návrhu. V rámci 692 vecí, ktoré boli predložené v roku 2016, bolo 470 návrhov na začatie prejudiciálneho konania, čo predstavuje 70 % všetkých vecí, ktoré boli v tomto roku predložené Súdnemu dvoru. V histórii Súdneho dvora nebol počet návrhov na začatie prejudiciálneho konania nikdy taký vysoký. Počet žalôb (o neplatnosť, na nečinnosť, o nesplnenie povinnosti) predstavujúci 35 vecí bol naopak historicky nízky, zatiaľ čo počet odvolaní (všetky kategórie) sa mierne znížil (175), čo možno čiastočne pripísať zníženiu počtu vecí ukončených Všeobecných

súdom, ktorý sa v roku 2016 nachádzal v osobitnom kontexte (odchod a príchod nových členov, spojený najmä s transformáciou súdnej architektúry Európskej únie).

Okrem mimoriadne vysokého počtu návrhov na začatie prejudiciálneho konania predložených Súdnemu dvoru v roku 2016, je zaujímavé uviesť ich pôvod. Až na jednu výnimku sa totiž súde všetkých členských štátov v roku 2016 obrátili na Súdny dvor, aby mu položili otázky týkajúce sa výkladu alebo platnosti práva Únie. Táto tendencia odráža narastajúci význam daného konania nielen v štátoch, ktoré sú už dlho členmi Európskej únie (veľký počet návrhov podaných v roku 2016 totiž pochádzal z Nemecka, Talianska alebo Španielska), ale aj v štátoch, ktoré k Únii pristúpili neskôr, konkrétne v rokoch 2004, 2007 alebo 2013. Napríklad bulharské súde v roku 2016 podali 18 návrhov, zatiaľ čo 19 návrhov na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru zaslali poľské súde, čo v ročnom priemere predstavuje najvyšší počet žiadostí pochádzajúcich z Poľska od pristúpenia tohto štátu k Európskej únii v roku 2004. Okrem toho je zaujímavé uviesť, že napriek neistotám spojeným s výsledkom referenda z 23. júna 2016 sa britské súde v uplynulom roku obrátili na Súdny dvor 23 krát, čo predstavuje najvyšší počet návrhov na začatie prejudiciálneho konania pochádzajúcich zo Spojeného kráľovstva od roku 2011.

Napokon, pokiaľ ide o veci predložené Súdnemu dvoru na posúdenie v roku 2016, možno hovoriť o ich veľkej rôznorodosti. Hoci, podobne ako v roku 2015, sa na prvých troch miestach nachádza priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, dane, ako aj duševné a priemyselné vlastníctvo, pričom k výraznému nárastu počtu vecí došlo najmä v prvej kategórii (76 vecí spadajúcich pod priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti oproti 52 veciam v tejto oblasti za predchádzajúci rok), ktorej sa dotkla najmä migračná kríza a opatrenia, ktoré vnútroštátne orgány prijali, aby jej čelili. Nezanedbateľnú časť práce Súdneho dvora predstavuje aj oblasť štátnej pomoci (s 39 novými vecami podanými v roku 2016), rovnako ako právo hospodárskej súťaže, sociálna politika alebo doprava.

Ukončené veci

Hoci počet vecí predložených v roku 2016 mierne klesol, počet ukončených vecí naopak výrazne stúpol, keďže Súdny dvor v roku 2016 vybavil 704 vecí, čo predstavuje zvýšenie o 14% oproti roku 2015 (v ktorom bolo ukončených 616 vecí). Podstatnú časť týchto vecí predstavujú návrhy na začatie prejudiciálneho konania a odvolania, ktoré spolu tvoria viac ako 90 % vecí, ktoré Súdny dvor vybavil v roku 2016.

Pokiaľ ide o spôsob ukončenia vecí, pozornosť si zasluhujú najmä dve skutočnosti. Ide jednak o počet vecí, v ktorých boli prednesené návrhy, ako aj podstatné zvýšenie počtu uznesení vydaných vo veci samej.

V priebehu roku 2016 totiž Súdny dvor vydal 412 rozsudkov, z čoho v 271 veciach (teda 66 % z celkového počtu rozsudkov) boli prednesené návrhy generálneho advokáta. Pre porovnanie, počet vecí, v ktorých boli prednesené návrhy v roku 2015, dosahoval „len“ 57 % z celkového počtu rozsudkov vyhlásených v tomto roku.

Pokiaľ ide o uznesenia, aj tu ide o zjavný nárast, keďže Súdny dvor v roku 2016 okrem 4 uznesení o nariadení predbežného opatrenia prijal 232 uznesení, ktorými sa konanie končí. Pre porovnanie, počet týchto uznesení v roku 2015 predstavoval 171. Tento nárast možno vysvetliť najmä využitím nástrojov, ktoré rokovací poriadok stanovuje na účely rýchlejšieho vybavenia vecí, a najmä možnosťou upravenou v článku 99 tohto rokovacieho poriadku rozhodnúť formou odôvodneného uznesenia o prejudiciálnych otázkach, pokiaľ sa tieto otázky zhodujú s otázkami, o ktorých už Súdny dvor rozhodol, ak možno odpoveď na tieto otázky jednoznačne vyvodíť z judikatúry alebo ak odpoveď na ne nevyvoláva žiadne dôvodné pochybnosti. V roku 2016 bolo na základe tohto ustanovenia skončených celkovo 55 vecí (oproti 37 veciam v roku 2015).

Rovnako, pokiaľ ide o odvolania, 89 vecí – teda skoro polovica všetkých odvolacích konaní ukončených v roku 2016 (189) – bolo vybavených na základe článku 181 rokovacieho poriadku, ktorý Súdnemu dvoru umožňuje

rozhodnúť odôvodneným uznesením, ak je odvolanie alebo vzájomné odvolanie podané na tento súd čiastočne alebo úplne zjavne neprípustné alebo zjavne nedôvodné. V roku 2015 išlo len o 57 vecí.

Dĺžka trvania konaní

Kombinácia vyššie uvedených faktorov čiastočne vysvetľuje veľmi dobré výsledky, ktoré boli v uplynulom roku dosiahnuté, pokiaľ ide o dĺžku konaní. Priemerná dĺžka vybavenia návrhov na začatie prejudiciálneho konania totiž predstavovala 15 mesiacov, pričom táto dĺžka bola dosiahnutá už v roku 2014 a predstavuje najkratšiu dĺžku zaznamenanú za posledných vyše tridsať rokov. Dĺžka konania mierne vzrástla pri priamych žalobách (19,3 mesiaca), klesla však pri rozhodovaní o odvolaniach. V roku 2016 totiž priemerná dĺžka konaní o odvolaniach dosahovala 12,9 mesiaca, čo aj v tomto prípade predstavuje najkratšiu dĺžku konania zaznamenanú od zriadenia Všeobecného súdu.

Toto skrátenie dĺžky konaní o odvolaniach možno z veľkej časti vysvetliť novým prístupom, ktorý Súdny dvor zaujal v roku 2016 pri rozhodovaní o odvolaniach podaných v oblastiach prístupu k dokumentom, verejného obstarávania, ako aj duševného a priemyselného vlastníctva. Pokiaľ totiž Súdny dvor dospeje k záveru, že odvolanie podané v jednej z týchto troch oblastí musí byť zamietnuté na základe článku 181 rokovacieho poriadku, zahrnie teraz do svojho uznesenia analýzu vypracovanú generálnym advokátom, ktorý je danou vecou poverený, a dôvodom a tvrdeniam vzneseným účastníkmi konania sa už znovu nevenuje, čo prispieva k výraznému skráteniu dĺžky konania.

Pre úplnosť treba napokon poznamenať, že Súdnemu dvoru bol v roku 2016 predložený veľký počet návrhov na uplatnenie skráteného alebo naliehavého prejudiciálneho konania, a že Súdny dvor týmto návrhom vo veľkom počte vecí vyhovel. Určená komora tak v prípade 12 návrhov o prejednanie vecí v naliehavom prejudiciálnom konaní, ktoré boli v roku 2016 predložené, vyhovela 8 z nich, zatiaľ čo skrátené konanie bolo uplatnené štyrikrát (v prípade troch návrhov na začatie prejudiciálneho konania a jedného odvolania). Dĺžka vybavenia týchto vecí zostala veľmi uspokojivá najmä z hľadiska skutočnosti, že v tejto kategórii vecí možno teraz takisto predniesť návrhy: v priemere 2,7 mesiaca na vybavenie vecí rozhodovaných v naliehavom prejudiciálnom konaní a 4 mesiace na vybavenie vecí týkajúcich sa návrhov na začatie prejudiciálneho konania, o ktorých bolo rozhodnuté v skrátenom konaní. Rovnako ako v roku 2015, Súdny dvor rozhodol, že 7 vecí bude prejednaných prednostne.

Prejednávané veci

K 31. decembru 2016 Súdny dvor prejednával 872 vecí (po spojení 824), teda o niečo menej ako prejednával na konci roku 2015 (884 vecí).

II. KOMUNIKÁCIA S ÚČASTNÍKMI KONANIA A TRETÍMI OSOBAMI

Ako verný odraz intenzívnej súdnej činnosti v uplynulom roku boli aj kontakty súdnej kancelárie so zástupcami účastníkov konania, prípadne s tretími osobami, v súvislosti s prejednávanými alebo ukončenými vecami v roku 2016 ešte intenzívnejšie a odrážajú sa najmä v narastajúcom počte podaní zapísaných v registri kancelárie Súdného dvora a v počte konaní. Počet konaní tak z 256 v roku 2015 vzrástol na 270 v roku 2016, kým počet konaní, v ktorých boli prednesené návrhy, vzrástol v roku 2016 na 319, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu roku nárast o 33 %.

Organizácia každého z týchto konaní predstavuje nezanedbateľné pracovné zaťaženie kancelárie, ako aj tlmočníckeho servisu inštitúcie, ktoré je našťastie kompenzované stále širším využitím počítačových aplikácií.

V tejto súvislosti treba uviesť mimoriadne pozitívnu bilanciu piateho celého roku fungovania aplikácie e-Curia, ktorá je spoločná pre oba sudy tvoriace inštitúciu a umožňuje predkladať a doručovať podania elektronickou cestou. Popri inštitúciách Únie a rastúcom počte splnomocnených zástupcov a advokátov majú v súčasnej dobe k tejto aplikácii prístupový účet všetky členské štáty Európskej únie a jej prostredníctvom sa v roku 2016 uskutočnilo vyše 75 % podaní na Súdny dvor. V kontexte neustáleho nárastu pracovného zaťaženia je teda táto aplikácia významným prvkom pri zvyšovaní produktivity súdov a súčasne prispieva k skracovaniu dĺžky konaní (a znižovaniu poštovného), ako aj k ochrane životného prostredia.

V oblasti informačných technológií sa rok 2016 vyznačoval aj zrýchlením uverejňovania judikatúry a zlepšením možností ponúkaných užívateľom. Elektronická Zbierka súdnych rozhodnutí bola predtým vydávaná mesačne vo zväzkoch, ktoré obsahovali všetky rozhodnutia prijaté súdmi Únie v priebehu daného mesiaca, v súčasnosti je však neustále dopĺňaná a zverejňovaná ihneď po prijatí rozhodnutí Súdnym dvorom a Všeobecným súdom. Táto zmena rytmu uverejňovania, ktorá sa začala 1. novembra 2016 a vyžadovala značné organizačné a koordinačné úsilie zo strany všetkých subjektov zapojených do uverejňovania judikatúry, tak vo vnútri ako aj mimo inštitúcie, vykazuje značné výhody pre všetkých jednotlivcov, lebo nielen umožňuje veľmi rýchle sprístupňovanie judikatúry vo všetkých dostupných jazykoch, ale poskytuje tiež lepšie možnosti vyhľadávania, keďže rozhodnutia uverejňované v Zbierke obsahujú hypertextové odkazy, ktoré vedú priamo k relevantným bodom rozhodnutí alebo legislatívnych aktov uvedených v týchto rozhodnutiach.

Napokon je potrebné uviesť, že rovnako ako v minulosti prijala kancelária aj v roku 2016 početné a rôznorodé žiadosti a návrhy, ktoré nesúviseli so súdnym konaním a ktoré bolo treba vybaviť priamo alebo v spolupráci s Riaditeľstvom pre komunikáciu. Pracovné zaťaženie spojené s vybavovaním týchto žiadostí a návrhov, ktoré po tisíckach prichádzajú do kancelárie Súdneho dvora vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie a v najrôznejších formách (listy, e-maily alebo telefonické hovory), nemožno podceňovať. Zahŕňa totiž podrobnú analýzu každého návrhu predloženého Súdnemu dvoru, za ktorým sa niekedy skrýva skutočný spor.

III. ASISTENCIA ČLENOM SÚDNEHO DVORA

Ako bolo uvedené v úvode tohto príspevku, kancelária pomáha členom súdu pri vykonávaní všetkých úradných úkonov.

Táto pomoc spočíva v prvom rade v konkrétnom odovzdaní všetkých podaní a ich prekladov sudcom a generálnym advokátom, ktorí sa zaoberajú vecami predloženými Súdnemu dvoru, a v riešení mnohých procesných otázok, ktoré môžu vzniknúť pri prejednávaní týchto vecí. Táto úloha nepochybne predstavovala značnú časť práce kancelárie uskutočnenej v roku 2016, zaznamenala však v tomto roku aj dôležitý vývoj, keďže Súdny dvor na podnet svojho predsedu zovšeobecnil digitálny interný prenos procesných dokumentov. „Elektronické komunikačné správy“ totiž tým, že úplne nahradili papierový obeh elektronickým obehom založeným na existujúcich aplikáciách, umožnili modernizáciu fungovania súdu a zároveň skrátili čas potrebný na prijatie rozhodnutí procesnej povahy.

Asistencia kancelárie ďalej zahŕňa aktívnu účasť na príprave a výkone rozhodnutí prijatých na generálnom zasadnutí Súdneho dvora, ako aj na pojednávaní konaných súdom, pričom kancelária je okrem iného zodpovedná za vyhotovenie zápisníc z týchto pojednávaní, ktoré sú súčasťou pôvodného spisu v daných veciach.

Úlohou kancelárie je aj asistencia jednotlivým výborom, najmä Výboru pre štatút a rokovací poriadok Súdneho dvora. Tento výbor sa v minulom roku zišiel niekoľkokrát a jeho činnosť vyústila do prijatia niekoľkých dôležitých textov v roku 2016.

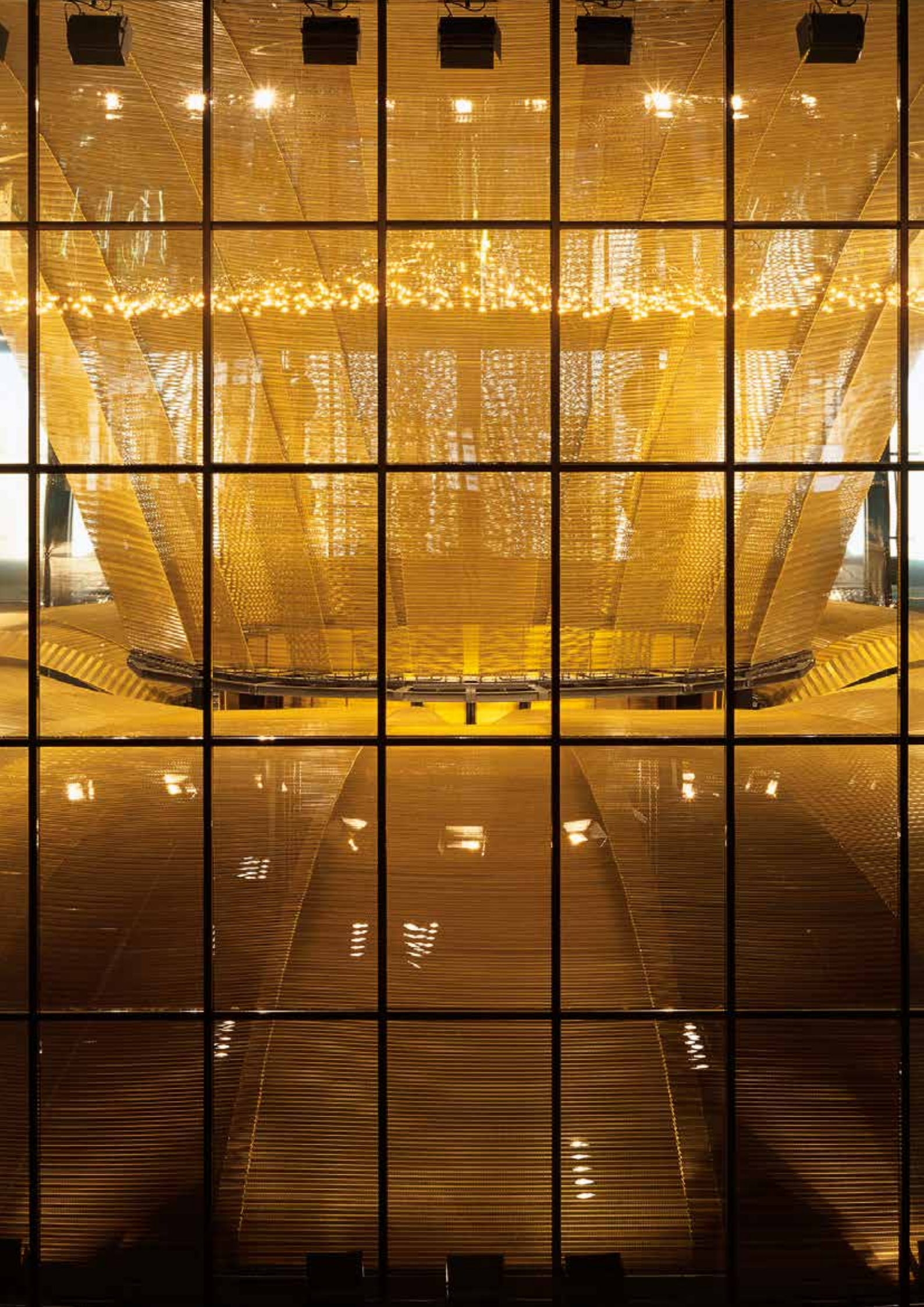
Po prvé treba pripomenúť diskusie spojené s reformou súdnej architektúry Európskej únie, ktoré 6. júla 2016 vyústili do prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192 o prenesení právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd¹.

V oblasti bezpečnosti je potrebné ďalej uviesť práce na doplnení mechanizmu zavedeného Všeobecným súdom na zaistenie vhodnej ochrany údajov alebo podkladov, ktoré boli odovzdané Všeobecnému súdu a týkajú sa bezpečnosti alebo zahraničnej politiky Únie alebo jej členských štátov. Súčasne so zmenou článku 105 rokovacieho poriadku Všeobecného súdu tak bol do rokovacieho poriadku Súdneho dvora vložený nový článok 190a, aby bola v prípade odvolania podaného proti rozhodnutiu Všeobecného súdu zaistená úroveň ochrany zodpovedajúca úrovni ochrany zaručenej Všeobecným súdom. Tieto ustanovenia boli doplnené prijatím rozhodnutí Súdneho dvora a Všeobecného súdu o uplatnení článkov 105 a 190a, ktoré spresnili povahu a rozsah opatrení plánovaných na dosiahnutie tohto výsledku². Obe rozhodnutia vstúpili podľa ich znenia do platnosti v deň nasledujúci po ich uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*, a síce 25. decembra 2016.

Na záver treba uviesť, že Súdny dvor prijal nové znenie svojich Odporúčaní pre vnútroštátne súdy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálnych konaní. Tieto odporúčania, ktoré boli vo všetkých úradných jazykoch uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* C 439 z 25. novembra 2016, sú dôležitým nástrojom dialógu medzi Súdny dvorom a súdmi členských štátov. Uvedené odporúčania totiž pripomínajú základné znaky prejudiciálneho konania a obsahujú cenné údaje týkajúce sa predmetu a dosahu návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ako aj jeho formy a obsahu. Prvýkrát v histórii Súdneho dvora táto príloha, veľmi nápomocná pre vnútroštátne súdy, sumarizuje všetky náležitosti, ktoré treba zohľadniť pri podávaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor.

1 | Toto nariadenie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* L 200, 26. júla 2016, s. 137.

2 | Tieto články boli uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* L 217, 12. augusta 2016, s. 69 a 72, a tieto rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* L 355, 24. decembra 2016, s. 5 a 18.

D | SÚDNE ŠTATISTIKY SÚDNEHO DVORA

I. ČINNOSŤ SÚDNEHO DVORA VO VŠEOBECNOSTI

1. Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2012 – 2016)

II. ZAČATÉ KONANIA

2. Charakteristika konaní (2012 – 2016)
3. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2016)
4. Žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom (2012 – 2016)

III. SKONČENÉ KONANIA

5. Charakteristika konaní (2012 – 2016)
6. Rozsudky, uznesenia, stanoviská (2016)
7. Rozhodovacia komora (2012 – 2016)
8. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej (2012 – 2016)
9. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2012 – 2016)
10. Konania skončené rozsudkom, stanoviskom alebo uznesením vo veci samej – Oblasť, ktorej sa konanie týka (2016)
11. Rozsudky o nesplnení povinnosti členským štátom: výsledok rozhodnutia (2012 – 2016)
12. Dĺžka konaní (2012 – 2016) v mesiacoch

IV. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU

13. Charakteristika konaní (2012 – 2016)
14. Rozhodovacia komora (2012 – 2016)

V. RÔZNE

15. Skrátene súdne konania (2012 – 2016)
16. Naliehavé prejudiciálne konania (2012 – 2016)
17. Konania o nariadení predbežného opatrenia (2016)

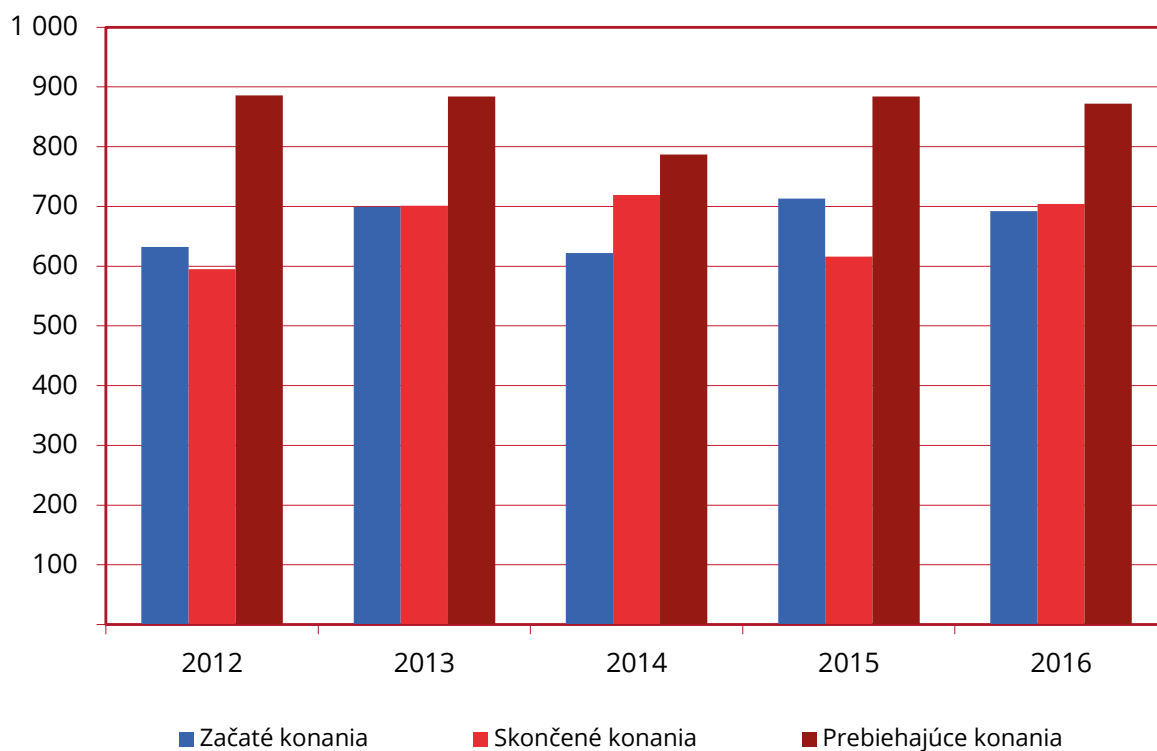
VI. CELKOVÝ VÝVOJ SÚDNEJ ČINNOSTI (1952 – 2016)

18. Začaté konania a rozsudky
19. Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa rokov)
20. Podané návrhy na začatie prejudiciálneho konania (podľa členských štátov a podľa súdov)
21. Podané žaloby o nesplnenie povinnosti členským štátom

VII. ČINNOSŤ KANCELÁRIE SÚDNEHO DVORA (2015 – 2016)

I. ČINNOSŤ SÚDNEHO DVORA VO VŠEOBECNOSTI

1. ZAČATÉ, SKONČENÉ, PREBIEHAJÚCE KONANIA (2012 – 2016)¹

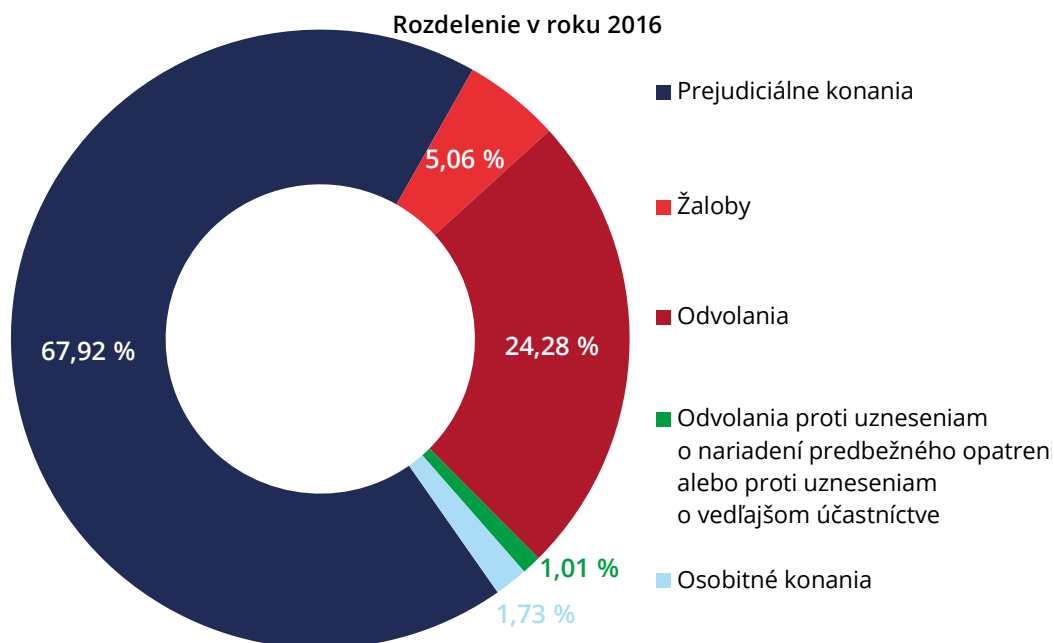

	2012	2013	2014	2015	2016
Začaté konania	632	699	622	713	692
Skončené konania	595	701	719	616	704
Prebiehajúce konania	886	884	787	884	872

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

II. ZAČATÉ KONANIA

2. CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2012 – 2016)¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Prejudiciálne konania	404	450	428	436	470
Žaloby	73	72	74	48	35
Odvolania	136	161	111	206	168
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	3	5		9	7
Žiadosti o stanovisko	1	2	1	3	
Osobitné konania ²	15	9	8	11	12
Spolu	632	699	622	713	692
Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia		1	3	2	3

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

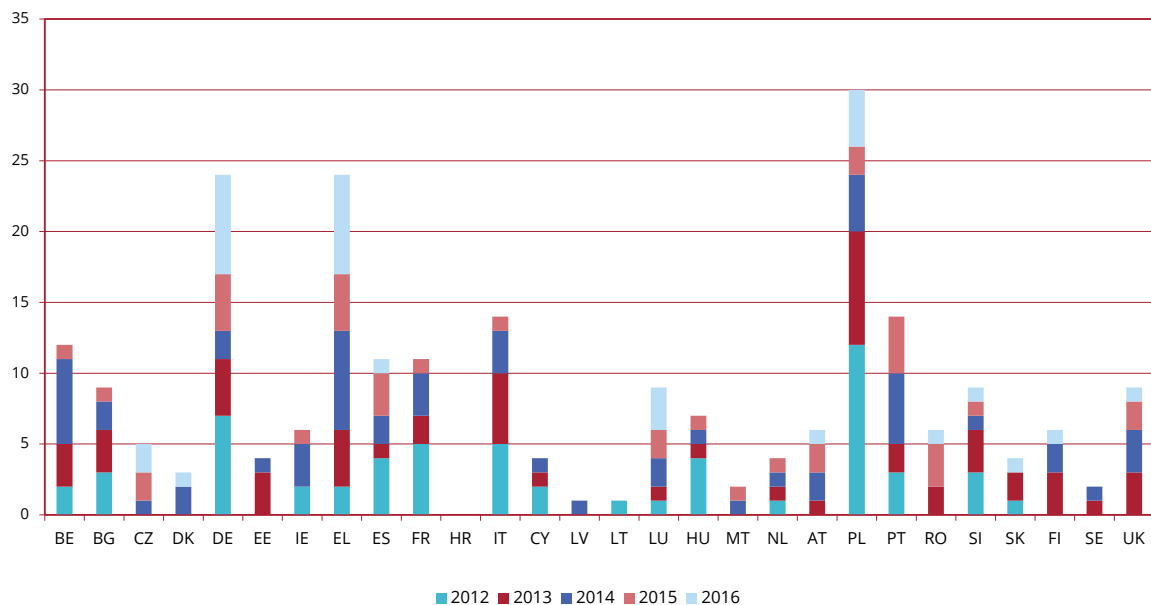
2 | Za „osobitné konania“ sa považujú: právna pomoc; určenie výšky trov konania; oprava rozsudku; návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie; návrh tretej osoby na zmenu rozsudku; výklad rozsudku; obnova konania; preskúmanie návrhu prvého generálneho advokáta, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu; konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom; konania vo veci imunity.

3. OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2016)¹

	Prejudiciálne konania	Žaloby	Odvolania	Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Spolu	Osobitné konania
Aproximácia právnych predpisov	32	2			34	
Colná únia a spoločný colný sadzobník	13				13	
Dane	68	3			71	
Doprava	23	9			32	
Duševné a priemyselné vlastníctvo	18		48		66	
Energia	2		1		3	
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.)	2		1		3	
Hospodárska a menová politika			1		1	
Hospodárska súťaž	12		23		35	
Inštitucionálne právo	2	3	15	1	21	1
Obchodná politika	6		14		20	
Občianstvo Únie	6				6	
Ochrana spotrebiteľa	21		2		23	
Podnikové právo	7				7	
Poľnohospodárstvo	14		12	1	27	
Priemyselná politika	3				3	
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	76				76	
Prístup k dokumentom			3	3	6	
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)			2		2	
Sloboda usadiť sa	15	1			16	
Slobodné poskytovanie služieb	15				15	
Sociálna politika	33				33	
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	10				10	
Spoločná politika rybolovu	2		1		3	
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika			7		7	
Štátna pomoc	10	2	26	1	39	
Verejné obstarávanie	15	1	3		19	
Verejné zdravie			1		1	
Voľný pohyb kapitálu	4				4	
Voľný pohyb osôb	27	1			28	
Voľný pohyb tovaru	3				3	
Vonkajšia činnosť Európskej únie	3		1		4	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor			3		3	
Zásady práva Únie	9	1	1		11	
Životné prostredie	18	11		1	30	
Zmluva o ES/ZFEÚ	469	34	165	7	675	1
Konanie			3		3	10
Služobný poriadok úradníkov		1			1	
Výsady a imunity	1				1	1
Rôzne	1	1	3		5	11
SPOLU CELKOVO	470	35	168	7	680	12

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

4. ŽALOBY O NESPLNENIE POVINNOSTI ČLENSKÝM ŠTÁTOM (2012 – 2016)¹

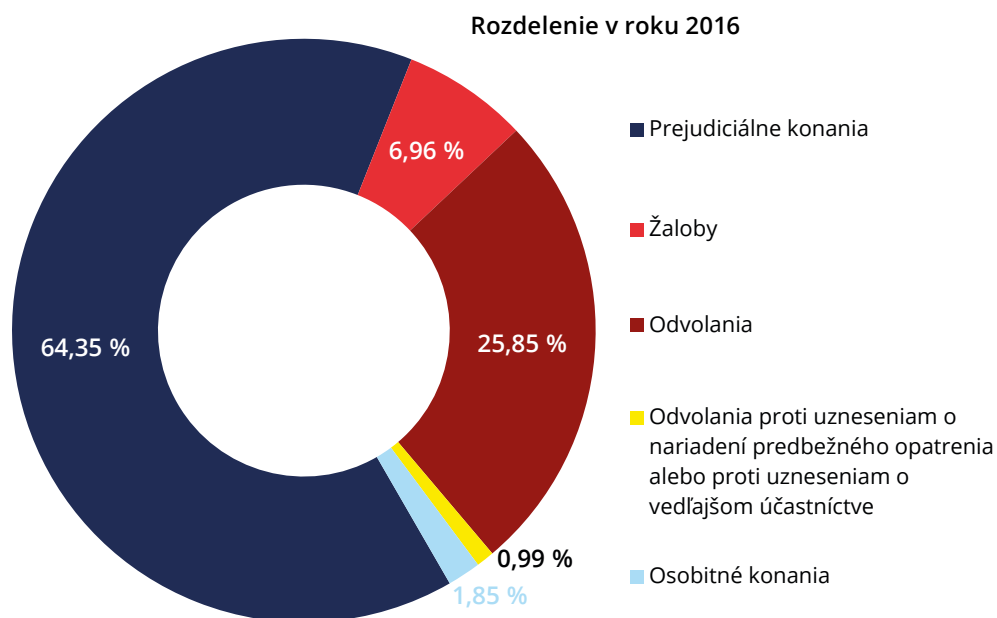

	2012	2013	2014	2015	2016
Belgicko	2	3	6	1	
Bulharsko	3	3	2	1	
Česká republika			1	2	2
Dánsko			2		1
Nemecko	7	4	2	4	7
Estónsko		3	1		
Írsko	2		3	1	
Grécko	2	4	7	4	7
Španielsko	4	1	2	3	1
Francúzsko	5	2	3	1	
Chorvátsko					
Taliansko	5	5	3	1	
Cyprus	2	1	1		
Lotyšsko			1		
Litva	1				
Luxembursko	1	1	2	2	3
Maďarsko	4	1	1	1	
Malta			1	1	
Holandsko	1	1	1	1	
Rakúsko		1	2	2	1
Poľsko	12	8	4	2	4
Portugalsko	3	2	5	4	
Rumunsko		2		3	1
Slovinsko	3	3	1	1	1
Slovensko	1	2			1
Fínsko		3	2		1
Švédsko		1	1		
Spojené kráľovstvo		3	3	2	1
Spolu	58	54	57	37	31

1) Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

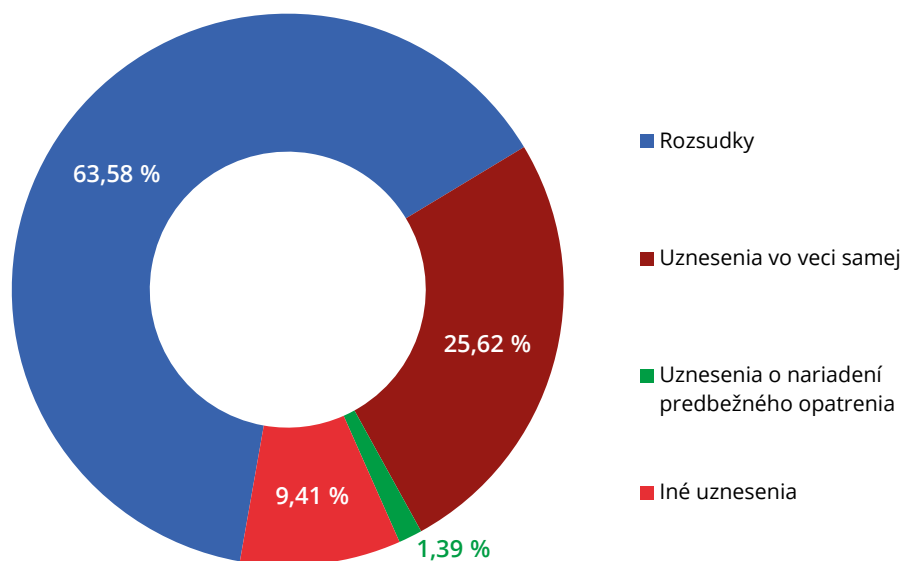
III. SKONČENÉ KONANIA

5. CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2012 – 2016)¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Prejudiciálne konania	386	413	476	404	453
Žaloby	70	110	76	70	49
Odvolania	117	155	157	127	182
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	12	5	1	7	7
Žiadosti o stanovisko		1	2	1	
Osobitné konania	10	17	7	7	13
Spolu	595	701	719	616	704

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

6. ROZSUDKY, UZNESENIA, STANOVISKÁ (2016)¹

	Rozsudky	Uznesenia vo veci samej ²	Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia ³	Iné uznesenia ⁴	Žiadosti o stanovisko	Spolu
Prejudiciálne konania	302	67		39		408
Žaloby	37	1		10		48
Odvolaania	73	87	4	9		173
Odvolaania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve			5	2		7
Žiadosti o stanovisko						
Osobitné konania		11		1		12
Spolu	412	166	9	61	0	648

1 | Uvedené číselné údaje (čisté číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

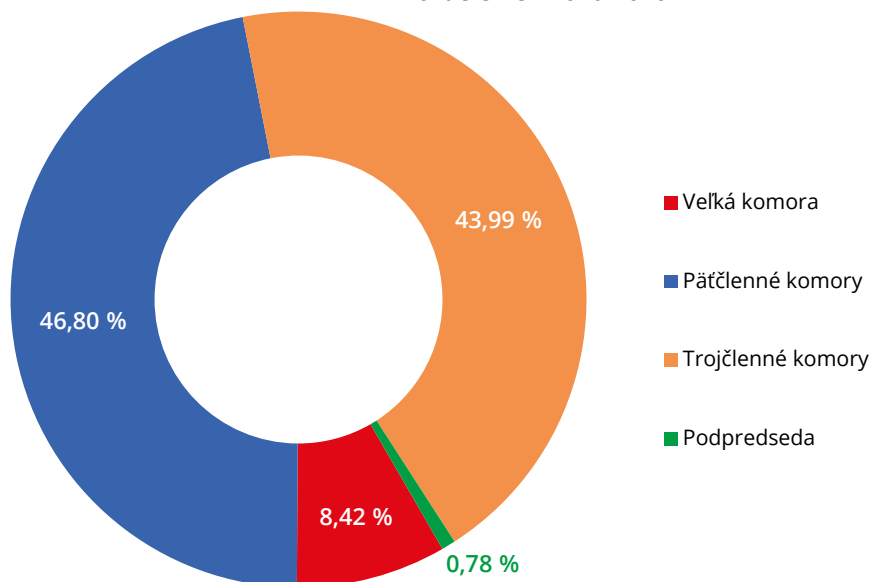
2 | Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

3 | Uznesenia vydané v nadväznosti na návrh podľa článkov 278 ZFEÚ a 279 ZFEÚ (predtým články 242 ES a 243 ES), podľa článku 280 ZFEÚ (predtým článok 244 ES), podľa príslušných ustanovení ZESAE alebo v nadväznosti na odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia či proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.

4 | Uznesenia ukončujúce konanie výmazom, zastavením alebo vrátením veci Všeobecnému súdu.

7. ROZHODOVACIA KOMORA (2012 – 2016)¹

Rozdelenie v roku 2016

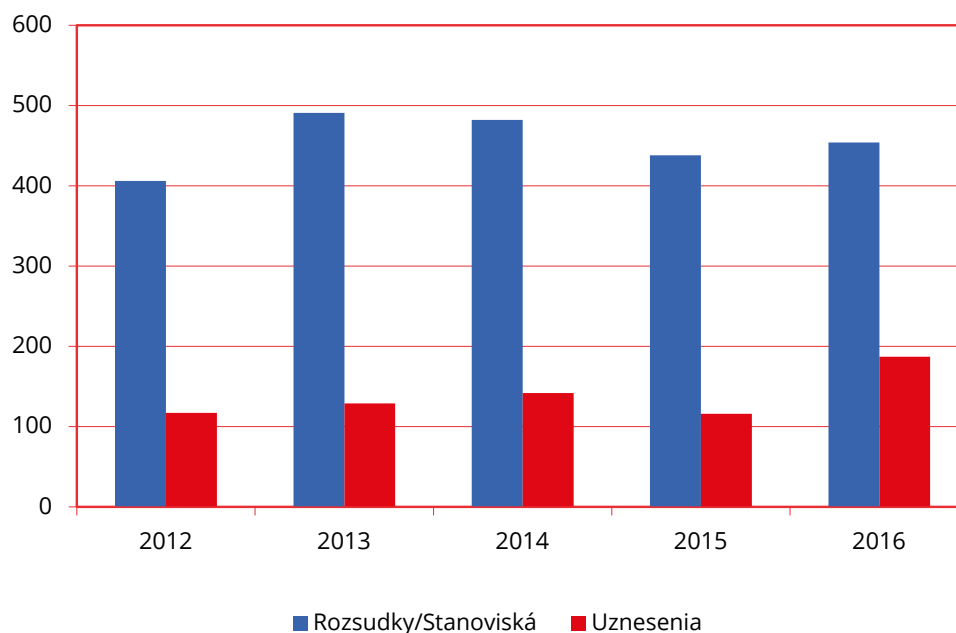

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu	Rozsudky/ Stanoviská	Uznesenia ²	Spolu
Plénium	1		1				1		1						
Veľká komora	47		47	52		52	51	3	54	47		47	54		54
Päťčlenné komory	275	8	283	348	18	366	320	20	340	298	20	318	280	20	300
Trojčlenné komory	83	97	180	91	106	197	110	118	228	93	89	182	120	162	282
Predseda		12	12												
Podpredseda					5	5		1	1		7	7		5	5
Spolu	406	117	523	491	129	620	482	142	624	438	116	554	454	187	641

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2 | Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

8. KONANIA SKONČENÉ ROZSUDKOM, STANOVISKOM ALEBO UZNESENÍM VO VECI SAMEJ (2012 – 2016)^{1 2}

	2012	2013	2014	2015	2016
Rozsudky/Stánoviská	406	491	482	438	454
Uznesenia	117	129	142	116	187
Spolu	523	620	624	554	641

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2 | Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

9. KONANIA SKONČENÉ ROZSUDKOM, STANOVISKOM ALEBO UZNESENÍM VO VECI SAMEJ – OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2012 – 2016)¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Aproximácia právnych predpisov	12	24	25	24	16
Cestovný ruch	1				
Colná únia a spoločný colný sadzobník ⁴	19	11	21	20	27
Dane	64	74	52	55	41
Doprava	14	17	18	9	20
Duševné a priemyselné vlastníctvo	46	43	69	51	80
Energia		1	3	2	
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.) ²	3	2	5	1	2
Hospodárska a menová politika	3		1	3	10
Hospodárska súťaž	30	42	28	23	30
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	3	6	8	4	2
Inštitucionálne právo	27	31	18	27	20
Obchodná politika	8	6	7	4	14
Občianstvo Únie	8	12	9	4	8
Ochrana spotrebiteľa ³	9	19	20	29	33
Podnikové právo	1	4	3	1	1
Poľnohospodárstvo	22	33	29	20	13
Priemyselná politika	8	15	3	9	10
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	37	46	51	49	51
Prístup k dokumentom	5	6	4	3	4
Pristúpenie nových štátov	2				1
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)			5	1	1
Sloboda usadiť sa	6	13	9	17	27
Slobodné poskytovanie služieb	29	16	11	17	14
Sociálna politika	28	27	51	30	23

>>>

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2 | Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.

3 | Položka „Životné prostredie a spotrebiteľa“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.

4 | Položky „Spoločný colný sadzobník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	8	12	6	14	5
Spoločná politika rybolovu			5	3	1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	9	12	3	6	11
Štátna pomoc	10	34	41	26	26
Súdna spolupráca v občianskych veciach					1
Transeurópske siete					1
Verejné obstarávanie	12	12	13	14	31
Verejné zdravie	1	2	3	5	4
Voľný pohyb kapitálu	21	8	6	8	7
Voľný pohyb osôb	18	15	20	13	12
Voľný pohyb tovaru	7	1	10	9	5
Vonkajšia činnosť Európskej únie	5	4	6	1	5
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1		1	1	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1	1		1	3
Zamestnanosť				1	
Zásady práva Únie	7	17	23	12	13
Životné prostredie ³	27	35	30	27	53
Životné prostredie a spotrebiteľia ³	1				
Zmluva o ES/ZFEÚ	513	601	617	544	626
Zmluva o AE				1	
Výsady a imunity	3			2	1
Konanie	7	14	6	4	14
Služobný poriadok úradníkov		5	1	3	
Rôzne	10	19	7	9	15
SPOLU CELKOVO	523	620	624	554	641

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2 | Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.

3 | Položka „Životné prostredie a spotrebiteľia“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.

4 | Položky „Spoločný colný sadzovník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

10. KONANIA SKONČENÉ ROZSUDKOM, STANOVISKOM ALEBO UZNESENÍM VO VECI SAMEJ – OBLASŤ, KTorej SA KONANIE TÝKA (2016)¹

	Rozsudky/ Stanovi	Uznesenia ²	Spolu
Aproximácia právnych predpisov	15	1	16
Colná únia a spoločný colný sadzobník ⁵	25	2	27
Dane	37	4	41
Doprava	14	6	20
Duševné a priemyselné vlastníctvo	29	51	80
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom a pod.) ³	2		2
Hospodárska a menová politika	10		10
Hospodárska súťaž	23	7	30
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	2		2
Inštitucionálne právo	11	9	20
Obchodná politika	10	4	14
Občianstvo Únie	7	1	8
Ochrana spotrebiteľa ⁴	22	11	33
Podnikové právo	1		1
Poľnohospodárstvo	11	2	13
Priemyselná politika	10		10
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	45	6	51
Prístup k dokumentom	2	2	4
Pristúpenie nových štátov	1		1
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemických látok (nariadenie REACH)	1		1
Sloboda usadiť sa	5	22	27
Slobodné poskytovanie služieb	11	3	14
Sociálna politika	19	4	23

>>>

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

2 | Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

3 | Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.

4 | Položka „Životné prostredie a spotrebiteľia“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.

5 | Položky „Spoločný colný sadzobník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov	5		5
Spoločná politika rybolovu	1		1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	11		11
Štátna pomoc	19	7	26
Súdna spolupráca v občianskych veciach	1		1
Transeurópske siete	1		1
Verejné obstarávanie	20	11	31
Verejné zdravie	2	2	4
Voľný pohyb kapitálu	6	1	7
Voľný pohyb osôb	11	1	12
Voľný pohyb tovaru	5		5
Vonkajšia činnosť Európskej únie	5		5
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1	2	3
Zásady práva Únie	10	3	13
Životné prostredie ⁴	42	11	53
Zmluva o ES/ZFEÚ	453	173	626
Výsady a imunity	1		1
Konanie		14	14
Rôzne	1	14	15
SPOLU CELKOVO	454	187	641

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

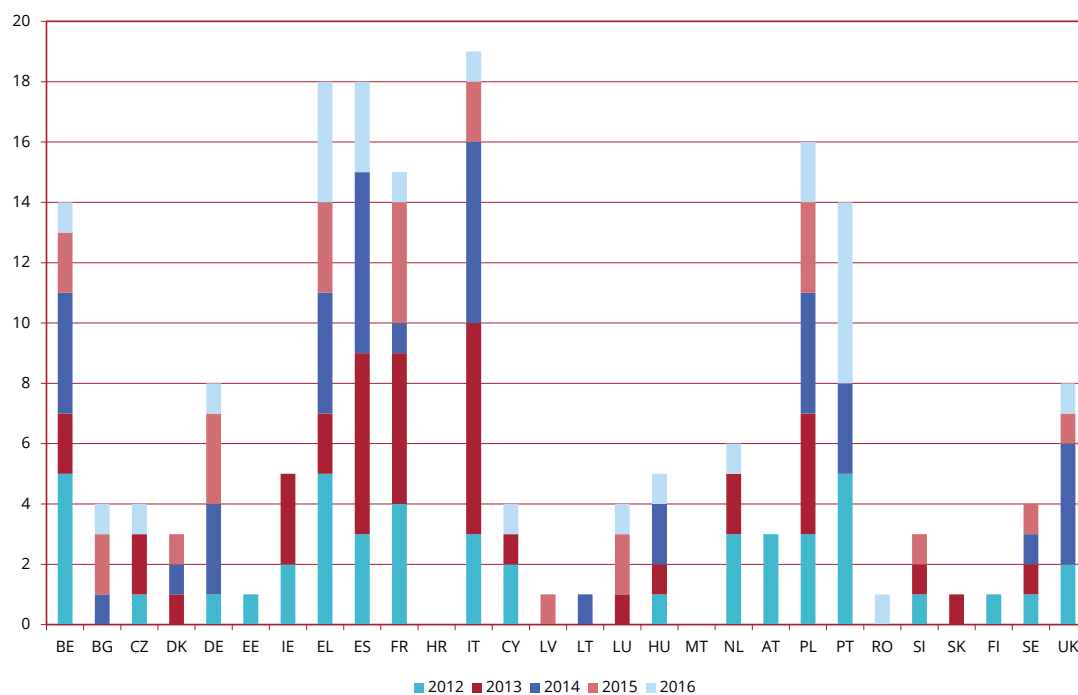
2 | Uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu.

3 | Položky „Rozpočet Spoločenstiev“ a „Vlastné zdroje Spoločenstiev“ boli pre veci začaté po 1. decembri 2009 zlúčené do položky „Finančné predpisy“.

4 | Položka „Životné prostredie a spotrebitelia“ bola v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 rozdelená na dve samostatné položky.

5 | Položky „Spoločný colný sadzovník“ a „Colná únia“ boli v prípade konaní začatých po 1. decembri 2009 zlúčené do jednej položky.

11. ROZSUDKY O NESPLNENÍ POVINNOSTI ČLENSKÝM ŠTÁTOM: VÝSLEDOK ROZHODNUTIA (2012 – 2016)¹

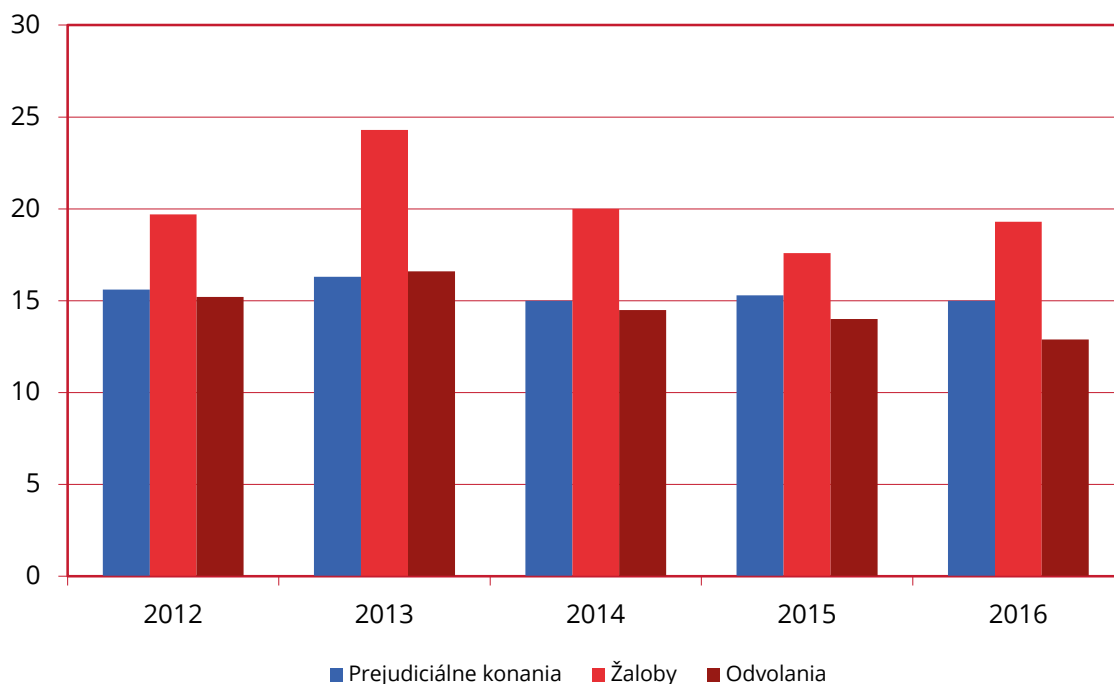

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté	Úspešné	Zamietnuté
Belgicko	5	1	2	1	4		2		1	
Bulharsko					1	1	2		1	
Česká republika	1		2	2					1	
Dánsko			1	1	1		1			
Nemecko	1	2		2	3	1	3		1	
Estónsko	1									
Írsko	2		3	1				1		
Grécko	5		2	1	4		3		4	
Španielsko	3		6		6				3	
Francúzsko	4		5	3	1		4		1	
Chorvátsko										
Taliansko	3		7	1	6		2		1	
Cyprus	2		1						1	
Lotyšsko							1			
Litva					1					
Luxembursko			1	1			2		1	
Maďarsko	1		1		2				1	
Malta										1
Holandsko	3	1	2	2		1			1	1
Rakúsko	3			1						1
Poľsko	3		4	2	4		3	1	2	
Portugalsko	5			1	3				6	
Rumunsko									1	
Slovinsko	1		1				1			
Slovensko		1	1					2		
Fínsko	1			2						
Švédsko	1		1	1	1		1			
Spojené kráľovstvo	2			1	4		1	1	1	1
Spolu	47	5	40	23	41	3	26	5	27	4

1 | Uvedené číselné údaje (čisté číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

12. DĹŽKA KONANÍ (2012 – 2016) V MESIACOCH¹

(ROZSUDKY A UZNESENIA VO VECI SAMEJ)

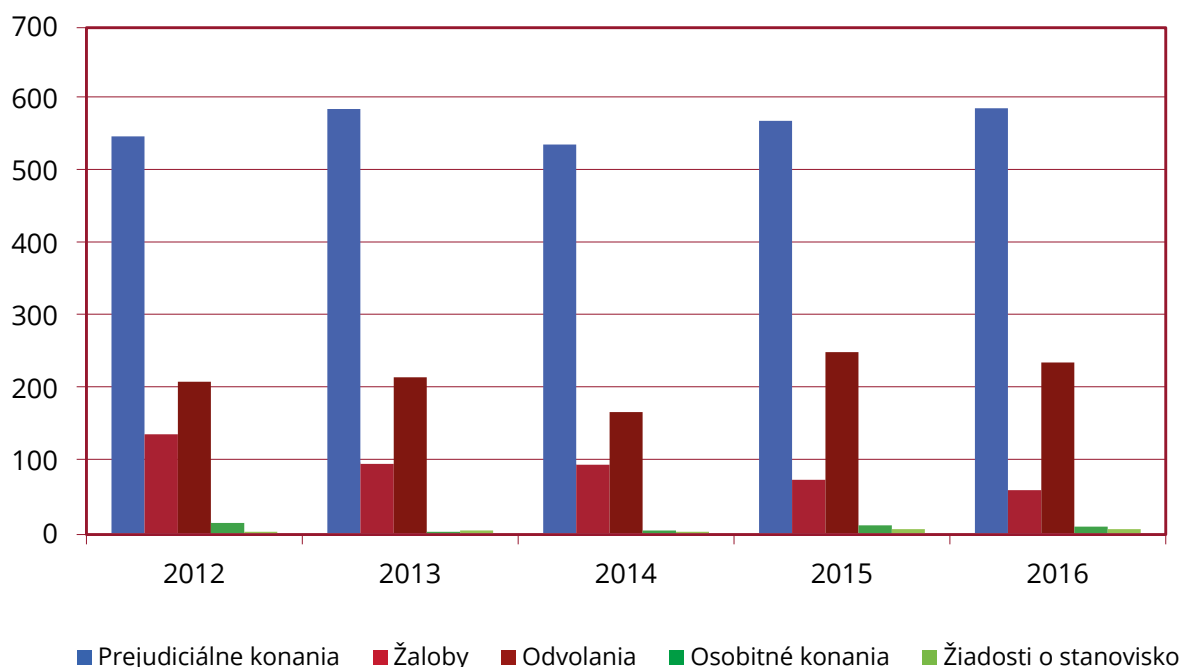

	2012	2013	2014	2015	2016
Prejudiciálne konania	15,6	16,3	15,0	15,3	15,0
Naliehavé prejudiciálne konania	1,9	2,2	2,2	1,9	2,7
Žaloby	19,7	24,3	20,0	17,6	19,3
Odvolania	15,2	16,6	14,5	14,0	12,9

1 | Z výpočtu dĺžky konaní sú vylúčené: konania zahŕňajúce medzitýmny rozsudok alebo vykonanie dôkazu; stanoviská; osobitné konania (konkrétne: právna pomoc, určenie výšky trov konania, oprava rozsudku, návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, návrh tretej osoby na zmenu rozsudku, výklad rozsudku, obnova konania, preskúmanie návrhu prvého generálneho advokáta, aby Súdny dvor preskúmal rozhodnutie Všeobecného súdu, konanie o nariadení zákazu nakladať s majetkom a konania vo veci imunity); veci končiace sa uznesením o výmaze, zastavení konania alebo vrátení veci Všeobecnému súdu; konania o nariadení predbežného opatrenia, ako aj odvolania proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia a proti uzneseniu o vedľajšom účastníctve.

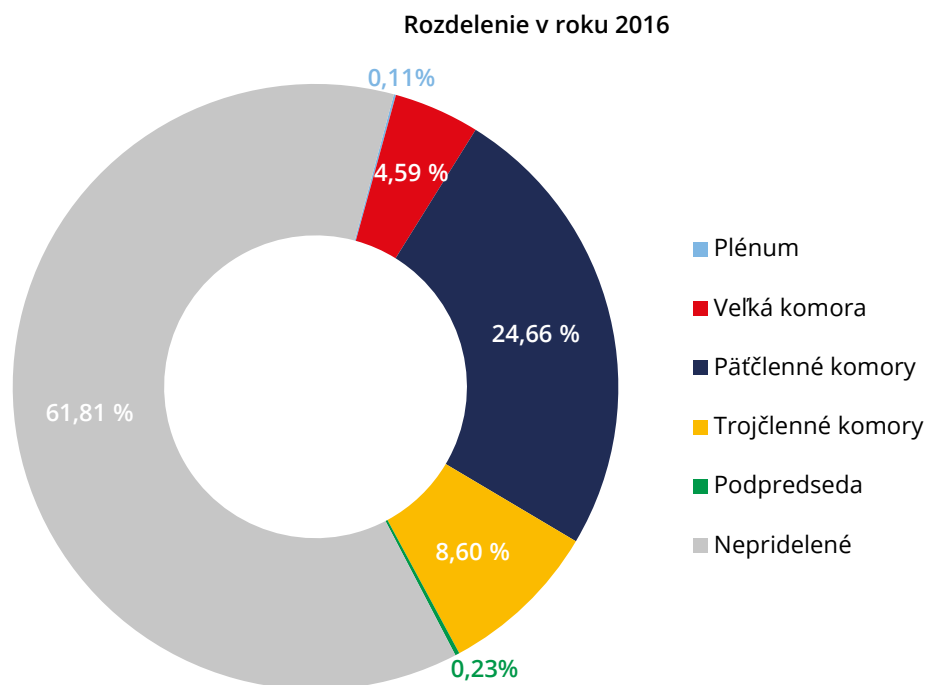
IV. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU

13. CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2012 – 2016)¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Prejudiciálne konania	537	574	526	558	575
Žaloby	134	96	94	72	58
Odvolania	205	211	164	245	231
Osobitné konania	9	1	2	6	5
Žiadosti o stanovisko	1	2	1	3	3
Spolu	886	884	787	884	872

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

14. ROZHODOVACIA KOMORA (2012 – 2016)¹

	2012	2013	2014	2015	2016
Plénum					1
Veľká komora	44	37	33	38	40
Päťčlenné komory	239	190	176	203	215
Trojčlenné komory	42	51	44	54	75
Podpredseda	1	1		2	2
Nepridelené	560	605	534	587	539
Spolu	886	884	787	884	872

1 | Uvedené číselné údaje (hrubé číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

V. RÔZNE

15. SKRÁTENÉ SÚDNE KONANIA (2012 – 2016)¹

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Žaloby	1			1						
Prejudiciálne konania	1	5		16	2	10	1	14	2	13
Odvolaania		1							1	
Spolu	2	6	0	17	2	10	1	14	3	13

1 | Veci, v ktorých bolo rozhodnutie alebo uznesenie o prijatí alebo zamietnutí žiadosti o uplatnenie skráteného súdneho konania prijaté počas dotknutého roka.

16. NALIEHAVÉ PREJUDICIÁLNE KONANIA (2012 – 2016)¹

	2012		2013		2014		2015		2016	
	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie	Povolenie	Zamietnutie
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	4	1	2	3	4	1	5	5	8	4
Aproximácia právnych predpisov						1				
Spolu	4	1	2	3	4	2	5	5	8	4

1 | Veci, v ktorých bolo počas dotknutého roka prijaté rozhodnutie o prijatí alebo zamietnutí návrhu na uplatnenie naliehavého konania.

17. KONANIA O NARIADENÍ PREDBEŽNÉHO OPATRENIA (2016)¹

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Výsledok rozhodnutia		
			Zamietnutie	Povolenie	Výmaz alebo zastavenie konania
Prístup k dokumentom		3	1	1	
Poľnohospodárstvo	1	1	2		
Štátna pomoc		1	1		
Hospodárska súťaž			2	1	
Inštitucionálne právo		1			1
Životné prostredie	1	1	2		
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	1				1
SPOLU CELKOVO	3	7	8	2	2

1 | Uvedené číselné údaje (čisté číselné údaje) uvádzajú celkový počet vecí s ohľadom na spojenie vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedna skupina spojených vecí = jedna vec).

VI. CELKOVÝ VÝVOJ SÚDNEJ ČINNOSTI (1952 – 2016)

18. ZAČATÉ KONANIA A ROZSUDKY

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/ Stanoviská ²
	Prejudiciálne konania	Žaloby	Odvolaania	Odvolaania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1 218				1 324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174
								>>>

1 | Hrubé číselné údaje, nezahŕňajú osobitné konania.

2 | Čisté číselné údaje.

Roky	Začaté konania ¹							Rozsudky/ Stanoviská ²
	Prejudiciálne konania	Žaloby	Odvolaania	Odvolaania proti uzneseniam o nariadení o predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	Žiadosti o stanovisko	Spolu	Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia	
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
2014	428	74	111		1	614	3	416
2015	436	48	206	9	3	702	2	399
2016	470	35	168	7		680	3	412
Spolu	9 616	8 984	2 063	122	26	20 811	364	11 024

1 | Hrubé číselné údaje, nezahŕňajú osobitné konania.

2 | Čisté číselné údaje.

19. PODANÉ NÁVRHY NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA (PODĽA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A PODĽA ROKOV)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné ¹	Spolu
1961																			1											1
1962																			5											5
1963																1			5											6
1964												2							4											6
1965					4					2									1											7
1966																			1											1
1967	5				11					3						1			3											23
1968	1				4					1		1							2											9
1969	4				11					1						1														17
1970	4				21					2		2							3											32
1971	1				18					6		5				1			6											37
1972	5				20					1		4							10											40
1973	8				37					4		5				1			6											61
1974	5				15					6		5							7								1			39
1975	7			1	26					15		14				1			4								1			69
1976	11				28					8		12							14								1			75
1977	16			1	30		2			14		7							9								5			84
1978	7			3	46		1			12		11							38								5			123
1979	13			1	33		2			18		19				1			11								8			106
1980	14			2	24		3			14		19							17								6			99
1981	12			1	41					17		11				4			17								5			108
1982	10			1	36					39		18							21								4			129
1983	9			4	36		2			15		7							19								6			98
1984	13			2	38		1			34		10							22								9			129
1985	13				40		2			45		11				6			14								8			139
1986	13			4	18		4	2	1	19		5				1			16								8			91
																														>>>

1| Vec C-265/00, *Campina Melkunie* (Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof).

Vec C-196/09, *Miles* a i. (Rada pre sťažnosti európskych škôl).

Vec C-169/15, *Montis Design* (Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof).

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Iné ¹	Spolu
1987	15			5	32		2	17	1	36		5				3				19								9		144
1988	30		4	4	34				1	38		28				2			26									16		179
1989	13		2	2	47		1	2	2	28		10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21		25				4			9			2						12		141
1991	19		2	2	54		2	3	5	29		36				2			17			3						14		186
1992	16		3	3	62			1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22		7	7	57		1	5	7	22		24				1			43			3						12		204
1994	19		4	4	44		2		13	36		46				1			13			1						24		203
1995	14		8	8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30		4	4	66			4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19		7	7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12		7	7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13		3	3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15		3	3	47		2	3	5	12		50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10		5	5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18		8	8	59			7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18		3	3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24		4	4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		2	11	10	17		18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		1	14	17	24		34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26		43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12		39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28		29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33		49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31		44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15		65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
2013	26	10	7	6	97	3	4	5	26	24		62	3	5	10		20		46	19	11	14	17	1	4	4	12	14		450
2014	23	13	6	10	87		5	4	41	20	1	52	2	7	6		23		30	18	14	8	28	4	3	8	3	12		428
2015	32	5	8	7	79	2	8	2	36	25	5	47		9	8	7	14		40	23	15	8	18	5	5	4	7	16	1	436
2016	26	18	5	12	84	1	6	6	47	23	2	62		9	8	1	15	1	26	20	19	21	14	3	6	7	5	23		470
Spolu	820	101	53	184	2 300	18	91	178	437	954	8	1 388	7	55	45	91	136	3	975	490	108	153	123	17	38	102	126	612	3	9 616

1 | Vec C-265/00, *Campina Melkunie* (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof).
 Vec C-196/09, *Miles* a i. (Rada pre sťažnosti európskych škôl).
 Vec C-169/15, *Montis Design* (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof).

20. PODANÉ NÁVRHY NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA (PODĽA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV A PODĽA SÚDOV)

			Spolu
Belgicko	Cour constitutionnelle	32	
	Cour de cassation	94	
	Conseil d'État	80	
	Iné súdne orgány	614	820
Bulharsko	Върховен касационен съд	2	
	Върховен административен съд	17	
	Iné súdne orgány	82	101
Česká republika	Ústavní soud		
	Nejvyšší soud	8	
	Nejvyšší správní soud	26	
	Iné súdne orgány	19	53
Dánsko	Højesteret	36	
	Iné súdne orgány	148	184
Nemecko	Bundesverfassungsgericht	1	
	Bundesgerichtshof	213	
	Bundesverwaltungsgericht	120	
	Bundesfinanzhof	313	
	Bundesarbeitsgericht	37	
	Bundessozialgericht	76	
	Iné súdne orgány	1 540	2 300
Estónsko	Riigikohus	7	
	Iné súdne orgány	11	18
Írsko	Supreme Court	30	
	High Court	28	
	Iné súdne orgány	33	91
Grécko	Άρειος Πάγος	11	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	57	
	Iné súdne orgány	110	178
Španielsko	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	71	
	Iné súdne orgány	365	437
Francúzsko	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	122	
	Conseil d'État	110	
	Iné súdne orgány	721	954

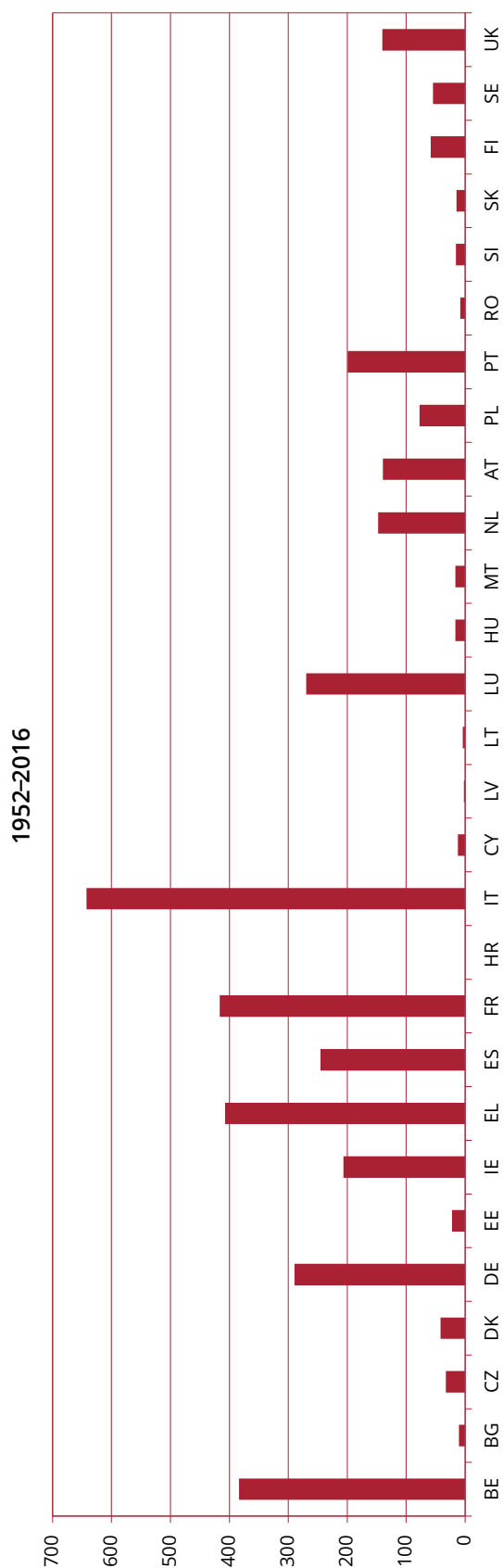
Chorvátsko	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		
	Iné súdne orgány	8	8
Taliansko	Corte Costituzionale	2	
	Corte suprema di Cassazione	141	
	Consiglio di Stato	134	
	Iné súdne orgány	1 111	1 388
Cyprus	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Iné súdne orgány	3	7
Lotyšsko	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa		
	Iné súdne orgány	34	55
Litva	Konstitucinis Teismas	1	
	Aukščiausiasis Teismas	16	
	Vyriausiasis administracinis teismas	17	
	Iné súdne orgány	11	45
Luxembursko	Cour constitutionnelle	1	
	Cour de cassation	27	
	Cour administrative	28	
	Iné súdne orgány	35	91
Maďarsko	Kúria	23	
	Fővárosi Ítéltábla	6	
	Szegedi Ítéltábla	2	
	Iné súdne orgány	105	136
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti tal-Appell		
	Iné súdne orgány	3	3
Holandsko	Hoge Raad der Nederlanden	278	
	Raad van State	109	
	Centrale Raad van Beroep	63	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	156	
	Tariefcommissie	35	
	Iné súdne orgány	334	975
Rakúsko	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	115	
	Verwaltungsgerichtshof	96	
	Iné súdne orgány	274	490

Poľsko	Trybunał Konstytucyjny	1	
	Sąd Najwyższy	15	
	Naczelny Sąd Administracyjny	40	
	Iné súdne orgány	52	108
Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	8	
	Supremo Tribunal Administrativo	59	
	Iné súdne orgány	86	153
Rumunsko	Înalta Curte de Casație și Justiție	11	
	Curtea de Apel	64	
	Iné súdne orgány	48	123
Slovinsko	Ustavno sodišče	1	
	Vrhovno sodišče	11	
	Iné súdne orgány	5	17
Slovensko	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	15	
	Iné súdne orgány	23	38
Fínsko	Korkein oikeus	19	
	Korkein hallinto-oikeus	50	
	Työtuomioistuin	3	
	Iné súdne orgány	30	102
Švédsko	Högsta Domstolen	21	
	Högsta förvaltningsdomstolen	8	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	4	
	Iné súdne orgány	88	126
Spojené kráľovstvo	House of Lords	40	
	Supreme Court	10	
	Court of Appeal	83	
	Iné súdne orgány	479	612
Iné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	2	
	Rada pre sťažnosti európskych škôl ²	1	3
Spolu			9 616

1 | Vec C-265/00, *Campina Melkunie*.
Vec C-169/15, *Montis Design*.

2 | Vec C-196/09, *Miles a i.*

21. PODANÉ ŽALOBY O NESPLNENIE POVINNOSTI ČLENSKÝM ŠTÁTOM

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Spolu
383	9	32	41	289	22	206	407	245	416	0	642	12	1	3	269	16	16	147	139	77	199	7	15	14	58	54	140	3 859

VII. ČINNOSŤ KANCELÁRIE SÚDNEHO DVORA (2015 – 2016)

Druh úkonu	2015	2016
Počet príloh zapísaných do registra v kancelárii	89 328	93 215
Percentuálny podiel procesných aktov podaných prostredníctvom e-Curia	69 %	75 %
Počet nariadených a uskutočnených pojednávaní	256	270
Počet nariadených a uskutočnených pojednávaní na účely prednesu návrhov	239	319
Počet rozsudkov, stanovísk a uznesení, ktorými sa končí konanie, doručených účastníkom konania	570	645
Počet zápisníc z pojednávania (prednesy účastníkov konania, návrhy a rozsudky)	894	1001
Počet oznámení v Ú. v. EÚ o začatých konaniach	639	660
Počet oznámení v Ú. v. EÚ o skončených konaniach	546	522

E | ZLOŽENIE SÚDNEHO DVORA

(Protokolárny poriadok k 31. decembru 2016)

Prvý rad zľava doprava:

Prvý generálny advokát M. Wathelet, predsedovia komôr T. von Danwitz a M. Ilešič, podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen a J. L. da Cruz Vilaça

Druhý rad zľava doprava:

Sudcovia A. Borg Barthet a A. Rosas, predsedovia komôr M. Vilaras, M. Berger, E. Juhász, A. Prechal, E. Regan, generálna advokátka J. Kokott

Tretí rad zľava doprava:

Sudcovia C. Toader, J.-C. Bonichot, generálny advokát P. Mengozzi, sudcovia E. Levits a J. Malenovský, generálni advokáti E. Sharpston, Y. Bot, sudca A. Arabadžiev

Štvrtý rad zľava doprava:

Sudca F. Biltgen, generálny advokát N. Wahl, sudcovia C. G. Fernlund, D. Šváby, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. Vajda a S. Rodin

Piaty rad zľava doprava:

Generálni advokáti M. Bobek, M. Campos Sánchez-Bordona a M. Szpunar, sudcovia K. Jürimäe, C. Lycourgos, generálni advokáti H. Saugmandsgaard Øe a E. Tančev, tajomník A. Calot Escobar

1. ZMENY V ZLOŽENÍ SÚDNEHO DVORA V ROKU 2016

Zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím zo 7. septembra 2016 vymenovali za generálneho advokáta Súdneho dvora Evgenija Tančeva¹ na obdobie od 16. septembra 2016 do 6. októbra 2021.

1| V súlade so zásadou rotácie nahradil generálny advokát E. Tančev, ktorý má bulharskú štátnu príslušnosť, generálneho advokáta N. Jääskinenä, ktorý má fínsku štátnu príslušnosť a ktorého mandát uplynul 7. októbra 2015.

2. PROTOKOLÁRNE PORIADKY

OD 1. JANUÁRA 2016 DO 6. OKTÓBRA 2016

K. LENAERTS, predseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, podpredseda Súdneho dvora
R. SILVA DE LAPUERTA, predsedníčka prvej komory
M. ILEŠIČ, predseda druhej komory
L. BAY LARSEN, predseda tretej komory
T. von DANWITZ, predseda štvrtej komory
J. L. da CRUZ VILAÇA, predseda piatej komory
M. WATHELET, prvý generálny advokát
A. ARABADŽIEV, predseda šiestej komory
C. TOADER, predsedníčka siedmej komory
D. ŠVÁBY, predseda ôsmej komory
F. BILTGEN, predseda desiatej komory
C. LYCOURGOS, predseda deviatej komory
A. ROSAS, sudca
J. KOKOTT, generálna advokátka
E. JUHÁSZ, sudca
A. BORG BARTHET, sudca
J. MALENOVSKÝ, sudca
E. LEVITS, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
M. SAFJAN, sudca
M. BERGER, sudkyňa
A. PRECHAL, sudkyňa
E. JARAŠIŪNAS, sudca
C. G. FERNLUND, sudca
C. VAJDA, sudca
N. WAHL, generálny advokát
S. RODIN, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
M. SZPUNAR, generálny advokát
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generálny advokát
M. VILARAS, sudca
E. REGAN, sudca
H. Saugmandsgaard ØE, generálny advokát
M. BOBEK, generálny advokát
E. TANČEV, generálny advokát

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

OD 7. OKTÓBRA 2016 DO 31. DECEMBRA 2016

K. LENAERTS, predseda Súdneho dvora
A. TIZZANO, podpredseda Súdneho dvora
R. SILVA de LAPUERTA, predsedníčka prvej komory
M. ILEŠIČ, predseda druhej komory
L. BAY LARSEN, predseda tretej komory
T. von DANWITZ, predseda štvrtej komory
J. L. da CRUZ VILAÇA, predseda piatej komory
M. WATHELET, prvý generálny advokát
E. JUHÁSZ, predseda deviatej komory
M. BERGER, predsedníčka desiatej komory
A. PRECHAL, predsedníčka siedmej komory
M. VILARAS, predseda ôsmej komory
E. REGAN, predseda šiestej komory
A. ROSAS, sudca
J. KOKOTT, generálna advokátka
A. BORG BARTHET, sudca
J. MALENOVSKÝ, sudca
E. LEVITS, sudca
E. SHARPSTON, generálna advokátka
P. MENGGOZZI, generálny advokát
Y. BOT, generálny advokát
J.-C. BONICHOT, sudca
A. ARABADŽIEV, sudca
C. TOADER, sudkyňa
M. SAFJAN, sudca
D. ŠVÁBY, sudca
E. JARAŠIŪNAS, sudca
C. G. FERNLUND, sudca
C. VAJDA, sudca
N. WAHL, generálny advokát
S. RODIN, sudca
F. BILTGEN, sudca
K. JÜRIMÄE, sudkyňa
M. SZPUNAR, generálny advokát
C. LYCOURGOS, sudca
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generálny advokát
H. Saugmandsgaard ØE, generálny advokát
M. BOBEK, generálny advokát
E. TANČEV, generálny advokát

A. CALOT ESCOBAR, tajomník

3. BÝVALÍ ČLENOVIA SÚDNEHO DVORA

(podľa poradia nástupu do funkcie)

SUDCOVIA

Massimo PILOTTI, sudca (1952 – 1958), predseda v rokoch 1952 – 1958
Petrus SERRARENS, sudca (1952 – 1958)
Otto RIESE, sudca (1952 – 1963)
Louis DELVAUX, sudca (1952 – 1967)
Jacques RUEFF, sudca (1952 – 1959 a 1960 – 1962)
Charles Léon HAMMES, sudca (1952 – 1967), predseda v rokoch 1964 – 1967
Adrianus VAN KLEFFENS, sudca (1952 – 1958)
Maurice LAGRANGE, generálny advokát (1952 – 1964)
Karl ROEMER, generálny advokát (1953 – 1973)
Rino ROSSI, sudca (1958 – 1964)
Nicola CATALANO, sudca (1958 – 1962)
Andreas Matthias DONNER, sudca (1958 – 1979), predseda v rokoch 1958 – 1964
Alberto TRABUCCHI, sudca (1962 – 1972), neskôr generálny advokát (1973 – 1976)
Robert LECOURT, sudca (1962 – 1976), predseda v rokoch 1967 – 1976
Walter STRAUSS, sudca (1963 – 1970)
Riccardo MONACO, sudca (1964 – 1976)
Joseph GAND, generálny advokát (1964 – 1970)
Josse J. MERTENS de WILMARS, sudca (1967 – 1984), predseda v rokoch 1980 – 1984
Pierre PESCATORE, sudca (1967 – 1985)
Hans KUTSCHER, sudca (1970 – 1980), predseda v rokoch 1976 – 1980
Alain Louis DUTHEILLET DE LAMOTHE, generálny advokát (1970 – 1972)
Henri MAYRAS, generálny advokát (1972 – 1981)
Cearbhall O'DALAIGH, sudca (1973 – 1974)
Max SØRENSEN, sudca (1973 – 1979)
Jean-Pierre WARNER, generálny advokát (1973 – 1981)
Alexander J. MACKENZIE STUART, sudca (1973 – 1988), predseda v rokoch 1984 – 1988
Gerhard REISCHL, generálny advokát (1973 – 1981)
Aindrias O'KEEFFE, sudca (1974 – 1985)
Francesco CAPOTORTI, sudca (1976), neskôr generálny advokát (1976 – 1982)
Giacinto BOSCO, sudca (1976 – 1988)
Adolphe TOUFFAIT, sudca (1976 – 1982)
Thijmen KOOPMANS, sudca (1979 – 1990)
Ole DUE, sudca (1979 – 1994), predseda v rokoch 1988 – 1994
Ulrich EVERLING, sudca (1980 – 1988)
Alexandros CHLOROS, sudca (1981 – 1982)
Sir Gordon SLYNN, generálny advokát (1981 – 1988), neskôr sudca (1988 – 1992)
Pieter VERLOREN van THEMAAT, generálny advokát (1981 – 1986)
Simone ROZÈS, generálna advokátka (1981 – 1984)
Fernand GRÉVISSE, sudca (1981 – 1982 a 1988 – 1994)
Kai BAHLMANN, sudca (1982 – 1988)
G. Federico MANCINI, generálny advokát (1982 – 1988), neskôr sudca (1988 – 1999)
Yves GALMOT, sudca (1982 – 1988)
Constantinos KAKOURIS, sudca (1983 – 1997)

Carl Otto LENZ, generálny advokát (1984 – 1997)
Marco DARMON, generálny advokát (1984 – 1994)
René JOLIET, sudca (1984 – 1995)
Thomas Francis O'HIGGINS, sudca (1985 – 1991)
Fernand SCHOCKWEILER, sudca (1985 – 1996)
Jean MISCHO, generálny advokát (1986 – 1991 a 1997 – 2003)
José Carlos de CARVALHO MOITINHO de ALMEIDA, sudca (1986 – 2000)
José Luís da CRUZ VILAÇA, generálny advokát (1986 – 1988)
Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSIAS, sudca (1986 – 2003), predseda v rokoch 1994 – 2003
Manuel DIEZ de VELASCO, sudca (1988 – 1994)
Manfred ZULEEG, sudca (1988 – 1994)
Walter VAN GERVEN, generálny advokát (1988 – 1994)
Francis Geoffrey JACOBS, generálny advokát (1988 – 2006)
Giuseppe TESAURO, generálny advokát (1988 – 1998)
Paul Joan George KAPTEYN, sudca (1990 – 2000)
Claus Christian GULMANN, generálny advokát (1991 – 1994), neskôr sudca (1994 – 2006)
John L. MURRAY, sudca (1991 – 1999)
David Alexander Ogilvy EDWARD, sudca (1992 – 2004)
Antonio Mario LA PERGOLA, sudca (1994 a 1999 – 2006), generálny advokát (1995 – 1999)
Georges COSMAS, generálny advokát (1994 – 2000)
Jean-Pierre PUISSOCHET, sudca (1994 – 2006)
Philippe LÉGER, generálny advokát (1994 – 2006)
Günter HIRSCH, sudca (1994 – 2000)
Michael Bendik ELMER, generálny advokát (1994 – 1997)
Peter JANN, sudca (1995 – 2009)
Hans RAGNEMALM, sudca (1995 – 2000)
Leif SEVÓN, sudca (1995 – 2002)
Nial FENNELLY, generálny advokát (1995 – 2000)
Melchior WATHELET, sudca (1995 – 2003)
Dámaso RUIZ-JARABO COLOMER, generálny advokát (1995 – 2009)
Romain SCHINTGEN, sudca (1996 – 2008)
Krateros IOANNOU, sudca (1997 – 1999)
Siegbert ALBER, generálny advokát (1997 – 2003)
Antonio SAGGIO, generálny advokát (1998 – 2000)
Vassilios SKOURIS, sudca (1999 – 2015), predseda v rokoch 2003 – 2015
Fidelma O'KELLY MACKEN, sudkyňa (1999 – 2004)
Ninon COLNERIC, sudkyňa (2000 – 2006)
Stig von BAHR, sudca (2000 – 2006)
José Narciso da CUNHA RODRIGUES, sudca (2000 – 2012)
Christiaan Willem Anton TIMMERMANS, sudca (2000 – 2010)
Leendert A. GEELHOED, generálny advokát (2000 – 2006)
Christine STIX-HACKL, generálna advokátka (2000 – 2006)
Luís Miguel POIARES PESSOA MADURO, generálny advokát (2003 – 2009)
Konrad Hermann Theodor SCHIEMANN, sudca (2004 – 2012)
Jerzy MAKARCZYK, sudca (2004 – 2009)
Pranas KÜRIS, sudca (2004 – 2010)
Georges ARESTIS, sudca (2004 – 2014)
Ján KLUČKA, sudca (2004 – 2009)
Uno LÖHMUS, sudca (2004 – 2013)

Aindrias Ó CAOIMH, sudca (2004 – 2015)
Pernilla LINDH, sudkyňa (2006 – 2011)
Ján MAZÁK, generálny advokát (2006 – 2012)
Verica TRSTENJAK, generálna advokátka (2006 – 2012)
Jean-Jacques KASEL, sudca (2008 – 2013)
Niilo JÄÄSKINEN, generálny advokát (2009 – 2015)
Pedro CRUZ VILLALÓN, generálny advokát (2009 – 2015)

PREDSEDOVIA

Massimo PILOTTI (1952 – 1958)
Andreas Matthias DONNER (1958 – 1964)
Charles Léon HAMMES (1964 – 1967)
Robert LECOURT (1967 – 1976)
Hans KUTSCHER (1976 – 1980)
Josse J. MERTENS de WILMARS (1980 – 1984)
Alexander John MACKENZIE STUART (1984 – 1988)
Ole DUE (1988 – 1994)
Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSÍAS (1994 – 2003)
Vassilios SKOURIS (2003 – 2015)

TAJOMNÍCI

Albert VAN HOUTTE (1953 – 1982)
Paul HEIM (1982 – 1988)
Jean-Guy GIRAUD (1988 – 1994)
Roger GRASS (1994 – 2010)

KAPITOLA II

VŠEOBECNÝ SÚD

A | ČINNOSŤ VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2016

Predkladateľ: predseda Všeobecného súdu **Marc JAEGER**

Rok 2016 bol pre Všeobecný súd rokom početných a podstatných zmien. Pravidelná trojročná obmena súdneho kolégia totiž doplnila uskutočnenie reformy súdnej architektúry inštitúcie, najmä prvých dvoch fáz zvýšenia počtu sudcov Všeobecného súdu¹, zrušenie Súdu pre verejnú službu a prenesenie právomoci rozhodovať v prvom stupni o sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd². Základný cieľ podrobných úvah vedených kolégiom sudcov v úzkej spolupráci s kanceláriou Všeobecného súdu a oddeleniami inštitúcie spočíval v prispôbení organizácie potrebám rozšírenia súdneho orgánu pri zachovaní už dosiahnutej efektívnosti a kvality, ktoré boli dôsledkom vnútorných reforiem v priebehu posledného takmer desaťročia. Všeobecný súd vďaka svojim novým zdrojom začal svoju činnosť s cieľom úspešne naplniť ambície, ktoré si stanovil v kontexte zvýšenia počtu sudcov: skrátenie dĺžky konania, ako aj kvalita, koherencia a vážnosť jeho judikatúry.

1. ORGANIZÁCIA

V prvom rade, pokiaľ ide o jeho zloženie, Všeobecný súd prijal 22 nových členov (teda presne polovicu počtu členov, ktorí sú aktuálne vo funkcii), čo si vyžadovalo viaceré úkony na zabezpečenie harmonickej a rýchlej integrácie nových kabinetov (prijatie do zamestnania, materiálne zabezpečenie, zadelenie vecí, školenie zamestnancov, aktualizácia informačných systémov, atď.).

Šestnásť sudcovia boli vymenovaní v prvých dvoch fázach reformy Všeobecného súdu podľa postupného harmonogramu so zreteľom na požiadavky spojené s rozhodovacím procesom vymenovania sudcov. Do funkcie boli vymenovaní:

- dňa 13. apríla 2016, C. Iliopoulos, L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, D. Spielmann, V. Valančius a Z. Csehi, ako aj N. Póltorak a A. Marcoulli, v rámci prvej fázy reformy,
- dňa 8. júna 2016, P. G. Xuereb, F. Schalin a I. Reine, v rámci prvej fázy reformy,
- dňa 19. septembra 2016:
 - J. Passer, v rámci prvej fázy reformy;
 - E. Perillo, R. Barents, J. Svenningsen, M. J. Costeira a A. Kornezov, v rámci druhej fázy reformy.

1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14). Podľa nariadenia 2015/2422 malo zvýšenie počtu sudcov Všeobecného súdu prebehnúť v troch fázach. V prvej fáze mali byť od 25. decembra 2015 vymenovaní dvanásť dodatočných sudcovia. Druhá fáza mala zahŕňať vymenovanie siedmich dodatočných sudcov od 1. septembra 2016 v rámci zrušenia Súdu pre verejnú službu. Napokon, v tretej fáze mali byť vymenovaní poslední deväť dodatočných sudcovia, a to od 1. septembra 2019, čím by sa mal počet sudcov zvýšiť na 56.

2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192 zo 6. júla 2016 o prenesení právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd (Ú. v. EÚ L 200, 2016, s. 137). Osobitosti sporového konania v oblasti verejnej služby Únie si takisto vyžiadali zmeny a doplnenia rokovacieho poriadku Všeobecného súdu (Ú. v. EÚ L 217, 2016, s. 73).

Okrem toho inštitúcia prijala ďalších šesť sudcov v rámci svojej trojročnej obmeny: R. da Silva Passos, P. Nihoul, B. Berke a U. Öberg, ako aj O. Spineanu-Matei a K. Kowalik-Bańczyk boli vymenovaní, aby v tomto poradí nahradili sudcov: M. E. Martins Ribeiro, F. Dehousse, O. Czúcz, C. Wetter, A. Popescu a I. Wiszniewska-Bialecka.

Všeobecný súd, ktorý sa v súčasnosti skladá zo 44 sudcov³, by mali ešte doplniť zvyšní traja sudcovia, ktorí majú byť vymenovaní (jeden v rámci prvej fázy a ďalší dvaja v rámci druhej), aby sa dosiahol počet 47 sudcov, ktorý stanovuje článok 48 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie na obdobie 2016 – 2019, pričom v roku 2019 by sa mala uskutočniť tretia a posledná fáza reformy s vymenovaním deviatich dodatočných sudcov.

Ďalej, pokiaľ ide o jeho štruktúru, Všeobecný súd zmenil systém vnútornej organizácie, ktorý ho charakterizoval od septembra 2007 do septembra 2016. V súčasnosti sa Všeobecný súd skladá z deviatich komôr zložených z piatich sudcov, ktoré môžu zasadať buď v dvoch trojčlenných rozhodovacích zloženiach na čele s predsedom komory, alebo v päťčlennom rozhodovacom zložení⁴.

Napokon, čo sa týka jeho fungovania, Všeobecný súd vytvoril podmienky na to, aby zabezpečil rovnováhu medzi efektívnosťou a koordináciou. Hoci bežné rozhodovacie zloženie pozostáva z komory zloženej z troch sudcov, cieľom novej štruktúry je uľahčiť pridelenie vecí rozhodovacím zloženiam pozostávajúcim z piatich sudcov, zjednodušiť nahradenie sudcov, ktorí nemôžu rozhodovať, v rámci tej istej komory a zveriť podpredsedovi a predsedom komôr posilnenú úlohu pri koordinácii a koherencii judikatúry.

Navyše, pri príležitosti svojej trojročnej obmeny zvolil Všeobecný súd na obdobie od septembra 2016 do augusta 2019 svojho predsedu, podpredsedu a predsedov komôr. Pán M. Jaeger bol zvolený za predsedu a pán M. van der Woude za podpredsedu Všeobecného súdu a sudcovia I. Pelikánová, M. Prek, S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, D. Gratsias, G. Berardis, V. Tomljenović, A. M. Collins a S. Gervasoni boli zvolení za predsedov komôr.

2. SÚDNE ŠTATISTIKY

Analýza súdnych štatistík za rok 2016 sa vyznačuje predovšetkým dvomi skutočnosťami, a to jednak zvýšením počtu predložených a prejednávaných vecí a jednak podstatným skrátením dĺžky trvania konania.

V počte predložených vecí došlo k zvýšeniu o 17 %, konkrétne oproti 831 veciam v roku 2015 bolo v roku 2016 predložených 974 vecí, vo veľkej miere z dôvodu prenesenia právomoci v prvom stupni na rozhodovanie sporov v oblasti verejnej služby Únie (počet týchto vecí je 163)⁵. V podobnom rozsahu sa zvýšil počet prejednávaných vecí, ktorý v roku 2015 dosahoval 1 267 vecí a v roku 2016 to bolo 1 486 vecí. Pokiaľ ide o produktivitu inštitúcie, táto pokračuje na úrovni dosahovanej od roku 2013, keďže počet vyriešených vecí (tzn. 755) patrí medzi tri najlepšie štatistické výsledky inštitúcie v tejto oblasti od jej zriadenia. Pokles pozorovaný v porovnaní s rokmi 2015 a 2014 možno vysvetliť jednak znížením počtu nevybavených vecí (najmä v roku 2015), ako aj trojročnou obmenou a vnútornou reorganizáciou Všeobecného súdu, ktorá sa ukázala ako nevyhnutná z dôvodu prijatia nových sudcov, ktorí počas prvých mesiacov svojho funkčného obdobia nemôžu viditeľne a podstatne prispieť k produktivite inštitúcie.

3| K 31. decembru 2016.

4| Do príchodu troch posledných sudcov, ktorí majú byť vymenovaní, sú tri z deviatich komôr dočasne zložené zo štyroch sudcov, ktorí môžu zasadať buď v troch trojčlenných rozhodovacích zloženiach, alebo v päťčlennom zložení, kde rozhodovacie zloženie dopĺňa dodatočný sudca z inej komory.

5| Súd pre verejnú službu pokračoval v činnosti až do 31. augusta 2016. Zhrnutie jeho činnosti možno nájsť v kapitole III „Súd pre verejnú službu“.

Zároveň s tým, hlavný indikátor výkonnosti Všeobecného súdu, ktorý predstavuje dĺžka konania, sa vyvíja veľmi pozitívne. Tendencia skracovania dĺžky konaní, ktorú možno sledovať od roku 2013, sa opäť potvrdzuje, a to s celkovou priemernou dĺžkou (veci vyriešené rozsudkom alebo uznesením vo všetkých oblastiach) 18,7 mesiaca, čo v porovnaní s rokom 2015 predstavuje zníženie o 1,9 mesiaca a v porovnaní s rokom 2013 zníženie o 8,2 mesiaca.

Okrem toho treba uviesť, že najmä z dôvodu reorganizácie Všeobecného súdu a nových možností, ktoré prinieslo uskutočnenie reformy, počet vecí pridelených komorám zloženým z piatich sudcov sa v roku 2016 zvýšil na 29, zatiaľ čo ročný priemer sledovaný pre tieto veci od roku 2010 do roku 2015 bol nižší ako 9 vecí za rok.

Napokon, vývoj súdnej agendy poznačil nárast počtu vecí v oblasti duševného vlastníctva (+ 11 %), prenesenie právomoci na rozhodovanie v prvom stupni vo veciach týkajúcich sa verejnej služby Európskej únie (123 návrhov bolo postúpených zo Súdu pre verejnú službu 1. septembra a 40 návrhov bolo podaných do 31. decembra 2016, čo spolu predstavuje 163 vecí, teda skoro 17 % predložených vecí), pokles týkajúci sa počtu vecí v oblasti reštriktívnych opatrení (28 vecí predložených v roku 2016), udržanie vysokého počtu vecí v oblasti štátnej pomoci (76 vecí), najmä so zreteľom na daňové systémy členských štátov, a vznik novej súdnej agendy, ktorá sa týka uplatnenia pravidiel prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami.

Nasledujúca správa o vývoji, ktorú vypracoval podpredseda Všeobecného súdu, sa venuje najvýznamnejšej judikatúre roku 2016. Jej cieľom je znázorniť v celej svojej rozdielnosti a občas aj komplexnosti otázky, ktoré boli nášmu súdu predložené na posúdenie, ako aj základnú úlohu, ktorá je tomuto súdu zverená ako garantovi práva na účinnú súdnu ochranu, a tým aj Únie fungujúcej v súlade so zásadami právneho štátu.

B | JUDIKATÚRA VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2016

I. SÚDNE KONANIE

PRÍPUSTNOSŤ ŽALÔB PODANÝCH PODĽA ČLÁNKU 263 ZFEÚ

Judikatúra v roku 2016 poskytla Všeobecnému súdu príležitosť vyjadriť sa k otázke formálnych požiadaviek a lehôt na podanie žaloby, ako aj k pojmom akt, ktorý možno napadnúť žalobou, aktívna legitímácia a regulačný akt, ktorý si nevyžaduje vykonávacie opatrenia.

1. POJEM AKT, KTORÝ MOŽNO NAPADNÚŤ ŽALOBOU

V rozsudku z 15. septembra 2016, *Taliansko/Komisia* (T-353/14 a T-17/15, vec v odvolacom konaní, [EU:T:2016:495](#)), mal Všeobecný súd možnosť spresniť pojem akt, ktorý možno napadnúť žalobou o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ. K vydaniu tohto rozsudku viedli dve žiadosti o zrušenie dvoch oznámení o výberovom konaní uverejnených Európskym úradom pre výber pracovníkov (EPSO)². Európska komisia vzniesla námietku neprípustnosti odôvodnenú v podstate tým, že napadnuté oznámenia predstavujú buď potvrdzujúce akty, alebo výlučne vykonávacie akty všeobecných pravidiel platných pre verejné výberové konania³, ako aj všeobecných usmernení kolégia vedúcich administratívnych útvarov o používaní jazykov vo výberových konaniach EPSO uvedených v prílohe 2 uvedených všeobecných pravidiel.

Všeobecný súd v prvom rade uvádza, že na vysporiadanie sa s argumentáciou Komisie je potrebné preskúmať povahu a právny rozsah všeobecných pravidiel a všeobecných usmernení. Oznámenia o výberovom konaní totiž nepredstavujú výlučne potvrdzujúce akty alebo akty výlučne vykonávajúce skoršie akty len v takom prípade, keď je cieľom týchto dokumentov stanoviť záväzné pravidlá, a keď teda predstavujú akty spôsobilé vyvolávať záväzné právne účinky. Zo samotného znenia týchto textov pritom vyplýva, že ich uverejnením EPSO s konečnou platnosťou nestanovil jazykový režim všetkých výberových konaní, ktorých organizáciou je poverený. Okrem iného a v každom prípade, aj keď uvedené texty obsahujú viacero téz, obmedzujúcich výber druhého jazyka výberových konaní organizovaných úradom EPSO, ako aj jazyka komunikácie medzi ním a účastníkmi, nemožno ich vykladať tak, že stanovujú jazykový režim uplatniteľný na všetky výberové konania organizované úradom EPSO, keďže žiadne ustanovenie nepriznalo úradu EPSO ani kolégiu vedúcich administratívnych útvarov právomoc stanoviť taký všeobecne uplatniteľný režim alebo v tejto súvislosti prijať zásadné pravidlá, od ktorých by sa oznámenie o výberovom konaní mohlo odchýliť len výnimočne. Úradu EPSO nič nebráni v tom, aby v záujme rovnosti zaobchádzania a právnej istoty prijal a uverejnil také akty, ako sú všeobecné pravidlá a všeobecné usmernenia, ktorých cieľom je oznámiť, ako v určitých situáciách mieni používať voľnú úvahu, ktorú mu tieto ustanovenia priznávajú, pričom je však úrad EPSO takými textami viazaný len v rozsahu, v akom sa neodchyľujú od všeobecne záväzných pravidiel upravujúcich jeho právomoci, a pod podmienkou, že sa ich prijatím nevzdáva výkonu právomoci, ktorá mu prináleží pri vyhodnocovaní potrieb inštitúcií a orgánov Únie, vrátane ich jazykových potrieb, v rámci organizovania rôznych výberových konaní.

1| Vec C-621/16 P, *Komisia/Taliansko*.

2| Oznámenie o verejnom výberovom konaní – EPSO/AD/276/14 – Administrátori (AD 5) (Ú. v. EÚ C 74 A, 2014 s. 4) a oznámenie o verejnom výberovom konaní – EPSO/AD/294/14 – Administrátori (AD 6) v oblasti ochrany údajov (Ú. v. EÚ C 391 A, 2014, s. 1).

3| Všeobecné pravidlá platné pre verejné výberové konania (Ú. v. EÚ C 60 A, 2014, s. 1).

Z uvedeného vyplýva, že všeobecné pravidlá a všeobecné usmernenia sa musia vykladať tak, že predstavujú nanajvýš oznámenia, ktorými sa vyhlasujú kritériá, podľa ktorých má EPSO v úmysle postupovať pri voľbe jazykového režimu výberových konaní, ktorých organizovaním je poverený.

Všeobecný súd v druhom rade konštatuje, že každé oznámenie o výberovom konaní sa prijíma s cieľom stanoviť pravidlá upravujúce postup priebehu jedného alebo viacerých konkrétnych výberových konaní, ktoré upravuje, ako aj normatívny rámec v závislosti od cieľa stanoveného menovacím orgánom. Práve tento normatívny rámec zavedený v konkrétnom prípade v súlade so všeobecne záväznými pravidlami uplatniteľnými na organizáciu výberových konaní upravuje postup daného výberového konania od momentu uverejnenia predmetného oznámenia až do uverejnenia rezervného zoznamu obsahujúceho mená úspešných uchádzačov daného výberového konania. Preto je potrebné konštatovať, že také oznámenie o výberovom konaní, ako sú napadnuté oznámenia, ktoré vzhľadom na osobitné potreby dotknutých inštitúcií alebo orgánov Únie zavádza normatívny rámec konkrétneho výberového konania, vrátane jeho jazykového režimu, a vyvoláva tak samostatné právne účinky, nemožno v zásade považovať za potvrdzujúci akt alebo akt výlučne vykonávajúci skoršie akty. V dôsledku toho napadnuté oznámenia predstavujú akty, ktoré vyvolávajú záväzné právne účinky, pokiaľ ide o jazykový režim predmetných výberových konaní, a teda predstavujú napadnuteľné akty, pričom skutočnosť, že pri ich prijímaní EPSO zohľadnil kritériá stanovené vo všeobecných pravidlách a všeobecných usmerneniach, na ktoré napadnuté oznámenia výslovne odkazujú, nemôže toto konštatovanie spochybniť.

2. AKTÍVNA LEGITIMÁCIA

PRIAMA DOTKNUTOSŤ

V uznesení z 28. septembra 2016, *PAN Europe a i./Komisia* (T-600/15, [EU:T:2016:601](#)), poskytol Všeobecný súd spresnenie kritéria priamej dotknutosti na účely posúdenia aktívnej legitímácie ako žalobca v prípade združenia včelárov a organizácií na ochranu životného prostredia s cieľom dosiahnuť zrušenie vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2015/1295⁴ v rozsahu, v akom toto vykonávacie nariadenie za určitých podmienok schvaľuje účinnú látku sulfoxaflor ako zložku prípravkov na ochranu rastlín podľa nariadenia (ES) č. 1107/2009⁵ a zaraďuje túto látku do prílohy k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) č. 540/2011⁶.

V tejto súvislosti Všeobecný súd na úvod uvádza, že právnym dôsledkom schválenia sulfoxafloru a jeho zaradenia na zoznam schválených účinných látok, ktoré vyplývajú z napadnutého aktu, je možnosť členských štátov pri splnení radu ďalších podmienok povoliť uvedenie prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich sulfoxaflor na trh, ak je v tomto zmysle podaná žiadosť. Napadnutý akt má teda priamy vplyv na právne postavenie členských štátov, ako aj na právne postavenie prípadných žiadateľov o povolenie na uvedenie prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich sulfoxaflor na trh. Podľa Všeobecného súdu schválenie účinnej látky sulfoxaflor napadnutým aktom nepredstavuje žiadne ohrozenie pre výrobnú činnosť členov združenia, ktoré je žalobcom, a preto nevyvoláva právne účinky na ich právo na vlastníctvo a ani na ich právo podnikáť. Aj

4) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1295 z 27. júla 2015, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh schvaľuje účinná látka sulfoxaflor a ktorým sa mení príloha k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) č. 540/2011 (Ú. v. EÚ L 199, 2015, s. 8).

5) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 2009, s. 1).

6) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 540/2011 z 25. mája 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok (Ú. v. EÚ L 153, 2011, s. 1).

keby totiž použitie prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich sulfoxaflor mohlo skutočne ohroziť obchodné činnosti členov združenia, ktoré je žalobcom, tieto hospodárske dôsledky sa netýkajú ich právneho postavenia, ale iba ich faktického postavenia. Okrem toho, táto údajná hrozba predpokladá aj schválenie prípravku na ochranu rastlín obsahujúceho sulfoxaflor členským štátom. Preto dotknutosť práva členov združenia, ktoré je žalobcom, na vlastníctvo a dotknutosť ich práva podnikat' napadnutým aktom, aj keby sa táto dotknutosť mala kvalifikovať ako právna, nemôže byť v žiadnom prípade kvalifikovaná ako priama.

Ako ďalej spresňuje Všeobecný súd, výklad článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, a najmä kritéria priamej dotknutosti, nespochybňujú ani články 37 a 47 Charty základných práv Európskej únie. Pokiaľ totiž ide o článok 37 Charty základných práv, tento článok obsahuje len zásadu, ktorá stanovuje všeobecnú povinnosť Únie týkajúcu sa cieľov, ktoré má sledovať v rámci svojich politík, a nie právo podať žaloby vo veciach životného prostredia na sudy Únie. Pokiaľ ide o článok 47 Charty základných práv, cieľom tohto ustanovenia nie je zmena systému súdneho preskúmania upraveného v zmluvách, a najmä pravidiel o prípustnosti žaloby podanej priamo na súd Únie. Všeobecný súd napokon pripomína, že medzinárodné dohody uzatvorené Úniou, ku ktorým patrí Aarhuský dohovor⁷, nemajú prednosť pred primárnym právom Únie, takže nemožno pripustiť odchýlku od článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ na základe uvedeného dohovoru. Okrem toho, keďže článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru neobsahuje nijakú nepodmienenú a dostatočne presnú povinnosť takej povahy, aby priamo upravovala právne postavenie jednotlivcov, subjekty podliehajúce súdnej právomoci sa pred súdmi Únie nemôžu priamo odvolávať na toto ustanovenie. Navyše, ako uvádza Všeobecný súd, samotný Aarhuský dohovor formuláciami „členovia verejnosti“, ak „sú splnené podmienky uvedené v[o] vnútroštátnom práve, ak sú nejaké“, v skutočnosti podmieňuje práva, ktoré jeho článok 9 ods. 3 priznáva členom verejnosti pod podmienkou splnenia kritérií prípustnosti vyplývajúcich z článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Preto nebolo preukázané, že článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ, ako ho vykladajú sudy Únie, je nezlučiteľný s článkom 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

a. OSOBNÁ DOTKNUTOSŤ

Rozsudok z 13. decembra 2016, *IPSO/ECB* (T-713/14, [EU:T:2016:727](#)), bol príležitosťou, aby sa Všeobecný súd vyjadril k aktívnej legitímácii odborovej organizácie v rámci žaloby smerujúcej k zrušeniu aktu Výkonnej rady Európskej centrálnej banky (ECB), ktorým sa obmedzuje maximálna doba, počas ktorej ECB bude môcť využiť služby toho istého dočasného zamestnanca na výkon úloh sekretárskej a administratívnej povahy, na dva roky. Túto žalobu podala organizácia International and European Public Services Organisation v Spolkovej republike Nemecko (IPSO).

Všeobecný súd pripomína, že žaloby podané odborovými združeniami, sú prípustné v troch situáciách, a to pokiaľ tieto združenia zastupujú záujmy osôb, ktoré by sami boli oprávnené podať žalobu, alebo pokiaľ sú individualizované z dôvodu ovplyvnenia ich vlastných záujmov ako združení najmä preto, že ich negociačná pozícia bola dotknutá aktom, ktorého zrušenie sa navrhuje, alebo aj vtedy, keď im ustanovenie normatívnej povahy výslovne priznáva viacero oprávnení procesného charakteru. V prejednávanej veci sa žalobkyňa odvolávala na svoju aktívnu legitimáciu konkrétne na základe jej vlastných záujmov ako sociálneho partnera a vyjednávateľa, ktorý sa zúčastnil diskusií týkajúcich sa postavenia dočasných zamestnancov v rámci ECB.

Všeobecný súd zdôrazňuje, že len samotná skutočnosť, že sa odborová organizácia zúčastnila na rokovaní, nepostačuje na vznik osobnej dotknutosti porovnateľnej s postavením adresáta napadnutého aktu. Žaloba

7) Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, podpísaný 25. júna 1998 a schválený v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, 2005 s. 1).

takejto organizácie však môže byť vyhlásená za prijateľnú v prípade, že napadnutým aktom bola dotknutá jej negociačná pozícia a to v osobitných situáciách, v ktorých mala postavenie vyjednávača, ktoré bolo jasne obmedzené a úzko spojené so samotným predmetom napadnutého aktu. V prejednávanej veci sa pritom Všeobecný súd domnieva, že pozícia žalobkyne ako sociálneho partnera ECB v rámci dotknutých rokovaní postačuje na preukázanie toho, že je napadnutým aktom osobne dotknutá v zmysle článku 263 ZFEÚ. Táto vlastnosť ju totiž odlišuje od akejkoľvek inej odborovej organizácie zastupujúcej osoby zamestnané v ECB alebo pre ňu pracujú, keďže spomedzi rôznych odborových organizácií, ktoré prípadne vykonávajú činnosť na účely ochrany záujmov týchto osôb, sa práve žalobkyňa ako jediná zapojila do rokovaní s ECB týkajúcich sa práve otázok, ktorým sa venuje napadnutý akt.

3. POJEM REGULAČNÝ AKT, KTORÝ SI NEVYŽADUJE VYKONÁVACIE OPATRENIA

V roku 2016 mal Všeobecný súd viacero možností vyjadriť sa k pojmu regulačný akt, ktorý si nevyžaduje vykonávacie opatrenia v zmysle tretieho predpokladu uvedeného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ. V prvom rade, vo veciach, ktoré viedli k vydaniu rozsudkov vo veciach zo 14. januára 2016, *Tilly-Sabco/Komisia* (T-397/13, vec v odvolacom konaní⁸, [EU:T:2016:8](#)), a zo 14. januára, *Doux/Komisia* (T-434/13, neuvyverejnený, [EU:T:2016:7](#)), boli Všeobecnému súdu predložené žaloby podané dvomi spoločnosťami pôsobiacimi najmä v oblasti vývozu celých zmrazených kurčiat do krajín Stredného východu. Tieto žaloby smerovali k zrušeniu vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 689/2013⁹, ktorým Komisia stanovila na nulu sumu vývozných náhrad v oblasti hydinového mäsa pre tri kategórie celých zmrazených kurčiat.

Žalobkyne tvrdili, že ich žaloby sú prípustné podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, keďže napadnuté nariadenie predstavuje regulačný akt, ktorý si nevyžaduje vykonávacie opatrenia. V tejto súvislosti Všeobecný súd najprv uvádza, že z judikatúry nepochybne vyplýva, že pojem regulačný akt, ktorý si nevyžaduje vykonávacie opatrenia v zmysle uvedeného ustanovenia sa má vykladať s prihliadnutím na cieľ tohto ustanovenia, ktorý spočíva v poskytnutí účinnej právnej ochrany. Neznamená to však, že tento pojem sa má skúmať výlučne s prihliadnutím na uvedený cieľ. Vzhľadom na znenie tretieho predpokladu uvedeného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ môžu vykonávacie opatrenia v zmysle tohto ustanovenia tvoriť len opatrenia, ktoré orgány alebo organizácie Únie alebo vnútroštátne orgány prijímajú v rámci bežného chodu vecí. Pokiaľ v rámci bežného chodu vecí orgány alebo organizácie Únie a vnútroštátne orgány neprijmú nijaké opatrenie na vykonanie regulačného aktu alebo na konkretizáciu jeho dôsledkov vo vzťahu ku každému z dotknutých subjektov, takýto regulačný akt si nevyžaduje vykonávacie opatrenia. Zároveň musí ísť o opatrenia, ktoré prirodzene nadväzujú na regulačný akt. Preto nestačí, aby subjekt mal možnosť umelo donútiť správny orgán prijať opatrenie, ktoré možno napadnúť opravným prostriedkom, keďže takéto opatrenie nepredstavuje opatrenie, ktoré si regulačný akt „vyžaduje“.

Z dôvodu stanovenia sumy vývozných náhrad na nulu napadnutým vykonávacím nariadením a z dôvodu neexistencie povinnosti predložiť vývozný certifikát na účely vývozu dotknutých výrobkov sa však v rámci bežného chodu vecí vnútroštátnym orgánom nepredkladá nijaká žiadosť o vývozný certifikát vyžadujúca si predchádzajúce stanovenie vývozných náhrad. V prípade neexistencie žiadostí v tomto zmysle vnútroštátne orgány v rámci bežného chodu vecí neprijímajú žiadne opatrenie na vykonanie napadnutého vykonávacieho

8| Vec C-183/16 P, *Tilly-Sabco/Komisia*.

9| Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 689/2013 z 18. júla 2013, ktorým sa stanovujú vývozné náhrady za hydinové mäso (Ú. v. EÚ L 196, 2013, s. 13).

nariadenia. Neexistuje teda nijaké opatrenie, ktoré by konkretizovalo dôsledky napadnutého nariadenia vo vzťahu k rôznym dotknutým hospodárskym subjektom.

V tejto súvislosti by z predloženia žiadosti vnútroštátnemu orgánu výlučne na účely získania prístupu k spravodlivosti vyplývalo, že táto žiadosť nebola predložená v rámci bežného chodu vecí. Keďže vnútroštátny orgán by nemal inú možnosť ako stanoviť sumu náhrad na nulu, hospodársky subjekt za týchto podmienok nemôže mať nijaký záujem na stanovení náhrad vnútroštátnym orgánom, s výnimkou umelého dosiahnutia prijatia aktu, ktorý by mohol byť predmetom žaloby. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté vykonávacie nariadenie si nevyžaduje vykonávacie opatrenia v zmysle v zmysle tretieho predpokladu uvedeného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

V druhom rade, vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 15. septembra 2016, **Ferracci/Komisia** (T-219/13, vec v odvolacom konaní¹⁰, [EU:T:2016:485](#)), rozhodoval Všeobecný súd o žalobe podanej majiteľom turistického ubytovacieho zariadenia, ktoré sa nachádza neďaleko Ríma (Taliansko) proti rozhodnutiu Komisie o daňovom režime oslobodenia nekomerčných subjektov z miestnej dane z nehnuteľností. Aj keď Komisia týmto rozhodnutím vyhlásila dotknutý režim za čiastočne nezlučiteľný s vnútorným trhom, nenariadila jeho vymáhanie ako štátnej pomoci, keďže sa domnievala, že vymáhanie štátnej pomoci je nemožné.

Pokiaľ ide v prvom rade o otázku, či napadnuté rozhodnutie predstavuje regulačný akt, Všeobecný súd sa domnieva, že rozhodnutie Komisie v oblasti štátnej pomoci, ktoré sa uplatňuje na objektívne určené situácie a zahŕňa právne účinky vzhľadom na určitú kategóriu osôb vymedzených všeobecným a abstraktným spôsobom, je všeobecne záväzný. Konkrétne, rozhodnutie týkajúce sa daňového režimu členského štátu má za cieľ preskúmať podľa článku 107 ZFEÚ, či vnútroštátna právna úprava uplatnená na neurčitý počet osôb vymedzených všeobecným a abstraktným spôsobom obsahuje prvky štátnej pomoci a eventuálne, či je zlučiteľná s vnútorným trhom a vymáhateľná. S prihliadnutím na povahu právomoci, ktorú má Komisia na základe ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa štátnej pomoci, také rozhodnutie odzrkadľuje, aj keď má len jedného adresáta, pôsobnosť vnútroštátnych nástrojov, ktoré sú predmetom preskúmania uskutočneného touto inštitúciou, či už ide o priznanie potrebného oprávnenia na to, aby sa opatrenie pomoci uplatnilo alebo na upravenie následkov vyplývajúcich z jeho prípadnej protiprávnej povahy alebo z nezlučiteľnosti s vnútorným trhom. Prevádzkovatelia, ktorí spadajú do oblasti pôsobnosti dotknutých nástrojov, sú pritom definovaní všeobecným a abstraktným spôsobom. Preto majú tieto nástroje všeobecnú záväznosť.

Pokiaľ ide v druhom rade o existenciu vykonávacích opatrení napadnutého rozhodnutia, Všeobecný súd sa domnieva, že v rozsahu, v akom sa Komisia domnievala, že je absolútne nemožné pristúpiť k vymáhaniu protiprávnej pomoci poskytnutej členským štátom, a teda rozhodla sa neuložiť tomuto členskému štátu povinnosť vymáhania od každého príjemcu súm priznaných na základe uvedeného režimu, vnútroštátne orgány nemusia na vykonanie napadnutého rozhodnutia prijať žiadne opatrenie, osobitne pokiaľ ide o žalobcu. Všeobecný súd ďalej uvádza, že pokiaľ sa Komisia domnieva, že vnútroštátne opatrenie nepredstavuje pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, napadnuté rozhodnutie si nevyžaduje prijatie žiadneho vykonávacieho opatrenia a vnútroštátne orgány sa v tejto súvislosti obmedzia na uplatnenie vnútroštátnej právnej úpravy. Na vnútroštátnej úrovni nebude na účely výkonu uvedeného rozhodnutia prijaté žiadne opatrenie, osobitne nie pokiaľ ide o žalobcu.

10| Vec C-624/16 P, *Komisia/Ferracci*.

4. DODRŽANIE FORMÁLNYCH POŽIADAVIEK A LEHÔT NA PODANIE ŽALOBY

Vo veci, v ktorej bolo vydané uznesenie z 22. júna 2016, **1&1 Telecom/Komisia** (T-43/16, [EU:T:2016:402](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe smerujúcej k zrušeniu rozhodnutia Komisie o vykonaní nápravných opatrení stanovených v konečných záväzkoch pripojených k rozhodnutiu o podmiennečnom súhlase s koncentráciou. Komisia tvrdila, že žaloba je neprípustná, keďže ju nepodpísal advokát, ktorý je právnym zástupcom žalobkyne.

Všeobecný súd v tejto súvislosti pripomenul, že absencia podpisu žaloby advokátom oprávneným vykonávať procesné akty pred Všeobecným súdom nepatrí medzi formálne nedostatky, ktoré možno odstrániť po uplynutí lehoty na podanie opravného prostriedku v súlade s článkom 19 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ako aj s článkom 51 ods. 4 a článkom 78 ods. 5 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu. Požiadavka podpisu žaloby zástupcom žalobcu, ktorá na účely právnej istoty sleduje zabezpečenie pravosti žaloby a vylúčenie rizika, že táto žaloba nie je v skutočnosti dielom autora oprávneného na tento účel, sa totiž musí považovať za podstatné formálne pravidlo a musí sa uplatňovať striktne tak, aby jej nedodržanie malo za následok neprípustnosť žaloby.

V tejto veci Všeobecný súd konštatuje, že žalobu skutočne podpísal advokát oprávnený vykonávať procesné akty pred Všeobecným súdom. Je pravda, že prvá strana žaloby uvádza, že žalobkyňa zastupuje advokát usadený v Bruseli (Belgicko), aj keď podanie prostredníctvom aplikácie e-Curia urobil solicitor zapísaný v Law Society Anglicka a Walesu, ktorý je spoločníkom uvedeného advokáta v tej istej advokátskej kancelárii. Nie je však sporné, že tento solicitor je členom európskej komory a z tohto dôvodu je oprávnený vykonávať procesné akty pred Všeobecným súdom.

Samotná skutočnosť, že meno tohto solicitora sa nevyskytuje na prvej strane žaloby, nepostačuje na spochybnenie jeho postavenia ako zástupcu žalobkyne. Toto postavenie je totiž potvrdené skutočnosťou, že žalobkyňa predložila splnomocnenie udeľujúce tejto osobe plnú moc na zastupovanie. Okolnosť, že toto splnomocnenie nebolo predložené súčasne so žalobou, nemôže nič na tomto konštatovaní zmeniť, ani viesť k neprípustnosti žaloby, keďže takéto opomenutie pri podaní žaloby možno napraviť a žalobkyňa tak aj urobila v lehote stanovenej na základe článku 78 ods. 5 rokovacieho poriadku.

Navyše, použitie účtu v aplikácii e-Curia sa nielenže považuje za podpis v zmysle článku 3 rozhodnutia rozhodnutie o aplikácii e-Curia¹¹, ale na rozdiel od obyčajného vlastnoručného podpisu tiež automaticky poskytuje informácie o totožnosti, označení a adrese podpisanej osoby zastupujúcej žalobcu. V dôsledku toho na žalobu treba hľadiť tak, že splnila aj podmienku uvedenia označenia a adresy zástupcu žalobcu uvedenú v článku 76 písm. b) rokovacieho poriadku. V každom prípade absencia uvedenia adresy dotknutého advokáta alebo skutočnosti, že je zástupcom žalobkyne, v texte žaloby nemôže sama osebe spôsobiť neprípustnosť žaloby platne podpísanej advokátom Únie splnomocneným žalobkyňou, či už je jeho podpis vlastnoručný alebo elektronický, a podanej v lehote upravenej v článku 263 šiestom odseku ZFEÚ.

V rozsudku z 18. októbra 2016, **Sina Bank/Rada** (T-418/14, [EU:T:2016:619](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe podanej irackou bankou napádajúcou reštriktívne opatrenia, ktoré boli voči nej prijaté. Rada Európskej únie sa pred Všeobecným súdom odvolala na neprípustnosť tretieho žalobného návrhu, ktorý

11 | Rozhodnutie Všeobecného súdu zo 14. septembra 2011 o podávaní a doručovaní procesných písomností prostredníctvom aplikácie e-Curia (Ú. v. EÚ C 289, 2011, s. 9).

sa týkal zrušenia rozhodnutia (SZBP) 2015/1008¹² a vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2015/1001¹³, v rozsahu, v akom tieto akty ponechali názov žalobkyne na spornom zozname. Podľa Rady začala oznámením týchto aktov advokátom žalobkyne 26. júna 2015 plynúť lehota na podanie žaloby proti uvedeným aktom, ktorá sa skončila 5. septembra 2015.

Všeobecný súd zdôrazňuje, že návrhy na prispôsobenie žalobných návrhov sú podmienené dodržaním lehoty na podanie žaloby podľa článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ. Aby mohla táto lehota na podanie žaloby žalobkyni začať plynúť, Komisia jej mala individuálne oznámiť rozhodnutie 2015/1008 a vykonávacie nariadenie 2015/1001, ak poznala jej adresu. Všeobecný súd podotýka, že v prejednávanej veci Rada oznámila žalobkyni tieto akty prostredníctvom jej advokátov listom a e-mailom z 26. júna 2015.

Článok 263 šiesty odsek ZFEÚ však hovorí o „oznámení [aktu] žalobcovi“, a nie o oznámení aktu jeho zástupcovi. Z toho vyplýva, že pokiaľ musí byť akt oznámený, aby mohla začať plynúť lehota na podanie žaloby, takýto akt musí byť v zásade zaslaný jeho adresátovi, a nie advokátom, ktorí ho zastupujú. V prejednávanej veci však uplatniteľná právna úprava, teda článok 24 ods. 3 rozhodnutia 2010/413/SZBP¹⁴ a článok 46 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 267/2012¹⁵, žiadnym spôsobom výslovne neodkazuje na možnosť oznámiť reštriktívne opatrenia prijaté v súvislosti s osobou alebo subjektom zástupcovi tejto osoby alebo subjektu, ale výslovne uvádza, že ak je adresa dotknutej osoby alebo subjektu známa, musí im byť rozhodnutie o tom, že sa na nich uplatnia reštriktívne opatrenia, oznámené priamo. Rozhodnutie 2015/1008 a vykonávacie nariadenie 2015/1001 preto mali byť oznámené priamo žalobkyni, ktorej adresu Rada poznala. Keďže okrem toho nič neumožňuje konštatovať, že žalobkyňa uzavrela s Radou dohodu o tom, že dotknuté akty jej budú oznamované na adresu jej advokátov, a teda ich prostredníctvom, Všeobecný súd sa domnieva, že reálne odovzdanie dotknutých aktov advokátom žalobkyne nie je doručením, a teda oznámením týchto aktov samotnej žalobkyni.

ZNEUŽITIE KONANIA

Vo veci, v ktorej bolo vydané uznesenie zo 16. marca 2016, *One of Us a i./Komisia* (T-561/14, [EU:T:2016:173](#)), bol Všeobecný súd prizvaný k tomu, aby spresnil pojem zneužitia konania, a to v dôsledku toho, že žalobcovia uverejnili na internetovej stránke návrhy na vstup vedľajších účastníkov do konania, pričom k tomuto návrhu pripojili negatívne poznámky o organizáciách, ktoré podali takéto návrhy.

Všeobecný súd pripomína, že podľa pravidiel, ktoré upravujú prejednávanie vecí pred ním, sú účastníci konania chránení proti zneužívaniu procesných dokumentov. Táto ochrana odráža podstatný aspekt všeobecnej zásady riadneho výkonu spravodlivosti, podľa ktorej majú účastníci konania právo obhajovať svoje záujmy bez akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu, najmä zo strany verejnosti. Z toho vyplýva, že na účely ochrany pokojného priebehu rozpravy medzi účastníkmi konania, ako aj porady dotknutého súdu môže účastník konania, ktorému bol umožnený prístup k procesným dokumentom iných účastníkov konania, využiť toto právo len na obhajobu svojej vlastnej veci s vylúčením akéhokoľvek iného cieľa, ako je vyvolávanie kritiky verejnosti namierenej proti tvrdeniam iných účastníkov konania. Konanie v rozpore s týmto aspektom všeobecnej zásady riadneho

12 | Rozhodnutie Rady 2015/1008/SZBP z 25. júna 2015, ktorým sa mení rozhodnutie 2010/413/SZBP o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 161, 2015, s. 19).

13 | Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 2015/1001 z 25. júna 2015, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 267/2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 161, 2015, s. 1).

14 | Rozhodnutie Rady z 26. júla 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu a o zrušení spoločnej pozície 2007/140/SZBP (Ú. v. EÚ L 195, 2010, s. 39).

15 | Nariadenie Rady (EÚ) č. 267/2012 z 23. marca 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 961/2010 (Ú. v. EÚ L 88, 2012, s. 1).

výkonu spravodlivosti predstavuje zneužitie konania, na ktoré sa môže prihliadať pri rozdelení náhrady trov konania. Táto ochrana účastníkov súdneho konania sa musí vzťahovať aj na navrhovateľa, ktorý podal návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania, a ktorý sa teda tiež podieľa na súdnej činnosti a z tohto dôvodu musí mať nárok na rovnakú úroveň ochrany ako účastníci konania, pokiaľ ide o možnosť obhajovať svoje záujmy nezávisle od akýchkoľvek vonkajších vplyvov.

Z hľadiska týchto úvah sa Všeobecný súd domnieva, že v prejednávanej veci sa žalobcovia dopustili zneužitia konania tým, že uverejnili návrhy na vstup vedľajších účastníkov do konania na internete, pričom uviedli priamy odkaz na konanie pred Všeobecným súdom a obe navrhujúce spoločnosti prezentovali negatívne so zámerom vyvolať voči nim vo verejnosti negatívne pocity, čo je možné zohľadniť pri rozhodnutí o rozdelení náhrady trov konania podľa článku 135 ods. 2 rokovacieho poriadku.

PRÁVNA POMOC

V uznesení zo 17. februára 2016, **KK/EASME** (T-376/15 AJ, [EU:T:2016:89](#)), Všeobecný súd poskytol spresnenia podmienok priznania právnej pomoci podľa článkov 146 až 150 rokovacieho poriadku.

V tejto súvislosti Všeobecný súd najprv uviedol, že posúdenie hospodárskej situácie na účely rozhodnutia, či sa má právnickej osobe priznať právna pomoc, nemožno vykonať len s prihliadnutím na jej finančné prostriedky posudzované samostatne bez ohľadu na situáciu priamych alebo nepriamych držiteľov jej kapitálu. Ako totiž Všeobecný súd podotýka, podmienky priznania právnej pomoci uvedené v článkoch 146 až 150 rokovacieho poriadku je potrebné vykladať vo svetle zásady uvedenej v článku 47 ods. 3 Charty základných práv, ktorý vyžaduje, aby sa právna pomoc poskytovala osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky, v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie účinného prístupu k spravodlivosti. V prípade právnickej osoby však nemožno predpokladať, že je zbavená účinného prístupu k spravodlivosti v zmysle článku 47 Charty základných práv len na základe skutočnosti, že priami alebo nepriami držiteľia jej kapitálu odmietajú použiť prostriedky, ktorými disponujú, aby umožnili tejto právnickej osobe podať žalobu na súde. Za takýchto okolností nie je úlohou rozpočtu Únie prostredníctvom prostriedkov, ktorými disponuje Všeobecný súd, nahrádzať nečinnosť osôb, ktoré riadia dotknutú právnickú osobu a ktoré majú prvoradý záujem na obrane jej práv.

Preto Všeobecný súd uzatvára, že na účely posúdenia hospodárskej situácie právnickej osoby, ktorá žiada o priznanie právnej pomoci, sa musí prihliadať nielen na jej vlastné finančné prostriedky, ale aj na prostriedky, ktorými celkovo disponuje skupina podnikov, ktorej je priamou alebo nepriamou súčasťou, a na finančné možnosti jej akcionárov a spoločníkov, fyzických alebo právnických osôb.

UPLATŇOVANIE NOVÉHO ROKOVACIEHO PORIADKU

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 25. mája 2016, **Komisía/McCarron.Poultry** (T-226/14, [EU:T:2016:313](#)), sa Všeobecný súd vyjadril kčasovej uplatniteľnosti článku 123 rokovacieho poriadku, ktorý zmenil režim stanovený v doteraz účinnom rokovacom poriadku z 2. mája 1991, týkajúci sa rozsudkov pre zmeškanie. V danej veci išlo o žalobu zo strany Komisie, ktorá smerovala k vráteniu časti preddavkov vyplatených Komisiou v rámci zmluvy týkajúcej sa piateho rámcového programu Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technologického vývoja a demonštračných aktivít (1998 – 2002). Vzhľadom na to, že Komisia v danej veci podala 10. marca 2015 návrh na základe článku 122 ods. 1 rokovacieho poriadku z 2. mája 1991, smerujúci k tomu, aby Všeobecný súd o veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, avšak 1. júla 2015 nadobudol účinnosť rokovací poriadok, ktorý obsahuje vo svojom článku 123 nové ustanovenia týkajúce sa rozsudkov pre zmeškanie, bolo potrebné, aby Všeobecný súd určil, ktoré ustanovenie sa vzťahuje na prejednávanú vec.

Všeobecný súd podotýka, že keďže žiadne prechodné ustanovenie sa výslovne netýka článku 123 rokovacieho poriadku, toto ustanovenie, ktoré je procesným ustanovením, je potrebné pokladať za bezprostredne uplatniteľné od nadobudnutia účinnosti rokovacieho poriadku 1. júla 2015, a teda aj ako uplatniteľné na prejednávajúcu vec, ktorá prebiehala v momente tohto nadobudnutia účinnosti. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že aj za predpokladu, že by pravidlá uplatniteľné na rozhodnutie o návrhoch žalobkyne v rámci konania o rozsudku pre zmeškanie mohli byť čiastočne pokladané za pravidlá z oblasti hmotného práva, keďže priamo ovplyvňujú záujmy účastníkov konania, táto okolnosť by nemala žiaden význam. Keďže situácia, ktorá vznikla nepredložením vyjadrenia k žalobe a podaním žiadosti o rozhodnutie o veci rozsudkom pre zmeškanie, sa definitívne ustáli až v momente, keď Všeobecný súd o takejto žiadosti rozhodne, takéto pravidlá sa uplatňujú okamžite.

Platí teda, že Všeobecný súd podľa článku 123 ods. 3 rokovacieho poriadku v rozsudku pre zmeškanie vyhovie návrhom žalobcu, pokiaľ nie je zjavne nepríslušný rozhodnúť o žalobe, táto žaloba nie je zjavne neprípustná alebo jej zjavne nechýba akýkoľvek právny základ. Všeobecný súd konštatuje, že v prejednávanej veci je príslušný rozhodnúť o podanej žalobe na základe arbitrážnej doložky podľa článku 272 ZFEÚ uvedenej v článku 5 ods. 2 spornej zmluvy. Okrem toho sa domnieva, že nie je žiadna pochybnosť o tom, že žaloba je prípustná, a že vzhľadom na ustanovenia tejto zmluvy a na opis skutkového stavu zo strany Komisie v žalobe, ktorý potvrdzujú aj písomnosti v spise, žalobe zjavne nechýba akýkoľvek právny základ.

II. INŠTITUCIONÁLNE PRÁVO – EURÓPSKA INICIATÍVA OBČANOV – SOCIÁLNA POLITIKA

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 19. apríla 2016, *Costantini a i./Komisia* (T-44/14, [EU:T:2016:223](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe smerujúcej k zrušeniu rozhodnutia Komisie, ktorým sa zamietla žiadosť o registráciu európskej iniciatívy občanov (ďalej len „EIO“), ktorej predmetom bolo vyzvať Európsku úniu, aby „navrhla legislatívu, ktorá bude chrániť základné právo na ľudskú dôstojnosť tým, že zabezpečí primeranú sociálnu ochranu a prístup k prijateľne kvalitnej dlhodobej starostlivosti nad rámec zdravotnej starostlivosti“. Cieľom spornej EIO bolo predovšetkým to, aby bola dlhodobá starostlivosť na základe článku 14 ZFEÚ vyňatá z pravidiel vnútorného trhu a kvalifikovaná ako služba všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „SVHZ“). Komisia založila svoje zamietnutie na článku 4 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 211/2011¹⁶, keďže sa domnievala, že uvedený návrh je zjavne mimo rámca jej právomoci predložiť návrh právneho aktu Únie na účely vykonávania Zmlúv. Osobitne sa domnievala, že článok 14 ZFEÚ nepredstavuje platný právny základ pre návrh EIO, pretože normotvorca Únie nemôže členským štátom uložiť povinnosť, aby poskytovali SVHZ.

Všeobecný súd v prvom rade uvádza, že Komisia v napadnutom rozhodnutí oprávnene dospela k záveru, že vzhľadom na rozdelenie právomocí medzi členské štáty a Úniu v oblasti SVHZ, Komisia zjavne nemôže predložiť návrh aktu založeného na článku 14 ZFEÚ, ktorého cieľom je kvalifikovať dlhodobú starostlivosť ako SVHZ. Členské štáty majú totiž právo, pokiaľ dodržiavajú právo Únie, určiť rozsah a organizáciu svojich SVHZ. Disponujú širokou mierou voľnej úvahy pri definovaní toho, čo považujú za SVHZ, pričom Komisia môže spochybniť vymedzenie týchto služieb členským štátom iba v prípade zjavného pochybenia. Túto výsadu členského štátu týkajúcu sa definovania SVHZ potvrdzuje to, že neexistuje ani pôsobnosť špeciálne priznaná Únii, ako ani presná a úplná definícia pojmu SVHZ v práve Únie.

16| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 211/2011 zo 16. februára 2011 o iniciatíve občanov (Ú. v. EÚ L 65, 2011, s. 1).

V druhom rade sa Všeobecný súd domnieva, že Komisia v napadnutom rozhodnutí oprávnene dospela k záveru, že zjavne nemôže predložiť návrh aktu založený na článku 14 ZFEÚ, ktorého cieľom je vyňatie dlhodobej starostlivosti z uplatňovania pravidiel vnútorného trhu. Z článku 14 ZFEÚ totiž vyplýva, že špecifické pravidlá, ktoré stanovuje, sa uplatňujú na SVHZ bez toho, aby tým bol dotknutý článok 106 ZFEÚ. Podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ však aj podniky poverené poskytovaním takýchto služieb podliehajú pravidlám zmlúv, najmä pravidlám týkajúcim sa vnútorného trhu a pravidlám hospodárskej súťaže, čo je zásada, od ktorej sa možno odchýliť len za striktných podmienok, ktorých existencia závisí od právnych a skutkových okolností v každom členskom štáte, a musí byť preukázaná v každom jednotlivom prípade členským štátom alebo podnikom, ktorý sa na ňu odvoláva. Z toho podľa Všeobecného súdu vyplýva, že Komisia nemôže vo všeobecnosti navrhnúť vyňať z uplatňovania pravidiel vnútorného trhu služby, ktorých kvalifikácia ako SVHZ závisí od vnútroštátnej politiky každého členského štátu.

III. PRAVIDLÁ HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE VZŤAHUJÚCE SA NA PODNIKY

VŠEOBECNÉ OTÁZKY

Rok 2016 bol bohatý na vývoj judikatúry v oblasti hospodárskej súťaže, najmä pokiaľ ide o právo na obhajobu, podmienky stanovené na oslobodenie od pokuty, možnosť Komisie rozhodnúť o uskutočnení konania o urovnaní, povinnosť odôvodnenia a neobmedzenú súdnu právomoc súdov Únie.

1. PRÁVO NA OBHAJOBU

a. OZNÁMENIE O VÝHRADÁCH

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 19. januára 2016, **Toshiba/Komisia** (T-404/12, vec v odvolacom konaní¹⁷ [EU:T:2016:18](#)), mal Všeobecný súd preskúmať zákonnosť rozhodnutia, ktorým Komisia opätovne uložila pokuty dvom účastníkom kartelu, a to po čiastočnom zrušení skoršieho rozhodnutia zo strany Všeobecného súdu, ktorý poukázal na metodologickú chybu pri výbere referenčného roka na výpočet výšky pokuty¹⁸. Aj keď Komisia pred prijatím napadnutého rozhodnutia zaslala dotknutým účastníkom konania list o opise skutočností so zhrnutím okolností nového výpočtu pokuty, žalobkyňa namietala, že Komisia namiesto toho, aby jej doručila obyčajný list o opise skutočností, mala poslať nové oznámenie o výhradách.

Všeobecný súd uvádza, že obsah oznámenia o výhradách, ktoré predchádzalo prijatiu skoršieho rozhodnutia, možno zohľadniť v rozsahu, v akom tento obsah nie je spochybnený rozsudkom o čiastočnom zrušení uvedeného rozhodnutia. Okrem toho konštatuje, že rozsudok, ktorý čiastočne zrušil prvé rozhodnutie, nespochybnil pravdivosť, relevantnosť ani dôvodnosť skutkových a právnych okolností týkajúcich sa výpočtu výšky pokuty uvedených v oznámení o výhradách formulovaných v rámci prijímania tohto rozhodnutia.

¹⁷ Vec C-180/16 P, **Toshiba/Komisia**.

¹⁸ Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „b) Právo byť vypočutý“ a v časti „Prínosy v oblasti pôsobnosti článku 101 ZFEÚ – 3. Výpočet výšky pokuty“.

Všeobecný súd ďalej zamietol tvrdenia žalobkyne založené najmä na rozsudku *Cimenteries CBR a i./Komisia*¹⁹, na údajnej rozhodovacej praxi Komisie a na oznámení o osvedčených postupoch²⁰, pričom uzavrel, že zásada dodržania práva na obhajobu Komisii neukladala povinnosť zaslať nové oznámenie o výhradách.

b. PRÁVO BYŤ VYPOČUTÝ

Rozsudok z 19. januára 2016, *Toshiba/Komisia* (T-404/12, vec v odvolacom konaní²¹, [EU:T:2016:18](#)), poskytol Všeobecnému súdu zároveň možnosť spresniť rozsah práva byť vypočutý²².

Všeobecný súd v tejto súvislosti pripomína, že ochrana práva na obhajobu vyžaduje, aby mala dotknutá osoba možnosť v rámci správneho konania účinne vyjadriť svoje stanovisko k pravdivosti a relevantnosti skutkového stavu a uvádzaných okolností, ako aj k dokumentom, o ktoré Komisia oprela svoje tvrdenie o existencii porušenia Zmluvy o FEÚ. Preto, ak Komisia tak ako v tomto prípade po čiastočnom zrušení rozhodnutia, ktorým sa ukladá pokuta, prijme rozhodnutie, ktorým sa mení jej výška, je povinná poskytnúť dotknutému podniku dodatočné informácie, pokiaľ ide o spôsoby uplatnenia jej úmyslu zabezpečiť odstrašujúci účinok pokuty, aby sa mu v tomto ohľade umožnilo účinne vyjadriť svoje stanovisko, a to aj pokiaľ ide o uloženie dodatočnej sumy. Ak však Komisia pred prijatím pozmeňujúceho rozhodnutia zašle uvedenému podniku opis skutočností, nie je potrebné, aby boli predmetné skutočnosti v tomto dokumente podrobne vysvetlené, keďže tento opis skutočností nemá osobitné procesné postavenie. Je skôr potrebné overiť, či bolo dotknutému podniku z hľadiska priebehu celého konania vedúceho k prijatiu pozmeňujúceho rozhodnutia primeraným spôsobom umožnené pochopiť tento zámer a vyjadriť sa k nemu.

Vzhľadom na tieto úvahy Všeobecný súd podotýka, že v prejednávanej veci dotknutý podnik vedel od doručenia pôvodného oznámenia o výhradách, že Komisia má v úmysle zabezpečiť odstrašujúci účinok uloženej pokuty. Ďalej podotýka, že prinajmenšom od pôvodného rozhodnutia mal tento podnik možnosť rozpoznať, že z tohto úmyslu vyplýva uloženie dodatočnej sumy za stanovené obdobie činnosti spoločnosti, pričom tento úmysel nebol spochybnený rozsudkom o čiastočnom zrušení pôvodného rozhodnutia a bol potvrdený tak v opise skutočností, ako aj na stretnutí Komisie s týmto podnikom. Preto Všeobecný súd uzatvára, že nemožno preukázať porušenie práva tohto podniku na obhajobu, pokiaľ ide o úmysel Komisie uložiť mu dodatočnú sumu.

c. POUŽITIE TAJNEJ NAHRÁVKY TELEFONICKÝCH HOVOROV AKO DÔKAZU

V rozsudku z 8. septembra 2016, *Goldfish a i./Komisia* (T-54/14, [EU:T:2016:455](#)), mal Všeobecný súd príležitosť vyjadriť sa k použitiu tajnej nahrávky telefonických hovorov ako dôkazu v rámci vyšetrovania týkajúceho sa porušenia práva hospodárskej súťaže. V tejto veci išlo konkrétne o otázku, či Komisia môže použiť ako dôkaz také dôkazné prostriedky, v danom prípade tajné nahrávky telefonických hovorov, ktoré riadne získala, aj

19 | Rozsudok z 15. marca 2000 (T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, [EU:T:2000:77](#)).

20 | Oznámenie Komisie o osvedčených postupoch vedenia konania podľa článkov 101 [ZFEÚ] a 102 [ZFEÚ] (Ú. v. EÚ C 308, 2011, s. 6)

21 | Vec C-180/16 P, *Toshiba/Komisia*.

22 | Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „a) Oznámenie o výhradách“ a v časti „Prínosy v oblasti pôsobnosti článku 101 ZFEÚ – 3. Výpočet výšky pokuty“.

vtedy, keď boli pôvodne získané treťou osobou, a to prípadne protiprávne, napríklad pri porušení práva na rešpektovanie súkromného života osoby, ktorej sa sporné nahrávky týkajú.

Všeobecný súd v tomto smere uvádza, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že použitie protiprávnej nahrávky ako dôkazu nie je samo osebe v rozpore so zásadami spravodlivosti podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to vrátane takého prípadu, keď bol tento dôkazný prostriedok získaný porušením požiadaviek článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ak dotknutá žalobkyňa nebola zbavená svojho práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu a ak tento dôkaz nepredstavuje jediný dôkaz použitý na odôvodnenie odsúdenia. Ako Všeobecný súd spresňuje, v tomto prípade Komisia v priebehu správneho konania umožnila všetkým účastníkom konania prístup ku všetkým audionahrávkam a sprievodným písomným záznamom k týmto nahrávkam, ktoré boli obsiahnuté v spise. Navyše, sporné audionahrávky nepredstavujú jediný dôkaz, ktorý Komisia použila, keďže konštatovanie porušenia článku 101 ZFEÚ, ktorého sa dopustili žalobkyne, v napadnutom rozhodnutí spočíva na súhrne dôkazov, ktoré Komisia získala v priebehu správneho konania. Za týchto podmienok sa Všeobecný súd domnieva, že aj keby platilo, že dotknuté nahrávky protiprávne zhotovil jeden z podnikov konkurujúcich žalobkyniam, Komisia bola oprávnená použiť ich ako dôkazy v napadnutom rozhodnutí, aby konštatovala porušenie článku 101 ZFEÚ.

2. PODMIENKY PRIZNANIA OSLOBODENIA OD POKUTY

V rozsudku z 29. februára 2016, **Schenker/Komisia** (T-265/12, vec v odvolacom konaní²³, [EU:T:2016:111](#)), sa Všeobecný súd vyjadril k podmienkam, za ktorých Komisia môže priznať oslobodenie od pokuty podniku, ktorý vyrazí svoju účasť na údajnom karteli²⁴. Všeobecný súd rozhodoval o žiadosti o zrušenie rozhodnutia Komisie konštatujúceho, že spoločnosti pôsobiace v odvetví medzinárodných leteckých špeditérskych služieb sa podieľali na rôznych dohodách a praktikách v tomto odvetví. Keďže Komisia začala svoje vyšetrovanie v nadväznosti na žiadosť o oslobodenie od pokuty, ktorú podala spoločnosť Deutsche Post AG podľa oznámenia o spolupráci z roku 2006²⁵, poskytla uvedenej spoločnosti požadované oslobodenie od pokuty. Žalobkyňa napadla rozhodnutie Komisie o oslobodení spoločnosti Deutsche Post od pokuty, pričom tvrdila, že táto spoločnosť bola zvýhodnená v porovnaní s ostatnými spoločnosťami, ktoré podali žiadosti o oslobodenie pokuty a o zníženie výšky pokuty. Aj keď Komisia konštatovala existenciu štyroch porušení, všeobecné podmienené oslobodenie od pokuty pokrývajúce sektor leteckých špeditérskych služieb udelila spoločnosti Deutsche Post bez preskúmania, či sa dôkazy, ktoré tento podnik predložil, vzťahovali na všetky predmetné správania. Žalobkyňa tvrdila, že keby boli všetky žiadosti o oslobodenie od pokuty a o zníženie pokuty posudzované pri zohľadnení sektora špeditérskych služieb ako celku, mala by nárok na priaznivejšie zaobchádzanie.

Všeobecný súd v tejto súvislosti uvádza, že v čase, keď Komisia dostane žiadosť o oslobodenie od pokuty v zmysle bodu 8 písm. a) oznámenia o spolupráci z roku 2006, o predmetnom karteli ešte nevie. Ako je teda spresnené v poznámke pod čiarou 1 v bode 8 písm. a) oznámenia o spolupráci z roku 2006, v súvislosti so žiadosťou o oslobodenie od pokuty musí vykonať hodnotenie *ex ante* založené výlučne na druhu a kvalite informácií, ktoré podnik poskytol. Oznámenie o spolupráci z roku 2006 teda nebráni tomu, aby Komisia priznala podniku podmienené oslobodenie od pokuty, aj keď jej informácie predložené týmto podnikom ešte neumožňujú vytvoriť si podrobnú a presnú predstavu o povahe a rozsahu údajného kartelu. Všeobecný súd

23| Vec C-263/16 P, **Schenker/Komisia**.

24| Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „3. Možnosť Komisie rozhodnúť o uskutočnení konania o urovnaní“.

25| Oznámenie Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v kartelových prípadoch (Ú. v. EÚ C 298, 2006, s. 17).

teda uzatvára, že bod 8 písm. a) a body 9 a 18 oznámenia o spolupráci z roku 2006 nevyžadujú, aby dôkazy predložené podnikom predstavovali informácie a dôkazy, ktoré sa konkrétne vzťahujú na prípady porušenia, ktoré Komisia konštatuje na konci správneho konania, ale že postačuje, aby jej umožnili cielené vyšetrovanie vo vzťahu k údajnému porušeniu, ktoré zahŕňa jeden či viac prípadov porušenia, ktoré konštatuje na konci tohto konania.

3. MOŽNOSŤ KOMISIE ROZHODNÚŤ O USKUTOČNENÍ KONANIA O UROVNANÍ

Rozsudok z 29. februára 2016, **Schenker/Komisia** (T-265/12, vec v odvolacom konaní²⁶, [EU:T:2016:111](#)), poskytol Všeobecnému súdu aj príležitosť vyjadriť sa k rozsahu voľnej úvahy Komisie rozhodnúť v rámci vykonávania článkov 101 a 102 ZFEÚ o uskutočnení konania o urovnaní²⁷. Žalobkyňa tvrdila, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia tým, že prijala rozhodnutie neuskutočniť konanie o urovnaní predtým, ako kontaktovala osoby, ktorým je určené napadnuté rozhodnutie. Podľa žalobkyne totiž Komisia nie je schopná v celom rozsahu posúdiť účelnosť konania o urovnaní predtým, ako kontaktuje príslušné strany a preskúma ich záujem uzavrieť urovanie.

Všeobecný súd uvádza, že podľa článku 10a ods. 1 nariadenia (ES) č. 773/2004²⁸, zmeneného a doplneného nariadením (ES) č. 622/2008²⁹, Komisia môže stanoviť lehotu, počas ktorej strany môžu písomne uviesť, že sú ochotné zapojiť sa do rozhovorov o urovnaní na účely možného predloženia návrhov na urovanie. Zo znenia tohto ustanovenia teda jasne vyplýva, že Komisia nie je povinná kontaktovať strany, ale že v tejto súvislosti disponuje mierou voľnej úvahy. Všeobecný súd uvádza, že v tomto kontexte je prax Komisie v súlade s týmto prístupom. Podľa bodu 6 oznámenia o vedení konania o urovnaní³⁰ ak Komisia usúdi, že prípad je v zásade vhodný pre urovanie, preskúma záujem všetkých strán tohto konania o urovanie, aj keď strany konania nemajú na urovanie nárok. Z uvedeného bodu jasne vyplýva, že Komisia má skúmať záujem dotknutých podnikov len v tom prípade, keď sa domnieva, že vec je vhodná pre urovanie. Uvedený bod teda predpokladá aj možnosť, že sa Komisia môže domnievať, že vec nie je vhodná pre urovanie, bez toho, aby najprv kontaktovala príslušné strany a preskúmala ich záujem o urovanie. Preto v danej veci samotná skutočnosť, že Komisia nepreskúmala záujem žalobkyne a ostatných dotknutých podnikov o urovanie, nemôže sama osebe preukázať, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho posúdenia.

4. POVINNOSŤ ODÔVODNENIA

V rozsudku z 13. decembra 2016, **Printeos a i./Komisia** (T-95/15, [EU:T:2016:722](#)), mal Všeobecný súd príležitosť spresniť rozsah povinnosti odôvodnenia v prípade rozhodnutí Komisie ukladajúcich pokuty za porušenie práva hospodárskej súťaže prijatých v rámci konania o urovnaní podľa článku 10a nariadenia č. 773/2004 a oznámenie o vedení konania o urovnaní.

26| Vec C-263/16 P, **Schenker/Komisia**.

27| Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „2. Podmienky priznania oslobodenia od pokuty“.

28| Nariadenie Komisie (ES) č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov [101 ZFEÚ] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 123, 2004, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 81).

29| Nariadenie Komisie (ES) č. 622/2008 z 30. júna 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 773/2004, pokiaľ ide o vedenie konania o urovnaní v prípadoch kartelov (Ú. v. EÚ L 171, 2008, s. 3).

30| Oznámenie Komisie o vedení konania o urovnaní s cieľom prijať rozhodnutia podľa článku 7 a článku 23 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 v prípadoch kartelov (Ú. v. EÚ C 167, 2008, s. 1).

V tejto súvislosti Všeobecný súd potom, čo pripomenul zásady vykonávania povinnosti odôvodnenia stanovenej v článku 296 druhom odseku ZFEÚ, stanovil, že vzhľadom na požiadavky vyplývajúce z článku 47 Charty základných práv v spojení s článkom 263 ZFEÚ na jednej strane a článkom 261 ZFEÚ a článkom 31 nariadenia (ES) č. 1/2003³¹ na druhej strane, ako boli pripomenuté v bode 41 oznámenia o urovnaní, sa tieto zásady uplatňujú mutatis mutandis na povinnosť Komisie odôvodniť rozhodnutie ukladajúce pokuty, ktoré prijíma na záver konania o urovnaní, v rámci ktorého má dotknutý podnik súhlasiť iba s maximálnou sumou navrhutej pokuty.

Dodržanie záruk, ktoré právny poriadok Únie stanovuje pre správne konania, vrátane povinnosti odôvodnenia, zo strany Komisie má o to zásadnejší význam vtedy, keď sa Komisia rozhodne, že sa v štádiu ukladania pokuty odchýli od všeobecných metód uvedených v usmerneniach k metóde stanovenia pokút³², pričom sa tak, ako v prejednávanej veci, opiera o bod 37 týchto usmernení. Usmernenia z roku 2006 totiž vyjadrujú konvenčné pravidlá postupu, ktorých sa Komisia musí vo svojej praxi pridržať a od ktorých sa nemôže v individuálnom prípade odkloniť bez udania dôvodov, ktoré by neboli najmä v súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania. Toto odôvodnenie musí byť o to presnejšie, že bod 37 usmernení z roku 2006 sa obmedzuje na všeobecný odkaz na konkrétne okolnosti danej veci a ponecháva tak Komisii širokú mieru voľnej úvahy na to, aby tak ako v prejednávanej veci pristúpila k výnimočnej úprave základných súm pokút. Z toho vyplýva, že v prejednávanej veci bola Komisia povinná vysvetliť dostatočne jasne a presne spôsob, akým chcela využiť svoju voľnú úvahu, vrátane rôznych skutkových a právnych okolností, ktoré v tejto súvislosti zohľadnila. Konkrétne vzhľadom na jej povinnosť dodržať pri stanovení výšky pokút zásadu rovnosti zaobchádzania táto povinnosť odôvodnenia zahŕňa všetky relevantné okolnosti vyžadované na to, aby sa mohlo posúdiť, či sa dotknuté podniky, ktorých základné sumy pokút boli znížené, nachádzali alebo nenachádzali v podobných situáciách, či sa s týmito situáciami zaobchádzalo rovnako alebo nerovnako a či prípadné rovnaké alebo nerovnaké zaobchádzanie s uvedenými situáciami bolo objektívne odôvodnené. V prejednávanej veci však Všeobecný súd konštatuje, že Komisia v napadnutom rozhodnutí neuviedla dôvody, prečo uplatnila na dotknuté podniky tieto rozdielne sadzby zníženia. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené.

5. NEOBMEDZENÁ SÚDNA PRÁVOMOC

Rozsudky z 28. júna 2016, **Portugal Telecom/Komisia** (T-208/13, [EU:T:2016:368](#)), a z 28. júna 2016 **Telefónica/Komisia** (T-216/13, vec v odvolacom konaní³³, [EU:T:2016:369](#)), poskytli Všeobecnému súdu príležitosť spresniť rozsah súdneho preskúmania, ktoré vykonávajú sudy Únie vo vzťahu k rozhodnutiam Komisie týkajúcim sa uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ, a to najmä pokiaľ ide o stanovovanie výšky pokút uložených v tomto rámci³⁴. Všeobecný súd rozhodoval o zákonnosti rozhodnutia, ktorým Komisia konštatovala, že spoločnosti Portugal Telecom SGPS, SA (hlavný telekomunikačný operátor v Portugalsku) a Telefónica, SA (hlavný telekomunikačný operátor v Španielsku) porušili článok 101 ZFEÚ účasťou na dohode o nekonkurovaní. V danom prípade bola doložka o nekonkurovaní týkajúca sa trhu na Pyrenejskom polostrove začlenená do zmluvy o nadobudnutí podielu, ktorý vlastní Portugal Telecom v brazílskom operátorovi mobilných telefónov Vivo, spoločnosťou Telefónica.

31 | Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 ZFEÚ] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

32 | Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2).

33 | Vec C-487/16 P, **Telefónica/Komisia**.

34 | Pozri tiež ďalej úvahy venované týmto rozsudkom v časti „Prínosy v oblasti pôsobnosti článku 101 ZFEÚ - 2. Obmedzenie z hľadiska cieľa a 3. Výpočet výšky pokuty“.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že systém súdneho preskúmania rozhodnutí Komisie týkajúcich sa postupov podľa článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ spočíva v preskúmaní zákonnosti aktov inštitúcií stanovenom článkom 263 ZFEÚ, ktoré môže byť doplnené na základe článku 261 ZFEÚ a na základe návrhu žalobcov tým, že Všeobecný súd uplatní svoju neobmedzenú súdnu právomoc, pokiaľ ide o sankcie uložené v tejto oblasti Komisiou. Všeobecný súd sa však domnieva, že v prejednávanej veci nemá k dispozícii dostatok informácií na stanovenie konečnej sumy pokuty, ktorá sa má uložiť žalobkyniam. Ako zdôrazňuje, je pravda, že neobmedzená súdna právomoc, ktorú Všeobecnému súdu priznáva článok 31 nariadenia č. 1/2003, oprávňuje súd, aby nad rámec jednoduchého preskúmania zákonnosti sankcie nahradil posúdenie Komisie svojím posúdením. V prejednanom prípade však Komisia pri stanovení hodnoty predaja, ktorá sa mala vziať do úvahy pri výpočte výšky pokuty, nevykonala analýzu skutočností uvedených žalobkyniami s cieľom preukázať neexistenciu potenciálnej hospodárskej súťaže medzi stranami v súvislosti s určitými službami. Na to, aby Všeobecný súd mohol stanoviť hodnotu tohto predaja, by teda musel doplniť medzeru v prešetrovaní veci. Výkon neobmedzenej súdnej právomoci však nemôže viesť Všeobecný súd až k tomu, že vykoná také prešetrovanie.

PRÍNOSY V OBLASTI PÔSOBNOSTI ČLÁNKU 101 ZFEÚ

1. POJEM POTENCIÁLNA HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

Rozsudok vynesený v rovnaký deň ako päť ďalších rozsudkov (rozsudky z 8. septembra 2016, **Arrow Group a Arrow Generics/Komisia**, T-467/13, neuverejnený, [EU:T:2016:450](#); z 8. septembra 2016, **Merck/Komisia**, T-470/13, neuverejnený, [EU:T:2016:452](#); z 8. septembra 2016, **Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia**, T-460/13, neuverejnený, [EU:T:2016:453](#); z 8. septembra 2016, **Generics (UK)/Komisia**, T-469/13, neuverejnený, [EU:T:2016:454](#), a z 8. septembra 2016, **Xellia Pharmaceuticals a Alparma/Komisia**, T-471/13, neuverejnený, [EU:T:2016:460](#)) v rámci série žalôb podaných proti rozhodnutiu Komisie o karteli na trhu s antidepresívnymi liekmi obsahujúcimi účinnú farmaceutickú látku citalopram, a to konkrétne rozsudok z 8. septembra 2016, **Lundbeck/Komisia** (T-472/13, vec v odvolacom konaní³⁵, [EU:T:2016:449](#)), poskytol Všeobecnému súdu príležitosť rozhodnúť o pojme potenciálna hospodárska súťaž³⁶. Predmetom sporu boli dohody uzavreté medzi spoločnosťou H. Lundbeck A/S (ďalej len „Lundbeck“), založenou podľa dánskeho práva, ktorá ovláda skupinu spoločností pôsobiacich v oblasti vývoja nových liekov a ich distribúcie a je aj majiteľom patentov na dotknuté lieky a podnikmi pôsobiacimi v oblasti výroby a predaja generických liekov. Tieto dohody sa týkali zavedenia obmedzení vstupu výrobcov alebo predajcov generických liekov na trh dotknutých výrobkov výmenou za značné sumy, ktoré im vyplátila spoločnosť Lundbeck. Komisia konštatovala, že spoločnosť Lundbeck a výrobcovia alebo predajcovia generických liekov sú prinajmenšom potenciálnymi konkurentmi, a že sporné dohody predstavujú obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

Všeobecný súd v tejto súvislosti pripomína, že podmienky hospodárskej súťaže na danom trhu sa skúmajú s prihliadnutím nielen na aktuálnu hospodársku súťaž, ale aj vzhľadom na potenciálnu hospodársku súťaž, aby sa zistilo, či vzhľadom na štruktúru trhu a hospodársky a právny kontext, v rámci ktorého funguje, existujú skutočné a konkrétne možnosti, aby dotknuté podniky medzi sebou súperili alebo nový účastník mohol vstúpiť na relevantný trh a konkurovať už etablovaným podnikom. S cieľom overiť, či je podnik potenciálnym konkurentom na trhu, musí Komisia preveriť, či by v prípade neuzatvorenia dohody, ktorú skúma, existovali skutočné a konkrétne možnosti, aby sa podnik v rámci realistickej ekonomickej stratégie integroval na

35| Vec C-591/16 P, **Lundbeck/Komisia**.

36| Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „2. Obmedzenia z hľadiska cieľa – b) Neprimerané opačné platby spôsobujúce vylúčenie konkurentov z trhu“.

uvedenom trhu a konkuroval podnikom, ktoré sú tam už usadené. Takéto preukázanie musí byť potvrdené skutkovými okolnosťami alebo analýzou štruktúry relevantného trhu.

Keďže Všeobecný súd mal v tomto kontexte viac špecificky preskúmať tvrdenie spoločnosti Lundbeck, podľa ktorého napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, lebo sa v ňom uvádza, že uvedenie liekov porušujúcich práva duševného vlastníctva tretích osôb na trh je vyjadrením potenciálnej hospodárskej súťaže podľa článku 101 ZFEÚ, poznamenal, že aj keď sa predpokladá, že patenty sú platné, kým ich príslušný orgán alebo súd výslovne nezruší alebo nevyhlási za neplatné, taká domnienka platnosti sa nemôže rovnať domnienke protiprávnosti generických liekov, ktoré boli platne uvedené na trh a ktoré podľa názoru majiteľa patentu porušujú jeho patent. V prejednávanom prípade teda prináležalo spoločnosti Lundbeck, aby v prípade vstupu generických liekov na trh v konaní na vnútroštátnych súdoch preukázala, že tieto lieky porušujú niektorý z jej patentov na postupy, keďže vstup s rizikom nie je sám osebe protiprávny. Okrem toho v prípade, ak by Lundbeck podala žalobu pre porušovanie patentov proti výrobcovi alebo predajcovi generických liekov, títo výrobcovia alebo predajcovia by mohli spochybniť platnosť patentu, na ktorý sa odvoláva Lundbeck, prostredníctvom vzájomného návrhu. V čase uzatvorenia sporných dohôd teda vo všeobecnosti existovalo viacero spôsobov, ktoré predstavovali pre výrobcov alebo predajcov generických liekov konkrétne a skutočné možnosti vstupu na trh, medzi ktorými sa nachádzalo okrem iného uvedenie generického lieku na trh „s rizikom“ s možnosťou, že bude potrebné čeliť prípadným žalobám spoločnosti Lundbeck. Taká možnosť predstavuje vyjadrenie potenciálnej hospodárskej súťaže v situácii, o akú ide v prejednávanom prípade, keď sa skončila doba platnosti pôvodných patentov spoločnosti Lundbeck a keď zároveň existovali iné postupy umožňujúce vyrábať generický citalopram, v prípade ktorých nebolo preukázané, že by porušovali iné patenty spoločnosti Lundbeck. Okrem toho kroky prijaté a investície vynaložené výrobcami alebo predajcami generických liekov s cieľom vstúpiť na trh s citalopramom pred uzatvorením sporných dohôd svedčia o tom, že výrobcovia alebo predajcovia generických liekov boli ochotní vstúpiť na trh a podstúpiť riziká, ktoré boli spojené s týmto vstupom. Všeobecný súd ďalej uvádza, že hoci iné vyhlásenia z obdobia, v ktorom boli uzatvorené sporné dohody, by mohli vzbudzovať dojem, že výrobcovia alebo predajcovia generických liekov mali pochybnosti o tom, či ich výrobky porušujú patenty, alebo že spoločnosť Lundbeck bola presvedčená o platnosti svojich patentov, tieto vyhlásenia nepostačujú na spochybnenie záveru, že výrobcovia alebo predajcovia generických liekov boli vnímaní ako potenciálna hrozba pre spoločnosť Lundbeck a už vzhľadom na svoju existenciu mohli vyvíjať konkurenčný tlak na túto spoločnosť a na podniky pôsobiace na trhu.

Všeobecný súd navyše pripomína, že na preukázanie existencie potenciálnej hospodárskej súťaže sa vyžaduje len to, aby k vstupu na trh došlo v primeranej lehote, pričom v tejto súvislosti nie je stanovená presná hranica. Nie je teda potrebné, aby Komisia na to, aby v prejednávanom prípade mohla preukázať existenciu potenciálnej hospodárskej súťaže, preukázala, že k vstupu výrobcov alebo predajcov generických liekov by určite došlo pred uplynutím doby platnosti sporných dohôd, a to tým skôr, že konkrétne vo farmaceutickom odvetví sa potenciálna hospodárska súťaž môže uplatňovať aj pred uplynutím doby platnosti patentu, pričom kroky podniknuté pred týmto uplynutím sú relevantné pri posudzovaní otázky, či bola táto hospodárska súťaž obmedzená. Všeobecný súd napokon podotýka, že potenciálna hospodárska súťaž zahŕňa okrem iného činnosti výrobcov alebo predajcov generických liekov vykonávané s cieľom získať potrebné povolenia na uvedenie na trh, ako aj uskutočnenie všetkých administratívnych a obchodných krokov, ktoré sú nevyhnutné na prípravu vstupu na trh. Táto potenciálna hospodárska súťaž je chránená článkom 101 ZFEÚ. Ak by totiž bolo možné bez porušenia práva hospodárskej súťaže zaplatiť podnikom, ktoré vykonávajú kroky nevyhnutné na uvedenie generického lieku na trh, a ktoré vynaložili na tento účel značné investície, za zastavenie alebo jednoducho spomalenie tohto procesu, skutočná hospodárska súťaž by nikdy nevznikla alebo by bola značne spomalená, a to na úkor spotrebiteľov.

2. OBMEDZENIE Z HĽADISKA CIEĽA

a. DOLOŽKA O ZÁKAZE KONKURENCIE

V rozsudkoch z 28. júna 2016, *Portugal Telecom/Komisía* (T-208/13, [EU:T:2016:368](#)), a z 28. júna 2016 *Telefónica/Komisía* (T-216/13, vec v odvolacom konaní³⁷, [EU:T:2016:369](#)), rozhodoval Všeobecný súd aj o otázke posúdenia doložky o zákaze konkurencie ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa³⁸. Žalobkyne spochybňovali toto posúdenie z dôvodu, že Komisia nepreukázala, že boli potenciálnymi konkurentkami a teda že doložka mohla obmedziť hospodársku súťaž.

Pokiaľ ide v prvom rade o posúdenie spornej doložky ako „pridružené obmedzenie“, Všeobecný súd sa domnieva, že spoločnosť Portugal Telecom nepreukázala, že by obmedzenie, ktoré vyvoláva táto sporná doložka, súviselo s právom spätnej kúpy jej akcií vlastnených spoločnosťou Telefónica (možnosť uvedená pôvodne a neskôr vypustená zo zmluvy) a s odchodom členov jej správnej rady vymenovaných španielskou spoločnosťou (odchod stanovený v konečnej verzii zmluvy). Pokiaľ ide o záväzok vlastného hodnotenia obsiahnutý v spornej doložke, nič nenasvedčuje tomu, že doložka obsahovala záväzok vlastného hodnotenia, od ktorého záviselo nadobudnutie účinnosti záväzku týkajúceho sa zákazu konkurencie. Okrem toho, pokiaľ spoločnosť Telefónica tvrdila, že sporná doložka bola vynútená zo strany portugalskej vlády, alebo že bola v každom prípade nevyhnutnou podmienkou na to, aby portugalská vláda nezablokovala súhlas týkajúci sa „operácie Vivo“, Všeobecný súd sa domnieva, že spoločnosť Telefónica neuviedla dostatočné dôkazy na preukázanie týchto tvrdení. Okrem toho uvádza, že spoločnosť Telefónica neuviedla nijakú skutočnosť, ktorá by umožnila vysvetliť, prečo by sa doložka o zákaze konkurencie na portugalskom a španielskom trhu mohla považovať za objektívne nevyhnutnú pre transakciu súvisiacu s odkúpením akcií v brazílskom operátorovi.

Pokiaľ ide v druhom rade o spôsobilosť spornej doložky obmedziť hospodársku súťaž medzi spoločnosťami Portugal Telecom a Telefónica, žalobkyne tvrdili, že Komisia sa dopustila pochybenia, keď nepreskúmala podmienky potenciálnej hospodárskej súťaže, aby overila, či existujú skutočné a konkrétne možnosti, že sa tieto spoločnosti stanú vzájomnými konkurentmi na trhoch, ktorých sa údajne týka doložka o zákaze konkurencie. Všeobecný súd v tejto súvislosti uvádza, že na účely posúdenia, či majú dohoda medzi podnikmi alebo rozhodnutie združenia podnikov dostatočný stupeň škodlivosti na to, aby ich bolo možné považovať za obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ, je potrebné zamerať sa na obsah týchto ustanovení, na ciele, ktoré chcú dosiahnuť, ako aj na hospodársky a právny kontext, do ktorého patria. Komisia však nie je vždy povinná presne vymedziť jeden alebo viaceré relevantné trhy. Preto sa v rámci článku 101 ods. 1 ZFEÚ predchádzajúca definícia relevantného trhu nevyžaduje vtedy, keď má sporná dohoda sama osebe protisúťažný cieľ. Pokiaľ teda Komisia v prejednávanej príhode konštatovala, že cieľom doložky sankcionovanej napadnutým rozhodnutím bolo rozdelenie trhov, žalobkyne nemôžu tvrdiť, že na určenie, či doložka predstavovala obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, bola potrebná podrobná analýza relevantných trhov. Podniky, ktoré uzavru dohodu s cieľom obmedziť hospodársku súťaž, sa totiž v zásade nemôžu vyhnúť uplatneniu článku 101 ods. 1 ZFEÚ, tým, že budú tvrdiť, že ich dohoda nemala mať nijaký väčší dopad na hospodársku súťaž. Argumentácia žalobkýň, podľa ktorých existencia údajnej dohody o zákaze konkurencie nemôže predstavovať dôkaz o existencii potenciálnej hospodárskej súťaže medzi stranami, je teda irelevantná.

37 | Vec C-487/16 P, *Telefónica/Komisía*.

38 | Pozri tiež ďalej úvahy venované týmto rozsudkom v časti „Všeobecné otázky – 5. Neobmedzená súdna právomoc“ a ďalej v časti „3. Výpočet výšky pokuty“.

b. NEPRIMERANÉ OPAČNÉ PLATBY SPÔSOBUJÚCE VYLÚČENIE KONKURENTOV Z TRHU

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 8. septembra 2016, *Lundbeck/Komisía* (T-472/13, vec v odvolacom konaní³⁹, [EU:T:2016:449](#)), mal Všeobecný súd osobitne preskúmať, či dohody uzavreté medzi skupinou spoločností kontrolovaných spoločnosťou Lundbeck ako majiteľom patentu na antidepresíva obsahujúce účinnú farmaceutickú látku citalopram a výrobcami alebo predajcami generických liekov, ktoré stanovovali vylúčenie týchto podnikov z trhu uvedených liekov výmenou za značné platby vykonané spoločnosťou Lundbeck, spadali do rozsahu pôsobnosti zákazu stanoveného v článku 101 ods. 1 ZFEÚ⁴⁰.

Všeobecný súd najprv uvádza, že skutočnosť, že obmedzenia hospodárskej súťaže boli dosiahnuté prostredníctvom opačných platieb v značnej výške, predstavuje rozhodujúcu okolnosť pre právne posúdenie týchto dohôd. Z toho vyplýva, že ak je opačná platba spojená s vylúčením konkurentov z trhu alebo s obmedzením faktorov, ktoré nabádajú konkurentov, aby vstúpili na trh, takéto obmedzenie nemôže vyplývať výhradne z analýzy sily patentov zo strany účastníkov, ale bolo dosiahnuté na základe uvedenej platby a z tohto dôvodu predstavuje odkúpenie hospodárskej súťaže. Preto neprimeranosť takých platieb v spojení s viacerými ďalšími faktormi, akými sú skutočnosť, že výška týchto platieb podľa všetkého zodpovedala aspoň výnosom, ktoré očakávali výrobcovia alebo predajcovia generických liekov v prípade vstupu na trh alebo neexistencia zmluvných ustanovení, ktoré by umožňovali výrobcovi alebo predajcovi generických liekov uviesť svoje výrobky na trh po uplynutí doby platnosti dohôd bez toho, aby sa museli obávať žalôb pre porušovanie patentov, umožňuje dospieť k záveru, že cieľom sporných dohôd bolo obmedzovanie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ.

Všeobecný súd ďalej podotýka, že nerovnováha rizík, ktoré podstupujú výrobcovia alebo predajcovia generických liekov a spoločnosť Lundbeck, pre ktorú patentovaný liek tvorí väčšinu obratu, umožňuje čiastočne vysvetliť, prečo výrobca originálnych liekov môže byť ochotný poskytnúť opačné platby v značnej výške, aby sa vyhol akémukoľvek, čo aj nepatrnému riziku vstupu generických liekov na trh. Táto skutočnosť však vôbec nevylučuje uplatnenie článku 101 ZFEÚ. Hoci je možné, že spoločnosti Lundbeck mohla v prípade protiprávneho vstupu výrobcov alebo predajcov generických liekov na trh vzniknúť nenapraviteľná škoda z dôvodu nezvratného poklesu cien vyvolaného týmto vstupom, zníženie cien regulačným orgánom po uplynutí doby platnosti patentu na účinnú farmaceutickú látku je charakteristickým znakom farmaceutických trhov, ktorý je spoločnosti Lundbeck známy, a teda predstavuje bežné podnikateľské riziko, ktoré nemôže byť dôvodom na uzatvorenie protisúťažných dohôd. Ak by sa teda prijalo tvrdenie týkajúce sa nerovnováhy rizík, v konečnom dôsledku by to znamenalo konštatovať, že spoločnosť Lundbeck sa mohla uzatvorením dohôd, akými sú sporné dohody, s výrobcami alebo predajcami generických liekov ochrániť pred nezvratným poklesom cien, ktorému by sa nedalo zabrániť, aj keby táto spoločnosť mala úspech v konaniach o žalobách pre porušovanie patentov na vnútroštátnych súdoch. Taký výsledok by zjavne odporoval cieľom ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa hospodárskej súťaže, ktoré majú najmä chrániť spotrebiteľov pred neodôvodnenými zvýšeniami cien vyplývajúcimi z dohody konkurentov. Preto nie je dôvod uznať, že taká dohoda je v prejednávanom prípade legálna, pod zámienkou, že určité patenty týkajúce sa postupov boli sporné, ak by ochrana týchto patentov na vnútroštátnych súdoch nemohla viesť ani v prípade, ktorý by bol pre spoločnosť Lundbeck najpriaznivejší, k rovnakým výsledkom, ktoré sú nepriaznivé pre hospodársku súťaž a najmä pre spotrebiteľov. Všeobecný súd zdôrazňuje, že v každom prípade aj keby obmedzenia obsiahnuté v sporných dohodách mohli spadať do pôsobnosti patentov spoločnosti Lundbeck v tom zmysle, že by bolo

39 | Vec C-591/16 P, *Lundbeck/Komisía*.

40 | Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „1. Pojem potenciálna hospodárska súťaž“.

možné dosiahnuť ich aj v rámci súdnych konaní, v čase uzavretia sporných dohôd to bola len možnosť. Nahradenie tejto neistoty týkajúcej sa jednak otázky, či výrobky výrobcov alebo predajcov generických liekov porušovali patenty, a jednak platnosti patentov spoločnosti Lundbeck istotou, že výrobcovia alebo predajcovia generických liekov počas doby platnosti sporných dohôd nevstúpia na trh, pritom samo osebe predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, keďže taký výsledok bol dosiahnutý prostredníctvom opačnej platby.

Všeobecný súd napokon konštatuje, že výrobcovia alebo predajcovia generických liekov vynaložili značné úsilie v rámci prípravy vstupu na trh a nemali v úmysle vzdať sa tohto úsilia z dôvodu patentov spoločnosti Lundbeck. Je pravda, že existovala neistota, pokiaľ ide o otázku, či by príslušný súd napokon určil, že ich výrobky porušujú patenty. Napadnuté rozhodnutie však preukazuje, že výrobcovia alebo predajcovia generických liekov mali skutočné možnosti uspieť v prípade sporu. Preto strany sporných dohôd ich uzatvorením vymenili túto neistotu za istotu, že výrobcovia alebo predajcovia generických liekov nevstúpia na trh, a to za opačné platby v značnej výške, čím počas doby platnosti týchto dohôd vylúčili akúkoľvek, a to aj potenciálnu hospodársku súťaž na trhu.

3. VÝPOČET VÝŠKY POKÚT

V rozsudkoch z 28. júna 2016, **Portugal Telecom/Komisía** (T-208/13, [EU:T:2016:368](#)), a z 28. júna 2016 **Telefónica/Komisía** (T-216/13, vec v odvolacom konaní⁴¹, [EU:T:2016:369](#)), rozhodoval Všeobecný súd okrem iného aj o otázke stanovenia hodnoty predaja, ktorá sa má vziať do úvahy pri výpočte použiteľnej výšky pokuty⁴². Žalobkyne tvrdili, že z výpočtu by sa mala vylúčiť hodnota predaja realizovaného na takých trhoch alebo prostredníctvom takých služieb, ktoré nepodliehali potenciálnej hospodárskej súťaži, a ktoré nespádali pod spornú doložku o zákaze konkurencie.

Aj keď v tejto súvislosti Komisia uviedla, že vzhľadom na veľmi širokú pôsobnosť doložky o zákaze konkurencie nemusela pri stanovení hodnoty predaja, ktorá sa mala vziať do úvahy pri výpočte výšky pokuty, analyzovať potenciálnu hospodársku súťaž medzi stranami v súvislosti s každou zo služieb uvedených žalobkyňou, Všeobecný súd sa domnieva, že táto argumentácia nemôže uspieť. Ako totiž vyplýva z jej znenia, doložka sa vzťahovala na „ak[ýkoľvek] projek[t] v odvetví telekomunikácií, pokiaľ taký projekt možno považovať za konkurenciu pre druhú stranu v rámci pyrenejského trhu“. Všeobecný súd okrem toho podotýka, že Komisia použila pri výpočte výšky pokuty hodnotu predaja týkajúceho sa činností, ktoré podľa jej názoru patrili do pôsobnosti doložky, a vylúčila predaj zodpovedajúci vykonávaným činnostiam, ktoré boli v súlade so znením doložky vylúčené z jej pôsobnosti. Predaj zodpovedajúci činnostiam, v prípade ktorých bola počas doby uplatňovania doložky vylúčená hospodárska súťaž s druhou stranou, ktoré sú na základe znenia doložky tiež vylúčené z jej pôsobnosti, by mal byť preto tiež vylúčený pri výpočte pokuty. Z toho vyplýva, že aj keď Komisia nemusela vyhodnotiť potenciálnu hospodársku súťaž v súvislosti s každou zo služieb uvedených žalobkyňami na účely zistenia porušenia, mala predsa len preskúmať, či žalobkyne oprávnene tvrdili, že hodnota predaja predmetných služieb sa má vylúčiť z výpočtu pokuty vzhľadom na neexistenciu potenciálnej hospodárskej súťaže strán v súvislosti s týmito službami.

Všeobecný súd pripomína, že Komisia musí posúdiť sledovaný dosah na dotknutý podnik, najmä tým, že zohľadní obrat, ktorý odráža jeho skutočnú hospodársku situáciu počas doby, keď dochádzalo k porušeniu. Pri určení výšky pokuty je možné zohľadniť tak celkový obrat podniku, ako aj časť tohto obratu, ktorá

41 | Vec C-487/16 P, *Telefónica/Komisía*.

42 | Pozri tiež ďalej úvahy venované týmto rozsudkom v časti „Všeobecné otázky – 5. Neobmedzená súdna právomoc“ a v časti „Prínosy v oblasti pôsobnosti článku 101 ZFEÚ – 2. Obmedzenia z hľadiska cieľa – a) Doložka o zákaze konkurencie“.

pochádza z predaja tovaru, na ktorý sa porušenie vzťahuje, a ktorá je teda spôsobilá naznačiť rozsah tohto porušenia. V tejto súvislosti Všeobecný súd podotýka, že bod 13 usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006 má za cieľ vziať ako východiskový bod na výpočet výšky pokuty uloženej podniku sumu, ktorá odráža hospodársku dôležitosť porušenia a relatívnu váhu tohto podniku na tomto porušení. V dôsledku toho pojem hodnota predaja uvedený v bode 13 uvedených usmernení zahŕňa predaj realizovaný na trhu, ktorého sa týka porušenie, v Európskom hospodárskom priestore (EHP) bez toho, aby bolo potrebné určiť, či bol tento predaj naozaj ovplyvnený uvedeným porušením. Tento pojem sa však nemôže rozšíriť tak, aby zahŕňal predaj dosiahnutý predmetným podnikom, ktorý priamo ani nepriamo nepatrí do pôsobnosti tohto kartelu.

Podľa Všeobecného súdu od Komisie v prípade obmedzenia z hľadiska cieľa nemožno vyžadovať, aby z úradnej moci preskúmala potenciálnu hospodársku súťaž na všetkých trhoch v súvislosti so všetkými službami, na ktoré sa vzťahuje porušenie. Použité riešenie nespočíva v tom, že Komisii sa uloží v rámci stanovenia výšky pokuty povinnosť, ktorú od nej na účely článku 101 ZFEÚ nemožno požadovať, ak ide o porušenie, ktoré má protisúťažný cieľ, ale v tom, že sa vyvodí dôsledky zo skutočnosti, že hodnota predaja musí priamo alebo nepriamo súvisieť s porušením v zmysle bodu 13 usmernení a nemôže zahŕňať predaj, ktorý priamo ani nepriamo nepatrí do pôsobnosti sankcionovaného porušenia. V prejednávanom prípade vzhľadom na znenie spornej doložky a na skutočnosť, že žalobkyne uviedli skutkové okolnosti s cieľom preukázať, že hodnota predaja určitých takto vymedzených služieb sa musí vylúčiť pri výpočte pokuty z dôvodu neexistencie akejkoľvek hospodárskej súťaže medzi stranami, bola Komisia povinná preskúmať tieto skutočnosti. Komisia mala teda určiť služby, v súvislosti s ktorými si strany potenciálne nemohli konkurovať na pyrenejskom trhu. Až na základe takej skutkovej a právnej analýzy by bolo možné určiť predaj, ktorý priamo alebo nepriamo súvisí s porušením a ktorého hodnota mala slúžiť ako východisková suma pri výpočte základnej sumy pokuty.

V rozsudkoch z 19. januára 2016, *Toshiba/Komisia* (T-404/12, vec v odvolacom konaní⁴³ [EU:T:2016:18](#))⁴⁴, a z 19. januára 2016, *Mitsubishi Electric/Komisia* (T-409/12, [EU:T:2016:17](#)), Všeobecný súd osobitne poskytol spresnenia týkajúce sa určenia základnej sumy pokuty v prípade účasti podniku na karteli prostredníctvom spoločného podniku. Žalobkyne sa počas referenčného roka zúčastňovali na spornom karteli prostredníctvom spoločného podniku, ktorý vlastnili navzájom v rovnakom podiele. Na účely nápravy protiprávnosti, ktorá viedla k zrušeniu skoršieho rozhodnutia o tomto karteli sa Komisia rozhodla vypočítať hypotetickú východiskovú sumu pre spoločný podnik z jeho celkového obratu za referenčný rok a rozdeliť túto sumu medzi dvoch akcionárov podľa výšky ich jednotlivých obrátov za dotknuté výrobky počas posledného roka pred založením spoločného podniku.

Všeobecný súd sa domnieva, že Komisia sa rozhodla správne, keď stanovila predpokladanú východiskovú sumu spoločného podniku a rozdelila ju medzi jej akcionárov, keďže tento podnik bol spoločným podnikom so samostatnou subjektivitou, ktorý predstavoval subjekt odlišujúci sa od svojich akcionárov, hoci nimi bol spoločne kontrolovaný. Za daných okolností skutočnosť, že vzhľadom na zrušenie spoločného podniku boli pokuty v napadnutom rozhodnutí uložené výlučne akcionárom, nemôže mať za následok, že by Komisia mala povinnosť umelo rozdeliť obrat tejto poslednej uvedenej spoločnosti. Pokiaľ ide o tvrdenie, že obrat spoločného podniku sa mal rozdeliť medzi jeho akcionárov podľa výšky ich podielu na základnom imaní spoločného podniku, a nie podľa ich predajov počas posledného roka pred založením spoločného podniku, Všeobecný súd sa domnieva, že toto tvrdenie nemôže uspieť. Všeobecný súd v tejto súvislosti odobril aj rozhodnutie Komisie rozdeliť medzi počiatočnú sumu medzi akcionárov podľa ich predajov počas posledného roka pred založením spoločného podniku, keďže tieto údaje umožňujú odzrkadliť skutočné a nerovné

43| Vec C-180/16 P, *Toshiba/Komisia*.

44| Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „Všeobecné otázky – 1. Právo na obhajobu“.

vzájomné postavenie týchto akcionárov na trhu v okamihu založenia spoločného podniku, zatiaľ čo pomer účasti na základnom imaní mohol byť odôvodnený alebo ovplyvnený okolnosťami, ktoré s trhom nesúviseli. Všeobecný súd sa domnieva, že za okolností prejednávanej veci toto rozhodnutie nevytvára nerovnosť zaobchádzania vo vzťahu k iným účastníkom kartelu.

Keďže Všeobecný súd sa mal ďalej vyjadriť aj k tvrdeniu žalobkýň, že Komisia porušila zásadu proporcionality, keď výšku pokuty, ktorá im bola uložená vypočítala rovnakým spôsobom, ako výšku pokút európskych výrobcov, pripomenul, že ak sa porušenia dopustilo viac podnikov, je potrebné preskúmať relatívnu závažnosť účasti každého z nich. Skutočnosť, že sa určitý podnik nepodieľal na všetkých zložkách kartelu alebo že zohrával malú úlohu v aspektoch, na ktorých sa zúčastňoval, sa teda musí zohľadniť pri posudzovaní závažnosti porušenia a pri stanovovaní výšky pokuty. Vo svetle týchto úvah Všeobecný súd uvádza, že nečinnosť japonských podnikov, a teda aj žalobkýň, bola nevyhnutnou podmienkou zabezpečenia rozdeľovania projektov týkajúcich sa rozvádzačov izolovaných plynom v EHP medzi európskych výrobcov v súlade s pravidlami dohodnutými na tento účel. Japonské podniky sa tak pri dodržaní svojich záväzkov nevyhnutne podieľali na existencii porušenia ako celku. Všeobecný súd vyvodzuje, že v dôsledku toho je podiel žalobkýň na porušení porovnateľný s podielom európskych podnikov na tomto porušení.

IV. ŠTÁTNA POMOC

PRÍPUSTNOSŤ

1. NAPADNUTEĽNÝ AKT

V uznesení z 9. marca 2016, *Port autonome du Centre et de l'Ouest a i./Komisia* (T-438/15, [EU:T:2016:142](#)), mal Všeobecný súd príležitosť pripomenúť podmienky, za akých list Komisie predstavuje akt, ktorý možno napadnúť žalobou podľa článku 263 ZFEÚ v rámci konania o existujúcej pomoci. Sporný list bol prijatý v štádiu spolupráce medzi dotknutým členským štátom a Komisiou podľa článku 17 ods. 1 nariadenia č. 659/1999⁴⁵. Podľa žalobcov tento list obsahoval rozhodnutie, ktorým sa vyhlasuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom existujúca pomoc, ktorá vyplývala z oslobodenia od dane z príjmu právnických osôb v prospech belgických prístavov.

Podľa Všeobecného súdu, keďže návrh príslušných opatrení nepredstavuje napadnuteľný akt, prípravné akty, ako je napadnutý list, ktoré predchádzajú týmto návrhom príslušných opatrení, *a fortiori* nepredstavujú akty, ktoré majú záväzné právne účinky. Všeobecný súd pripomína, že ak ide v zmysle ustálenej judikatúry o akty alebo rozhodnutia, ktoré sa vyhotovujú vo viacerých fázach, najmä na konci interného konania, napadnuteľnými aktmi sú len opatrenia, ktoré vyjadrujú konečné stanovisko inštitúcie na konci tohto konania, a nie predbežné opatrenia, ktorých cieľom je pripraviť konečné rozhodnutie. V prejednávanej veci však toto zjavne neplatí, pokiaľ ide o napadnutý list, pretože z obsahu tohto listu jasne vyplýva, že ide o „predbežné stanovisko“ Komisie, ktorej by tým mohla vzniknúť povinnosť prejsť do ďalšieho štádia konania, ktoré spočíva v predložení formálnych návrhov príslušných opatrení, ktoré musí dotknutý členský štát prijať. Vzhľadom na tieto úvahy Všeobecný súd dospel k záveru, že sporný list nepredstavuje akt, ktorý má konečné záväzné právne účinky a môže byť napadnutý žalobou o neplatnosť na základe článku 263 ZFEÚ.

45 | Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

2. OSOBNÁ DOTKNUTOSŤ

Vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky zo 4. februára 2016, *Heitkamp BauHolding/Komisía* (T-287/11, vec v odvolacom konaní⁴⁶, [EU:T:2016:60](#)), a zo 4. februára 2016, *GFKL Financial Services/Komisía* (T-620/11, vec v odvolacom konaní⁴⁷, [EU:T:2016:59](#)), Všeobecný súd osobitne podal spresnenie k pojmu osobná dotknutosť v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ⁴⁸. Vo veci išlo o preskúmanie rozhodnutia Komisie, ktorým sa za nezlučiteľnú so spoločným trhom vyhlasuje štátna pomoc poskytnutá Spolkovou republikou Nemecko vo forme ustanovenia o prevode daňových strát podľa zákona o dani z príjmu právnických osôb. Toto ustanovenie umožňovalo podnikom v ťažkostiach, ktorých štruktúra akcionárov sa výrazne zmenila previesť svoje straty do budúcich daňových rokov.

V tejto súvislosti sa Všeobecný súd domnieva, že podnik v zásade nemôže podať žalobu o neplatnosť proti rozhodnutiu Komisie, ktorým zakazuje odvetvovú schému pomoci, ak je týmto rozhodnutím dotknutý len z dôvodu svojej príslušnosti k predmetnému odvetviu a svojho postavenia potenciálneho príjemcu tejto schémy. Na druhej strane, pokiaľ sa toto rozhodnutie Komisie dotýka skupiny osôb, ktoré boli určené alebo ich bolo možné určiť v čase prijatia tohto aktu a v závislosti od kritérií vlastných členom tejto skupiny, tieto osoby môžu byť osobne dotknuté týmto aktom, pokiaľ tvoria súčasť úzkeho okruhu hospodárskych subjektov. Preto podnik, ktorý tak ako žalobkyne nadobudol právo na daňovú úsporu na základe vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá je kvalifikovaná ako štátna pomoc rozhodnutím zakazujúcim odvetvovú schému pomoci, sa musí považovať za súčasť uzavretého okruhu hospodárskych subjektov, ktoré boli identifikované alebo minimálne ľahko identifikovateľné v okamihu prijatia tohto rozhodnutia, a to v zmysle rozsudku *Plaumann/Komisía*⁴⁹. Tento záver nie je spochybnený skutočnosťou, že v nadväznosti na rozhodnutie Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania a následne rozhodnutia zakazujúceho odvetvovú schému pomoci, vnútroštátne orgány prijali opatrenia smerujúce k neuplatňovaniu dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy.

SPRÁVNE KONANIE

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 1. marca 2016, *Secop/Komisía* (T-79/14, [EU:T:2016:118](#)), rozhodoval Všeobecný súd o žalobe proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa vyhlasuje za nezlučiteľnú so spoločným trhom pomoc poskytnutá Talianskou republikou vo forme verejnej záruky spoločnosti ACC Compressors SpA⁵⁰. Komisia už predtým v rámci konania o kontrole koncentrácií rozhodla o nevznesení námietok proti nadobudnutiu majetku ACC Austria, jednej z dcérskych spoločností spoločnosti ACC Compressors, dcérskou spoločnosťou žalobkyne. Žalobkyňa pred Všeobecným súdom osobitne tvrdila, že nemala možnosť predložiť svoje stanovisko v rámci konania v oblasti štátnej pomoci začatého v prospech ACC Compressors, zatiaľ čo spoločnosť ACC Compressors naopak mala príležitosť v rámci konania o kontrole koncentrácií namietat voči kúpe majetku ACC Austria žalobkyňou. Podľa neho teda došlo k porušeniu zásady rovnosti zaobchádzania.

V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatuje, že tak v rámci konania v oblasti štátnej pomoci, ako aj v rámci kontroly koncentrácií nemajú konkurenti dotknutých podnikov nijaké právo podieľať sa z úradnej moci na konaní, a to najmä v rámci jeho prvej fázy, počas ktorej Komisia uskutočňuje predbežné posúdenie bud

46 | Veci C-203/16 P, *Andres (úpadca Heitkamp BauHolding)/Komisía* a C-208/16 P, *Nemecko/Komisía*.

47 | Veci C-209/16 P, *Nemecko/Komisía* a C-219/16 P, *GFKL Financial Services/Komisía*.

48 | Pozri tiež ďalej úvahy venované týmto rozsudkom v časti „Selektívnosť – Daňová pomoc“.

49 | Rozsudok z 15. júla 1963 (25/62, [EU:C:1963:17](#)).

50 | Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „Štátna pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom“.

spornej pomoci, alebo oznámenej koncentrácie. Na druhej strane, postavenie ACC Compressors v rámci konania vo veci koncentrácie nebolo len postavením konkurenčného podniku Secop Austria ako podniku oznamujúceho koncentráciu, ale tiež postavením „inej zúčastnenej strany“ v zmysle článku 11 písm. b) nariadenia č. 802/2004⁵¹. Ako materská spoločnosť ACC Austria, ktorej všetok majetok sa mal predať, sa totiž musela považovať za predávajúceho uvedeného majetku, a bola teda v postavení účastníka navrhovanej koncentrácie. Na rozdiel od konkurentov pritom zúčastnené strany majú právo predložiť svoje stanovisko vo všetkých štádiách konania, vrátane predbežnej fázy. Preto je potrebné konštatovať, že situácia žalobkyne v rámci konania v oblasti štátnej pomoci vedúceho k napadnutému rozhodnutiu bola odlišná od situácie ACC Compressors v rámci konania o kontrole koncentrácií, keďže ACC Compressors bola oprávnená byť vypočítaná pred prijatím tohto rozhodnutia. V dôsledku toho skutočnosť, že Komisia pred prijatím napadnutého rozhodnutia nedala žalobkyni príležitosť predložiť svoje stanovisko, nepredstavuje porušenie zásady rovnosti zaobchádzania.

Keďže Všeobecný súd mal rozhodnúť aj o tom, či má Komisia možnosť použiť informácie získané v konaní v oblasti koncentrácie na iné účely, zdôraznil najprv, že podľa článku 17 ods. 1 nariadenia (ES) č. 139/2004⁵² sa informácie získané ako výsledok uplatňovania uvedeného nariadenia použijú iba na účely príslušnej žiadosti, vyšetrovania alebo vypočúvania. Tieto informácie napriek tomu predstavujú nepriame dôkazy, ktoré možno prípadne zohľadniť na odôvodnenie začatia konania na inom právnom základe. Všeobecný súd podotýka, že v danej veci žalobkyňa nevytýka Komisii, že nezačala konanie v oblasti štátnej pomoci na základe informácií získaných v rámci konania v oblasti koncentrácie, ale to, že tieto informácie nezohľadnila v rámci konania v oblasti pomoci, ktoré už prebiehalo. Všeobecný súd uzatvára, že Komisia bola preto prinajmenšom oprávnená v rámci konania v oblasti štátnej pomoci žiadať o predloženie informácií alebo dokumentov, o ktorých sa dozvedela v rámci konania v oblasti koncentrácie, ak tieto informácie alebo dokumenty boli relevantné na účely preskúmania spornej pomoci. Všeobecný súd ďalej podotýka, že Komisia sa v zásade musí vyhnúť inkoherecii, ktorá by mohla nastať pri uplatňovaní rôznych ustanovení práva Únie. Z toho vyplýva, že Komisia je pri prijímaní rozhodnutia o zlučiteľnosti štátnej pomoci povinná zohľadniť dôsledky koncentrácie, ktorú posudzuje v rámci iného konania. V prípade potreby by sa Komisia dokonca mohla obrátiť na dotknutý členský štát so žiadosťou, aby jej predložil dané informácie v rámci konania v oblasti štátnej pomoci. Vzhľadom na to, že tieto informácie nie sú relevantné v súvislosti s posúdením zlučiteľnosti spornej pomoci s vnútorným trhom, však v prejednávanej veci takáto povinnosť neexistuje.

POJEM VÝHODA

1. DÔKAZNÉ BREMENO

V rozsudku z 26. mája 2016, *France a IFP Énergies nouvelles/Komisia* (T-479/11 a T-157/12, vec v odvolacom konaní⁵³, [EU:T:2016:320](#)), sa Všeobecný súd vyjadril k zákonnosti rozhodnutia, ktorým Komisia posúdila implicitnú a neobmedzenú štátnu záruku poskytnutú Institut français du pétrole (IFP) priznaním právneho postavenia verejnej inštitúcie priemyselnej a obchodnej povahy (EPIC), ako štátnu pomoc. Všeobecný súd bol osobitne vyzvaný, aby preskúmal otázku, či Komisia správne dospela k záveru, že na základe tejto záruky

51 | Nariadenie Komisie (ES) č. 802/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 133, 2004, s. 1).

52 | Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 24, s. 1; Mim. vyd. 08/003, s. 40).

53 | Vec C-438/16 P, *Komisia/Francúzsko*.

vznikla v prospech IFP Énergies nouvelles (IFPEN) selektívna výhoda, ktorá je jedným zo základných prvkov štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

V tejto súvislosti Všeobecný súd na úvod podotýka, že metóda, ktorú Komisia zvolila na určenie existencie hospodárskej výhody pre IFPEN, ktorú získala z dôvodu svojho statusu EPIC, spočíva v preskúmaní výhody vzniknutej vo vzťahoch medzi IFPEN a jej veriteľmi. Podľa Všeobecného súdu táto metóda nie je z právneho hľadiska nesprávna. Na jednej strane je totiž záruka vedľajším záväzkom, ktorý nemožno skúmať bez zohľadnenia povinnosti, s ktorou sa spája. Na druhej strane osobitosťou záruky, ktorá je predmetom napadnutého rozhodnutia, je, že vyplýva z právneho postavenia podniku, ktorý je jej príjemcom. Z dôvodu tejto osobitosti môže táto záruka ovplyvňovať spôsob, akým veritelia vnímajú podnik, ktorý je jej príjemcom. Preto sa výhoda plynúca zo štátnej záruky vyplývajúcej zo statusu podniku, v ktorého prospech bola táto záruka poskytnutá, uplatňuje vo vzťahu, ktorým je tento podnik viazaný so svojimi veriteľmi. Spočíva v priaznivejšom zaobchádzaní dodávateľov s týmto podnikom.

Spôsob, akým Komisia uplatnila túto metódu v prejednávanej veci, však vykazuje závažné nedostatky. Napadnuté rozhodnutie totiž v prvom rade neuvádza nijaký dôkaz o tom, že by existoval jav znížených cien, ktoré dodávatelia poskytujú inštitúciám krytým štátnou zárukou proti riziku neplatenia záväzkov, takže Komisia v skutočnosti len uvádza tvrdenie, že existujú nižšie ceny. Komisia sa ďalej snažila odhadnúť rozsah tohto zníženia cien prostredníctvom ukazovateľa, ktorý neumožňuje merať samotné zníženie cien, ale len hodnotu záruky, ktorú považovala za porovnateľnú so zárukou poskytnutou IFPEN. Po druhé pokiaľ ide o vzťahy medzi IFPEN a jej zákazníkmi, z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia definovala výhodu, ktorú IFPEN mohla získať zo štátnej záruky vyplývajúcej z jej statusu EPIC, ako neplatenie poistného za záruku splnenia zmluvy. Komisia však neuvádza nijaký dôkaz, ktorý by mohol preukázať odôvodnenosť alebo aspoň pravdepodobnosť hypotéz tvoriacich jej odôvodnenie. Preto je potrebné konštatovať, že Komisia nedefinuje výhodu, ktorú mohla IFPEN získať z dotknutej záruky vo svojich vzťahoch so svojimi zákazníkmi. Všeobecný súd navyše zdôrazňuje, že odôvodnenie uvedené v napadnutom rozhodnutí v súvislosti s touto otázkou, je nejasné a rozporuplné a nespĺňa štandard požadovaný článkom 296 ZFEÚ.

Toto konanie zároveň poskytlo Všeobecnému súdu príležitosť spresniť rozsah rozsudku **Francúzsko/Komisia**⁵⁴, v ktorom Súdny dvor vyhlásil, že existuje vyvrátiteľná domnienka, podľa ktorej poskytnutie implicitnej a neobmedzenej štátnej záruky v prospech podniku, ktorý nepodlieha bežným konaniam súdneho vyrovnania a súdnej likvidácie, spôsobí zlepšenie jeho finančného postavenia znížením nákladov, ktoré obvykle zaťažujú jeho rozpočet. Platí totiž, že možnosť využiť domnienku ako spôsob dokazovania závisí od pravdepodobnosti hypotéz, na ktorých je založená. Komisia sa však nemôže dovolávať tejto domnienky na to, aby preukázala existenciu výhody vo vzťahoch medzi verejnou výskumnou inštitúciou, ktorej bola priznaná implicitná a neobmedzená štátna garancia na jednej strane a jej dodávateľmi a zákazníkmi na druhej strane, keďže uplatnenie tejto domnienky je obmedzené na vzťahy zahŕňajúce finančnú transakciu, pôžičku, alebo v širšom slova zmysle úver zo strany veriteľa poskytnutý takejto verejnej inštitúcii.

2. KRITÉRIUM SÚKROMNÉHO VERITEĽA

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 16. marca 2016, **Frucona Košice/Komisia** (T-103/14, vec v odvolacom konaní⁵⁵, [EU:T:2016:152](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe smerujúcej k zrušeniu rozhodnutia, ktorým Komisia vyhlásila za nezlučiteľnú s vnútorným trhom štátnu pomoc poskytnutú Slovenskou republikou

54| Rozsudok z 3. apríla 2014 (C-559/12 P, [EU:C:2014:217](#)).

55| Vec C-300/16 P, **Komisia/Frucona Košice**.

v prospech žalobkyne vo forme čiastočného odpustenia daňového dlhu v rámci konania o vyrovnaní. Tento rozsudok umožnil Všeobecnému súdu najmä opätovne sa vyjadriť k posúdeniu pojmu štátna pomoc podľa kritéria súkromného veriteľa, ako aj k dôkaznému bremenu v tomto kontexte.

Všeobecný súd na úvod konštatuje, že poskytnutie úľav podniku pri platení dlhu, ktorý tento podnik dlhuje verejnoprávnemu veriteľovi, predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ vtedy, ak vzhľadom na význam takto získanej hospodárskej výhody by prijímajúci podnik takéto úľavy zjavne nezískal od súkromného veriteľa nachádzajúceho sa voči nemu v situácii, ktorá by bola najbližšia možná situácii verejnoprávnemu veriteľovi usilujúceho sa o zaplatenie súm, ktoré mu dlhuje dlžník nachádzajúci sa vo finančných ťažkostiach. Toto posúdenie sa v zásade uskutočňuje uplatnením kritéria súkromného veriteľa, ktoré sa v prípade, že je uplatniteľné, nachádza medzi prvkami, ktoré je Komisia povinná zohľadniť na preukázanie existencie takejto pomoci. Komisii prináleží uskutočniť celkové posúdenie zohľadnením všetkých relevantných okolností, ktoré jej v danom prípade umožnia určiť, či prijímajúci podnik zjavne nemohol získať úľavy porovnateľné s úľavami od takéhoto súkromného veriteľa. V prípade, ak primerane opatrný a starostlivý súkromný veriteľ nachádzajúci sa v situácii, ktorá by bola najbližšia možná situácii miestneho daňového úradu, má možnosť voľby medzi viacerými konaniami s cieľom dosiahnuť zaplatenie súm, ktoré sú mu dlžné, musí posudzovať výhody a nevýhody každého z uvedených konaní, aby zistil najvýhodnejšiu alternatívu. Jeho rozhodovací proces, ktorý ovplyvňuje celý rad faktorov, ako napríklad jeho postavenie ako prednostného alebo bežného záložného veriteľa, povaha a rozsah možných záruk, ktoré mu patria, jeho zhodnotenie možnosti ozdravenia podniku, i prospech, ktorý by mohol získať v prípade likvidácie, ako aj riziko ďalšieho zvýšenia jeho strát, môže byť rovnako nezanedbateľným spôsobom ovplyvnený dĺžkou konaní, ktorá odďaľuje vrátenie dlžných súm a v prípade dlhotrvajúcich konaní tak môže ovplyvniť predovšetkým ich hodnotu.

Pokiaľ ide ďalej o dôkazné bremeno, Všeobecný súd na základe analógie s judikatúrou Súdneho dvora týkajúcou sa použitia kritéria súkromného investora stanovil, že ak sa členský štát v oblasti štátnej pomoci dovoľáva v priebehu správneho konania kritéria súkromného veriteľa, prislúcha mu v prípade pochybností preukázať jednoznačným spôsobom a na základe objektívnych a overiteľných dôkazov, že vykonané opatrenie vyplýva z jeho postavenia hospodárskeho subjektu. Z tejto judikatúry však nevyplýva, že ak sa dotknutý členský štát nedovoľáva kritéria súkromného veriteľa a domnieva sa, že sporné opatrenie predstavuje štátnu pomoc, Komisia sa môže iba z tohto dôvodu zbaviť povinnosti akéhokoľvek preskúmania uvedeného kritéria alebo ho vyhlásiť za neuplatniteľné. Naopak, na kritérium súkromného veriteľa sa môže odvolať príjemca pomoci, pričom mu v prípade pochybností tiež prislúcha preukázať jednoznačným spôsobom a na základe objektívnych a overiteľných dôkazov, že vykonané opatrenie vyplýva z postavenia dotknutého členského štátu ako hospodárskeho subjektu.

Všeobecný súd napokon pripomína, že už v minulosti rozhodol, že uplatniteľnosť kritéria súkromného veriteľa závisí nielen od formy poskytnutia výhody, ale aj od vymedzenia prijatého opatrenia, pričom v tejto súvislosti je rozhodujúcou otázkou, či sporné opatrenie podlieha kritériu ekonomickej racionálnosti. Okrem toho sa domnieva, že v danej veci samotná okolnosť, že súkromný veriteľ nemá k dispozícii inú možnosť, než prostredníctvom akej bolo v danom prípade prijaté sporné opatrenie, konkrétne možnosť daňového exekučného konania, nemôže brániť analýze kritéria súkromného veriteľa. Táto okolnosť totiž nebráni prevereniu hospodárskej racionality rozhodnutia prijatého miestnym daňovým úradom uplatniť na podnik vyrovnacie konanie.

V rozsudku z 15. septembra 2016, *FIH Holding a FIH Erhvervsbank/Komisia* (T-386/14, vec v odvolacom konaní⁵⁶, [EU:T:2016:474](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe proti rozhodnutiu Komisie, ktorou sa za zlučiteľnú so spoločným trhom vyhlasuje pomoc poskytnutá Dánskym kráľovstvom spoločnosti FIH Erhvervsbank

56| Vec C-579/16 P, Komisia/FIH Holding a FIH Erhvervsbank.

A/S vo forme prevodu jej znehodnotených aktív na novú dcérsku spoločnosť, ktorá bola neskôr odkúpená dánskym orgánom povereným garantovať finančnú stabilitu. Podľa napadnutého rozhodnutia predstavujú opatrenia v prospech FIH Erhvervsbank štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pričom Komisia sa domnievala, že dotknuté opatrenia nie sú v súlade so zásadou súkromného prevádzkovateľa v trhovom hospodárstve. Žalobkyne s týmto záverom nesúhlasili. Podľa nich sa Komisia nesprávne domnievala, že žiadny prevádzkovateľ v trhovom hospodárstve by za rovnocenných podmienok neinvestoval.

Všeobecný súd v tejto súvislosti na úvod uvádza, že na účely posúdenia, či určité opatrenie štátu predstavuje pomoc podľa článku 107 ZFEÚ, je potrebné určiť, či podnik prijímajúci pomoc získava hospodársku výhodu, ktorú by nezískal v bežných trhových podmienkach. Preto s cieľom určiť, či má zásah orgánov verejnej moci do kapitálu podniku povahu štátnej pomoci, je potrebné posúdiť, či by za podobných okolností súkromný investor veľkosti porovnateľnej s veľkosťou orgánov spravujúcich verejný sektor, mohol byť motivovaný uskutočniť predmetné opatrenie. Všeobecný súd však spresňuje, že pokiaľ ide o vymáhanie verejných pohľadávok, nie je potrebné preskúmať, či sa dotknuté verejné orgány správali ako verejní investori, ktorých zásah sa má porovnať so správaním súkromného investora sledujúceho štrukturálnu, globálnu alebo sektorovú politiku, vedeným snahou o dosiahnutie rentabilit'y investícií z dlhodobého hľadiska. Tieto orgány sa v skutočnosti musia porovnať so súkromným veriteľom, ktorý sa snaží dosiahnuť splatenie dlžných súm zo strany dlžníka vo finančných ťažkostiach. V tomto kontexte môže byť racionálne, aby hospodársky subjekt, ktorý má účasť na kapitále spoločnosti, ktorej tiež poskytol záruku, prijal opatrenia, ktoré so sebou nesú určité náklady, pokiaľ tieto opatrenia umožňujú významne znížiť, či dokonca vylúčiť riziko straty jeho kapitálu a plnenia záruky. Konkrétnejšie, pre členský štát môže byť ekonomicky racionálne súhlasiť s takými opatreniami, ako je prevod znehodnotených aktív, pokiaľ sú náklady na ne obmedzené a nesú so sebou menšie riziká, a pokiaľ by v prípade ich neexistencie bolo vysoko pravdepodobné, že bude musieť znášať vyššie straty, než je výška uvedených nákladov. Všeobecný súd preto uzatvára, Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď preskúmala sporné opatrenia na základe kritéria súkromného investora v trhovom hospodárstve namiesto kritéria súkromného veriteľa v trhovom hospodárstve, a to bez ohľadu na výsledok, k akému by viedla takáto analýza.

POJEM ŠTÁTNE ZDROJE

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 10. mája 2016, **Nemecko/Komisia** (T-47/15, vec v odvolacom konaní⁵⁷, [EU:T:2016:281](#)), Všeobecný súd rozhodoval o návrhu na zrušenie rozhodnutia, ktorým Komisia vyhlásila za čiastočne nezlučiteľnú so spoločným trhom štátnu pomoc poskytnutú prostredníctvom niektorých ustanovení nemeckého práva týkajúcich sa obnoviteľných zdrojov energií. Spolková republika Nemecko pred Všeobecným súdom tvrdila, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s článkom 107 ods. 1 ZFEÚ, keďže Komisia nesprávne usúdila, že fungovanie mechanizmu zavedeného spornou právnou úpravou zahŕňa štátne prostriedky. Rozsudok poskytol Všeobecnému súdu príležitosť spresniť rozsah rozsudku **PreussenElektra**⁵⁸.

Všeobecný súd najprv pripomína, že sporná právna úprava zavádza režim podpory v prospech podnikov, ktoré vyrábajú elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „elektrina EEG“). Na účely financovania tohto nástroja podpory zavádza „príplatok EEG“, ktorý znášajú dodávatelia. Tento príplatok sa

57 | Vec C-405/16 P, **Nemecko/Komisia**. Je potrebné podotknúť, že viacero súvisiacich vecí je v súčasnosti prerušených do rozhodnutia o tomto rozsudku v odvolacom konaní. Ide o veci T-103/15, **Flabeg Deutschland/Komisia**, T-108/15, **Bundesverband Glasindustrie a i./Komisia**, T-109/15, **Saint-Gobain Isover G+H a i./Komisia**, T-294/15, **ArcelorMittal Ruhrort/Komisia**, T-319/15, **Deutsche Edelstahlwerke/Komisia**, T-576/15, **VIK/Komisia**, T-605/15, **Wirtschaftsvereinigung Stahl a i./Komisia**, T-737/15, **Hydro Aluminium Rolled Products/Komisia**, T-738/15, **Aurubis a i./Komisia** a T-743/15, **Vinnolit/Komisia**.

58 | Rozsudok z 13. marca 2001, C-379/98, [EU:C:2001:160](#).

platí prevádzkovateľom medziregionálnej prenosovej sústavy s vysokým alebo veľmi vysokým elektrickým napätím (ďalej len „PPS“), ktorí sú povinní dodávať elektrinu EEG. Ako uvádza Všeobecný súd, PPS sú poverení spravovať systém podpory výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a predstavujú ústredné body v rámci fungovania systému stanoveného spornou právnou úpravou. Podľa Všeobecného súdu sú úlohy riadenia a správy tohto systému z hľadiska ich účinkov porovnateľné so štátnou koncesiou. Prostriedky zapojené do fungovania tohto systému spočívajúce v dodatočných nákladoch prenesených na koncových odberateľov a platených dodávateľmi elektriny v prospech PPS, neprechádzajú priamo od koncových odberateľov na výrobcov elektriny EEG, teda medzi samostatnými hospodárskymi subjektmi, ale vyžadujú zásah sprostredkovateľov. Predovšetkým sú predmetom oddeleného účtovníctva a výlučne určené na samotné financovanie systémov podpory a kompenzácie, pričom akýkoľvek iný účel je vylúčený. Je teda potrebné konštatovať, že tieto prostriedky získané zostávajú pod dominantným vplyvom orgánov verejnej moci.

Všeobecný súd ďalej konštatuje, že prostriedky, o ktoré ide v prejednávanej veci, získané z príplatku EEG boli získané vďaka poplatkom, ktoré boli v konečnom dôsledku uložené súkromným subjektom na základe spornej právnej úpravy, pričom je nepochybné, že dodávatelia elektrickej energie v praxi prenášajú finančnú záťaž vyplývajúcu z príplatku EEG na konečných odberateľov. Vzhľadom na rozsah tejto záťaže, ktorá predstavuje 20 % až 25 % celkovej sumy faktúry priemerného konečného odberateľa treba však jej prenesenie na konečných odberateľov považovať za dôsledok, ktorý stanovil a organizoval nemecký zákonodarca. Ide o záťaž, ktorú jednostranne uložil štát v rámci svojej politiky podpory výrobcov elektriny podľa EEG, ktorú stanovuje verejnoprávny orgán na účely verejného záujmu a podľa objektívneho kritéria. Všeobecný súd sa teda domnieva, že predmetné sumy získané príplatkom EEG, je potrebné považovať za štátne prostriedky porovnateľné s poplatkom.

Všeobecný súd ďalej spresňuje, že aj keď sú PPS subjekty vystupujúce väčšinou vo forme akciových spoločností súkromného práva, zároveň sú nad rámec úloh súvisiacich s ich hlavnou činnosťou poverené správou systému podpory výroby elektriny EEG a pri plnení tejto úlohy podliehajú kontrole. V rámci toho nie je konanie týchto subjektov konaním hospodárskeho subjektu konajúceho voľne na trhu na účely dosahovania zisku, ale konaním vymedzeným zákonodarcom. PPS sú navyše podrobené povinnosti spravovať sumy získané pri uplatňovaní predmetnej právnej úpravy na osobitnom účte spadajúcom pod kontrolu štátnych orgánov. To predstavuje dodatočný dôkaz, že nejde o prostriedky zodpovedajúce obvyklým zdrojom patriacim súkromným subjektom. Konkrétnejšie, čo sa týka kontroly PPS štátnymi orgánmi, ktorá sa vykonáva na niekoľkých úrovniach, Všeobecný súd zdôrazňuje, že existencia takej prísnej kontroly je súčasťou všeobecnej logiky štruktúry stanovenej spornou právnou úpravou, pričom táto kontrola podporuje záver, podľa ktorého PPS nekonajú na vlastný účet a slobodne, ale ako subjekty, ktoré spravujú pomoc poskytovanú zo štátnych prostriedkov.

SELEKTIVITA – DAŇOVÁ POMOC

Rozsudky zo 4. februára 2016, *GFKL Financial Services/Komisija* (T-287/11, vec v odvolacom konaní⁵⁹, [EU:T:2016:59](#)), a *Heitkamp BauHolding/Komisija* (T-620/11, vec v odvolacom konaní⁶⁰, [EU:T:2016:60](#)), poskytli Všeobecnému súdu príležitosť vykonať užitočné pripomenutie troch etáp analýzy kritéria selektivity, ktorú je potrebné vykonať vo veciach týkajúcich sa daňovej pomoci⁶¹.

59 | Veci C-203/16 P, Andres (správca konkurznej podstaty spoločnosti Heitkamp BauHolding GmbH)/Komisija a C-208/16 P, Nemecko/Komisija.

60 | Veci C-209/16 P, Nemecko/Komisija a C-219/16 P, GFKL Financial Services/Komisija.

61 | Pozri tiež ďalej úvahy venované týmto rozsudkom v časti „IV. Štátna pomoc – Prípustnosť – 2. Osobná dotknutosť“.

Všeobecný súd pripomína, že kvalifikácia vnútroštátneho daňového opatrenia ako „selektívneho“ predpokladá po prvé identifikáciu a predbežné preskúmanie spoločného alebo „obvyklého“ daňového režimu uplatniteľného v dotknutom členskom štáte. Práve v porovnaní s týmto spoločným alebo „obvyklým“ daňovým režimom je potrebné následne posúdiť a stanoviť prípadnú selektívnu povahu výhody vyplývajúcej z dotknutého daňového opatrenia tým, že sa preukáže, že toto opatrenie sa odchyľuje od uvedeného spoločného režimu. V nadväznosti na tieto prvé dve štádiá preskúmania možno dotknuté opatrenie *prima facie* kvalifikovať ako selektívne. Všeobecný súd však spresňuje, že v rámci tretej etapy je potrebné overiť, či je selektívna povaha tohto opatrenia opodstatnená z hľadiska povahy alebo vnútornej štruktúry systému, ktorého je súčasťou, čo prináleží preukázať dotknutému členskému štátu. V prípade kladnej odpovede nie je podmienka selektívnosti splnená.

S cieľom preukázať, že dotknuté opatrenie sa uplatňuje selektívne na určitých podnikateľov alebo na výrobu určitých druhov tovaru, je povinnosťou Komisie dokázať, že z hľadiska cieľa dotknutého opatrenia zavádza rozlišovanie medzi podnikmi nachádzajúcimi sa v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii, kým úlohou členského štátu, ktorý zavádza takéto rozlišovanie medzi podnikmi v oblasti nákladov, je preukázať, že je skutočne odôvodnené povahou a štruktúrou dotknutého systému.

V danom prípade Všeobecný súd vo vzťahu k prvej etape najprv uvádza, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keďže hoci konštatovala existenciu všeobecnejšieho pravidla, konkrétne pravidla o prevode strát, rozhodla, že referenčný právny rámec na účely posúdenia selektívnej povahy sporného opatrenia tvorilo pravidlo zániku strát. Toto posledné pravidlo sa uplatňovalo systematicky na všetky prípadné zmeny akcionárskej štruktúry na úrovni rovnajúcej sa alebo väčšej než 25 % základného imania, bez ohľadu na povahu alebo vlastnosti dotknutých podnikov.

Pokiaľ ide o druhú etapu, Všeobecný súd sa domnieva, že opatrenie daňovej úľavy, ktoré ako výnimka z pravidla obmedzujúceho možnosť prevodu strát v prípade nadobudnutia 25 % alebo viac podielov spoločnosti umožňuje za určitých podmienok prevod strát v prípade, že k nadobudnutiu podniku v ťažkostiach došlo s cieľom jeho ozdravenia, je selektívne *prima facie*, keďže sa netýka všetkých podnikov, ktorých akcionárska štruktúra sa podstatne zmenila, ale sa uplatňuje na jednu vymedzenú kategóriu podnikov, konkrétne na podniky, ktoré sú v okamihu nadobudnutia v platobnej neschopnosti alebo nadmerne zadlžené alebo im hrozí platobná neschopnosť alebo nadmerné zadlženie. Podľa Všeobecného súdu toto opatrenie, ktorého určité podmienky nie sú viazané na cieľ zabránenia zneužívaniu a ktoré nepokrýva všetky podniky, ktoré sa nachádzajú v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii vzhľadom na cieľ daňového systému má za následok zvýhodnenie podnikov v ťažkostiach. Všeobecný súd teda uzatvára, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že sa domnievala, že uvedené opatrenie zavádza rozlišovanie medzi hospodárskymi subjektmi nachádzajúcimi sa vzhľadom na cieľ stanovený daňovým systémom v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii.

Pokiaľ ide o tretiu etapu analýzy, Všeobecný súd pripomína, že vnútroštátne opatrenie možno odôvodniť povahou alebo všeobecnou štruktúrou dotknutého daňového systému len v prípade, že je jednak koherentné nielen s vnútornými vlastnosťami dotknutého daňového systému, ale aj s uplatňovaním tohto systému, a jednak je v súlade so zásadou proporcionality a nepresahuje hranice toho, čo je nevyhnutné v tom zmysle, že sledovaný legitímny cieľ nemožno dosiahnuť opatreniami menšieho rozsahu. V prejednávanej veci sa Všeobecný súd domnieva, že dotknuté daňové opatrenie nemožno odôvodniť povahou ani všeobecnou štruktúrou dotknutého daňového systému, keďže jeho hlavný cieľ, ktorým je zjednodušiť ozdravenie podnikov v ťažkostiach, nepatrí medzi základné alebo hlavné zásady predmetného daňového systému, a teda nie je tomuto daňovému systému vlastný, ale vonkajší, a to bez toho, aby bolo nutné overiť, či je sporné opatrenie primerané sledovanému cieľu.

ŠTÁTNA POMOC ZLUČITEĽNÁ S VNÚTORNÝM TRHOM

Rozsudok z 1. marca 2016, **Secop/u Komisia** (T-79/14, [EU:T:2016:118](#)), poskytol Všeobecnému súdu aj príležitosť spresniť podmienky, za ktorých možno pomoc na záchranu podniku v ťažkostiach pokladať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, a najmä, či je Komisia povinná v tomto kontexte zohľadniť súhrnný účinok spornej pomoci s pomocou, ktorá sa údajne poskytla predtým⁶².

Všeobecný súd pripomína, že bod 23 usmernení z roku 2004 o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁶³ výslovne stanovuje zohľadnenie súhrnného účinku skoršej pomoci a novej pomoci na záchranu alebo na reštrukturalizáciu iba v súvislosti s nezákonnou pomocou. Pokiaľ ide o otázku, či je takéto zohľadnenie povinné, ak by neexistovala akákoľvek povinnosť v tomto zmysle výslovne uvedená v usmerneniach z roku 2004, Všeobecný súd sa domnieva, že podrobnosti pomoci na záchranu bránia tomu, aby sa zohľadnil súhrnný účinok skoršej pomoci, ktorá nie je uvedená v bode 23 usmernení z roku 2004. Z definície pojmu pomoc na záchranu uvedenej v bod 15 usmernení z roku 2004 totiž vyplýva, že tak obmedzením spôsobilých foriem pomoci, ako aj svojou dočasnou a zvratnou povahou a obmedzením výlučne na opatrenia nevyhnutné na dočasné prežitie dotknutého podniku, má pomoc na záchranu veľmi obmedzené účinky na vnútorný trh. Práve obmedzenosť týchto účinkov spoločne s naliehavosťou pomoci na záchranu odôvodňujú, aby ju Komisia bežne preskúmala v zjednodušenom konaní. Zohľadnenie súhrnného účinku akejkoľvek prípadnej skoršej údajnej nezákonnej pomoci by však malo za následok, že dodržanie lehoty jedného mesiaca, ktorú sa Komisia zaväzuje dodržať v rámci zjednodušeného konania, by sa stalo nemožným, a takéto zohľadnenie by teda bolo nezlučiteľné s naliehavosťou tohto preskúmania a obmedzeným vplyvom tejto pomoci na hospodársku súťaž.

Zohľadnenie inej skoršej pomoci, ako je pomoc vymedzená v bode 23 usmernení z roku 2004, na ktorú sa už vzťahuje konečné negatívne rozhodnutie Komisie, by bolo navyše spôsobilé narušiť požiadavky vyplývajúce zo zásady právnej istoty. Takýto prístup by totiž zaväzoval Komisiu uskutočniť vedľajšie preskúmanie uvedenej skoršej pomoci, ktorej kvalifikácia za pomoc a spornú pomoc môže byť sporná medzi ňou a dotknutým členským štátom a ktorá musí byť prípadne predmetom osobitného konania a rozhodnutia. To by však mohlo v konečnom dôsledku viesť buď k odmietnutiu pomoci na záchranu na základe nadbytočného preskúmania skoršej pomoci, zatiaľ čo neskôr by sa mohlo ukázať, že táto pomoc je zákonná alebo že nepredstavuje pomoc, alebo k neopodstatnenému oddialeniu rozhodnutia o pomoci na záchranu. Preto Všeobecný súd uzatvára, že Komisia by nemala byť povinná zohľadniť súhrnný účinok údajnej skoršej pomoci s pomocou na záchranu nad rámec prípadov uvedených v bode 23 usmernení.

VYMÁHANIE POMOCI

V rozsudkoch z 22. apríla 2016, Írsko a **Aughinish Alumina/Komisia** (T-50/06 RENV II a T-69/06 RENV II, vec v odvolacom konaní⁶⁴, [EU:T:2016:227](#)), a z 22. apríla 2016, **Francúzsko/Komisia** (T-56/06 RENV II, [EU:T:2016:228](#))⁶⁵, mal Všeobecný súd príležitosť rozhodovať o uplatňovaní pravidiel týkajúcich sa vymáhania štátnej pomoci vo vzťahu k zásadám primeranej lehoty, ochrany legitímnej dôvery a právnej istoty. Týmto

62 | Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „IV. Štátna pomoc – Správne konanie“.

63 | Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 2004, s. 2).

64 | Veci C-373/16 P, **Aughinish Alumina/Komisia** a C-369/16 P, **Írsko/Komisia**.

65 | Pozri tiež rozsudok z 22. apríla 2016, **Taliansko a Eurallumina/Komisia**, T-60/06 RENV II, [EU:T:2016:233](#).

rozsudkom predchádzalo rozhodnutie 2006/323/ES⁶⁶, ktorým Komisia kvalifikovala ako štátnu pomoc, pričom nariadila jej vymáhanie, oslobodenie od spotrebnej dane z minerálnych olejov používaných pri výrobe hliníka zavedené v troch členských štátoch. Všeobecný súd sa k týmto veciach vyjadroval po tretí raz, v nadväznosti na zrušenie jeho skorších rozsudkov v tejto veci⁶⁷ na základe odvolania pred Súdny dvorom⁶⁸.

V prvom rozsudku Všeobecný súd uvádza, že zásada estoppel je anglosaský právny inštitút, ktorý ako taký neexistuje v práve Európskej únie, čo nebráni tomu, aby sa niektoré zásady ako zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery a niektoré pravidlá ako pravidlo *nemo potest venire contra factum proprium* v ňom zakotvené nemohli považovať za zásady a pravidlá, ktoré s touto zásadou súvisia alebo sú jej príbuzné. Preto, aj keď sa výhrada založená na porušení tejto zásady musí odmietnuť ako právne nedôvodná nie je tým dotknutá možnosť preskúmať tvrdenia účastníka konania, pokiaľ ich možno považovať za tvrdenia na podporu žalobného dôvodu v podstate založeného na zásadách právnej istoty alebo ochrany legitímnej dôvery.

Všeobecný súd podotýka, že v rozsudku vo veci **Komisia/Írsko a i.**⁶⁹ Súdny dvor rozhodol, že rozhodnutie Rady, ktorým sa členskému štátu povoľuje zaviesť oslobodenie od spotrebných daní v súlade s článkom 8 ods. 4 smernice 92/81/EHS⁷⁰, nemôže mať za následok to, že by sa Komisii bránilo vo výkone právomocí, ktoré jej zveruje Zmluva, a v dôsledku toho ani začatie postupu upravenému v článku 108 ZFEÚ na účely posúdenia, či toto oslobodenie predstavuje štátnu pomoc, a ak je to potrebné, ani prijatie takého rozhodnutia, akým je napadnuté rozhodnutie, na konci tohto postupu. Preto postupom stanoveným v článku 108 ES na účely preskúmania, či sporné oslobodenie od dane predstavovalo štátnu pomoc, a prijatím rozhodnutia, ktorým sa ukladá povinnosť čiastočne vymôcť túto pomoc na koniec tohto postupu, Komisia len vykonávala právomoci, ktoré jej zverila Zmluva v oblasti štátnej pomoci. Nemohla tým narušiť právomoci, ktoré Zmluva zverila Rade v oblasti harmonizácie právnych predpisov týkajúcich sa spotrebných daní alebo aktov, ktoré Rada prijala pri výkone uvedených právomocí. Všeobecný súd totiž spresňuje, že tieto rozhodnutia Rady o povolení prijaté na základe návrhu Komisie mohli mať účinky len v oblasti, na ktorú sa vzťahujú pravidlá v oblasti harmonizácie právnych predpisov týkajúcich sa spotrebných daní, bez vplyvu na účinky prípadného rozhodnutia, ako napadnuté rozhodnutie, aké mohla Komisia prijať v rámci výkonu svojich právomocí v oblasti štátnej pomoci. V dôsledku toho dospel k odmietnutiu výhrad založených na porušení zásad právnej istoty a potrebného účinku aktov inštitúcií, na porušení článku 8 ods. 5 smernice 92/81 alebo na prekročení právomoci.

Všeobecný súd ďalej uvádza, že pojem štátna pomoc zodpovedá objektívnej situácii a nezávisí od správania alebo vyhlásení inštitúcií. V dôsledku toho skutočnosť, že Komisia sa pri prijímaní rozhodnutí Rady podľa článku 8 ods. 4 smernice 92/81/EHS domnievala, že oslobodenia od spotrebnej dane z minerálnych olejov použitých ako palivo pri výrobe hliníka nevedú k skresleniu hospodárskej súťaže a nie sú prekážkou riadneho fungovania spoločného trhu, nemôže brániť tomu, aby boli uvedené oslobodenia od dane kvalifikované ako štátna pomoc, ak boli splnené podmienky podľa článku 107 ZFEÚ. Z toho *a fortiori* vyplýva, že Komisia nie je

66 | Rozhodnutie Komisie 2006/323/ES zo 7. decembra 2005 o oslobodení od spotrebnej dane z minerálnych olejov používaných ako palivo na výrobu oxidu hlinitého v Gardanne, v regióne Shannon a na Sardínii, implementovanom Francúzskom, Írskom a Talianskom v uvedenom poradí (Ú. v. EÚ L 119, 2006, s. 12).

67 | Rozsudky z 12. decembra 2007, Írsko a i./Komisia, T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 a T-69/06, neuverejnený, [EU:T:2007:383](#), a z 21. marca 2012, *Írsko/Komisia*, T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV a T-69/06 RENV, [EU:T:2012:134](#).

68 | Rozsudky z 2. decembra 2009, *Komisia/Írsko a i.*, C-89/08 P, [EU:C:2009:742](#) a z 10. decembra 2013, *Komisia/Írsko a i.*, C-272/12 P, [EU:C:2013:812](#).

69 | Rozsudok z 10. decembra 2013, C-272/12 P, [EU:C:2013:812](#).

70 | Smernica Rady 92/81/EHS z 19. októbra 1992 o zosúladiení štruktúr spotrebných daní z minerálnych olejov [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 316, 1992, s. 12).

na účely kvalifikácie oslobodení od spotrebnej dane ako štátnej pomoci viazaná posúdeniami Rady v rámci jej rozhodnutí v oblasti harmonizácie právnych predpisov týkajúcich sa spotrebných daní, podľa ktorých uvedené oslobodenia nevedú k skresleniu hospodárskej súťaže a nie sú prekážkou riadneho fungovania vnútorného trhu.

V druhom rozsudku Všeobecný súd najprv po tom, čo pripomenul judikatúru týkajúcu sa zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery osobitne vo veciach štátnej pomoci, konštatoval, že v prejednávanej veci doba niečo viac ako 49 mesiacov, ktorá uplynula medzi prijatím rozhodnutia o začatí konania vo veci formálneho zisťovania a prijatím konečného rozhodnutia, je neprimeraná, pričom údajné okolnosti týkajúce sa množstva a zložitosti spisov, vývoja použiteľnej právnej úpravy a ťažkostí praktického a lingvistického charakteru, jej trvanie nemôžu odôvodniť.

V druhom rade Všeobecný súd preskúmal, či sa na základe tohto prekročenia primeranej lehoty Komisiou mohol príjemca pomoci rozumne domnievať, že Komisia už nemala pochybnosti a že voči spornému oslobodeniu od dane nebudú žiadne námietky, a či toto oneskorenie mohlo brániť Komisii žiadať vymáhanie pomoci. V tejto súvislosti je nepochybne potrebné dbať na rešpektovanie požiadaviek právnej istoty chrániacich súkromné záujmy. Zároveň je však potrebné tieto požiadavky vyvážiť požiadavkami na ochranu verejných záujmov, medzi ktoré patrí v oblasti štátnej pomoci záujem vyhnúť sa tomu, aby fungovanie trhu bolo narušené štátnou pomocou, ktorá škodí hospodárskej súťaži, čo si podľa ustálenej judikatúry vyžaduje, aby protiprávna pomoc bola vrátená s cieľom obnoviť predchádzajúci stav. Preto len za splnenia výnimočných okolností, ako v prípade, v ktorom bol vydaný rozsudok **RSV/Komisia**⁷¹ môže byť nedodržanie primeranej lehoty na prijatie konečného rozhodnutia vo veci štátnej pomoci zohľadnené na účely konštatovania, že na strane príjemcu pomoci vznikla legitímna dôvera, ktorá bráni tomu, aby Komisia vnútroštátnym orgánom nariadila vymáhanie tejto pomoci. Všetky výnimočné okolnosti existujúce v uvedenej veci, sa však v tejto veci nenachádzajú. Konkrétne v danej veci bola sporná pomoc poskytnutá po tom, ako Komisia začala konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúce sa sporného oslobodenia od dane.

Súdny dvor v tejto súvislosti tiež rozhodol, že vo veciach štátnej pomoci nemôže z nečinnosti Komisie vyplývať žiadna legitímna dôvera, ak jej príslušný režim pomoci nebol oznámený⁷². Preto v prejednávanej veci zjavná nečinnosť Komisie, aj keby odporovala zásade dodržania primeranej lehoty, nepostačuje na konštatovanie existencie výnimočných okolností, ktoré mohli vo vzťahu k príjemcovi pomoci vzbudiť legitímnu dôveru, že sporná pomoc je zákonná vzhľadom na pravidlá v oblasti štátnej pomoci. Z toho vyplýva, že samotné porušenie zásady dodržania primeranej lehoty na prijatie konečného rozhodnutia nebránilo tomu, aby Komisia za okolností danej veci nariadila vrátenie spornej pomoci.

71 | Rozsudok z 24. novembra 1987, 223/85, [EU:C:1987:502](#).

72 | Rozsudok z 11. novembra 2004, *Demesa a Territorio Histórico de Álava/Komisia*, C-183/02 P a C-187/02 P, [EU:C:2004:701](#), bod 52.

V. DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO – OCHRANNÁ ZNÁMKA EURÓPSKEJ ÚNIE

AUTONÓMIA PRÁVNEHO SYSTÉMU OCHRANNEJ ZNÁMKY EURÓPSKEJ ÚNIE

V rozsudku z 18. marca 2016, *Karl-May-Verlag/ÚHVT – Constantin Film Produktion (WINNETOU)* (T-501/13, [EU:T:2016:161](#)), mal Všeobecný súd posúdiť zásady autonómie a nezávislosti systému ochrannej známky Európskej únie. Žalobkyňa na podporu svojej žaloby prvému odvolaciemu senátu Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) najmä vytýkala, že porušil uvedené zásady, keď založil svoje rozhodnutie výlučne na rozhodnutiach nemeckých súdov, pričom nevykonával autonómne posúdenie so zreteľom na kritériá stanovené na tieto účely v práve ochranných znáмок Európskej únie.

V tejto súvislosti Všeobecný súd rozhodol, že okrem prípadu upraveného v článku 8 ods. 4 nariadenia (ES) č. 207/2009⁷³ v rámci ktorého je EUIPO povinný uplatniť vnútroštátne právo vrátane príslušnej vnútroštátnej judikatúry, EUIPO alebo tento súd nie sú viazaní rozhodnutiami vnútroštátnych orgánov alebo súdov. Režim ochranných znáмок Európskej únie je totiž autonómnym systémom pozostávajúcim z komplexu pravidiel, ktorý sleduje preň špecifické ciele a jeho uplatnenie je nezávislé od všetkých vnútroštátnych systémov. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 207/2009 nezaväzuje EUIPO alebo po podaní žaloby na Všeobecný súd, aby tento úrad alebo tento súd dospeli k výsledkom zhodným s výsledkami dosiahnutými národnými orgánmi alebo súdmi v podobnej situácii. Hoci EUIPO nie je viazaný rozhodnutiami vydanými vnútroštátnymi orgánmi, môžu tieto rozhodnutia – hoci nie sú záväzné alebo dokonca rozhodujúce – byť zohľadnené EUIPO ako ukazovatele v rámci posúdenia skutkových okolností v prejednávanej veci.

V danej veci Všeobecný súd konštatoval, že odvolací senát prevzal tvrdenia uvádzané v nemeckej judikatúre, pokiaľ ide o spôsobilosť dotknutého označenia na zápis, vnímanie tohto označenia a opisný charakter spornej ochrannej známky vzhľadom na dotknuté výrobky a služby, pričom nevykonával autonómne posúdenie s ohľadom na tvrdenia a skutočnosti, ktoré predložili účastníci konania. Na základe toho dospel k záveru, že uvedený senát nepriznal rozhodnutiam nemeckých súdov indikatívnu hodnotu ako ukazovateľov v rámci posúdenia skutkových okolností veci samej, ale záväznú hodnotu, pokiaľ ide o spôsobilosť spornej ochrannej známky na zápis, čím sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

ABSOLÚTNE DÔVODY ZAMIETNUTIA

V súvislosti s absolútnymi dôvodmi zamietnutia zápisu stanovenými v článku 7 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 si tento rok zasluhuje osobitnú pozornosť päť rozsudkov.

73 | Nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 78, 2009, s. 1).

1. VZATIE DO ÚVAHY ODVOLACÍM SENÁTOM EX OFFO

V rozsudku z 28. septembra 2016, **European Food/EUIPO – Société des produits Nestlé (FITNESS)** (T-476/15, vec v odvolacom konaní⁷⁴, [EU:T:2016:568](#))⁷⁵, mal Všeobecný súd rozhodnúť o existencii povinnosti EUIPO, aby v rámci konania o vyhlásenie neplatnosti pre absolútny dôvod zamietnutia preskúmal *ex offo* relevantné skutočnosti, ako aj možnosť odvolacieho senátu, aby v tejto súvislosti nebral do úvahy dôkazy predložené oneskorene.

Po tom, ako pripomenul rozdiel existujúci medzi postupom preskúmania absolútnych dôvodov zamietnutia zápisu a námietkovým konaním v prípade relatívnych dôvodov zamietnutia, Všeobecný súd zdôraznil, že podľa článku 76 ods. 1 nariadenia č. 207/2009 pri preskúmaní absolútnych dôvodov zamietnutia musia odvolacie senáty EUIPO pristúpiť k preskúmaniu skutočností *ex offo* s cieľom určiť, či sa na ochrannú známku, ktorej zápis sa žiada, vzťahuje alebo nevzťahuje jeden z dôvodov zamietnutia zápisu uvedených v článku 7 tohto nariadenia. V rámci konania o vyhlásenie neplatnosti však spresnil, že EUIPO nemá povinnosť opätovne *ex offo* preskúmať relevantné skutočnosti, na základe ktorých by mohol uplatniť absolútne dôvody zamietnutia, ktoré už preskúmal prieskumový pracovník. Ako totiž vyplýva z ustanovení článkov 52 a 55 tohto nariadenia, ochranná známka Európskej únie sa považuje za platnú dovtedy, kým ju EUIPO nevyhlási za neplatnú, čo obmedzuje povinnosť EUIPO uvedenú v článku 76 ods. 1 nariadenia č. 207/2009, preskúmať relevantné skutočnosti *ex offo*. Keďže sa na zapísanú ochrannú známku Európskej únie uplatní domnienka platnosti, osobe, ktorá podala návrh na vyhlásenie neplatnosti, prináleží v rámci konania o vyhlásenie neplatnosti, aby v konaní pred EUIPO uviedla konkrétne skutočnosti, ktoré spochybňujú jej platnosť.

2. POVINNOSŤ ODÔVODNENIA

V rozsudku z 15. decembra 2016, **Intesa Sanpaolo/EUIPO (START UP INITIATIVE)** (T-529/15, [EU:T:2016:747](#)), Všeobecný súd mal príležitosť spresniť rozsah povinnosti prináležiacej EUIPO a týkajúcej sa odôvodnenia rozhodnutia o zamietnutí zápisu ochrannej známky Európskej únie.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že skúmanie dôvodov zamietnutia namietaných proti prihláške ochrannej známky sa musí týkať každého z výrobkov alebo služieb, pre ktoré sa zápis ochrannej známky navrhuje. Ak sa rovnaký dôvod zamietnutia namieta voči kategórii alebo skupine výrobkov alebo služieb, odôvodnenie môže byť celkové vo vzťahu k všetkým dotknutým výrobkom alebo službám. Takáto možnosť sa však vzťahuje len na výrobky a služby, ktoré vykazujú dostatočne priamu a konkrétnu vzájomnú spojitosť do takej miery, že tvoria kategóriu alebo skupinu výrobkov alebo služieb s dostatočnou rovnorodosťou. Samotná skutočnosť, že dotknuté výrobky alebo služby patria do tej istej triedy v zmysle Niceskej dohody⁷⁶, nestačí na vyvodenie záveru o takejto rovnorodosti, keďže tieto triedy často obsahujú množstvo výrobkov alebo služieb, medzi ktorými nemusí existovať takáto dostatočne priama a konkrétna spojitosť.

Všeobecný súd spresnil, že homogenosť výrobkov alebo služieb sa posudzuje so zreteľom na konkrétny dôvod zamietnutia prihlášky predmetnej ochrannej známky. Preto je možné vykonať celkové odôvodnenie pre výrobky alebo služby, medzi ktorými existuje dostatočne priama a skutočná spojitosť natoľko, že tvoria dostatočne homogénnu kategóriu, čo umožňuje, že všetky skutkové a právne úvahy, ktoré tvoria odôvodnenie

74| Vec C-634/16 P, *EUIPO/European Food*.

75| Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „6. Predloženie dôkazov“

76| Niceská dohoda o medzinárodnom triedení výrobkov a služieb pre zápis ochranných známk z 15. júna 1957 v revidovanom a doplnenom znení.

predmetného rozhodnutia, dostatočne právne objasňujú odôvodnenie pre každý z výrobkov a služieb patriacich do danej kategórie a že sa môžu uplatňovať bez rozdielu na každý z týchto výrobkov a služieb.

3. NEKONANIE V DOBREJ VIERE

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku zo 7. júla 2016, *Copernicus-Trademarks/EUIPO – Maquet (LUCEO)* (T-82/14, [EU:T:2016:396](#)), Všeobecný súd rozhodol o žalobe podanej proti rozhodnutiu štvrtého odvolacieho senátu EUIPO, ktorý potvrdil záver zrušovacieho oddelenia, podľa ktorého žalobkyňa nekonala pri podávaní prihlášky spornej ochrannej známky v dobrej viere. Podľa odvolacieho senátu tento majiteľ požiadala o zápis spornej ochrannej známky výlučne s cieľom, aby mohol podať námietku proti prihláške podanej treťou osobou inej ochrannej známky Európskej únie a získať z toho ekonomické výhody.

Všeobecný súd pripomenul, že pojem nekonanie v dobrej viere uvedený v článku 52 ods.1 písm. b) nariadenia č. 207/2009 sa vzťahuje na subjektívnu pohnútku osoby podávajúcej prihlášku ochrannej známky, t. j. na nečestný úmysel alebo iný nepoctivý dôvod. O nekonanie v dobrej viere ide vtedy, keď pôvodný účel prihlášky ochrannej známky nie je naplnený, a táto prihláška bola podaná zo špekulatívnych dôvodov alebo výlučne s cieľom získať finančné kompenzácie.

Okrem toho Všeobecný súd rozhodol, že žalobkyňa nepredložila tvrdenia smerujúce k vyvráteniu konštatovania odvolacieho senátu, podľa ktorého na účely posúdenia toho, či konala v dobrej viere, bolo potrebné zohľadniť nielen jej vlastné správanie, ale aj správanie jej zástupcu, ako aj správanie spoločností, ktoré boli so žalobkyňou prepojené. V danom prípade zástupca žalobkyne sledoval stratégiu spočívajúcu v sústavnom podaní každých šesť mesiacov prihlášok národných ochranných známk v dvoch rôznych členských štátoch bez zaplatenia poplatku za podanie prihlášky, ktorých cieľom bolo poskytnúť tomuto zástupcovi blokujúce postavenie. Keď tretia osoba podala prihlášku totožnej alebo podobnej ochrannej známky Európskej únie, zástupca žalobkyne požiadala o zapísanie ochrannej známky Európskej únie a pre túto ochrannú známku uplatnil právo prednosti, pričom sa opierať o posledný článok reťazca prihlášok národných ochranných známk. Podľa Všeobecného súdu takéto správanie nie je v súlade s cieľmi nariadenia č. 207/2009, pretože jeho cieľom je obísť šesťmesačnú lehotu na zváženie, ktorá je stanovená v článku 29 nariadenia č. 207/2009 a päťročnú dodatočnú lehotu stanovenú v článku 51 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia. Za týchto okolností odvolací senát správne rozhodol, že cieľom stratégie podávania prihlášok bolo len podávať námietky voči prihláškam tretích osôb a získať z tohto namietania ekonomické výhody.

4. ZEMEPISNÉ OZNAČENIE

V rozsudku z 20. júla 2016, *Internet Consulting/EUIPO – Provincia Autonoma di Bolzano-Alto Adige (SUEDTIROL)* (T-11/15, [EU:T:2016:422](#)), Všeobecný súd rozhodoval o uplatnení absolútneho dôvodu zamietnutia vzťahujúceho sa na opisný charakter ochrannej známky stanovený v článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009, v prípade ochranných známk zložených zo zemepisných označení pôvodu. Vo veci, ktorá viedla k tomuto rozsudku, mal Všeobecný súd preskúmať zákonnosť rozhodnutia, ktorým odvolací senát EUIPO vyhovel odvolaniu vedľajšieho účastníka konania a vyhlásil ochrannú známku za neplatnú.

Všeobecný súd najskôr odmietol žalobný dôvod, podľa ktorého vedľajší účastník konania ako verejnoprávny subjekt nemal spôsobilosť na podanie návrhu na vyhlásenie neplatnosti napadnutej ochrannej známky. V tejto súvislosti uviedol, že na dôvody na zrušenie a vyhlásenie neplatnosti, a najmä tie, ktoré sa týkajú absolútnej neplatnosti v zmysle článku 52 nariadenia č. 207/2009, sa môže odvolať ktorákoľvek osoba, bez ohľadu na jej súkromnoprávnu alebo verejnoprávnu povahu, pokiaľ má táto osoba „procesnú spôsobilosť“ v súlade s článkom 56 ods. 1 písm. a) *in fine* uvedeného nariadenia.

Okrem toho ako odpoveď na tvrdenie žalobkyne, že odvolací senát porušil ustanovenia nariadenia č. 207/2009, keď dospel k záveru, že napadnutá ochranná známka predstavuje zemepisné označenie pôvodu týkajúce sa miesta známeho príslušnej skupiny verejnosti, ktorá bude informovať o zemepisnom pôvode dotknutých služieb, a nie o ich obchodnom pôvode, Všeobecný súd pripomenul, že cieľom článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009 je predísť monopolu záci zemepisného označenia pôvodu zo strany niektorého z hospodárskych subjektov v neprospech jeho konkurentov. Je síce pravda, že veľký odvolací senát je v zásade povinný preskúmať relevantnosť zemepisného označenia pôvodu v týchto súťažných vzťahoch tým, že preskúma vzťah medzi týmto označením a tovarmi a službami, pre ktoré sa žiada zápis ochrannej známky, a to predtým, než môže zamietnuť jej zápis na základe článku 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009, nič to nemení na skutočnosti, že intenzita tejto povinnosti sa môže meniť v závislosti od viacerých činiteľov, ako je rozsah, dobré meno alebo povaha dotknutého zemepisného označenia pôvodu. V predmetnej veci bolo nepochybné, že pravdepodobnosť, že dotknuté zemepisné označenie pôvodu by mohlo mať vplyv na súťažné vzťahy je potrebné považovať za vysokú vzhľadom na pozitívne pocity, ktoré môže vyvolať odkaz na Južné Tirolsko (Taliansko) pri komerčnom ponúkaní dotknutých služieb. Všeobecný súd navyše zdôraznil, že článok 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009 nebráni zápisu zemepisných názvov, ktoré zainteresované kruhy nepoznajú. V predmetnej veci sa však služby označené napadnutou ochrannou známkou nevyznačujú žiadnou osobitnou vlastnosťou, ktorá by mohla príslušnú skupinu verejnosti viesť k tomu, aby si nespájala zemepisné označenie so zemepisným pôvodom týchto služieb. Z toho vyplýva, že článok 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 207/2009 nebráni zápisu predmetného zemepisného označenia, ktoré zainteresované kruhy poznajú ako označenie zemepisného regiónu.

Napokon Všeobecný súd pripomenul, že v súlade s článkom 12 písm. b) nariadenia č. 207/2009 právo vyplývajúce z ochrannej známky Európskej únie neoprávňuje majiteľovi zakázať tretej osobe používať v obchodnom styku označenia týkajúce sa zemepisného pôvodu. Isteže, cieľom tohto ustanovenia je najmä umožniť, aby používanie označení týkajúcich sa zemepisného pôvodu, ktoré tiež predstavujú súčasť komplexných ochranných známk, nespádalo pod zákaz článku 9 tohto nariadenia. Článok 12 písm. b) nariadenia č. 207/2009 však nepriznáva tretím osobám oprávnenie používať takýto názov ako ochrannú známku, ale obmedzuje sa len na zaručenie, že ho môžu používať opisným spôsobom, teda ako označenie týkajúce sa zemepisného pôvodu, a to pod podmienkou, že takéto používanie je v súlade s čestným konaním v priemysle alebo obchode.

5. ZVUKOVÉ OCHRANNÉ ZNÁMKY

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 13. septembra 2016, *Globo Comunicação e Participações/EUIPO (zvuková ochranná známka)* (T-408/15, [EU:T:2016:468](#)), bola na Všeobecný súd podaná žaloba o zrušenie rozhodnutia, ktorým piaty odvolací senát EUIPO zamietol prihlášku zvukovej ochrannej známky ako ochrannej známky Európskej únie, prihlasovanej predovšetkým pre nosiče na šírenie informácií elektronickými prostriedkami, ústne a televíznym vysielaním, z dôvodu, že nemala rozlišovaciu spôsobilosť.

Na základe rozsudku *Shield Mark*⁷⁷, Všeobecný súd najskôr poznamenal, že článok 4 nariadenia č. 207/2009 sa má vykladať v tom zmysle, že zvuky môžu tvoriť ochrannú známku pod podmienkou, že sa okrem iného dajú graficky znázorniť a že nebolo namietnuté, že zobrazenie nôt na notovej osnove, spolu s husľovým kľúčom, pomlčkami a posuvkami, ako to, ktoré bolo sporné v danej veci, predstavuje také grafické znázornenie.

Pokiaľ ide o rozlišovaciu spôsobilosť prihlasovanej ochrannej známky, Všeobecný súd uviedol, že hoci má verejnosť vo zvyku vnímať slovné alebo obrazové ochranné známky ako označenia identifikujúce obchodný

77 | Rozsudok z 27. novembra 2003, C-283/01, [EU:C:2003:641](#).

pôvod tovarov alebo služieb, neplatí to isté nevyhnutne v prípade, ak je označenie tvorené iba zvukovým prvkom. Pokiaľ ide o určité výrobky alebo služby, predovšetkým jednak v oblasti televízneho a rozhlasového vysielania alebo mobilnej komunikácie a jednak v oblasti informačných technológií, softvéru alebo vo všeobecnosti v oblasti médií, však nie je iba neobvyklé, či dokonca bežné, že spotrebiteľia identifikujú výrobok alebo službu týkajúcu sa uvedenej oblasti vďaka zvukovému prvku (singlu, melódii) umožňujúcemu rozlišovať tovar alebo službu ako pochádzajúce od určitého podniku. Podľa Všeobecného súdu je však potrebné, aby zvukové označenie, ktorého prihláška bola podaná na zápis, malo určitú rezonanciu, ktorá umožňuje cieľovému spotrebiteľovi vnímať ho a považovať ho za ochrannú známku a nie za funkčný prvok alebo za ukazovateľ bez charakteristických vlastností. Zvukové označenie, ktoré nemá schopnosť označovať viac než jednoduchú banálnu kombináciu tónov, ktoré ho tvoria, by neumožňovalo cieľovému spotrebiteľovi vnímať v jeho funkcii identifikáciu predmetných tovarov a služieb, keďže by sa obmedzilo na jednoduchý „zrkadlový efekt“ v tom zmysle, že by odkazovalo iba na seba samo a na nič iné. Vzhľadom na tieto úvahy Všeobecný súd dospel k záveru, že z dôvodu, že prihlasovaná ochranná známka v danej veci pozostáva len zo zvonenia telefónu, ktoré nemá žiadnu osobitnú charakteristickú vlastnosť odlišujúcu ho od opakovania noty, ktorou je tvorené (dve noty gis), a umožňujúcou rozlišovať niečo iné, než toto zvonenie budíka alebo telefónu, spotrebiteľ si ochrannú známku nevšimne a nezapamätá. Za týchto okolností Všeobecný súd rozhodol, že EUIPO sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď odmietol zapísať prihlasovanú ochrannú známku, ktorá je nemá rozlišovaciu spôsobilosť.

6. PREDLOŽENIE DŮKAZOV

Všeobecný súd v rozsudku z 28. septembra 2016, **FITNESS** (T-476/15, vec v odvolacom konaní⁷⁸, [EU:T:2016:568](#))⁷⁹, dospel k záveru, že podľa článku 76 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 nemusel vziať do úvahy skutočnosti ani dôkazy, ktoré účastníci konania nepredložili včas. Z pravidla 37 písm. b) bodu iv) nariadenia (ES) č. 2868/95⁸⁰ však vôbec nevyplýva, že odvolací senát je povinný považovať za oneskorené dôkazy, ktoré neboli predložené pred zrušovacím oddelením. Toto pravidlo sa totiž obmedzuje len na spresnenie, že návrh na vyhlásenie neplatnosti musí obsahovať dôkazy, o ktoré sa návrh opiera. Všeobecný súd navyše konštatoval, že na rozdiel od niektorých ustanovení upravujúcich lehoty, ako aj dôsledky ich nedodržania, ktoré sú uplatniteľné na námietkové konanie, konanie o zrušenie a konanie o vyhlásenie neplatnosti pre relatívny dôvod zamietnutia, nariadenia č. 207/2009 a 2868/95 neobsahujú žiadne ustanovenie, ktoré by stanovilo lehotu na predloženie dôkazov v rámci návrhu na vyhlásenie neplatnosti pre absolútny dôvod zamietnutia. Z tohto dôvodu treba podľa Všeobecného súdu dospieť k záveru, že článok 76 nariadenia č. 207/2009 v spojení s pravidlom 37 písm. b) bodom iv) nariadenia č. 2868/95 neznamená, že dôkazy, ktoré sa predložili po prvýkrát pred odvolacím senátom, musí tento senát považovať za predložené oneskorene v rámci konania o vyhlásenie neplatnosti pre absolútny dôvod zamietnutia.

Napokon, Všeobecný súd uviedol, že hoci konanie o vyhlásenie neplatnosti pre absolútny dôvod zamietnutia sa začína na návrh niektorého účastníka konania podľa článku 52 ods. 1 nariadenia č. 207/2009, toto ustanovenie priamo odkazuje na absolútne dôvody zamietnutia zápisu uvedené v článku 7 tohto nariadenia, ktoré sledujú ciele všeobecného záujmu. Navyše cieľom konania o vyhlásenie neplatnosti týkajúceho sa absolútnych dôvodov zamietnutia je umožniť EUIPO preskúmať platnosť zápisu ochrannej známky a prijať stanovisko, ktoré mal prípadne prijať na základe článku 37 uvedeného nariadenia *ex officio*. V dôsledku toho by

78 | Vec C-634/16 P, *EUIPO/European Food*.

79 | Pozri tiež ďalej úvahy venované tomuto rozsudku v časti „1. Vzatie do úvahy odvolacím senátom *ex officio*“

80 | Nariadenie Komisie (ES) č. 2868/95 z 13. decembra 1995, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 40/94 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 303, 1995, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 189).

podľa Všeobecného súdu analogické použitie pravidla 50 ods. 1 tretieho pododseku nariadenia č. 2868/95 na konanie o vyhlásenie neplatnosti z absolútnych dôvodov bolo v rozpore so všeobecným záujmom, ktorý sledujú ustanovenia článku 7 nariadenia č. 207/2009.

RELATÍVNE DÔVODY ZAMIETNUTIA

Spory týkajúce sa relatívnych dôvodov zamietnutia zápisu viedlo Všeobecný súd k vyhláseniu viacerých rozhodnutí, ktoré si zaslúžia osobitnú pozornosť.

1. VZATIE DO ÚVAHY ODVOLACÍM SENÁTOM EX OFFO

V rozsudku z 13. decembra 2016, **Sovena Portugal – Consumer Goods/EUIPO – Mueloliva (FONTOLIVA)** (T-24/16, [EU:T:2016:726](#)), mal Všeobecný súd príležitosť rozhodovať o existencii povinnosti odvolacích senátov zaoberať sa *ex offo* otázkou uplynutia platnosti zápisu ochrannej známky. Všeobecnému súdu bola predložená žaloba proti rozhodnutiu, ktorým druhý odvolací senát EUIPO potvrdil rozhodnutie námietkového oddelenia, pričom dospel k záveru, že existuje pravdepodobnosť zámeny medzi slovnou ochrannou známkou, ktorej zápis navrhovala žalobkyňa, a skoršou národnou slovnou ochrannou známkou. Žalobkyňa najmä tvrdila, že v momente, keď odvolací senát potvrdil dôvodnosť námietky, zápis skoršej národnej ochrannej známky nebol obnovený a že teda doba jej platnosti uplynula.

Podľa Všeobecného súdu z článku 41 ods. 3 a článku 76 nariadenia č. 207/2009 ani z pravidla 19 ods. 1 a ods. 2 písm. a) bodu ii) a pravidla 50 ods. 1 prvého a tretieho pododseku nariadenia č. 2868/95, ako ani z iných uplatniteľných procesných ustanovení nevyplýva, že odvolací senát, ktorý má preskúmať zákonnosť rozhodnutia námietkového oddelenia, ktoré rozhodlo o relatívnom dôvode zamietnutia zápisu, by bol sám povinný zaoberať sa *ex offo* otázkou uplynutia platnosti zápisu skoršej ochrannej známky po uplynutí lehoty stanovenej námietkovým oddelením pre namietateľa, aby predložil dôkaz o tejto platnosti. Navyše ani žiadne z týchto ustanovení nemožno vykladať ako povinnosť namietateľa predložiť *ex offo* dôkaz, že zápis skoršej ochrannej známky je platný k dátumu, keď odvolací senát vydal svoje rozhodnutie. Týmto konštatovaniami však nie je dotknutá možnosť, aby prihlasovateľ ochrannej známky, ktorá bola predmetom námietky, pred odvolacím senátom uviedol, že namietateľ nepredložil dôkaz zachovania platnosti zápisu skoršej ochrannej známky počas primeranej doby, zohľadniac konanie pred odvolacím senátom, aby namietateľa donútil v tejto súvislosti reagovať a odvolací senát zohľadniť situáciu. V uvedenej veci prihlasovateľ ochrannej známky však nepredložil pred odvolacím senátom otázku zachovania platnosti zápisu skoršej národnej ochrannej známky, hoci rok, v priebehu ktorého uvedená platnosť zápisu uplynula a mala byť prípadne obnovená, sa blížil, prípadne už začal. Žalobkyňa to ešte mohla urobiť v tomto momente na základe ustanovení článku 76 ods. 2 nariadenia č. 207/2009, podľa ktorých „[EUIPO] nemusí zobrať do úvahy skutočnosti ani dôkazy, ktoré účastníci konania nepredložili včas.“ Všeobecný súd teda dospel k záveru, že nemožno odvolaciemu senátu vytýkať, že nezohľadnil možné nevykonanie obnovenia zápisu skoršej národnej ochrannej známky, na ktorej bola založená námietka, keď prijal napadnuté rozhodnutie, bez ohľadu na skutočnosť, aký bol dátum skončenia platnosti tohto zápisu podľa vnútroštátneho práva.

2. DÔKAZNÉ PROSTRIEDKY

V rozsudku z 5. februára 2016, *Kicktipp/ÚHVT – Società Italiana Calzature (kicktipp)* (T-135/14, [EU:T:2016:69](#)), Všeobecný súd sa vyslovil k výkladu pravidla 19 ods. 2 nariadenia č. 2868/95 pokiaľ ide o dôkazy, ktoré má namietajúca strana predložiť s cieľom preukázať existenciu, platnosť a rozsah ochrany svojej skoršej ochrannej známky.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomína, že podľa znenia prvej časti pravidla 19 ods. 2 písm. a) bodu ii) nariadenia č. 2868/95 vo francúzskom znení má namietajúca strana povinnosť predložiť potvrdenie o zápise „et“ [a] podľa potreby posledné potvrdenie o obnovení skoršej ochrannej známky, ktorá nie je ochrannou známkou Európskej únie. Namietajúca strana teda musí v zásade predložiť potvrdenie o zápise aj v prípade, keď predloží potvrdenie o obnovení. V súlade s pravidlom 19 ods. 2 písm. a) bodu ii) *in fine* nariadenia č. 2868/95 namietajúca strana má tiež možnosť predložiť „všetky... rovnocenné dokumenty vydané úradom, ktorý ochrannú známkou zapísal“. Všeobecný súd sa domnieva, že toto ustanovenie sa má vykladať v tom zmysle, že možnosť predložiť rovnocenný dokument sa netýka iba potvrdenia o obnovení, ale aj potvrdenia o zápise. Je tiež možné, že potvrdenie o obnovení, je zároveň „rovnocenným dokumentom“ s potvrdením o zápise. Predloženie potvrdenia o obnovení teda postačuje na preukázanie existencie, platnosti a rozsahu ochrany ochrannej známky, na ktorej je založená námietka, pokiaľ obsahuje všetky informácie potrebné na tento účel.

Všeobecný súd navyše spresnil, že ak sa včas podala žiadosť o obnovenie skoršej ochrannej známky, no príslušný orgán o tejto žiadosti ešte nerozhodol, postačuje predložiť potvrdenie preukazujúce žiadosť, pokiaľ ho vydal daný orgán a obsahuje všetky informácie potrebné na zápis ochrannej známky, ktoré vyplývajú z potvrdenia o zápise. Naopak, ak je ochranná známka, na ktorej sa zakladá námietka, zapísaná, podľa pravidla 19 ods. 2 písm. a) bodu ii) nariadenia č. 2868/95 už nepostačuje predložiť potvrdenie o podaní. Je teda potrebné predložiť potvrdenie o zápise alebo rovnocenný dokument. Nestačí ani predložiť potvrdenie preukazujúce podanie žiadosti o obnovenie, ak sa obnovenie už vykonalo.

V rozsudku z 9. septembra 2016, *Puma/EUIPO – Gemma Group (zobrazenie skáčucej mačkovitej šelmy)* (T-159/15, vec v odvolacom konaní⁸¹, [EU:T:2016:457](#)), Všeobecný súd mal príležitosť objasniť judikatúru týkajúcu sa povinnosti EUIPO, ktorý je s ohľadom na zásady rovnosti zaobchádzania a riadnej správy vecí verejných povinný zohľadňovať už prijaté rozhodnutia.

Na podporu svojej žaloby sa žalobkyňa odvolávala na nesprávne právne posúdenie, ktorého sa dopustil piaty odvolací senát tým, že sa odchýlil od rozhodovacej praxe EUIPO, pokiaľ ide o dobré meno skorších ochranných známk, ktoré bolo uvádzané na podporu námietky.

Všeobecný súd najskôr zdôraznil, že podľa článku 41 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie sa v rámci práva na riadnu správu vecí verejných nachádza povinnosť správneho orgánu odôvodniť svoje rozhodnutia, na základe čoho pripomenul, že v zmysle rozsudku *Agencja Wydawnicza Technopol/ÚHVT*⁸² zo zásady rovnosti zaobchádzania a zásady riadnej správy vecí verejných vyplýva, že EUIPO je povinný v rámci pokynov o prihláške ochrannej známky Európskej únie zohľadňovať už prijaté rozhodnutia o podobných prihláškach a s mimoriadnou pozornosťou skúmať, či je alebo nie je potrebné rozhodnúť rovnako. Zásada rovnosti zaobchádzania a zásada riadnej správy vecí verejných však musia byť uvedené do súladu s požiadavkou

81 | Vec C-564/16 P, *EUIPO/Puma*.

82 | Rozsudok z 10. marca 2011, C-51/10 P, [EU:C:2011:139](#), najmä body 74 až 77.

dodržovania zákonnosti. Navyše z dôvodov právnej istoty a riadnej správy vecí verejných musí byť skúmanie akejkoľvek prihlášky prísne a úplné, pričom sa musí uskutočniť v každom konkrétnom prípade

Všeobecný súd v prejednávanej veci na jednej strane uviedol, že dobré meno skorších ochranných známk určil EUIPO v troch nedávnych rozhodnutiach, ktoré boli potvrdené viacerými vnútroštátnymi rozhodnutiami, a že tieto rozhodnutia sa týkali tých istých skorších ochranných známk, zhodných alebo podobných výrobkov s predmetnými výrobkami a určitých členských štátov dotknutých s prejednávanom prípade. Na druhej strane Všeobecný súd zdôraznil, že určenie dobrého mena skorších ochranných známk je skutkovým zistením, ktoré nezávisí od prihlasovanej ochrannej známky. Navyše z rozsudku **Budziewska/ÚHVT – Puma (skáčuca mačkovitá šelma)**⁸³ predloženého žalobkyňou, vyplýva, že skorší dizajn má dobré meno. Za týchto okolností sa Všeobecný súd domnieva, že vzhľadom na rozsudok **Agencja Wydawnicza Technopol/ÚHVT**⁸⁴ a povinnosť odôvodnenia, ktorá prináleží odvolaciemu senátu, pričom tento senát sa nemôže odkloniť od rozhodovacej praxe EUIPO bez toho, aby neposkytol aspoň vysvetlenie dôvodov, ktoré ho viedli k tomu, že fakty o dobrom mene skorších ochranných známk vykonaných v týchto rozhodnutiach neboli alebo už neboli relevantné. V tejto súvislosti Všeobecný súd odmietol tvrdenie EUIPO, podľa ktorého rozhodnutia nemohli byť zohľadnené z dôvodu, že neobsahovali dôkazy o dobrom mene skorších ochranných známk, ktoré boli predložené v rámci týchto konaní. Odvolací senát totiž má voľnú úvahu pri rozhodovaní, či bolo treba vziať do úvahy nové alebo dodatočné skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli predložené v lehotách stanovených alebo spresnených námietkovým oddelením. Za týchto okolností mal odvolací senát v súlade so zásadou riadnej správy vecí verejných, buď vyžadovať od žalobkyne, aby predložila dodatočné dôkazy dobrého mena skorších ochranných známk, alebo uviesť dôvody, pre ktoré si myslí, že skutočnosti konštatované v týchto skorších rozhodnutiach o predmetnom dobrom mene sa v prejednávanom konaní musia zamietnuť. Keďže odvolací senát nesplnil tieto požiadavky, bolo potrebné konštatovať, že došlo k porušeniu zásady riadnej správy vecí verejných, najmä povinnosti EUIPO odôvodniť svoje rozhodnutia.

3. PREPADNUTIE PRÁV V DÔSLEDKU STRPENIA

V rozsudku z 20. apríla 2016, **Tronios Group International/EUIPO – Sky (SkyTec)** (T-77/15, [EU:T:2016:226](#)), Všeobecný súd poskytol spresnenia, ktoré sa týkali stanovenia začiatku plynutia lehoty na prepadnutie práv v dôsledku strpenia v prípade neskoršej ochrannej známky, ktorá je so skoršou ochranou známkou zhodná alebo podobná a zameniteľná v zmysle článku 54 ods. 2 nariadenia č. 207/2009.

V tejto súvislosti Všeobecný súd najprv pripomenul, že na to, aby v takom prípade začala plynúť lehota na prepadnutie práv v dôsledku strpenia, musia byť splnené štyri podmienky. Po prvé neskoršia ochranná známka musí byť zapísaná, po druhé musí byť jej zápis vykonaný v dobrej viere jej majiteľom, po tretie musí byť používaná v členskom štáte, v ktorom je skoršia ochranná známka chránená, a napokon po štvrté si majiteľ skoršej ochrannej známky musí byť vedomý používania tejto ochrannej známky po jej zápise. Všeobecný súd ďalej uviedol, že účelom článku 54 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 je sankcionovať majiteľov skorších ochranných známk, ktorí strpeli počas piatich po sebe nasledujúcich rokov používanie neskoršej ochrannej známky Európskej únie, pričom si boli tohto používania vedomí, stratou možnosti podania návrhov na vyhlásenie neplatnosti a predloženia námietok proti uvedenej ochrannej známke. Cieľom tohto ustanovenia je teda nastoliť rovnováhu medzi záujmom majiteľa ochrannej známky na zachovaní jej základnej funkcie a záujmom ostatných hospodárskych subjektov na dostupnosti označení, ktoré môžu označovať ich tovary a služby. Z tohto cieľa vyplýva, že na zabezpečenie uvedenej základnej funkcie musí mať majiteľ skoršej

83 | Rozsudok zo 7. novembra 2013, T-666/11, neuverejnený, [EU:T:2013:584](#).

84 | Rozsudok z 10. marca 2011, C-51/10, [EU:C:2011:139](#).

ochrannej známky možnosť namietat' proti používaniu neskoršej ochrannej známky, ktorá je zhodná alebo podobná s jeho ochrannou známkou.

Z teleologického výkladu článku 54 ods. 2 nariadenia č. 207/2009 teda vyplýva, že relevantným dňom na výpočet začiatku plynutia lehoty prepadnutia práv je deň nadobudnutia vedomosti o používaní neskoršej ochrannej známky. V súlade s týmto výkladom sa vyžaduje, aby majiteľ neskoršej ochrannej známky predložil dôkaz o tom, že majiteľ skoršej ochrannej známky skutočne mal vedomosť o používaní uvedenej ochrannej známky, pričom ak by o takom používaní nevedel, nemohol tento majiteľ skoršej ochrannej známky proti používaniu neskoršej ochrannej známky namietat'. Podľa Všeobecného súdu treba totiž v tejto súvislosti zohľadniť analogické pravidlo prepadnutia práv v dôsledku strpenia uvedené v článku 9 ods. 1 smernice 89/104/EHS⁸⁵, ktorý bol nahradený článkom 9 ods. 1 smernice 2008/95/ES⁸⁶.

PROCESNÉ OTÁZKY

V rozsudku zo 4. februára 2016, **Meica/ÚHVT – Salumificio Fratelli Beretta (STICK MiniMINI Beretta)** (T-247/14, vec v odvolacom konaní⁸⁷, [EU:T:2016:64](#)), Všeobecný súd poskytol podrobnosti o podmienkach prípustnosti návrhov, ktorými žalovaná v konaní *inter partes* pred odvolacím senátom požiadala o zmenu rozhodnutia námietkového oddelenia napadnutého vedľajším účastníkom konania. V predmetnej veci odvolací senát vyhlásil takéto návrhy za neprípustné najmä z dôvodu, že nespĺňali podmienky vzťahujúce sa na lehotu na podanie žaloby a na zaplatenie poplatku za podanie odvolania uvedené v článku 60 nariadenia č. 207/2009 a rozširovali predmet odvolania v rozsahu, v akom sa týkalo sporného rozhodnutia, ktorý nebol uvedený v odvolaní podanom vedľajším účastníkom konania.

V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôraznil, že zo znenia článku 8 ods. 3 nariadenia (ES) č. 216/96⁸⁸ totiž jasne vyplýva, že žalovaná môže v konaní *inter partes* podať návrhy pred odvolacím senátom na zrušenie alebo zmenu napadnutého rozhodnutia v časti, ktorá nebola predmetom odvolania. Tieto návrhy, ktoré však žalovaná musí predložiť vo svojich pripomienkach v odpovedi na podanie, sa stávajú bezpredmetnými v prípade odstúpenia odvolateľa od konania pred odvolacím senátom. Na účely napadnutia rozhodnutia námietkového oddelenia je preto samostatné odvolanie, ako je upravené v článku 60 nariadenia č. 207/2009, jediným opravným prostriedkom, ktorý umožňuje s istotou uplatniť svoje námietky. Z toho vyplýva, že návrhy na zrušenie alebo zmenu napadnutého rozhodnutia v bode, ktorý nebol predmetom odvolania v zmysle článku 8 ods. 3 nariadenia č. 216/96, sú odlišné od odvolania upraveného v článku 60 nariadenia č. 207/2009. Podmienky týkajúce sa lehoty na podanie žaloby a poplatku za odvolanie stanovené v článku 60 nariadenia č. 207/2009 sa neuplatňujú v prípade návrhov založených na článku 8 ods. 3 nariadenia č. 216/96. V predmetnej veci žalobkyňa s ohľadom na toto posledné uvedené ustanovenie v rámci svojich pripomienok v odpovedi a v stanovenej lehote predložila návrhy na zmenu rozhodnutia námietkového oddelenia, ktoré sa týkali časti nenamietanej vedľajším účastníkom konania. Žalobkyňa nemusela na tieto účely dodržiavať podmienky stanovené v článku 60 nariadenia č. 207/2009. Odvolací senát preto nesprávne zamietol uvedené návrhy ako neprípustné.

85 | Prvá smernica Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

86 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. EÚ L 299, 2008, s. 25).

87 | Vec C-182/16 P, **Meica/EUIPO**.

88 | Nariadenie Komisie (ES) č. 216/96 z 5. februára 1996, ktorým sa ustanovuje rokovací poriadok odvolacích senátov Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (Ú. v. ES L 28, 1996, s. 11; Mim. vyd. 17/001, s. 221).

Vo veci, ktorá viedla k vydaniu rozsudku z 8. júna 2016, **Monster Energy/EUIPO (Vyobrazenie symbolu mieru)** (T-583/15, [EU:T:2016:338](#)), Všeobecný súd mal príležitosť spresniť, že otázka dodržania lehoty na podanie žaloby pred Všeobecným súdom je otázkou, ktorej posúdenie spadá výlučne do právomoci súdu Únie a že nedodržanie tejto lehoty nemôže byť predmetom žiadosti o *restitutio in integrum* zakladajúcej sa na článku 81 nariadenia č. 207/2009. Žalobkyňa podala na EUIPO takú žalobu z dôvodu, že nemohla napadnúť pred Všeobecným súdom rozhodnutie jedného z jeho odvolacích senátov v lehote plynúcej odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia faxom, pretože jej nebolo doručené. Druhý odvolací senát EUIPO však potvrdil stanovisko prijaté kanceláriou odvolacích senátov, podľa ktorého nemožno vyhovieť uvedenej žiadosti z dôvodu, že článok 81 nariadenia č. 207/2009 sa týka iba lehôt uplatniteľných vo vzťahu k EUIPO a nie vo vzťahu k Všeobecnému súdu. V rámci žaloby podanej pred Všeobecným súdom žalobkyňa naopak tvrdila, že keď toto ustanovenie spomína „lehotu voči Úradu“, mal zákonodarca na mysli lehoty „týkajúce sa“ EUIPO alebo „súvisiace“ s ním. Podľa žalobkyne je tento Úrad z rôznych dôvodov dotknutý lehotou na podanie žaloby na Všeobecný súd a nedodržanie tejto lehoty môže byť predmetom žiadosti o uvedenie do predchádzajúceho stavu.

V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatoval, že odôvodnenie 12 nariadenia č. 207/2009 uvádza, že zriadením EUIPO sa nesmú odoberať právomoci vykonávané inštitúciami Únie a že ak by sa jednému z jeho oddelení umožnilo vyhovieť žiadosti o uvedenie do predchádzajúceho stavu, pokiaľ ide o lehotu na podanie žaloby na Všeobecný súd, viedlo by to k zásahu do právomocí tohto súdu, ktorý s výnimkou preskúmania Súdnym dvorom je jediným príslušným súdom na posúdenie prípustnosti žaloby, o ktorej rozhoduje v súlade s článkami 256 a 263 ZFEÚ. Prípustnosť je totiž jedným z prvkov preskúmania žaloby, ktorý patrí do právomoci súdu, a to tým viac, že ju musí preskúmať *ex officio*. Pokiaľ žalobu podanú na Všeobecný súd proti rozhodnutiu odvolacieho senátu EUIPO môže sudca považovať za oneskorenú, neuplatní sa teda článok 81 nariadenia č. 207/2009 týkajúci sa uvedenia do predchádzajúceho stavu, ale použijú sa ustanovenia uplatniteľné na súd, t. j. okrem článku 263 ZFEÚ aj článok 45 druhý odsek Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorého „uplynutie lehoty nebude na ujmu práva, ak dotknutá strana preukáže existenciu náhody alebo vyššej moci“.

VI. SPOLOČNÁ ZAHRANIČNÁ A BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA – REŠTRIKTÍVNE OPATRENIA

Súdna agenda týkajúca sa reštriktívnych opatrení v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) sa v roku 2016, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, ďalej rozšírila. Viacero rozhodnutí si zaslúži osobitnú pozornosť.

IRÁNSKA ISLAMSKÁ REPUBLIKA

Po prvé, v rozsudku z 28. apríla 2016, **Sharif University of Technology/Rada** (T-52/15, vec v odvolacom konaní⁸⁹, [EU:T:2016:254](#)), Všeobecný súd mal príležitosť poskytnúť dodatočné spresnenia o právnom kritériu týkajúcom sa poskytnutia podpory iránskej vláde v zmysle článku 23 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 267/2012 a článku 20 ods. 1 písm. c) rozhodnutia 2010/413.

Podľa názoru Všeobecného súdu toto kritérium nezahŕňa preukázanie existencie príčinnej súvislosti medzi správaním predstavujúcim podporu iránskej vlády a vedením činností šírenia jadrových zbraní. Istež z judikatúry vyplýva, že sporné kritérium sa netýka všetkých foriem podpory iránskej vláde, ale tých, ktoré

89 | Vec C-385/16 P, *Sharif University of Technology/Rada*.

prispievajú k pokračovaniu iránskych jadrových činností, a teda definuje objektívne vymedzenú kategóriu osôb a subjektov, ktorých finančné prostriedky môžu byť zmrazené. Z judikatúry však nevyplýva, že pojem „podpora iránskej vlády“ predpokladá preukázanie súvislosti medzi touto podporou a jadrovými činnosťami Iránskej islamskej republiky. V tejto súvislosti Všeobecný súd rozhodol, že Rada sa správne domnievala, že žalobkyňa si zamieňa kritérium týkajúce sa poskytovania podpory iránskej vláde, ktoré je v danej veci jediným relevantným, s kritériom poskytovania „podpory činností Iránu v jadrovej oblasti citlivých z hľadiska šírenia jadrových zbraní alebo v oblasti vývoja nosičov jadrových zbraní“. Uplatnenie prvého kritéria pritom nepredpokladá existenciu spojenia určitého stupňa, hoci aj nepriameho, s jadrovými činnosťami Iránskej islamskej republiky. Príslušná právna úprava totiž výslovne stanovila existenciu spojitosti medzi poskytovaním podpory iránskej vláde a vedením činností šírenia jadrových zbraní. V tejto súvislosti sa sporné kritérium musí chápať v tom zmysle, že sa vzťahuje na akúkoľvek podporu, ktorá napriek tomu, že nemá priamu alebo nepriamu spojitost s rozvojom šírenia jadrových zbraní, môže napomáhať takémuto rozvoju tým, že poskytuje iránskej vláde zdroje alebo zariadenia najmä materiálnej, finančnej alebo logistickej povahy. Navyše toto kritérium by sa nemalo vykladať v tom zmysle, že jeho cieľom je výlučne to, aby bola iránska vláda pripravená o zdroje svojich príjmov a donútená tak ukončiť svoje činnosti šírenia jadrových zbraní.

Všeobecný súd preto dospel k záveru, že je potrebné overiť, či sa v súvislosti s uplatniteľnou právnou úpravou oblasti, ktoré nezodpovedajú ani jednému z troch druhov podpory – materiálnej, finančnej alebo logistickej – uvedeným v tejto právnej úprave ako príklad, môžu spadať do sporného kritéria. V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že z uvedenej právnej úpravy vyplýva, že reštriktívne opatrenia môžu byť prijaté voči osobám alebo subjektom zapojeným do obstarávania zakázaného tovaru a technológií Iránskou islamskou republikou alebo poskytujúcich technickú pomoc v súvislosti s týmto tovarom alebo technológiami. Konkrétne článok 1 ods. 1 písm. c) rozhodnutia 2010/413 zakazuje dodanie, predaj alebo prevod zbraní a súvisiaceho materiálu každého druhu. Okrem toho, podľa článku 5 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 267/2012 je zakázané priamo alebo nepriamo poskytovať technickú pomoc v súvislosti s tovarom a technológiami uvedenými na Spoločnom zozname vojenského materiálu Únie⁹⁰ alebo v súvislosti so získavaním, výrobou, údržbou a používaním tovaru uvedeného na tomto zozname akejkoľvek iránskej osobe, subjektu alebo orgánu alebo na použitie v Iráne. Normotvorca tým, že upravil takýto zákaz, stanovil spojitost medzi nadobudnutím tohto druhu materiálu Iránskou islamskou republikou a vedením jadrových činností predstavujúcich riziko šírenia jadrových zbraní alebo vývoja nosičov jadrových zbraní iránskou vládou. Tento výklad potvrdzujú rezolúcie 1737 (2006)⁹¹ a 1929 (2010)⁹² Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov. V dôsledku toho poskytovanie podpory iránskej vláde v odvetví výskumu a technologického vývoja vo vojenskej oblasti alebo v súvisiacich oblastiach spĺňa sporné kritérium, keďže sa týka materiálu alebo technológií vymenovaných v spoločnom zozname vojenského materiálu Únie, ktorého nadobudnutie Iránskou islamskou republikou je zakázané.

Po druhé v rozsudku z 2. júna 2016, **Bank Mellat/Rada** (T-160/13, vec v odvolacom konaní⁹³, [EU:T:2016:331](#)), bola Všeobecnému súdu predložená žaloba o neplatnosť proti článku 1 bodu 15 nariadenia (EÚ) č. 1263/2012⁹⁴, ktorým bol zavedený do nariadenia č. 267/2012 zákaz prevodu finančných prostriedkov do finančných

90 | Spoločný zoznam vojenského materiálu Európskej únie, ktorý Rada schválila 17. marca 2014 (Ú. v. EÚ C 107, 2014, s. 1).

91 | Rezolúcia Bezpečnostnej rady 1737 (2006) z 23. decembra 2006.

92 | Rezolúcia Bezpečnostnej rady 1929 (2010) z 9. júna 2010.

93 | Vec C-430/16 P, **Bank Mellat/Rada**.

94 | Nariadenie Rady (EÚ) č. 1263/2012 z 21. decembra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EÚ) č. 267/2012 o reštriktívnych opatreniach voči (Ú. v. EÚ L 356, 2012, s. 34).

inštitúcii so sídlom v Iráne alebo z týchto finančných inštitúcií. V rámci tejto žaloby žalobkyňa vzniesla námietku nezákonnosti týkajúcu sa článku 1 bodu 6 rozhodnutia 2012/635/SZBP⁹⁵.

V tejto súvislosti Všeobecný súd najskôr preskúmal, či má právomoc rozhodnúť o námietke nezákonnosti, ktorú predložila žalobkyňa. Podľa tohto súdu opatrenia prijaté článkom 1 bodom 6 rozhodnutia 2012/635 sú všeobecne záväzné opatrenia, lebo ich pôsobnosť je určená odkazom na objektívne kritériá a nie odkazom na konkrétne fyzické alebo právnické osoby. V dôsledku toho článok 1 bod 6 rozhodnutia 2012/635 nepredstavuje sám osebe rozhodnutie stanovujúce reštriktívne opatrenia voči fyzickej alebo právnickej osobe v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ. Keďže ani článok 1 bod 15 napadnutého nariadenia nespĺňa túto požiadavku, námietka nezákonnosti článku 1 bodu 6 rozhodnutia 2012/635 nebola vznesená na podporu žaloby o neplatnosť podanej proti rozhodnutiu stanovujúcemu reštriktívne opatrenia voči fyzickej alebo právnickej osobe v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ. Všeobecný súd teda nie je oprávnený na základe tohto ustanovenia rozhodnúť o tejto námietke nezákonnosti. Z toho vyplýva že výnimku z právomoci súdu Únie stanovenú v článku 275 ZFEÚ nemožno vykladať tak široko, že by vylučovala z tejto právomoci preskúmanie zákonnosti takého aktu prijatého na základe článku 215 ZFEÚ, akým je článok 1 bod 15 napadnutého nariadenia, ktorý nepatrí do SZBP, a to z toho dôvodu, že podmienkou platného prijatia uvedeného aktu je predchádzajúce prijatie rozhodnutia, ktoré patrí do oblasti SZBP.

Pokiaľ ide o prípustnosť návrhu na zrušenie článku 1 bodu 15 napadnutého nariadenia, Všeobecný súd uvádza, že toto ustanovenie má všeobecnú pôsobnosť a nie je legislatívnym aktom, ale predstavuje regulačný akt v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Po tom, ako Všeobecný súd zdôraznil, že toto ustanovenie sa týka priamo žalobkyne a nevyžaduje vykonávacie opatrenia, pretože toto ustanovenie mení a dopĺňa niektoré ustanovenia nariadenia č. 267/2012, najmä vzhľadom na neexistenciu voľnej úvahy príslušných vnútroštátnych orgánov, pokiaľ ide o uplatňovanie týchto ustanovení, a teda že žalobkyňa mala v tejto súvislosti aktívnu legitimáciu, na základe čoho tento súd uviedol, že pokiaľ ide o záujem žalobkyne na konaní, prijatie sporného režimu nemalo skutočný bezprostredný účinok na žalobkyňu, lebo individuálne reštriktívne opatrenia, ktoré sa na ňu vzťahovali predtým, stanovovali prísnejšie obmedzenia. Nič to nemení na tom, že v nadväznosti na zrušenie individuálnych reštriktívnych opatrení, ktoré sa týkali žalobkyne, žalobkyňa uvedenému režimu skutočne podliehala. Za týchto okolností by konštatovanie neexistencie záujmu na konaní žalobkyne proti článku 1 bodu 15 napadnutého nariadenia v prejednávanej veci viedlo k porušeniu jej práva na účinnú súdnu ochranu a preto treba tento záujem na konaní uznať.

Po vecnej stránke Všeobecný súd spresnil, že pojem potreba uvedený v článku 215 ods. 1 ZFEÚ sa netýka vzťahu medzi aktom prijatým na základe článku 215 ZFEÚ a cieľom sledovaným SZBP, ale vzťahu medzi uvedeným aktom a rozhodnutím v oblasti SZBP, ktoré je jeho základom. Odkaz na „potrebné opatrenia“ má za cieľ zaistiť, aby Rada neprijala na základe článku 215 ZFEÚ reštriktívne opatrenia, ktoré idú nad rámec opatrení prijatých v príslušnom rozhodnutí SZBP. Pokiaľ ide o rozsah súdneho preskúmania vykonávaného Všeobecným súdom, treba vziať do úvahy osobitnú povahu sporného režimu, pretože jednak článok 1 bod 15 napadnutého nariadenia je všeobecne záväzný a nejde teda o individuálny akt a jednak že niektoré ustanovenia nariadenia č. 267/2012 zmenené alebo zavedené článkom 1 bodom 15 napadnutého nariadenia sa týkajú priamo žalobkyne a nevyžadujú vykonávacie opatrenia. Za týchto okolností treba priznať Rade voľnú úvahu, pokiaľ ide o vhodnosť prijatia samotných reštriktívnych opatrení a pokiaľ ide o určenie všeobecných reštriktívnych opatrení prijatých na účely dosiahnutia sledovaného cieľa. Keďže sporný režim nemá povahu individuálneho reštriktívneho opatrenia, nemožno na prejednávaný prípad použiť judikatúru týkajúcu sa takých opatrení, takže najmä nemožno od Rady vyžadovať, aby preukázala, že subjekty dotknuté uvedeným režimom sú skutočne zapojené do šírenia jadrových zbraní.

95 | Rozhodnutie Rady 2012/635/SZBP z 15. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2010/413/SZBP o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 282, 2012, s. 58).

Pokiaľ ide o primeranosť sporného režimu, Všeobecný súd uviedol, že cieľ spočívajúci v zabránení prevodov finančných prostriedkov, ktoré by mohli prispieť k šíreniu jadrových zbraní, jasne spadá do rámca legitímneho cieľa smerujúceho k zabráneniu samotného uvedeného šírenia a jeho financovania. Hoci je nepochybne pravda, že povinnosť notifikácie a povinnosť predložiť žiadosť o predchádzajúce povolenie sa teda uplatňujú tak na prevody, ktoré môžu prispievať k šíreniu jadrových zbraní, ako aj na prevody, ktoré k tomu prispievať nemôžu, táto okolnosť je nevyhnutná vzhľadom na cieľ predmetných povinností, a preto neznamená, že uvedené povinnosti nie sú potrebné. Voľba Rady stanoviť pravidlo, že sporný režim sa má uplatňovať na prevody, ktorých sa zúčastňujú iránske finančné inštitúcie, zatiaľ čo ostatné prevody podliehajú reštriktívnemu režimu, ktorý sa od neho z niektorých hľadísk líši, patrí do právomoci, ktorú jej treba v tejto súvislosti priznať. Navyše sporný režim nie je nediferencovaný a necieleným všeobecným embargom.

Okrem toho, pokiaľ ide o povinnosť odôvodnenia uplatniteľnú pri prijatí všeobecne platného aktu, akým je sporný režim, Všeobecný súd poznamenal, že s ohľadom na túto kategóriu aktov právne záruky vyžadované článkom 215 ods. 3 ZFEÚ nezahŕňajú povinnosť Rady uviesť v prípade každej dotknutej osoby či subjektu konkrétne a osobitné dôvody, povinnosť umožniť prístup k spisu, ani to, že by dotknuté osoby a subjekty mali možnosť predložiť vyjadrenia, ani povinnosť Rady takéto vyjadrenia zohľadniť. Základnú procesnú právnu záruku predstavuje účinné súdne preskúmanie zákonnosti predmetného aktu. Napokon keďže žalobné výhrady založené na porušení zásad právnej istoty, zákazu svojvoľného rozhodovania a na údajnej diskriminácii na základe štátnej príslušnosti museli byť tiež zamietnuté, Všeobecný súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

V treťom a poslednom rade v rozsudku z 24. mája 2016 – **Good Luck Shipping/Rada** (T-423/13 a T-64/14, [EU:T:2016:308](#)), sa Všeobecný súd vyjadril najmä k dôsledkom, ktoré treba vyvodiť zo zrušenia reštriktívnych opatrení voči subjektu v rámci preskúmania platnosti reštriktívnych opatrení vzťahujúcich sa na osoby a subjekty vlastnené alebo kontrolované tým istým subjektom alebo konajúce v jeho mene.

Všeobecný súd zdôraznil, že platnosť zápisu mena subjektu do zoznamu osôb alebo subjektov dotknutých reštriktívnymi opatreniami z dôvodu ich väzieb s iným subjektom, ktorého meno bolo zapísané do uvedeného zoznamu, podlieha podmienke, že ku dňu zápisu bolo meno tohto druhého subjektu platne zapísané do uvedeného zoznamu. Zápis jedného subjektu do zoznamu osôb alebo subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, založený na kritériu vychádzajúcom z existencie spojitosti s iným subjektom, ktorý je tiež zapísaný do uvedeného zoznamu, stratí právny základ, ak zápis tohto druhého subjektu do zoznamu sa v dôsledku zrušujúceho rozsudku odstráni z právneho poriadku. V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že hoci účinky obmedzujúcich opatrení zrušených rozsudkom môžu byť zachované až do uplynutia lehoty uvedenej v článku 60 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, tento odklad účinkov zrušenia aktu nie je v rozpore so zásadou, podľa ktorej po uplynutí doby odkladu má zrušenie dotknutých aktov spätnú účinnosť umožňujúcu prihliadať na akty dotknuté zrušením tak, ako keby nikdy neexistovali.

Okrem toho Všeobecný súd pripomína pravidlo, že zákonnosť napadnutých aktov možno v zásade posudzovať iba na základe skutkových a právnych okolností, na základe ktorých boli tieto akty prijaté, a nie na základe skutočností, o ktorých sa Rada dozvedela neskôr, po prijatí týchto aktov. Preto ak Všeobecný súd zruší reštriktívne opatrenia, môže stanoviť dobu, počas ktorej sú účinky zrušenia aktu odložené, aby umožnil Rade odstrániť zistené porušenia tým, že prípadne stanoví nové všeobecné kritériá zápisu do zoznamu osôb alebo subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia a nové reštriktívne opatrenia, pričom uvedené nové kritériá zápisu, ako ani uvedené nové reštriktívne opatrenia neumožňujú legalizovať opatrenia, o ktorých protiprávnosti rozhodol rozsudkom Všeobecný súd. V tejto súvislosti zmena všeobecných kritérií zápisu, ktoré prijala Rada na odôvodnenie zápisov uskutočnených na základe predchádzajúcich kritérií zápisu, ktoré boli postupne zrušené rozsudkom Všeobecného súdu, už nespochybňuje zásadu, podľa ktorej zrušené zápisy sa odstránia so spätnou účinnosťou z právneho poriadku tak, ako keby k nim nikdy nedošlo. Uvedená zmena všeobecných kritérií totiž neumožňuje odstrániť nezrovnalosti konštatované Všeobecným súdom v jeho

rozsudku o zrušení, ani od doby, keď k uvedenej zmene došlo, viesť k platnosti zápisov vykonaných na základe predchádzajúcich všeobecných kritérií zápisu, a neumožňuje tak odôvodniť zápisy, ktoré boli zrušené.

TUNISKÁ REPUBLIKA

Vo veciach, v ktorých boli vydané rozsudky z 30. júna 2016, **CW/Rada** (T-224/14, neuverejnený, [EU:T:2016:375](#)), z 30. júna 2016, **Al Matri/Rada** (T-545/13, neuverejnený, [EU:T:2016:376](#)), a z 30. júna 2016, **CW/Rada** (T-516/13, neuverejnený, [EU:T:2016:377](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobách podaných osobami, ktorých aktíva boli zmrazené z dôvodu, že boli predmetom súdnych vyšetrovaní v Tunisku, ktoré sa týkali zneužitia štátnych finančných prostriedkov. Tieto rozsudky umožnili Všeobecnému súdu, aby najmä spresnil pojem sprenevera štátnych finančných prostriedkov uvedenému v článku 1 ods. 1 rozhodnutia 2011/72/SZBP⁹⁶.

V tejto súvislosti Všeobecný súd najskôr konštatoval, že jednotné uplatňovanie práva Únie si v prípade neexistencie výslovného odkazu na právo dotknutých tretích štátov, medzinárodné práva alebo právo členských štátov vyžaduje, aby sa pojem zneužitie štátnych finančných prostriedkov vykladal autonómne, nezávisle od akéhokoľvek vnútroštátneho systému. Prijatím opatrení ochrannej povahy voči osobám, ktoré sú zodpovedné za spreneveru tuniských štátnych finančných prostriedkov, t. j. opatrení, ktorých jediným účelom je zachovať možnosť, aby tuniské orgány mohli vymôcť spreneverené štátne finančné prostriedky, ktoré môžu byť vo vlastníctve týchto osôb, sa Rada usiluje o uľahčenie zistenia činov, ktoré boli spáchané na úkor tuniských orgánov, ako aj vrátenie toho, čo bolo týmito činmi spôsobené. Vzhľadom na tieto ciele, ako aj celkový kontext, v ktorom bolo prijaté rozhodnutie 2011/72 a jeho právny základ, treba dospieť k záveru, že pojem sprenevera štátnych finančných prostriedkov zahŕňa akékoľvek konanie, ktoré spočíva v nezákonnom použití zdrojov patriacich tuniským verejnoprávnym subjektom alebo ktoré sú pod ich dohľadom na účely, ktoré sú v rozpore s tými, na ktoré sú tieto zdroje určené, a to najmä na súkromné účely. Dôsledkom tohto používania musí byť porušenie finančných záujmov týchto verejnoprávných subjektov, a teda spôsobenie ujmy, ktorú možno z finančného hľadiska vyčíslieť. Podľa Všeobecného súdu nemožno teda vylúčiť, že hoci konania, ktoré neboli tuniskými súdnymi orgánmi kvalifikované ako trestné činy z dôvodu sprenevery tuniských štátnych finančných prostriedkov, mali za následok, že tuniské orgány verejnej správy boli neoprávnene pripravené o prostriedky, ktoré im prislúchajú, a preto bolo potrebné zmraziť finančné prostriedky osôb zodpovedných za tieto činy a ich spoločníkov na zabezpečenie prípadného vymáhania vyššie uvedených finančných prostriedkov tuniskými orgánmi a všetkými možnými prostriedkami.

Všeobecný súd navyše spresnil, že vzhľadom na ciele rozhodnutia 2011/72 treba článok 1 ods. 1 vykladať v tom zmysle, že sa týka nielen osôb, ktoré boli uznané za zodpovedné za „spreneveru tuniských štátnych finančných prostriedkov“, ale aj osôb, ktorých sa týka prebiehajúce súdne konanie, v rámci ktorého sa má stanoviť zodpovednosť týchto osôb za spáchanie konkrétnych činov predstavujúcich takú spreneveru. Presné štádium v ktorom sa nachádza také konanie totiž nemôže predstavovať prvok, ktorý by mohol odôvodniť ich vylúčenie z kategórie dotknutých osôb. Tiež pojem „zodpovedných za spreneveru tuniských štátnych finančných prostriedkov“ a pojem osoby, ktoré sú s nimi spojené, v zmysle uvedeného rozhodnutia, nemôže byť obmedzený len na tie osoby, ktoré sú konečnými požívateľmi výsledkov takých činov, pretože by to tiež ohrozilo potrebný účinok tohto rozhodnutia. Okrem toho, osoby trestne stíhané z dôvodu spolupáchateľstva pri týchto činoch patria prinajmenšom do kategórie „osôb spojených zo zodpovednými osobami“. Podľa Všeobecného súdu tento pojem označuje mimoriadne širokú kategóriu, do ktorej môže spadať každá osoba, subjekt alebo orgán, ktorý má dostatočne úzke väzby s osobou zodpovednou za spreneveru štátnych

96 | Rozhodnutie Rady 2011/72/SZBP z 31. januára 2011 o reštriktívnych opatreniach voči určitým osobám a subjektom vzhľadom na situáciu v Tunisku (Ú. v. EÚ L 28, 2011, s. 62).

finančných prostriedkov, takže jej aktíva by mohli mať prospech z výsledkov tejto sprenevery. Užší výklad by narušil potrebný účinok predmetného ustanovenia.

Všeobecný súd napokon konštatoval, že síce Rada nemusí za každých okolností súhlasiť so zisteniami tuniských súdnych orgánov, nie je jej úlohou, aby v zásade preskúmala a sama posúdila presnosť a relevantnosť skutočností, z ktorých sa tieto orgány vychádzali v tomto prípade pri vedení predmetných trestných konaní. V prejednávanej veci teda Rade prináleží, aby v závislosti od konkrétnych okolností posúdila potrebu vykonať ďalšie kontroly, najmä požiadať tuniské orgány o dodatočné dôkazy, ak tie, ktoré už boli poskytnuté, sa ukázali ako nedostatočné. Pokiaľ Rada predložila dôkazy o existencii trestných konaní vedených proti žalobcom, týmto žalobcom prináleží, aby uviedli konkrétne dôkazy, na ktorých chceli založiť svoje tvrdenia smerujúce k spochybneniu dôvodnosti týchto konaní.

UKRAJINA

Troma rozsudkami z 15. septembra 2016, *Kľujev/Rada* (T-340/14, [EU:T:2016:496](#)); z 15. septembra 2016, *Janukovyč/Rada* (T-346/14, vec v odvolacom konaní⁹⁷, [EU:T:2016:497](#)), a z 15. septembra 2016, *Janukovyč/Rada* (T-348/14, vec v odvolacom konaní⁹⁸, [EU:T:2016:508](#)), sa Všeobecný súd vyjadril k reštriktívnym opatreniam prijatým s ohľadom na situáciu na Ukrajine a vzťahujúcim sa na osoby identifikované ako zodpovedné za spreneveru finančných prostriedkov štátu. Predmetom veci bol zápis mien žalobcov do zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov s ohľadom na situáciu na Ukrajine. Zápis, ktorý sa pôvodne zakladal na skutočnosti, že žalobcovia boli predmetom vyšetrovania vedeného ukrajinskými orgánmi, ktoré sa týkalo porušenia spojených so spreneverou ukrajinských štátnych finančných prostriedkov a ich protiprávnym prevodom mimo Ukrajinu, bol po zmene platnej právnej úpravy zachovaný z dôvodu, že žalobcovia boli predmetom trestného stíhania vedeného ukrajinskými orgánmi vyšetrojúcimi spreneveru verejných finančných prostriedkov alebo aktív. Žalobkyne namietali tak proti dôvodnosti ich pôvodného zápisu do zoznamu, ako aj proti dôvodnosti zachovania ich mien na tomto zozname.

Po prvé, pokiaľ ide o prvý zápis mien žalobcov do zoznamu, Všeobecný súd pripomenul, že hoci Rada disponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o všeobecné kritériá, ktoré treba pri prijímaní reštriktívnych opatrení zohľadniť, účinnosť súdneho preskúmania zaručená v článku 47 Charty základných práv vyžaduje, aby sa súd Únie pri preskúmaní zákonnosti dôvodov, o ktoré sa opiera rozhodnutie zapísať meno určitej osoby do zoznamu osôb, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, alebo ho tam ponechať, uistil o tom, či sa toto rozhodnutie, ktoré má, pokiaľ ide o túto osobu, individuálny dosah, opiera o dostatočne silný skutkový základ. To zahŕňa overenie skutočností uvádzaných v zhrnutí dôvodov tak, aby súdne preskúmanie nebolo obmedzené len na abstraktné posúdenie pravdepodobnosti uvádzaných dôvodov, ale aby sa týkalo otázky, či sú tieto dôvody dostatočne presne a konkrétne podložené.

Všeobecný súd upriamil svoju pozornosť na list kancelárie generálneho prokurátora Ukrajiny zaslaný vysokej predstaviteľke Európskej únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, ktorý Rada uviedla na podporu zápisu mien žalobcov do sporného zoznamu, pričom poznamenal, že hoci uvedený list pochádza od vysoko postaveného súdneho orgánu tretej krajiny, obsahuje iba všeobecné a nešpecifické tvrdenie spájajúce mená žalobcov, medzi ktorými sú bývalí vysokí úradníci, s vyšetrovaním, ktoré údajne stanovujú skutkové okolnosti sprenevery štátnych finančných prostriedkov. Tento list neobsahuje žiadne spresnenie v súvislosti s činmi, ktoré ukrajinské orgány vyšetrovali, a ešte menej v súvislosti s individuálnou zodpovednosťou žalobcov,

97| Vec C-598/16 P, *Janukovyč/Rada*.

98| Vec C-599/16 P, *Janukovyč/Rada*.

hoci iba predpokladanou, za tieto trestné činy. Z toho vyplýva, že podľa Všeobecného súdu dotknutý list nemohol predstavovať dostatočne pevný skutkový základ na zapísanie mien žalobcov do sporného zoznamu z dôvodu, že boli identifikovaní ako zodpovední za spreneveru štátnych finančných prostriedkov. V dôsledku toho Všeobecný súd zrušil napadnuté akty v rozsahu, v akom sa týkali žalobcov.

Po druhé, pokiaľ ide o zachovanie mien žalobcov na zozname, Všeobecný súd v prvom rade rozhodol, že všeobecné kritérium zápisu týkajúce sa „osôb zodpovedných za spreneveru ukrajinských štátnych prostriedkov“ treba vykladať v tom zmysle, že sa nevzťahuje abstraktne na akúkoľvek spreneveru štátnych prostriedkov, ale vzťahuje sa skôr na spreneveru štátnych prostriedkov alebo aktív, ktorá so zreteľom na hodnotu spreneverených prostriedkov alebo aktív alebo ich druh či okolnosti, za ktorých k tejto sprenevere došlo, mohla prinajmenšom viesť k ohrozeniu inštitucionálnych a právnych základov Ukrajiny. Po druhé Všeobecný súd sa domnieval, že zachovanie mien žalobcov na spornom zozname by umožnilo uľahčiť – za predpokladu, že súdne stíhanie sa preukáže ako dôvodné –, aby boli súdnou cestou ľahšie potrestané trestné činy korupcie, ktorých sa dopustili príslušníci bývalého režimu, čím sa prispeje k podpore právneho štátu na Ukrajine, na základe čoho teda zamietol žaloby v rozsahu, v akom sa domáhali zrušenia zachovania mien žalobcov na spornom zozname.

SÝRSKA ARABSKÁ REPUBLIKA

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 26. októbra 2016, *Hamcho a Hamcho International/Rada* (T-153/15, [EU:T:2016:630](#)), Všeobecný súd mal rozhodnúť o žalobe, ktorú podal obchodníkom sýrskej štátnej príslušnosti a holdingová spoločnosť, ktorú vlastní tento obchodník, ktorá sa týkala reštriktívnych opatrení prijatých voči nim na základe právnej úpravy, ktorou sa zavádzajú reštriktívne opatrenia voči niektorým osobám a subjektom zodpovedným za násilné represie voči civilnému obyvateľstvu v Sýrii.⁹⁹ Žalobcovia najmä vytýkajú Rade, že dokumenty predložené na podporu opätovného zaradenia ich mien do napadnutých aktov sú vágne, abstraktné a bez akejkoľvek dôkaznej sily, keďže podľa ich názoru tieto písomnosti neidentifikujú primárny zdroj v nich uvedených informácií. Okrem toho mu vyčítali nesprávne posúdenie dôvodnosti tohto opätovného zapísania.

Po prvé, pokiaľ ide o neidentifikovanie primárnych zdrojov informácií uvedených v článkoch z tlače predložených Radou, Všeobecný súd pripomenul, že podobne ako činnosť Súdneho dvora sa činnosť Všeobecného súdu riadi zásadou voľného posúdenia dôkazov a jediným kritériom na posúdenie hodnoty predložených dôkazov je ich dôveryhodnosť. Navyše na účely posúdenia dôkaznej sily dokumentu je potrebné v prvom rade overiť vierohodnosť informácie, ktorú obsahuje, zohľadniť najmä pôvod dokumentu, okolnosti jeho vypracovania a jeho adresáta a položiť si otázku, či sa vzhľadom na svoj obsah javí zmysluplný a dôveryhodný. V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že dôkazy pochádzajúce z rôznych digitálnych informačných zdrojov a akademických štúdií, ktoré majú rôzny geografický pôvod, uverejnené v rôznych obdobiach a prinášajúce rozdielne informácie, možno považovať za spoľahlivé, hoci priamo neoznačujú primárny zdroj svojich informácií. Vojnový stav v Sýrii totiž v praxi komplikuje, ba dokonca znemožňuje získavanie svedectiev od osôb, ktoré by súhlasili s vlastnou identifikáciou. Z toho vyplývajúce ťažkosti s vyšetrovaním a nebezpečenstvo, ktorému sa vystavujú tí, ktorí poskytujú informácie, znemožňujú vykonávanie presnej identifikácie zdrojov o osobnom konaní spočívajúcom v podporovaní režimu.

⁹⁹ | Pozri najmä nariadenia Rady (EÚ) č. 36/2012 z 18. januára 2012 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Sýrii, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 442/2011 (Ú. v. EÚ L 16, 2012, s. 1); vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) 2015/108 z 26. januára 2015, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 36/2012 (Ú. v. EÚ L 20, 2015, s. 2); rozhodnutie Rady 2013/255/SZBP z 31. mája 2013 o reštriktívnych opatreniach voči Sýrii (Ú. v. EÚ L 147, 2013, s. 14); rozhodnutie Rady 2015/117 z 26. januára 2015, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 2013/255 (Ú. v. EÚ L 20, 2015, s. 85).

Po druhé Všeobecný súd pripomenul judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej vzhľadom na situáciu v Sýrii Rada unesie dôkazné bremeno, ktoré jej prislúcha, ak súdu Únie predložila súbor dostatočne konkrétnych, presných a zhodujúcich sa nepriamych dôkazov umožňujúcich preukázať existenciu dostatočného spojenia medzi osobou, proti ktorej je namierené opatrenie, ktorým sa zmrazujú finančné prostriedky, a dotknutým režimom,¹⁰⁰ na základe čoho dospel k záveru, že dôvody podporujúce opätovné zapísanie mien žalobcov napadnutými aktmi sú dostatočne podložené. Všeobecný súd sa totiž domnieva, že funkciu žalobcu v hospodárskych radách ako bilaterálnych obchodných radách pre Čínu, ktorých cieľom je podpora sýrskeho hospodárstva a rozvoj jej podnikov, obchodných činností a investovania, možno vysvetliť len určitou blízkosťou so súčasným režimom a predstavuje nesporný fakt, ktorý preukazuje určité spojenie žalobcu s režimom Baššára al-Asada. Tento vzťah podporuje aj jeho vymenovanie na post generálneho sekretára Obchodnej komory v Damasku (Sýria) v decembri 2014 ministrom hospodárstva Sýrskej arabskej republiky.

BOJ PROTI TERORIZMU

V rozsudku z 13. decembra 2016, *Al-Ghabra/Komisia* (T-248/13, [EU:T:2016:721](#)), Všeobecný súd mal príležitosť uplatniť zásady stanovené Súdny dvorom v jeho rozsudku *Komisía a i./Kadi* (ďalej len „rozsudok Kadi II“)¹⁰¹, pokiaľ ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov osoby identifikovanej ako spojenej so sieťou Al-Káida. Všeobecnému súdu bola predložená žaloba smerujúca najmä k zrušeniu nariadenia (ES) č. 14/2007¹⁰² pretože týmto nariadením bolo meno žalobcu zapísané do zoznamu uvedeného v prílohe I nariadenia (ES) č. 881/2002¹⁰³. Žalobca tvrdil, že napadnuté rozhodnutie bolo nezákonné najmä z dôvodu, že došlo k porušeniu zásady primeranej lehoty.

V tejto súvislosti Všeobecný súd na úvod pripomenul, že „primeranosť“ lehoty, v ktorej inštitúcia prijala predmetný akt, posúdená v závislosti od všetkých okolností každej veci a najmä od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci a správania účastníkov konania. V tomto prípade pripomenul osobitné okolnosti prejednávanej veci, na ktoré poukázala Komisia, ktoré sčasti vysvetľujú relatívne dlhé trvanie konania o preskúmaní rozhodnutí o zapísaní mena dotknutých osôb do sporného zoznamu, akými sú konania, ktoré prebiehali po vyhlásení rozsudku *Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia*¹⁰⁴. Nič to nemení na skutočnosti, že v prejednávanej veci viac ako štvorročná lehota uplynutá medzi dňom podania žiadosti o preskúmanie a dňom prijatia napadnutého rozhodnutia značne presahuje dĺžku trvania, ktorú by bolo možné považovať za „normálnu“ pre riadny priebeh preskúmania, a to aj s prihliadnutím na všetky uvádzané osobitné okolnosti. Hoci za takých okolností treba konštatovať porušenie zásady primeranej lehoty, také porušenie však odôvodňuje zrušenie rozhodnutia prijatého v správnom konaní len vtedy, ak zároveň predstavuje porušenie práva na obranu dotknutej osoby. V danej veci sa pritom nepreukázalo, a nebolo ani len vážne spochybnené, že možnosť žalobcu, aby sa mohol účinne brániť, bola konkrétne ovplyvnená

100 | Rozsudok z 21. apríla 2015, *Anboubá/Rada*, C-630/13 P, [EU:C:2015:247](#), bod 53.

101 | Rozsudok z 18. júla 2013, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, [EU:C:2013:518](#).

102 | Nariadenie Komisie (ES) č. 14/2007 z 10. januára 2007, ktorým sa sedemdesiatštvrtýkrát mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 881/2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám a subjektom spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Qaida a Talibanom a ruší nariadenie Rady (ES) č. 467/2001 (Ú. v. EÚ L 6, 2007, s. 6).

103 | Nariadenie Rady (ES) č. 881/2002 z 27. mája 2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Qaida a Talibanom a ruší nariadenie Rady (ES) č. 467/2001, ktoré zakazuje vývoz určitého tovaru a služieb do Afganistanu, posilňuje zákaz letov a rozširuje zmrazenie finančných prostriedkov a ďalších finančných zdrojov vo vzťahu k Talibanu v Afganistane (Ú. v. ES L 139, 2002, s. 9; Mim. vyd. 18/01, s. 294).

104 | Rozsudok z 3. septembra 2008, C-402/05 P a C-415/05 P, [EU:C:2008:461](#).

z dôvodu neprimeranej dĺžky preskúmania. Žalobca teda nemôže s odkazom na toto oneskorenie dosiahnuť zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Všeobecný súd ďalej uviedol, že Súdny dvor v bodoch 114 a 115 rozsudku Kadi II spresnil, že Komisii prislúcha na základe jej povinnosti náležitého a nestranného preskúmania opodstatnenosti uvádzaných dôvodov, posúdiť najmä z hľadiska obsahu pripomienok vyjadrených dotknutou osobou, potrebu dožadovať sa spolupráce so sankčným výborom, aby jej boli poskytnuté dodatočné informácie a dôkazy. Komisiu však nemožno v danej veci kontrolovať len na základe tohto, že v rámci konania, ktoré viedlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia, nezískala od sankčného výboru alebo štátu, ktorý podal návrh na zapísanie mena žalobcu na zoznam, informácie alebo dôkazy na podloženie tvrdení vznesených proti žalobcovi, a že v dôsledku toho viedla „len čisto formálne a umelé“ preskúmanie dôvodnosti uvádzaných dôvodov s prihliadnutím na pripomienky, ktoré vyjadrila dotknutá osoba v súvislosti s odôvodnením poskytnutým uvedeným výborom.

Všeobecný súd navyše uviedol, že „právny test“, ktorý sa má uplatniť v administratívnom štádiu konania o preskúmaní rozhodnutí o zapísaní do sporného zoznamu, je totiž odlišný od toho, ktorý sa uplatňuje v štádiu súdneho preskúmania. Hoci dôkazné bremeno nepopierateľne nesie Komisia, nenesie ho v štádiu konania o preskúmaní, ale len v neskoršom štádiu súdneho preskúmania jej rozhodnutia o zachovaní po preskúmaní. Otázka súvisiaca s požadovaným stupňom dokazovania vzniká len v tomto poslednom štádiu. V tejto súvislosti Všeobecnému súdu prislúcha, aby sa uistil, že napadnuté rozhodnutie „sa zakladá na dostatočne silnom skutkovom základe“ tak, že overí, či skutočnosti uvádzané v odôvodnení sú „podložené“ a teda z vecnej stránky „preukázané“. Prípadné nesprávne právne posúdenie Komisie pri definovaní požadovaného stupňa dokazovania alebo jeho uplatnenia nemôže teda samo osebe odôvodňovať zrušenie napadnutého rozhodnutia, ak toto rozhodnutie okrem iného spĺňa podmienky týkajúce sa dokazovania. V každom prípade sa Komisia nedopustila nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že zapísanie mena určitej osoby na sporný zoznam a v dôsledku toho zmrazenie jej finančných zdrojov by sa malo opierať „o náležité dôvody alebo primeraný základ, pri ktorom vzniká podozrenie alebo si možno myslieť, že tieto finančné zdroje alebo tieto iné majetky by mohli slúžiť na financovanie teroristických aktivít“. Napokon Všeobecný súd uviedol, že hoci je pravda, že ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia nebola predložená nijaká informácia, ani dôkaz, ktoré by podložili dôvody prijaté v tomto rozhodnutí voči žalobcovi, je v súlade so zásadami stanovenými Súdnym dvorom v rozsudku Kadi II, aby sa zohľadnili nové informácie a dôkazy predložené v prílohe vyjadrenia k žalobe na účely preskúmania zákonnosti, ktoré má tento súd vykonať. Je totiž potrebné rozlišovať medzi na jednej strane procesnou požiadavkou dostatočne špecifického odôvodnenia a jeho oznámenia dotknutej osobe v rámci správneho konania, a na druhej strane overením, ktoré má vykonať súd Únie, či takto oznámené odôvodnenie spočíva na silnom skutkovom základe po tom, čo si prípadne vyžiada od príslušného orgánu, aby mu predložil informácie alebo dôkazy, ktoré sú relevantné na účely takéhoto preskúmania. Nové dôkazy predložené v prílohe vyjadrenia k žalobe majú konkrétne slúžiť na tento účel.

VII. REGISTRÁCIA CHEMICKÝCH LÁTKOK

Judikatúra z roku 2016 umožnila Všeobecnému súdu okrem iného, aby dvomi rozsudkami vyhlásenými v ten istý deň rozhodol o poplatku za registráciu látok v Európskej chemickej agentúre (ECHA), a najmä o právomoci ECHA pri poskytnutí zníženia výšky uvedeného poplatku na mikropodniky, malé a stredné podniky.

V prvom rade, vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 15. septembra 2016, **La Ferla/Komisia a ECHA** (T-392/13, [EU:T:2016:478](#)), odvolateľka najmä tvrdila, že ECHA nemala právomoc potrebnú na hodnotenie veľkosti podnikov žiadajúcich o registráciu pri stanovovaní poplatku, ktorý sa na dotknutú registráciu použije.

V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôraznil, že jedným z cieľov sledovaných nariadením č. 1907/2006¹⁰⁵ je zaistiť, aby ECHA mohla účinne spravovať technické, vedecké a správne aspekty tohto nariadenia a hrať hlavnú rolu pri jeho vykonávaní, a to najmä priznaním vysokých regulačných kapacít. Okrem toho nariadenie (ES) č. 340/2008¹⁰⁶ výslovne stanovuje, že ECHA môže kedykoľvek požiadať o dôkaz, že sú splnené podmienky na zníženie poplatkov alebo na odpustenie poplatku. Všeobecný súd na základe toho dospel k záveru, že ECHA má právomoc potrebnú na overenie, či sú splnené podmienky požadované nato, aby mohlo byť podniku žiadajúcemu o registráciu priznané zníženie poplatkov alebo platieb alebo odpustenie poplatku.

Okrem toho, žalobkyňa tvrdí, že došlo k prekročeniu alebo zneužití právomoci ECHA tým, že mala obmedziť na uplatnenie definície jednotlivých kategórií podnikov, prebratej v článku 2 prílohy odporúčania 2003/361/ES¹⁰⁷. V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že tak nariadenie č. 1907/2006, ako aj nariadenie č. 340/2008 obsahujú výslovný odkaz na odporúčanie 2003/361 na účely vymedzenia, čo treba považovať za malé a stredné podniky (MSP), t. j. odporúčanie, ktorého cieľom je zaistiť dodržiavanie rovnakej definície MSP na úrovni Únie v rámci politik Únie. V zásade však nemožno vylúčiť, že ustanovenia odporúčania sa môžu uplatniť prostredníctvom výslovného odkazu nariadením na jeho ustanovenia, a to pri dodržaní všeobecných právnych zásad, a najmä zásady právnej istoty. Okrem toho Všeobecný súd rozhodol, že pri absencii údajov v tomto zmysle nič neumožňuje domnievať sa, že by sa uvedený odkaz týkal iba časti definície MSP prevzatéj do odporúčania 2003/361 a vylučoval niektoré kritériá uvedené v prílohe uvedeného odporúčania. Na základe toho dospel k záveru, že nič neumožňuje rozhodnúť, že by sa ECHA dopustila prekročenia alebo dokonca zneužitia právomoci, keď uplatnila všetky kritériá prevzaté do prílohy odporúčania 2003/361.

Po druhé v rozsudku z 15. septembra 2016, *K Chimica/ECHA* (T-675/13, [EU:T:2016:480](#)), Všeobecný súd rozhodoval o kritériách pre výpočet veľkosti podniku, ktorý vykonáva ECHA, na účely stanovenia výšky poplatku, ktorý sa má vybrať.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomenul, že nariadenia č. 1907/2006 a 340/2008 odkazovali na odporúčanie 2003/361 na účely vymedzenia MSP, na základe čoho tento súd najskôr uviedol, že v prípade nezávislého podniku, t. j. podniku, ktorý nie je označený za „partnerský podnik“ alebo „prepojený podnik“ v zmysle článku 3 ods. 2 a 3 prílohy odporúčania 2003/361, sa údaje vrátane počtu zamestnancov v súlade s článkom 6 ods. 1 uvedenej prílohy zostavujú výlučne na základe účtov tohto podniku.

Ďalej uviedol, že v prípade podniku, ktorý má partnerské alebo prepojené podniky, sa údaje vrátane údajov o počtoch zamestnancov zostavujú na základe účtov a ďalších údajov podniku alebo na základe konsolidovanej účtovnej závierky podniku, ak sa zostavuje, alebo konsolidovanej účtovnej závierky, do ktorej je podnik zahrnutý v rámci konsolidácie, a to v súlade s článkom 6 ods. 2 prvým pododsekom prílohy odporúčania 2003/361. Na základe článku 6 ods. 2 druhého a tretieho pododseku prílohy odporúčania 2003/361 treba k týmto údajom, proporcionálne k percentuálnemu podielu na základnom imaní alebo na hlasovacích právach podľa toho, ktorá z hodnôt je vyššia, pripočítať údaje o partnerských podnikoch daného podniku (ktoré na neho bezprostredne nadväzujú) a súčasne 100 % údajov o podnikoch, ktoré sú s daným podnikom priamo alebo nepriamo prepojené, ak tieto hodnoty už nie sú zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky.

105|Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 2006, s. 1).

106|Nariadenie Komisie (ES) č. 340/2008 zo 16. apríla 2008 o poplatkoch Európskej chemickej agentúry podľa nariadenia č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 107, 2008, s. 6).

107|Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení pojmu mikropodniky, malé a stredne veľké podniky (Ú. v. EÚ L 124, 2003, s. 36).

Napokon Všeobecný súd spresnil, že na účely uplatnenia článku 6 ods. 2 prílohy odporúčania 2003/361 sa údaje o partnerských podnikoch daného podniku získavajú z účtovných záznamov týchto partnerských podnikov a z ostatných ich údajov, prípadne konsolidovaných, ak existujú, ku ktorým sa pripočíta 100 % údajov o podnikoch, ktoré sú s týmito partnerskými podnikmi prepojené, iba žeby ich účtovné údaje už boli zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky, a to na základe článku 6 ods. 3 prvého pododseku prílohy odporúčania 2003/361. Pokiaľ ide o údaje o podnikoch, ktoré sú s daným podnikom prepojené, tie vyplývajú z ich účtovných záznamov a ostatných ich údajov, prípadne konsolidovaných, ak existujú. S týmito údajmi sú pomerným spôsobom agregované údaje o všetkých prípadných partnerských podnikoch týchto prepojených podnikov, ktoré na ne bezprostredne nadväzujú, iba žeby ich účtovné údaje už boli zahrnuté do konsolidovanej účtovnej závierky v podiele zodpovedajúceho aspoň percentuálnemu podielu na základnom imaní alebo na hlasovacích právach podľa toho, ktorá z percentuálnych hodnôt je vyššia, a to na základe článku 6 ods. 3 druhého pododseku prílohy odporúčania 2003/361.

VIII. DUMPING

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 9. júna 2016, **Growth Energy a Renewable Fuels Association/Rada** (T-276/13, vec v odvolacom konaní¹⁰⁸, [EU:T:2016:340](#)), bol Všeobecnému súdu predložený návrh na čiastočné zrušenie vykonávacieho nariadenia (ES) č. 157/2013¹⁰⁹ v rozsahu, v akom sa tento akt týkal žalobkyní a ich členov. Všeobecný súd sa mal najmä vyjadriť k tomu, či vzhľadom na to, že žalobcovia sú združeniami zastupujúcimi záujmy amerického odvetvia výroby bioetanolu, môžu uplatňovať právo podať žalobu v predmetnom konaní.

V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomenul, že ak nariadenie zavádzajúce antidumpingové clo ukladá rôzne clá viacerým spoločnostiam, spoločnosť je aktívne legitimovaná na podanie žaloby iba proti ustanoveniam, ktoré jej ukladajú osobitné antidumpingové clo a stanovujú jeho výšku, nie však vo vzťahu k ustanoveniam, ktoré ukladajú antidumpingové clá iným spoločnostiam, takže žaloba tejto spoločnosti je prípustná iba v rozsahu, v akom smeruje k zrušeniu tých ustanovení nariadenia, ktoré sa týkajú výlučne tejto spoločnosti. Navyše účinky zrušenia vo vzťahu k členom združenia môžu nastať iba v rozsahu, v akom boli žaloby uvedených členov prípustné. Ak by to totiž bolo inak, profesijné združenie by sa mohlo odvolávať na aktívnu legitimáciu určitých svojich členov, aby dosiahlo zrušenie nariadenia v prospech všetkých svojich členov, vrátane tých, ktorí individuálne nespĺňajú podmienky uvedené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ. Z toho vyplýva, že žalobcovia môžu v danej veci navrhovať zrušenie napadnutého nariadenia v prospech svojich členov iba v rozsahu, v akom sa týka tých jeho členov, ktorí majú sami aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o neplatnosť napadnutého nariadenia na základe článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

Keďže Všeobecný súd musel navyše preskúmať samostatne aktívnu legitimáciu žalobkyní konať, rozhodol, že hoci skutočnosť, že žalobkyne boli účastníkmi antidumpingového konania nemá vplyv na konštatovanie, že uloženie antidumpingového cla na výrobky ich členov nevytvára žiadne právo v ich prospech a že im treba priznať – ako dotknutým osobám – aktívnu legitimáciu z dôvodu, že sú priamo a osobne dotknuté. Prípustný však mohol byť len jediný žalobný dôvod predložený s cieľom zachovania ich procesných práv.

Všeobecný súd navyše spresnil, že hoci žalobcovia spochybňujú v mene štyroch výrobcov vybraných do vzorky dôvodnosť rozhodnutia zavádzajúceho antidumpingové clo ako takého, musia preukázať, že tieto subjekty majú osobitné postavenie v zmysle rozsudku z 15. júla 1963, **Plaumann/Komisia** (C-25/62). Konštatuje, že aj za

¹⁰⁸ | Vec C-465/16 P, *Rada/Growth Energy a Renewable Fuels Association*.

¹⁰⁹ | Vykonávacie nariadenie Rady (EÚ) č. 157/2013 z 18. februára 2013, ktorým sa ukladá konečné antidumpingové clo na dovoz bioetanolu s pôvodom v Spojených štátoch amerických (Ú. V. EÚ, L 49, 2013, s. 10).

predpokladu, že by išlo o výrobcov výrobku, na ktorý je uložené antidumpingové clo, ktorí však nie sú nijako zapojení do jeho vývozu, platilo by to určite po prvé v prípade, keby mohli preukázať, že boli identifikovaní v aktoch Komisie alebo Rady alebo sa ich týkali prípravné zisťovania, a po druhé, keby ich postavenie na trhu bolo podstatne dotknuté antidumpingovým clom, ktoré je predmetom napadnutého nariadenia. Keďže prípravné zisťovanie sa týkalo štyroch amerických výrobcov vybraných do vzorky z dôvodu, že boli do tohto zisťovania intenzívne zapojení a že boli podstatne dotknutí antidumpingovým clom, ktoré je predmetom napadnutého nariadenia, Všeobecný súd sa domnieval, že boli týmto nariadením osobne dotknutí.

Okrem toho Všeobecný súd uviedol, že zo samotného prijatia nariadenia (EÚ) č. 765/2012¹¹⁰, ktorým sa mení a dopĺňa základné nariadenie o ochrane pred dumpingovými dovozmi z tretích krajín¹¹¹, vyplýva, že normotvorca Únie sa domnieva, že prostredníctvom článku 9 ods. 5 základného nariadenia chcela Únia splniť konkrétny záväzok, ktorý prevzala v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a ktorý v tomto prípade obsahujú články 6.10 a 9.2 antidumpingovej dohody WTO¹¹². Z toho vyplýva, že článok 9 ods. 5 základného nariadenia v jeho pôvodnom znení treba vykladať v súlade s ustanoveniami uvedenej antidumpingovej dohody WTO. Preto každý vývozca alebo výrobca, ktorý bol zaradený do vzorky dodávateľov dumpingového výrobku a ktorý teda spolupracoval s inštitúciami počas celého zisťovania, spĺňa podmienky na to, aby sa považoval za „dodávateľa“ v zmysle článku 9 ods. 5 uvedeného nariadenia. V tejto súvislosti Všeobecný súd pripomenul, že cieľom vytvorenia vzorky vyvážajúcich výrobcov je čo najpresnejšie stanoviť počas obmedzeného zisťovania cenový tlak na výrobné odvetvie Únie. Komisia má preto právomoc kedykoľvek zmeniť zloženie vzorky podľa potrieb zisťovania. Napokon Všeobecný súd uviedol, že pokiaľ inštitúcie použijú výber vzorky ako v prejednávanej veci, výnimka zo stanovenia individuálnych dumpingových rozpätí, ako aj zo zavedenia individuálnych antidumpingových cieľ je v zásade možná iba v prípade podnikov, ktoré nie sú súčasťou vzorky a ktoré navyše nemajú právo mať svoje vlastné individuálne antidumpingové clo. Konkrétne článok 9 ods. 5 základného nariadenia neumožňuje žiadnu výnimku z povinnosti zaviesť individuálne antidumpingové clo pre výrobcu vybraného do vzorky, ktorý spolupracoval pri zisťovaní, pokiaľ sa inštitúcie domnievajú, že nie sú schopné stanoviť pre tohto výrobcu individuálnu vývoznú cenu.

IX. DOHĽAD NAD FINANČNÝM SEKTOROM

V uznesení z 24. júna 2016, *Onix Asigurări/AEAPP* (T-590/15, [EU:T:2016:374](#)), Všeobecný súd uviedol podrobnosti o mechanizme stanovenom v článku 17 nariadenia (EÚ) č. 1094/2010¹¹³, umožňujúci Európskemu orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) riešiť prípady porušenia práva Únie vnútroštátnymi orgánmi pri výkone dohľadu. Žalobkyňa navrhovala najmä zrušenie rozhodnutia EIOPA o zamietnutí žiadosti o začatie vyšetrovania, ktoré bolo podané podľa článku 17 uvedeného nariadenia.

Po prvé Všeobecný súd zdôrazňuje, že z článku 17 nariadenia č. 1094/2010 vyplýva, že EIOPA v otázke vyšetrovania disponuje diskrečnou právomocou tak v prípade, ak koná na základe žiadosti niektorého zo subjektov výslovne uvedených v článku 17 ods. 2 nariadenia č. 1094/2010, ako aj v prípade, keď koná

110| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 765/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1225/2009 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 237, 2012, s. 1).

111| Nariadenie Rady (ES) č. 1225/2009 z 30. novembra 2009, o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 343, 2009, s. 51).

112| Dohoda o uplatňovaní článku VI Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (GATT) (Ú. v. ES L 336, s. 103; Mim. vyd. 11/021, s. 189).

113| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov), a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/79/ES (Ú. v. EÚ L 331, 2010, s. 48).

z vlastného podnetu. Z uvedeného vyplýva, že EIOPA vôbec nie je povinný konať podľa článku 17 nariadenia č. 1094/2010. Takýto výklad je okrem toho v súlade s cieľmi a úlohou EIOPA, ako aj so štruktúrou mechanizmu zavedeného článkom 17 nariadenia č. 1094/2010. Podľa článku 1 ods. 6 tohto nariadenia totiž cieľom EIOPA je chrániť verejný záujem prispievaním ku krátkodobej, strednodobej a dlhodobej stabilite a efektívnosti finančného systému pre hospodárstvo Únie, občanov a podnikateľské subjekty. Okrem toho z odôvodnenia 26 tohto nariadenia vyplýva, že účelom mechanizmu zavedeného článkom 17 tohto nariadenia nie je poskytovať ochranu alebo náhradu škody na individuálnom základe v sporoch medzi fyzickou osobou alebo právnickou osobou a príslušným orgánom na vnútroštátnej úrovni.

Po druhé Všeobecný súd pripomenul, že podanie takého návrhu, ako v prejednávanej veci podala žalobkyňa, nezakladá medzi ňou a EIOPA žiadny osobitný právny vzťah a nemôže posledného uvedeného zaviazat' k uskutočneniu vyšetrovania podľa článku 17 ods. 2 nariadenia č. 1094/2010. Za týchto podmienok nemá rozhodnutie o zamietnutí záväzný právny účinok. Konkrétne, keďže žalobkyňa nemôže požadovať, aby EIOPA začal vyšetrovanie podľa článku 17 ods. 2 nariadenia č. 1094/2010, odmietnutie tohto orgánu začať takéto konanie z úradnej povinnosti nie je spôsobilé zasiahnuť do jej záujmov tak, že podstatným spôsobom zmení jej právne postavenie. Také rozhodnutie preto nemožno označiť za napadnuteľný akt.

X. VEREJNÉ OBSTARÁVANIE INŠTITÚCIÍ ÚNIE

Po prvé v rozsudku z 27. apríla 2016, *Österreichische Post/Komisia* (T-463/14, [EU:T:2016:243](#)), Všeobecný súd rozhodol o žalobe o neplatnosť, ktorú podal prevádzkovateľ rakúskej univerzálnej poštovej služby proti rozhodnutiu Komisie¹¹⁴, ktorým sa uplatní článok 30 smernice 2004/17/ES¹¹⁵, podľa ktorého boli z pôsobnosti pravidiel EÚ týkajúcich sa postupov verejného obstarávania v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb vylúčené činnosti „ktoré boli priamo vystavené hospodárskej súťaži“.

Z tohto dôvodu Všeobecný súd rozhodol, že Komisia sa nedopustila pochybenia, keď rozhodla, že kritériá a metódy používané na posúdenie priameho vystavenia hospodárskej súťaži podľa článku 30 smernice 2004/17 sa nevyhnutne nemusia zhodovať s kritériami a metódami používanými na vykonanie posúdenia podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ alebo nariadenia (ES) č. 139/2004¹¹⁶. Článok 30 ods. 2 smernice 2004/17 síce stanovuje, že o otázke, či je činnosť priamo vystavená hospodárskej súťaži, treba rozhodnúť na základe kritérií, ktoré sú v súlade s ustanoveniami Zmluvy o FEÚ v oblasti hospodárskej súťaže. Znenie tohto ustanovenia preto nevyžaduje, aby boli tieto kritériá práve kritériami ustanovenými v oblasti hospodárskej súťaže Únie. Z odôvodnení 2 a 40 smernice 2004/17 tiež vyplýva, že v rámci preskúmania žiadosti podanej v zmysle článku 30 tejto smernice Komisia nie je povinná uplatniť kritériá a metódy stanovené v Zmluve o FEÚ v oblasti hospodárskej súťaže ako také. Napokon, pokiaľ ide o oznámenie o definícii trhu¹¹⁷ a dokument Komisie s názvom „Osvedčené postupy týkajúce sa oznamovania ekonomických dôkazov a zberu údajov vo veciach týkajúcich sa uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ a vo veciach koncentrácie“, na ktoré poukazuje žalobkyňa, Všeobecný súd konštatoval, že odkazujú výlučne na právo hospodárskej súťaže Únie. Z týchto

114|Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/184/EÚ z 2. apríla 2014, ktorým sa určité služby v poštovom sektore v Rakúsku vynímajú z uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb (Ú. v. EÚ L 101, 2014, s. 4).

115|Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 1; Mim. vyd. 06/007 s. 19).

116|Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. EÚ L 24, 2004, s. 1; Mim. vyd. 08/003, s. 40).

117|Pozri oznámenie Komisie o definícii relevantného trhu na účely súťažného práva spoločenstva (Ú. v. ES C 372, 1997, s. 5).

dokumentov nijako nevyplýva, že Komisia je povinná uplatniť kritériá a metódy v rámci postupu týkajúceho sa práva v oblasti verejného obstarávania.

Po druhé v rozsudku z 27. apríla 2016, *European Dynamics Luxembourg a i./EUIPO* (T-556/11, vec v odvolacom konaní¹¹⁸, [EU:T:2016:248](#)), Všeobecný súd rozhodol o pojme konflikt záujmov¹¹⁹. Pripomenul, že existencia štrukturálnych vzťahov medzi dvoma spoločnosťami, z ktorých sa jedna podieľala na vypracovaní súťažných podkladov a druhá sa zúčastní verejného predmetného obstarávania, môže v zásade svojou povahou viesť ku konfliktom záujmov. Naopak riziko je menšie, ak, ako v prejednávanej veci, samotná spoločnosť alebo spoločnosti poverené prípravou súťažných podkladov nie sú súčasťou konzorcia – uchádzača, ale sú len členmi tej istej skupiny podnikov, ku ktorej patrí aj spoločnosť, ktorá je členom uvedeného konzorcia. V tejto súvislosti samotné konštatovanie vzťahu kontroly medzi materskou spoločnosťou a jej jednotlivými dcérskymi spoločnosťami nepostačuje na to, aby verejný obstarávateľ mohol automaticky vylúčiť tieto spoločnosti z verejného obstarávania bez toho, aby preskúmal, či takýto vzťah má konkrétny vplyv na jej konanie v rámci tohto obstarávania. Existencia konfliktu záujmov však musí viesť verejného obstarávateľa k vylúčeniu dotknutého uchádzača, ak vylúčenie je jediným možným opatrením, aby nedošlo k porušeniu zásad rovnosti zaobchádzania a transparenčnosti, ktoré treba dodržiavať v rámci celého postupu verejného obstarávania, to znamená v prípade, že neexistujú menej obmedzujúce opatrenia na zabezpečenie dodržiavania týchto zásad.

XI. PRÍSTUP K DOKUMENTOM INŠTITÚCIÍ

V roku 2016 mal Všeobecný súd príležitosť vyhlásiť niekoľko dôležitých rozsudkov v oblasti prístupu k dokumentom. Táto judikatúra mu najmä umožnila poskytnúť nové spresnenia týkajúce sa žiadostí o prístup k predtým zverejneným dokumentom a výnimky založené na ochrane rozhodovacieho procesu, právneho poradenstva a súdnych konaní.

ŽIADOSŤ O PRÍSTUP K PREDTÝM ZVEREJNENÝM DOKUMENTOM

Vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 26. apríla 2016, *Strack/Komisia* (T-221/08, [EU:T:2016:242](#)), sa mal Všeobecný súd vyjadriť k zákonnosti odmietnutia Komisie poskytnúť žalobcovi prístup k sérii dokumentov týkajúcich sa vyšetrovania Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF)¹²⁰. Žalobca najmä napadol zamietnutie, ktoré mu bolo udelené a s ohľadom na žiadosť o prístup k niektorým dokumentom, ktoré mu boli predtým oznámené v plnom rozsahu a ktoré boli označené poznámkou „PZ“ (predtým zverejnené), na inom základe ako nariadenie (ES) č. 1049/2001¹²¹. Uvedené zamietnutie bolo odôvodnené tým, že tieto dokumenty už boli vo vlastníctve dotknutej osoby.

V tejto súvislosti Všeobecný súd uviedol, že dokumenty zverejnené na základe nariadenia č. 1049/2001 sa stávajú verejne prístupnými dokumentmi. Odmietnutie poskytnúť žalobcovi prístup k dokumentom označeným poznámkou „PD“ na základe nariadenia č. 1049/2001, teda bráni tomu, aby tieto dokumenty boli prípadne posúdené ako sprístupnené verejnosti, čo je práve cieľom žalobcu a čo zodpovedá aj cieľu

118|Vec C-376/16 P, *EUIPO/European Dynamics Luxembourg a i.*, a uznesenie z 24. novembra 2016, *European Dynamics Luxembourg a i./EUIPO*, C-379/16 P, neuverejnené, [EU:C:2016:905](#).

119|Pozri tiež ďalej úvahy v časti „XII. Spory o náhradu škody – Strata príležitosti“

120|Pozri tiež nižšie uvedené úvahy venované tomuto rozsudku v časti „Výnimka vzťahujúca sa na ochranu rozhodovacieho procesu“.

121|Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

sledovanému nariadením č. 1049/2001. Preto skutočnosť, že žalobca už mal k dispozícii dokumenty, ktoré boli predmetom jeho žiadosti o prístup, a cieľom tejto žiadosti teda nebolo umožniť mu oboznámiť sa s ich obsahom, ale najmä sprístupňovať ich tretím osobám, nemá žiadny vplyv. Všeobecný súd na základe toho dospel k záveru, že inštitúcia sa nemôže odvolávať len na tú skutočnosť, že žiadateľ o prístup už mal alebo by mal mať k dispozícii požadované dokumenty, aj keď z iného dôvodu, na to, aby odmietla preskúmať jeho žiadosť o prístup k rovnakým dokumentom na základe nariadenia č. 1049/2001.

VÝNIMKA VZŤAHUJÚCA SA NA OCHRANU ROZHODOVACIEHO PROCESU

Rozsudok z 26. apríla 2016, **Strack/Komisia** (T-221/08, [EU:T:2016:242](#)), predstavoval navyše príležitosť pre Všeobecný súd spresniť pôsobnosť výnimky vzťahujúcej sa na ochranu rozhodovacieho procesu stanovenej v článku 4 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1049/2001, pokiaľ ide o prístup k dokumentom týkajúcim sa vyšetrovania OLAF-u.¹²²

Všeobecný súd uviedol, že prístup verejnosti k dokumentom týkajúcim sa vyšetrovania OLAF-u by totiž vážne poškodil možnosti Komisie, a osobitne OLAF-u, naplňať svoje poslanie boja proti podvodom vo verejnom záujme. Zverejnenie dotknutých dokumentov by závažne poškodilo rozhodovací proces Komisie a OLAF-u, keďže by vážne narušilo plnú nezávislosť budúcich vyšetrovaní OLAF-u a ich ciele tým, že by sa odhalili stratégie a pracovné metódy OLAF-u a znížila by sa jeho schopnosť získať od svojich spolupracovníkov nezávislé posúdenia, ako aj konzultovať s útvarmi Komisie veľmi citlivé témy. Rovnako by vznikla hrozba odradenia jednotlivcov od zasielania informácií týkajúcich sa prípadných podvodov, čím by OLAF a Komisia prišli o informácie užitočné na začatie vyšetrovaní, ktorých cieľom je ochrana finančných záujmov Únie. Tento záver sa ponúka o to viac, že výnimky z práva na prístup k dokumentom, ktoré sú uvedené predovšetkým v článku 4 nariadenia č. 1049/2001, sa nemôžu v prípade dokumentov patriacich do špecifickej oblasti práva Únie, vykladať bez zohľadnenia osobitných pravidiel upravujúcich prístup k týmto dokumentom, teda tie, ktoré sú stanovené v rozhodnutí 1999/352/ES¹²³ a nariadení (ES) č. 1073/1999¹²⁴.

Podľa Všeobecného súdu špecifická dôvernoscť, ktorú požívajú takéto dokumenty vzťahujúce sa na vyšetrovanie je odôvodnená nielen v rozsahu, v akom OLAF pri takomto vyšetrovaní získava prístup k obchodnému tajomstvu a vysoko citlivým informáciám o osobách, ktorých zverejnenie by mohlo vážne poškodiť ich osobnú povest, ale aj vtedy, ak by prístup k dokumentom týkajúcim sa vnútorných vyšetrovaní OLAF-u, hoci aj po ukončení daného konania, predstavoval riziko vážneho ohrozenia práce tohto orgánu, odkrytia metodológie a stratégie vyšetrovacích úkonov OLAF-u, narušenia ochoty osôb vstupujúcich do tohto procesu spolupracovať v budúcnosti, a teda narušenia riadneho priebehu daných konaní a uskutočňovania sledovaných cieľov. Za týchto okolností Komisia postupovala správne, keď s cieľom použiť výnimky stanovené v článku 4 ods. 2 a 3 nariadenia č. 1049/2001 predpokladala bez toho, aby pristúpila ku konkrétnemu a individuálnemu preskúmaniu každého z dotknutých dokumentov, že prístup verejnosti k týmto dokumentom na základe nariadenia č. 1049/2001 by v zásade zasiahol do ochrany tu chránených záujmov.

122 | Pozri tiež vyššie uvedené úvahy, venované tomuto rozsudku v časti „Žiadosť o prístup k predtým zverejneným dokumentom“.

123 | Rozhodnutie Komisie 1999/352/ES, ESUO, Euratom z 28. apríla 1999, ktorým sa zriaďuje Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) (Ú. v. ES L 136, s. 20; Mim. vyd. 01/003, s. 110).

124 | Nariadenie (ES) č. 1073/1999 Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) (Ú. v. ES L 136, s. 1; Mim. vyd. 01/003, s. 91).

VÝNIMKA VZŤAHUJÚCA SA NA OCHRANU PRÁVNEHO PORADENSTVA

V rozsudkoch z 15. septembra 2016, *Herbert Smith Freehills/Rada* (T-710/14, [EU:T:2016:494](#)), a z 15. septembra 2016, *Philip Morris/Komisia* (T-796/14, [EU:T:2016:483](#))¹²⁵, pokiaľ ide o žiadosť o zverejnenie dokumentov týkajúcich sa rokovaní pred prijatím smernice 2014/40/EÚ¹²⁶, Všeobecný súd rozhodol o výnimke z práva na prístup k dokumentom založenej na ochrane právnych stanovísk, ktorá je stanovená v článku 4 ods. 2 druhej zarážke nariadenia č. 1049/2001.

V prvej veci mal Všeobecný súd najmä príležitosť rozhodnúť o výklade pojmu právne poradenstvo. Z tohto dôvodu Všeobecný súd v prvom rade uviedol, že pojem „právne stanovisko“ nie je v nariadení č. 1049/2001 definovaný. Tento pojem súvisí s obsahom dokumentu, a nie s jeho autorom alebo s jeho adresátmi. Ako vyplýva z doslovného výkladu pojmu „právne stanovisko“, ide o radu týkajúcu sa právnej otázky bez ohľadu na okolnosti, za akých je takéto stanovisko poskytnuté. Inými slovami, pre uplatnenie výnimky týkajúcej sa ochrany právneho poradenstva je irelevantné, či bol dokument s takýmto stanoviskom poskytnutý v štádiu pred začatím, v priebehu alebo v závere rozhodovacieho procesu. Pre výklad tohto pojmu je rovnako tak irelevantné, či bolo toto stanovisko poskytnuté vo formálnom, alebo neformálnom kontexte.

V druhom rade Všeobecný súd spresnil, že znenie článku 4 ods. 2 druhej zarážky nariadenia č. 1049/2001 neumožňuje dospieť k záveru, že sa týka len stanoviska, ktoré bolo poskytnuté alebo prijaté vnútri niektorej inštitúcie. Výnimku týkajúcu sa právnych stanovísk treba vykladať ako výnimku, ktorá má za cieľ chrániť záujem inštitúcie požiadať o právne stanoviská a dostať stanoviská, ktoré sú úprimné, objektívne a kompletne. Aj keď sa inštitúcia v zásade obracia na svoj vlastný právny servis, nič nebráni tomu, aby táto inštitúcia na smerovala žiadosť o takéto stanovisko navonok. Ide napríklad o prípad, keď dotknutá inštitúcia požiada o stanovisko advokátsku kanceláriu. Preto otázka, či právna rada pochádza od vnútorného, alebo vonkajšieho autora, nemá žiadnu dôležitosť pre inštitúciu, ktorá sa odvoláva na výnimku týkajúcu sa ochrany takýchto stanovísk. Napokon, nič nebráni ani tomu, aby inštitúcia, ktorá sa odvoláva na výnimku týkajúcu sa ochrany právnych stanovísk, nemohla mať rovnaké stanovisko ako „tretie osoby“. Samotná skutočnosť, že dokument obsahujúci právne stanovisko vydané inštitúciou bol zaslaný právnym servisom ostatných inštitúcií alebo členskému štátu, nemení povahu takéhoto dokumentu. Preto z článku 4 ods. 2 druhej zarážky nariadenia č. 1049/2001 nevyplýva, že inštitúcia musí vydať právne stanovisko výlučne pre vnútornú potrebu. V prejednáwanej veci sa Všeobecný súd domnieva, že právne výmeny názorov medzi právnymi servismi troch inštitúcií s cieľom nájsť kompromis v rámci riadneho legislatívneho postupu podľa článku 294 ZFEÚ o legislatívnom texte v rámci trialógu, je možné prípadne pokladať za právne stanoviská, a z tohto dôvodu by mohli spadať pod výnimku týkajúcu sa ochrany právneho poradenstva. Právne servisy totiž postupujú v súlade s mandátom a s cieľom nájsť dohodu. Konajú teda súčasne ako vyjednávači, aj ako poradcovia v právnych otázkach.

V druhej veci Všeobecný súd spresnil podmienky, za ktorých môže inštitúcia odmietnuť zverejnenie právneho stanoviska. V tejto súvislosti Všeobecný súd najskôr pripomenul, že hoci z rozsudku *Švédsko a Turco/Rada*¹²⁷ vyplýva, že v zásade má byť právne stanovisko zverejnené, uvedený rozsudok nevyklučuje nezverejnenie právneho stanoviska v osobitných prípadoch. Všeobecný súd zdôraznil, že Súdny dvor bezpochyby odmietol tvrdenie, že zverejnenie právneho stanoviska by mohlo narušiť schopnosť inštitúcie neskôr obhajovať

125 | Pozri tiež nižšie uvedené úvahy venované tomuto rozsudku v časti „Výnimka vzťahujúca sa na ochranu rozhodovacieho procesu“.

126 | Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/40/EÚ z 3. apríla 2014 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových a súvisiacich výrobkov a o zrušení smernice 2001/37/ES (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 1).

127 | Rozsudok z 1. júla 2008, C-39/05 P a C-52/05 P, [EU:C:2008:374](#).

zákonnosť takéhoto legislatívneho aktu pred súdnym orgánom, a to ako všeobecné tvrdenie, ktoré nemôže odôvodniť výnimku z transparentnosti stanovenú nariadením č. 1049/2001. Inak je tomu však v prípade, keď, ako v danej veci, v okamihu prijatia rozhodnutia o zamietnutí zverejnenia konkrétneho právneho stanoviska prijatého v rámci zákonodarného procesu, bola jednak žalobou spochybnená platnosť dotknutého právneho aktu a vyplýva z toho vysoká pravdepodobnosť, že prejudiciálne konanie prebieha pred súdmi niektorého členského štátu, a jednak že bude podaná žaloba pred súdom Únie, ktorou členský štát spochybnil platnosť určitých ustanovení uvedeného aktu, ktorý porušuje článok 114 ZFEÚ, zásadu proporcionality, ako aj zásadu subsidiarity.

Z tohto dôvodu sa Všeobecný súd domnieva, že tvrdenie Komisie založené na narušení jej spôsobilosti obhajovať svoju pozíciu počas súdnych konaní a na porušení zásady rovnosti zbraní nie je nedôvodné. Zo sprístupnených častí predmetného dokumentu totiž vyplýva, že právny servis sa domnieval, že v prípade niektorých politických rozhodnutí uvedených v návrhu analýzy vplyvov a týkajúcich sa tabakových výrobkov, z ktorých niektoré boli začlenené, Únia nemá právomoc vykonávať legislatívnu činnosť, alebo že tieto politické rozhodnutia neboli proporcionálne v zmysle článku 114 ZFEÚ. Zverejnenie začlenených častí tohto dokumentu by však mohlo narušiť ochranu právneho poradenstva, teda ochranu záujmu inštitúcie žiadať o právne stanoviská a dostávať otvorené, objektívne a úplné stanoviská, ako aj pozíciu právneho servisu Komisie pri jeho obhajobe platnosti smernice 2014/40 pred Súdnym dvorom Európskej únie na základe rovného postavenia s ostatnými účastníkmi konania, keďže by vopred odkrývalo pozíciu jej právneho servisu k citlivým a sporným otázkam predtým, než by vôbec mala príležitosť prezentovať ich v rámci súdneho konania, zatiaľ čo podobná povinnosť by druhému účastníkovi konania nebola uložená. Napokon podľa Všeobecného súdu z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia uviedla dôvody týkajúce sa jej práva na obhajobu a odôvodňujúce nadradenosť záujmov stojacich v pozadí výnimky, na ktorú sa odvolala, nad verejným záujmom na transparentnosti, a stanovil, že záujem žalobkyne na získaní čo najširšieho možného prístupu k dokumentom nie je verejným záujmom, ale podľa všetkých dôkazov súkromným záujmom. V dôsledku toho sa nemožno domnievať, že Komisia nevykonala konkrétnu analýzu a že neuviedla dôvody, na ktorých sa zakladá jej rozhodnutie.

VÝNIMKA VZŤAHUJÚCA SA NA OCHRANU SÚDNYCH KONANÍ

Rozsudok z 15. septembra 2016, **Philip Morris/Komisia** (T-796/14, [EU:T:2016:483](#)), bol navyše príležitosťou, aby sa Všeobecný súd vrátil k posúdeniu pôsobnosti výnimky z práva na prístup k dokumentom týkajúcej sa súdnych konaní, ktorá je tiež stanovená v článku 4 ods. 2 druhej zarážke nariadenia č. 1049/2001¹²⁸.

Všeobecný súd najskôr konštatoval, že z rozsudku **Švédsko a i./API a Komisia**¹²⁹ nevyplýva, že by z rozsahu pôsobnosti výnimky týkajúcej sa ochrany súdnych konaní boli prípadne vylúčené iné dokumenty. Z tejto judikatúry totiž vyplýva, že jadrom tejto výnimky sú najmä dodržiavanie zásady rovnosti zbraní, ako aj riadny výkon spravodlivosti. Potreba zabezpečiť rovnosť zbraní pred súdom však odôvodňuje nielen ochranu dokumentov vypracovaných výlučne na účely konkrétneho súdneho konania, ako sú vyjadrenia, ale aj dokumentov, ktorých zverejnenie by mohlo v rámci konkrétneho sporu narušiť túto rovnosť predstavujúcu logický dôsledok samotného pojmu spravodlivého súdneho procesu. Aby sa však táto výnimka mohla uplatniť, je potrebné, aby požadované dokumenty odhaľovali pozíciu dotknutej inštitúcie k sporným otázkam súdneho konania, na ktoré sa táto inštitúcia odvoláva. Podľa Všeobecného súdu je možné tieto úvahy uplatniť aj na konania prebiehajúce v čase prijatia rozhodnutia o zamietnutí prístupu k požadovaným dokumentom

¹²⁸ Pozri tiež nižšie uvedené úvahy venované tomuto rozsudku v časti „Výnimka vzťahujúca sa na ochranu právneho poradenstva“.

¹²⁹ Rozsudok z 21. septembra 2010, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, [EU:C:2010:541](#).

pred vnútroštátnym súdom, a to pod podmienkou, že sa týkajú otázok výkladu alebo platnosti aktu práva Únie, takže sa vzhľadom na kontext súdneho konania zdá byť vysoko pravdepodobným podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania. V oboch prípadoch, aj keď uvedené dokumenty neboli vypracované v rámci osobitného súdneho konania, by integrita príslušného súdneho konania a rovnosť zbraní účastníkov konania mohla byť vážne narušená, ak by účastníci mali privilegovaný prístup k vnútorným informáciám iného účastníka konania, ktoré majú úzky vzťah k právnym aspektom prebiehajúceho alebo bezprostredne očakávaného sporu. So zreteľom na tieto skutočnosti Všeobecný súd rozhodol, že v danej veci sa Komisia mohla oprávnene domnievať, že vzhľadom na históriu legislatívneho procesu týkajúceho sa prijatia smernice 2014/40 je v blízkej budúcnosti vysoko pravdepodobné podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania, a preto by zverejnenie dotknutých dokumentov mohlo narušiť zásadu rovnosti zbraní počas očakávaného prejudiciálneho konania.

Okrem toho Všeobecný súd uviedol, že zásada rovnosti zbraní pritom vyžaduje, aby inštitúcia, od ktorej pochádza napadnutý akt, mohla pred súdom účinne hájiť zákonnosť svojho konania. Táto možnosť by však bola vážne sťažená, ak by bola dotknutá inštitúcia povinná hájiť sa nielen voči žalobným dôvodom a tvrdeniam vzneseným žalobcom alebo ako v prejednávanej veci v rámci budúceho prejudiciálneho konania, ale taktiež voči vnútorne zaujatým pozíciám týkajúcim sa zákonnosti rôznych rozhodnutí ponúkajúcich sa v rámci prípravy dotknutého aktu. Konkrétne zverejnenie dokumentov obsahujúcich takýto druh pozícií by mohlo v skutočnosti nútiť dotknutú inštitúciu, aby sa obhajovala voči záverom svojich vlastných zamestnancov, ktoré boli v konečnom dôsledku zamietnuté. Takáto situácia by mohla narušiť rovnováhu medzi účastníkmi súdneho sporu, pretože žalobkyni nemožno uložiť povinnosť sprístupniť svoje interné úvahy tohto typu. Z toho vyplýva, že sprístupnenie takýchto dokumentov verejnosti by napriek prebiehajúcemu súdnemu konaniu týkajúcemu sa výkladu a platnosti dotknutého aktu mohlo narušiť schopnosť Komisie obhajovať sa, ako aj zásadu rovnosti zbraní, keďže by vopred odkrývalo vnútorné pozície právnej povahy pochádzajúce od jej vnútorných oddelení k sporným otázkam, zatiaľ čo podobná povinnosť by druhému účastníkovi konania nebola uložená.

XII. SPORY O NÁHRADU ŠKODY

PRISTÚPENIE CHORVÁTSKEJ REPUBLIKY K EURÓPSKEJ ÚNII

V rozsudku z 26. februára 2016, *Šumelj a i./Komisia* (T-546/13, T-108/14 a T-109/14, vec v odvolacom konaní¹³⁰, [EU:T:2016:107](#)), Všeobecný súd rozhodoval o žalobe o náhradu škody smerujúcej k náprave ujmy, ktorú žalobcovia údajne utrpeli z dôvodu pochybenia Komisie pri sledovaní dodržiavania záväzkov Chorvátskej republiky v rámci prístupových rokovaní. Tieto veci umožnili Všeobecnému súdu poskytnúť nové spresnenia, aj pokiaľ ide o povinnosti, ktoré prináležia Komisii pri sledovaní dodržiavania záväzkov zo strany štátu, ktorý je kandidátskym štátom na členstvo v Únii, pričom v danom prípade išlo o také, ktorých dodržanie mali chorvátske orgány zabezpečiť na základe záväzkov vyplávajúcich z článku 36 aktu o pristúpení Chorvátskej

130|Vec C-239/16 P, *Šumelj a i./Komisia*.

republiky k Európskej únii¹³¹, a najmä prílohy VII tohto aktu, ktoré sa vzťahujú na záväzky prijaté Chorvátskou republikou v oblasti súdnictva a základných práv.

S upresnením, že údajné nezákonné konanie vytýkané Komisii spočíva iba v protiprávnom opomenutí, konkrétne v tom, že neprijala opatrenia, ktoré by umožnili zabrániť zrušeniu zákona o súdnych vykonávateľoch, Všeobecný súd najskôr zdôraznil v súvislosti so záväzkom č. 1 uvedeným v prílohe VII vyššie uvedeného aktu o pristúpení, že z jeho znenia vyplýva, že sa nevzťahuje na konkrétnu stratégiu reformy súdnictva a ani na konkrétny akčný plán. Tento záväzok totiž všeobecným spôsobom odkazuje na „stratégiu reformy súdnictva“ a „akčný plán“ chorvátskych orgánov bez ďalšieho spresnenia, hoci tak predmetnú stratégiu, ako aj plán by bolo možné identifikovať tým, že sa odkáže na tie účinné ku dňu podpisu zmluvy o pristúpení. Takéto všeobecné výrazy možno vysvetliť skutočnosťou, že obdobie, ktoré uplynulo od dátumu podpísania aktu o pristúpení a skutočným pristúpením, sa vyznačuje pravidelnou komunikáciou medzi inštitúciami Únie a orgánmi prístupujúceho štátu, ktoré nevyhnutne predstavuje prispôsobenia z jednej alebo druhej strany. Z toho vyplýva, že stratégia reformy súdnictva a akčný plán uvedené v prílohe VII aktu o pristúpení neodkazujú len na stratégiu reformy súdnictva a na akčný plán účinné ku dňu podpisu zmluvy o pristúpení, takže zo záväzku č. 1 nevplýva žiadna povinnosť chorvátskych orgánov zriadiť funkciu súdneho vykonávateľa. Nemožno z toho však vyvodiť, že chorvátske orgány mali všetku právomoc zmeniť stratégiu reformy súdnictva a akčný plán účinné v momente pristúpenia. S prihliadnutím na ustanovenia aktu o pristúpení, konkrétne na jeho článok 36 a jeho prílohu VII, boli tieto orgány povinné rešpektovať nielen záväzok č. 1, ale tiež všetky ďalšie záväzky stanovené v uvedenej prílohe.

Ďalej v súvislosti so záväzkom č. 3 uvedeným v prílohe VII aktu o pristúpení, pokiaľ ide o zlepšenie účinnosti justičného systému, Všeobecný súd rozhodol, že sa týka iba efektívnosti systému súdnictva a nestanovuje žiadne pridelenie právomoci v oblasti výkonu súdnych rozhodnutí konkrétnemu orgánu podľa vlastných vopred definovaných postupov. Z tohto záväzku nemožno teda odvodiť ani povinnosť zveriť postupy výkonu súdnych rozhodnutí súdnym vykonávateľom.

Napokon, pokiaľ ide o údajné porušenia zásady ochrany legitímnej dôvery zo strany Komisie, Všeobecný súd uviedol, že žalobcovia neuviedli žiadnu skutočnosť preukazujúcu alebo umožňujúcu domnievať sa, že inštitúcie Únie, a z nich predovšetkým Komisia, v nich vyvolali dôvodné očakávania, ktoré vkladali do zachovania povolania súdneho vykonávateľa. Napokon nepodložená okolnosť, že sa Komisia podieľala na vypracovaní zákona o súdnych vykonávateľoch, financovala ho a teda bola pri jeho začiatku, nemôže sama osebe predstavovať presné uistenie dané Komisiou o tom, že zriadenie súdnych vykonávateľov považuje za jediný spôsob splniť záväzky súvisiace s pristúpením. Na to, aby sa tieto uistenia preukázali, by tieto akty pôvodnej podpory zákona o súdnych vykonávateľoch so zreteľom na neexistujúcu povinnosť Chorvátskej republiky vytvoriť povolanie súdneho vykonávateľa museli byť doplnené o ďalšie výslovné a súhlasné akty vydané v tomto zmysle.

131 | Akt o podmienkach pristúpenia Chorvátskej republiky a o úpravách Zmluvy o Európskej únii, Zmluvy o fungovaní Európskej únie a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 112, 2012, s. 21), Pripojenému k Zmluve medzi Belgickým kráľovstvom, Bulharskou republikou, Českou republikou, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Estónskou republikou, Írskom, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Talianskou republikou, Cyprskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Luxemburským veľkovevodstvom, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Poľskou republikou, Portugalskou republikou, Rumunskom, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska (členskými štátmi Európskej únie) a Chorvátskou republikou o pristúpení Chorvátskej republiky k Európskej únii (Ú. v. EÚ L 112, 2012, s. 10).

SPRACOVÁVANIE OSOBNÝCH ÚDAJOV

Vo veci, ktorá viedla k rozsudku z 20. júla 2016, *Oikonomopoulos/Komisia* (T-483/13, [EU:T:2016:421](#)), sa nachádzajú zmluvy uzavreté medzi spoločnosťou a Komisiou v rámci šiesteho rámcového programu Európskeho spoločenstva v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností prispievajúcich k vytvoreniu Európskeho výskumného priestoru a k inovácii (2002 až 2006). Keďže správa o audite odhalila nezrovnalosti, začalo sa vyšetrovanie OLAF-u s cieľom určiť, že došlo k spáchaniu trestných činov, ktoré poškodili finančné záujmy Únie. Riaditeľ spoločnosti, ktoré bola predmetom vyšetrovania, podal žalobu na Všeobecný súd, v ktorej navrhoval jednak náhradu škody spôsobenej Komisiou, ako aj OLAF-om, a jednak návrh na určenie toho, aby boli akty OLAF-u vyhlásené z právneho hľadiska za neexistujúce a neprípustné ako dôkaz pred vnútroštátnymi orgánmi¹³². Všeobecný súd mal teda rozhodnúť najmä o otázke či neskoré oznámenie operácií spracovania osobných údajov, ku ktorému došlo v rámci vyšetrovania týkajúceho sa žalobcu, úradníkovi pre ochranu údajov predstavuje dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom, ktoré môže viesť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie.

V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatoval, že v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti Únie, ak došlo k porušeniu článku 25 ods. 1 nariadenia (ES) č. 45/2001¹³³ z dôvodu, že k oznámenie údajov úradníkovi pre ochranu údajov došlo až po ich spracovaní, dotknutá inštitúcia porušila právnu normu, ktorej predmetom úpravy bolo udeliť práva osobám dotknutým osobnými údajmi, ktoré majú k dispozícii orgány a inštitúcie Únie. Pokiaľ ide o otázku, či také porušenie možno považovať za dostatočne závažné porušenie, Všeobecný súd na jednej strane zdôraznil, že uplatnením nariadenia č. 45/2001 úradník pre ochranu údajov má za úlohu kontrolovať, či spracovávanie osobných údajov nepoškodzuje práva a slobody osôb dotknutých týmto spracovávaním. V tomto kontexte je najmä jeho úlohou upozorňovať Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS) na spracovávanie informácií, ktoré je spôsobilé predstavovať riziko v zmysle článku 27 nariadenia č. 45/2001. Z toho vyplýva, že ak nebol informovaný o zaobchádzaní s údajmi, nemohol sám informovať EDPS, a teda nemohol splniť účinne základnú úlohu dohľadu, ktorú mu prideliť európsky zákonodarcia. Na druhej strane Všeobecný súd rozhodol, že ako uvádza odôvodnenie 14 nariadenia č. 45/2001, že tieto ustanovenia sa uplatnia na každé spracovávanie osobných údajov vykonané týmito orgánmi. Orgány a inštitúcie Únie nedisponujú žiadnou voľnou úvahou pre uplatnenie nariadenia č. 45/2001. Pri zohľadnení týchto skutočností, teda podstatného charakteru dohľadu úradníka pre ochranu údajov a neexistencie voľnej úvahy orgánov a inštitúcií Únie, Všeobecný súd konštatoval, že samotné porušenie článku 25 ods. 1 nariadenia č. 45/2001 postačuje na určenie, že došlo k dostatočne závažnému porušeniu právnej normy, ktorej predmetom je udelenie práv jednotlivcom. V danej veci Komisia neskoro predložila oznámenia o spracovávaní osobných údajov úradníkovi pre ochranu údajov. Hoci sa Komisia snaží toto oneskorenie odôvodniť tým, že postupy požadované v článku 25 ods. 1 nariadenia č. 45/2001 sa môžu uskutočniť iba postupne a že EDPS usúdil v rozhodnutí, ktoré sa týka neskorého oznámenia, že neexistuje žiadny dôvod, ktorý by oprávňoval dospieť k záveru, že došlo k porušeniu vyššie uvedeného nariadenia, pokiaľ došlo k odstráneniu porušenia, nemožno podľa Všeobecného súdu pripustiť, že náprava situácie dovoľuje dospieť k záveru o neexistencii porušenia. Článok 25 ods. 1 nariadenia č. 45/2001 bol porušený, keďže oznámenie údajov sa uskutočnilo po ich spracovaní.

132 | Pozri tiež nižšie uvedené úvahy venované tomuto rozsudku v časti „XII. Spory o náhradu škody – Právomoci OLAF-u“.

133 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 2001, s. 1; Mim. vyd. 13/026, s. 102).

PRÁVOMOCI OLAF-U

Vo veci, ktorá viedla k vydaniu rozsudku z 20. júla 2016, **Oikonomopoulos/Komisia** (T-483/13, [EU:T:2016:421](#)), Všeobecný súd bol najmä vyzvaný, aby rozhodol o právomoci OLAF-u na účely vedenia vyšetrovania týkajúceho sa realizácie zmluvy uzatvorenej na účely realizácie rámcového programu.¹³⁴

Po prvé Všeobecný súd uviedol, že pre účinnú ochranu finančných záujmov Únie, zakotvenú v článku 325 ZFEÚ, je nevyhnutné, aby k odraďeniu a boju proti podvodom a iným nezrovnalostiam došlo na všetkých úrovniach a v súvislosti so všetkými aktivitami, v rámci ktorých uvedené záujmy môžu byť prostredníctvom uvedených javov ohrozené. Aby sa splnili čo najlepšie tieto ciele, Komisia stanovila, že OLAF musí vykonať svoje právomoci v oblasti externých administratívnych vyšetrovaní. Preto existencia zmluvného vzťahu medzi Úniou a právnickými a fyzickými osobami podozrivými, že vykonávajú protiprávne aktivity, nemá vplyv na právomoc OLAF-u viesť vyšetrovania. Tento úrad môže viesť vyšetrovania u týchto osôb, ak sú podozrivé zo spáchania podvodu alebo protiprávneho konania, bez ohľadu na existenciu zmluvy medzi vyššie uvedenými zmluvnými stranami. Všeobecný súd navyše spresnil, že neexistencia v nariadení č. 1073/1999 osobitných ustanovení v tejto súvislosti nemôže byť vykladaná v tom zmysle, že existuje zákaz, aby OLAF organizoval osobné pohovory v rámci externých vyšetrovaní. Právomoc vykonať kontroly a inšpekcie na mieste implikuje nepopierateľne právomoc organizovať osobné pohovory s osobami dotknutými kontrolami a inšpekciami. Okrem toho žiadne ustanovenie nariadenia (Euratom, ES) č. 2185/96¹³⁵, a ani iné nariadenie nebráni Komisii a v tomto prípade ani OLAF-u vykonať kontrolu a inšpekciu na mieste u subdodávateľa bez toho, aby predtým vykonala kontrolu a inšpekciu na mieste u hospodárskeho subjektu podozrivého z podvodu.

Po druhé, keď bol Všeobecný súd vyzvaný na, aby rozhodol o rozsahu práv na obranu v rámci externého vyšetrovania, rozhodol, že dodržanie práva na obranu je dostatočne garantované, ak je dotknutá osoba okamžite informovaná o možnosti osobného zapojenia vo veci podvodu, korupcie alebo v protiprávných aktivitách s dosahom na finančné záujmy Únie, za predpokladu, že takýto postup negatívne neovplyvní priebeh vyšetrovania. OLAF však nie je povinný umožniť osobe, ktorá je dotknutá externým vyšetrovaním prístup k dokumentom, ktoré sú predmetom takéhoto vyšetrovania alebo k dokumentom vypracovaným pri tejto príležitosti samotným úradom, keďže v opačnom prípade by mohla byť narušená efektívnosť a dôvernosť úlohy zverenej OLAF-u, ako aj jeho nezávislosť. Konkrétne, pokiaľ ide o prístup ku konečnej správe externého vyšetrovania, žiadne ustanovenie neupravuje takúto povinnosť OLAF-u.

Po tretie a v poslednom rade, čo sa týka existencie príčinnej súvislosti medzi porušením článku 25 ods. 1 nariadenia č. 45/2001 z dôvodu oneskorené informovanie úradníka pre ochranu údajov o spracovávaní osobných údajov týkajúcich sa žalobcu, a údajnou ujmu, ktorej sa žalobca domáhal, Všeobecný súd sa domnieva, že žalobca ju nemohol preukázať. Nepredložil totiž žiadne tvrdenie, ktoré by umožnilo pochopiť, ako v prejednávanom prípade oneskorené informovanie spôsobilo ohrozenie jeho dobrej povesti a viedlo ku skončeniu jeho profesijných činností a k prerušeniu jeho akademických aktivít, a nevysvetlil ani, v čom mu uvedené oneskorené oznámenie spôsobilo nemajetkovú ujmu.

¹³⁴ Pozri tiež vyššie uvedené úvahy, venované tomuto rozsudku v časti „Spracovávanie osobných údajov“.

¹³⁵ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, s. 2; Mim. vyd. 09/001, s. 303).

STRATA PRÍLEŽITOSTI

Rozsudok z 27. apríla 2016, *European Dynamics Luxembourg a i./EUIPO* (T- 556/11, vec v odvolacom konaní¹³⁶, [EU:T:2016:248](#)), predstavoval pre Všeobecný súd príležitosť, aby spresnil pojem strata príležitosti v rámci sporov týkajúcich sa verejného obstarávania inštitúcií Únie.¹³⁷ V danom prípade Všeobecný súd mal rozhodnúť o žalobe, ktorej predmetom bol jednak návrh na zrušenie rozhodnutia, ktorým EUIPO v rámci verejného obstarávania zamietol ponuku žalobkyne a ostatné súvisiace rozhodnutia EUIPO prijaté v rámci toho istého obstarávania, vrátane rozhodnutí, ktorými sa zákazka zadáva iným uchádzačom, a jednak návrh na náhradu škody založený na náhrade ujmy, ktorú údajne utrpela z dôvodu straty príležitosti získať túto zákazku.

Všeobecný súd v rámci svojho preskúmania žiadosti o náhradu škody pripomenul, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie v zmysle článku 340 druhého odseku ZFEÚ za protiprávne konanie jeho orgánov je podriadený splnením troch podmienok, a to protiprávnosti konania vytýkaného inštitúciám, existencie vzniknutej škody a existencie príčinnej súvislosti medzi namietaným konaním a uvádzanou škodou. Tieto zásady sa *mutatis mutandis* uplatňujú na mimozmluvnú zodpovednosť zo strany Únie v zmysle tohto istého ustanovenia z dôvodu protiprávneho konania a škody spôsobenej niektorým z jej orgánov, ako je EUIPO, ktorú musí EUIPO nahradiť podľa článku 118 ods. 3 nariadenia č. 207/2009. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôrazňuje, že v prejednáwanej veci sa návrh na náhradu škody sa zakladá na tých istých protiprávnostiach, ako sú uvedené na podporu návrhu na zrušenie rozhodnutia o odmietnutí ponuky a že toto rozhodnutie obsahuje viacero vecných nezrovnalostí, vrátane porušenia zásady rovnosti zaobchádzania s uchádzačmi, a zjavne nesprávne posúdenia, ako aj viacero nedostatkov odôvodnenia. Čo sa však týka existencie príčinnej súvislosti medzi uvedenými protiprávnosťami a údajne spôsobenou škodou, Všeobecný súd spresnil, že nedostatok odôvodnenia nemôže dokazovať, že v prípade jeho neexistencie by zákazka mohla byť, prípadne musela byť, zadaná žalobkyni. Pokiaľ však ide o príčinnú súvislosť medzi jednak konštatovanými protiprávnosťami postihujúcimi napadnuté rozhodnutia, a jednak stratou príležitosti, EUIPO sa nemôže obmedziť len na tvrdenie, že ako verejný obstarávateľ s prihladením na svoju širokú mieru voľnej úvahy nebol povinný podpísať rámcovú zmluvu so žalobkyňou. Tieto pochybenia totiž nevyhnutne narušili príležitosť tejto žalobkyne dosiahnuť lepšie umiestnenie v danom konaní. Z toho vyplýva, že aj s prihladením na širokú mieru voľnej úvahy verejného obstarávateľa, pokiaľ ide o pridelenie predmetnej zákazky, predstavuje strata príležitosti spôsobená v prejednáwanej veci žalobkyni určitú a skutočnú škodu.

Okrem toho v situácii, v ktorej – ako v danej veci – existuje vážne riziko, že na konci sporového konania pred Všeobecným súdom by predmetná zákazka už bola úplne vykonaná, samotné neuznanie straty takejto príležitosti súdom Únie a potreby priznať v tejto súvislosti kompenzáciu by bolo v rozpore so zásadou účinnej súdnej ochrany zakotvenou v článku 47 Charty základných práv. Navyše Všeobecný súd uviedol, že treba zohľadniť skutočnosť, že z dôvodu podmienok, ktorými sa riadia konania o nariadení predbežných opatrení predsedom Všeobecného súdu, uchádzač, ktorého ponuka bola z právneho hľadiska nesprávne posúdená a odmietnutá, môže v praxi len zriedkavo získať odklad výkonu takéhoto rozhodnutia. V dôsledku toho bolo v danej veci potrebné žalobkyni priznať náhradu škody z dôvodu straty príležitosti, pretože rozhodnutie o odmietnutí ponuky, a to aj v prípade jeho zrušenia s retroaktívnym účinkom, v praxi definitívne navždy zmenšil jej možnosť získať predmetnú zákazku.

136|Vec C-376/16 P, *EUIPO/European Dynamics Luxembourg a i.*, a uznesenie z 24. novembra 2016, *European Dynamics Luxembourg a i./EUIPO*, C-379/16 P, neuverejnené, [EU:C:2016:905](#).

137|Pozri tiež vyššie uvedené úvahy venované tomuto rozsudku v časti „X. Verejné obstarávanie inštitúcií Únie“.

XIII. ODVOLANIA

Spomedzi 39 rozhodnutí vydaných odvolacou komorou Všeobecného súdu v priebehu roka 2016 si rozsudok z 27. októbra 2016, **ECB/Cerafogli** (T-787/14 P, [EU:T:2016:633](#)), zaslúži osobitnú zmienku, pretože ide o vývoj týkajúci sa prípustnosti námietky nezákonnosti v oblasti verejnej služby.

V tomto rozsudku, ktorý vyhlásila rozšírená komora, Všeobecný súd totiž dospel k záveru, že štruktúra právneho systému námietky nezákonnosti a konkrétne úvahy spojené so skutočnosťou, že len súd je oprávnený konštatovať, že určitý všeobecne záväzný právny akt nemožno uplatniť, musí tento súd priviesť k tomu, že sa neuplatní pravidlo zhody medzi žalobou a sťažnosťou, ktoré vyžaduje, že na to, aby bola námietka nezákonnosti prípustná v štádiu sporového konania, musí byť predtým vznesená v štádiu pred podaním sťažnosti. Všeobecný súd teda dospel k záveru, že hoci incidenčný charakter námietky nezákonnosti nespôsobuje, že by nebolo možné vzniesť takú námietku v štádiu sťažnosti, neznamená to, že by bola neprípustná, ak by bola po prvýkrát vznesená pred súdom Únie.

XIV. NÁVRHY NA NARIADENIE PREDBEŽNÉHO OPATRENIA

V roku 2016 Všeobecný súd rozhodol s konečnou platnosťou v 23 veciach¹³⁸, prijal deväť uznesení podľa článku 157 ods. 2 rokovacieho poriadku a vyhovel dvom návrhom na odklad výkonu uzneseniami z 20. júla 2016, **PTC Therapeutics International/EMA** (T-718/15 P, neuvverejnené, vec v odvolacom konaní¹³⁹, [EU:T:2016:425](#)), a z 20. júla 2016, **MSD Animal Health Innovation a Intervet international/EMA** (T-729/15 P, neuvverejnené, vec v odvolacom konaní¹⁴⁰, [EU:T:2016:435](#)).

V dvoch uzneseniach týkajúcich sa problematiky zamýšľaného sprístupnenia údajne dôverných informácií Európskou agentúrou pre lieky (EMA) na základe nariadenia č. 1049/2001, predseda Všeobecného súdu zaujal rovnaký prístup ako v prípade zodpovedajúcich uznesení vydaných v rokoch 2014 a 2015.¹⁴¹

Predseda Všeobecného súdu najskôr pripustil existenciu *fumus boni iuris*, keď pripomenul, že pokiaľ ide o spor týkajúci sa predbežnej ochrany údajne dôverných informácií, sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení môže v zásade dospieť k záveru, že *fumus boni iuris* neexistuje, len v prípade, že predmetné informácie zjavne nie sú dôvernej povahy, inak hrozí, že by bola porušená zásada, že konanie o nariadení

138| Dve rozhodnutia boli prijaté v súlade s ustanoveniami článku 157 ods. 4 v spojení s článkom 12 rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, najmä uznesenia zo 16. decembra 2016, **Casasnovas Bernad/Komisija** (T-826/16 P, neuvverejnené, [EU:T:2016:752](#)), a z 11. novembra 2016, **Solelec a i./Parlament** (T-281/16 P, neuvverejnené, [EU:T:2016:659](#)).

139| Vec C-513/16 P(R), **EMA/PTC Therapeutics International**.

140| Vec C-512/16 P(R), **EMA/MSD Animal Health Innovation a Intervet International**.

141| Išlo o uznesenia z 13. februára 2014, **Luxembourg Pamol (Cyprus) a Luxembourg Industries/Komisija** (T-578/13 P, neuvverejnené, [EU:T:2014:103](#)), a z 25. júla 2014, **Deza/ECHA** (T-189/14 P, [EU:T:2014:686](#)), voči ktorým neboli podané odvolania (pozri výročnú správu za rok 2014, s. 161 a 162), a uznesenie z 1. septembra 2015, **Pari Pharma/EMA** (T-235/15 P, [EU:T:2015:587](#)). Toto posledné uvedené uznesenie bolo predmetom odvolania, o ktorom Súdny dvor rozhodol o zastavení konania [uznesenie zo 17. marca 2016, **EMA/Pari Pharma**, C-550/15 P (R), neuvverejnené, [EU:C:2016:196](#)]. Po tom, ako sa EMA obrátila na Všeobecný súd v nadväznosti na toto uznesenie o zastavení konania, predseda Všeobecného súdu zamietol jej návrh, ktorým sa domáhala odkladu vykonateľnosti jeho uznesenia o prerušení konania z 1. septembra 2015 (uznesenie z 23. mája 2016, **Pari Pharma/EMA**, T-235/15 P, neuvverejnené, [EU:T:2016:309](#)). V konaní o odvolaní podpredseda Súdneho dvora zrušil uznesenie z 23. mája 2016 a zrušil to z 1. septembra 2016 [uznesenie z 18. októbra 2016, **EMA/Pari Pharma**, C-406/16 P (R), neuvverejnené, [EU:C:2016:775](#)].

predbežného opatrenia je nevyhnutne vedľajším a predbežným konaním. V prejednávanej veci konštatoval, že ide o preskúmanie dôvernosti správ zobrazujúcich inovačnú podnikateľskú stratégiu, ktorú zaviedli žalobkyne na vykonanie klinických skúšok vyžadovaných na účely získania povolenia na uvedenie lieku na trh alebo toxikologické testy požadované v rámci skúšok na neškodnosť lieku. V tejto súvislosti predseda Všeobecného súdu uviedol, že keďže neexistuje judikatúra vo farmaceutickej oblasti, ktorá by umožňovala jednoducho odpovedať na otázky týkajúce sa dôvernosti, ktoré majú byť v prejednávanej veci vyriešené neskorším rozsudkom vo veci samej, keďže v zásade tu ide o nové otázky, ktoré po prvýkrát nemôže vyriešiť sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení, ale ktoré vyžadujú hlbšie preskúmanie v rámci konania vo veci samej.

Predseda Všeobecného súdu sa okrem toho domnieval, že výsledok zváženia záujmov sa prikláňa v prospech žalobcov. Vo veciach, ktoré viedli k vydaniu týchto dvoch uznesení súd rozhodujúci vo veci samej bude totiž musieť rozhodnúť o zákonnosti rozhodnutia EMA o sprístupnenie sporných správ tretej osobe. Aby sa zachoval potrebný účinok rozsudku, ktorým by sa zrušilo toto rozhodnutie, musia byť žalobcovia schopní zabrániť tomuto sprístupneniu pred skončením hlavného konania. Ak by návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol zamietnutý, taký rozsudok by bol zbavený potrebného účinku, na základe čoho by EMA mohla sprístupniť dané správy, čo by prejudikovalo smerovanie budúceho rozhodnutia vo veci samej. Okrem toho, v odpovedi na námietku vznesenú EMA, podľa ktorej by tento prístup viedol k umožneniu zdržiavacej taktiky, predseda Všeobecného súdu dospel k záveru o neexistencii takej pravdepodobnosti, pretože jednak konštatoval existenciu *fumus boni iuris*, a jednak ak EMA považuje za nevyhnutné uplatniť zásadu transparentnosti rýchlejšie, môže vždy predložiť žiadosť o prejednanie veci v skrátenom súdnom konaní.

Pokiaľ ide o naliehavosť, predseda Všeobecného súdu v prvom rade uznal závažnosť uvádzanej ujmy, keď pripomenul, že s ohľadom na relevantnú judikatúru treba na účely konania o nariadení predbežného opatrenia vychádzať z domnienky dôvernosti informácií nachádzajúcich sa v sporných správach. Keďže tieto správy sa totiž týkali výrobnej a obchodnej činnosti žalobkýň, predstavovali nehmotný majetok, ktorý sa mohol použiť na konkurenčné účely a ktorého hodnota by výrazne klesla, ak by stratili svoju dôvernú povahu. Predseda Všeobecného súdu dospel v druhom rade k záveru o nenapraviteľnosti ujmy, ktorá mohla byť spôsobená sprístupnením sporných správ tretím osobám, ktoré požiadali o prístup na základe nariadenia č. 1049/2001. Ako totiž už bolo zdôraznené v uzneseniach prijatých v rokoch 2014 a 2015, z mechanizmu prístupu k dokumentom zavedenému týmto nariadením vyplýva, že tieto tretie osoby by sa mohli okamžite oboznámiť s citlivými informáciami a mohli by ich využiť na účely hospodárskej súťaže, čím by sa oslabil konkurenčná pozícia žalobkýň. Keďže sprístupnenie dokumentu na tomto právnom základe má účinok erga omnes, namietanú ujmu zjavne nemožno vyčíslieť, keďže neurčitý a neobmedzený počet súčasných a potenciálnych konkurentov na celom svete môže získať tieto informácie, aby ich mnohokrát použil z krátkodobého, strednodobého alebo dlhodobého hľadiska.

Predseda Všeobecného súdu navyše spresnil, že v každom prípade, hoci škodu, ktorú uvádzajú žalobkyne, nemožno považovať za nenapraviteľnú, musí v plnom rozsahu chrániť sporné vzťahy pred sprístupnením, ktoré plánuje vykonať EMA. Pripomenul totiž, že nemôže vykonať preskúmanie dôvernosti každého jedného údajov uvedeného v sporných správach, aby umožnil čiastočné sprístupnenie sporných správ, keďže nemožno v štádiu preskúmania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vylúčiť, že súd rozhodujúci vo veci samej pripustí zásadu všeobecnej domnienky dôvernosti na sporné správy. Ak by sa prijalo také riešenie, žiadne sprístupnenie – ani len čiastočné – uvedených správ by nebolo povolené. Za týchto okolností sudca rozhodujúci o nariadení predbežného opatrenia musí mať tiež na pamäti vedľajšiu povahu svojich právomocí a odmietnuť čiastočný prístup, aby nepripravil rozhodnutie súdu vo veci samej o jeho potrebný účinok. V opačnom prípade, sprístupnenie údajov, ktoré by súd rozhodujúci vo veci samej považoval neskôr za dôverné viedlo sudcu rozhodujúceho o predbežnom opatrení, že by si *de facto* prisvojil právomoci týchto sudcov, ktorí sú jediní oprávnení rozhodnúť v rozhodnutí, ktorým sa končí konanie vo veci samej o dôvernej

povahe týchto údajov, a v dôsledku toho o konečnom povolení vykonať ich sprístupnenie. Takýto zásah do právomoci súdu, ktorý rozhoduje vo veci samej, vykonaný zámerne a vedome, by mohol porušiť zásadu zákonného sudcu vyplývajúcu z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Medzi vecami, v ktorých bolo vydané uznesenie o zamietnutí návrhu na odklad výkonu, sa nachádza uznesenie z 19. júla 2016, **Belgicko/Komisia** (T-131/16 P, neuverejnené [EU:T:2016:427](#)), ktoré predsedovi Všeobecného súdu umožnilo najmä preskúmať v rámci vymáhania štátnej pomoci vyhlásenej za nezlučiteľnú s vnútorným trhom relevantnosť zmiernenia podmienky naliehavosti, pretože bol preukázaný osobitne závažný *fumus boni iuris*. V tejto súvislosti sudca rozhodujúci o nariadení predbežného opatrenia pripomenul, že také zmiernenie sa priznáva len v troch sporoch (o reštriktívnych opatreniach, verejnom obstarávaní a prístupe k dokumentom), v ktorých sa zo systémových dôvodov zdá ako nadmerne ťažké, ba až nemožné splniť túto podmienku, ako je stanovená v rokovacom poriadku a tradične vykladaná v judikatúre. Keďže predmetný prípad nemožno spojiť so žiadnym z dôvodov, ktoré by odôvodňovali zmiernenia poskytnuté v rámci týchto sporov, podmienky týkajúce sa *fumus boni iuris* a naliehavosti sa majú uplatňovať, ako sú tradične vykladané v judikatúre, t. j. Belgické kráľovstvo muselo preukázať naliehavosť vážnej a nenapraviteľnej ujmy, pričom *fumus boni iuris* nemôže bez ohľadu na jeho silu nahradiť neexistenciu naliehavosti.

C | ČINNOSŤ KANCELÁRIE VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2016

Predkladateľ: **Emmanuel COULON**, tajomník Všeobecného súdu

Je to prvýkrát, čo tajomník Všeobecného súdu predkladá svoj príspevok do správy o súdnej činnosti inštitúcie.

Vyzdvihuje tým zároveň tri charakteristické črty kancelárie Všeobecného súdu.

V prvom rade je kancelária Všeobecného súdu samostatným oddelením tejto inštitúcie. V rámci Súdneho dvora Európskej únie sa teda odlišuje od oddelení, ktoré sú spoločné pre Súdny dvor a Všeobecný súd (a ktoré do 1. septembra 2016 vykonávali svoju činnosť tiež pre Súd pre verejnú službu). Táto skutočnosť je dôsledkom uplatniteľných predpisov, ktoré reflektujú požiadavky funkčnosti.

V druhom rade predstavuje kancelária centrum správy súdnej agendy. S vedomím toho, že dobrá správa prispieva k dobrým rozhodnutiam, sa činnosť kancelárie zameriava na to, aby mohol Všeobecný súd prijímať kvalitné rozhodnutia v predvídateľnej a optimálnej lehote. Každodenným cieľom kancelárie je prispievať k riadnemu fungovaniu súdnej činnosti a všeobecnejšie, ku kvalite súdnych rozhodnutí. Tento príspevok k správneému výkonu súdnej činnosti musí rešpektovať ustanovenia procesných pravidiel a to využitím prostriedkov, ktoré má inštitúcia k dispozícii. V tejto súvislosti netreba zabúdať na to, že kancelária nemá žiadny vplyv na počet začatých konaní, ukončených konaní, ani na množstvo procesných písomností predložených v rámci prebiehajúcich konaní a musí preto spracovať všetku procesnú dokumentáciu, pričom túto službu súdnej asistencie nemožno externalizovať. Rovnako je potrebné pripomenúť, že kancelária spracúva procesné písomnosti podané v ktoromkoľvek z 24 jazykov zahrnutých v rokovacom poriadku Všeobecného súdu a zodpovedá za doručovanie písomností zástupcom účastníkov konania v jazyku konania.

V treťom rade kancelária plní tak externú úlohu, kde pôsobí ako sprostredkovateľ medzi účastníkmi konania počas celého súdneho konania s výnimkou pojednávania, ako aj úlohu v rámci inštitúcie, kde priamo podlieha členom Všeobecného súdu, ktorým asistuje pri všetkých činnostiach spojených s ich mandátom.

Rok 2016, v ktorom sa uskutočnila prvá¹ a druhá² fáza reformy súdnej architektúry inštitúcie s cieľom zdvojnásobiť počet sudcov Všeobecného súdu do roku 2019, je začiatkom novej éry. Nástup dodatočných sudcov do funkcie, prenesenie právomoci s cieľom rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi úradníkmi a dočasnými zamestnancami na jednej strane a inštitúciami Európskej únie na strane druhej, odchod a príchod sudcov v rámci čiastočnej obmeny kolégia sú udalosti, ktoré nutne viedli k prijatiu rôznych opatrení, ktoré bolo potrebné pripraviť vopred. Detailne premyslená organizácia a fungovanie inštitúcie boli prispôbené tomu, aby bol dosiahnutý cieľ reformy súdnej architektúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorý spočíva prednostne v znížení objemu konaní prebiehajúcich na Všeobecnom súde a skrátení ich dĺžky. Na tieto účely boli Všeobecnému súdu a jeho kancelárii pridelené prostriedky. Počet pracovných miest kancelárie bol od 1. januára 2016 zvýšený z 55 na 72.

Kancelária bola rozhodujúcim aktérom uskutočnenia tejto reformy. Kvalifikácia činnosti, ktorú kancelária vyvinula na zabezpečenie jej optimálneho fungovania a na to, aby dôsledne pokračovala v práci v období konkretizácie tejto reformy určite zahŕňa výrazy ako prispôbenie, organizovanosť, reaktivnosť, schopnosť

1 | Návrh Súdneho dvora podaný v marci 2011 sa konkretizoval prijatím nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14).

2 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192 zo 6. júla 2016 o prenesení právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd (Ú. v. EÚ L 200, 2016, s. 137).

predvídať, pozorovať, počúvať, navrhovať, atď. Všeobecný súd mohol znovu počítať s pracovným nasadením kvalifikovaného a motivovaného personálu kancelárie a vo veľkej miere využil nový procesný mechanizmus (rokovací poriadok a praktické vykonávacie ustanovenia rokovacieho poriadku) prispôsobený povahe konaní začatých na tomto súde, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2015.

V závere roka 2016 bolo možné s uspokojením konštatovať, že kancelária pri dodržaní požiadaviek spravodlivého procesu plnila úlohy, ktoré jej zverujú právne predpisy a judikatúra, a to napriek okolnostiam, ktoré boli poznačené viacerými podstatnými zmenami.

Kancelária totiž poskytla Všeobecnému súdu súdnu a správnu asistenciu tým, že:

- zabezpečovala riadny priebeh konaní a riadne vedenie spisových materiálov,
- zabezpečovala komunikáciu medzi zástupcami účastníkov konania a sudcami,
- aktívne asistovala sudcom a ich spolupracovníkom,
- pod vedením predsedu Všeobecného súdu spravovala administratívne záležitosti Všeobecného súdu súčasne s ostatnými oddeleniami Súdneho dvora a Všeobecného súdu.

Treba pritom dodať, že uskutočnenie reformy malo veľký dopad na každodenné fungovanie kancelárie.

I. ORGANIZAČNÉ DÔSLEDKY SPOJENÉ S NÁSTUPOM NOVÝCH SUDCOV DO FUNKCIE

V roku 2016 došlo vo viacerých fázach k vymenovaniu a nástupu do funkcie 22 nových sudcov Všeobecného súdu.

V rámci prvej fázy reformy súdnej architektúry inštitúcie, ktorej cieľom bolo vymenovanie dvanástich dodatočných sudcov Všeobecného súdu, sedem sudcov vymenovaných 23. marca 2016 zložilo sľub pred Súdny dvorom 13. apríla 2016, traja sudcovia vymenovaní 24. mája 2016 zložili sľub 8. júna 2016 a sudca vymenovaný 7. septembra 2016 zložil sľub 19. septembra 2016.

V druhej fáze reformy, ktorej cieľom bolo vymenovanie siedmich dodatočných sudcov Všeobecného súdu, 7. septembra 2016 bolo vymenovaných päť sudcov, ktorí zložili sľub 19. septembra 2016³.

Dňa 19. septembra 2016 takisto zložilo sľub pred Súdny dvorom päť nových sudcov vymenovaných na miesto sudcov Všeobecného súdu, ktorých funkčné obdobie nebolo obnovené a jeden sudca bo vymenovaný na miesto sudcu Všeobecného súdu, ktorý sa vzdal funkcie.

Dňa 20. septembra 2016 Všeobecný súd zvolil svojho predsedu a podpredsedu a 21. septembra sudcovia zvolili deväť predsedov komôr zložených z piatich sudcov.

Po každom tomto vymenovaní Všeobecný súd pridelil sudcov do komôr a pristúpil k zadeleniu vecí a ich prerozdeleniu medzi sudcami. Kancelária v súlade s rokovacím poriadkom informovala účastníkov

3| K 31. decembru 2016 ešte nebol vymenovaný jeden spomedzi dvanástich dodatočných sudcov, ktorých vymenovanie bolo naplánované v rámci prvej fázy reformy, a dvaja spomedzi siedmich dodatočných sudcov, ktorí mali byť vymenovaní v rámci druhej fázy reformy.

konania v dotknutých veciach a v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejnila všetky rozhodnutia, ktoré tento súd prijal.⁴ Pri každom prerozdelení tiež obnovila všetky vnútorné databázy.

Nástup do funkcie a uvedenie sudcov a zamestnancov ich kabinetov do úradu v priestoroch zriadených na tento účel sú činnosťami, ktoré si vyžadovali aktívnu administratívnu asistenciu zo strany kancelárie, ktorá spočívala v konzekventných prípravných prácach uskutočnených so spoločnými oddeleniami inštitúcie, primeranom prijatí a sprevádzaní, ako aj v dôslednej spoluúčasti pri pridelení zamestnancov.

Ukončenie funkcie šiestich sudcov bolo takisto príležitosťou, aby na slávnostnom zasadnutí, ktoré Všeobecný súd pri príležitosti odchodu sudcov organizoval po prvýkrát 19. septembra 2016, bola vzdaná úcta ich činnosti, ktorá prispela k výkonu spravodlivosti.

Dňa 31. decembra 2016 bola polovica kolégia 44 sudcov zložená zo sudcov, ktorí nastúpili do funkcie v tom istom roku. Takáto situácia nemá v histórii našej inštitúcie precedens a, pokiaľ ide o vplyv na administratívnu činnosť kancelárie Všeobecného súdu, nemožno ju porovnávať s príchodom desiatich sudcov z členských štátov, ktoré pristúpili k Únii v roku 2004.

II. PROCESNÉ DÔSLEDKY REFORMY

Postúpenie konaní vo veciach verejnej služby v prvom stupni

Nariadenie 2015/2422 stanovovalo, že zvýšenie počtu sudcov Všeobecného súdu k 1. septembru 2016 o sedem sudcov bude sprevádzať prenesenie právomoci na rozhodovanie vecí verejnej služby v prvom stupni.

Toto prenesenie právomoci rozhodovať v prvom stupni o sporoch medzi Úniou a jej zamestnancami bolo konkrétne upravené v nariadení 2016/1192, podľa ktorého Všeobecný súd vykonáva v prvom stupni právomoc na rozhodovanie sporov medzi Úniou a jej zamestnancami na základe článku 270 ZFEÚ, vrátane sporov medzi inštitúciou, orgánom alebo úradom či agentúrou na jednej strane a ich zamestnancami na strane druhej, právomoc na rozhodovanie ktorých je priznaná Súdnemu dvoru Európskej únie.

Nariadenie 2016/1192 bolo prijaté 6. júla 2016. Prijatie tohto textu však predstavovalo podmienku schválenia zmien rokovacieho poriadku Radou Európskej únie, ktorých cieľom bolo poskytnúť Všeobecnému súdu primeraný a trvalý procesný rámec na rozhodovanie vecí v oblasti verejnej služby od 1. septembra 2016.

Všeobecný súd sa na základe stanoviska Súdneho dvora obrátil na Radu so zmenami svojho rokovacieho poriadku už v marci 2016.

Zmeny rokovacieho poriadku, ktoré boli schválené Radou 6. júla 2016 a prijaté Všeobecným súdom 13. júla 2016, boli uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 12. augusta 2016⁵ a nadobudli účinnosť 1. septembra 2016.

4| Najmä rozhodnutia Všeobecného súdu o spôsobe určovania sudcu, ktorý nahrádza neprítomného sudcu (Ú. v. EÚ C 296, 2016, s. 2), o zložení veľkej komory (Ú. v. EÚ C 296, 2016, s. 2), o kritériách prideľovania vecí do komôr (Ú. v. EÚ C 296, 2016, s. 2), ako aj o vytvorení komôr a pridelení sudcov do komôr (Ú. v. EÚ C 392, 2016, s. 2).

5| Ú. v. EÚ L 217, 2016, s. 73.

Všeobecný súd pri svojom rozhodnutí zmeniť 13. júla 2016 praktické vykonávacie ustanovenia rokovacieho poriadku takisto zohľadnil špecifiká sporov v oblasti verejnej služby a dôsledky zmien právnych predpisov⁶.

Priamym dôsledkom prijatia nariadenia 2016/1192 bolo zrušenie Súdu pre verejnú službu Európskej únie 31. augusta 2016 a postúpenie konaní v oblasti verejnej služby, ktoré k tomuto dátumu neboli ukončené, na Všeobecný súd. Kancelária Súdu pre verejnú službu a kancelária Všeobecného súdu úzko spolupracovali pri príprave tohto postúpenia a zabezpečili, aby sa odohralo za čo najlepších podmienok.

Fyzické a digitálne postúpenie spisov prebehlo bez ťažkostí a informačné systémy boli aktualizované, aby zohľadnili osobitosti predpisov upravujúcich sporové konanie v oblasti verejnej služby, kancelária Všeobecného súdu okamžite prispôsobila a obnovila databázy a zabezpečila rýchle spracovanie nových spisov. Informovanie kanceláriou Súdu pre verejnú službu predchádzajúce postúpeniu a následné zaslanie informácií, ktoré kancelária Všeobecného súdu uskutočnila formou listov adresovaných zástupcom účastníkov konania v 139 veciach, ktoré boli postúpené, ako aj uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*⁷ vo forme tabuľky zhody medzi poradovými číslami vecí na Súde pre verejnú službu (F-...) a číslami priradenými Všeobecným súdom po postúpení (T-...) nepochybne umožnili, aby účastníci konania a dotknutá verejnosť disponovali potrebnými informáciami.

Iné zmeny procesných pravidiel

Napriek tomu, že uskutočnenie štrukturálnej reformy si v roku 2016 vyžadovalo značnú mobilizáciu energie, pokiaľ to okolnosti odôvodňovali alebo vyžadovali, boli navrhnuté zmeny procesných textov.

V prvom rade Všeobecný súd s cieľom dodržať požiadavku vyplývajúcu z nadobudnutia účinnosti nariadenia (EÚ) 2015/2424⁸ musel zmeniť svoj rokovací poriadok, aby zohľadnil zmenu názvu Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT), ktorý sa od 23. marca 2016 nazýva Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO). Zmena rokovacieho poriadku, ktorú schválila Rada 6. júla 2016, bola prijatá Všeobecným súdom 13. júla 2016⁹.

Hoci nejde o významnú terminologickú zmenu, prispôsobenia, ktoré z nej vyplývali pre Všeobecný súd a celý Súdny dvor, nie sú zanedbateľné. S cieľom zohľadniť túto zmenu totiž museli byť prispôbolené všetky informačné systémy inštitúcie, čo si vyžiadalo mobilizáciu zdrojov kancelárie, ako aj mnohých iných oddelení.

V druhom rade bol zmenený článok 105 rokovacieho poriadku, ktorý sa týka zaobchádzania s informáciami alebo prílohami dotýkajúcimi sa bezpečnosti Únie alebo bezpečnosti jedného či viacerých jej členských štátov alebo ich medzinárodných vzťahov. Ide o jediný článok rokovacieho poriadku, ktorého ustanovenia neboli uplatniteľné od 1. júla 2015, a hoci ustanovenia podmieňujúce jeho uplatniteľnosť ešte neboli finalizované, článok 105 ods. 10 bol zmenený a doplnený 13. júla 2016¹⁰ súčasne s doplnením článku do rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Išlo totiž o stanovenie procesného rámca, ktorý zabezpečí, že informácie alebo prílohy dotýkajúce sa bezpečnosti Únie alebo bezpečnosti jedného či viacerých jej členských štátov alebo

6| Ú. v. EÚ L 217, 2016, s. 78.

7| Ú. v. EÚ C 364, 2016, s. 2.

8| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2424 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 o ochrannej známke Spoločenstva a nariadenie Komisie (ES) č. 2868/95, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 40/94 o ochrannej známke Spoločenstva, a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 2869/95 o poplatkoch splatných ÚHVT (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 21).

9| Ú. v. EÚ L 217, 2016, s. 71.

10| Ú. v. EÚ L 217, 2016, s. 72.

ich medzinárodných vzťahov budú účastníkovi, ktorý ich predložil, vrátené až po ukončení súdneho konania, čiže až po uplynutí lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu Všeobecného súdu a v prípade, že takéto odvolanie bolo podané, až po ukončení konania na Súdnom dvore.

Tento režim by nebol úplný, keby ho nesprevádzalo primerané bezpečnostné opatrenie na ochranu informácií alebo príloh dotýkajúcich sa bezpečnosti Únie alebo bezpečnosti jedného či viacerých jej členských štátov alebo ich medzinárodných vzťahov v rôznych štádiách vykonávania dôkazov na Všeobecnom súde. Článok 105 ods. 11 teda zahŕňa ustanovenie, ktoré oprávňuje Všeobecný súd na určenie pravidiel, ktoré umožnia zaviesť komplexný bezpečnostný systém na účely ochrany takýchto informácií. Všeobecný súd stanovil takéto pravidlá vo svojom rozhodnutí (EÚ) 2016/2387¹¹, ktoré bolo vypracované v úzkej spolupráci so Súdny dvorom a oddelením, ktoré je poverené bezpečnosťou v rámci tohto súdu. Uverejnenie uvedeného rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* 24. decembra 2016, v ten istý deň ako Súdny dvor uverejnil svoje rozhodnutie (EÚ) 2016/2386¹², viedlo k tomu, že článok 105 rokovacieho poriadku bol uplatniteľný od 25. decembra 2016.

Kancelária Všeobecného súdu, ako oddelenie spravujúce veci, v ktorých môžu byť predložené citlivé dokumenty, sa podieľala na vypracovaní rámca potrebného na to, že sa s takýmito dokumentmi bude zaobchádzať na úrovni, ktorá zodpovedá štandardu uplatniteľnému na dokumenty klasifikované ako „EU SECRET“, čo okrem iného zahŕňa postupy určené na udelenie previerok úradníkom a iným zamestnancom Súdneho dvora.

11 | Rozhodnutie Všeobecného súdu (EÚ) 2016/2387 zo 14. septembra 2016, ktorým sa stanovujú bezpečnostné pravidlá pri manipulácii s informáciami alebo prílohami predloženými podľa článku 105 ods. 1 alebo 2 rokovacieho poriadku (Ú. v. EÚ L 355, 2016, s. 18).

12 | Rozhodnutie Súdneho dvora (EÚ) 2016/2386 z 20. septembra 2016, ktorým sa stanovujú bezpečnostné pravidlá pri manipulácii s informáciami alebo prílohami predloženými pred Všeobecným súdom podľa článku 105 jeho rokovacieho poriadku (Ú. v. EÚ L 355, 2016, s. 5).

III. SÚDNA ASISTENCIA

Napriek výrazným zmenám opísaným vyššie kancelária splnila svoju úlohu súdnej asistencie tým, že spracovala 835 návrhov na začatie konania, 139 vecí týkajúcich sa verejnej služby postúpených Súdom pre verejnú službu 1. septembra 2016 a 3 879 vyjadrení podaných v rámci prebiehajúcich konaní tým, že zapísala do registra 49 773 podaní, vykonala rozhodnutia prijaté rozhodovacími zloženiami, či už vo forme opatrení na zabezpečenie priebehu konania alebo dôkazných prostriedkov, a tým, že vypracovala 1 412 súdnych oznámení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Kancelária okrem toho sprevádzala sudcov a ich kabinety v ich každodennej práci pri 321 zasadnutiach komôr a v rámci 244 prejednávanych vecí.

Cieľom logistickej pomoci, ktorú kancelária poskytuje v rôznych formách (pomoc pri koordinácii, dokumentácii, správa informačných systémov, zostavovanie štatistík), je umožniť inštitúcii pracovať v čo najlepších možných podmienkach, najmä tým, že prispieva ku kvalite rozhodnutí prijatých predsedom a deviatimi rozhodovacími zloženiami a poskytuje podpredsedovi podporu pri plnení úlohy zlepšovania koherencie v judikatúre, ktorou ho Všeobecný súd poveril v septembri 2016.

Pri plnení svojej úlohy súdnej asistencie, bola pre kanceláriu prínosom elektronizácia takmer všetkých štádií súdneho konania, vrátane vnútornej komunikácie s kabinetmi sudcov a externej komunikácie so zástupcami účastníkov konania.

Táto elektronizácia procesných postupov nesporne viedla v záujme všetkých k odľahčeniu agendy kancelárie od opakujúcich sa úloh, čo jej umožnilo poskytovať osobnejší rozmer v odpovediach, ktoré sa od tohto oddelenia očakávajú, a sústrediť svoje zdroje na oblasti, ktoré si naozaj zasluhujú pozornosť.

V rámci vnútornej komunikácie medzi kanceláriou a kabinetmi sudcov Všeobecného súdu treba zdôrazniť interné komunikačné správy¹³, ktoré sa už dva roky úspešne využívajú. Okamžitá výmena informácií medzi kanceláriou a kabinetmi sudcov viedla k zjednodušeniu vnútorných postupov, racionalizácii pracovných metód, ušetreniu prostriedkov a času, čo prispelo k optimalizácii času, ktorým súd disponuje na rozhodovanie. Elektronizácia okrem toho umožňuje zabezpečiť úplnú vysledovateľnosť komunikácie a slúži ako množstevný ukazovateľ činnosti. V roku 2016 v rámci prejednávanych vecí kancelária zaslala kabinetom 10 822 správ.

Vonkajšia komunikácia so zástupcami účastníkov konania je teraz vo veľkej miere zabezpečená prostredníctvom aplikácie e-Curia¹⁴, ktorá je pre Súdny dvor a Všeobecný súd spoločná. Úspech tejto aplikácie je nesporný a svedčí o ňom jej využívanie. Percentuálny podiel podaní prostredníctvom tejto aplikácie od jej vytvorenia v novembri 2011 stále rastie, rovnako ako počet advokátov a splnomocnených zástupcov, ktorí disponujú účtom v nej¹⁵. V roku 2016 bolo 76 % podaní na Všeobecný súd uskutočnených touto elektronickou formou (oproti 72 % v roku 2015), čo predstavuje 396 072 strán (466 875 strán v roku 2015), všetky členské štáty a 3 014 advokátov a splnomocnených zástupcov má v súčasnosti prístupový účet k e-Curia. Plánuje sa pokračovať v opatreniach potrebných na dosiahnutie toho, aby sa všetky procesné podania na Všeobecný

13| Komunikácia medzi kanceláriou a kabinetmi sudcov Všeobecného súdu sa uskutočňuje vo forme interných komunikačných správ, ktorých cieľom je informovať alebo získať rozhodnutie príslušného orgánu o procesnej otázke. Tieto správy sú od novembra 2014 v elektronickej forme.

14| Rozhodnutie Všeobecného súdu zo 14. septembra 2011 o podávaní a doručovaní procesných písomností prostredníctvom aplikácie e-Curia (Ú. v. EÚ C 289, 2011, s. 9).

15| Od 1. júla 2015 už nemožno na podávanie procesných písomností využiť elektronickú poštu.

súd uskutočnili prostredníctvom e-Curia a tým sa dosiahlo úplné praktické využitie tejto aplikácie spočívajúce najmä v tom, že sa predíde paralelnému vybavovaniu podaní v papierovej a elektronickej forme.

Rok 2016 bol prvým rokom, kedy sa v plnom rozsahu uplatnili procesné pravidlá, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2015. Hoci ešte nemožno vyzdvihnúť všetky pozitíva tohto nového predpisu, treba s uspokojením konštatovať, že sledovaný cieľ zjednodušenia a racionalizácie možno objektívne považovať za dosiahnutý vzhľadom na podstatné zníženie počtu uznesení pripravených kanceláriou (241 oproti 521 v roku 2015)¹⁶, vybavenie prvých žalôb vydaním rozsudku bez pojednávania¹⁷, výrazné zníženie počtu pripomienok k jazyku pojednávania predložených vo veciach duševného vlastníctva (33 oproti 279 v roku 2015) a neexistenciu druhej výmeny podaní pre túto kategóriu vecí. Takisto sa znížil počet podaní, ktoré nedodržujú formálne požiadavky (dosiahol úroveň pod 39 %), hoci je stále vysoký, najmä pokiaľ ide o žaloby vo veciach duševného vlastníctva.

Boli teda prijaté opatrenia, ktoré Všeobecnému súdu umožnili plnenie úloh, ktoré mu prislúchajú, a spoločné úsilie vynaložené v roku 2016 viedlo ku konkrétnym výsledkom.

Uskutočnili sa prvé opatrenia potrebné na to, aby kancelária Všeobecného súdu mohla jednak čeliť výzvam roku 2017, v ktorom by mali kapacitu rozhodovacích zložení Všeobecného súdu posilniť traja dodatoční sudcovia, a jednak sa pripraviť na rok 2019, v ktorom sa uskutoční posledná fáza reformy súdnej architektúry inštitúcie spočívajúca v nástupe deviatich dodatočných sudcov do funkcie.

16| Od 1. júla 2015 sa určité rozhodnutia, ktoré sa predtým prijímali vo forme uznesení (prerušenie konania a pokračovanie v konaní, spojenie vecí, vedľajšie účastníctvo členského štátu alebo inštitúcie, ak sa v spise nenachádzajú dôverné údaje), prijímajú ako jednoduché rozhodnutie, ktoré sa vkladá do spisu.

17| Do 1. júla 2015 existovala možnosť rozhodnúť rozsudkom bez pojednávania len vo veciach duševného vlastníctva a pri odvolaniach podaných proti rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu.

D | SÚDNE ŠTATISTIKY VŠEOBECNÉHO SÚDU

I. ČINNOSŤ VŠEOBECNÉHO SÚDU EURÓPSKEJ ÚNIE VO VŠEOBECNOSTI

1. Začaté, skončené, prebiehajúce konania (2012 – 2016)

II. ZAČATÉ KONANIA

2. Charakteristika konaní (2012 – 2016)
3. Charakteristika žalôb (2012 – 2016)
4. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2012 – 2016)

III. SKONČENÉ KONANIA

5. Charakteristika konaní (2012 – 2016)
6. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2016)
7. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2012 – 2016)
8. Rozhodovacie zloženie (2012 – 2016)
9. Dĺžka konaní v mesiacoch (2012 – 2016)

IV. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU

10. Charakteristika konaní (2012 – 2016)
11. Oblasť, ktorej sa konanie týka (2012-2016)
12. Rozhodovacie zloženie (2012 – 2016)

V. RÔZNE

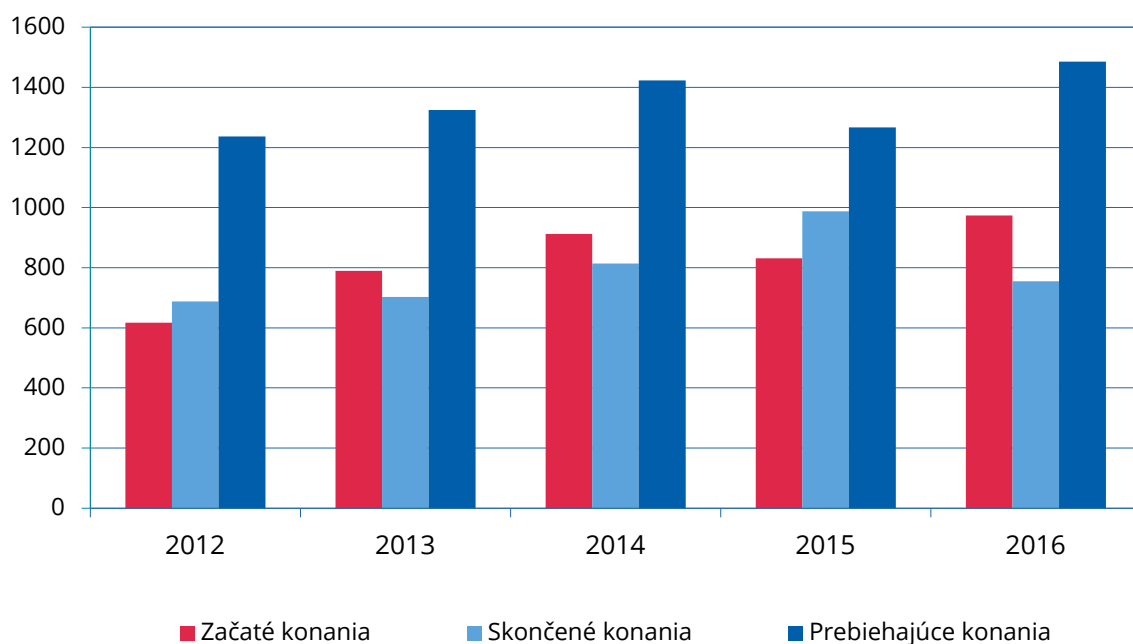
13. Konania o nariadení predbežného opatrenia (2012 – 2016)
14. Skrátené súdne konania (2012 – 2016)
15. Rozhodnutia Všeobecného súdu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Súdny dvor (1990 – 2016)
16. Rozdelenie odvolaní podaných na Súdny dvor podľa druhu konania (2012-2016)
17. Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2016)
18. Výsledky odvolaní podaných na Súdny dvor (2012 – 2016)
19. Celkový vývoj (1989 – 2016)

VI. ČINNOSŤ KANCELÁRIE VŠEOBECNÉHO SÚDU

20. Činnosť kancelárie Všeobecného súdu (2015-2016)
21. Spôsoby predkladania procesných podaní Všeobecnému súdu
22. Počet strán predložených prostredníctvom e-Curia (2012 – 2016)
23. Oznámenia v Úradnom vestníku Európskej Únie (2012 – 2016)
24. Počet prejednaných vecí (2012 – 2016)

I. ČINNOSŤ VŠEOBECNÉHO SÚDU EURÓPSKEJ ÚNIE VO VŠEOBECNOSTI

1. ZAČATÉ, SKONČENÉ, PREBIEHAJÚCE KONANIA (2012 – 2016)^{1 2}

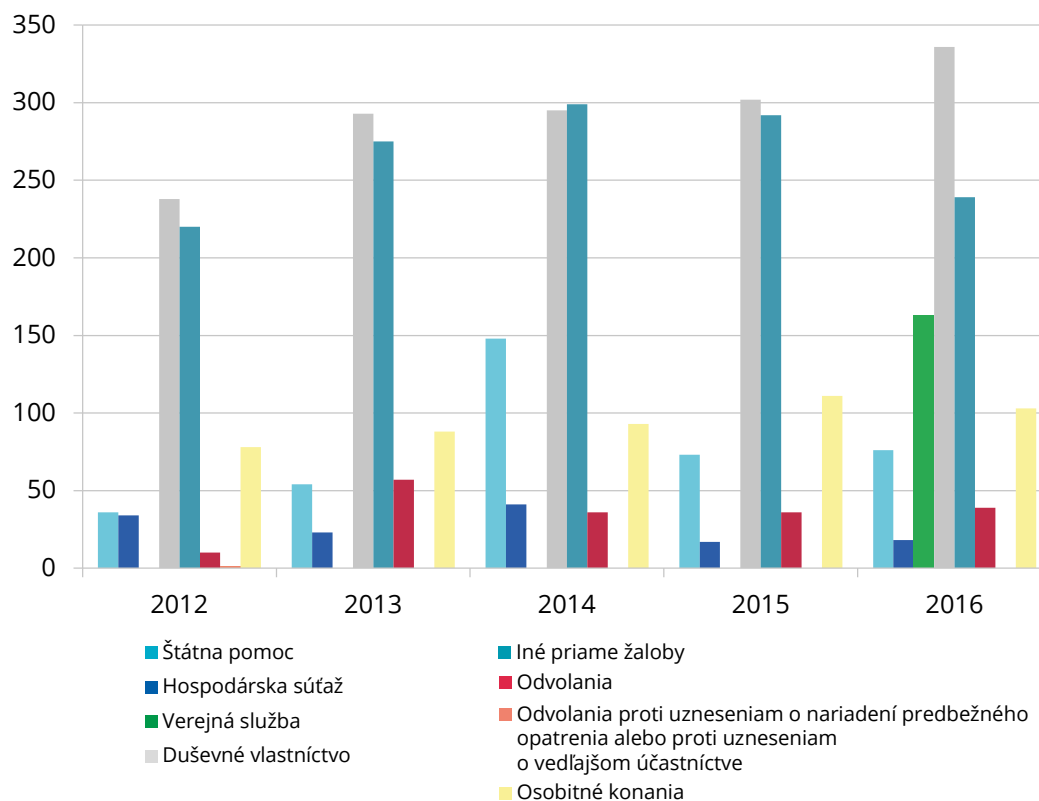
	2012	2013	2014	2015	2016
Začaté konania	617	790	912	831	974
Skončené konania	688	702	814	987	755
Prebiehajúce konania	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

1 | Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách zohľadňujú osobitné konania. Za „osobitné konania“ sa považujú: návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (článok 41 Štatútu Súdneho dvora, článok 166 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); návrh tretej osoby na zmenu rozhodnutia (článok 42 Štatútu Súdneho dvora, článok 167 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); výklad rozsudkov a uznesení (článok 43 Štatútu Súdneho dvora, článok 168 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); obnova konania (článok 44 Štatútu Súdneho dvora, článok 169 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); právna pomoc (článok 148 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu); opravy rozsudkov a uznesení (článok 164 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu) a námietka proti nahraditeľným trovám konania (článok 170 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu).

2 | Pokiaľ nie je uvedené inak, táto tabuľka a tabuľky na nasledujúcich stranách nezohľadňujú konania o nariadení predbežného opatrenia.

II. ZAČATÉ KONANIA

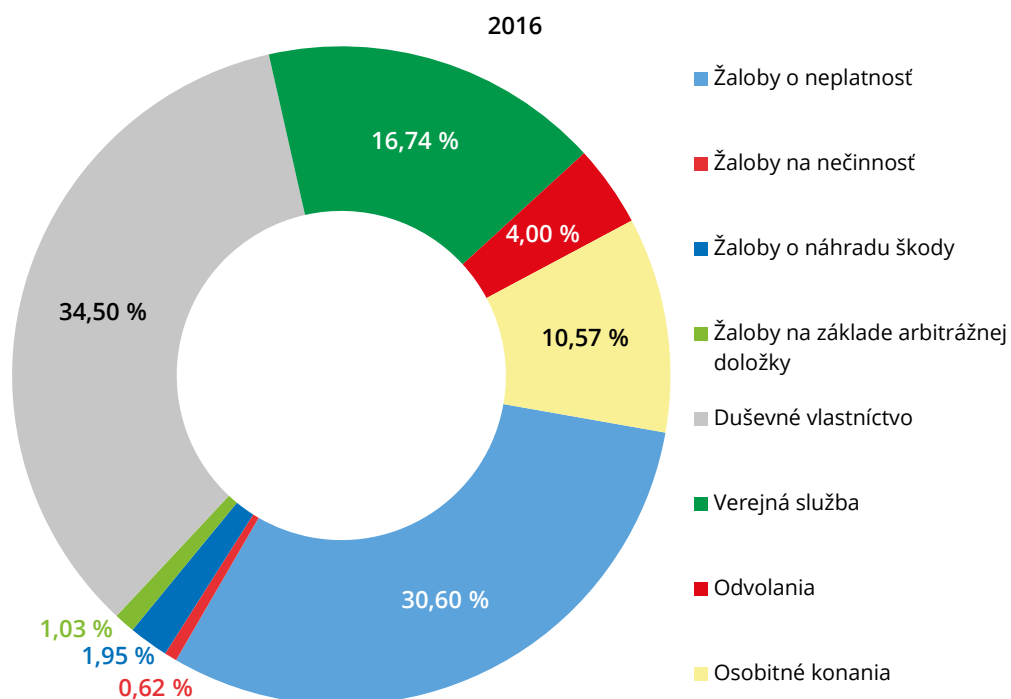
2. CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2012 – 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016 ¹
Štátna pomoc	36	54	148	73	76
Hospodárska súťaž	34	23	41	17	18
Verejná služba					163
Duševné vlastníctvo	238	293	295	302	336
Iné žaloby	220	275	299	292	239
Odvolania	10	57	36	36	39
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	1				
Osobitné konania	78	88	93	111	103
Spolu	617	790	912	831	974

1 | 1. septembra 2016 sa 123 vecí týkajúcich sa verejnej služby a 16 osobitných konaní prenieslo na Všeobecný súd.

3. CHARAKTERISTIKA ŽALÔB (2012 – 2016)

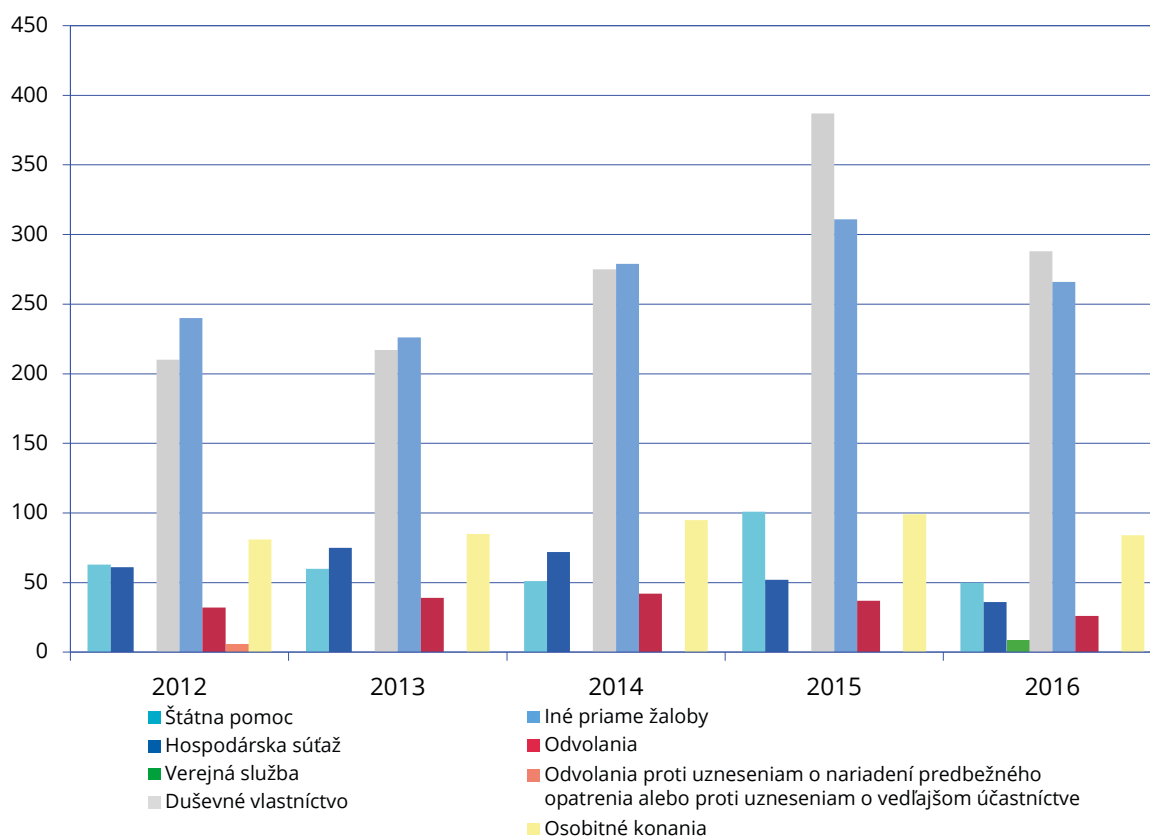
	2012	2013	2014	2015	2016
Žaloby o neplatnosť	257	319	423	332	298
Žaloby na nečinnosť	8	12	12	5	6
Žaloby o náhradu škody	17	15	39	30	19
Žaloby na základe arbitrážnej doložky	8	6	14	15	10
Duševné vlastníctvo	238	293	295	302	336
Verejná služba					163
Odvolania	10	57	36	36	39
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	1				
Osobitné konania	78	88	93	111	103
Spolu	617	790	912	831	974

4. OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2012 – 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Aproximácia právnych predpisov		13		1	1
Arbitrážna doložka	8	6	14	15	10
Colná únia a spoločný colný sadzobník	6	1	8		3
Dane	1	1	1	1	2
Doprava		5	1		
Duševné a priemyslené vlastníctvo	238	294	295	303	336
Energia		1	3	3	4
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	1		4	7	4
Hospodárska a menová politika	3	15	4	3	23
Hospodárska súťaž	34	23	41	17	18
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	4	3	3	5	2
Inštitucionálne právo	41	44	67	53	52
Kultúra		1			1
Obchodná politika	20	23	31	6	17
Občianstvo Únie			1		
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	59	41	69	55	28
Ochrana spotrebiteľa		1	1	2	1
Podnikové právo			1	1	
Politika rybárstva		3	3		1
Poľnohospodárstvo	11	27	15	37	20
Pridruženie zámorských krajín a území		1			
Priemyselná politika			2		
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti		6	1		7
Prístup k dokumentom	18	20	17	48	19
Pristúpenie nových štátov		1			
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	2	12	3	5	6
Sloboda usadiť sa			1		
Slobodné poskytovanie služieb	1		1		1
Sociálna politika	1		1		1
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov		1			
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika		2			1
Štátna pomoc	36	54	148	73	76
Transeurópske siete		3			
Turizmus		2			
Verejné obstarávanie	23	15	16	23	9
Verejné zdravie	12	5	11	2	6
Voľný pohyb kapitálu				2	1
Voľný pohyb osôb				1	1
Voľný pohyb tovaru		1		2	1
Vonkajšia činnosť Európskej únie	1		2	1	2
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1	2		3	1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	3	5	2	10	8
Zamestnanie		2			
Životné prostredie	3	11	10	5	6
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	527	645	777	684	669
Osobitné konania	78	88	93	111	103
Služobný poriadok úradníkov	12	57	42	36	202
SPOLU CELKOVO	617	790	912	831	974

III. SKONČENÉ KONANIA

5. CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2012 – 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Štátna pomoc	63	60	51	101	50
Hospodárska súťaž	61	75	72	52	36
Verejná služba					5
Duševné vlastníctvo	210	217	275	387	288
Iné žaloby	240	226	279	311	266
Odvolania	32	39	42	37	26
Odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo proti uzneseniam o vedľajšom účastníctve	1				
Osobitné konania	81	85	95	99	84
Spolu	688	702	814	987	755

6. OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2016)

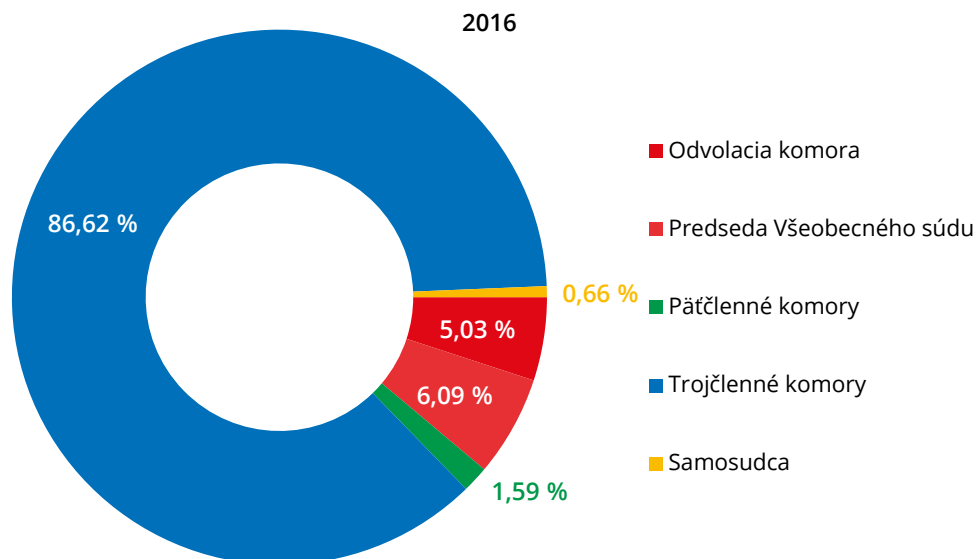
	Rozsudky	Uznesenia	Spolu
Aproximácia právnych predpisov		1	1
Arbitrážna doložka	11	6	17
Colná únia a spoločný colný sadzobník	2	1	3
Duševné a priemyslené vlastníctvo	224	64	288
Energia		3	3
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)		1	1
Hospodárska a menová politika		2	2
Hospodárska súťaž	35	1	36
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť		1	1
Inštitucionálne právo	17	29	46
Kultúra	1		1
Obchodná politika	19	2	21
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	39	31	70
Ochrana spotrebiteľa	1		1
Politika rybárstva	1	1	2
Poľnohospodárstvo	14	20	34
Prístup k dokumentom	9	4	13
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	4	4	8
Slobodné poskytovanie služieb		1	1
Sociálna politika		1	1
Štátna pomoc	27	23	50
Transeurópske siete	1	1	2
Verejné obstarávanie	10	10	20
Verejné zdravie	1	2	3
Voľný pohyb kapitálu		1	1
Voľný pohyb tovaru		1	1
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport		1	1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	3	3	6
Životné prostredie	2	2	4
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	421	217	638
Osobitné konania		84	84
Služobný poriadok úradníkov	27	6	33
SPOLU CELKOVO	448	307	755

7. OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2012 – 2016)

(ROZSUDKY A UZNESENIA)

	2012	2013	2014	2015	2016
Aproximácia právnych predpisov			13		1
Arbitrážna doložka	11	8	10	2	17
Colná únia a spoločný colný sadzobník	6	9	6	4	3
Dane	2		2	1	
Doprava	1		3	3	
Duševné a priemyslené vlastníctvo	210	218	275	388	288
Energia		1	3	1	3
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	2			5	1
Hospodárska a menová politika	2	1	13	9	2
Hospodárska súťaž	61	75	72	52	36
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	12	14	1	6	1
Inštitucionálne právo	41	35	33	58	46
Kultúra					1
Obchodná politika	14	19	18	24	21
Občianstvo Únie			1		
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	42	40	68	60	70
Ochrana spotrebiteľa				2	1
Podnikové právo				1	
Politika rybárstva	9	2	15	3	2
Poľnohospodárstvo	32	16	15	32	34
Pridruženie zámorských krajín a území			1		
Priemyselná politika				2	
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	2	7	1		
Prístup k dokumentom	21	19	23	21	13
Pristúpenie nových štátov				1	
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	1	6	3	9	8
Sloboda usadiť sa				1	
Slobodné poskytovanie služieb	2		1		1
Sociálna politika	1	4			1
Sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov		1			
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika			2	1	
Štátna pomoc	63	59	51	101	50
Transeurópske siete			1		2
Turizmus		1	1		
Verejné obstarávanie	24	21	18	22	20
Verejné zdravie	2	4	10	15	3
Voľný pohyb kapitálu				2	1
Voľný pohyb osôb	1			1	
Voľný pohyb tovaru		1		2	1
Vonkajšia činnosť Európskej únie		2		2	
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1	1	2		1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	3	4	1	2	6
Zamestnanie		2			
Životné prostredie	8	6	10	18	4
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	574	576	673	851	638
Spolu Zmluva o UO		1			
Osobitné konania	81	85	95	99	84
Služobný poriadok úradníkov	33	40	46	37	33
SPOLU CELKOVO	688	702	814	987	755

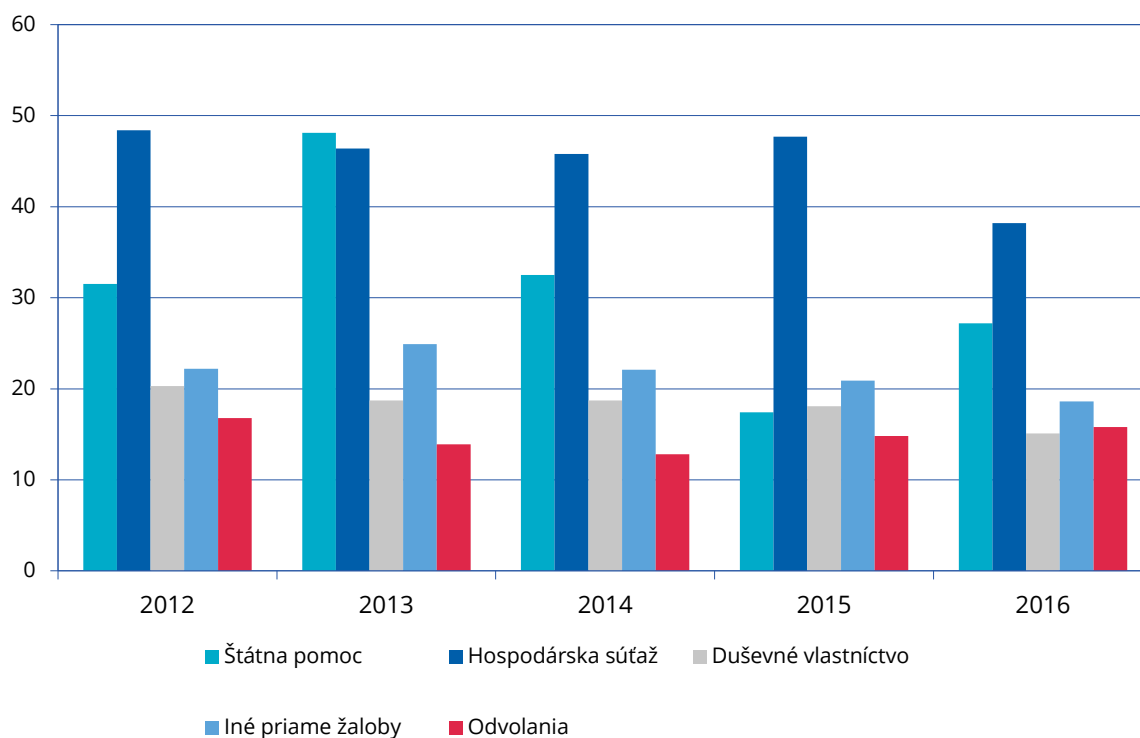
8. ROZHODOVACIE ZLOŽENIE (2012 – 2016)

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu	Rozsudky	Uznesenia	Spolu
Odvolacia komora	17	23	40	13	47	60	21	32	53	23	14	37	25	13	38
Predseda Všeobecného súdu		47	47		38	38		46	46		44	44		46	46
Pätčlenné komory	9		9	7	1	8	9	7	16	8	3	11	10	2	12
Trojčlenné komory	328	264	592	378	218	596	398	301	699	538	348	886	408	246	654
Samosudca										1	8	9	5		5
Spolu	354	334	688	398	304	702	428	386	814	570	417	987	448	307	755

9. DĹŽKA KONANÍ V MESIACOCH (2012 – 2016)¹

(ROZSUDKY A UZNESENIA)

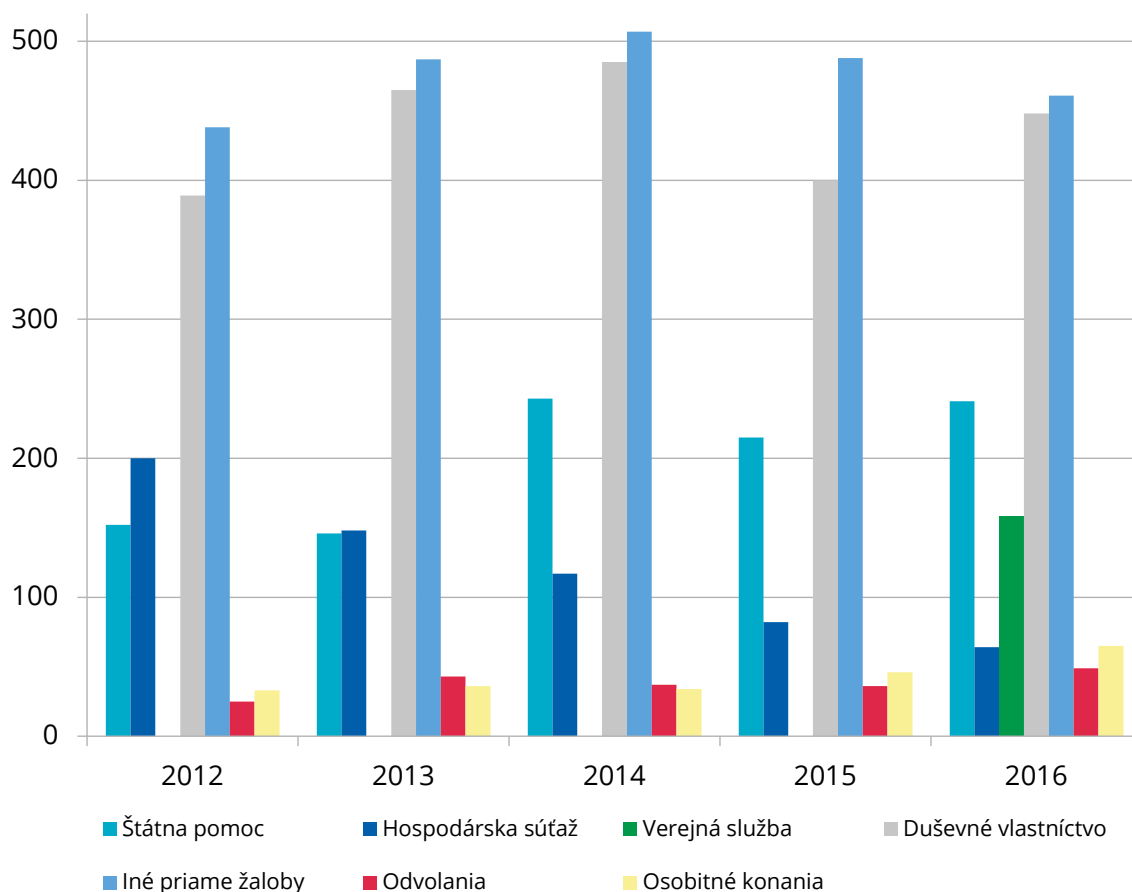

	2012	2013	2014	2015	2016
Štátna pomoc	31,5	48,1	32,5	17,4	27,2
Hospodárska súťaž	48,4	46,4	45,8	47,7	38,2
Duševné vlastníctvo	20,3	18,7	18,7	18,1	15,1
Iné žaloby	22,2	24,9	22,1	20,9	18,6
Odvolania	16,8	13,9	12,8	14,8	15,8
Všetky veci	24,8	26,9	23,4	20,6	18,7

1 | Výpočet priemernej dĺžky konaní nezohľadňuje: veci, v ktorých bolo rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom; osobitné konania; odvolania proti uzneseniam o nariadení predbežného opatrenia alebo uzneseniam o vedľajšom účastníctve. Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca.

IV. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU

10. CHARAKTERISTIKA KONANÍ (2012 – 2016)

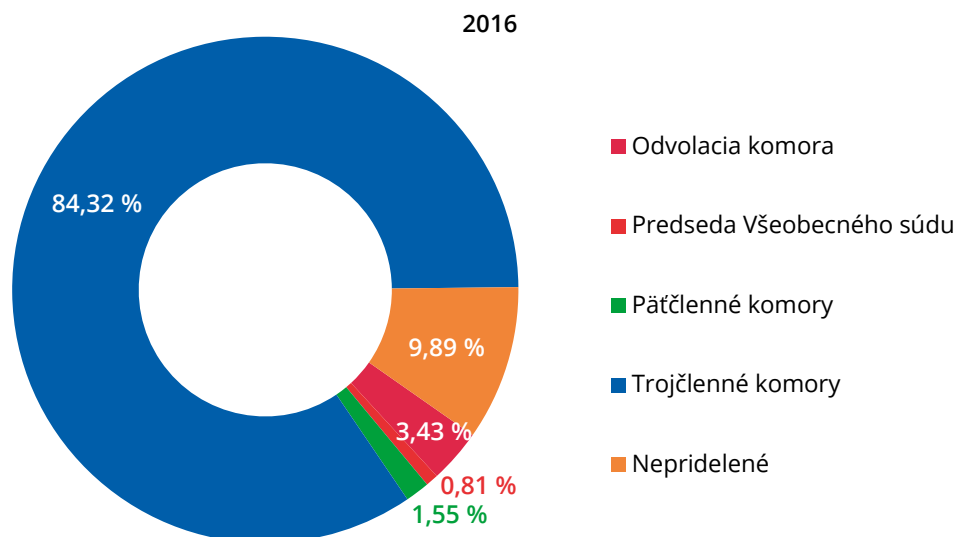

	2012	2013	2014	2015	2016
Štátna pomoc	152	146	243	215	241
Hospodárska súťaž	200	148	117	82	64
Verejná služba					158
Duševné vlastníctvo	389	465	485	400	448
Iné žaloby	438	487	507	488	461
Odvolania	25	43	37	36	49
Osobitné konania	33	36	34	46	65
Spolu	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

11. OBLASŤ, KTOREJ SA KONANIE TÝKA (2012-2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Aproximácia právnych predpisov		13		1	1
Arbitrážna doložka	15	13	17	30	23
Colná únia a spoločný colný sadzobník	15	7	9	5	5
Dane		1			2
Doprava		5	3		
Duševné a priemyslené vlastníctvo	389	465	485	400	448
Energia	1	1	1	3	4
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	1	1	5	7	10
Hospodárska a menová politika	4	18	9	3	24
Hospodárska súťaž	200	148	117	82	64
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	24	13	15	14	15
Inštitucionálne právo	41	50	84	79	85
Kultúra		1	1	1	1
Obchodná politika	41	45	58	40	36
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)	106	107	108	103	61
Ochrana spotrebiteľa		1	2	2	2
Podnikové právo			1	1	1
Politika rybárstva	16	17	5	2	1
Poľnohospodárstvo	40	51	51	56	42
Pridruženie zámorských krajín a území		1			
Priemyselná politika			2		
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti	1				7
Prístup k dokumentom	37	38	32	59	65
Pristúpenie nových štátov		1	1		
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	8	14	14	10	8
Sloboda usadiť sa			1		
Sociálna politika	4		1	1	1
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	1	3	1		1
Štátna pomoc	151	146	243	215	241
Transeurópske siete		3	2	2	
Turizmus		1			
Verejné obstarávanie	42	36	34	35	24
Verejné zdravie	15	16	17	4	7
Voľný pohyb osôb					1
Vonkajšia činnosť Európskej únie	3	1	3	2	4
Všeobecné a odborné vzdelávanie, mládež a šport	1	2		3	3
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	7	8	9	17	19
Životné prostredie	13	18	18	5	7
Spolu Zmluva o ES/ZFEÚ	1 176	1 245	1 349	1 182	1 213
Spolu Zmluva o UO	1				
Osobitné konania	27	44	40	39	208
Služobný poriadok úradníkov	33	36	34	46	65
SPOLU CELKOVO	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

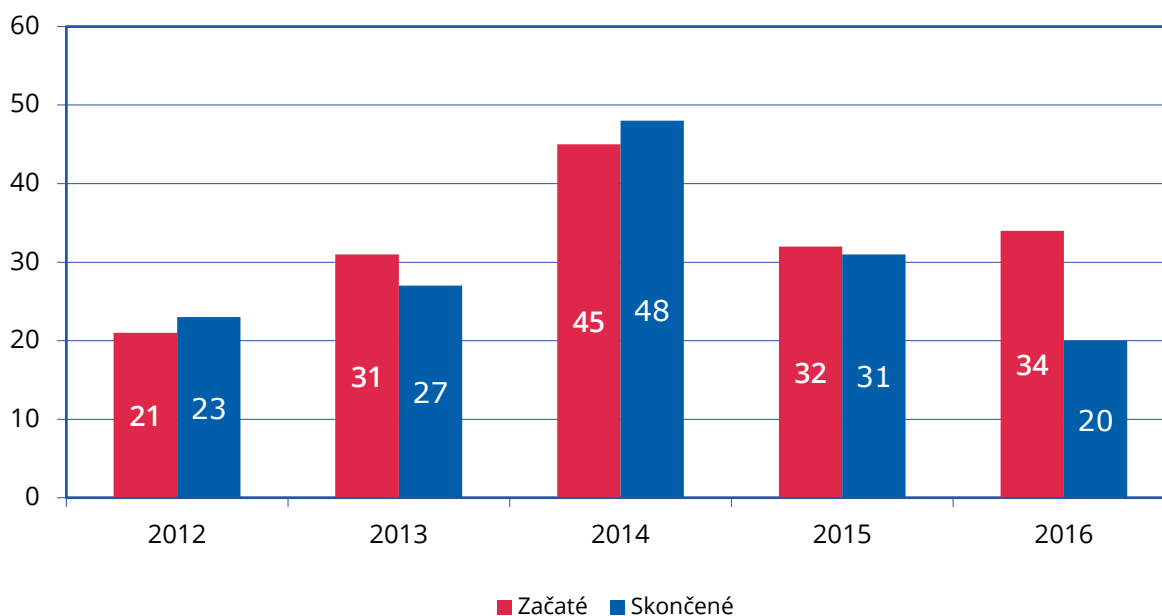
12. ROZHODOVACIE ZLOŽENIE (2012 – 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Odvolacia komora	40	51	37	48	51
Predseda Všeobecného súdu	1	1	1	12	12
Päťčlenné komory	10	12	15	6	23
Trojčlenné komory	1123	1146	1272	1099	1253
Samosudca				1	
Nepridelené	63	115	98	101	147
Spolu	1 237	1 325	1 423	1 267	1 486

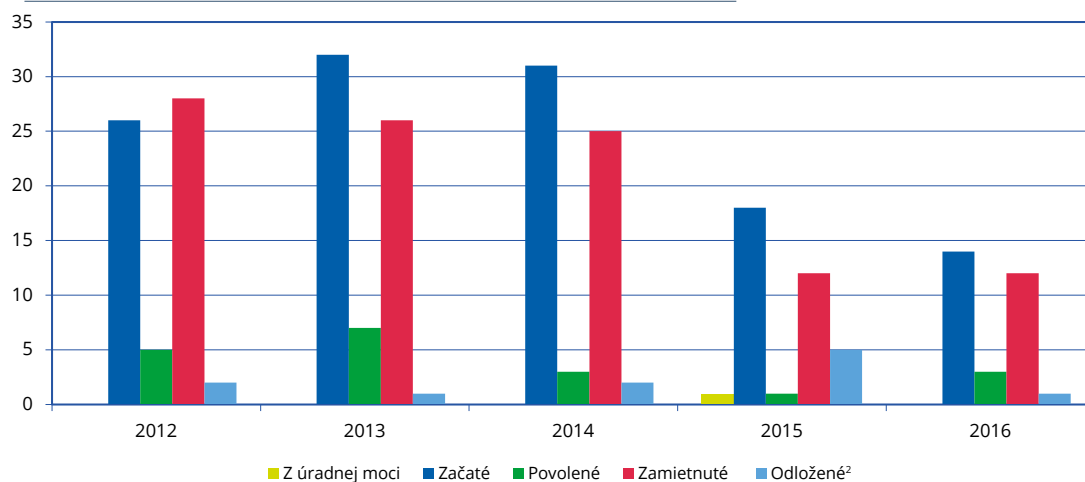
V. RÔZNE

13. KONANIA O NARIADENÍ PREDBEŽNÉHO OPATRENIA (2012 – 2016)

2016

	Začaté konania o nariadení predbežného opatrenia	Skončené konania o nariadení predbežného opatrenia	Výsledok rozhodnutia		
			Vyhovenie	Výmaz/ Zastavenie konania	Zamietnutia
Arbitrážna doložka	3	1			1
Energia	2				
Finančné predpisy (rozpočet, finančný rámec, vlastné zdroje, boj proti podvodom)	1	1			1
Hospodárska a menová politika	1				
Hospodárska súťaž	1				
Inštitucionálne právo	7	4		1	3
Poľnohospodárstvo	1	3			3
Prístup k dokumentom	1	2	2		
Registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzovanie chemikálií (nariadenie REACH)	2				
Služobný poriadok úradníkov	2	1			1
Štátna pomoc	3	1			1
Verejné obstarávanie	4	2		1	1
Verejné zdravie	1				
Voľný pohyb tovaru	1	1		1	
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	3	2			2
Životné prostredie	1	2			2
Spolu	34	20	2	3	15

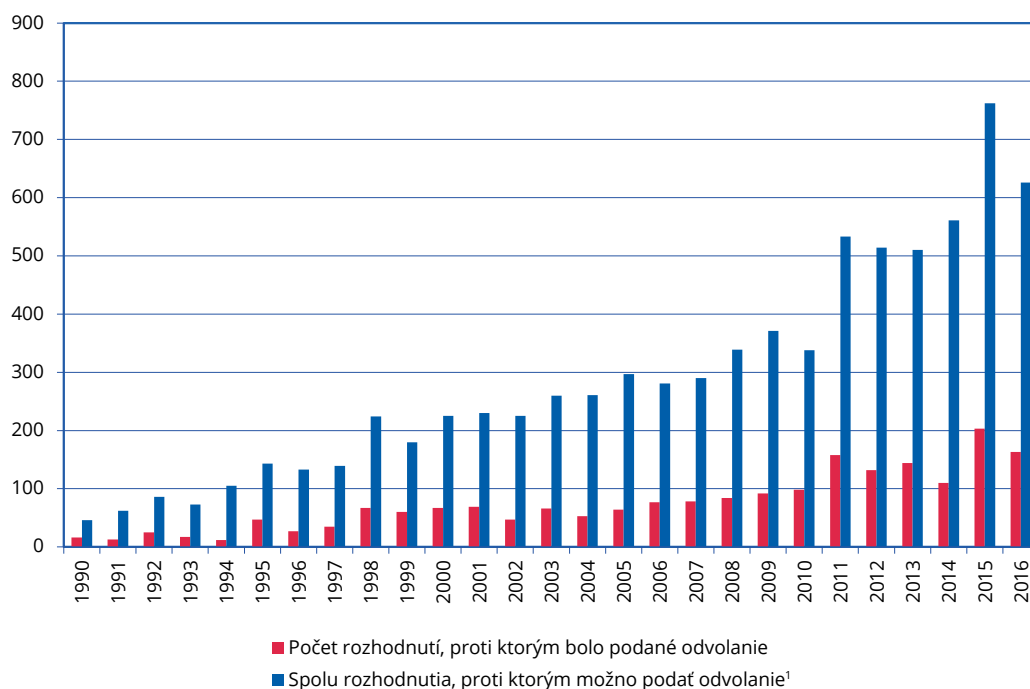
14. SKRÁTENÉ SÚDNE KONANIA (2012 – 2016)¹

	2012				2013				2014				2015				2016			
	Z úradnej moci	Začaté	Výsledok rozhodnutia			Z úradnej moci	Začaté	Výsledok rozhodnutia			Z úradnej moci	Začaté	Výsledok rozhodnutia			Z úradnej moci	Začaté	Výsledok rozhodnutia		
			Povolené	Zamietnuté	Odložené²			Povolené	Zamietnuté	Odložené²			Povolené	Zamietnuté	Odložené²			Povolené	Zamietnuté	Odložené²
Colná únia a spoločný colný sadzobník		1		1																
Energia						1		1												
Hospodárska a menová politika												1		1						
Hospodárska súťaž		2		2		2		2			1		1				1		1	
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť		1		1																
Inštitucionálne právo		1		1						1			1		2		2		2	
Obchodná politika		3		2		15	2	14	1								1		1	
Obmedzujúce opatrenia (vonkajšia činnosť)		10	4	16		4		4			9		9		4		4		1	
Poľnohospodárstvo						1		1							1		1			
Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti																	3		3	
Prístup k dokumentom		1		2		1		1			2		2		2		2		2	
Služobný poriadok úradníkov													1		1		1		1	
Štátna pomoc		2			2						13	2	10		3		2			2
Verejné obstarávanie						2		1			1		2		1	1		1		1
Verejné zdravie		5	1	3		1		2			3	1	1	1				1		1
Voľný pohyb kapitálu															2			2		
Voľný pohyb tovaru																		1		1
Vonkajšia činnosť Európskej únie														1		1				
Životné prostredie						5	5				1				1					
Spolu		26	5	28	2	32	7	26	1		31	3	25	2	1	18	1	12	5	14

1) O prejednaní a rozhodnutí vecí v skrátenej súdnej konaní na Všeobecnom súde môže Všeobecný súd rozhodnúť na žiadosť hlavného účastníka konania a od 1. júla 2015 z úradnej moci.

2) Do kategórie „odložené“ patria tieto prípady: späťvzatie návrhu, späťvzatie a prípady, keď je o žalobe rozhodnuté uznesením ešte predtým, než je rozhodnuté o návrhu na prejednanie a rozhodnutie vecí v skrátenej súdnej konaní.

15. ROZHODNUTIA VŠEOBECNÉHO SÚDU, PROTI KTORÝM BOLO PODANÉ ODVOLANIE NA SÚDNY DVOR (1990 – 2016)

	Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie	Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie ¹	Percentuálny podiel rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	225	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	78	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	338	29 %
2011	158	533	30 %
2012	132	514	26 %
2013	144	510	28 %
2014	110	561	20 %
2015	203	762	27 %
2016	163	626	26 %

1) Spolu rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie – rozsudky, uznesenia o nariadení predbežného opatrenia a o zamietnutí vstupu vedľajšieho účastníka do konania a všetky uznesenia, ktorými sa konanie končí, iné než uznesenia o výmaze či postúpení, v prípade ktorých lehota na podanie odvolania uplynula alebo bolo podané odvolanie.

16. ROZDELENIE ODVOLANÍ PODANÝCH NA SÚDNY DVOR PODĽA DRUHU KONANIA (2012-2016)

	2012			2013			2014			2015			2016		
	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %	Rozhodnutia, proti ktorým bolo podané odvolanie	Rozhodnutia, proti ktorým možno podať odvolanie	Odvovania v %
Štátna pomoc	18	52	35 %	16	52	31 %	15	77	19 %	22	75	29 %	23	56	41 %
Hospodárska súťaž	24	60	40 %	28	73	38 %	15	44	34 %	32	61	52 %	17	41	41 %
Duševné vlastníctvo	41	190	22 %	38	183	21 %	33	209	16 %	64	334	19 %	48	276	17 %
Iné žaloby	47	208	23 %	62	202	31 %	47	231	20 %	85	290	29 %	75	253	30 %
Odvovania		2									2				
Osobitné konania	2	2	100 %												
Spolu	132	514	26 %	144	510	28 %	110	561	20 %	203	762	27 %	163	626	26 %

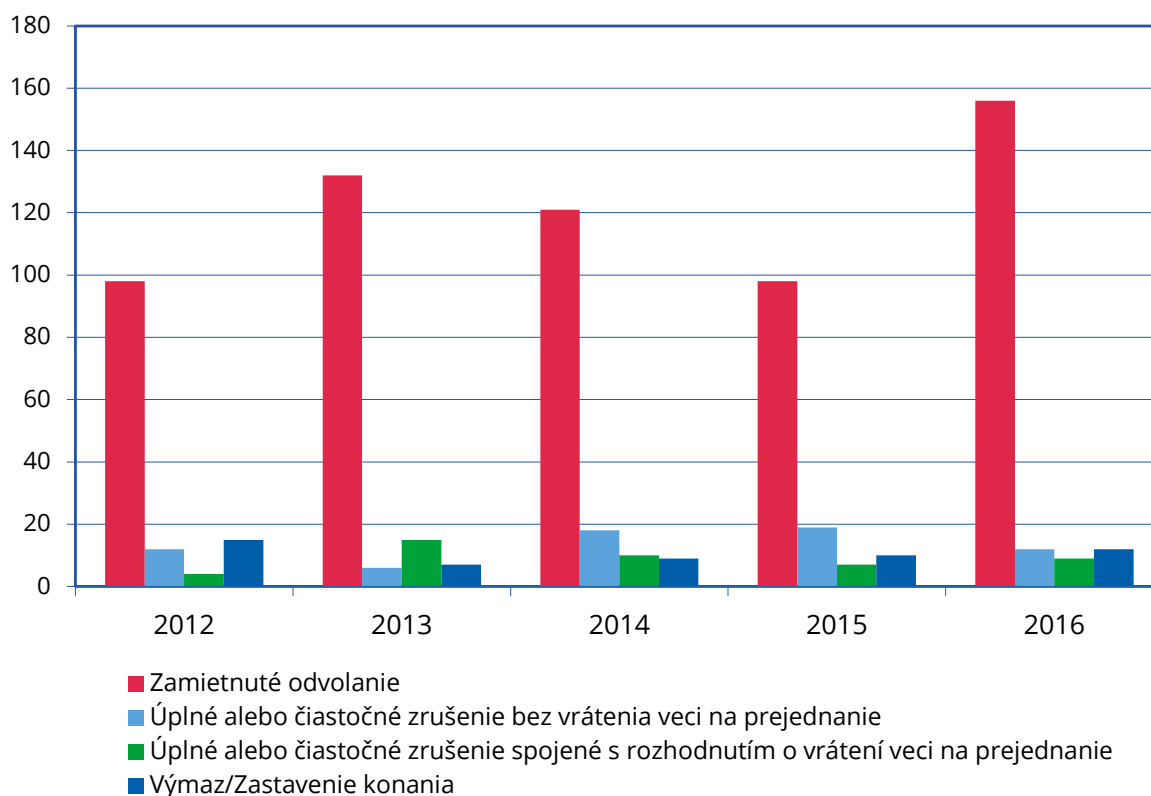
17. VÝSLEDKY ODVOLANÍ PODANÝCH NA SÚDNY DVOR (2016)

(ROZSUDKY A UZNESENIA)

	Zamietnuté odvolanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia veci na ďalšie konanie	Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie	Výmaz/Zastavenie konania	Spolu
Colná únia a spoločný colný sadzobník	2				2
Doprava	1				1
Duševné a priemyslené vlastníctvo	58	2	2	6	68
Hospodárska a menová politika	6	3			9
Hospodárska súťaž	18	4	1		23
Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť	2			1	3
Inštitucionálne právo	9			2	11
Konanie	3				3
Obchodná politika	7				7
Politika rybárstva	1				1
Poľnohospodárstvo	4			1	5
Prístup k dokumentom	3		1	1	5
Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	9		1	1	11
Štátna pomoc	16	2	3		21
Transeurópske siete	1				1
Verejné obstarávanie	3				3
Verejné zdravie	3				3
Vonkajšia činnosť Európskej únie		1			1
Výskum, technologický rozvoj a kozmický priestor	2		1		3
Životné prostredie	8				8
Spolu	156	12	9	12	189

18. VÝSLEDKY ODVOLANÍ PODANÝCH NA SÚDNY DVOR (2012 – 2016)

(ROZSUDKY A UZNESENIA)

	2012	2013	2014	2015	2016
Zamietnuté odvolanie	98	132	121	98	156
Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia veci na ďalšie konanie	12	6	18	19	12
Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie	4	15	10	7	9
Výmaz/Zastavenie konania	15	7	9	10	12
Spolu	129	160	158	134	189

19. CELKOVÝ VÝVOJ (1989 – 2016)

ZAČATÉ, SKONČENÉ, PREBIEHAJÚCE KONANIA

	Začaté konania ¹	Skončené konania ²	Prebiehajúce konania k 31. decembru
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
2012	617	688	1 237
2013	790	702	1 325
2014	912	814	1 423
2015	831	987	1 267
2016	974	755	1 486
Spolu	13 457	11 971	

- 1| 1989: Súdny dvor postúpil 153 vecí novozriadenému Súdu prvého stupňa.
1993: Súdny dvor postúpil 451 vecí z dôvodu prvého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.
1994: Súdny dvor postúpil 14 vecí z dôvodu druhého rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.
2004 – 2005: Súdny dvor postúpil 25 vecí z dôvodu tretieho rozšírenia právomocí Súdu prvého stupňa.
2016 : 1. septembra 2016 sa 139 vecí týkajúcich sa verejnej služby prenieslo na Všeobecný súd.

- 2| 2005 – 2006: Súd prvého stupňa postúpil 118 vecí novozriadenému Súdu pre verejnú službu.

VI. ČINNOSŤ KANCELÁRIE VŠEOBECNÉHO SÚDU

20. ČINNOSŤ KANCELÁRIE VŠEOBECNÉHO SÚDU (2015-2016)

Druh úkonu	2015	2016
Počet príloh zapísaných do registra v kancelárii ¹	46 432	49 773
Počet žalôb ²	831	835
Počet vecí týkajúcich sa verejnej služby prenesených na Všeobecný súd ³	–	139
Miera odstránenia väd žalôb ⁴	42,50 %	38,20 %
Počet podaní (iných ako žaloby)	4 484	3 879
Počet návrhov na vstup vedľajšieho účastníka do konania	194	160
Počet žiadostí o dôverné zaobchádzanie (údaje obsiahnuté v procesných dokumentoch) ⁵	144	163
Návrhy uznesení pripravené kanceláriou ⁶ (zjavná neprípustnosť pred doručením, prerušenie konania/pokračovanie v konaní, spojenie vecí, spojenie rozhodovania o námietke neprípustnosti s rozhodovaním o veci samej, nenapadnutý vstup vedľajšieho účastníka do konania, výmaz, zastavenie konania vo veciach týkajúcich sa duševného vlastníctva, opätovné začatie ústnej časti konania a opravy)	521	241
Počet zasadnutí komory (so službami kancelárie)	303	321
Počet zápisníc z pojednávania a zápisov o vyhlásení rozsudku	873	637

1 | Tento počet predstavuje ukazovateľ objemu práce služby, keďže každý prichádzajúci a odchádzajúci dokument sa zapisuje do registra. Pri počte procesných dokumentov zapísaných do registra sa musí zohľadniť povaha konaní v právomoci súdu. Keďže počet účastníkov konania je v rámci konaní o žalobách obmedzený [žalobca (žalobcovia), žalovaný (žalovaní) a prípadne vedľajší účastník (účastníci konania)], dokumenty sa doručujú len týmto účastníkom konania.

2 | Každé predložené podanie (vrátane žaloby) sa musí zapísať do registra, vložiť do spisu, prípadne sa musia odstrániť jeho nedostatky, musí sa doručiť kanceláriam sudcov spolu s oznámením o zaslaní, niekedy podrobným, a následne sa prípadne musí preložiť a nakoniec doručiť účastníkom konania.

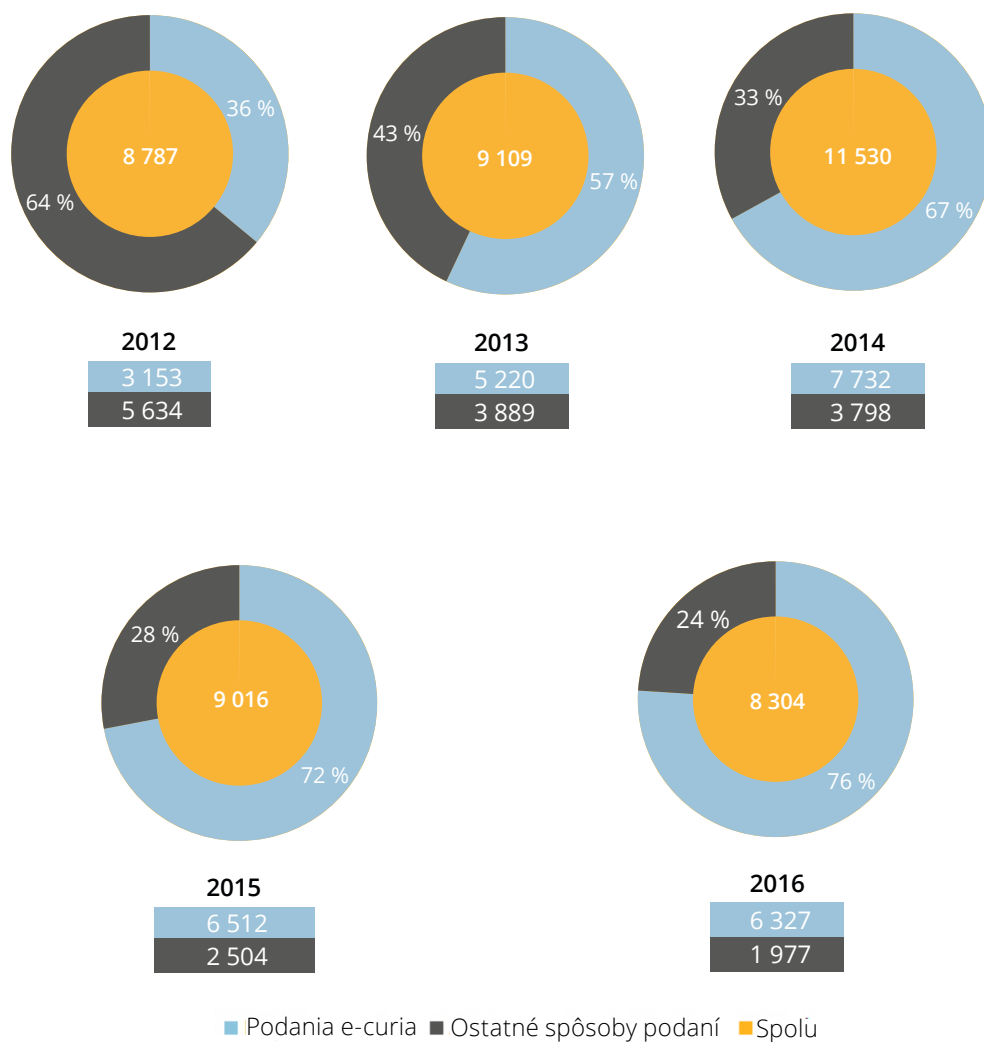
3 | 1. september 2016.

4 | Pokiaľ žaloba (platí to tiež pre akékoľvek iné podanie) nerešpektuje určité náležitosti, kancelária pristúpi k odstráneniu jej nedostatkov, ako to upravujú procesné pravidlá.

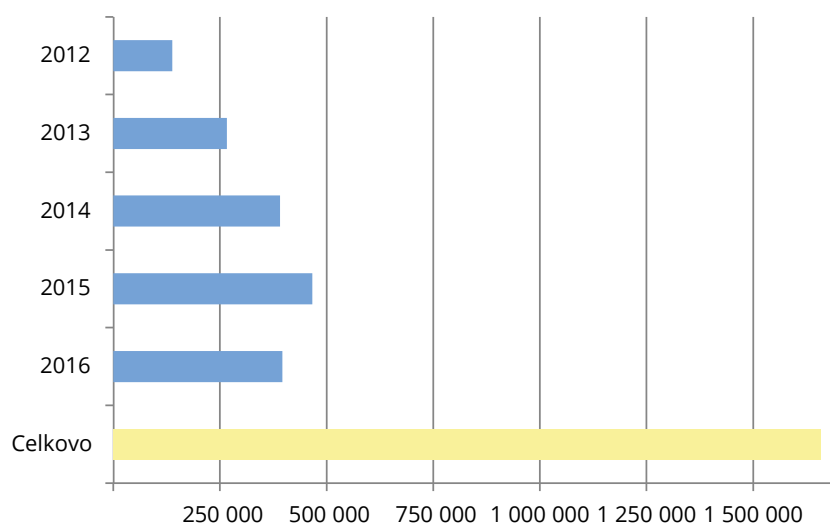
5 | Počet žiadostí o dôverné zaobchádzanie nemá vplyv na počet údajov obsiahnutých v jednom alebo viacerých podaniach, pre ktoré sa žiada o dôverné zaobchádzanie.

6 | Od 1. júla 2015, dátumu nadobudnutia účinnosti nového rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, niektoré rozhodnutia, ktoré boli predtým prijímané vo forme uznesení (prerušenie konania/pokračovanie v konaní, spojenie vecí, vstup členského štátu alebo inštitutácie ako vedľajšieho účastníka do konania bez dôverného zaobchádzania) sa prijímajú vo forme jednoduchého rozhodnutia vloženého do spisu predmetnej veci.

21. SPÔSOBY PREDKLADANIA PROCESNÝCH PODANÍ VŠEOBECNÉMU SÚDU

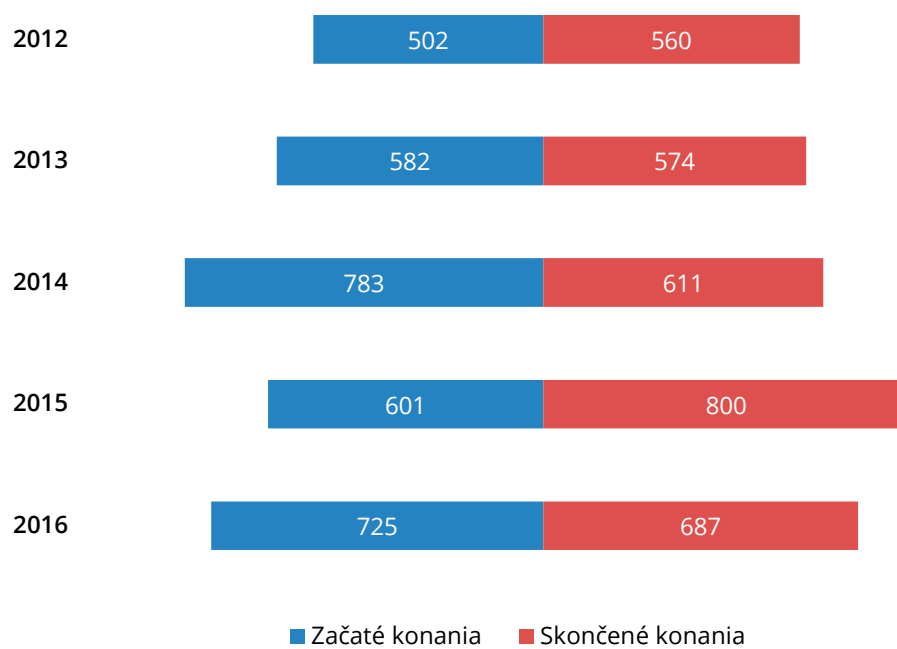

22. POČET STRÁN PREDLOŽENÝCH PROSTREDNÍCTVOM E-CURIA (2012 – 2016)

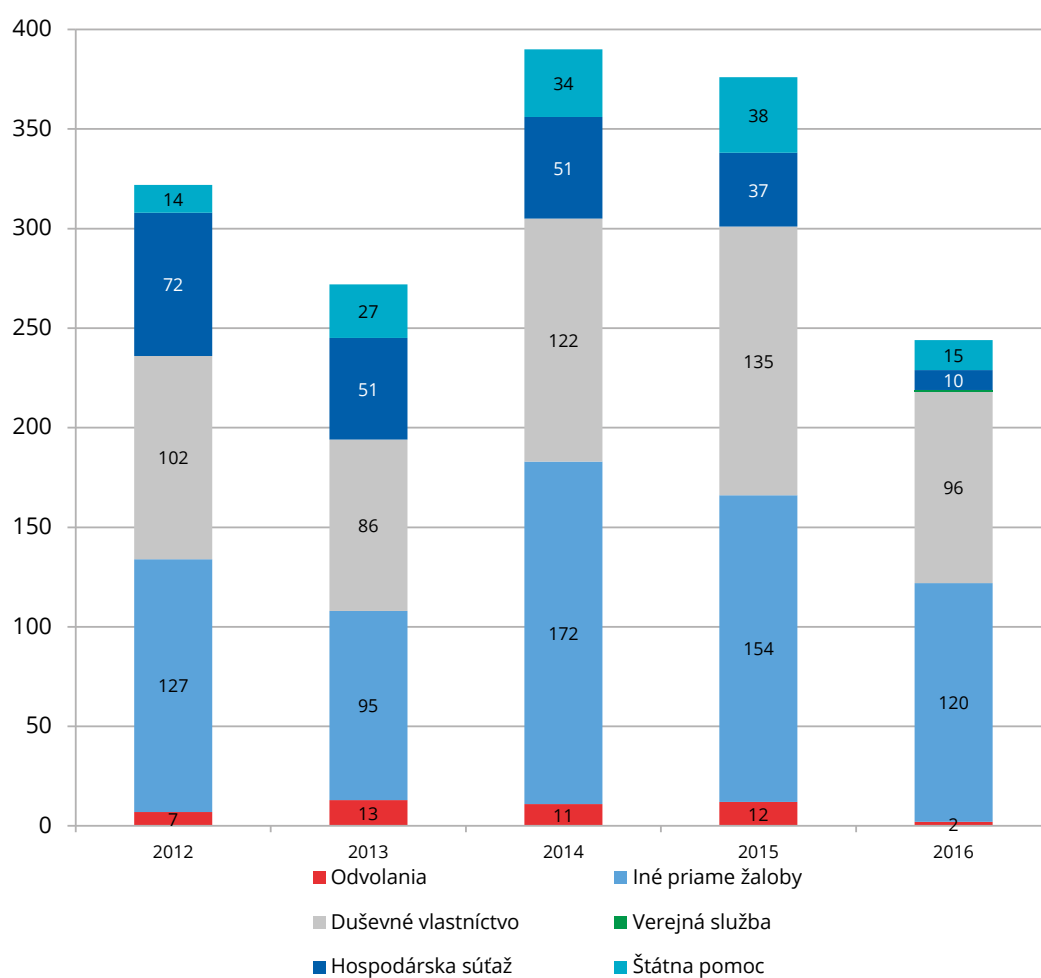

	2012	2013	2014	2015	2016	Celkovo
Počet strán predložených prostredníctvom e-Curia	138 182	266 048	390 892	466 875	396 072	1 658 069

23. OZNÁMENIA V ÚRADNOM VESTNÍKU EURÓPSKEJ ÚNIE (2012 – 2016)

24. POČET PREJEDNANÝCH VECÍ (2012 – 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Spolu	322	272	390	376	244

E | ZLOŽENIE VŠEOBECNÉHO SÚDU

(Protokolárny poriadok k 31. decembru 2016)

Prvý rad zľava doprava:

sudcovia A. Dittrich, I. Labucka, predsedovia komôr A. M. Collins, G. Berardis, H. Kanninen, M. Prek, podpredseda Všeobecného súdu M. Van der Woude, predseda Všeobecného súdu M. Jaeger, predsedovia komôr I. Pelikánová, S. Frimodt Nielsen, D. Gratsias, V. Tomljenović, S. Gervasoni, sudcovia S. Papasavvas a J. Schwarcz.

Druhý rad zľava doprava:

sudcovia A. Marcoulli, Z. Csehi, D. Spielmann, C. Iliopoulos, L. Madise, V. Kreuschitz, E. Buttigieg, M. Kānčeva, E. Bieliūnas, I. Ulloa Rubio, I. S. Forrester, L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, V. Valančius, N. Póltorak, P. G. Xuereb.

Tretí rad zľava doprava:

sudcovia A. Kornezov, J. Passer, O. Spineanu-Matei, J. Svenningsen, P. Nihoul, R. Barents, I. Reine, F. Schalin, E. Perillo, R. da Silva Passos, B. Berke, U. Öberg, M. J. Costeira, K. Kowalik-Bańczyk, tajomník E. Coulon.

1. ZMENY V ZLOŽENÍ VŠEOBECNÉHO SÚDU V ROKU 2016

SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE Z 13. APRÍLA 2016

V rámci uskutočnenia reformy súdnej architektúry inštitúcie, ktorá okrem iného predpokladá zvýšenie počtu sudcov Všeobecného súdu¹, zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím z 23. marca 2016 vymenovali týchto sudcov Všeobecného súdu: Z. Csehi, C. Iliopoulos, A. Marcoulli, N. Póltorak a D. Spielmann na obdobie od 3. apríla 2016 do 31. augusta 2016 a L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín a V. Valančius na obdobie od 3. apríla 2016 do 31. augusta 2019.

Na Súdnom dvore sa 13. apríla 2016 konalo slávnostné zasadnutie pri príležitosti zloženia sľubu a nástupu do funkcie týchto siedmich nových sudcov Všeobecného súdu.

SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE Z 8. JÚNA 2016

V rámci uskutočnenia reformy súdnej architektúry inštitúcie zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím z 24. mája 2016 vymenovali na obdobie od 29. mája 2016 do 31. augusta 2019 týchto sudcov Všeobecného súdu: I. Reine, F. Schalin a P. G. Xuereb.

Na Súdnom dvore sa 8. júna 2016 konalo slávnostné zasadnutie pri príležitosti zloženia sľubu a nástupu do funkcie týchto troch nových sudcov Všeobecného súdu.

SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE Z 19. SEPTEMBRA 2016

V rámci čiastočnej obmeny Všeobecného súdu zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím z 23. marca 2016 vymenovali na obdobie od 1. septembra 2016 do 31. augusta 2022 týchto sudcov Všeobecného súdu: K. Kowalik-Bańczyk a P. Nihoul, ktorí nahradili sudcov: I. Wiszniewska-Bialecka a F. Dehousse.

V rámci čiastočnej obmeny Všeobecného súdu zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím zo 7. septembra 2016 vymenovali na obdobie od 16. septembra 2016 do 31. augusta 2022 týchto sudcov Všeobecného súdu: B. Berke, R. da Silva Passos a O. Spineanu-Matei, ktorí nahradili sudcov: O. Czúcz, E. Martins de Nazaré Ribeiro a A. Popescu.

V rámci uskutočnenia reformy súdnej architektúry inštitúcie zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím zo 7. septembra 2016 vymenovali týchto sudcov Všeobecného súdu: J. Passer na obdobie od 16. septembra 2016 do 31. augusta 2019, M. J. Costeira na obdobie od 16. septembra 2016 do 31. augusta 2022, A. Kornezov a E. Perillo na obdobie od 1. septembra 2016 do 31. augusta 2019, a R. Barents a J. Svenningsen na obdobie od 1. septembra 2016 do 31. augusta 2022.

Z dôvodu odchodu C. Wettera z funkcie sudcu Všeobecného súdu zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutím zo 7. septembra 2016 vymenovali U. Öberga za sudcu Všeobecného súdu na obdobie od 19. septembra 2016 do 31. augusta 2019.

1 | Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14).

Napokon zástupcovia vlád členských štátov Európskej únie rozhodnutiami zo 16. septembra 2015, 23. marca 2016, 24. mája 2016 a 7. septembra 2016 obnovili, na obdobie od 1. septembra 2016 do 31. augusta 2022, funkčné obdobie týchto sudcov Všeobecného súdu: M. Jaeger, M. van der Woude, S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, D. Gratsias, S. Papasavvas, J. Schwarcz, V. Kreuschitz, L. Madise, C. Iliopoulos, D. Spielmann, Z. Csehi a A. Marcoulli.

Na Súdnom dvore sa 19. septembra 2016 konalo slávnostné zasadnutie pri príležitosti čiastočnej obmeny Všeobecného súdu, ako aj zloženia sľubu a nástupu do funkcie dvanástich nových sudcov Všeobecného súdu.

2. PROTOKOLÁRNE PORIADKY

OD 1. JANUÁRA 2016 DO 13. APRÍLA 2016

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
H. KANNINEN, podpredseda Všeobecného súdu
M. E. MARTINS RIBEIRO, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
M. PREK, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
M. van der WOUDE, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
F. DEHOUSSE, sudca
O. CZÚCZ, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
I. PELIKÁNOVÁ, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
J. SCHWARCZ, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KĀNČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
C. WETTER, sudca
V. TOMLJENOVÍČ, sudkyňa
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
A. M. COLLINS, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
S. GERVASONI, sudca
L. MADISE, sudca
I. S. FORRESTER, sudca

E. COULON, tajomník

OD 13. APRÍLA 2016 DO 8. JÚNA 2016

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
H. KANNINEN, podpredseda Všeobecného súdu
M. E. MARTINS RIBEIRO, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
M. PREK, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
M. van der WOUDE, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
F. DEHOUSSE, sudca
O. CZÚCZ, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
I. PELIKÁNOVÁ, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
J. SCHWARCZ, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KĀNČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
C. WETTER, sudca
V. TOMLJENOVIC, sudkyňa
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
A. M. COLLINS, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
S. GERVASONI, sudca
L. MADISE, sudca
I. S. FORRESTER, sudca
C. ILIOPOULOS, sudca
L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, sudca
D. SPIELMANN, sudca
V. VALANČIUS, sudca
Z. CSEHI, sudca
N. PÓŁTORAK, sudkyňa
A. MARCOULLI, sudkyňa

E. COULON, tajomník

OD 8. JÚNA 2016 DO 19. SEPTEMBRA 2016

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
H. KANNINEN, podpredseda Všeobecného súdu
M. E. MARTINS RIBEIRO, predsedníčka komory
S. PAPASAVVAS, predseda komory
M. PREK, predseda komory
A. DITTRICH, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
M. van der WOUDE, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
F. DEHOUSSE, sudca
O. CZÚCZ, sudca
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sudkyňa
I. PELIKÁNOVÁ, sudkyňa
I. LABUCKA, sudkyňa
J. SCHWARCZ, sudca
A. POPESCU, sudca
M. KĀNČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
C. WETTER, sudca
V. TOMLJENOVIC, sudkyňa
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
A. M. COLLINS, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
S. GERVASONI, sudca
L. MADISE, sudca
I. S. FORRESTER, sudca
C. ILIOPOULOS, sudca
L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, sudca
D. SPIELMANN, sudca
V. VALANČIUS, sudca
Z. CSEHI, sudca
N. PÓŁTORAK, sudkyňa
A. MARCOULLI, sudkyňa
P. G. XUEREB, sudca
F. SCHALIN, sudca
I. REINE, sudkyňa

E. COULON, tajomník

OD 21. SEPTEMBRA 2016 DO 31. DECEMBRA 2016

M. JAEGER, predseda Všeobecného súdu
M. van der WOUDE, podpredseda Všeobecného súdu
I. PELIKÁNOVÁ, predsedníčka komory
M. PREK, predseda komory
S. FRIMODT NIELSEN, predseda komory
H. KANNINEN, predseda komory
D. GRATSIAS, predseda komory
G. BERARDIS, predseda komory
V. TOMLJENOVÍČ, predsedníčka komory
A. M. COLLINS, predseda komory
S. GERVASONI, predseda komory
I. LABUCKA, sudkyňa
S. PAPASAVVAS, sudca
A. DITTRICH, sudca
J. SCHWARCZ, sudca
M. KĀNČEVA, sudkyňa
E. BUTTIGIEG, sudca
E. BIELIŪNAS, sudca
V. KREUSCHITZ, sudca
I. ULLOA RUBIO, sudca
L. MADISE, sudca
I. S. FORRESTER, sudca
C. ILIOPOULOS, sudca
L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, sudca
D. SPIELMANN, sudca
V. VALANČIUS, sudca
Z. CSEHI, sudca
N. PÓŁTORAK, sudkyňa
A. MARCOULLI, sudkyňa
P. G. XUEREB, sudca
F. SCHALIN, sudca
I. REINE, sudkyňa
E. PERILLO, sudca
R. BARENTS, sudca
R. da SILVA PASSOS, sudca
P. NIHOUL, sudca
B. BERKE, sudca
J. SVENNINGSSEN, sudca
U. ÖBERG, sudca
O. SPINEANU-MATEI, sudkyňa
M. J. COSTEIRA, sudkyňa
J. PASSER, sudca
K. KOWALIK-BAŃCZYK, sudkyňa
A. KORNEZOV, sudca

E. COULON, tajomník

3. BÝVALÍ ČLENOVIA VŠEOBECNÉHO SÚDU

(podľa poradia nástupu do funkcie)

SUDCOVIA

Donal Patrick Michael BARRINGTON (1989 – 1996)
Antonio SAGGIO (1989 – 1998), predseda v rokoch 1995 – 1998
David Alexander Ogilvy EDWARD (1989 – 1992)
Heinrich KIRSCHNER (1989 – 1997)
Christos YERARIS (1989 – 1992)
Romain Alphonse SCHINTGEN (1989 – 1996)
Cornelis Paulus BRIËT (1989 – 1998)
José Luis da CRUZ VILAÇA (1989 – 1995), predseda v rokoch 1989 – 1995
Bo VESTERDORF (1989 – 2007), predseda v rokoch 1998 – 2007
Rafael GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ (1989 – 2007)
Jacques BIANCARELLI (1989 – 1995)
Koen LENAERTS (1989 – 2003)
Christopher William BELLAMY (1992 – 1999)
Andreas KALOGEROPOULOS (1992 – 1998)
Virpi TIILI (1995 – 2009)
Pernilla LINDH (1995 – 2006)
Josef AZIZI (1995 – 2013)
André POTOCKI (1995 – 2001)
Rui Manuel GENS de MOURA RAMOS (1995 – 2003)
John D. COOKE (1996 – 2008)
Jörg PIRRUNG (1997 – 2007)
Paolo MENGGOZZI (1998 – 2006)
Arjen W. H. MEIJ (1998 – 2010)
Mihail VILARAS (1998 – 2010)
Nicholas James FORWOOD (1999 – 2015)
Hubert LEGAL (2001 – 2007)
Maria Eugénia MARTINS de NAZARÉ RIBEIRO (2003 – 2016)
Franklin DEHOUSSE (2003 – 2016)
Ena CREMONA (2004 – 2012)
Ottó CZÚCZ (2004 – 2016)
Irena WISZNIEWSKA-BIAŁECKA (2004 – 2016)
Daniel ŠVÁBY (2004 – 2009)
Vilenas VADAPALAS (2004 – 2013)
Küllike JÜRIMÄE (2004 – 2013)
Verica TRSTENJAK (2004 – 2006)
Enzo MOAVERO MILANESI (2006 – 2011)
Nils WAHL (2006 – 2012)
Teodor ČIPEV (2007 – 2010)
Valeriu M. CIUCĂ (2007 – 2010)
Santiago SOLDEVILA FRAGOSO (2007 – 2013)
Laurent TRUCHOT (2007 – 2013)
Kevin O'HIGGINS (2008 – 2013)
Andrei POPESCU (2010 – 2016)

Carl WETTER (2013 – 2016)

PREDSEDOVIA

José Luís da CRUZ VILAÇA (1989 – 1995)

Antonio SAGGIO (1995 – 1998)

Bo VESTERDORF (1998 – 2007)

TAJOMNÍK

Hans JUNG (1989 – 2005)

KAPITOLA III

SÚD PRE VEREJNÚ SLUŽBU

A | ČINNOSŤ SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU V ROKU 2016

Predkladateľ: predseda Súdu pre verejnú službu **Sean VAN RAEPENBUSCH**

Rok 2016 predstavuje posledný rok existencie Súdu pre verejnú službu Európskej únie. Tento súd skončil 1. septembra tohto roku svoju činnosť, a to v dôsledku prenesenia právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej úradníkmi alebo zamestnancami k tomuto dátumu opäť na Všeobecný súd¹. V rámci tohto prevodu právomoci došlo od 1. septembra 2016 k zvýšeniu počtu sudcov na Všeobecnom súde o sedem sudcovských miest a uvedený prevod je súčasťou reformy súdneho systému Únie, ktorej cieľom je v konečnom dôsledku zdvojnásobiť počet sudcov na Všeobecnom súde².

V apríli 2016 tiež došlo k odchodu a nahradeniu dvoch sudcov, ktorých funkčné obdobia sa skončili v októbri 2014, resp. septembri 2015.

Zo súdnych štatistík Súdu pre verejnú službu za rok 2016, t. j. od 1. januára 2016 do 31. augusta 2016, vyplýva, že bolo skončených 169 vecí oproti 152 veciam za celý rok 2015 ako aj za rok 2014. Počet takto skončených vecí počas prvých ôsmich mesiacov roku 2016 predstavuje druhý najlepší kvantitatívny výsledok tohto súdu, ktorý nasleduje po výsledku dosiahnutom za celý rok 2013 (184). Išlo najmä o veľký počet vecí týkajúcich sa prevodov skôr nadobudnutých práv na dôchodok do systému dôchodkového zabezpečenia Európskej únie, pričom konania v týchto veciach boli prerušené až do vydania rozhodnutí Všeobecného súdu Únie, ktoré boli vyhlásené na začiatku tohto roka.

Navyše prebiehajúce konania dosahovali k 31. augustu 2016 počet 139 konaní oproti 231 konaniam k 31. decembru 2015 a 216 konaniam v roku 2014. Týchto 139 vecí bolo prenesených na Všeobecný súd Únie 1. septembra 2016. Medzi nimi bolo 46 vecí, ktoré boli prerušené až do vydania rozhodnutí vo veciach prebiehajúcich pred Všeobecným súdom Únie, pričom väčšina sa týkala zavedenia reformy Služobného poriadku úradníkov Európskej únie z roku 2013 (ďalej len „služobný poriadok“) a Podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (ďalej len „PZOZ“)³. Treba zdôrazniť, že v roku 2005 v čase zriadenia Súdu pre verejnú službu prebiehalo pred Súdom prvého stupňa 269 vecí v oblasti verejnej služby.

Priemerná dĺžka konania, do ktorej sa nezapočítava prípadná dĺžka prerušenia konania, sa ako taká skrátila z 12,1 mesiaca v roku 2015 na 10 mesiacov v roku 2016. Treba pripomenúť, že v roku 2013 táto dĺžka bola 14,7 mesiaca.

Počas posudzovaného obdobia predseda Súdu pre verejnú službu prijal dve uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, rovnako ako v roku 2015, čo z dlhodobého hľadiska potvrdzuje znižovanie počtu návrhov na nariadenie predbežných opatrení v sporoch v oblasti verejnej služby.

Napokon 8 vecí skončilo urovnaním sporu zmierom podľa rokovacieho poriadku v porovnaní so 14 vecami za predchádzajúci rok. Hoci zníženie je zrejmé, počet pokusov o urovanie sporu zmierom sa zvýšilo na 18, čo predstavuje neprekonateľné číslo.

V nasledujúcej časti sú uvedené najvýznamnejšie rozhodnutia Súdu pre verejnú službu.

1| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2016/1192 zo 6. júla 2016 o prenesení právomoci rozhodovať v prvom stupni v sporoch medzi Európskou úniou a jej zamestnancami na Všeobecný súd (Ú. v. EÚ L 200, 2016, s. 137).

2| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2015/2422 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení Protokol č. 3 o štatúte Súdneho dvora Európskej únie (Ú. v. EÚ L 341, 2015, s. 14).

3| Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 1023/2013 z 22. októbra 2013, ktorým sa mení Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 287, 2013, s. 15).

B | JUDIKATÚRA SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU V ROKU 2016

I. PROCESNÉ OTÁZKY

1. KONANIE PRED PODANÍM ŽALOBY

Súd pre verejnú službu pripomenul vo svojom rozsudku z 25. mája 2016, **GW/Komisía** (F-111/15, [EU:F:2016:122](#)), že vzhľadom na samotný účel konania pred podaním žaloby, ktorým je umožniť administratíve preskúmať svoje rozhodnutie, má toto konanie vývojovú povahu, takže v systéme opravných prostriedkov stanovenom v článkoch 90 a 91 služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok“) môže byť administratíva vzhľadom na sťažnosť, aj keď ju zamietne, motivovaná zmeniť dôvody, na základe ktorých prijala napadnutý akt. Napriek tomu sa v skutočnosti preskúmava zákonnosť pôvodného aktu spôsobujúceho ujmu, a to so zreteľom na dôvody obsiahnuté v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti. Súd pre verejnú službu presnejšie rozhodol, že ak úrad pre plnenie nárokov spoločného systému zdravotného poistenia (ďalej len „SSZP“) zamietne prevzatie určitých liečebných nákladov na základe nepriaznivého a stručného posudku svojho povereného lekára a dotknutá osoba podá sťažnosť, môže administratíva v reakcii na túto sťažnosť poskytnúť počas konania pred podaním žaloby podrobnejšie odôvodnenie. Takéto osobitné dôvody týkajúce sa individuálneho prípadu, ktoré sa oznámia pred podaním súdnej žaloby, sa považujú za dôvody v súlade s rozhodnutím o zamietnutí, a teda sa musia považovať za relevantné informácie na účely posúdenia zákonnosti tohto rozhodnutia.

2. AKT SPÔSOBUJÚCI UJMU

Vec **Zink/Komisía** (rozsudok z 11. apríla 2016, F-77/15, [EU:F:2016:74](#), ktorý je predmetom odvolania) umožnila Súdu pre verejnú službu pripomenúť judikatúru, podľa ktorej oznámenie úradníkovi výplatnej listiny má za následok začatie plynutia lehôt na podanie sťažnosti a žaloby proti administratívne rozhodnutiu, pokiaľ je z tejto listiny zrejmá existencia a rozsah tohto rozhodnutia. V tejto veci Súd pre verejnú službu však uviedol, že dotknutý úradník nedostal príspevok nie z dôvodu rozhodnutia administratívy, ale z dôvodu vecnej chyby, v tomto prípade chyby, ktorá nastala v dôsledku zlyhania výpočtovej techniky. Za týchto okolností bolo rozhodnuté, že výplatné listiny, na ktorých neboli uvedené sporné príspevky, nevyjadrovali žiadne rozhodnutie administratívy, nemenili právne postavenie dotknutého úradníka, ani definitívne nevymedzovali stanovisko Európskej komisie. Z tohto dôvodu nemohla začať plynúť lehota na podanie sťažnosti podľa služobného poriadku.

3. NEDOSTATOK PRÁVOMOCI AUTORA AKTU SPÔSOBUJÚCEHO UJMU

Vo veci **Opreana/Komisía** (rozsudok z 19. júla 2016, F-67/15, [EU:F:2016:153](#)) žalobkyňa požiadala o obnovenie svojej zmluvy a jediným relevantným aktom vloženým do spisu bola záporná odpoveď vedúceho oddelenia v rámci oddelenia ľudských zdrojov Generálneho riaditeľstva pre zdravie a spotrebiteľov Komisie. Keďže tento vedúci oddelenia nemá právomoc konať ako orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „OUPZ“) a keďže neexistuje konkrétny dôkaz o tom, že rozhodnutie o neobnovení zmluvy bolo skutočne prijaté týmto orgánom, Súd pre verejnú službu konštatoval, že tento vedúci oddelenia nebol oprávnený prijať sporné rozhodnutie. Za týchto okolností dospel k záveru, že rozhodnutie o nepredĺžení, ktoré predstavujúce akt

spôsobujúci ujmu, ktorý je odlišný od dotknutej zmluvy, a ktoré môže byť predmetom žaloby, nebolo prijaté príslušným orgánom.

4. LEHOTY NA PODANIE ŽALOBY

Súd pre verejnú službu vo svojom rozsudku z 25. januára 2016, **Darchy/Komisja** (F-47/15, [EU:F:2016:3](#)), pripomenul, že účelom lehôt na podanie sťažnosti a žaloby je chrániť v rámci inštitúcií Únie právnu istotu nevyhnutnú pre ich riadne fungovanie tým, že zabraňujú nekonečnému spochybňovaniu aktov Únie s právnymi účinkami. Súd pre verejnú službu teda odmietol pripustiť, aby v reakcii na žiadosť o preskúmanie, ktorú dotknutý úradník podá po uplynutí týchto lehôt, mohol tento úradník získať spätné vyplatenie predtým odmietnutých príspevkov, pretože by to mohlo vyvolať značnú právnu neistotu s rizikom narastania dlhových inštitúcií voči ich úradníkom.

5. TROVY KONANIA

Uznesením zo 17. marca 2016 (**Grazyte/Komisja**, F-76/11 DEP, [EU:F:2016:67](#)), Súd pre verejnú službu rozhodol, že vzhľadom na článok 6 ods. 1 prvý pododsek ZEÚ záväzné normy nižšej právnej sily než Charta základných práv Európskej únie sa majú vykladať v čo najväčšej možnej miere tak, aby ich bolo možné uplatňovať v súlade s Chartou, a tiež, že rokovací poriadok sa má vykladať v súlade s článkom 47 Charty, ktorý garantuje právo na účinný prostriedok nápravy. Ešte presnejšie a vzhľadom na článok 52 ods. 3 Charty Súd pre verejnú službu pripomenul, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva uloženie značnej finančnej povinnosti, dokonca aj po skončení konania, môže predstavovať obmedzenie práva na prístup k súdu. Súd pre verejnú službu tiež rozhodol, a to v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, že výšku trov konania treba posúdiť s prihliadnutím na osobitné okolnosti danej veci, vrátane platobnej schopnosti žalobcu. Navyše Súd pre verejnú službu so zreteľom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva uviedol, že právo na spravodlivý proces sa týka v prvom rade súdov prvého stupňa, a preto treba prihliadať aj na skutočnosť, že vo veci samej bol tento súd prvostupňovým súdom, ku ktorému mala žalobkyňa prístup.

Navyše Súd pre verejnú službu v tom istom uznesení zo 17. marca 2016 (**Grazyte/Komisja**, F-76/11 DEP, [EU:F:2016:67](#)), poznamenal, že z článku 80 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1), ako aj z článku 91 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 1268/2012 z 29. októbra 2012 o pravidlách uplatňovania nariadenia [č. 966/2012] (Ú. v. EÚ L 362, 2012, s. 1), vyplýva, že rozloženie dlhu na splátky alebo jeho odpustenie predstavuje iba možnosť, ktorá sa ponúka inštitúcii, ktorá je veriteľom. V tejto súvislosti uviedol, že právo na prístup k súdu by totiž nebolo primerane chránené, ak by vyhliadka účastníka konania, že na jeho konci bude alebo nebude musieť znášať značné trovy konania, bola ponechaná iba na úvahu druhého účastníka konania, a že v prípade ťažkostí musí naopak práve súdu prináležať úloha stanoviť trovy konania po zvážení takých okolností, ako je napríklad platobná schopnosť dotknutej osoby.

6. PRÁVNA SILA ROZHODNUTEJ VECI

Uznesením zo 7. júna 2016, ktoré bolo prijaté vo veci **Verile/Komisja** (F-108/12, [EU:F:2016:125](#)), Súd pre verejnú službu pripomenul, že zásada dodržiavania právnej sily rozhodnutej veci má v právnom poriadku Únie zásadný význam. Na zabezpečenie stability práva, právnych vzťahov, ako aj riadneho výkonu spravodlivosti je totiž dôležité, aby sa súdne rozhodnutia po vyčerpaní prípustných opravných prostriedkov stali konečnými alebo aby sa po uplynutí lehôt na podanie týchto prostriedkov tieto rozhodnutia už nemohli

spochybniť. V prejednávanej veci Všeobecný súd Európskej únie, ktorý rozhodoval ako odvolací súd, svojím rozsudkom z 13. októbra 2015, **Komisja/Verile a Gjergji** (T-104/14 P, [EU:T:2015:776](#)), prekvalifikoval predmet žaloby vo veci samej, ktorým bolo iné rozhodnutie, a nie akt napadnutý v prvostupňovom konaní. Toto iné rozhodnutie bolo presne predmetom žaloby, ktorá bola zaregistrovaná pod číslom F-108/12. Taktiež, keďže rozsudok vo veci T-104/14 P nadobudol právoplatnosť rozhodnutej veci a keďže sa v nadväznosti na vyššie uvedené prekvalifikovanie rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie a žaloba vo veci F-108/12 vyznačovali totožnosťou predmetu konania a účastníkov konania, Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že táto žaloba sa stala bezpredmetnou a konanie o nej zastavil.

II. HMOTNOPRÁVNE OTÁZKY

VŠEOBECNÉ PODMIENKY PLATNOSTI AKTOV A ZÁKLADNÝCH PRÁV

1. DOSAH PREAMBULY

Vo svojom rozsudku z 2. marca 2016, **Frieberger a Vallin/Komisja** (F-3/15, [EU:F:2016:26](#), ktorý je predmetom odvolania), Súd pre verejnú službu pripomenul, že úlohou preambuly všeobecne platného aktu je odôvodniť ho tým, že sa v nej zvyčajne uvedie na jednej strane celková situácia, ktorá viedla k jeho prijatiu, a na druhej strane všeobecné ciele, ktorých dosiahnutie sa sleduje. Preambula takéhoto aktu teda nemá záväznú právnu silu a nemožno sa na ňu odvolávať na účely odchýlenia sa od samotných ustanovení dotknutého aktu, a už vôbec nie na účely odôvodnenia jeho protiprávnosti.

2. FORMÁLNE ODÔVODNENIE

Vo veci **Frieberger a Vallin/Komisja** (rozsudok z 2. marca 2016, F-3/15, [EU:F:2016:26](#), ktorý je predmetom odvolania), Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že ak sa menovací orgán domnieva, že odôvodnenie pôvodného aktu je dôvodné a zároveň dostatočné na zodpovedanie výhrad uvedených v sťažnosti, nemá dôvod odchýliť sa od tohto odôvodnenia tým, že ho nahradí novým odôvodnením, ale môže v takomto prípade zamietnuť sťažnosť a v rozhodnutí o zamietnutí zopakovať rovnaké odôvodnenie ako sa nachádza v pôvodnom akte. Okrem toho Súd pre verejnú službu rozhodol, že v osobitnej situácii sťažností vyhotovených v rovnakom znení nemožno menovaciemu orgánu vytýkať, že na ne odpovedal podľa jednotného vzoru. Tento postup je naopak v súlade so zásadou riadnej správy vecí verejných a zabezpečuje rovnosť zaobchádzania so sťažovateľmi.

3. ČASOVÁ PÔSOBNOSŤ USTANOVENÍ NOVÉHO SLUŽOBNÉHO PORIADKU

Súd pre verejnú službu sa zaoberal systémom preraďovania, ktorý zaviedla Komisia pre dočasných zamestnancov zamestnaných podľa článku 2 písm. d) podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (ďalej len „PZOZ“), s ktorými bola uzatvorená zmluva na dobu neurčitú, vo veci **Stips/Komisja** (rozsudok z 19. júla 2016, F-131/15, [EU:F:2016:154](#)). Súd pre verejnú službu rozhodol, že keď Komisia prijíma rozhodnutie o preraďovaní dočasného zamestnanca po nadobudnutí účinnosti nového služobného poriadku

od 1. januára 2014, hoci sa toto rozhodnutie týka preradenia v roku 2013, Komisia je povinná uplatniť analogicky ustanovenia tohto nového služobného poriadku, najmä jeho článku 45 a jeho prílohy I oddielu A bodu 1, ktoré obmedzujú kariérny postup úradníkov patriacich do skupiny administrátorov na platovú triedu AD 12, ak títo úradníci neboli predtým zaradení do niektorého z typových pracovných miest umožňujúcich rast aj nad túto platovú triedu. V prejednávanvej veci Súd pre verejnú službu konštatoval, že ku dňu nadobudnutia účinnosti nového služobného poriadku, t. j. 1. januára 2014, žalobca mal iba možnosť byť preradený, pričom nemal nijaký nárok na také preradenie, takže Komisia nijako nespochybnila práva nadobudnuté žalobcom pred týmto dátumom.

4. PRESKÚMANIE ADMINISTRATÍVNYCH AKTOV

Vo svojom rozsudku z 25. januára 2016, *Darchy/Komisia* (F-47/15, [EU:F:2016:3](#)), Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že administratíva je povinná opätovne preskúmať situáciu úradníka a prehodnotiť, a to aspoň pre budúcnosť, odmietnutie priznať mu poskytovanie opakovanej dávky, akou je príspevok na nezaopatrené dieťa, ak sa zistí, že dotknutá osoba mala oprávnené nárok na vyplácanie tohto príspevku, a teda, že odmietnutie, ktoré mu bolo predtým udelené, bolo protiprávne, a to aj v prípade, ak takéto odmietnutie sa stalo právoplatným uplynutím lehoty na podanie sťažnosti a žaloby. Zásada právnej istoty totiž nemôže za týchto okolností odôvodňovať, aby administratíva mohla zachovávať stav protiprávnosti. Naopak, ani povinnosť starostlivosti, ani zásada riadnej správy vecí verejných nemôžu nútiť administratívu, aby sa odchyľila od lehôt na podanie sťažnosti a žaloby, ktoré keďže sú kogentnej povahy, nemôže nimi disponovať, a nemôžu ju nútiť, aby s účinkami ex tunc prehodnotila rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Platí to aj pre zásadu právnej istoty, práve na ktorej sa zakladá aj táto nemožnosť.

5. ODVOLANIE SA NA ZÁSADY UVEDENÉ V CHARTE ZÁKLADNÝCH PRÁV EURÓPSKEJ ÚNIE

V rozsudku z 2. marca 2016, *Frieberger a Vallin/Komisia* (F-3/15, [EU:F:2016:26](#), ktorý je predmetom odvolania), Súd pre verejnú službu uviedol, že článok 27 Charty základných práv stanovuje, že pracovníkom na zodpovedajúcich úrovniach sa zaručuje právo na informácie a konzultácie v prípadoch a za podmienok stanovených právom Únie, ako aj vnútroštátnymi právnymi predpismi a praxou, čo znamená, že aby tento článok nadobudol úplný účinok, treba ho spresniť. Súd pre verejnú službu preto dospel k záveru, že z procesného hľadiska výhradu nemožno založiť na samotnom článku 27 Charty.

6. POVINNOSŤ LOJÁLNEJ SPOLUPRÁCE S VNÚTROŠTÁTNYMI SÚDMI

Súd pre verejnú službu vo svojom rozsudku z 19. júla 2016, *Earlie/Parlament* (F-130/14, [EU:F:2016:156](#)), pripomenul, že každá inštitúcia je povinná na základe povinnosti lojálnej spolupráce s vnútroštátnymi súdmi, ktorá jej prináleží, vyhovieť žiadosti o výkon rozhodnutia, ktoré prijal vnútroštátny súd, akým je uznesenie stanovujúce povinnosť bývalého úradníka platiť výživné svojej bývalej manželke. Pokiaľ toto uznesenie bolo oznámené dotknutej inštitúcii, táto povinnosť lojálnej spolupráce znamená, že hoci inštitúcia, ako zamestnávateľ úradníka povinného na platenie výživného, nie je priamo adresátom takéhoto súdneho rozhodnutia, rešpektuje uvedené rozhodnutie tým, že nevyhovie žiadosti úradníka povinného na platenie výživného, ktorá je zjavne v rozpore s povinnosťami, ktoré sú mu priamo uložené uvedeným rozhodnutím. Ak sa teda uznesením vnútroštátneho súdu ukladá bývalému úradníkovi, aby požiadal svojho zamestnávateľa, t. j. inštitúciu Únie o zrážanie z jeho dôchodku sumy výživného, ktorá prináleží jeho bývalej manželke,

a vyplatenie jej tejto sumy, inštitúcia môže odmietnuť vyhovieť žiadosti bývalého úradníka, ktorá je v rozpore so znením tohto uznesenia a ktorou sa žiada, aby bolo vyplácanie týchto platieb ukončené.

7. PRÁVO BYŤ VYPOČUTÝ

Vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku z 5. februára 2016, *GW/ESVČ* (F-137/14, [EU:F:2016:14](#)), Súd pre verejnú službu pripomenul predovšetkým svoju judikatúru, podľa ktorej rešpektovanie práva na obhajobu v oblasti služobného poriadku, a zvlášť práva byť vypočutý ku skutočnostiam, ktoré môžu svedčiť v neprospech zmluvného zamestnanca pri odôvodnení rozhodnutia, ktoré mu spôsobuje ujmu, predstavuje podstatnú formálnu náležitosť, ktorej porušenie možno preskúmať ex offio. V tejto veci Súd pre verejnú službu uviedol, že ESVČ prepustila zamestnanca bez toho, aby ho vopred vypočula, hoci bolo pre ňu relatívne ľahké splniť svoje povinnosti vyplývajúce zo zásady riadnej správy vecí verejných tým, že informuje dotknutú osobu písomne o dôvodoch, pre ktoré má v úmysle ju prepustiť a dá jej v tejto súvislosti možnosť zaujať písomne a/alebo ústne stanovisko v primeranej lehote. Za týchto okolností sa rozhodlo, že ESVČ sa nemôže odvolávať na vnútornú situáciu jej administratívy, ako sú napríklad ťažkosti v jej rozhodovacom procese, vrátane nesúhlasu niektorých z jej služieb, aby odôvodnila nedodržanie povinností vyplývajúcich z noriem primárneho práva Únie.

V inej veci, v ktorej zmluva na dobu určitú dočasného zamestnanca nebola obnovená, hoci dotknutej osobe nebolo umožnené účinne uplatniť svoje pripomienky pred prijatím tohto rozhodnutia (rozsudok z 19. júla 2016, F-67/15, *Opreana/Komisja*, [EU:F:2016:153](#)), Súd pre verejnú službu rozhodol, že jediné tvrdenie žalovanej v tejto súvislosti, t. j. že odpoveď, ktorá bola poskytnutá žalobkyni, preukazovala, že jej bolo „v minulosti“ toto rozhodnutie oznámené, a to vzhľadom na použitie výrazov „ako som uviedol predtým“, nie je vôbec presvedčivé. Na otázku položenú na pojednávaní žalovaná totiž nevedela uviesť presný čas, miesto a podrobnosti tejto údajnej predchádzajúcej informácie.

8. PRÁVO NA RIADNU SPRÁVU VECÍ VEREJNÝCH

Súd pre verejnú službu rozhodol vo svojom rozsudku z 19. júla 2016, *Stips/Komisja* (F-131/15, [EU:F:2016:154](#)), ktorý sa týkal systému preraďovania zavedeného Komisiou pre dočasných zamestnancov zamestnaných podľa článku 2 písm. d) PZOZ, ktorí majú zmluvy na dobu neurčitú, že prijatím rozhodnutia o nepreradení žalobcu do platovej triedy AD13 v rámci posudzovania žiadostí o preradenie za rok 2013 až 21. januára 2015, teda viac ako jeden rok po skončení preraďovania bez toho, aby prijala opatrenia na skončenie tohto preraďovania do 31. decembra 2013, Komisia porušila právo na riadnu správu vecí verejných, najmä právo každého zo svojich zamestnancov na spravodlivé zaobchádzanie. Podľa Súdu pre verejnú službu, keby Komisia nemeškala so zorganizovaním preraďovania za rok 2013 a keby spravila všetko, čo bolo v jej silách, aby s náležitou starostlivosťou vykonala porovnávanie zásluh niekoľkých dočasných zamestnancov na dobu neurčitú, ktorého účelom je preradenie už od roku 2013, mohla prijať zoznam preradených dočasných zamestnancov v rámci preraďovania za rok 2013 pred 1. januárom 2014, t. j. pred nadobudnutím účinnosti nového článku 45 a prílohy I oddielu A bodu 1 služobného poriadku, ktorý do budúcnosti obmedzuje služobný postup administrátorov len po platovú triedu AD 12, pokiaľ títo úradníci neboli predtým zaradení do niektorého z typov pracovných miest umožňujúcich postup aj do vyššej platovej triedy, akým bol žalobca. V prejednávanej veci Súd pre verejnú službu tiež rozhodol, že Komisia sa nemôže odvolávať na pravidlo, podľa ktorého je ochrana práv a záujmov úradníkov vždy obmedzená dodržiavaním platných právnych noriem, pretože prijatie takéhoto tvrdenia v prejednávanej veci by malo za následok, že by administratíve stačilo, aby podľa vlastného uváženia organizovala a uzatvárala preraďovanie, a mala prospech z plynutia času, s cieľom uplatniť nové ustanovenia v oblasti preraďovania, ktoré sú pre dotknutých úradníkov menej priaznivé.

Vo veci **Bulté a Krempa/Komisja** (rozsudok z 5. februára 2016, F-96/14, [EU:F:2016:10](#)), ktorá sa týkala rozhodnutia Komisie zmeniť výšku dôchodkov, ktoré poberajú žalobcovia ako pozostalí zosnulého bývalého úradníka, so spätným účinkom a začať vymáhať sumy, ktoré im boli neoprávnene vyplatené, Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že nebola splnená podmienka týkajúca sa dôkazu o zjavnej nezákonnosti sporných platieb, ktorou článok 85 služobného poriadku podmieňuje vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd pre verejnú službu najmä rozhodol, že chyby, ktorých sa dopustila Komisia, boli takého rozsahu, že mohli vzniknúť len v dôsledku porušenia jej povinnosti starostlivo preskúmať spis žalobcov, ako sa vyžaduje podľa zásady riadnej správy vecí verejných.

9. POVINNOSŤ STAROSTLIVOSTI

V žalobe (rozsudok z 19. júla 2016, F-67/15, **Opreana/Komisja**, [EU:F:2016:153](#)), ktorá sa týkala neobnovenia zmluvy na dobu určitú dočasnej zamestnankyne po podaní žiadosti o obnovenie svojej zmluvy, pričom jej stav tehotenstva bol žalovanej známy, Súd pre verejnú službu rozhodol, že Komisia zjavne porušila svoju povinnosť starostlivosti z dôvodu, že záujmy žalobkyne neboli zohľadnené, a to vôbec nijakým spôsobom. Zo spisu totiž nevyplýva, že by žalovaná vypočula žalobkyňu alebo že by ju vyzvala na predloženie svojich pripomienok, pokiaľ ide o jej záujem na zachovaní si zamestnania. Žalovaná navyše neoznámila žalobkyňi bezprostredné zverejnenie oznámenia o voľnom pracovnom mieste na jej miesto a jej žiadosť o obnovenie zmluvy prejedнала len v krátkosti, t. j. rýchlo. Okrem toho, Komisia nevzala do úvahy záujem žalobkyne a jej neistej situácie, pokiaľ ide o jej stav tehotenstva a jej blízkeho pôrodu, čo je stav, ktorý jej po určitý čas bráni aktívne si hľadať iné zamestnanie a opätovne sa začleniť na trhu práce.

10. PRÁVO ÚRADNÍKA ALEBO ZAMESTNANCA NA PRÍSTUP K SPISU, KTORÝ SA HO TÝKA

Vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku z 12. mája 2016, **FS/EHSV** (F-102/15, [EU:F:2016:117](#)), predseda EHSV poveril bývalú predsedníčku výboru zmierovacím konaním, v rámci ktorého vypočula mnohé osoby a vypracovala dôvernú správu pre svojho poverovateľa. Žalobkyňa žiadala o prístup k tejto správe, kým žalovaný odôvodňoval odmietnutie tohto prístupu ochranou dôvernosti korešpondencie medzi členmi inštitúcie a služobným tajomstvom. Súd pre verejnú službu však dospel k záveru, že aj samotný obsah tejto správy potvrdzuje, že nespočívala v pracovnej alebo súkromnej korešpondencii medzi dvoma členmi príslušného orgánu týkajúcej sa jeho činnosti, ale naopak že išlo o dokument týkajúci sa priamo žalobkyne v zmysle článku 41 ods. 2 písm. b) Charty, ktorý bol oznámený predsedovi orgánu na účely prípadného výkonu právomoci OUPZ v oblasti disciplinárneho konania voči dotknutej osobe.

FUNKČNÉ POŽITKY A DÁVKY SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA ÚRADNÍKOV

1. SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE

Podľa Súdu pre verejnú službu je zrejmé, že hoci osoba poistená v SSZP môže legitímne očakávať, že jej liečebné náklady budú v zásade nahradené v medziach limitov stanovených v článku 72 ods. 1 služobného poriadku, predmetný úrad pre plnenie nárokov môže náhradu niektorých nákladov v súlade so zákonom odmietnuť, ak sa domnieva, že uvedené náklady sa týkajú liečby alebo služieb, ktorých platnosť z pohľadu

vedy nie je nepreukázaná. V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu poukázal na to, že pokroky v medicíne a moderné technológie umožňujú už teraz poskytnúť ambulantné lekárske služby, ktoré si predtým vyžadovali hospitalizáciu a že prislúcha poistenej osobe, aby venovala pozornosť tomuto vývoju a v prípade pochybností odôvodnila potrebu hospitalizácie (rozsudok z 25. mája 2016, **GW/Komisía**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

Okrem toho, stále v súvislosti s nákladmi na hospitalizáciu, Súd pre verejnú službu rozhodol, že vzhľadom na hlavu II kapitulu 2 bod 1.1 všeobecných vykonávacích ustanovení o náhrade zdravotných nákladov, náklady na pobyt v nemocnici, ktoré sa nahrádzajú, sú tie, ktoré sú spojené so samotnou existenciou lekárskeho ošetrovania (rozsudok z 25. mája 2016, **GW/Komisía**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu pripomenul, že poverení lekári, lekárska rada a administratíva musia konkrétne a podrobne preskúmať situáciu, ktorá im bola predložená na posúdenie, a že administratíva prislúcha preukázať, že také preskúmanie bolo vykonané. Okrem toho spresnil, že ak v rámci tohto preskúmania musia poverení lekári, lekárska rada a administratíva rozhodnúť na základe vedeckej literatúry, nemôžu nebrať do úvahy skutočný a celkový zdravotný stav dotknutej osoby, keďže preskúmanie účelnosti alebo neúčelnosti liečby alebo hospitalizácie je lekárskou otázkou. Táto povinnosť zohľadniť osobnú situáciu osoby poistenej v SSZP vyplýva z povinnosti starostlivosti (rozsudok z 25. mája 2016, **GW/Komisía**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

Súd pre verejnú službu navyše rozhodol, že ako vyplýva z článku 41 spoločných pravidiel pre zdravotné poistenie úradníkov Európskej únie, lekárska rada má v tejto súvislosti iba poradnú právomoc a vyvodil z toho, že jej odporúčania nepredstavujú záväzné normy pre úradníkov, ale domnienky, ktoré sú vyvrátiteľné s ohľadom na okolnosti každého konkrétného prípadu (rozsudok z 25. mája 2016, **GW/Komisía**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

Napokon po tom, ako poznamenal, že posudky vypracované jednostranne poverenými lekármi inštitúcií v rámci článku 72 služobného poriadku neposkytujú rovnaké záruky rovnosti účastníkov konania ako posudky vypracované lekárskou alebo posudkovou komisiou na základe článku 73 tohto poriadku, Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že keby rozhodol, ako navrhovala Komisia, že lekárske správy vypracované a posteriori lekármi osôb poistených v SSZP nemajú ako také dôkaznú hodnotu, tieto osoby by boli zbavené základného prostriedku obrany spôsobilého primäť administratívu k tomu, aby prehodnotila svoje prvotné zamietnutie náhrady liečebných nákladov (rozsudok z 25. mája 2016, **GW/Komisía**, F-111/15, [EU:F:2016:122](#)).

2. DÔCHODKY

Keď bola Súdu pre verejnú službu predložená žaloba v nadväznosti na reformu služobného poriadku z roku 2013, rozhodol, že článok 83 ods. 2 a článok 83a ods. 1, 3 a 4 služobného poriadku sa majú vykladať v tom zmysle, že dôchodkový systém je v rovnováhe v poistno-matematickom význame prílohy XII služobného poriadku vtedy, ak výška príspevkov, ktoré majú každý rok zaplatiť úradníci v aktívnej službe, umožňuje financovať tretinu budúcej sumy nárokov, ktoré títo úradníci nadobudli v priebehu toho istého roka. Z toho vyplýva, že povinnosť úradníkov prispievať do výšky jednej tretiny sumy nevyhnutnej na financovanie dôchodkového systému treba chápať vo vyššie uvedenej poistno-matematickej perspektíve a z dlhodobého hľadiska v tom zmysle, že skreslenia v zhodnotení nemožno vylúčiť (rozsudok z 2. marca 2016, **Frieberger a Vallin/Komisía**, F-3/15, [EU:F:2016:26](#), ktorý je predmetom odvolania, vec T-232/16 P).

Okrem toho v tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu rozhodol, že zákonný vek odchodu do dôchodku stanovený v článku 22 prílohy XIII služobného poriadku, ktorý reforma z roku 2013 zvýšila, je len jednou zo skutočností, ktorá spolupôsobí spolu s odhadmi budúcej hodnoty viacerých parametrov uvedených v tejto prílohe (úroková sadzba, úmrtnosť, nárast miezd, atď.) na zabezpečenie poistno-matematickej rovnováhy

dôchodkového systému Únie. Preto je systém dôchodkového zabezpečenia Únie organizovaný na základe zásady solidarity a nie je koncipovaný v tom zmysle, že na základe príspevkov, ktoré platí každý úradník, vzniká individuálny nárok na dôchodok zodpovedajúce presnému ekvivalentu, takže títo úradníci nemôžu žiadať vrátenie prípadného prebytku v dôsledku zvýšenia zákonného veku odchodu do dôchodku a dlhšieho obdobia, než predtým, počas ktorého budú do systému prispievať (rozsudok z 2. marca 2016, **Frieberger a Vallin/Komisia**, F-3/15, [EU:F:2016:26](#), ktorý je predmetom odvolania, vec T-232/16 P).

Napokon, v rámci toho istého rozsudku sa konštatovalo, že znenie článku 26 ods. 5 prílohy XIII služobného poriadku nijako nebráni tomu, aby po prvom prehodnotení započítania práv na dôchodok po prvom zvýšení zákonného veku odchodu do dôchodku reformou v roku 2004, úradník dosiahol druhé prehodnotenie vzhľadom na zvýšenie tohto veku vykonané podľa článku 22 prílohy XIII služobného poriadku v znení zmien a doplnení v rámci reformy z roku 2013.

3. ODCHODNÉ

Súd pre verejnú službu vo svojom rozsudku z 2. marca 2016, **FX/Komisia**, (F-59/15, [EU:F:2016:27](#)), spresnil, že odchodné stanovené v článku 39 PZOZ nepredstavuje príspevok pri skončení pracovného pomeru, na ktorý má príslušný zamestnanec nárok ex offa v momente výpovede svojej zmluvy alebo uplynutia jej platnosti, ale finančné opatrenie spadajúce do rámca ustanovení služobného poriadku v oblasti sociálneho zabezpečenia. Výpoveď zmluvy dočasného zamestnanca alebo uplynutie jej platnosti teda nemôže automaticky viesť k vzniku nároku na odchodné. Z relevantných ustanovení systému dôchodkového zabezpečenia, a najmä článku 39 PZOZ a článku 12 ods. 2 prílohy VIII služobného poriadku vyplýva, že právo dočasného zamestnanca na odchodné vznikne len vtedy, ak už nemá platnú pracovnú zmluvu v dôsledku jej výpovede alebo uplynutia jej platnosti, nemá záujem zastávať iné funkcie v rámci služby Európskej únie, a zároveň v tomto momente nespĺňa ani podmienky nevyhnutné na vznik nároku na okamžitý alebo odložený starobný dôchodok, ani nespĺňa podmienky stanovené v článku 12 ods. 1 písm. b) bode i) až iv) prílohy VIII služobného poriadku.

V tej istej veci bolo tiež uvedené, že pojem definitívne skončenie služobného pomeru stanovený v článku 12 ods. 2 prílohy VIII služobného poriadku, ktorý sa analogicky uplatní na dočasného zamestnanca, možno vykladať len v každom jednotlivom prípade podľa okolností danej veci, a to presne na účely predídania v čo najväčšej miere tomu, aby bolo odchodné vyplatené zamestnancovi Európskej únie, ktorý v momente, keď oň požiadal, mohol dôvodne očakávať, že bude pokračovať v aktívnom pracovnom pomere v službe Únie. Z tohto pohľadu by automatické vyplatenie odchodného len na základe výpovede zamestnancovej zmluvy alebo uplynutia jej platnosti bolo v rozpore nielen s týmto ustanovením, ale aj so všeobecnou zásadou riadnej správy verejných financií Európskej únie.

4. POSTUP NA VYŠŠÍ PLATOVÝ STUPEŇ

Súd pre verejnú službu pripomenul, že ustanovenia, ktoré zakladajú práva na finančné dávky majú inštitúcie vykladať a uplatňovať striktné, na základe čoho vo svojom rozsudku z 12. mája 2016, **FS/EHSV** (F-50/15, [EU:F:2016:119](#)), rozhodol, že postup do vyššieho platového stupňa podľa článku 44 druhého odseku služobného poriadku by sa mal priznať len v prípadoch, v ktorých je úradník vymenovaný za vedúceho útvaru, riaditeľa alebo generálneho riaditeľa „v tej istej platovej triede“, ako tej, ktorú mal na svojom predchádzajúcom pracovnom mieste, a okrem toho, že služobný poriadok nestanovoval pred 1. januárom 2014 analogické uplatnenie tohto ustanovenia v prospech dočasných zamestnancov.

SLUŽOBNÝ POSTUP ÚRADNÍKOV A ZAMESTNANCOV

1. POVYŠOVANIE ZAMESTNANCOV POSKYTNUTÝCH ODBOROVEJ ALEBO PROFESIJNEJ ORGANIZÁCII

V rámci rozhodovania, či nepovyšovanie zástupcu zamestnancov bolo zákonné, Súd pre verejnú službu vo svojom rozsudku z 2. marca 2016, *Loescher/Rada*, (F-84/15, [EU:F:2016:29](#)), rozhodol, že úradník nemôže od inštitúcie vyžadovať, aby prijala pravidlá špecificky upravujúce postupy a metódy porovnania zásluh úradníkov v ich jednotlivých pozíciách upravených služobným poriadkom, a že teda nezavedenie systému hodnotenia ad hoc pre úradníkov, ktorí vykonávajú činnosti v rámci uvoľnenia pre odborovú alebo profesijnú organizáciu (OZ), nemá samo osebe za následok žiadnu diskrimináciu. Okrem toho, hoci výkon niektorých funkcií zastupovania zamestnancov, ako je napríklad funkcia predsedu výboru zamestnancov alebo predsedu OZ, umožňuje v niektorých prípadoch predpokladať, že tieto funkcie zastupovania prinášajú samé osebe so sebou výkon povinností s vysokou zodpovednosťou, úradníkovi uvoľnenému pre také OZ prináleží preukázať existenciu, úroveň a trvanie povinností, ktoré skutočne a konkrétne vykonával.

2. DISCIPLINÁRNE OPATRENIA

Súd pre verejnú službu sa zaoberal zákonnosťou rozhodnutia, ktorým administratíva v dôsledku nepravdivých údajov zo strany dotknutého zamestnanca rozhodla, že tento zamestnanec bude po skončení jeho zmluvy vylúčený z akéhokoľvek prijatia inštitúciou do zamestnania počas obdobia šiestich rokov, pričom vo svojom rozsudku z 20. júla 2016, *HC/Komisia* (F-132/15, [EU:F:2016:158](#)), rozhodol, že také opatrenie, vzhľadom na svoj zjavne donucovací účel, nepredstavuje nič iné než sankciu uloženú administratívou v spojitosti s vytýkaným správaním. Sporné rozhodnutie bolo teda zrušené z dôvodu, že jednak nebolo prijaté na základe ustanovení disciplinárnych opatrení podľa služobného poriadku, a jednak že v každom prípade taká sankcia sa nenachádzala medzi sankciami, ktoré možno uložiť v rámci uvedených ustanovení služobného poriadku.

Okrem toho v rozsudku zo 17. februára 2016, *Kerstens/Komisia* (F-23/15, [EU:F:2016:65](#), ktorý je predmetom odvolania), Súd pre verejnú službu rozhodol, že v rámci príslušného postupu Komisie v disciplinárnej oblasti, požiadavka vykonať pred začatím disciplinárneho konania administratívne vyšetrovanie vyplýva zo všeobecných vykonávacích ustanovení týkajúcich sa vedenia administratívnych vyšetrovaní a disciplinárnych konaní vydaných samotnou Komisiou. Ak Komisia začne disciplinárne konanie bez toho, aby vykonala administratívne vyšetrovanie, poruší v dôsledku toho povinnosti, ktoré jej vyplývajú z uvedených ustanovení.

3. ZMENA MIESTA PRIDELENIA DOČASNÝCH A ZMLUVNÝCH ZAMESTNANCOV PRI PREMIESTNENÍ SÍDLA AGENTÚRY Z JEDNÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU DO DRUHÉHO

V rámci výkonu rozhodnutia Rady Európskej únie o premiestnení sídla Európskej policajnej akadémie (CEPOL) do Budapešti (Maďarsko) v dôsledku odmietnutia Spojeného kráľovstva, aby táto agentúra naďalej pôsobila na jeho území, riaditeľ tejto agentúry vyzval zamestnancov, aby začali vykonávať svoje funkcie v mieste nového sídla a oznámil im, že akékoľvek odmietnutie bude považované za odstúpenie z funkcie. Viaceré skupiny zamestnancov, pričom niektorí z nich ostali v Spojenom kráľovstve, kým iní začali vykonávať svoje funkcie v mieste nového sídla, sa obrátili na Súd pre verejnú službu, ktorý vo svojom rozsudku z 11. apríla 2016, *FN a i./CEPOL* (F-41/15 DISS II, [EU:F:2016:70](#)), rozhodol, že skutočnosť, že sa zamestnanec nedostavil na miesto výkonu práce

bolo možné posúdiť tak, že zamestnanec tým vyjadruje správanie, ktorým odstupuje a ktoré sa v dôsledku toho rovná odstúpeniu z funkcie v zmysle článku 47 PZOZ. Súd pre verejnú službu najmä pripomenul, že normotvorca Únie alebo štátni alebo vládni predstavitelia členských štátov môžu kedykoľvek zmeniť miesto sídla rôznych inštitúcií a agentúr Únie a že v súlade s článkom 20 služobného poriadku, ktorý sa na dočasných a zmluvných zamestnancov uplatňuje analogicky podľa článkov 11 a 81 PZOZ, sú úradníci a zamestnanci Únie povinní mať bydlisko buď v mieste výkonu práce, alebo v takej vzdialenosti od neho, ktorá je zlučiteľná s riadnym plnením ich povinností, na základe čoho navyše potvrdil, že OOUPZ môže tiež rozhodnúť o pridelení a zmene miesta pridelenia dočasných a zmluvných zamestnancov do miesta v inom členskom štáte, pretože iba miestni zamestnanci, ktorí sú na základe zmluvy prijímaní presne na určité miesto, sú oprávnení namietat voči zmene ich miesta výkonu práce, lebo v ich prípade je stabilita miesta výkonu práce súčasťou samotných podmienok zamestnania.

4. PRERUŠENIE SLUŽOBNÉHO POSTUPU ZAMESTNANCA

V rozsudku zo 17. februára 2016, **DE/EMA** (F-58/14, [EU:F:2016:16](#)), Súd pre verejnú službu uplatnil rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. septembra 2015 vo veci **EMA/Drakeford** (T-231/14 P, [EU:T:2015:639](#)). V zmysle tohto posledného rozsudku, pokiaľ ide o určenie toho, či druhé obnovenie zmluvy dočasného zamestnanca v zmysle článku 2 písm. a) PZOZ musí byť na dobu neurčitú, je potrebné výraz „každé ďalšie obnovenie“ uvedený v článku 8 prvom odseku tretej vete PZOZ vykladať tak, že sa týka každého postupu, v dôsledku ktorého dočasný zamestnanec v zmysle článku 2 písm. a) týchto podmienok po skončení svojho zamestnania na dobu určitú zotrúva v tomto postavení v rámci svojho pracovnoprávneho vzťahu so svojim zamestnávateľom, hoci toto obnovenie sprevádza postup v platovej triede alebo zmena úloh, ktoré plní. V zmysle toho istého rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie to neplatí iba vtedy, ak nová zmluva znamená prerušenie služobného postupu, ktoré sa prejavuje napríklad podstatnou zmenou povahy úloh dotknutého zamestnanca, ktoré plní. V prejednávanej veci Európska agentúra pre lieky po prvom obnovení žalobcovej zmluvy dočasného zamestnanca ponúkla žalobcovi novú zmluvu. Po porovnaní funkcií vykonávaných žalobcom v rámci jeho prvej zmluvy a v rámci druhej zmluvy, Súd pre verejnú službu konštatoval, že v prípade povahy funkcií dotknutej osoby došlo v nej k významným zmenám, pokiaľ ide o jeho úlohy a zodpovednosť, úlohy riadenia a dohľadu, ako aj jeho postavenie v agentúre, ako vyplývalo z jej organizačnej štruktúry. Súd pre verejnú službu dospel k záveru, že tieto prvky spôsobili prerušenie služobného postupu v zmysle výkladu, ktorý použil Všeobecný súd Únie v uvedenom rozsudku.

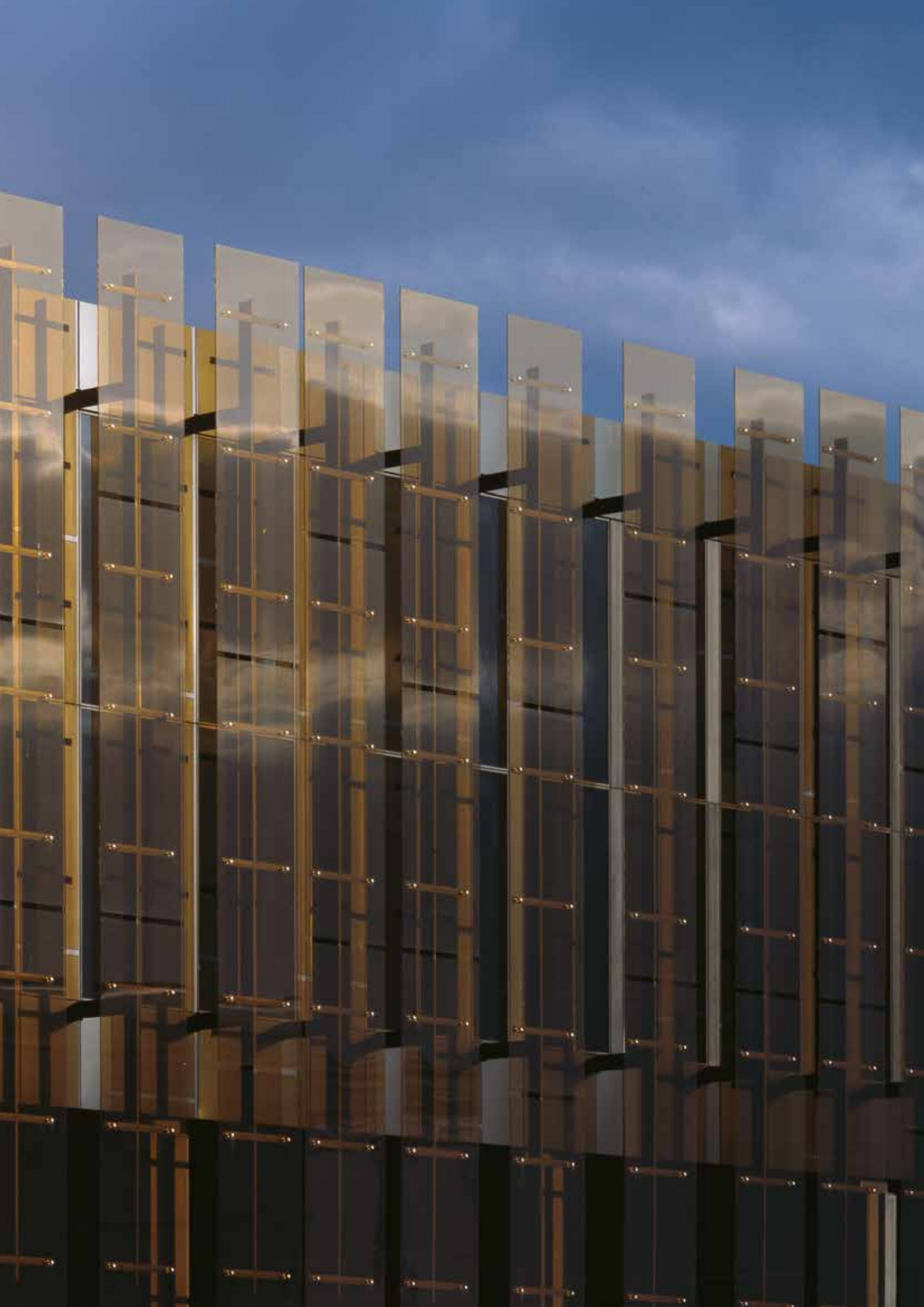
OZNAMOVATEĽ

V rámci rozhodovania o veci vrátenej na ďalšie konanie po jej zrušení, ktorá sa týkala oznámenia úradníka v zmysle článkov 12a a 22a služobného poriadku o skutočnostiach obťažovania alebo iných skutočnostiach vedúcich k predpokladu existencie možnej nezákonnej činnosti poškodzujúcej záujmy Únie, Súd pre verejnú službu vo svojom rozsudku z 2. júna 2016, **Bermejo Garde/EHSV** (F-41/10 RENV, [EU:F:2016:123](#)), rozhodol, že tak v prípade úradníka, ktorý sa považuje za obeť obťažovania v zmysle článku 12a služobného poriadku, ako aj v prípade úradníka, ktorý podľa článku 22a služobného poriadku informuje nadriadených svojej inštitúcie alebo priamo Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“), sa pri oznamovaní skutočností dotknutej inštitúcii musia dodržať povinnosti všeobecnej povahy stanovené v článkoch 11 a 12 služobného poriadku.

V tom istom rozsudku Súd pre verejnú službu najskôr konštatoval, že každá sťažnosť na psychické alebo sexuálne obťažovanie, ktorá sa týka nadriadeného, prináša vo väčšine prípadov so sebou narušenie vzťahu dôvery medzi dotknutými úradníkmi. V tejto súvislosti Súd pre verejnú službu však dospel k záveru, že

článok 12a služobného poriadku priznáva „špeciálnu ochranu“ úradníkovi, ktorý je obeťou obťažovania, s cieľom účinne bojovať proti týmto javom tým, že keď tento úradník podal sťažnosť podľa tohto článku a pritom dodržal povinnosti všeobecnej povahy uvedené v článkoch 11 a 12 služobného poriadku, neutrpiť v zásade žiadnu ujmu zo strany svojej inštitúcie, zvlášť keď už neexistuje vzťah dôvery, a najmä keď údajný obťažovateľ je priamym nadriadeným obeť.

Pokiaľ ide o posúdenie dobrej viery úradníka, ktorý informácie oznamuje, Súd pre verejnú službu na základe troch kritérií posudzovania stanovených Všeobecným súdom Únie v rozsudku o vrátení vecí na ďalšie konanie (rozsudok z 8. októbra 2014, **Bermejo Garde/EHSV**, T-530/12 P, [EU:T:2014:860](#)), akými sú závažnosť uvádzaných skutočností, hodnovernosť alebo pravdepodobná povaha poskytovaných informácií a spôsob informovania, rozhodol, že článok 22a služobného poriadku nevyžaduje, aby dotknutá osoba preukázala „predpoklad závažnej nezákonnosti alebo vážneho porušenia povinností“, keďže ide o činnosť, ktorá je právne dosť zložitá a z toho dôvodu nedostupná každému úradníkovi alebo zamestnancovi Únie. Článok 22a služobného poriadku sa totiž obmedzuje na to, že stanovuje, že každý úradník, ktorý vie o skutočnostiach, „ktoré vedú k predpokladu“ existencie správania, „ktoré môže tvoriť vážne porušenie služobných povinností“, o tom „ihneď“ informuje svojich nadriadených. Ďalej až následne sa nadriadeným oznamovateľa ukladá v zmysle článku 22a ods. 2 služobného poriadku povinnosť „ihneď“ predložiť OLAF-u „všetky dôkazy“ o existencii oznámených nezrovnalostí, ktorými podľa svojho názoru disponujú.

C | SÚDNE ŠTATISTIKY SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU

I. ČINNOSŤ SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU VO VŠEOBECNOSTI

1. Začaté, skončené, prebiehajúce konania (január 2012 – august 2016)

II. ZAČATÉ KONANIA

2. Percentuálny podiel počtu vecí podľa hlavných žalovaných inštitúcií
3. Jazyk konania

III. SKONČENÉ KONANIA

4. Rozsudky a uznesenia – Rozhodovacie zloženie
5. Výsledok rozhodnutia
6. Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia (2012 – 2016)
7. Dĺžka konaní v mesiacoch (2016)

IV. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU

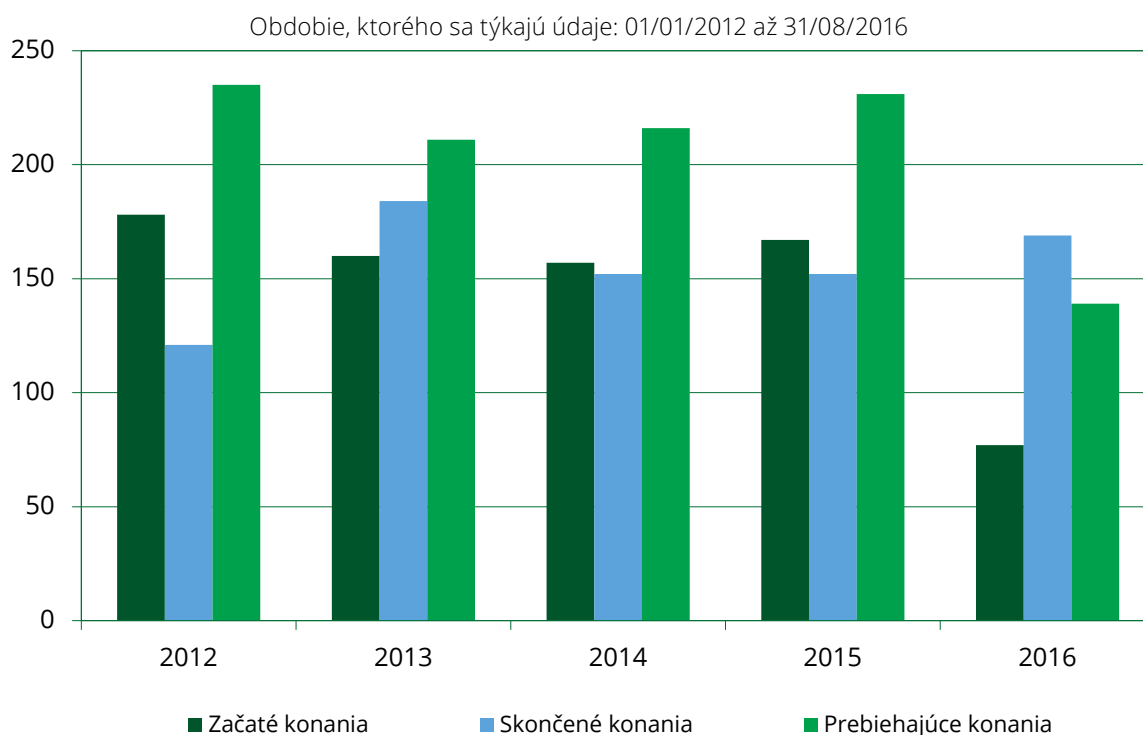
8. Rozhodovacie zloženie (2012 – 2016)
9. Počet žalobcov

V. RÔZNE

10. Rozhodnutia Súdu pre verejnú službu, proti ktorým bolo podané odvolanie na Všeobecný súd EÚ
11. Výsledky odvolaní na Všeobecnom súde (2012 – 2016)

I. ČINNOSŤ SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU VO VŠEOBECNOSTI

1. ZAČATÉ, SKONČENÉ, PREBIEHAJÚCE KONANIA (JANUÁR 2012 – AUGUST 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Začaté konania	178	160	157	167	77
Skončené konania	121	184	152	152	169 ¹
Prebiehajúce konania	235	211	216	231	139 ²

Uvedené číselné údaje (hrubé údaje) uvádzajú celkový počet vecí nezávisle od spojených vecí z dôvodu, že spolu súvisia (jedno číslo konania = jedna vec).

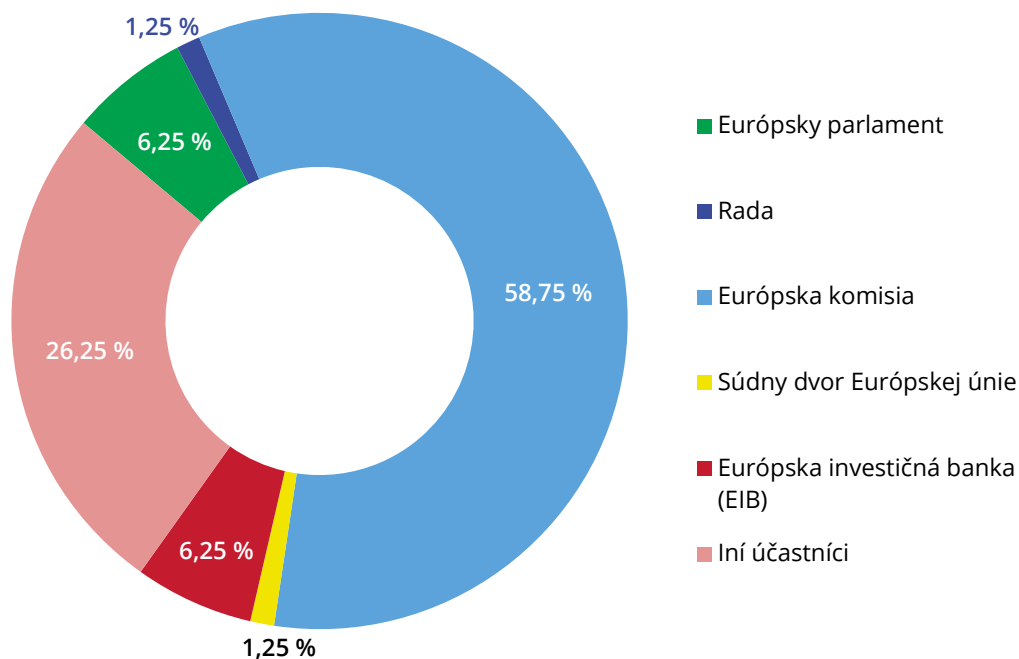
1 | Z toho 2 spojené konania.

2 | Z toho 46 prerušených konaní a štyri spojené konania.

II. ZAČATÉ KONANIA

2. PERCENTUÁLNY PODIEL POČTU VECÍ PODĽA HLAVNÝCH ŽALOVANÝCH INŠTITÚCIÍ

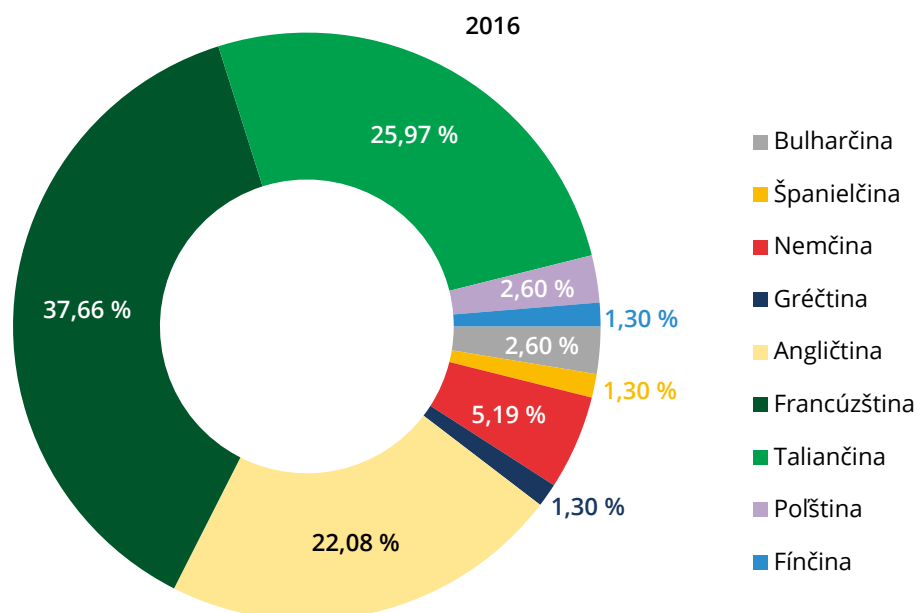
Percentuálny podiel počtu začatých konaní v roku 2016
Obdobie, ktorého sa týkajú údaje: 01/01/2012 až 31/08/2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Európsky parlament	6,11 %	5,66 %	11,80 %	8,38 %	6,25 %
Rada	3,89 %	3,77 %	8,70 %	5,99 %	1,25 %
Európska komisia	58,33 %	49,69 %	45,96 %	52,69 %	58,75 %
Súdny dvor Európskej únie		0,63 %		1,80 %	1,25 %
Európska centrálna banka	1,11 %	1,89 %	1,24 %	2,40 %	
Európsky dvor audítorov	2,22 %	0,63 %	1,24 %	0,60 %	
Európska investičná banka (EIB)	4,44 %	5,03 %	1,24 %	3,59 %	6,25 %
Iní účastníci	23,89 %	32,70 %	29,81 %	24,55 %	26,25 %
Spolu	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. JAZYK KONANIA

Obdobie, ktorého sa týkajú údaje: 01/01/2012 až 31/08/2016

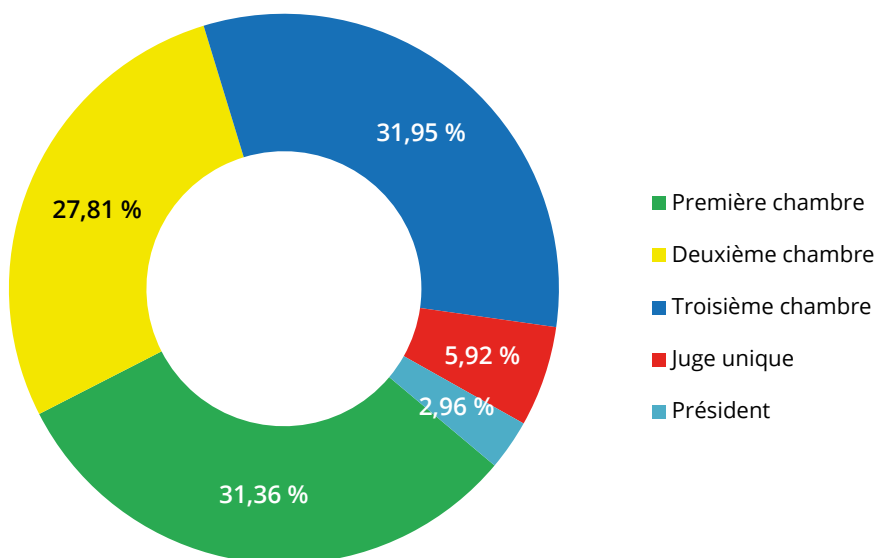
Jazyk konania	2012	2013	2014	2015	2016
Bulharčina	2				2
Španielčina	3		2	5	1
Nemčina	5	2	9	7	4
Gréčtina	1	4	2	1	1
Angličtina	14	26	23	20	17
Francúzština	108	95	113	122	29
Taliančina	35	21	8	8	20
Holandčina	6	12		2	
Poľština	2				2
Rumunčina	2				
Fínčina					1
Švédčina				2	
Spolu	178	160	157	167	77

Jazyk konania predstavuje jazyk, v ktorom bola podaná žaloba, a nie materinský jazyk alebo štátnu príslušnosť žalobcu.

III. SKONČENÉ KONANIA

4. ROZSUDKY A UZNESENIA – ROZHODOVACIE ZLOŽENIE

Obdobie, ktorého sa týkajú údaje: 01/01/2016 až 31/08/2016

	Rozsudky	Uznesenia o výmaze po urovnaní sporu zmierom ¹	Iné uznesenia, ktorými sa konanie končí	Spolu
Plénium				
Prvá komora	6		47	53
Druhá komora	18	1	28	47
Tretia komora	21	4	29	54
Samosudca	7	3		10
Predseda			5	5
Spolu	52	8	109	169

1 | V priebehu roka 2016 sa Súd pre verejnú službu bez úspechu pokúsil o urovnania sporu zmierom v 10 ďalších veciach.

5. VÝSLEDOK ROZHODNUTIA

Obdobie, ktorého sa týkajú údaje: 01/01/2016 až 31/08/2016

	Rozsudky		Uznesenia				Total
	Žaloby, ktorým sa vyhovel v celom rozsahu alebo čiastočne	Žaloby zamietnuté v celom rozsahu, zastavenie konania	Žaloby/Návrhy [zjavne] neprípustné alebo nedôvodné	Urovnania sporu zmierom po zásahu rozhodovacieho zloženia	Výmazy z iného dôvodu, zastavenie konania alebo postúpenie	Návrhy, ktorým sa vyhovel v plnom rozsahu alebo čiastočne (osobitné konania)	
Pridelenie/Zmena miesta pridelenia	2	1					3
Výberové konania	1		2	1			4
Pracovné podmienky/Dovolenka		1					1
Hodnotenie/Povýšenie		9	2		1		12
Dôchodky a podpora v invalidite	5	5	34		44		88
Disciplinárne konania	1	4					5
Prijímanie do zamestnania/ Vymenovanie/Zaradenie do platovej triedy	2	1	2	1			6
Odmena a príspevky	2	4		1	2		9
Výpoveď alebo neobnovenie zmluvy zamestnanca	3	4	2	2	1		12
Sociálne zabezpečenie/Choroba z povolania/Pracovné úrazy	4		2	2			8
Iné	3		4	1	1	12	21
Spolu	23	29	48	8	49	12	169

6. UZNESENIA O NARIADENÍ PREDBEŽNÉHO OPATRENIA (2012 – 2016)

Skončené konania o nariadení predbežného opatrenia		Výsledok rozhodnutia		
		Úplné alebo čiastočné pripustenie	Zamietnutie	Výmaz
2012	11		10	1
2013	3		3	
2014	5	1	4	
2015	2		2	
2016	2		2	
Spolu	23	1	21	1

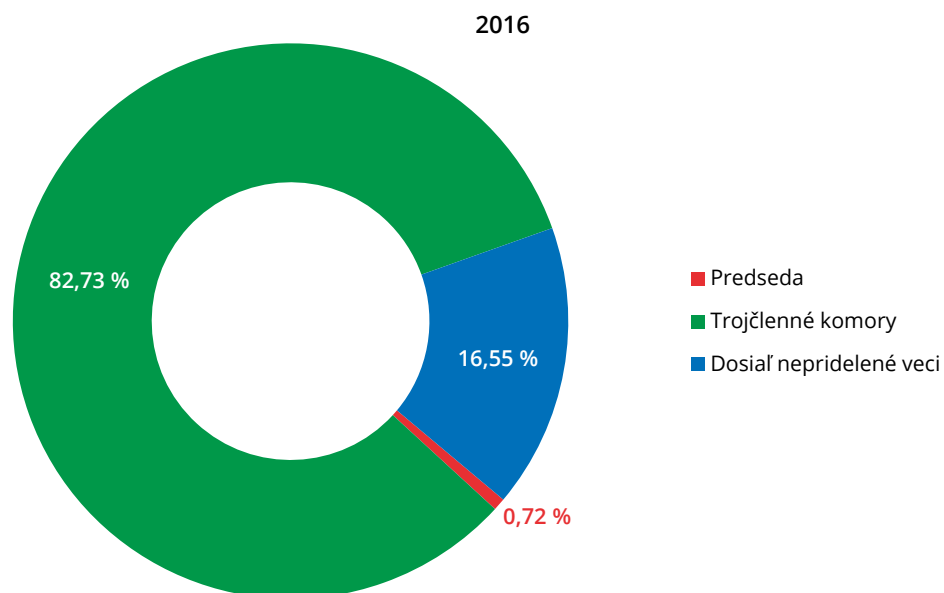
7. DĹŽKA KONANÍ V MESIACOCH (2016)

Skončené konania		Priemerná dĺžka konaní	
		Celková dĺžka konania	Dĺžka konania bez prípadnej doby, počas ktorej je konanie prerušené
Rozsudky	52	11,3	11,2
Uznesenia	117	24,3	9,4
Spolu	169	20,3	10,0

Dĺžka konaní je vyjadrená v mesiacoch a v desatinách mesiaca.

IV. PREBIEHAJÚCE KONANIA K 31. DECEMBRU

8. ROZHODOVACIE ZLOŽENIE (2012 – 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Plénum	1	1			
Predseda		2	1	2	1
Trojčlenné komory	205	172	201	219	115
Samosudca	8	3	2	1	
Dosiaľ nepridelené veci	21	33	12	9	23
Spolu	235	211	216	231	139

9. POČET ŽALOBCOV

Prebiehajúce konania s najväčším počtom žalobcov v roku 2016

Počet žalobcov	Oblasti
486	Služobný poriadok – EIB – Odmena – Ročná úprava platov Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
484	Služobný poriadok – Odmena – Reforma systému odmeňovania a zvyšovanie platov v EIB Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
451	Služobný poriadok – EIB – Odmena – Nový výkonnostný systém – Udeľovanie prémie Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
394 (3 konania)	Služobný poriadok – EIB – Odmena – Ročná úprava platov Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
34	Služobný poriadok – Vrátenie veci po preskúmaní rozsudku Všeobecného súdu – EIB – Dôchodky – Reforma z roku 2008 Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
32	Služobný poriadok – EIB – Dôchodky – Reforma dôchodkového systému Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
32 (8 konaní)	Služobný poriadok – Služobný poriadok – Reforma Služobného poriadku z 1. januára 2014 – Nové pravidlá vypočtu cestovných výdavkov z miesta výkonu zamestnania do miesta pôvodu – Vzťah medzi poskytnutím tohto príspevku a postavením expatriovaného pracovníka a pracovníka pôsobiaceho v zahraničí Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
30	Služobný poriadok – Európsky investičný fond (EIF) – Odmena – Ročná úprava platov Služobný poriadok – Povýšenie – Povyšovanie v roku 2005 – Dodatočné platové triedy stanovené novým služobným poriadkom
29	Služobný poriadok – Európsky investičný fond (EIF) – Odmena – Reforma systému odmeňovania a zvyšovanie platov v EIF Služobný poriadok – Zmluvný zamestnanec – Dočasný zamestnanec – Podmienky prijatia – Doba trvania zmluvy
26 (4 konania)	Služobný poriadok – Služobný poriadok – Reforma Služobného poriadku z 1. januára 2014 – Nové pravidlá vypočtu cestovných výdavkov z miesta výkonu zamestnania do miesta pôvodu – Vzťah medzi poskytnutím tohto príspevku a postavením expatriovaného pracovníka a pracovníka pôsobiaceho v zahraničí – Zrušenie času na cestu

Výraz „služobný poriadok“ označuje Služobný poriadok úradníkov Európskej únie a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie.

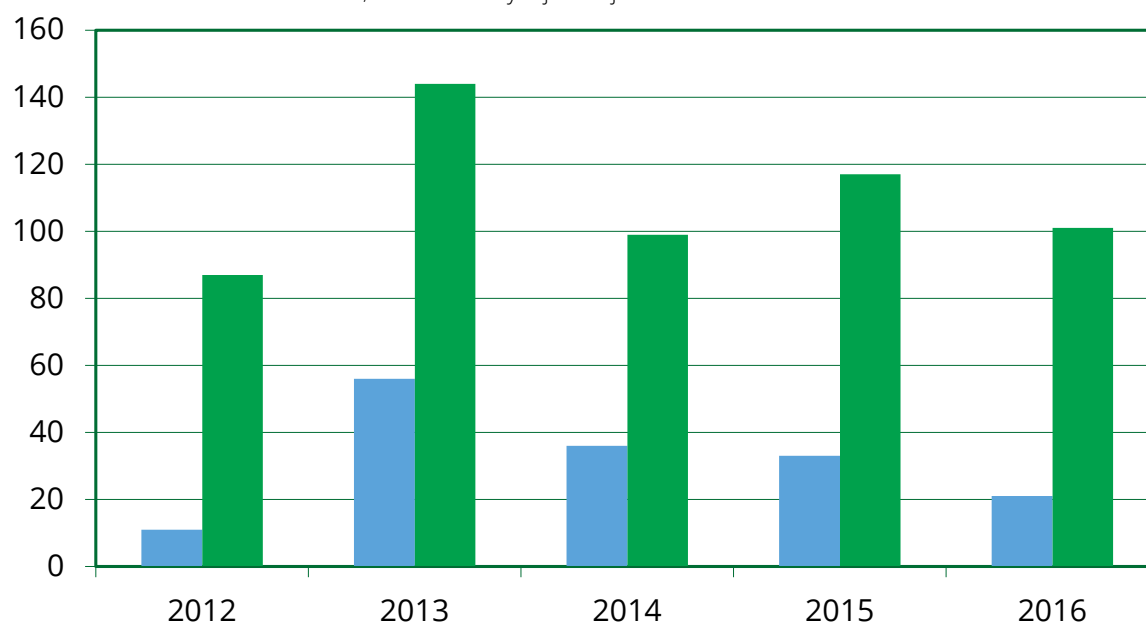
Celkový počet žalobcov vo všetkých prebiehajúcich konaniach (2012 – 2016)

	Celkový počet žalobcov	Celkový počet prebiehajúcich konaní
2012	1086	235
2013	1867	211
2014	1902	216
2015	2333	231
2016	2211	139

V. RÔZNE

10. ROZHODNUTIA SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU, PROTI KTORÝM BOLO PODANÉ ODVOLANIE NA VŠEOBECNÝ SÚD EÚ

Obdobie, ktorého sa týkajú údaje: 01/01/2012 až 31/08/2016

■ Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie¹

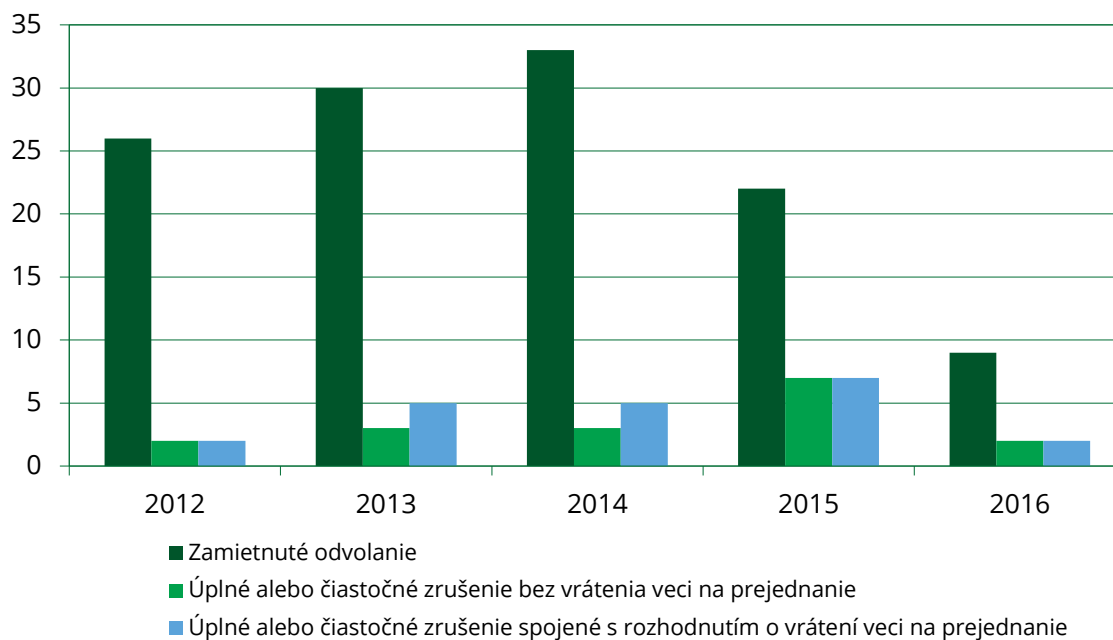
■ Celkový počet rozhodnutí, proti ktorým možno podať odvolanie¹

	Počet rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie ¹	Celkový počet rozhodnutí, proti ktorým možno podať odvolanie ¹	Percentuálny podiel rozhodnutí, proti ktorým bolo podané odvolanie ²
2012	11	87	12,64 %
2013	56	144	38,89 %
2014	36	99	36,36 %
2015	33	117	28,21 %
2016	21	101	20,79 %

1 | Rozsudky a uznesenia vyhlasujúce žalobu za neprípustnú, zjavne neprípustnú alebo zjavne nedôvodnú, uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, zastavení konania, zamietnutí vedľajšieho účasti, ktoré boli vyhlásené alebo vydané počas sledovaného roka.

2 | Toto percentuálne vyjadrenie nemusí v danom roku zodpovedať rozhodnutiam vydaným v sledovanom roku, proti ktorým môže byť podané odvolanie, vzhľadom na to, že lehota na podanie odvolania môže spadať do dvoch kalendárnych rokov.

11. VÝSLEDKY ODVOLANÍ NA VŠEOBECNOM SÚDE (2012 – 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Zamietnuté odvolanie	26	30	33	22	9
Úplné alebo čiastočné zrušenie bez vrátenia veci na ďalšie konanie	2	3	3	7	2
Úplné alebo čiastočné zrušenie spojené s rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie	2	5	5	7	2
Výmaz/Zastavenie konania	3		1	1	
Spolu	33	38	42	37	13

D | ZLOŽENIE SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU

(Protokolárny poriadok k 31. augustu 2016)

Zľava doprava:

Sudcovia J. Sant'Anna a E. Perillo; predseda komory R. Barents, predseda Súdu pre verejnú službu S. Van Raepenbusch, predseda komory K. Bradley, sudcovia J. Svenningsen, M. A. Kornezov, tajomníčka W. Hakenberg.

1. ZMENY V ZLOŽENÍ SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU V ROKU 2016

Rozhodnutím Rady Európskej únie z 22. marca 2016 boli João Sant'Anna a Alexander Kornezov vymenovaní za sudcov Súdu pre verejnú službu Európskej únie na obdobie od 13. apríla 2016 do dňa prenesenia právomoci tohto súdu na Všeobecný súd Európskej únie.

2. PROTOKOLÁRNY PORIADOK

OD 1. JANUÁRA 2016 DO 13. APRÍLA 2016

S. VAN RAEPENBUSCH, predseda Súdu pre verejnú službu

R. BARENTS, predseda komory

K. BRADLEY, predseda komory

H. KREPPEL, sudca

M. I. ROFES i PUJOL, sudkyňa

E. PERILLO, sudca

J. SVENNINGSSEN, sudca

W. HAKENBERG, tajomníčka

OD 14. APRÍLA 2016 DO 31. AUGUSTA 2016

S. Van RAEPENBUSCH, predseda Súdu pre verejnú službu

R. BARENTS, predseda komory

K. BRADLEY, predseda komory

E. PERILLO, sudca

J. SVENNINGSSEN, sudca

J. SANT'ANNA, sudca

A. KORNEZOV, sudca

W. HAKENBERG, tajomníčka

3. BÝVALÍ ČLENOVIA SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU

(podľa poradia nástupu do funkcie)

SUDCOVIA

Horstpeter KREPPEL (2005 – 2016)

Paul J. MAHONEY (2005 – 2011)

Irena BORUTA (2005 – 2013)

Heikki KANNINEN (2005 – 2009)

Haris TAGARAS (2005 – 2011)

Sean Van RAEPENBUSCH (2005 – 2016), predseda od roku 2011 do roku 2016

Stéphane GERVASONI (2005 – 2011)

Maria Isabel ROFES i PUJOL (2009 – 2016)

Ezio PERILLO (2011 – 2016)

René BARENTS (2011 – 2016)

Kieran BRADLEY (2011 – 2016)

Jesper SVENNINGSSEN (2013 – 2016)

João SANT'ANNA (2016)

Alexander KORNEZOV (2016)

PREDSEDOVIA SÚDU PRE VEREJNÚ SLUŽBU

Paul J. MAHONEY (2005 – 2011)

Sean Van RAEPENBUSCH (2011 – 2016)

TAJOMNÍČKA

Waltraud HAKENBERG (2005 – 2016)

AKO ZÍSKAŤ PUBLIKÁCIE EÚ

Bezplatné publikácie:

- jeden kus:
prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- viac kusov alebo plagátov/máp:
na zastúpeniach Európskej únie (http://ec.europa.eu/represent_sk.htm),
v delegáciách, ktoré sídlia v nečlenských krajinách EÚ (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sk.htm),
kontaktovaním služby Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_sk.htm)
na bezplatnom telefónnom čísle 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratuit dans toute l'UE) (*).
(*). Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Platené publikácie:

- prostredníctvom webovej stránky EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

SÚDNY DVOR
EURÓPSKEJ ÚNIE